

ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥರತ್ನ ಮಾಲಾ

ಸಂಖ್ಯೆ—೫೦

ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣಂ

(ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಸಹಿತ)

ಸಂಚಿಕೆ ೫

ಅನುವಾದಕ :

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾನ್
ಬೆಟ್ಟದಪುರದ ಸುಬ್ರಾಯರ ಮಗ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ,
ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತ,
ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ಮೈಸೂರು.

ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ಪ್ರೆಸ್,

ಮೈಸೂರು.

೧೯೫೦

ಮು ನ್ನು ಡಿ

ಗಣಪತಿಬಂಡದ ಈ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಷಣ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಗಣಪತಿಯ ಅವತಾರವು (ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ) ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಷಣ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಗಣಪತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಅಯೋನಿಜರು. ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಕನಾದ ಶಿವನು ದೇವತೆಗಳ ನೋರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸತಿಯೊಡನೆ ಸಂಭೋಗವನ್ನು ತೋರಿದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಬಿದ್ದ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಬಿಂದುವನ್ನು ಹೊರಲಾರದೆ ಭೂದೇವಿಯು ಅಗ್ನಿದೇವನಿಗೂ, ಅಗ್ನಿದೇವನು ಶರವಣ (ಲಾಳದಗುತ್ತಿ) ಕ್ಯಾ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವಿರ್ಭವಿಸಿದ ಷಣ್ಮುಖನನ್ನು ಕೃತ್ತಿಕೆಯರು ತಮ್ಮ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಪಾಲಿಸಿ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು. ಅನಂತರ ಷಣ್ಮುಖನು ದೇವತೆಗಳ ಸೇನಾನಿಯಾದನು.

ಶಿವನ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ, ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳಾದಳು. ಶ್ರೀಹರಿಯು ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರ ರತಿಗೃಹದ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಶಿವನ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತನಾದನು. ಅವನೇ ಗಣಪತಿಯೆನಿಸಿದನು. ಬಾಲಗಣಪತಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಶಸ್ತ್ರೈಶ್ವರನು ಬಂದಾಗ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಬಿದ್ದು ಗಣಪತಿಯ ರುಂಡವು ಕತ್ತರಿಸಿಬಿದ್ದಿತು. ಅಗ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಆನೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು ಗಣಪತಿಯ ಮುಂಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವನು ಗಜಾನನನಾದನು.

ಈ ರೀತಿ ಷಡಾನನ ಗಜಾನನರ ಇತಿಹಾಸವು ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ಲೋಕ ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಇತರರಿಗೆ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ರೀತಿ ವಂತಾಭಿವೃದ್ಧಿಕರನಾದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ವ್ರತನಿಯನಾದಿಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ.

ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ ಸ್ತ್ರೀಲೋಲುಪತಿಯಿಂದಲೂ ಮದಿಸಿದ್ದ ದೇವೇಂದ್ರನು ತ್ರೀಕುಂಬ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಸಂಪದ್ಭ್ರಷ್ಟನಾದನು. ಕಳೆದುಹೋದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪುನಃ ವಡೆಯಲು ಇಂದ್ರನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಚಕ್ರಿನಿಯಾದಿಗಳು ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಸಾಧನವೆಂದೂ, ಅಹಂಕಾರ ಮಮೆಕಾರಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾದ ಮಹಾಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಸಿ ಜನಸ್ತೋಮಕ್ಕೆ ಮಹಮಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪರಮೋದಾರಿಗಳೂ, ವಿದ್ವದಭಿಮಾನಿಗಳೂ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರರೂ ಅದ ಶ್ರೀಮಂಜು ಯಜಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಬಹದ್ದೂರ್, ಜಿ. ಸಿ. ಬಿ., ಜಿ. ಸಿ. ಎಸ್. ಐ., ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳವರು ಬಂಧುಮಿತ್ರಕಳತ್ರಾದಿಗಳೊಡನೆ ಪರಿಕಾಲ ಸುಖವಾಗಿದ್ದು ಧರ್ಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಲೆಂದು ಮಹಾ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ,

ನಿರೋಧಿ ಸಂಘ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ }
ಪೂರ್ಣಮಾ ಶುಕ್ರವಾರ.

ಅನುವಾದಕ,

ವೆಟ್ಟದಪುರದ ಸುಬ್ರಾಯರ ಮಗ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.

ಗಣಪತಿಖಂಡದ ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ.

ವಿಷಯ.

ಪುಟ.

ಒಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ-ಪರಶಿವನೊಡನೆ ಆಕೆಯ ಸಮಾಗಮ-ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಯ ಸಮಾಗಮ ಮಾಡಿದಾಗ ಗರ್ಭೋತ್ಪತ್ತಿಯಾಗದಂತೆ ದೇವತೆಗಳು ವಿಘ್ನನೊಡಗೂಡಿದುದು-ಆಗ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಶಿವನ ವೀರ್ಯದಿಂದ ಪುಣ್ಯಖನ ಅವತಾರವಾದುದು.

1-11

ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಗರ್ಭೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ವಿಘ್ನನೊಡಗೂಡಿದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟುದು-ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದುದು-ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಪುತ್ರರಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಮೇಖವುಂಟಾದುದು.

12-20

ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದುದು-ಆ ವ್ರತದ ಫಲನಿರೂಪಣೆ.

21-30

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ವ್ರತೋಪಾಯಕ್ತವಾದ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ವ್ರತಾಚರಣೆಯ ಕ್ರಮನಿರೂಪಣೆ.

31-49

ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ವ್ರತದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವಿಕೆ-ಶಿವನು ತಪಸ್ವಿಗಾಗಿ ಏಕಾಂತಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

50-58

ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಪ್ರೇರೋದಶಾಯಿಯಾದ ನಿಷ್ಕುವು ಶಿವನ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಇತ್ತದ್ದು.

59-83

ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿದುದು-ವ್ರತ ಪೂರ್ಣವಾಗಲು ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮೂರ್ಛಗೊಂಡುದು-ದೇವತೆಗಳು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದುದು-

ಪಾರ್ವತಿಯು ಉತ್ತರ-ವಿಷ್ಣುವು ಧರ್ಮಪರಿಪಾಲನೆಯು ವೃಧಾ
ನನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದುದು-ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು
ಉಪದೇಶಮಾಡಿದುದು- ಪಾರ್ವತಿಯು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ
ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದುದು.

84-114

ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಶ್ರೀಹರಿಯು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ವರದಾನ ಮಾಡಿದುದು-ವುನಃ ಶಿವನು
ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಸಮಾಗಮ ಮಾಡಿದಾಗ ವಿಷ್ಣುವು ವೃದ್ಧ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಗರ್ಭವಿಘ್ನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ
ದುದು-ಆಗ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಶಿವನ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ
ಯು ಅವತಾರಮಾಡಿದುದು.

115-134

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ವಿಷ್ಣುವು ಅಂತರ್ಧಾನಹೊಂ
ದಲು ಪಾರ್ವತಿಯು ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕುವಿಕೆ-ವಿಷ್ಣುವು ಶಿವನ
ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಶಿಶುವಾಗಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಡುತ್ತಿರುವ
ನೆಂದು ಅಶರೀರವಾಣಿಯಾಗುವಿಕೆ-ಪಾರ್ವತಿಯು ಗೃಹಾಭ್ಯಂ
ತರದಲ್ಲಿ ಬಾಲಗಣೇಶನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವಿಕೆ.

135-144

ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರು ಪುತ್ರಜನ್ಮಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಅಗಣಿತ ವಸ್ತು
ಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದುದು- ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ
ಶಿಶುವಿಗೆ ಅಶೀರ್ವದಿಸಿ ತೆರಳಿದುದು

145-155

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಬಾಲಗಣೇಶನನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡಿ ಹೋಗಲು ಬಂದ ಶನೈಶ್ವರನು
ಅಧೋಮುಖನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ-ಪಾರ್ವತಿ ಮತ್ತು ಶನೈಶ್ವರನ
ಸಂಭಾಷಣೆ.

156-164

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಪಾರ್ವತಿಯು ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ಶನೈಶ್ವರನು ಗಣೇಶನನ್ನು ನೋಡು
ವಿಕೆ-ಗಣೇಶನ ಮಸ್ತಕವು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬೀಳುವಿಕೆ-ದೇವತೆಗಳು
ಗಂಡಾನೆಯ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ತಂದು ಗಣೇಶನ ಮುಂಡಕ್ಕೆ
ಜೋಡಿಸುವಿಕೆ.

165-179

ಹದಿನೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ವಿಷ್ಣುವು ಗಣೇಶನನ್ನು ಸ್ತುತಿಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಥಮ
ಪೂಜೆಯಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದುದು. 180-201

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಷಣ್ಮುಖನು ಅವತಾರ ಮಾಡಿರುವ ವಿಷಯವು ಶಂಕರನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ
ವ್ಯಕ್ತವಾದುದು. 202-212

ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಕಾರ್ತಿಕೇಯನನ್ನು ಕರೆತರಲು ಶಿವದೂತರು ಕೃತ್ತಿ ಕಾಮಾತೆಯರ
ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದುದು-ಅಲ್ಲಿ ನಂದೀಶ್ವರನಿಗೂ ಕಾರ್ತಿಕೇಯ
ನಿಗೂ ಸಂವಾದವಾದುದು. 213-223

ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಕೃತ್ತಿ ಕಾಮಾತೆಯರೊಡನೆ ಸ್ವಂದನು ದೇವತೆಗಳ ಸಭೆಗೆ ಬಂದುದು. 224-236

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಷಣ್ಮುಖನನ್ನು ನೇನಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿದುದು. 237-243

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಗಣಪತಿಯ ಶಿರಶ್ಚೇದನಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣವಾದ ಕಶ್ಯಪನ ಶಾಪದ
ವಿವರಣೆ. 244-250

ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ರೋಗಗ್ರಸ್ತರಾದ ಸುಮಾಲಿ ಮಾಲಿ ಎಂಬ ದೈತ್ಯರು ಸೂರ್ಯ
ದೇವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಿದುದು 251-263

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಗಣಪತಿಗೆ ಅನೆಯ ಮುಖವನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ಕಾರಣವನ್ನೂ,
ಇಂದ್ರನು ಸಂಪದ್ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಲು ಕಾರಣವನ್ನೂ ವಿವರಿಸುವಿಕೆ. 264-278

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪುನಃ ಸಂಸತ್ತಾಪ್ತಿ
ಯಾದುದು. 279-284

ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಾದಿಗಳ ನಿರೂಪಣೆ. 285-294

ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ತಾನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವಳೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವಿಕೆ. 295-305

ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ಪ್ರೆಸ್
ಮೈಸೂರು

—|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ಪ್ರಥಮೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಸಾರಾಯಣಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ನರಂ ಚೈವ ನರೋತ್ತಮಂ |
ದೇವೀಂ ಸರಸ್ವತೀಂ ವ್ಯಾಸಂ ತತೋ ಜಯಮುದೀರಯೇತ್ || ೧ ||

|| ನಾರದ ಉವಾಚ ||

ಶ್ರುತಂ ಪ್ರಕೃತಿಖಂಡಂ ತದನ್ವತಾರ್ಣವಮುತ್ತಮಂ |
ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟಮುಭೀಷ್ಟಂ ಚ ಮೂಢಾನಾಂ ಜ್ಞಾನವರ್ಧನಂ || ೨ ||

ಒಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ಮುನಿವರ್ಯರಾದ ನರಸಾರಾಯಣರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಸರಸ್ವತೀದೇವಿ
ಯನ್ನೂ ವ್ಯಾಸಮಹರ್ಷಿಯನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಿ ಅನಂತರ ಪುರಾಣವನ್ನಾ
ಸಂಭಿಸಬೇಕು.

೨. ನಾರದ:—ಎಲೈ ನಾರಾಯಣಮಹರ್ಷಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ
ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವೂ, ಅಮೃತದಂತಿ ಆನಂದಕರವೂ, ಅಜ್ಞರಿಗೆ ಜ್ಞಾನದಾಯಕವೂ,
ಅಭೀಷ್ಟಫಲಪ್ರದವೂ ಆದ ಪ್ರಕೃತಿಖಂಡದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಸಂತೋಷ
ಪಟ್ಟೆನು.

ಅಧುನಾ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಸ್ಯ ಖಂಡಂ ಶ್ರೋತುಮಿಹಾಗತಃ |

ತಜ್ಜನ್ಮಚರಿತಂ ನೃಣಾಂ ಸರ್ವಮಂಗಲಮಂಗಲಂ

|| ೩ ||

ಕಥಂ ಜಜ್ಞೇ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ಉದರೇ ಶುಭೇ |

ದೇವೀ ಕೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಚಾಲಭತ್ತಾದೃಶಂ ಸುತಂ

|| ೪ ||

ಸ ಚಾಂಶಃ ಕಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಕಥಂ ಜನ್ಮ ಲಲಾಭ ಸಃ |

ಅಯೋನಿಸಂಭವಃ ಕಿಂ ವಾ ಕಿಂ ವಾಸೌ ಯೋನಿಸಂಭವಃ

|| ೫ ||

ಕಿಂ ವಾ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋ ನಾ ಕಿಂ ತಸ್ಯ ಚ ಪರಾಕ್ರಮಃ |

ಕಾ ತಪಸ್ಯಾ ಚ ಕಿಂ ಜ್ಞಾನಂ ಕಿಂ ನಾ ತನ್ನಿರ್ಮಲಂ ಯಶಃ

|| ೬ ||

ಕಥಂ ತಸ್ಯ ಪುರಃ ಪೂಜಾ ವಿಶ್ವೇಷು ನಿಖಿಲೇಷು ಚ |

ಸ್ಥಿತೇ ನಾರಾಯಣೇ ಶಂಭೌ ಜಗದೀಶೇ ಚ ಧಾತರಿ

|| ೭ ||

೩. ಈಗ ಜನರಿಗೆ ಮಂಗಳದಾಯಕವಾಗಿ, ಗಣಪತಿಯು ಜನ್ಮ ಮತ್ತು ಕಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಗಣೇಶಖಂಡವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಕುತೂಹಲವಿದೆ.

೪. ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನಾದ ಗಣಪತಿಯು ಮಂಗಳಕರವಾದ ಪಾರ್ವತಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು? ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯೂ ಈಡ ಯಾವ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಅಂಥ ಸತ್ಸತ್ತನನ್ನು ಪಡೆದಳು.

೫. ಗಣಪತಿಯು ಯಾವ ದೇವತೆಯ ಅಂಶದಿಂದ ಹೇಗೆ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದನು? ಅವನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗಂತೆ ಮಾತೃಗರ್ಭದಿಂದ ಜನಿಸಿದವನೇ? ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಂತೆ ಅಯೋನಿಜನೇ?

೬. ಅವನು ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಃಸ್ವರೂಪನೇ? ಅವನ ಪರಾಕ್ರಮ, ಜ್ಞಾನ, ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ಕೀರ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯೇನು?

೭. ನಾರಾಯಣ, ಶಂಕರ ಮತ್ತು ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮನಿರೂಪಾಗ ಇವರನ್ನುಳಿದು ನಿಖಿಲ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೂ ಗಣಪತಿಗೇ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಪುರಾಣೇಷು ನಿಗೂಢಂ ಚ ತಜ್ಞಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಂ |

ಕಥಂ ನಾ ಗಜನಕ್ರೋಧಯಮೇಕದಂತೋ ಮಹೋದರಃ

|| ೮ ||

ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸಮಾಚಕ್ಷ್ಮ ಶ್ರೋತುಂ ಕೌತೂಹಲಂ ಮನು |

ಸುನಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಮಹಾಭಾಗ ತದತೀವ ಮನೋಹರಂ

|| ೯ ||

|| ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಶ್ರುಣು ನಾರದ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ರಹಸ್ಯಂ ಪರಮಾದ್ಭುತಂ |

ಪಾಪಸಂತಾಪಹರಣಂ ಸರ್ವವಿಘ್ನವಿನಾಶನಂ

|| ೧೦ ||

ಸರ್ವಮಂಗಲದಂ ಸಾರಂ ಸರ್ವಶ್ರುತಿಮನೋಹರಂ |

ಸುಖದಂ ನೋಕ್ಷಬೀಜಂ ಚ ಪಾಪಮೂಲನಿಕ್ಯಂತನಂ

|| ೧೧ ||

ದೈತ್ಯಾದಿಪತಾನಾಂ ದೇವಾನಾಂ ತೇಜೋರಾಶಿಸಮುದ್ಭವಾ |

ದೇವೀ ಸಂಹೃತ್ಯ ದೈತ್ಯೌಘಾನ್ ದಕ್ಷಕನ್ಯಾ ಬಭೂವ ಹ

|| ೧೨ ||

೮. ಇತರ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಢವಾಗಿರುವ ಗಣೇಶನ ಜನ್ಮಕಥೆಯನ್ನೂ ಅವನು ಗಜಮುಖ, ಏಕದಂತ ಮತ್ತು ಲಂಬೋದರನಾಗಲು ಕಾರಣವನ್ನೂ ದಯವಿಟ್ಟು ವಿವರಿಸು.

೯. ಎಲೈ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಯೇ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕುತೂಹಲವಿರುವುದರಿಂದ ಶ್ರವಣಾನಂದಕರವಾದ ಗಣಪತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ನನಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳು.

೧೦-೧೧. ನಾರಾಯಣಮಹರ್ಷಿ :—ಎಲೈ ನಾರದಮುನಿಯೇ, ಅತ್ಯಂತ ಗೋಪ್ಯವೂ, ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವೂ, ಪಾಪಸಂತಾಪನಾಶಕವೂ, ಸಕಲವಿಘ್ನಪರಿಹಾರಕವೂ, ಸರ್ವಮಂಗಲದಾಯಕವೂ, ವೇದಸಾರವೂ, ಮೋಕ್ಷಸುಖದಾಯಕವೂ ಆದ ಗಣಪತಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೇಳು.

೧೨. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯರ ಕೋಟೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ ದೇವತೆಗಳ ತೇಜೋರಾಶಿಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಪಡೆದ ದೇವಿಯು ದೈತ್ಯರನ್ನೆಲ್ಲ ಸದೆಬಡಿದು ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಪುತ್ರಿಯಾಗಿ ಜನಿಸಿದಳು-

|| ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ ||

ಸಹಸ್ರವರ್ಷಪರ್ಯಂತಂ ದೇವಮಾನೇನ ಶಂಕರಃ |
ರತೌ ರತಶ್ಚ ನಿಶ್ಚಿತ್ತೋ ನ ಯೋಗೀ ವಿರರಾಮ ಹ || ೨೨ ||

ನೈಘನಸ್ಯ ವಿರಾಮೇ ಚ ದಂಪತ್ಯೋರ್ಜಗದೀಶ್ವರ |
ಕಿಂ ಭೂತಂ ಭವಿತ್ಯಾಪತ್ಯಂ ತಥ್ಯಂ ಕಥಿತುಮರ್ಹಸಿ || ೨೩ ||

|| ಭಗವಾನುವಾಚ ||

ಜಿಂತಾ ನಾಸ್ತಿ ಜಗದ್ಧಾತಃ ಸರ್ವಂ ಭದ್ರಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಮಯಿ ಯೇ ಶರಣಾಪನ್ನಾಸ್ತೇಷಾಂ ದುಃಖಂ ಕುತೋ ವಿಧೇ || ೨೪ ||

ಯೇನೋಪಾಯೇನ ತದ್ವೀರ್ಯಂ ಭೂಮೌ ಪತತಿ ನಿಶ್ಚಿತಂ |
ತತ್ಕುರುಷ್ವ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಸಾರ್ಥಂ ದೇವಗಣೇನ ಚ || ೨೫ ||

ಯದಾ ಚ ಶಂಭೋರ್ವೀರ್ಯಂ ತತ್ಪಾವರ್ತಾ ಉದರೇ ಪತೇತ್ |
ಘೋರಪತ್ಯಂ ಚ ಭವಿತಾ ಸುರಾಸುರವಿಮರ್ದಕಂ || ೨೬ ||

೨೨. ಬ್ರಹ್ಮ:—ಎಲೈ ನಾರಾಯಣನೇ, ಯೋಗೀಶ್ವರನಾದ ಶಂಕರನು ಶಿವೇ ಯೊಡಗೂಡಿ ದೇವಮಾನದ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರತಿಸುಖದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

೨೩. ಜಗದೀಶ್ವರನೇ, ಆ ದಂಪತಿಗಳ ರತಿಸುಖಾನುಭವವು ಮುಗಿದನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಪುತ್ರೋತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲು, ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದುದೇನೆಂಬುದನ್ನು ದಯೆ ವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸು.

೨೪. ಭಗವಂತ:—ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೇ, ನೀನೇನೂ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಒಳಿತಾಗುವುದು. ನನ್ನನ್ನು ಮರೆಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ದುಃಖದುಗುಡಗಳೆಲ್ಲಿಯದು ?

೨೫. ನೀನು ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದುಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಪರಶಿವನ ವೀರ್ಯವು ಅವನ ಶರೀರದಿಂದ ಹೊರಬರುವಂತೆ ಮಾಡು.

೨೬. ಆ ವೀರ್ಯವು ಪಾರ್ವತಿಯ ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ, ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ರಾಕ್ಷಸರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಬಲ್ಲ ವೀರಪುತ್ರನು ಜನಿಸುವನು.

ಹಂಸಕಾರಂ ಡವಾಕೀರ್ಣೇ ಪುಂಸ್ಕೋಕಿಲರುತಾಕುಲೇ |

ನಾನಾಪುಷ್ಪವಿಕಾಸಾಡ್ಯಭ್ರಮರಧ್ವನಿಗುಂಜಿತೇ

|| ೧೮ ||

ಸುಗಂಧಿಕುಸುಮಾಶ್ಲೇಷಿ ವಾಯುನಾ ಸುರಭೀಕೃತೇ |

ಅತೀವ ಸುಖದೇ ತತ್ರೈ ಸರ್ವಜಂತುವಿವರ್ಜಿತೇ

|| ೧೯ ||

ವೃಷ್ಟ್ವಾ ತಯೋಸ್ತಚ್ಛೃಂಗಾರಂ ಚಿಂತಾಂ ಪ್ರಾಪುಃ ಸುರಾಃ ಪರಾಂ |

ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಚ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಯಯುರ್ನಾರಾಯಣಾಂತಿಕಂ

|| ೨೦ ||

ತಂ ನತ್ವಾ ಕಥಯಾಮಾಸ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವೃತ್ತಾಂತಮಾಸ್ನಿತಂ |

ಸಂತಸ್ಥುರ್ದೇವತಾಃ ಸರ್ವಾಶ್ಚಿತ್ರಪುತ್ಥಲಿಕಾ ಯಥಾ

|| ೨೧ ||

೧೮. ಆ ನರ್ಮದಾತೀರವು ಹಂಸ, ಬಾತು, ಕೋಗಿಲೆ ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮನೋಹರ ಧ್ವನಿಯಿಂದಲೂ, ವಿಕಸಿತವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಕರಂದವನ್ನು ಪಾನಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದುಂಬಿಗಳ ಇಂಚರದಿಂದಲೂ ಕಾಮಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ದೀಪಕ ವಾಗಿದ್ದಿತು.

೧೯. ಉನಾಮಹೇಶ್ವರರು ದಿವ್ಯ ಕುಸುಮಗಳ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಪಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಂದಮಾರುತವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ, ಏಕಾಂತವಾದ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು.

೨೦. ಇಂತು ರತಿಸುಖದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ ದೇವತೆಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು, ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾದ ದೇವತೆಗಳು ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

೨೧. ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ತಾವು ಬಂದಿರುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಚಿತ್ರದ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ ಚಲಿಸದಿದ್ದರು.

ತತಃ ಶಕ್ರಾದಯಃ ಸರ್ವೇ ಸುರಾ ನಾರಾಯಣಾಜ್ಞಯಾ |
ಪ್ರಯಯುರ್ನರ್ಮದಾತೀರಂ ಯೆಯೌ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿಜಾಲಯಂ || ೨೭ ||

ತತ್ತ್ವವ ಪರ್ವತದ್ರೋಣೇಬಹಿರ್ದೇಶೇ ಸುರಾಃ ಪರಾಃ |
ವಿಷಣ್ಣವದನಾಃ ಸರ್ವೇ ಬಭೂವುರ್ಭಯಕಾತರಾಃ || ೨೮ ||

ಶಕ್ರೋ ರಾಜಾ ಕುಬೇರಂ ಚ ಕುಬೇರೋ ವರುಣಂ ತಥಾ |
ಸಮೀರಣಂ ಚ ವರುಣೋ ಯಮಂ ಚೈವ ಸಮೀರಣಃ || ೨೯ ||

ಹುತಾಶನಂ ಯಮುಶ್ಚೈವ ಭಾಸ್ಕರಂ ಚ ಹುತಾಶನಃ |
ಚಂದ್ರಂ ತಥಾ ಭಾಸ್ಕರಶ್ಚ ತ್ವೀಶಾನಂ ಚಂದ್ರ ಏವ ಚ || ೩೦ ||

ಏವಂ ದೇವಾಃ ಪ್ರೇರಯಂತಿ ದೇವಾಂಶ್ಚ ರತಿಭಂಜನೇ |
ಹರಶ್ಯಂಗಾರಭಂಗಂ ಚ ಕುರ್ವಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪರಸ್ಪರಂ || ೩೧ ||

ದ್ವಾರಿ ಸ್ಥಿತೋ ವಕ್ರಶಿರಾಃ ಶಕ್ರಃ ಸ್ರಾಹ ಮಹೇಶ್ವರಂ || ೩೨ ||

೨೭. ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಾಡಿದ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಇಂದ್ರಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ನರ್ಮದಾತೀರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದನು.

೨೯. ದೇವತೆಗಳು ನಿರ್ದೈವವರ್ತದ ಕಣಿನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಭಯಭ್ರಾಂತರಾಗಿರಲು, ವಿಷಣ್ಣವದನರಾಗಿಯೂ ನಿಂತುಕೊಂಡರು.

೨೯-೩೦. ಈಶ್ವರನ ರತಿಸುಖವನ್ನು ಭಂಗಗೊಳಿಸಲು ದೇವತೆಗಳ ರಾಜನಾದ ಇಂದ್ರನು ಕುಬೇರನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಕುಬೇರನು ವರುಣನಿಗೂ, ವರುಣನು ವಾಯುವಿಗೂ, ವಾಯುವು ಯಮನಿಗೂ, ಯಮನು ಅಗ್ನಿಗೂ. ಅಗ್ನಿಯು ಸೂರ್ಯನಿಗೂ, ಸೂರ್ಯನು ಚಂದ್ರನಿಗೂ, ಚಂದ್ರನು ಈಶಾನನಿಗೂ ಹೇಳಿದರು.

೩೧. ಹೀಗೆಯೇ ಇತರ ದೇವತೆಗಳೂ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಶಿವನ ಶ್ಯಂಗಾರಸುಖವನ್ನು ಭಂಗಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರೇರಿಸಿದರು.

೩೨. ಕೊನೆಗೆ ಇಂದ್ರನೇ ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ, ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರ ರತಿಗೃಹದ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಬಾಗಿ ನಿಂತು ಮಹೇಶನನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತೆಂದನು.

|| ಇಂದ್ರ ಉವಾಚ ||

ಕಿಂ ಕರೋಷಿ ಮಹಾದೇವ ಯೋಗೀಶ್ವರ ನಮೋಸ್ತು ತೇ |

ಜಗದೀಶ ಜಗದ್ವಿಜ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಭಯಂಜನ || ೩೩ ||

ಹರಿರ್ಜಗಾನೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತಮಾಜಗಾಮ ಚ ಭಾಸ್ಕರಃ |

ಉವಾಚ ಭೀಷೋ ದ್ವಾರಸ್ಥೋ ಭಯಾತೋ ವಕ್ರಚಕ್ಷುಷಾ || ೩೪ ||

|| ಶ್ರೀ ಸೂರ್ಯ ಉವಾಚ ||

ಕಿಂ ಕರೋಷಿ ಮಹಾದೇವ ಜಗತಾಂ ಪರಿಪಾಲಕ |

ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಹಾಭಾಗ ಪಾರ್ವತೀಶ ನಮೋಸ್ತುತೇ || ೩೫ ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಶ್ರೀ ಸೂರ್ಯಃ ಸ ಜಗಾಮ ಭಯಾತ್ತತಃ |

ಅಜಗಾಮ ತಥಾ ಚಂದ್ರ ಅವೋಚದ್ವಕ್ರಕಂಧರಃ || ೩೬ ||

೩೩. ಇಂದ್ರ:—ಯೋಗಿವರ್ಯನಾದ ಮಹೇಶನೇ, ನಮ್ಮನ್ನು ಮರೆತು ನೀನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ ಜಗದ್ವಿಜನೂ, ಜಗದೀಶನೂ, ಭಕ್ತವತ್ಸಲನೂ ಅದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು.

೩೪. ಇಂದ್ರನು ಇಂತು ನುಡಿದು ಸುಮ್ಮನಾಗಲು, ಸೂರ್ಯನು ಬಂದು ಭಯದಿಂದ ಸಂಕುಚಿತದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿನಿಂತು ಇಂತು ಸ್ತುತಿಸಿದನು.

೩೫. ಸೂರ್ಯ:—ಜಗದ್ರಕ್ಷಕನಾದ ಮಹಾದೇವನೇ, ನೀನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇನು? ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಎಲೈ ಪಾರ್ವತೀಶಮಣನೇ, ನಿನಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸುವೆನು. ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸು.

೩೬ ಸೂರ್ಯದೇವನು ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸಿ ಭಯದಿಂದ ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲು, ಚಂದ್ರನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಲೆಬಾಗಿ ನಿಂತು ಈರೀತಿ ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು.

|| ಚಂದ್ರ ಉವಾಚ ||

ಕಿಂ ಕರೋಷಿ ತ್ರಿಲೋಕೇಶ ತ್ರಿಲೋಚನ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ |

ಅತ್ಮಾರಾಮ ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣ ಪುಣ್ಯಶ್ರವಣಕೀರ್ತನ

|| ೩೭ ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಭೀತಶ್ಚ ವಿರರಾಮ ನಿಶಾಪತಿಃ |

ಸಮೀರಣೋಽಪಿ ದ್ವಾರಸ್ಥ ಸ್ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯೋವಾಚ ಸಾದರಂ

|| ೩೮ ||

|| ಪವನ ಉವಾಚ ||

ಕಿಂ ಕರೋಷಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಜಗದ್ಬಂಧೋ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ |

ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಾಣಾಂ ಬೀಜರೂಪ ಸನಾತನ

|| ೩೯ ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಸ್ತವನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಯೋಗಜ್ಞಾನವಿಶಾರದಃ |

ತೃಕ್ತುಕಾಮೋ ನ ತತ್ತ್ವಾಜ ಶೃಂಗಾರಂ ಪಾರ್ವತೀಭಯಾತ್

|| ೪೦ ||

೩೭. ಚಂದ್ರ:—ತ್ರಿಲೋಕಾಧಿಪತಿಯೂ, ತ್ರಿಲೋಚನನೂ ಆದ ಎಲೈ ಪರಶಿವನೇ, ನೀನೇಕೆ ಉದಾಸೀನನಾಗಿರುವೆ. ಅತ್ಮಾರಾಮನೂ, ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸ್ವರೂಪನೂ, ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವೆನು.

೩೮. ಚಂದ್ರನು ಇಂತು ನುಡಿದು ಸುಮ್ಮನಾಗಲು, ವಾಯುವು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈಶನನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತೆಂದನು.

೩೯. ವಾಯು:—ಜಗನ್ನಾಥನೂ, ಜಗದ್ಬಾಂಧವನೂ ಆದ ಎಲೈ ಶಂಕರನೇ, ನೀನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇನು? ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರೂಪನೂ, ಅನಾದಿಯೂ ಆದ ನಿನಗೆ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು.

೪೦. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸ್ತುತಿಸ್ತುತಿರಲು, ಯೋಗಿವರ್ಯನಾದ ಶಂಕರನು ರತಿಕೇಳಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರಲಿಷ್ಟವುಳ್ಳವನಾದರೂ ಪಾರ್ವತಿಯು ಕುಸಿತಳಾಗುವಳೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಎದ್ದು ಬರಲಿಲ್ಲ.

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುರಾನ್ ಭಯಾರ್ತಾಂಶ್ಚ ಪುನಃ ಸ್ತೋತುಂ ಸಮುದ್ಯತಾನ್ |
ವಿಜಹೌ ಸುಖಸಂಭೋಗಂ ಕಂಠಲಗ್ನಾಂ ಚ ಪಾರ್ವತೀಂ || ೪೧ ||

ಉತ್ತಿಷ್ಠತೋ ಮಹೇಶಸ್ಯ ತ್ರಾಸಲಜ್ವಲಯುತಸ್ಯ ಚ |
ಭೂಮೌ ಪಪಾತ ತದ್ವೀರ್ಯಂ ತತಃ ಸ್ಕಂದೋ ಬಭೂವ ಹ || ೪೨ ||

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಂ ಕಥಯಷ್ಯಾಮಿ ಕಥಾಮತೀಮನೋಹರಾಂ |
ಸ್ಕಂದಜನ್ಮಪ್ರಸಂಗೇ ಚ ಸಾಂಪ್ರತಂ ವಾಂಛಿತಂ ಶ್ರುಣು || ೪೩ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ
ನಾರದ ನಾರಾಯಣ ಸಂವಾದೇ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೪೧. ಅದರೆ ಭಯವಿಹ್ವಲರಾದ ದೇವತೆಗಳು ಪುನಃ ಸ್ತುತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದು
ದನ್ನು ಕಂಡು, ಸಂಭೋಗ ಸುಖವನ್ನೂ, ಕಂಠಾಲಿಂಗನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಾರ್ವತಿ
ಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ಬಂದನು.

೪೨. ಲಜ್ಜೆಯಿಂದಲೂ, ಭಯದಿಂದಲೂ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದ ಶಿವನ ರೇತಸ್ಸು
ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದಲೇ ಪಣ್ಮುಖನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತು.

೪೩. ಪಣ್ಮುಖೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಥೆಯು ಪ್ರಸಕ್ತವಾವಾಗ ಅತಿಮನೋಹರವಾದ
ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳುವೆನು. ಈಗ ಪ್ರಕೃತ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವವನಾಗು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣಪತಿಖಂಡದಲ್ಲಿ
ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದರೂಪವಾದ
ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ನಾರದನು ನಾರಾಯಣ ಮಹರ್ಷಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಗಣಪತಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅರುಹಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲು, ಆ ಮಹರ್ಷಿಯು ಇಂತು ನುಡಿದನು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸರ ಬಾಧೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ ದೇವತೆಗಳ ತೇಜೋರಾಶಿಯಿಂದ ಸತೀದೇವಿಯು ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಪುತ್ರಿಯಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಪರಶಿವನನ್ನು ವರಿಸಿದಳು. ಕೆಲವುಕಾಲದಮೇಲೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯು ಮಾಡಿದ ಯಾಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸದೆ ದೂಷಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವಮಾನಿತಳಾದ ಸತಿಯು ತಂದೆಯ ಯಾಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಮಾಡಿ, ಹಿಮವಂತನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಮೇನೆಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯೆಂಬ ನಾಮಾಂತರದಿಂದ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿ ಆ ಶಿವನನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ವರಿಸಿದಳು. ಅನಂತರ ಬಹಳಕಾಲದವರೆಗೆ ಆ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರು ಶೃಂಗಾರ ಲೋಲುಪರಾಗಿರಲು, ರಾಕ್ಷಸ (ತಾರಕಾಸುರ) ಬಾಧೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದ ದೇವತೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾತಿನಂತೆ ಶಿವನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದು ಅವರ ಶೃಂಗಾರಕ್ಕೆ ಭಂಗ ತಂದರು. ಆಗ ಶಿವನ ವೀರ್ಯವು ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಲಾಳದ ಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಷಣ್ಮುಖನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತು.

—॥ ಓಂ ॥—

॥ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾವುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

॥ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

॥ ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ॥

ತೃಕ್ಷಾ ರತಿಂ ಮಹಾದೇವೋ ದದರ್ಶ ಪುರತಃ ಸುರಾನ್ |

ಪಲಾಯಧ್ವಮಿತಿ ಪ್ರಾಹ ಕೃಪಯಾ ಪಾರ್ವತೀಭಯಾತ್

॥ ೧ ॥

ದೇವಾಃ ಪಲಾಯಿತಾ ಭೀತಾಃ ಪಾರ್ವತೀಶಾಪಹೇತುನಾ |

ಸರ್ವಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸಂಹರ್ತಾ ಚಕಂಪೇ ಪಾರ್ವತೀಭಯಾತ್

॥ ೨ ॥

ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರಾಯಣ :—ಮಹೇಶ್ವರನು ರತಿಸುಖವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಂದು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕುರಿತು 'ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಾಪಕೊಡುವವಳಾದುದರಿಂದ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಓಡಿಹೋಗಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

೨. ಶಾಪಭೀತರಾದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಿವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಓಡಿ ಹೋದರು. ನಿಖಿಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಲು ಶಕ್ತನಾದ ಶಂಕರನೂ ಕೂಡ ಪಾರ್ವತಿಯ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗತೊಡಗಿದನು.

ತಲ್ಪಾದುತ್ಥಾಯ ಸಾ ದುರ್ಗಾ ನ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾಪುರಃ ಸುರಾನ್ |

ಸಮುತ್ಥಿತಂ ಕೋಪನಹ್ನಿಂ ಸ್ತಂಭಯಾಮಾಸ ದೇಹತಃ

|| ೩ ||

ಅದ್ಯ ಪ್ರಭೃತಿ ತೇ ದೇನಾ ವೃಥಾವೀರ್ಯಾ ಭವಂತಿತಿ |

ಶಶಾಪ ದೇವೀ ತಾನ್ ದೇನಾನತಿರುಷ್ಟಾ ಬಭೂವ ಹ

|| ೪ ||

ತತಃ ಶಿವಃ ಶಿವಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕ್ರೋಧಸಂರಕ್ತಲೋಚನಾಂ |

ರುದಂತೀಂ ನಮ್ರವದನಾಂ ಲಿಖಂತೀಂ ಧರಣೀತಲಂ

|| ೫ ||

ಶಿವಸ್ತಾಂ ದುಃಖಿತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕ್ರೋಧಸಂರಕ್ತಲೋಚನಾಂ |

ಹಸ್ತೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ದೇವೇಶೋ ವಾಸಯಾಮಾಸ ವಕ್ಷಸಿ

|| ೬ ||

೩. ಇತ್ತ ಪಾರ್ವತಿಯಾದರೋ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದಿದ್ದು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲದುದನ್ನು ಕಂಡು, ಉಕ್ಕಿಬಂದ ಕೋಪಾಂಗಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೇ ತಡೆದುಕೊಂಡಳು.

೪. ಆದರೂ ಅತ್ಯಂತ ಕೋಪಾವಿಷ್ಟಳಾದ ಆ ದುರ್ಗಿಯು 'ತನ್ನ ಸುಖಕ್ಕೆ ಭಂಗ ತಂದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಇಂದು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ವೀರ್ಯವನ್ನು ವೃಥಾಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ' ಎಂದು ಶಪಿಸಿದಳು.

೫. ಕೋಪದಿಂದ ಕೆಂಪಾದ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ರತಿಭಂಗದಿಂದ ದುಃಖಿತೆಯಾಗಿ, ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಗುರಿನಿಂದ ಕೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಪರಶಿವನು ನೋಡಿದನು.

೬. ರತಿಭಂಗವಾಯಿತೆಂಬ ದುಃಖದಿಂದಲೂ, ದೇವತೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಕೋಪದಿಂದಲೂ ಪರವಶಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಶಿವನು ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡನು.

ಅತೀವಭೀತಃ ಸಂತ್ರಸ್ತ ಉನಾಚ ಮಧುರಂ ವಚಃ |

|| ಶಂಕರ ಉನಾಚ ||

ಕಥಂ ರುಷ್ಪಾ ಗಿರಿಶ್ರೇಷ್ಠಕನ್ಯೇ ಧನ್ಯೇ ಮನೋಹರೇ

|| ೭ ||

ಮಮ ಸೌಭಾಗ್ಯರೂಪೇ ಚ ಪ್ರಾಣಾಧಿಷ್ಠಾತ್ಯದೇವತೇ |

ಕಿಂ ತೇಽಭೀಷ್ಟಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವದ ಮಾಂ ಜಗದಂಬಿಕೇ

|| ೮ ||

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸಂಘೇ ನಿಖಿಲೇ ಕಿಮಸಾಧ್ಯಮಿಹಾವಯೋಃ |

ಅಹೋ ನಿರಪರಾಧಂ ಮಾಂ ಪ್ರಸನ್ನಾ ಭವ ಸುಂದರಿ

|| ೯ ||

ದೈವಾದಜ್ಞಾತದೋಷಸ್ಯ ಶಾಂತಿಂ ಮೇ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ |

ತ್ವಯಾ ಯುಕ್ತಃ ಶಿವೋಽಹಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಶಿವದಾಯಕಃ

|| ೧೦ ||

೭. ತನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಬಯ್ಯುವಳೋ ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ ಶಿವನು ನಡುಗುತ್ತ ಇಂತು ಮೃದುಮಧುರನುಡಿಯಾಡಿದನು. ಶಂಕರ:— ಗಿರಿರಾಜನಂದಿನಿಯೋ, ಮನೋಹರಳೋ, ಧನ್ಯಳೋ, ಮಾನ್ಯಳೋ ಆದ ಎಲೌ ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ನೀನು ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೇನು ?

೮. ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳಿಗೆ ಅಧಿಷ್ಠಾತ್ಯದೇವತೆಯೋ, ಸೌಭಾಗ್ಯಸ್ವರೂಪಳೋ, ಜಗದಂಬಿಕೆಯೋ ಆದ ನಿನ್ನ ಯಾವ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ? ಈಗ ನಿನಗಾಗಬೇಕಾದುದೇನು?

೯. ಸಮಸ್ತವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದಾವುದೋ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲೌ ಸುಂದರಾಂಗಿಯೇ, ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ನಿನ್ನಿಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಳುಹು.

೧೦. ನನ್ನ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡದಿರುವ ದೈವಿಕವಾದ ಈ ದೋಷವೊಂದನ್ನು ನೀನು ಕ್ಷಮಿಸು. ನಾನು ನಿನ್ನೊಡನಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಶಿವನೆಂಬ ಹೆಸರಾಂತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಿವಂ (ಮಂಗಳ) ಕರನಾಗಿರುವೆನು.

ತ್ವಯಾ ವಿನಾ ಹೀಶ್ವರಶ್ಚ ಶವತುಲ್ಯೋಽಶಿವಃ ಸದಾ |

ಪ್ರಕೃತಿಸ್ತ್ವಂ ಚ ಬುದ್ಧಿಸ್ತ್ವಂ ಶಕ್ತಿಸ್ತ್ವಂ ಚ ಕ್ಷಮಾ ದಯಾ || ೧೧ ||

ತುಷ್ಟಿಸ್ತ್ವಂ ಚ ತಥಾ ಪುಷ್ಟಿಃ ಶಾಂತಿಸ್ತ್ವಂ ಕ್ಷಾಂತಿರೇವ ಚ
ಕ್ಷುತ್ತ್ವಂ ಛಾಯಾ ತಥಾ ನಿದ್ರಾ ತಂದ್ರಾ ಶ್ರದ್ಧಾ ಸುರೇಶ್ವರಿ

|| ೧೨ ||

ಸರ್ವಾಧಾರಸ್ವರೂಪಾ ತ್ವಂ ಸರ್ವಬೀಜಸ್ವರೂಪಿಣೀ |

ಸ್ಥಿತಪೂರ್ವಂ ವದ ವಚಃ ಸಾಂಪ್ರತಂ ಸರಸಂ ಶಿವೇ || ೧೩ ||

ತ್ವತ್ಕೋಪವಿಷಸಂದಗ್ಧಂ ದ್ರುತಂ ಜೀವಯ ಮಾಂ ಮೃತಂ

|| ೧೪ ||

ಶಂಕರಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕ್ಷಮಾಯುಕ್ತಾ ಚ ಪಾರ್ವತೀ |

ಉನಾಚ ಮಧುರಂ ದೇವೀ ಹೃದಯೇನ ವಿದೂಯತಾ || ೧೫ ||

೧೧. ನಿನ್ನನ್ನುಳಿದ ಶಿವನು ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದರೂ ಶವಸದೃಶನಾಗುವನು. ನೀನೇ ಪ್ರಕೃತಿ, ಬುದ್ಧಿ, ಶಕ್ತಿ, ಕ್ಷಮಾ, ದಯಾ ಮುಂತಾದ ಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾಗಿರುವೆ.

೧೨, ಎಲಾ ಸುರೇಶ್ವರಿಯೇ, ತುಷ್ಟಿ ಪುಷ್ಟಿಗಳೂ, ಶಾಂತಿ ಕ್ಷಾಂತಿಗಳೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವೆ. ಕ್ಷುತ್ (ಹಸಿವು) ಛಾಯಾ (ಕಾಂತಿ) ನಿದ್ರಾ, ತಂದ್ರಾ, ಶ್ರದ್ಧಾ ಮುಂತಾದ ಸಕಲ ಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಿಣಿಯೂ ನೀನೇ.

೧೩. ಸರ್ವಬೀಜಸ್ವರೂಪಿಣಿಯೂ, ಸರ್ವಾಧಾರಳೂ ಆದ ಎಲಾ ಪರ ಶಿವೆಯೇ, ಈಗ ಸ್ಥಿತಮುಖದಿಂದ ನನ್ನನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮಾತನಾಡಿಸು.

೧೪. ನಿನ್ನ ಕೋಪವೆಂಬ ವಿಷಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಮೃತಪ್ರಾಯನಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಅವ್ಯತಧಾರೆಯಂತಿರುವ ನಿನ್ನ ಮಧುರನುಡಿಗಳಿಂದ ಪುನಃ ಬದುಕಿಸು.

೧೫. ಶಂಕರನಾಡಿದ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾರ್ವತಿಯು ತನ್ನ ದುಗುಡವನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಂತಳಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಧುರ ನುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿದಳು.

|| ಪಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ ||

ಕಿಂತ್ವಾಹಂ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಸರ್ವರೂಪಿಣಂ |

ಆತ್ಮಾರಾಮಂ ಪೂರ್ಣಕಾಮಂ ಸರ್ವದೇಹೇಷ್ಟವಸ್ಥಿತಂ

|| ೧೬ ||

ಕಾಮಿನೀನಾನಸಂ ಕಾಮಮಪ್ರಜ್ಞಂ ಸ್ವಾಮಿನಂ ವದೇತ್ |

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಹೃದಯಜ್ಞಂ ಚ ಹೃದೀಷ್ಟಂ ಕಥಯಾಮಿ ಕಿಂ

|| ೧೭ ||

ಸುಗೋಪ್ಯಂ ಸರ್ವನಾರೀಣಾಂ ಲಜ್ಜಾ ಜನನಕಾರಣಂ |

ಅಕಥ್ಯಮಪಿ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಮಹೇಶ ಕಥಯಾಮಿ ತೇ

|| ೧೮ ||

ಸುಖೇಷು ಮಧ್ಯೇ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಚ ವಿಭವೇಷು ಸುರೇಶ್ವರ |

ಸತ್ಪುಂಸಾ ಸಹ ಸಂಭೋಗೋ ನಿರ್ಜನೇಷು ಪರಂ ಸುಖಂ

|| ೧೯ ||

೧೬. ಪಾರ್ವತಿ :—ಸರ್ವಜ್ಞನೂ, ಸರ್ವರೂಪಿಯೂ, ಆತ್ಮಾರಾಮನೂ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮನೋರಥನೂ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಾನು ಏನಹೇಳಲಿ.

೧೭. ತನ್ನ ಕಾಮಿನಿಯ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಗದ ಪತಿದೇವನಿ! ಏನನ್ನಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಎಲ್ಲರ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲ ನಿನಗನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕೆ ?

೧೮. ಆಗಲಿ. ಎಲೈ ಮಹೇಶನೇ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗೋಪ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದೂ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳಬಾರದುದೂ, ಮತ್ತು ಲಜ್ಜಾಸ್ಪದವೂ ಆ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಈಗ ನಿನಗೆ ಹೇಳುವೆನು.

೧೯. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಭೀಷ್ಟವಾದ ಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಅನುರೂಪನಾದ ಪುರುಷನೊಡಗೂಡಿ ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಸಂಭೋಗಸುಖವೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದು.

ತದ್ಬಂಗಳೇನ ಚ ಯದ್ಬಾಹುಂ ತತ್ಸಮಂ ನಾಸ್ತಿ ಚ ಸ್ತ್ರಿಯಾಃ |

ಕಾಂತಾನಾಂ ಕಾಂತವಿಚ್ಛೇದಶೋಕಃ ಪರಮದಾರುಣಃ || ೨೦ ||

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ ಯಥಾ ಚಂದ್ರಃ ಕ್ಷೀಯಮಾಣೋ ದಿನೇದಿನೇ |

ತಥಾ ಕಾಂತಂ ವಿನಾ ಕಾಂತಾ ಕ್ಷೀಣಾ ಕಾಂತೆ ಪಕ್ಷೇ ಪಕ್ಷೇ || ೨೧ ||

ಜಿಂತಾಜ್ವರಶ್ಚ ಸರ್ವೇಷಾಮುಪತಾಪಶ್ಚ ನಾಸಸಾಂ |

ಸಾಧ್ವೀನಾಂ ಕಾಂತೆವಿಚ್ಛೇದಸ್ತು ರಗಾನಾಂ ಚ ಮೈಥುನಂ || ೨೨ ||

ರತಿಭಂಗೋ ದುಃಖಮೇಕಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ವೀರ್ಯಸಾತನಂ |

ಮುಖಾತಿರೇಕದುಃಖಂಚ ತೃತೀಯಮನಸತ್ಯತಾ || ೨೩ ||

ತ್ರಿಲೋಕೈಕಾಂತಂ ಕಾಂತಂ ತ್ವಾಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಸಿ ನ ಚ ಮೇ ಸುತೇಃ |

ಯಾ ಸ್ತ್ರೀ ಪುತ್ರವಿಹೀನಾ ಚ ಜೀವನಂ ತನ್ನಿರರ್ಥಕಂ || ೨೪ ||

೨೦. ಆ ಸುಖಕ್ಕೆ ಭಂಗವುಂಟಾದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ದುಃಖವು ಅನದೃಶವಾದುದು. ಕಾಂತೆಯರಿಗೆ ಕಾಂತನಿರಹದಿಂದಂಟಾಗುವ ದುಃಖವು ದಾರುಣವಾದುದು.

೨೧. ಎಲೈ ಪ್ರಾಣಕಾಂತನೇ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಕ್ಷೀಣನಾಗುವಂತೆ, ಪತಿವಿರಹಿತಳಾದ ಪತಿವ್ರತೆಯು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಕೃಶಳಾಗುವಳು.

೨೨. ಮನೋವೃಥೆಯು ಸರ್ವರಿಗೂ, ಬಿಸಿಲು ಬಟ್ಟೆಗೂ, ಪತಿವಿರಹವು ಪತಿವ್ರತೆಗೂ, ಸಂಭೋಗವು ಕುದುರೆಗೂ ನಾಶಕಾರಣವಾಗುವುದು.

೨೩. ನನಗೆ ಸಂಭೋಗ ಭಂಗದಿಂದಂಟಾದ ದುಃಖವು, ನಿನ್ನ ವೀರ್ಯವು ವೃಥಾವಾದುದರಿಂದ ದ್ವಿಗುಣಿತವಾಗಿ, ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ತ್ರಿಗುಣಿತವೂ ದುಸ್ಸಹವೂ ಆಯಿತು.

೨೪. ತ್ರಿಲೋಕೈಕಸುಂದರನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ಪಡೆದರೂ ನಾನು ಅಪುತ್ರವತಿಯಾದೆನಲ್ಲ. ಅಸತ್ಯರಹಿತರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನ್ಮವು ನಿರರ್ಥಕವಲ್ಲವೇ ?

ಜನ್ಮಾಂತರಸುಖಂ ಪುಣ್ಯಂ ತಪೋದಾನಸಮುದ್ಭವಂ |

ಸದ್ವಂಶಜಾತಪುತ್ರಶ್ಚ ಪರಶ್ರೇಹ ಸುಖಪ್ರದಃ

|| ೨೫ ||

ಸುಪುತ್ರಃ ಸ್ವಾಮಿನೋಂಶಶ್ಚ ಸ್ವಾಮಿತುಲ್ಯಸುಖಪ್ರದಃ |

ಕುಪುತ್ರಶ್ಚ ಕುಲಾಂಗಾರೋ ಮನಸ್ತಾಪಾಯ ಕೇವಲಂ

|| ೨೬ ||

ಸ್ವಾಮಿಾ ಸ್ವಾಂಶೇನ ಸುಪ್ರೀಣಾಂ ಗರ್ಭೇ ಜನ್ಮ ಲಭೇದ್ಭ್ರೂವಂ |

ಸಾಧ್ವೀ ಸ್ತ್ರೀ ಮಾತೃತುಲ್ಯಾ ಚ ಸಂತತಂ ಹಿತಕಾರಿಣೀ

|| ೨೭ ||

ಅಸಾಧ್ವೀ ವೈರಿತುಲ್ಯಾ ಚ ಶತ್ವತ್ಸಂತಾಪದಾಯಿನೀ |

ಮುಖದುಷ್ಟಾ ಯೋನಿದುಷ್ಟಾ ಚಾಸಾಧ್ವೀತಿ ತ್ರಿಧಾ ಸ್ಕೃತಾ

|| ೨೮ ||

೨೫. ತಪೋದಾನಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಪುಣ್ಯವು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸುಖವ್ರದವಾಗುವುದು. ಸದ್ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನಾದರೋ ಇಹವರಗಳಲ್ಲೂ ಸುಖವನ್ನೀಯುವನು.

೨೬. ಸಪ್ತತ್ರನು ಪತಿಯ ಅಂಶದಿಂದ ಜನಿಸಿ ಮಾತೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸುವನು. ಕುಪುತ್ರನಾದರೋ ಕುಲನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಯಾವ ಜೀವನೂ ತಾಯಿಯ ಮನೋವೃಥೆಗೆ ಕಾರಣನಾಗುವನು.

೨೭. ಪತಿಯು ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ವತ್ತಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಂಶದಿಂದಲೇ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸುವನು. ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯು ಸರ್ವದಾ ಪತಿಯ ಹಿತವನ್ನೇ ಬಯಸುವುದರಿಂದ ತಾಯಿಗೆ ಸಮವೇನಿಸುವಳು.

೨೮. ವದೆವದೆ ದುಃಖಸಂಕಟಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವ ದುಷ್ಟಸ್ತ್ರೀಯು ಪತಿ ಶತ್ರುಸದೃಶಳಾಗುವಳು. ದುಷ್ಟಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಕಠಿನವಾಕ್ಯವಾಡುವವಳನ್ನು ಮುಖದುಷ್ಟಳೆಂದೂ, ದುರಾಚಾರಪರಳನ್ನು ಯೋನಿದುಷ್ಟಳೆಂದೂ, ಪತಿನಿಂದಾನರಳನ್ನು ಅಸಾಧ್ವಿಯೆಂದೂ ಮೂರುವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳುವರು.

ಕಿಮುಪಾಯಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವದ ಯೋಗೀಶ್ವರೇಶ್ವರ |

ಉಪಾಯಸಿಂಧೋ ತಪಸಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಫಲಪ್ರದ

|| ೨೯ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾರ್ವತೀ ದೇವೀ ನಮ್ರವಕ್ತ್ರಾ ಬಭೂವ ಹ |

ಪ್ರಹಸ್ಯ ಶಂಕರೋ ದೇವೋ ಬೋಧಯಾಮಾಸ ಪಾರ್ವತೀಂ

|| ೩೦ ||

ಸತ್ಪುತ್ರಬೀಜಂ ಸುಖದಂ ತಾಪನಾಶನಕಾರಣಂ |

ಮಿತಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಂ ಸುರುಚಿರಂ ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ

|| ೩೧ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ
ನಾರದ-ನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೨೯. ಯೋಗೀಶ್ವರನಾದ ಎಲೈ ಶಂಕರನೇ, ಸಕಲರ ತಪಃಫಲದಾಯಕನೂ, ಉಪಾಯಗಳಿಗೆ ಗಣಿಯೂ ಆದ ನೀನು ಪುತ್ರವ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಯಾವ ಉಪಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡು.

೩೦. ಪಾರ್ವತಿಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದು ತಲೆಬಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಲು, ಶಂಕರನು ಹಸನ್ಮುಖನಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿದನು.

೩೧. ಸತ್ಪುತ್ರವ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವೂ, ಮನಃಕಷಾಯನಾಶಕವೂ, ಸುಖಕರವೂ, ಮನೋಹರವೂ, ಮಿತಾಕ್ಷರಗುಂಫಿತವೂ ಆದ ಮಹಾದೇವನ ಆ ಮಧುರವಾಣಿಯು ಮುಂದೆ ಹೇಳುವಂತಿದ್ದಿತು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣಪತಿಖಂಡದಲ್ಲಿ
ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ತೃತೀಯೋಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ ||

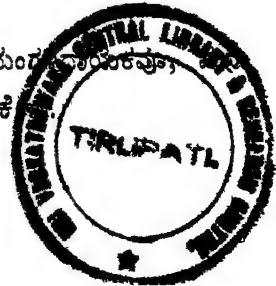
ಶೃಣು ಸಾರ್ವತಿ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತವ ಭದ್ರಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಉಪಾಯತಃ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತ್ಯೇವ ಜಗತ್ತಯೇ || ೧ ||

ಸರ್ವವಾಂಛಿತಸಿದ್ಧೇಸ್ತು ಬೀಜರೂಪಂ ಸುನುಂಗಲಂ |
ಮನಸಃ ಪ್ರೀತಿಜನನಮುಪಾಯಂ ಕಥಯಾಮಿ ತೇ || ೨ ||

ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ಶ್ರೀಮಹಾದೇವಃ— ಎಲಾ ವಾರ್ವತಿಯೇ, ನನ್ನ ಹಿತವಚನಗಳನ್ನಾಲಿಸು. ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗುವುದು. ಮೂರುಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಾಯದಿಂದ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದು.

೨. ಸಕಲೇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬೀಜರೂಪವೂ, ಮಂದಮಾಂಸವೂ, ಸ್ಪೃಂತೋಷಕರವೂ ಆದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇ.

ಹರೇರಾರಾಧನಂ ಕೃತ್ವಾ ವ್ರತಂ ಕುರು ವರಾನನೇ |

ವ್ರತಂ ಚ ಪುಣ್ಯಕಂ ನಾನು ವರ್ಷಮೇಕಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ

|| ೩ ||

ಮಹಾಕಲೋರಬೀಜಂ ಚ ವಾಂಛಾಕಲ್ಪತೆರುಂ ಪರಂ |

ಸುಖದಂ ಪುಣ್ಯದಂ ಸಾರಂ ಪುತ್ರದಂ ಸರ್ವಸೌಖ್ಯದಂ

|| ೪ ||

ನದೀನಾಂ ಚ ಯಥಾ ಗಂಗಾ ದೇವಾನಾಂ ಚ ಹರಿಯಥಾ |

ವೈಷ್ಣವಾನಾಂ ಯಥಾಽಹಂ ಚ ದೇವೀನಾಂ ತ್ವಂ ಯಥಾ ಪ್ರಿಯೇ || ೫ ||

ವರ್ಣಾನಾಂ ಚ ಯಥಾ ವಿಪ್ರಸ್ತೀರ್ಥಾನಾಂ ಪುಷ್ಕರಂ ಯಥಾ |

ಪುಷ್ಪಾಣಾಂ ಪಾರಿಜಾತಂ ಚ ಪತ್ರಾಣಾಂ ತುಲಸೀ ಯಥಾ

|| ೬ ||

ಯಥಾ ಪುಣ್ಯವ್ರದಾನಾಂ ಚ ತಿಥಿರೇಕಾದಶೀ ಸ್ತುತಾ |

ರವಿನಾರಚ್ಚ ನಾರಾಣಾಂ ಯಥಾ ಪುಣ್ಯಪ್ರದಃ ಶಿವೇ ||

ಮಾಸಾನಾಂ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಶ್ಚ ಋತೂನಾಂ ಮಾಧವೋ ಯಥಾ || ೭ ||

೩. ಎಲೌ ಕಮಲಮುಖಿಯೇ, ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಪುಣ್ಯಕವೆಂಬ ವ್ರತವನ್ನು ಒಂದುವರ್ಷಕಾಲ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸು.

೪. ಆ ವ್ರತವು ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣವಾದರೂ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವಾಯಕವೂ, ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿ ಸಕಲಸಂವತ್ಸರವೂ, ಪುಣ್ಯಕರವೂ, ಶ್ರುತಿಸಾರವೂ ಆದುದು.

೫-೬. ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯೂ, ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯೂ, ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಶಿವನೂ, ದೇವಿಯರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯೂ, ಚತುರ್ವರ್ಣದವರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೂ, ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಕರವೂ, ಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಿಜಾತವೂ, ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಳಸಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರುವಂತೆ, ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು.

೭-೮. ಏಕಾದಶಿಯು ಪುಣ್ಯತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಭಾನುವಾರವು ವಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷವು ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವಸಂತಋತುವು ಋತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಈಶ್ವರವತ್ಸರವು ಸಂವತ್ಸರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕೃತಯುಗವು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವಿಷ್ಣು ಗುರುವು ಪೂಜ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ, ತಾಯಿಯು ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಧ್ವೀಸತಿಯು ಅಪ್ಪ

ಸಂವತ್ಸರೋ ವತ್ಸರಾಣಾಂ ಯುಗಾನಾಂ ಚ ಕೃತಂ ಯಥಾ |
 ವಿದ್ಯಾಪ್ರದಶ್ಚ ಪೂಜ್ಯಾನಾಂ ಗುರೂಣಾಂ ಜನನೀ ಯಥಾ
 ಸಾಧ್ವೀ ಪತ್ನೀ ಯಥಾಸ್ತಾನಾಂ ವಿಶ್ವಸ್ತಾನಾಂ ಮನೋ ಯಥಾ || ೮ ||
 ಯಥಾ ಧನಾನಾಂ ರತ್ನಂ ಚ ಪ್ರಿಯಾಣಾಂ ಚ ಯಥಾ ಪತಿಃ |
 ಯಥಾ ಪುತ್ರಶ್ಚ ಬಂಧೂನಾಂ ವೃಕ್ಷಾಣಾಂ ಕಲ್ಪಪಾದಪಃ || ೯ ||
 ಫಲಾನಾಂ ವೈ ಚೂತಫಲಂ ವರ್ಷಾಣಾಂ ಭಾರತಂ ಯಥಾ |
 ವೃಂದಾವನಂ ವನಾನಾಂ ಚ ಶತರೂಪಾ ಚ ಯೋಷಿತಾಂ || ೧೦ ||
 ಯಥಾ ಕಾಶೀ ಪುರೀಣಾಂ ಚ ಸೂರ್ಯಸ್ತೇಜಸ್ವಿನಾಂ ಯಥಾ |
 ಯಥೇಂದುಃ ಸುಖದಾನಾಂ ಚ ಸುಂದರಾಣಾಂ ಚ ಮನ್ಮಥಃ || ೧೧ ||
 ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಚ ಯಥಾ ವೇದಾಃ ಸಿದ್ಧಾಂ ಕಪಿಲೋ ಯಥಾ |
 ಹನೂಮಾನ್ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನನಂ || ೧೨ ||

ರಲ್ಲಿಯೂ, ಮನಸ್ಸು ನಂಬಲರ್ಹವಾದವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಗೆ ಉತ್ತಮವೆನಿಸುವುದೋ ಹಾಗೆ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದುದು.

೯-೧೦. ಧನಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನವೂ, ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರರಲ್ಲಿ ಪತಿಯೂ, ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಪುತ್ರನೂ, ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೂ, ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವರ್ಷವೂ, ವನಗಳಲ್ಲಿ ವೃಂದಾವನವೂ, ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಶತರೂಪೆ(ಸ್ವಾಯಂಭೂ ಮನುವಿನ ಪತ್ನಿ) ಯೂ ಹೇಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠರೋ ಹಾಗೆ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿರುವುದು.

೧೧-೧೨. ಕಾಶಿಯು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೂ, ಸೂರ್ಯನು ತೇಜಸ್ವಿಗಳಿಗೂ, ಚಂದ್ರನು ಅಹ್ಲಾದಜನಕರಿಗೂ, ಮನ್ಮಥನು ಸುಂದರಿಗೂ, ವೇದವು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೂ, ಕಪಿಲನು ಸಿದ್ಧರಿಗೂ, ಹನುಮಂತನು ವಾನರರಿಗೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮುಖವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಅಗ್ರಗಣ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ, ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯವಾದುದು.

ಯಶೋದಾನಾಂ ಯಥಾ ವಿದ್ಯಾ ಕವಿತಾ ಚ ಮನೋಹರಾ |

ಆಕಾಶೋ ನ್ಯಾಸಕಾನಾಂ ಚ ಹ್ಯಂಗಾನಾಂ ಲೋಚನಂ ಯಥಾ || ೧೩ ||

ವಿಭವಾನಾಂ ಹರಿಕಥಾ ಸುಖಾನಾಂ ಹರಿಚಿಂತನಂ |

ಸ್ಪರ್ಶಾನಾಂ ಪುತ್ರಸಂಸ್ಪರ್ಶೋ ಹಿಂಸ್ರಾಣಾಂ ಚ ಯಥಾ ಖಲಃ || ೧೪ ||

ಸಾಪಾನಾಂ ಚ ಯಥಾ ಮಿಥ್ಯಾ ಪಾಪಿನಾಂ ಪುಂಶ್ಚಲೀ ಯಥಾ |

ಪುಣ್ಯಾನಾಂ ಚ ಯಥಾ ಸತ್ಯಂ ತಪಸಾಂ ಹರಿಸೇವನಂ || ೧೫ ||

ಯಥಾ ಘೃತಂ ಚ ಗವ್ಯಾನಾಂ ಯಥಾ ಬ್ರಹ್ಮ ತಪಸ್ವಿನಾಂ |

ಅಮೃತಂ ಭಕ್ಷ್ಯವಸ್ತುನಾಂ ಸಸ್ಯಾನಾಂ ಧಾನ್ಯಕಂ ಯಥಾ || ೧೬ ||

೧೩-೧೪. ಕೀರ್ತಿದಾಯಕವಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯೂ, ಮನೋಹರವಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಯೂ, ವಿಸ್ತಾರವಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವೂ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ನಯನವೂ, ಪುಣ್ಯಕರವಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಕಥಾಶ್ರವಣವೂ, ಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಸ್ಮರಣೆಯೂ, ಸ್ಪರ್ಶದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರಗಾತ್ರಸಂಸ್ಪರ್ಶವೂ ಮೇಲೆನಿಸಿರುವಂತೆ, ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ಮೇಲಾದುದು.

೧೫-೧೬. ಮಷ್ಣನು ಹಿಂಸಕರಲ್ಲಿಯೂ, ಸುಳ್ಳುಮಾತು ವಾಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯು ಪಾಪಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಗೆ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರೋ, ಸತ್ಯವಚನವು ಪುಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹರಿಸೇವೆಯು ತಪಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ತುನ್ನವು ವಂಚಗವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಬ್ರಹ್ಮನು ತಪಸ್ವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅಮೃತವು ಅಹಾರದಲ್ಲಿಯೂ, ಕೊತ್ತಂಬರಿಯು ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿರುವುದೋ, ಹಾಗೆ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. (ಉತ್ತಮ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸುವಂತೆ, ನೀಚವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅತಿನೀಚವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿರುವ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 'ಅತಿ' ಎಂಬ ಪದದ ಶ್ರೇಷ್ಠಾರ್ಥವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಾಧಾರಣ ಧರ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.)

ಪುಣ್ಯದಾನಾಂ ಯಥಾ ತೋಯಂ ಶುದ್ಧಾನಾಂ ಚ ಹುತಾಶನಃ |

ಸುವರ್ಣಂಚ ತೈಜಸಾನಾ ಮಿಷ್ಟಾನಾಂ ಪ್ರಿಯಭಾಷಣಂ || ೧೭ ||

ಗರುಡಃ ಪಕ್ಷಿಣಾಂ ಚೈವ ಹಸ್ತಿನಾಮಿಂದ್ರನಾಹನಂ |

ಯೋಗೀನಾಂ ಚ ಕುಮಾರಶ್ಚ ದೇವರ್ಷಿಣಾಂ ಚ ನಾರದಃ || ೧೮ ||

ಗಂಧರ್ವಾಣಾಂ ಚಿತ್ರರಥೋ ಜೀವೋ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ಯಥಾ |

ಸುಕವೀನಾಂ ಯಥಾ ಶುಕ್ರಃ ಕಾವ್ಯಾನಾಂ ಚ ಪುರಾಣಕಂ || ೧೯ ||

ಸ್ರೋತಸ್ವತಾಂ ಸಮುದ್ರಶ್ಚ ಯಥಾ ಪೃಥ್ವೀ ಹ್ವಮಾವತಾಂ |

ಲಾಭಾನಾಂ ಚ ಯಥಾ ಮುಕ್ತಿಹರಿಭಕ್ತಿಶ್ಚ ಸಂಪದಾಂ || ೨೦ ||

ಪವಿತ್ರಾಣಾಂ ವೈಷ್ಣವಾಶ್ಚ ವರ್ಣಾನಾಂ ಪ್ರಣವೋ ಯಥಾ |

ವಿಷ್ಣುಮಂತ್ರಶ್ಚ ಮಂತ್ರಾಣಾಂ ಬೀಜಾನಾಂ ಪ್ರಕೃತಿಯಥಾ || ೨೧ ||

೧೭-೧೮. ಪುಣ್ಯಕರವಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥದಂತೆಯೂ, ಪರಿಶುದ್ಧವಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯಂತೆಯೂ, ತೈಜಸವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣದಂತೆಯೂ. ಇಷ್ಟವಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯನುಡಿಯಂತೆಯೂ, ಪಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಗರುಡನಂತೆಯೂ, ಆನೆಗಳಲ್ಲಿ ಐರಾವತದಂತೆಯೂ, ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ವೇದವಿಜ್ಞಾನಿಯಂತೆಯೂ, ದೇವರ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾರದನಂತೆಯೂ, ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ಉತ್ತಮವಾದುದು.

೧೯-೨೦. ಚಿತ್ರರಥನು ಗಂಧರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ, ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿಯೂ, ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯನು ಕವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪುರಾಣವು ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ. ಸಮುದ್ರವು ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪೃಥ್ವಿಯು ಹ್ವಮಾವಂತರಲ್ಲಿಯೂ, ಮುಕ್ತಿಯು ಲಾಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹರಿಭಕ್ತಿಯು ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರುವಂತೆ, ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು.

೨೧-೨೨. ಪವಿತ್ರರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಂತೆಯೂ, ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಓಂಕಾರದಂತೆಯೂ, ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಮಂತ್ರದಂತೆಯೂ, ಬೀಜಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯಂತೆಯೂ, ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿಯಂತೆಯೂ, ಭಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗಾಯತ್ರಿಯಂ

ವಿದುಷಾಂ ಚ ಯಥಾ ವಾಣೀ ಗಾಯತ್ರೀ ಭಂವಸಾಂ ಯಥಾ |
ಯಥಾ ಕುಬೇರೋ ಯಕ್ಷಾಣಾಂ ಸರ್ಪಾಣಾಂ ವಾಸುಕೀಯಥಾ || ೨೨ ||
ಯಥಾ ಪಿತಾ ತೇ ಶೈಲಾನಾಂ ಗವಾಂ ಚ ಸುರಭೀಯಥಾ |
ವೇದಾನಾಂ ಸಾಮವೇದಶ್ಚ ತೃಣಾನಾಂ ಚ ಯಥಾ ಕುಶಃ || ೨೩ ||
ಸುಖದಾನಾಂ ಯಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಮನೋ ವೈ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿನಾಂ |
ಅಕ್ಷರಾಣಾಮಕಾರಶ್ಚ ಯಥಾ ತಾತೋ ಹಿತೈಷಿಣಾಂ || ೨೪ ||
ಶಾಲಗ್ರಾಮಶ್ಚ ಮೂರ್ತೀನಾಂ ಪರ್ಶೂನಾಂ ವಿಷ್ಣು ಪಂಜರಃ |
ಚತುಷ್ಟದಾನಾಂ ಪಂಚಾಸ್ಯೋ ಮಾನವೋ ಜೀವಿನಾಂ ಯಥಾ || ೨೫ ||
ಯಥಾ ಸ್ನಾಂತಂ ಚೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಮಂದಾಗ್ನಿಶ್ಚ ರುಜಾಂ ಯಥಾ |
ಬಲಿನಾಂ ಚ ಯಥಾ ಶಕ್ತಿರಹಂ ಶಕ್ತಿಮತಾಂ ಯಥಾ || ೨೬ ||

ತೆಯೂ, ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಕುಬೇರನಂತೆಯೂ, ಸರ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸುಕಿಯಂತೆಯೂ, ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದು.

೨೩-೨೪. ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯದಂತೆಯೂ, ಗೋವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮ ಧೇನುವಿನಂತೆಯೂ, ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮವೇದದಂತೆಯೂ, ತೃಣಗಳಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆಯಂತೆಯೂ, ಸುಖಪ್ರದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತೆಯೂ, ವೇಗಗಾಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆಯೂ, ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಅಕಾರದಂತೆಯೂ, ಹಿತಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆಯಂತೆಯೂ, ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದು.

೨೫-೨೬. ದೇವತಾಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮವೂ, ವರಶುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಪಂಜರವೂ, ಚತುಷ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಹವೂ, ಜಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನೂ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸೂ, ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯವೂ, ಬಲಿಷ್ಠರಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ದೇವತೆಯೂ, ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಲ್ಲಿ ಶಿವನೂ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾಗಿರುವಂತೆ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ಅಗ್ರಗಣ್ಯವಾದುದು.

ಮಹಾನ್ನಿರಾಟಾ ಚ ಸ್ಥೂಲಾನಾಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣಾಂ ಪರಮಾಣುಕಃ |

ಯಥೇಂದ್ರ ಆದಿತೇಯಾನಾಂ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಚ ಬಲಿಯಥಾ || ೨೭ ||

ಯಥಾ ದಧೀಚಿದಾರ್ಢ್ಯಾಣಾಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದಶ್ಚೈವ ಸಾಧುಷು |

ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಂ ಚ ಯಥಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಚಕ್ರಾಣಾಂ ಚ ಸುದರ್ಶನಂ | || ೨೮ ||

ಸೃಣಾಂ ರಾಜಾ ರಾಮಚಂದ್ರೋ ಧನ್ವಿನಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಯಥಾ |

ಸರ್ವಾಧಾರಃ ಸರ್ವಸೇವ್ಯಃ ಸರ್ವಬೀಜಂ ಚ ಸರ್ವದಃ |

ಸರ್ವಸಾರೋ ಯಥಾ ಕೃಷ್ಣೋ ವ್ರತಾನಾಂ ಪುಣ್ಯಕಂ ತಥಾ || ೨೯ ||

ವ್ರತಂ ಕುರು ಮಹಾಭಾಗೇ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ದುರ್ಲಭಂ |

ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ಪುತ್ರಸ್ತೇ ವ್ರತಾದೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ || ೩೦ ||

೨೭-೨೮. ಸ್ಥೂಲವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿರಾಟ್ಟುರುಷನಂತೆಯೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣುವಿನಂತೆಯೂ, ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಂತೆಯೂ, ರಾಕ್ಷಸರಲ್ಲಿ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯಂತೆಯೂ, ದಾನಶೀಲರಲ್ಲಿ ದಧೀಚಿಯಂತೆಯೂ, ಸಾಧುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಂತೆಯೂ, ಅಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದಂತೆಯೂ, ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸುದರ್ಶನದಂತೆಯೂ, ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ಅತಿಮಾನ್ಯವಾದುದು.

೨೯. ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ರಾಜರಲ್ಲಿಯೂ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಧನುರ್ಧಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸರ್ವಬೀಜಸ್ವರೂಪನೂ, ಸರ್ವಾಧಾರನೂ, ಸರ್ವಸೇವ್ಯನೂ, ಸರ್ವಫಲಪ್ರದನೂ ಆದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನು ಸಾರವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮರೆನಿಸಿರುವಂತೆ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವು ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದುದು.

೩೦. ಎಲಾ ಮಹಾಭಾಗ್ಯಶಾಲಿನಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ಲೋಕತ್ರಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭವಾದ ಈ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸು. ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಪುತ್ರನು ಜನಿಸುವನು.

ವ್ರತಾರಾಧ್ಯಶ್ಚ ವೈ ಕೃಷ್ಣಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನಾಂಛಿತಪ್ರದಃ |
ಜನೋ ಯತ್ಸೇವನಾನ್ಮುಕ್ತಃ ಪಿತೃಭಿಃ ಕೋಟಿಭಿಃ ಸಹ || ೩೧ ||

ಹರಿಮಂತ್ರಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಚ ಹರಿಸೇವಾಂ ಕರೋತಿ ಯಃ |
ಭಾರತೇ ಜನ್ಮ ಸಫಲಂ ಸ್ವಾತ್ಮನಃ ಸ ಕರೋತಿ ಚ || ೩೨ ||

ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಕೋಟಿಪುರುಷಾನ್ ವೈಕುಂಠಂ ಯಾತಿ ನಿಶ್ಚಿತಂ |
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಷದೋ ಭೂತ್ವಾ ಸುಖಂ ತತ್ರೈವ ಮೋದತೇ || ೩೩ ||

ಸಹೋದರಾನ್ ಸ್ವಭೃತ್ಯಾಂ ಚ ಸ್ವಬಂಧುನ್ ಸಹಚಾರಿಣಃ |
ಸ್ವಸ್ತ್ರಿಯಶ್ಚ ಸಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಭಕ್ತೋ ಯಾತಿ ಹರೇಃ ಪದಂ || ೩೪ ||

ತಸ್ಮಾದ್ಗೃಹಾಣಿ ಗಿರಿಜೇ ದೇವೇನುಂತ್ರಂ ಸುದುರ್ಲಭಂ |
ಜಪ ಮಂತ್ರಂ ವ್ರತೇ ತತ್ರ ಪಿತ್ಯುಷಾಂ ಮುಕ್ತಿ ಕಾರಣಂ || ೩೫ ||

೩೧. ಜನರು ಯಾವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೇವೆಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಅನಂ ಕೋಟಿ ಪಿತೃಗಳೊಡನೆ ಮುಕ್ತರಾಗುವರೋ, ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಈ ವ್ರತಾಚರ ಯಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಸಕಲರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಕೈಗೂಡಿಸುವನು.

೩೨. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಸೇವೆ ಮಾಡು ಮನುಜನು ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ತಾನು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಸಫಲನಾಗುವನು.

೩೩. ವಿಷ್ಣು ಮಂತ್ರೋಪಾಸಕನು ತನ್ನ ವಂಶದ ಕೋಟಿಪುರುಷರನ ಉದ್ಧರಿಸಿ, ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾರ್ಷದನಾಗಿ ಚರಕಾಲ ಅನಂ ದಿಂದಿರುವನು.

೩೪. ಹರಿಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಸಹೋದರರನ್ನೂ, ಸೇವಕರನ್ನೂ, ಬಂಧುಗಳನ್ನೂ ಸಹವಾಸಿಗಳನ್ನೂ, ಪತ್ನೀಪುತ್ರರನ್ನೂ ಪಾಪಕೂಪದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸಿ, ಶ್ರೀಹರಿ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

೩೫. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲಾ ಗಿರಿಜೆಯೇ, ದುರ್ಲಭವಾದ ಶ್ರೀಹರಿ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ವ್ರತಾಚರಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಿತೃಗಳ ಮುಕ್ತಿ ಕಾರಣವಾದ ಆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸು.

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶಂಕರೋ ದೇವೋ ಗತ್ವಾ ಗಿರಿಜಯಾ ಸಹ ।

ಶೀಘ್ರಂ ಚ ಜಾಹ್ನುವೀತೀರಂ ಹರೇರ್ಮಂತ್ರಂ ಮನೋಹರಂ || ೩೬ ||

ತಸ್ಯೈ ದದೌ ಚ ಸಂಪ್ರೀತ್ಯಾ ಕನಚಂ ಸ್ತೋತ್ರಸಂಯುತಂ ।

ಪೂಜಾವಿಧಾನನಿಯಮಂ ಕಥಯಾಮಾಸ ತಾಂ ಮುನೇ || ೩೭ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ
ನಾರದ ನಾರಾಯಣ ಸಂವಾದೇ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೩೬-೩೭. ಶಂಕರನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಿ, "ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಗಂಗಾತೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮನೋಹರವಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಂತ್ರವನ್ನೂ, ಕನಚ, ಸ್ತೋತ್ರ ಮತ್ತು ಪೂಜಾವಿಧಾನವನ್ನೂ ಅದರದಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣಪತಿಖಂಡದಲ್ಲಿ
ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಪರಮೇಶ್ವರನು ವಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪುಣ್ಯಕವ್ರತದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು
ವರ್ಣಿಸಿ, ಆ ವ್ರತಾಚರಣೆಯಿಂದ ಸತ್ಪುತ್ರನು ಜನಿಸುವನೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅದರ
ಆಚರಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶ
ಸಿದನು.

ಕಾನಿ ಪ್ರತೋಪಯುಕ್ತಾನಿ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ |

ಸರ್ವಂ ಸನಿಯಮಂ ಭಕ್ಷ್ಯಂ ವಿಧಾನಂ ತತ್ಪಲಂ ಪ್ರಚೋ

|| ೩ ||

ದೇಹಿ ಮಹ್ಯಂ ವಿನೀತಾಯೈ ನಿಯುಕ್ತಂ ಸತ್ಪರೋಹಿತಂ |

ಪುಷ್ಪೋನಹಾರಾನ್ ವಿಸ್ತಾಂಶ್ಚ ದ್ರವ್ಯಾಹರಣಕಿಂಕರಾನ್

|| ೪ ||

ಅನ್ಯಾನಿ ಚೋಪಯುಕ್ತಾನಿ ಮಯಾಜ್ಞಾತಾನಿ ಯಾನಿ ಚ |

ಸನ್ನಿಯೋಜಯ ತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಸ್ವಾಮೀ ಚ ಸರ್ವದಃ

|| ೫ ||

ಪಿತಾ ಕೌಮಾರಕಾಲೇ ಚ ಸದಾ ಪಾಲನಕಾರಕಃ |

ಭರ್ತು ಮಧ್ಯೇ ಸುತಃ ಶೇಷೇ ತ್ರಿಧಾವಸ್ಥಾ ಸುಯೋಷಿತಾಂ

|| ೬ ||

೩. ಆ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಾವುವು? ಆ ವ್ರತಾಚರಣೆಯ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲವನ್ನೂ, ದೇವತೆ ನಿರ್ವೇದಿಸಬೇಕಾದ ಭಕ್ಷ್ಯಸೋಪಾನ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸು.

೪. ವಿನಯಸಂಪನ್ನಳಾದ ನನ್ನಿಂದ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾದ ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಪುರೋಹಿತನನ್ನೂ, ಹೂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ, ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಸೇವಕರನ್ನೂ ಆಗ್ರಹಿಸು.

೫. ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಿರುವ ವ್ರತೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳಿದ್ದರೆ ಅವಿಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪತಿಯೇ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಹವು ಯಕನಲ್ಲವೇ ?

೬. ಹೆಂಗಸನ್ನು ಬಾಲ್ಯಕೌಮಾರಾವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆಯೂ, ಪ್ರಾಯಶಃ ದಲ್ಲಿ ಪತಿಯೂ, ವಾರ್ಧಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರನೂ ಪಾಲಿಸುವರು. ಸತ್ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬಯಸಳು.

॥ ಓಂ ।

—॥ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ॥—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

॥ ಚತುರ್ಥೋಧ್ಯಾಯಃ ॥

॥ ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ರತವಿಧಾನಂ ಚ ದುರ್ಗಾ ಸಂಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾ ।

ಸರ್ವಂ ವ್ರತವಿಧಾನಂ ಚ ಸಂಪ್ರಷ್ಟ್ಯಮುಪಚಕ್ರಮೇ

॥ ೧ ॥

॥ ಪಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ ॥

ಸರ್ವಂ ವ್ರತವಿಧಾನಂ ನಾಂ ವದ ವೇದವಿದಾಂ ವರ ।

ಹೇ ನಾಥ ಕರುಣಾಸಿಂಧೋ ದೀನಬಂಧೋ ಪರಾತ್ಪರ

॥ ೨ ॥

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರಾಯಣ:— ಪಾರ್ವತಿಯು ಪುಣ್ಯಕ ವ್ರತದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು, ಆ ವ್ರತಾಚರಣೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬೇಕೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

೨. ಪಾರ್ವತಿ:—ಕರುಣಾಸಾಗರನೂ, ದೀನಬಂಧುವೂ, ಸರ್ವೋತ್ತಮನೂ ಆದ ಎಲೈ ಪ್ರಾಣಿಕಾಂತನೇ, ವೇದವೇದಾಂಗಪಾರಂಗತನಾದ ನೀನು ಆ ವ್ರತಾಚರಣೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸು.

ತಾತೋಽಶೋಕಃ ಪ್ರಾಣತುಲ್ಯಾಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ಸಾಮಿನೇ ಸುತಾಂ |

ಸ್ವಾಮಿಾ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಪ್ನೋತಿ ಸಂನ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವಸುತೇ ಪ್ರಿಯಾಂ

|| ೭ ||

ಬಂಧುತ್ರಯಯುತಾ ಯಾ ಸ್ತ್ರೀ ಸಾ ಚ ಭಾಗ್ಯವತೀ ಪರಾ |

ಕಿಂಚಿದ್ವಿಹೀನಾ ಮಧ್ಯಾ ಚ ಸರ್ವಹೀನಾಽಧಮಾ ಭುವಿ

|| ೮ ||

ಏತೇಷಾಂ ಚ ಸಮಾಪಸ್ಥಾ ಪ್ರಶಂಸಾ ಸಾ ಜಗತ್ತಯೇ |

ನಿಂದಿತಾನ್ಯೇಷು ಸಂನ್ಯಸ್ತಾ ಸರ್ವಮೇತಚ್ಛ್ರುತೌ ಶ್ರುತಂ

|| ೯ ||

ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ಭಗವಾಂಸ್ತ್ವಂ ಚ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷೀ ಚ ಸರ್ವವಿತ್ |

ಪೇಹಿ ಮಹ್ಯಂ ಪುತ್ರವರಂ ಸ್ವಾತ್ಮನಿವೃತ್ತಿಹೇತುಕಂ

|| ೧೦ ||

೭. ತನ್ನ ವ್ರಾಣಸದೃಶಳಾದ ವುತ್ರಿಯನ್ನು ಸತ್ತುರುಷನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ತಂದೆಯು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗುವನು. ಅಂತೆಯೇ ಪತಿಯೂ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಕಾವಾಡ ಬಲ್ಲ ಸತ್ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆದು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗುವನು.

೮. ಇಂತು ಸಿತಾ, ಪತಿ ಮತ್ತು ಪುತ್ರರೂಪವಾದ ಬಂಧುತ್ರಯದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಹೆಂಗಸೇ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿನಿಯು. ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹೆಂಗಸು ಮಧ್ಯಮಳೆನಿಸುವಳು. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಬಂಧುತ್ರಯವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡವಳು ಅಧಮಳೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕೆ ?

೯. ಹೆಂಗಸು ತನ್ನ ತಂದೆಯೊಡನಾಗಲೀ, ಪತಿಯೊಡನಾಗಲೀ, ಪುತ್ರನೊಡ ನಾಗಲೀ ಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಗತ್ತಯದಲ್ಲೂ ಅಕೆಯು ವ್ರಜ್ಯಳಾಗು ವಳು. ಇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾರೊಡನೆ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಕೆಯನ್ನು ನಿಂದಿಸುವರು. ಇದು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಂದಿದೆ.

೧೦. ಷಡ್ಗಣೈಶ್ವರ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣನೂ, ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯೂ ಆದ ನೀನು ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯೂ ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಆಗಿರುವೆ. ಅದುದರಿಂದ ನೀನು ನನ್ನ ಮನದಳಲನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಸತ್ಪುತ್ರನನ್ನು ನನಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಕಾವಾಡು.

ಸ್ವಾತ್ಮಬೋಧಾನುಮಾನೇನ ಮಹಾತ್ಮನಿ ನಿವೇದಿತಂ |

ಸರ್ವಾಂತರಾಭಿಪ್ರಾಯೇಜ್ಞಂ ಬೋಧಜ್ಞಂ ಬೋಧಯಾಮಿ ಹಿಂ || ೧೦ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾರ್ವತೀ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪಪಾತ ಸ್ವಾಮಿನಃ ಪದೇ |

ಕೃಪಾಸಿಂಧುಶ್ಚ ಭಗವಾನ್ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || ೧೧ ||

|| ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ ||

ಶೃಣು ದೇವಿ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಿಧಾನಂ ನಿಯಮಂ ಫಲಂ |

ಫಲಾನಿ ಚೈವ ವ್ರವ್ಯಾಣಿ ವ್ರತಯೋಗ್ಯಾನಿ ಯಾನಿ ಚ || ೧೨ ||

ವಿಸ್ತಾಣಾಂ ಶತಕಂ ಶುದ್ಧಂ ಫಲಪುಷ್ಪೋಪಹಾರಕಂ |

ಕಿಂಕರಾಣಾಂ ಚ ಶತಕಂ ದ್ರವ್ಯಾಹರಣಕಾರಕಂ || ೧೩ ||

೧೦. ನಾನು ತಿಳಿದಿರುವುದು ಸರಿಯೋ ? ತಪ್ಪೋ ? ಎಂಬ ಸಂದೇಹದಿಂದ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿರುವೆನೇ ಹೊರತು, ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ನಿನಗೆ ನಾನು ಹೊಸದಾಗಿ ಏನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

೧೧. ಪಾರ್ವತಿಯು ಇಂತು ನುಡಿದು ತನ್ನ ಪತಿಯ ವಾದಾರವಿಂದಗಳಿಗೆರೆ ಗಿದಳು. ಆಗ ದಯಾಸಮುದ್ರನಾದ ವರಮೇಶ್ವರನು ಆಕೆಯನ್ನು ಸಾಂತ್ವನಗೊಳಿಸುತ್ತ ಇಂತೆಂದನು.

೧೨. ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ:—ಎಲಾ ದೇವಿ, ನೀನು ಕೇಳಿದ ಪುತ್ರಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಬೇಕು. ಆ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಫಲಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೂ, ಆಚರಣೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಈಗ ವಿವರಿಸುವೆನು.

೧೩. ವ್ರತೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಪುಷ್ಪಫಲಾದಿಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡಲು ನೂರು ಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ, ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಲು ನೂರುಜನ ಸೇವಕರನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವೆನು.

ದಾಸೀನಾಂ ಶತಕಂ ಲಕ್ಷಂ ನಿಯುಕ್ತಂ ಚ ಪುರೋಹಿತಂ |

ಸರ್ವವ್ರತನಿಧಾನಜ್ಞಂ ವೇದವೇದಾಂತಸಾರಗಂ

|| ೧೫ ||

ಪ್ರವರಂ ಹರಿಭಕ್ತಾನಾಂ ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ವರಂ |

ಸನತ್ಕುಮಾರಂ ಮತ್ಪುಲ್ಕಂ ಗೃಹಾಣ ವ್ರತಹೇತವೇ

|| ೧೬ ||

ದೇವಿ ಶುದ್ಧೇ ಚ ಕಾಲೇ ಚ ಪರಂ ನಿಯಮಪೂರ್ವಕಂ |

ಮಾಘಶುಕ್ಲತ್ರಯೋದತ್ಯಾಂ ವ್ರತಾರಂಭಃ ಶುಭಃ ಪ್ರಿಯೇ

|| ೧೭ ||

ಗಾತ್ರಂ ಸುನಿರ್ಮಲಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಿರಸ್ಸಂಸ್ಕಾರಪೂರ್ವಕಂ |

ಉಪೋಷ್ಯ ಪೂರ್ವದಿನಸೇ ವಸ್ತ್ರಂ ಸಂತೋಢ್ಯ ಯತ್ನತಃ

|| ೧೮ ||

ಅರುಣೋದಯವೇಲಾಯಾಂ ತಲ್ಪಾದುತ್ಥಾಯ ಸುವ್ರತೇ |

ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ನಾತ್ವಾ ವೈ ನಿರ್ಮಲೇ ಜಲೇ

|| ೧೯ ||

೧೫. ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನೂರುಲಕ್ಷ ದಾಸಿಯರನ್ನೂ, ವುಜೆಮಾಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥನೂ, ವೇದವೇದಾಂಗಪಾರಂಗತನೂ ಆದ ಪುರೋಹಿತನನ್ನೂ ನಿಯಮಿಸುವೆನು.

೧೬. ಹರಿಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ, ಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮನೂ, ಸನಗ ಸದೃಶನೂ ಆದ ಸನತ್ಕುಮಾರನನ್ನು ಆ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಪುರೋಹಿತನನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸು.

೧೭. ಎಲಾ ಪ್ರಿಯಳೇ, ದಿನಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ನೋಡಿಸಿ, ಮಾಘ ಶುಕ್ಲ ತ್ರಯೋದತಿಯ ದಿವಸ ನಿಯಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನಾರಂಭಿಸುವುದು ಶುಭಕರವಾದುದು.

೧೮. ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ತೈಲಾದಿಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡು, ಶರೀರವನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು, ವ್ರತದ ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ ಉಪವಾಸಮಾಡಿ, ವ್ರತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಟ್ಟು ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಬೇಕು

೧೯-೨೦. ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸುವವರು ಅರುಣೋದಯಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದೆದ್ದು, ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆದು, ನಿರ್ಮಲನಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಹ

ಅಚಮ್ಯ ಯುಷ್ಣಪೂತೋ ಹಿ ಹರಿಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕಂ |

ವತ್ಸಾಘ್ನಂ ಹರಯೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗೃಹಮಾಗತ್ಯ ಸತ್ವರಂ

|| ೨೦ ||

ಧೌತೇ ಚ ವಾಸಸೀ ಧೃತ್ವಾ ಹ್ಯುಪವಿಶ್ಯಾಸನೇ ಶುಚೌ |

ಅಚಮ್ಯ ತಿಲಕಂ ಧೃತ್ವಾ ಸಮಾಪ್ಯ ಸ್ವಾಹ್ನಿಕಂ ಪುನಃ

|| ೨೧ ||

ಘಟಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ವಿಧಿವತ್ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಪೂರ್ವಕಂ |

ಪುರೋಹಿತಸ್ಯ ವರಣಂ ಪುನಃ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಯತ್ನತಃ

|| ೨೨ ||

ಸಂಕಲ್ಪಂ ವೇದವಿಹಿತಂ ವ್ರತಮೇತತ್ಸಮಾಚರೇತ್ |

ವ್ರತೇ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ನಿತ್ಯಾನಿ ಚೋಪಚಾರಸ್ತು ಷೋಡಶ

|| ೨೩ ||

ವೇಯಾನಿ ನಿತ್ಯಂ ದೇವೇಶಿ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಪರಮಾತ್ಮನೇ |

ಅಸನಂ ಸ್ವಾಗತಂ ಪಾದ್ಯಮುಘ್ನಮಾಚಮನೀಯಕಂ

|| ೨೪ ||

ಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಚಮನಮಾಡಿ ಶುದ್ಧಿಹೊಂದಿ, ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯಸಮರ್ಪಣೆಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕು.

೨೦. ಅನಂತರ ಎರಡು ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಶುಚಿಯಾದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಅಚಮನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಲಕಧಾರಣೆಮಾಡಿ, ನಿತ್ಯಕರ್ಮವಾದ ಆಹ್ನಿಕವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು.

೨೧. ಅನಂತರ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಮಾಡಿಸಿ, ಕಲಶವನ್ನಿಟ್ಟು ವ್ರತಮಾಡಿಸಲು ಪುರೋಹಿತನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೨೨. ವೇದವಿಹಿತವಾದ ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ವ್ರತಗಳಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ನಿಯಮಿತ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಷೋಡಶೋಪಚಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೨೪-೨೫ ಎಲಾ ದೇವೇಶ್ವರಿಯೇ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ಅಸನ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಗತವನ್ನೂ, ವಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ ಮತ್ತು ಆಚಮನೀಯಗಳನ್ನೂ.

ಸ್ನಾನೀಯಂ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಚ ವಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ |

ಸುಗಂಧಿಪುಷ್ಪ ಧೂಪಂ ಚ ದೀಪನೈವೇದ್ಯಚಂದನಂ

|| ೨೫ ||

ಯಜ್ಞ ಸೂತ್ರಂ ಚ ತಾಂಬೂಲಂ ಕರ್ಪೂರಾದಿ ಸುವಾಸಿತಂ

ದ್ರವ್ಯಾಣ್ಯೇತಾನಿ ಪೂಜಾಯಾಶ್ಚಾಂಗರೂಪಾಣಿ ಸುಂದರಿ

|| ೨೬ ||

ದೇವಿ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಹೀನೇನ ಚಾಂಗಹಾನಿಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ |

ಅಂಗಹೀನಂ ಚ ಯತ್ಕರ್ಮ ಚಾಂಗಹೀನೋ ಯಥಾ ನರಃ |

ಅಂಗಹೀನೇ ಚ ಕಾರ್ಯೇ ಚ ಫಲಹಾನಿಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ

|| ೨೭ ||

ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತಂ ಪುಷ್ಪಂ ಪಾರಿಜಾತಸ್ಯ ವಿಷ್ಣು ವೇ |

ದೇಯಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ ದುರ್ಗೇ ಸ್ವಾತ್ಮನೋ ರೂಪಹೇತವೇ

|| ೨೮ ||

ಶ್ವೇತಚಂಪಕಪುಷ್ಪಾಣಾಂ ಲಕ್ಷವಕ್ಷತಮಾಸ್ಥಿತಂ |

ಪ್ರದೇಯಂ ಹರಯೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವರ್ಣಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ

|| ೨೯ ||

ಸ್ನಾನ ಮತ್ತ ಮಧುಪರ್ಕಗಳನ್ನೂ, ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನೂ, ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ಧೂಪ, ದೀಪ ನೈವೇದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೨೬. ಅಂತೆಯೇ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನೂ, ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರಾದಿಗಳಿಂದ ಸುವಾಸಿತವಾದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಎಲಾ ಸುಂದರಾಗಿಯೇ, ಈ ದ್ರವ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪೂಜೆಗೆ ಅಂಗರೂಪವಾಗಿರುವುವು.

೨೭. ಎಲಾ ದೇವಿಯೇ, ಈ ಪೂಜಾಂಗ ದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನ್ಯೂನತೆ ಯುಂಟಾದರೂ ಅಂಗಹಾನಿಯಾಗುವುದು. ಅಂಗಹೀನವಾದ ಕರ್ಮವು ಅಂಗಹೀನ ನಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಮನೆನಿಸುವುದು. ಕರ್ಮವು ಅಂಗಹೀನವಾದರೆ ಫಲಹಾನಿ ಯಾಗುವುದು.

೨೮. ಎಲಾ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯೇ, ತನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೂಪುಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ನೂರೆಂಟು ಪಾರಿಜಾತ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಪಿಸ ಬೇಕು.

೨೯. ಶರೀರದ ವರ್ಣಸೌಂದರ್ಯವನ್ನ ಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರವಾದ ಬಿಳಿ ಸಂಸಿಗೆ ಹೂವನ್ನು ಲಕ್ಷಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಸಹಸ್ರಪತ್ರಪದ್ಮಾನಾಮುಕ್ಷತಂ ಲಕ್ಷಕಂ ತಥಾ |

ಭಕ್ತ್ಯಾ ದೇಯಂ ಚ ಹರಯೇ ಮುಖಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೩೦ ||

ಅಮೂಲ್ಯರತ್ನ ರಚಿತಂ ವರ್ಷಣಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಕಂ |

ದೇಯಂ ಸಾರಾಯಣಾಯೈವ ನೇತ್ರಯೋರ್ವಿಧಿಪ್ರಹೇತವೇ || ೩೧ ||

ನೀಲೋತ್ಪಲಾಸಾಂ ಲಕ್ಷಂ ಚ ದೇಯಂ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಭಕ್ತಿತಃ |

ವ್ರತಾಂಗಭೂತಂ ದೇವೇಶಿ ಚಕ್ಷುಷೋ ರೂಪಹೇತವೇ || ೩೨ ||

ಹಿಮಾಲಯೋದ್ಭವಂ ಲಕ್ಷಂ ರುಚಿರಂ ಶ್ವೇತಚಾನುರಂ |

ವ್ರದೇಯಂ ಕೇಶನಾಯೈವ ಕೇಶಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೩೩ ||

ಅಮೂಲ್ಯಂ ರತ್ನ ರಚಿತಂ ಪುಟಿಕಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಕಂ |

ಪ್ರದೇಯಂ ಗೋಪಿಕೇಶಾಯ ನಾಸಾಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೩೪ ||

೩೦. ಸಹಸ್ರದಳಗಳುಳ್ಳ ಲಕ್ಷ ಪದ್ಮಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಮುಖಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು

೩೧. ಹೊಳವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಯಸುವವರು ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಗಳಿಂದ ಏಕಿತವಾದ ಸಾವಿರಾರು ಕನ್ನಡಿಗಳನ್ನು ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೩೨. ನೇತ್ರಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಈ ವ್ರತದ ಅಂಗವಾಗಿ ಲಕ್ಷ ಕನ್ನಡಿಲೆಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

೩೩. ಸುಂದರವಾದ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಮನೋಹರವಾಗಿರುವ ಲಕ್ಷ ಶ್ವೇತಚಾಮರಗಳನ್ನು ಕೇಶವನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

೩೪. ಸುಂದರವಾದ ಮೂಗನ್ನು ಬಯಸುವವರು ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಸಾವಿರಾರು ಭರಣಿಗಳನ್ನು ಗೋಪಿಕಾವಲ್ಲಭನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಬಂಧೂಕಪುಷ್ಪಲಕ್ಷಂ ಚ ದೇಯಂ ರಾಧೇಶ್ವರಾಯ ಚ |
ಸೌಮ್ಯೌಷ್ಣಾಧರಯೋಶ್ಚೈವ ವರ್ಣಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೩೫ ||

ಮುಕ್ತಾಫಲಾನಾಂ ಲಕ್ಷಂ ಚ ದಂತಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ |
ದೇಯಂ ಗೋಲೋಕನಾಥಾಯ ಶೈಲಜೇ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಂ || ೩೬ ||

ರತ್ನಗಂಡೂಷಲಕ್ಷಂ ಚ ಗಂಧಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ |
ಮಹೇಶ್ವರಾಯ ದಾತವ್ಯಂ ವ್ರತೇ ಶೈಲೇಂದ್ರಕನ್ಯಕೇ || ೩೭ ||

ರತ್ನಪಾಶಕಲಕ್ಷಂ ಚ ದೇಯಂ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಾಯ ಚ |
ಓಷ್ಣಾಧಃಸ್ಥಲರೂಪಾಯ ವ್ರತೇ ಪ್ರಾಣೇಶಿ ಭಕ್ತಿತಃ || ೩೮ ||

ಕರ್ಣಭೂಷಣಲಕ್ಷಂ ಚ ರತ್ನಸಾರವಿನಿಮಿತ್ತಂ |
ಪೇಯಂ ಸರ್ವೇಶ್ವರಾಯೈವ ಕರ್ಣಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೩೯ ||

೩೫. ತುಟಿಗಳು ಮೃದುನಾಗಿಯೂ, ಸುಂದರವರ್ಣವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿಯೂ
ಇರಬೇಕಾದರೆ ರಾಧಾರಮಣನಿಗೆ ಲಕ್ಷ ಗುಲಾಬಿ ಹೂಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಪಿಸ
ಬೇಕು.

೩೬. ಎಲೈ ಶೈಲರಾಜತನಯೇ, ಹೆಲ್ಲುಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು
ಗೋಲೋಕಾಧಿಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಲಕ್ಷ ಮುತ್ತಿನ ಮಣಿ
ಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೩೭. ಸುಂದರವಾದ ಕರ್ನೋಲಗಳನ್ನು ಬಯಸುವವರು, ಈ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಮಹೇ
ಶ್ವರನಿಗೆ ಲಕ್ಷ ರತ್ನ ಕನ್ನಡಿಗಳನ್ನು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು.

೩೮. ಎಲೈ ಪ್ರಾಣಕಾಂತಿಯೇ, ತುಟಿಯ ಕೆಳಭಾಗದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು
ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಲಕ್ಷ ರತ್ನ ಕರಂಡಕ (ಭರಣಿ) ಗಳನ್ನು ಸಕಲೇಶ್ವರನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ
ನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೩೯. ಶ್ರೀಷ್ಠ ರತ್ನಗಳಿಂದ ನಿಮಿತ್ತವಾದ ಲಕ್ಷಸಂಖ್ಯಾಯುತವಾದ ಕರ್ಣ
ಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ಸರ್ವೇಶ್ವರನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರೆ ಸುಂದರವಾದ
ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಮಾಧ್ವೀಕಕಲರಾನಾಂ ಚ ಲಕ್ಷಂ ರತ್ನನಿರ್ಮಿತಂ |

ದೇಯಂ ನಿಶ್ವೇತ್ಸರಾಂಭೌವ ಸ್ವರಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೪೦ ||

ಸುಧಾಪೂರ್ಣಂ ಚ ಕುಂಭಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ರತ್ನನಿರ್ಮಿತಂ

ದೇಯಂ ಕೃಷ್ಣಾಯ ದೇವೇತಿ ವಾಕ್ಯಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೪೧ ||

ರತ್ನಪ್ರದೀಪಲಕ್ಷಂ ಚ ಗೋಪವೇಷ ವಿಧಾಯಿನೇ |

ದೇಯಂ ಕಿಶೋರವೇಷಾಯ ದೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೪೨ ||

ಛತ್ರೋರಕುಸುಮಾಕಾರಂ ರತ್ನಸಾತ್ರಸಹಸ್ರಕಂ |

ವೇಯಂ ಗೋರಕ್ಷಕಾಯೈವ ಬಲಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೪೩ ||

ಸದ್ರತ್ನಸಾರರಚಿತಂ ಪದ್ಮನಾಲಸಹಸ್ರಕಂ |

ವೇಯಂ ಸ್ವರ್ಣಕಸಾಲಾಯ ಚಾಹುಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೪೪ ||

೪೦. ರತ್ನನಿರ್ಮಿತವಾದ ಲಕ್ಷ ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಧುವನ್ನು ತುಂಬಿ ನಿಶ್ವೇಶ್ವರನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ಕಂಠಧ್ವನಿಯು ಇಂಪಾಗುವುದು.

೪೧. ಎಲಾ ದೇವೇಶ್ವರಿಯೇ, ಮಾತಿನ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಬಯಸುವವರು, ರತ್ನನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸಹಸ್ರ ಕುಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೃತವನ್ನು ತುಂಬಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೪೨. ಗೋಪಕಿಶೋರವೇಷಧಾರಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಲಕ್ಷ ರತ್ನದೀಪಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದರೆ ದೃಷ್ಟಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

೪೩. ದೈಹಿಕವಾದ ಬಲವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವರು, ಛತ್ರೋರ ಕುಸುಮಾಕಾರವುಳ್ಳ ಸಾವಿರ ರತ್ನಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಗೋಪಾಲಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೪೪. ಬಂಧುರ (ಮನೋಹರ) ವಾದ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಬಯಕೆಯಿದ್ದರೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠರತ್ನಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಸಾವಿರ ಕಮಲನಾಳಗಳನ್ನು ಸ್ವರ್ಣಕಮಲನಾಡ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಲಕ್ಷಂ ಚ ರಕ್ತಪದ್ಮಾ ನಾಂ ಕರಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ |
ದೇಯಂ ಗೋಪಾಂಗನೇಶಾಯ ನಾರಾಯಣಿ ಹರಿವ್ರತೇ || ೪೫ ||

ಅಂಗುಲೀಯಕಲಕ್ಷಂ ಚ ರತ್ನ ಸಾರವಿನಿರ್ನಿತಂ |
ಅಂಗುಲೀನಾಂ ಚ ರೂಪಾರ್ಥಂ ದೇಯಂ ದೇವೇಶ್ವರಾಯ ಚ || ೪೬ ||

ಮಣೀಂದ್ರಸಾರಲಕ್ಷಂ ಚ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ಮನೋಹರಂ |
ದೇಯಂ ಮುನೀಂದ್ರನಾಥಾಯ ಮುಖಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೪೭ ||

ಸದ್ರತ್ನ ಸಾರಹಾರಾಣಾಂ ಲಕ್ಷಂ ಚಾತಿಮನೋಹರಂ |
ದೇಯಂ ಮದನಮೋಹಾಯ ವಕ್ಷಃಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೪೮ ||

ಸುಪಕ್ವಶ್ರೀಫಲನಾಂ ಚ ಲಕ್ಷಂ ಚ ಸುಮನೋಹರಂ |
ದೇಯಂ ಸಿದ್ಧೀಂದ್ರನಾಥಾಯ ಸ್ತನಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೪೯ ||

೪೫. ನಾರಾಯಣಾಂಶಸಂಜಾತಳೂ, ಹರಿವ್ರತವರಾಯಣಳೂ ಆದ ಎಲೆ
ದೇವಿಯೇ, ಲಕ್ಷ ಕೆಂದಾವರೆ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಗೋಪಾಂಗನಾ ಪತಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮ
ನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರೆ ಸುಂದರವಾದ ಕೈಗಳನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು.

೪೬. ಬೆರಳುಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವವರು ಶ್ರೀಷ್ಠ ರತ್ನಗಳಿಂದ
ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಲಕ್ಷ ಉಂಗುರಗಳನ್ನು ದೇವದೇವನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೪೭. ಉಗುರುಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ಬಿಳುವಾಗಿಯೂ, ಮನೋ
ಹರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಲಕ್ಷ ಶ್ರೀಷ್ಠ ಮಣಿಗಳನ್ನು ಮುನೀಂದ್ರರಿಗೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಷ್ಠನಾದ
ವರಮಹೇಶನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೪೮. ಮದನಮೋಹಕನಾದ ಕೃಷ್ಣವರಮಾತ್ಮನಿಗೆ, ಶ್ರೀಷ್ಠ ರತ್ನಗಳಿಂದ
ರಚಿತವಾಗಿ ಮನೋಹರವಾದ ಲಕ್ಷ ಹಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದರೆ ವಕ್ಷಸ್ಥಲವು
ರಮ್ಯವಾಗುವುದು.

೪೯. ಸುಪಕ್ವವೂ ಮನೋಹರವೂ ಆದ ಲಕ್ಷ ಬಿಲ್ವಫಲಗಳನ್ನು, ಸಿದ್ಧೀಶ್ವರ
ನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರೆ ಸ್ತನಗಳು ಸುಂದರವಾಗುವುವು.

ಸದ್ರತ್ನವರ್ತುಲಾಕಾರ ವತ್ರಲಕ್ಷಂ ಮನೋಹರಂ |

ದೇಯಂ ಪದ್ಮಾಲಯೇಶಾಯ ದೇಹಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೫೦ ||

ಸದ್ರತ್ನಸಾರರಚಿತಂ ನುಭೀನಾಂ ಚ ಸಹಸ್ರಕಂ |

ಪ್ರದೇಯಂ ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಾಭಿಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೫೧ ||

ಸದ್ರತ್ನಸಾರರಚಿತಂ ರಥಚಕ್ರ ಸಹಸ್ರಕಂ |

ನಿತಂಬಸೌಂದರ್ಯಾರ್ಥಂ ಚ ದೇಯಂ ವೈ ಚಕ್ರಪಾಣಯೇ || ೫೨ ||

ಸುವರ್ಣರಂಭಾಸ್ತಂಭಾನಾಂ ಲಕ್ಷಂ ಚ ಸುಮನೋಹರಂ |

ಪ್ರದೇಯಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ಶ್ರೋಣಿಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೫೩ ||

ಶತಪತ್ರಸ್ಥಲಾಬ್ಧಾ ನಾಂ ಲಕ್ಷಮನ್ಲಾನಮಕ್ಷತಂ |

ಪ್ರದೇಯಂ ಪದ್ಮನೇತ್ರಾಯ ಪಾದಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೫೪ ||

೫೦. ಶರೀರವು ಸುಂದರವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ವರ್ತುಲಾಕಾರವೂ, ಮನೋಹರವೂ ಆದ ರತ್ನದ ಲಕ್ಷ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪದ್ಮಾಲಯಾಪತಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೫೧. ನಾಭಿಯು (ಹೊಕ್ಕುಳು) ಸುಂದರವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ನಾಭಿಯ ಅಕಾರದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಸಾವಿರ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಪದ್ಮನಾಭನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೫೨. ಚಕ್ರಪಾಣಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರತ್ನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸಾವಿರ ರಥ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಪಿಸಿದರೆ ನಿತಂಬಗಳು ಸುಂದರವಾಗುವುವು.

೫೩. ಮನೋಹರವಾದ ಚಿನ್ನದ ಲಕ್ಷ ಬಾಳೆಯ ಕಂಭಗಳನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೆ ತೊಡೆಗಳು ಸುಂದರವಾಗುವುವು.

೫೪. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬಾಡದೆ ಮನೋಹರವಾಗಿರುವ, ಸಹಸ್ರದಳವುಳ್ಳ ಲಕ್ಷ ಕಮಲಗಳನ್ನು ಪದ್ಮನಯನನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯರ್ಪಣಮಾಡಿ ವಾದಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಸುವರ್ಣರಚಿತಾನಾಂ ಚ ಖಂಜನಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಕಂ |

ಗತಿಸೌಂದರ್ಯಹೇತ್ವರ್ಥಂ ದೇಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರಾಯ ಚ || ೫೫ ||

ರಾಜಹಂಸಸಹಸ್ರಂ ಚ ಗಜೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಕಂ |

ಸುವರ್ಣರಚಿತಂ ದೇಯಂ ಹರಯೇ ಗತಿಹೇತವೇ || ೫೬ ||

ಸುವರ್ಣಭದ್ರಲಕ್ಷಂ ಚ ದೇಯಂ ನಾರಾಯಣಾಯ ಚ |

ವಿಚಿತ್ರಂ ರತ್ನಸಾರೇಣ ಮೂರ್ಧಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೫೭ ||

ಮಾಲತೀನಾಂ ಚ ಕುಸುಮನುಕ್ಷತಂ ಲಕ್ಷಮೀಶ್ವರಿ |

ದೇಯಂ ವೃಂದಾವನೇಶಾಯ ಹಾಸಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೫೮ ||

ಅಮೂಲ್ಯರತ್ನಲಕ್ಷಂ ಚ ದೇಯಂ ನಾರಾಯಣಾಯ ವೈ |

ಸುವ್ರತೇ ವ್ರತಪೂರ್ಣಾರ್ಥಂ ಶೀಲಸೌಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೫೯ ||

೫೫. ಚಿನ್ನದಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಸಹಸ್ರ ಖಂಜರೀಟ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು (ದಾಸರಿ ಹಕ್ಕಿ) ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯರ್ಪಿಸಿದರೆ ನಡಿಗೆಯು ಸುಂದರವಾಗುವುದು.

೫೬. ಅಂತೆಯೇ ಸಹಸ್ರ ರಾಜಹಂಸಗಳನ್ನೂ, ಸಹಸ್ರ ಮದಗಜಗಳನ್ನೂ ಸುವರ್ಣದಿಂದ ರಚಿಸಿ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರೆ ನಡಿಗೆಯು ರಮ್ಯವಾಗುವುದು.

೫೭. ಶ್ರೇಷ್ಠರತ್ನಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿ, ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿರುವ ಲಕ್ಷ ಸುವರ್ಣ ಭದ್ರಗಳನ್ನು ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಸುಂದರವಾದ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ನಡಿಯಬಹುದು.

೫೮. ಹಾಸವು (ನಗು) ಮನೋಹರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಮನೋಹರವಾದ ಲಕ್ಷ ಜಾಜೀ ವುಷ್ಪಗಳನ್ನು ವೃಂದಾವನವಿಹಾರಿಗೆ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸ ಬೇಕು.

೫೯. ಎಲೌ ಸುವ್ರತಳೇ, ವ್ರತದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನೂ, ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯನ್ನೂ ಬಯಸುವವರು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷರತ್ನಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಸ್ವಚ್ಛಸ್ಥಟಿಕಸಂಕಾಶಂ ಮುಣೀಂದ್ರಶ್ರೇಷ್ಠಲಕ್ಷಕಂ |
ದೇಯಂ ಮುನೀಂದ್ರನಾಥಾಯ ಮನಸ್ಸಿಂದರ್ಯಹೇತವೇ || ೬೦ ||

ಪ್ರವಾಲಸಾರಸಂಕಾಶಂ ಮುಣಿಸಾರಸಹಸ್ರಕಂ |
ದೇಯಂ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಪ್ರಿಯರಾಗವಿವೃದ್ಧಯೇ || ೬೧ ||

ಮಾಣಿಕ್ಯಸಾರಲಕ್ಷಂ ಚ ದೇಯಂ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಯತ್ನತಃ |
ಜನ್ಮನಃ ಕೋಟಿಪರ್ಯಂತಂ ಸ್ವಾಮಿಸೌಭಾಗ್ಯಹೇತವೇ || ೬೨ ||

ಕೂಷ್ಮಾಂಡಂ ನಾರಿಕೇಲಂ ಚ ಜಂಬೀರಂ ಶ್ರೀಫಲಂ ತಥಾ |
ಫಲಾನೈತಾನಿ ದೇಯಾನಿ ಹರಯೇ ಪುತ್ರಹೇತವೇ || ೬೩ ||

ರತ್ನೇಂದ್ರಸಾರಲಕ್ಷಂ ಚ ದೇಯಂ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಯತ್ನತಃ |
ಅಸಂಖ್ಯ ಜನ್ಮಪರ್ಯಂತಂ ಸ್ವಾಮಿನೋ ಧನವೃದ್ಧಯೇ || ೬೪ ||

೬೦. ನಿರ್ಮಲವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಯಸುವವರು, ಶುದ್ಧಸ್ವಟಿಕದಂತೆ ನಿರ್ಮಲವಾದ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಲಕ್ಷ್ಮ ಮಣಿಗಳನ್ನು ಮುನೀಂದ್ರರಿಗೆಲ್ಲ ಮಾನ್ಯನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೬೧. ಪತಿಯ ಪ್ರೇಮಾಧಿಕ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವವರು, ಕೋಮಲವಾದ ಚಿಗುರುಗಳಿಗೆ ಸದೃಶವಾದ, ಸಹಸ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಣಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

೬೨. ಕೋಟಿಜನ್ಮಗಳಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಪತಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವವರು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಮಾಣಿಕ್ಯಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೬೩. ಸಂತಾನವನ್ನಿಚ್ಛಿಸುವವರು, ಬೂದುಗುಂಬಳ, ನಾರಿಕೇಳ, ನಿಂಬೆ ಮತ್ತು ಬಿಲ್ವ ಫಲಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

೬೪. ಅನೇಕ ಜನ್ಮಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಪತಿಗೆ ಧನಧಾನ್ಯಸಂಪತ್ತಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವರು, ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಲಕ್ಷ್ಮರತ್ನಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸ ಬೇಕು.

ವಾದ್ಯಂ ನಾನಾಪ್ರಕಾರಂ ಚ ಕಾಂಸ್ಯತಾಲಾದಿಕಂ ಪರಂ |

ವ್ರತೇ ಸಂಪತ್ತಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀಹರಿಂ ಶ್ರಾವಯೇದ್ವ್ರತೇ || ೬೫ ||

ಪಾಯಸಂ ಪಿಷ್ಟಕಂ ಸರ್ಪಿಃ ಶರ್ಕರಾಕ್ಷುಂ ಮನೋಹರಂ |

ಪ್ರದೇಯಂ ಹರಯೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ವಾಮಿನೋ ಭೋಗವೃದ್ಧಯೇ || ೬೬ ||

ಸುಗಂಧಪುಷ್ಪಮಾಲಾನಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮನುಕ್ಷತಮಾಪ್ನಿತಂ |

ಪ್ರದೇಯಂ ಹರಯೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಹರಿಭಕ್ತಿವಿವೃದ್ಧಯೇ || ೬೭ ||

ನೈವೇದ್ಯಾನಿ ಚ ದೇಯಾನಿ ಸ್ವಾದೂನಿ ಮಧುರಾಣಿ ಚ |

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೀತಿಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ದುರ್ಗೇ ನಾನಾವಿಧಾನಿ ಚ || ೬೮ ||

ನಾನಾವಿಧಾನಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ತುಲಸೀಸಂಯುತಾನಿ ಚ |

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೀತಯೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವ್ರತೇ ದೇಯಾನಿ ಸುವ್ರತೇ || ೬೯ ||

೬೫. ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಯಸುವ ವ್ರತಿಗಳು, ವ್ರತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರವಾದ ವಾದ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಕಂಚಿನ ತಾಳಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

೬೬. ಪತಿಯ ಸುಖಭೋಗಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಪಾಯಸ, ತಂಬಿಟ್ಟು, ತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

೬೭. ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಸುಗಂಧಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೬೮. ಎಲಾ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯೇ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ವಾತ್ಸರಾಗಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಮಧುರವೂ, ರುಚಿಕರವೂ ಆದ ನಾನಾವಿಧ ನೈವೇದ್ಯಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೬೯. ನಾನಾವಿಧ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೂ, ತುಲಸೀ ದಳಗಳನ್ನೂ (ಈ ವ್ರತದಲ್ಲಿ) ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ವಾತ್ಸರಾಗಬಹುದು.

ಸ್ಮರಣಂ ಕೀರ್ತನಂ ಕೇಲಿಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಣಂ ಗುಹ್ಯಭಾಷಣಂ |

ಸಂಕಲ್ಪೋಽಧ್ಯವಸಾಯಶ್ಚ ಕ್ರಿಯಾನಿರ್ವೃತ್ತಿರಿತ್ಯಪಿ

|| ೭೪ ||

ಸ್ವಪ್ನಮೈಥುನಕಂ ತ್ಯಾಜ್ಯಂ ವ್ರತಿನಾ ವ್ರತಶುದ್ಧಯೇ |

ಸಂಪೂರ್ಣೇ ಚ ವ್ರತೇ ದೇವಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ತದನಂತರಂ

|| ೭೫ ||

ತ್ರಿಶತಂ ವೈ ಷಷ್ಠ್ಯಧಿಕಂ ರಲ್ಲಕಂ ನಸ್ತ್ರಸಂಯುತಂ |

ಸಭೋಜ್ಯಂ ಸೋಪವೀತಂ ಚ ಸೋಪಹಾರಂ ದದಾತ್ಸಯಂ

|| ೭೬ ||

ತ್ರಿಶತಂ ವೈ ಷಷ್ಠ್ಯಧಿಕಸಹಸ್ರಂ ವಿಪ್ರಭೋಜನಂ |

ತ್ರಿಶತಂ ವೈ ಷಷ್ಠ್ಯಧಿಕಂ ಸಹಸ್ರಂ ತಿಲಹೋನುಕಂ

|| ೭೭ ||

ತ್ರಿಶತಂ ವೈ ಷಷ್ಠ್ಯಧಿಕಂ ಸಹಸ್ರಂ ಸ್ವರ್ಣಮೇವ ಚ |

ದೇಯಾ ವ್ರತಸಮಾಪ್ತಾ ಚ ದಕ್ಷಿಣಾವಿಧಿಬೋಧಿತಾ

|| ೭೮ ||

೭೪. ವ್ರತಾಸಕ್ತರಾದವರು ವ್ರತದ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಗಾಗಿ, ತಮ್ಮ ವ್ರಾಣಕಾಂ ತರ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನೂ, ಗುಣಕೀರ್ತನೆಯನ್ನೂ, ಅವರೊಡನೆ ರತಿಕ್ರೀಡೆಯನ್ನೂ, ಅವರ ದರ್ಶನವನ್ನೂ, ರಹಸ್ಯವಚನಗಳನ್ನೂ, ಕೂಡಬೇಕೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನೂ ವ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ, ಕ್ರಿಯಾನಿರ್ವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಬಯಸಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಬಯಸಿದರೆ ವ್ರತವು ಅಪರಿಶುದ್ಧವಾಗುವುದು.

೭೫. ಸ್ವಪ್ನಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ರತಿಸುಖಾನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದರೆ ವ್ರತ ಶುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ವ್ರತವು ಪೂರ್ಣವಾದನಂತರ ಕೀರ್ತಿಬರುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನಾಚರಿಸಬೇಕು.

೭೬-೭೮. ಮುನ್ನೂರ ಅರವತ್ತು ಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಮಿಷ್ಠಾನ್ನ ಭೋಜನ ದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಬಡಿಸಿ, ಮುನ್ನೂರ ಅರವತ್ತು ರತ್ನಕಂಬಳಗಳನ್ನೂ, ವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಉಪವೀತಗಳನ್ನೂ, ಉಪಹಾರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಮುನ್ನೂರ ಅರವತ್ತು ತಿಲಹೋನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಮುನ್ನೂರ ಅರವತ್ತು ಸುವರ್ಣನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ವ್ರತಸಮಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ದಾನಮಾಡಬೇಕು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ಚ ವ್ರತೈಹಂ ಭೋಜಯೇದ್ವ್ರತೇ |

ಸ್ವಾತ್ಮನಃ ಸಸ್ಯವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವ್ರತೇ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ

|| ೨೦ ||

ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿತತಂ ದೇಯಂ ನಿತ್ಯಂ ಪೂರ್ಣಂ ಚ ಪೂಜನೇ |

ಪ್ರಣಾಮತತಕಂ ದೇವಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಭಕ್ತಿವೃದ್ಧಯೇ

|| ೨೧ ||

ಷಣ್ಮಾಸಾಂಶ್ಚ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನಂ ಮಾಸಾನ್ವಂಚ ಫಲಾದಿಕಂ |

ಹವಿಃ ಪಕ್ಷಂ ಜಲಂ ಪಕ್ಷಂ ವ್ರತೇ ಭಕ್ಷೇಚ್ಚ ಸುವ್ರತೇ

|| ೨೨ ||

ರತ್ನಪ್ರದೀಪತತಕಂ ವಹ್ನಿಂ ದದ್ಯಾದ್ಧಿನಾನಿಶಂ |

ರಾತ್ರೌ ಕುಶಾಸನಂ ಕೃತ್ವಾ ನಿತ್ಯಂ ಜಾಗರಣಂ ವ್ರತೇ

|| ೨೩ ||

೨೦. ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲೂ ತನಗೆ ಧಾನ್ಯಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುವವರು ವ್ರತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸಾವಿರಾರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಮಿಷ್ಠಾನ್ನವನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

೨೧. ಪೂಜೆಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ ವ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ನೂರುಬಾರಿ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯು ವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳಲು ನಿತ್ಯವೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ನೂರು ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

೨೨. ಎಲೆ ಸುವ್ರತಕ್ಕೆ, ಈ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸುವಾಗ ಆರುತಿಂಗಳಕಾಲ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನವನ್ನೂ, ಐದು ತಿಂಗಳು ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳನ್ನೂ, ಹದಿನೈದುದಿವಸ ಕೇವಲ ಹುತಶೇಷವಾದ ಹವಿಸ್ಸನ್ನೂ, ಉಳಿದ ಹದಿನೈದುದಿವಸಗಳೂ ಕೇವಲ ನೀರನ್ನೂ ಸೇವಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

೨೩. ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ರತ್ನದೀವಗಳನ್ನೂ, ತೇಜೋಮಯ ವಾದ ದೀಪದಿಂದ ತುಂಬಿದ ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಿ, ರಾತ್ರಿ ದರ್ಭಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ವಾರ್ವತಿಯು ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ, ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ, ತಿಳುಹಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲು, ಈಶ್ವರನು ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸನಿಹಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪೂಜಾವಿಶೇಷವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ, ವ್ರತೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಂಭಾರಗಳನ್ನು ಸೇವಕರ ಮೂಲಕ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ಅನ್ಯಾಂ ಸಮಾಪ್ತಿ ದಿವಸೇ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ದಕ್ಷಿಣಾಂ |
ಏತದ್ವ್ರತಫಲಂ ದೇವಿ ದೃಢಾ ಭಕ್ತಿಹರ್ ರಾ ಭವೇತ್ || ೭೯ ||

ಹರಿತುಲ್ಯೋ ಭವೇತ್ಪ್ರತೋ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಭುವನತ್ರಯೇ |
ಸೌಂದರ್ಯಂ ಸ್ವಾಮಿಸೌಭಾಗ್ಯನ್ಯೈಶ್ಚಯ್ಯಂ ವಿಪುಲಂ ಧನಂ || ೮೦ ||

ಸರ್ವನಾಂಭಿತಸಿದ್ಧೀನಾಂ ಬೀಜಂ ಜನ್ಮ ನಿ ಜನ್ಮ ನಿ |
ಇತ್ಯೇವಂ ಕಥಿತಂ ದೇವಿ ವ್ರತಂ ಕುರು ಮಹೇಶ್ವರಿ || ೮೧ ||

ಪುತ್ರಸ್ತೇ ಭವಿತಾ ಸಾಧ್ವೀತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ ನಿರರಾಮ ಹ || ೮೨ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮನೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ
ನಾರದ ನಾರಾಯಣ ಸಂವಾದೇ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವಿಧಾನಂ
ನಾನು ಚತುರ್ಥೋಧ್ಯಾಯಃ

೭೯ ವ್ರತಸಮಾಪ್ತಿಯಾದನಂತರ ಉಳಿದ ದಕ್ಷಿಣೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಎಲೌ ದೇವಿಯೇ, ವರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿಯುಂಟೆಯಿಸುವುದೇ ಈ ವ್ರತದ ಫಲವು.

೮೦. ಈ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿದವರಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಸಮಾನನಾದ ಪುತ್ರನು ಜನಿಸಿ, ಮೂರು ಲೋಕದಲ್ಲೂ ವಿಖ್ಯಾತನಾಗುವನು. ಅಲ್ಲದೆ ತಮಗೆ ರೋಗ ಸೌಂದರ್ಯವೂ, ಸ್ವಾಮಿಸೌಭಾಗ್ಯವೂ, ವಿಪುಲೈಶ್ವರ್ಯವೂ ಲಭಿಸುವುದು.

೮೧. ಜನ್ಮಜನ್ಮದಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ಸಿದ್ಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ವ್ರತವು ಅದಕ್ಕೆ ಬೀಜರೂಪವಾಗಿರುವುದು. ಎಲೌ ಮಹೇಶ್ವರಿಯೇ ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ನೀನು ಆಚರಿಸು.

೮೨. ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯಾದ ನಿನಗೆ ಸತ್ಪುತ್ರನು ಜನಿಸುವನು ಎಂದು ವರಮೇಶ್ವರನು ಹೇಳಿದನು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮನೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣಪತಿಖಂಡದಲ್ಲಿ
ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವಿಧಾನವೆಂಬ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು
ಮುಗಿದುದು.

—॥ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ॥—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

॥ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

॥ ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ರತವಿಧಾನಂ ಚ ದುರ್ಗಾ ಸಂಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾ |
ಪುನಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕಾಂತಂ ಸಾ ದಿವ್ಯಾಂ ವ್ರತಕಥಾಂ ಶುಭಾಂ || ೧ ||

॥ ಶ್ರೀ ಸಾರ್ವತ್ಯುನಾಚ ॥

ಕಿಮುದ್ಭುತಂ ವ್ರತಂ ನಾಥ ವಿಧಾನಂ ಫಲಮಸ್ಯ ಚ |
ಅಧಿಕಾಂ ತತ್ಕಥಾಂ ಬ್ರೂಹಿ ವ್ರತಂ ಕೇನ ಪ್ರಕಾಶಿತಂ || ೨ ||

ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರಾಯಣಃ— ದುರ್ಗಾದೇವಿಯು ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವಿಧಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತಸಗೊಂಡು, ಪುನಃ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಕಾಂತನನ್ನು ಕುರಿತು ದಿವ್ಯವಾದ ಆ ವ್ರತದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿದಳು.

೨. ಸಾರ್ವತಿಃ—ಎಲೈ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭನೇ, ಈ ವ್ರತವಿಧಾನವೂ, ಅದರ ಫಲವೂ ಸಕಲರಿಗೂ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ರತದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುವ ಕಥೆಯನ್ನೂ, ಇದನ್ನಾಚರಿಸಿದವರಾರೆಂಬುದನ್ನೂ ನನಗೆ ಹೇಳು.

ಪುಣ್ಯಕವ್ರತಕಥಾ ||

|| ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉನಾಚ ||

ಶತರೂಪಾ ಮನೋಃ ಪತ್ನೀ ಪುತ್ರದುಃಖೇನ ದುಃಖಿತಾ |

ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸ್ಥಾನಮಾಗತ್ಯ ಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮುನಾಚ ಹ || ೩ ||

|| ಶತರೂಪೋನಾಚ ||

ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಕೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ವಂಧ್ಯಾಯಾಶ್ಚ ಸುತೋ ಭವೇತ್

ತನ್ಮೇ ಬ್ರೂಹಿ ಜಗದ್ಧಾತಃ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರಣಕಾರಣ || ೪ ||

ತಜ್ಜನ್ಮ ನಿಷ್ಕಲಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನೈಶ್ವರ್ಯಂ ಧನಮೇವ ಚ |

ಕಂಚಿನ್ನ ಶೋಭತೇ ಗೇಹೇ ವಿನಾ ಪುತ್ರೇಣ ಪುತ್ರೀಣಾಂ || ೫ ||

ತಪೋದಾನೋದ್ಭವಂ ಪುಣ್ಯಂ ಜನ್ಮಾಂತರಸುಖಾವಹಂ |

ಸುಖದೋ ಮೋಕ್ಷದಃ ಪ್ರೀತಿದಾತಾ ಪುತ್ರಶ್ಚ ಪುತ್ರೀಣಾಂ || ೬ ||

೩. (ಪುಣ್ಯಕವ್ರತದ ಕಥೆ) ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ:- ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನುವಿನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಶತರೂಪೆಯು. ಆ ಪುತ್ರವತಿಯಾದುದರಿಂದ ದುಃಖಿತೆಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತುಂಟೆಂದಳು.

೪. ಶತರೂಪೆ:- ಎಲೈ ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನೇ, ಬಂಜೆಯು ಪುತ್ರವತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳು.

೫. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರ ಜನ್ಮವೂ, ಧನಕನಕಾದಿ ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ನಿಷ್ಕಲವಾದುವು. ಗೃಹಸ್ಥನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಶೋಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

೬. ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ದಾನವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಪಡೆಯುವ ಪುಣ್ಯವು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಆದರೆ ಸತ್ಪುತ್ರನು ಪುತ್ರವಂಶಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸುಖಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೂ ಕೊಡುವನು.

ಪುತ್ರೀ ಪುತ್ರಮುಖಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಾಶ್ವಮೇಧತತೋದ್ಭವಂ |

ಫಲಂ ಪುನ್ನಾಮ ನರಕತ್ರಾಣಹೇತುಂ ಲಭೇದ್ಭೂವಂ

|| ೭ ||

ಪುತ್ರೋತ್ಪತ್ತೇರುಪಾಯಂ ನೈ ವದ ನೂಂ ತಾಪಸಂಯುತಾಂ |

ತದಾ ಭದ್ರಂ ನ ಚೇದ್ಭರ್ತೃ ಸಹ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಕಾನನಂ

|| ೮ ||

ಗೃಹಾಣ ರಾಜ್ಯಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಧನಂ ಪೃಥ್ವೀಂ ಪ್ರಜಾವಹಾಂ |

ಏಮೇತೇನಾವಯೋಸ್ತಾತ ವಿನಾ ಪುತ್ರೈರಪುತ್ರಿಣೋಃ

|| ೯ ||

ಅಪುತ್ರಿಣೋ ಮುಖಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ವಿದ್ವಾನ್ನೋತ್ಸಹತೇಶಿವಂ |

ಮುಖಂ ದರ್ಶಯಿತುಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಸಮವಾಪ್ನೋತ್ಕಪುತ್ರಕಃ

|| ೧೦ ||

೭. ಪುತ್ರನ ಮುಖವನ್ನು ಅವಲೋಕನಮಾಡಿದ ಪಿತನು ನೂರು ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಲ್ಲದೆ 'ಪುಂ' ಎಂಬ ನರಕದಿಂದ ಪಾರಾಗುವನು (ಪುಂ ನಾಮ್ನಃ ನರಕಾತ್ ತ್ರಾಯತೇ ಇತಿ-ಪುತ್ರಃ) ಎಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

೮. ಆದುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ತಪಿಸುತ್ತಿರುವ ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ವ್ರತಾದ್ಯುಪಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳು, ಆಗಲೂ ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಪತಿಯೊಡನೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರಳುವೆನು.

೯. ಎಲೈ ಪಿತನೇ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ, ರಾಜ್ಯದಿಂದಾಗಲೀ, ಅತುಲೈಶ್ವರ್ಯದಿಂದಾಗಲೀ, ಪ್ರಜಾಪುರಿತವಾದ ಪೃಥಿವಿಯಿಂದಾಗಲೀ, ಯಾವ ವ್ರತೋಪನವೂ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ, ಇವುಗಳನ್ನು ನೀನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು.

೧೦. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರ ಮುಖದರ್ಶನವು ಅಮಂಗಳಕರವಾದುದೆಂದು ಬಗೆದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅವರ ಮುಖದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವನೂ ಕೂಡ ಇತರರಿಗೆ ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ನಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಅಥವಾ ಗರಲಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹುತಾಶನಂ ।

ಅಪುತ್ರಸೌತ್ರನುಶಿವಂ ಗೃಹಂ ಸ್ಯಾಶ್ಚಿತ್ತೋವಿಹೀನಕಂ

॥ ೧೧ ॥

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸಾ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಜೋಗ್ರೇ ರುರೋದ ಹ ।

ಕೃಪಾನಿಧಿಶ್ಚ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ

॥ ೧೨ ॥

॥ ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ ॥

ಶ್ರುಣು ವತ್ಸೇ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪುತ್ರೋಪಾಯಂ ಸುಖಾವಹಂ ।

ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಾದಿಬೀಜಂ ಚ ಸರ್ವನಾಂಭಾಪ್ರದಂ ಶುಭಂ

॥ ೧೩ ॥

ಮಾಘಶುಕ್ಲತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಂ ವ್ರತಮೇತತ್ಸಪುಣ್ಯಕಂ ।

ಕರ್ತವ್ಯಂ ಶುಕ್ಲಕಾಲೇ ಚ ಕೃಷ್ಣಮಾರಾಧ್ಯ ಸರ್ವದಂ

॥ ೧೪ ॥

೧೧. ನೀನು ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸದಿದ್ದರೆ, ವಿಷವಾನಮಾಡಿ, ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶಮಾಡುವೆನು, ಪುತ್ರವೌತ್ರರಿಲ್ಲದೆ ಅಮಂಗಳಕರವಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಮನೆಯು ಸ್ಥಿರಹಿತವೂ ಆಗಲಿ.

೧೨. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದು ಆ ಶತರೂಪೆಯು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಂದೆ ಗೋಳಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಅಗ ದಯಾಮಯನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅವಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲುನು.

೧೩. ಬ್ರಹ್ಮ:—ಎಲೈ ಪುತ್ರಿಯೇ, ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೂ ಮೂಲಕಾರಣವೂ, ಸಕಲೇಷ್ಟಾರ್ಥದಾಯಕವೂ, ಶುಭಕರವೂ ಆದ ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತೃನಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು, ಕೇಳು.

೧೪. ಮಾಘಶುದ್ಧತ್ರಯೋದಶಿಯ ದಿವಸ, ಶುಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕವೆಂಬ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ, ಸಕಲರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥದಾಯಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಸಂವತ್ಸರಂ ಚ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಸರ್ವವಿಘ್ನವಿನಾಶನಂ |

ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ವೇದೈರುಕ್ತಾನಿ ವ್ರತೇ ದೇಯಾನಿ ಸುವ್ರತೇ

|| ೧೫ ||

ವ್ರತಂ ಚ ಕಾಣ್ಡಶಾಖೋಕ್ತಂ ಸರ್ವವಾಂಛಿತಸಿದ್ಧಿದಂ |

ಕೃತ್ವಾ ಪುತ್ರಂ ಲಭ ಶುಭೇ ವಿಷ್ಣು ತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಂ

|| ೧೬ ||

ಬ್ರಹ್ಮಣಶ್ಚ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಾ ಕೃತ್ವಾ ವ್ರತಮುತ್ತಮಂ |

ಪ್ರಿಯವ್ರತೋತ್ತಾನಸಾದೌ ಲೇಭೇ ಪುತ್ರಾ ಮನೋಹರಾ

|| ೧೭ ||

ವ್ರತಂ ಕೃತ್ವಾ ದೇವಹೂತಿರ್ಲೇಭೇ ಸಿದ್ಧೀಶ್ವರಂ ಸುತಂ |

ನಾರಾಯಣಾಂಶಂ ಕಪಿಲಂ ಪುಣ್ಯಕಂ ಪುಣ್ಯದಂ ಶುಭಂ

|| ೧೮ ||

ಅರುಂಧತೀದಂ ಕೃತ್ವಾ ತು ಲೇಭೇ ಶಕ್ತಿಸುತಂ ಶುಭಾ |

ಶಕ್ತಿ ಕಾಂತಾವ್ರತಂ ಕೃತ್ವಾ ಸುತಂ ಲೇಭೇ ಪರಾಶರಂ

|| ೧೯ ||

೧೫. ಸಕಲವಿಘ್ನವನ್ನೂ ಸರಿಹಾರಮಾಡುವ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಈ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ವೇದೋಕ್ತವಾದ ಸಕಲ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೧೬. ಕಾಣ್ಡಶಾಖೋಕ್ತವೂ, ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥದಾಯಕವೂ ಆದ ಈ ವ್ರತವನ್ನೂ ಚರಿಸಿ, ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸಮನಾದ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಸತ್ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯುವವಳಾಗು.

೧೭. ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಶತರೂಪಿಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಈ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನೂ ಚರಿಸಿ ಮನೋಹರರಾದ ಪ್ರಿಯವ್ರತ ಮತ್ತು ಉತ್ತಾನವಾದ ನೆಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದಳು.

೧೮. ಸ್ವಾಯಂಭುವಮನುವಿನ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ದೇವಹೂತಿಯೂ ಕೂಡ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಈ ವ್ರತವನ್ನೂ ಚರಿಸಿ ನಾರಾಯಣಾಂಶದಿಂದ, ಸಿದ್ಧೀಶ್ವರನೂ ಸಾಂಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ತತ್ವಜ್ಞನೂ ಆದ ಕಪಿಲಮಹರ್ಷಿಯನ್ನು ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದಳು.

೧೯. ವಸಿಷ್ಠಮಹರ್ಷಿಯ ಪತ್ನಿಯಾದ ಅರುಂಧತಿಯು ಈ ಶುಭಕರವಾದ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಪತ್ನಿಯೂ ಈ ವ್ರತಾಚರಣೆಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೇ ಪರಾಶರ ಮಹರ್ಷಿಯನ್ನು ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದಳು.

ಅದಿತಿಶ್ಚ ವ್ರತಂ ಕೃತ್ವಾ ಲೇಭೇ ವಾಮನಕಂ ಸುತಂ |
ಶಚೀ ಜಯಂತಂ ಪುತ್ರಂ ಚ ಲೇಭೇ ಕೃತ್ವೇದಮಿತ್ಯಾಶ್ಚರೀ || ೨೦ ||

ಉತ್ತಾನಪಾದಪತ್ನೀದಂ ಕೃತ್ವಾ ಲೇಭೇ ಧ್ರುವಂ ಸುತಂ |
ಕುಬೇರಜಾಯಾ ಕೃತ್ವೇದಂ ಲೇಭೇ ಚ ನಲಕೂಬರಂ || ೨೧ ||

ಸೂರ್ಯಪತ್ನೀ ಮನುಂ ಲೇಭೇ ಕೃತ್ವೇದಂ ವ್ರತಮುತ್ತಮಂ |
ಅತ್ರಿಪತ್ನೀ ಸುತಂ ಚಂದ್ರಂ ಲೇಭೇ ಕೃತ್ವೇದಮುತ್ತಮಂ || ೨೨ ||

ಲೇಭೇ ಚಾಂಗಿರಸಃ ಪತ್ನೀ ಕೃತ್ವೇದಂ ವ್ರತಮುತ್ತಮಂ |
ಬೃಹಸ್ಪತಿಂ ಸುರಗುರುಂ ಪುತ್ರನುಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ || ೨೩ ||

ಭೃಗೋರ್ಭಾರ್ಯಾ ವ್ರತಂ ಕೃತ್ವಾ ಲೇಭೇ ದೈತ್ಯಗುರುಂ ಸುತಂ |
ಶುಕ್ರಂ ನಾರಾಯಣಾಂತಂ ಚ ಸರ್ವತೇಜಸ್ವಿನಾಂ ವರಂ || ೨೪ ||

೨೦. ಈ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಅದಿತಿಯು ವಾಮನಕನೆಂಬ ಪುತ್ರನನ್ನೂ, ಇಂದ್ರನ ರಾಣಿಯಾದ ಶಚೀದೇವಿಯು ಜಯಂತನೆಂಬ ಪುತ್ರನನ್ನೂ ಪಡೆದರು.

೨೧. ಉತ್ತಾನಪಾದನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಸುನೀತಿಯು ಈ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಧ್ರುವನನ್ನೂ, ಕುಬೇರನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಮನೋರಮೆಯು ನಲಕೂಬರನನ್ನೂ ಪುತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದರು.

೨೨. ಸೂರ್ಯನ ಪತ್ನಿಯು ಈ ಉತ್ತಮವಾದ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ವೈವಸ್ವತ ಮನುವನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಅತ್ರಿಮಹರ್ಷಿಯ ಪತ್ನಿಯಾದ ಅನುಸೂಯೆಯೂ ಕೂಡ ಈ ವ್ರತದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದಳು.

೨೩. ಅಂಗಿರಸ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಪತ್ನಿಯು ಈ ಉತ್ತಮವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಇವರ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ದೇವಗುರುವಾದ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯನನ್ನು ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದಳು.

೨೪. ಭೃಗುಮಹರ್ಷಿಯ ಪತ್ನಿಯು ಈ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ, ನಾರಾಯಣಾಂಶ ಸಂಭೂತನೂ, ತೇಜಸ್ವಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ, ದೈತ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ಗುರುವೂ ಆದ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯನನ್ನು ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದಳು.

ಇತ್ಯೇವಂ ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಕಿಂ ಭೂಯಃ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ |

ಸುಖದಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಸಾರಂ ಗಣೇಶಜನಿಕಾರಣಂ

|| ೨೯ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೈತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ
ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತಕಥನಂ ನಾಮ
ಪಂಚಮೋಧ್ಯಾಯಃ

೨೯. ಸುಖಕರವೂ, ಮೋಕ್ಷದಾಯಕವೂ, ವೇದಸಾರವೂ ಆದ ಗಣೇಶನ
ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿಯಾಯಿತು. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಇನ್ನು ಏನನ್ನು
ಕೇಳಲು ನೀನು ಬಯಸುವೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣಪತಿಖಂಡದಲ್ಲಿ
ಪುಣ್ಯಕವ್ರತಕಥನರೂಪವಾದ
ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಇತ್ಯೇವಂ ಕಥಿತಂ ದೇವಿ ವ್ರತಾನಾಂ ವ್ರತಮುತ್ತಮಂ |

ತ್ವಮೇವಂ ಕುರು ಕಲ್ಯಾಣಿ ಹಿಮಾಲಯಸುತೇ ಶುಭೇ

|| ೨೫ ||

ಸಾಧ್ಯಂ ರಾಜೇಂದ್ರಪತ್ನೀನಾಂ ದೇವೀನಾಂ ಚ ಸುಖಾವಹಂ |

ವ್ರತಮೇತನ್ಮಹಾಸಾಧ್ವಿ ಸಾಧ್ವೀನಾಂ ಪ್ರಾಣತಃ ಪ್ರಿಯಂ

|| ೨೬ ||

ವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವೇಣ ಸ್ವಯಂ ಗೋಪಾಂಗನೇಶ್ವರಃ |

ಈಶ್ವರಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತವ ಪುತ್ರೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ

|| ೨೭ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶಂಕರಸ್ತತ್ರ ವಿರರಾಮ ಚ ನಾರದ |

ವ್ರತಂ ಚಕಾರ ಸಾ ದೇವೀ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಶಂಕರಾಜ್ಞಯಾ

|| ೨೮ ||

೨೫. ಎಲಾ ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ವ್ರತಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ವ್ರತವನ್ನು ನಿನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದೆನು. ಪರ್ವತರಾಜನ ಮಗಳಾದ ನೀನು ಈ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಹೊಂದು.

೨೬. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಾಜಮಹಿಷಿಯರು ಮಾತ್ರ ಆಚರಿಸಬಹುದಾದ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ದೇವಲೋಕದ ಸಮಸ್ತ ದೇವಿಯರೂ ಆಚರಿಸಿ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಎಲಾ, ಪತಿವ್ರತಾಶಿರೋಮಣಿಯೇ, ಈ ವ್ರತವು ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಿಯತರವಾದುದು.

೨೭. ಈ ವ್ರತಾಚರಣೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಗೋಪಾಂಗನಾರಮಣನೂ ಸರ್ವ ಭೂತೇಶ್ವರನೂ ಆದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿನಗೆ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸುವನು.

೨೮. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಮೌನವನ್ನು ವಹಿಸಲು, ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯು ಶಂಕರನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿದಳು.

ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವಿಧಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತಸಗೊಂಡ ವಾರ್ವತಿಯು ಆ ವ್ರತದ ಕಥೆಯನ್ನೂ, ಅದನ್ನು ಚರಿಸಿದವರಾರಂಬುದನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಶಂಕರನನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ಶಂಕರನು ಇಂತೆಂದನು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯಂಭುವಮನುವಿನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಶತರೂಪೆಯು, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ವೃಥೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ತಾನು ಪುತ್ರನತಿಯಾಗಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಉಪಾಯವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು 'ಮಾಘ ಶುಕ್ಲ ತ್ರಯೋದಶಿಯ ದಿವಸದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಪುಣ್ಯಕವೆಂಬ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ವಿಷ್ಣು ಸದೃಶನಾದ ವಸು ನಿನಗೆ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸುವನು' ಎನಲು ಶತರೂಪೆಯು ಆ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಪ್ರಿಯವ್ರತ ಮತ್ತು ಉತ್ತಾನಪಾದನೆಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಅಂತೆಯೇ, ಈ ವ್ರತದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ದೇವಹೂತಿಯು-ಕಪಿಲನನ್ನೂ, ಅರುಂಧತಿಯು ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಶಕ್ತಿ ಪತ್ನಿಯು ಪರಾಶರನನ್ನೂ, ಅದಿತಿಯು ವಾಮನಕನನ್ನೂ ಶಚೀದೇವಿಯು ಜಯಂತನನ್ನೂ ಸುನೀತಿಯು ಧ್ರುವನನ್ನೂ, ಮನೋರಮೆಯು ನಲಕೂಬರನನ್ನೂ ಪಡೆದರು. ವೈವಸ್ವತಮನುವು ಸೂರ್ಯಪತ್ನಿಯಿಂದಲೂ, ಚಂದ್ರನು ಅನಸೂಯೆಯಿಂದಲೂ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಅಂಗಿರಸನ ಪತ್ನಿಯಿಂದಲೂ, ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯನು ಭೃಗುಮುನಿಯ ಪತ್ನಿಯಿಂದಲೂ ಜನಿಸಿದುದೂ, ಆ ದೇವಿಯರು ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದುದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ. ಅದುದರಿಂದ ಎಲಾ ವಾರ್ವತಿಯೇ, ಪುಣ್ಯತಮವಾದ ಈ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನು ನೀನೂ ಆಚರಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಪಡೆಯುವವಳಾಗು. ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಶಂಕರನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ವಾರ್ವತಿಯೂ ಕೂಡ ಆ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿದಳು.

—॥ ೬೦ ॥—

॥ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ

ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

॥ ಷಷ್ಠೋಧ್ಯಾಯಃ ॥

॥ ಶೌನಕ ಉವಾಚ ॥

ನಾರಾಯಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಾರದೋ ಹೃಷ್ಟಮಾನಸಃ |

ಕಿಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಪುನಃ ಸಾಧೋ ತನ್ನೇ ಬ್ರೂಹಿ ತಪೋಧನ

॥ ೧ ॥

॥ ಸ್ತುತಿರುವಾಚ ॥

ನಾರಾಯಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಾರದೋ ಹೃಷ್ಟಮಾನಸಃ |

ವ್ರತಾರಂಭವಿಧಾನಂ ಚ ಸಂಪ್ರಸ್ವಮುಪಚಕ್ರಮೇ

॥ ೨ ॥

ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

ಶೌನಕ :—ಎಲೈ ತಪೋಧನನಾದ ಸೂತಪುತ್ರನೇ ನಾರಾಯಣ ಮಹರ್ಷಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ನಾರದನು, ಪುನಃ ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ಏನು ಕೇಳಿದನು.

೨. ಸೂತಪುತ್ರ :—ನಾರಾಯಣನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾರದನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಆ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತದ ಆರಂಭ ವಿಧಾನವನ್ನರುಹಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದನು.

|| ನಾರದ ಉವಾಚ ||

ಕೃತಂ ಕೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ವ್ರತಮೇತಚ್ಛುಭಾವಹಂ |

ತನ್ನೇ ಬ್ರೂಹಿ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ಭರ್ತುರಾಜ್ಞಯಾ || ೩ ||

ಲಲಾಭ ಜನ್ಮ ಭೂತೇಶಃ ಕೃತೇ ಸುವ್ರತಯಾ ವ್ರತೇ |

ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಕೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ತನ್ನಃ ಶಂಸಿತುಮರ್ಹಸಿ || ೪ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಕಥಯಿತ್ವಾ ಕಥಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ವಿಧಾನಂ ಚ ವ್ರತಸ್ಯ ಚ |

ಸ್ವಯಂ ವಿಧಾತಾ ತಪಸಾಂ ಜಗಾಮ ತಪಸೇ ಶಿವಃ || ೫ ||

ಹರೇರಾರಾಧನವ್ಯಗ್ರೋ ಮೂರ್ತಿಭೇದಧರೋ ಹರಿಃ |

ಹರಿಭಾವನತೀಲಶ್ಚ ಹರಿಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಃ || ೬ ||

೩. ನಾರದ :—ಎಲೈ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನಾರಾಯಣನೇ, ಪತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಆ ಶುಭಕರವಾದ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಿದಳೆಂಬುದನ್ನು ನನಗೆ ವಿವರಿಸು.

೪. ವ್ರತನಿಷ್ಠಳಾದ ಆ ಪಾರ್ವತಿಯು ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿದಮೇಲೆ ಸವ ಭೂತಗಳಿಗೂ ನಾಯಕನಾದ ಗಣಪತಿಯು ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದನೆಂದನ್ನು ನನಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳು.

೫. ನಾರಾಯಣ :—ದಿವ್ಯವಾದ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತದ ಕಥೆಯನ್ನೂ, ಆ ವ್ರತ ಚರಣೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಇತರರ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲವನಾದ ಪರಶಿವನು ತಾನೇ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ತೆರಳಿದನು.

೬. ಆಕಾರಮಾತ್ರದಿಂದ ಹರಿಗೆ ಭಿನ್ನನಾಗಿ ತೋರುವ ಆ ಹರನು ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿ, ಸರ್ದದಾ ಹರಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ತಪವೆಸಗುತ್ತಿದ್ದನು.

ಪರಮಾನಂದಪೂರ್ಣಶ್ಚ ಜ್ಞಾನಾನಂದಃ ಸನಾತನಃ |

ದಿವಾನಿಶಂ ನ ಜಾನಾತಿ ಹರಿಮಂತ್ರಂ ಬಹಿಃ ಸ್ಮರನ್

|| ೭ ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಠಮನಸಾ ದೇವೀ ಪಾರ್ವತೀ ಭರ್ತುರಾಜ್ಞಯಾ |

ಕಿಂಕರಾನ್ವೇರಯಾಮಾಸ ವಿಷ್ರಾಂಶ್ಚ ವ್ರತಹೇತವೇ

|| ೮ ||

ಆನೀಯ ಸರ್ವದ್ರವ್ಯಾಣಿ ವ್ರತೇ ಯೋಗ್ಯಾನಿ ಯಾನಿ ಚ |

ವ್ರತಂ ಕರ್ತುಂ ಸಮಾರೇಭೇ ಶುಭದಾ ಸಾ ಶುಭೇಕ್ಷಣೇ

|| ೯ ||

ಸನತ್ಕುಮಾರೋ ಭಗವಾನಾಜಗಾಮ ವಿಧೇಃ ಸುತಃ |

ಮೂರ್ತಿನಾಂಸ್ತೇಜಸಾಂ ರಾಶಿಃ ಪ್ರಜ್ವಲನ್ಪ್ರಹೃತೇಜಸಾ

|| ೧೦ ||

೭. ಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಮಂತ್ರವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ, ಆನಂದಭರಿತನೂ, ಜ್ಞಾನಾನಂದಮಯನೂ, ಅನಾದಿಯೂ ಆದ ಆ ಪರಶಿವನು ಹೆಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತಾರಲಿಲ್ಲ.

೮. ಇತ್ತ ಪಾರ್ವತಿಯು ಪತಿಯ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವೆಡೆದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ವ್ರತಾಚರಣೆಯೆಸಲು ವಾಗಿ ನಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಸೇವಕರನ್ನೂ ಪೂಜೆಮಾಡಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ಕರೆಯಕಳುಹಿಸಿದಳು.

೯. ಆ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಬಿವಯುಕ್ತವಾದ ಸಕಲ ನಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ತರಿಸಿ, ಮಂಗಳಕರಳಾದ ಆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ ರಂಭಿಸಿದಳು.

೧೦. ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತ ತೇಜೋರಾಶಿಯಂತಿದ್ದ, ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನೂ, ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣನೂ ಆದ ಸನತ್ಕುಮಾರನು, ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬಿಳಗುತ್ತ ಆ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದನು.

ಬ್ರಹ್ಮಜಗಾಮ ಹೃಷ್ಯಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾತ್ಸಭಾರ್ಯಕಃ |

ಅತಿಶ್ರಸ್ತೋ ಹಿ ಭಗವಾನಾಜಗಾಮ ಮಹೇಶ್ವರಃ |

|| ೧೧ ||

ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ವೇರೋದಶಾಯಿ ಚ ಸಲಕ್ಷ್ಮೀಕಶ್ಚ ತುರ್ಭುಜಃ |

ಭಗವಾಂಜ್ಜಗತಾಂ ಪಾತಾ ಶಾಸ್ತಾ ಭರ್ತಾ ಸಪಾರ್ಷದಃ |

|| ೧೨ ||

ವನಮಾಲಾಧರಃ ಶ್ಯಾಮೋ ಭೂಷಿತೋ ರತ್ನಭೂಷಣಃ |

ತಥಾ ಸಂಭೃತಸಂಭಾರೋ ರತ್ನಯೋನೇನ ನಾರದ |

|| ೧೩ ||

ಸನಕಶ್ಚ ಸನಂದಶ್ಚ ಕಪಿಲಶ್ಚ ಸನಾತನಃ |

ಅಸುರಿಶ್ಚ ಕ್ರತುಹಂಸೋ ವೋಡುಃ ಪಂಚಶಿಖೋರುಣಃ |

|| ೧೪ ||

ಯತಿಶ್ಚ ಸುಮತಿಶ್ಚೈವ ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ ಸಹಾನುಗಃ |

ಪುಲಹಶ್ಚ ಪುಲಸ್ತ್ಯಶ್ಚಾಪ್ಯತ್ರಿಶ್ಚ ಭೃಗುರಂಗಿರಾಃ |

|| ೧೫ ||

೧೧. ಅನಂತರ ಪಾರ್ವತಿಯು ವ್ರತಪರಳಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ತುಷ್ಟನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೂಕೂಡ ಪತ್ನೀಸಮೇತನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಮಹೇಶ್ವರನೂ ಕೂಡ ಅವಮಾನಿತನಾಗುವನೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.

೧೨-೧೩. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಆಗ ಸ್ವೇರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿದ ಚತುರ್ಭುಜನೂ, ಜಗತ್ಪಾಲನ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಭರಣದಲ್ಲಿ ನಿರತನೂ ಆದ ನಾರಾಯಣನೂ ಕೂಡ ನೀಲಮೇಘದಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ ತನ್ನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ವನಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ, ರತ್ನಾಧರಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಸಕಲಸಂಭಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ರತ್ನಯಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.

೧೪-೧೫. ಅನಂತರ ಸನಕಸನಂದನರೂ, ಕಪಿಲಸನಾತನರೂ, ಅಸುರಿಕ್ರತುಗಳೂ, ಹಂಸವೋಡು, ಪಂಚಶಿಖ, ಅರುಣಿ, ಯತಿ, ಸುಮತಿ ಮತ್ತು ವಸಿಷ್ಠರೂ ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಬಂದರು. ಅಂತಿಯೇ, ಪುಲಸ್ತ್ಯ, ಅಪ್ರಿ, ಭೃಗು, ಅಂಗಿರಸ್ಸು ಮುಂತಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು.

ಅಗಸ್ತ್ಯಶ್ಚ ಪ್ರಚೇತಾಶ್ಚ ದುರ್ವಾಸಾಶ್ಚೈವನಸ್ತಥಾ |

ಮರೀಚಿಃ ಕಶ್ಯಪಃ ಕಣ್ವೋ ಜರತ್ಕಾರುಶ್ಚ ಗೌತಮಃ || ೧೬ ||

ಬೃಹಸ್ಪತಿರುತಥ್ಯಶ್ಚ ಸಂವರ್ತಃ ಸೌಭರಿಸ್ತಥಾ |

ಜಾಬಾಲಿರ್ಜಮದಗ್ನಿಶ್ಚ ಜೈಗೀಷನ್ಯಶ್ಚ ದೇವಲಃ || ೧೭ ||

ಗೋಕಾಮುಖಶ್ಚ ಕ್ರಕರಃ ಪಾರಿಭದ್ರಃ ಪರಾಶರಃ |

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ನಾನುದೇವ ಋಷ್ಯಶೃಂಗೋ ವಿಭಾಂಡಕಃ || ೧೮ ||

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯೋ ಮೃಕಂಡುಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಣ್ವೋ ಲೋಮಶಸ್ತಥಾ |

ಕೌತ್ಸೋ ವತ್ಸಶ್ಚ ದಕ್ಷಶ್ಚ ಬಾಲಾಗ್ನಿರಘಮರ್ಷಣಃ || ೧೯ ||

ಕಾತ್ಯಾಯನಃ ಕಣಾದಶ್ಚ ಸಾಣಿನಿಃ ಶಾಕಟಾಯನಃ |

ಶಂಕುರಾಪಿಶಲಿಶ್ಚೈವ ಶಾಕಲ್ಯಃ ಶಂಖ ಏವ ಚ || ೨೦ ||

೧೬-೧೭ ಅಗಸ್ತ್ಯ, ಪ್ರಚೇತಸ್ಸು, ದುರ್ವಾಸ, ಚೈವನ, ಮರೀಚಿ, ಕಶ್ಯಪ, ಕಣ್ವ, ಜರತ್ಕಾರು, ಗೌತಮ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ಉತಥ್ಯ, ಸಂವತ್ಸ, ಸೌಭರಿ ಜಾಬಾಲಿ, ಜಮದಗ್ನಿ, ಜೈಗೀಷನ್ಯ ಮತ್ತು ದೇವಲ ಮುಂತಾದ ಋಷಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು.

೧೮-೨೦. ಗೋಕಾಮುಖ, ವಕ್ರಕರ, ಪಾರಿಭದ್ರ, ಪರಾಶರ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ನಾನುದೇವ, ಋಷ್ಯಶೃಂಗ, ವಿಭಾಂಡಕ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ಮೃಕಂಡು, ಪುಷ್ಪರ ಲೋಮಶ, ಕೌತ್ಸ, ವತ್ಸ, ದಕ್ಷ, ಬಾಲಾಗ್ನಿ, ಅಘಮರ್ಷಣ, ಕಾತ್ಯಾಯನ, ಕಣಾದ, ಸಾಣಿನಿ, ಶಾಕಟಾಯನ, ಶಂಕು, ಅಪಿಶಲಿ, ಶಾಕಲ್ಯ, ಶಂಖ, ಮುಂತಾದ ಋಷಿಗಳೂ ವಾರ್ವತಿಯ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಏತೇ ಚಾನೈಃ ಚ ಬಹವಃ ಸಶಿಷ್ಯಾ ಮುನಯೋ ಮುನೇ |
ಆನಾಂ ಚ ಧರ್ಮಪುತ್ರೌ ಚ ಸರನಾರಾಯಣೌ ಸಮೌ

|| ೨೦ ||

ದಿಕ್ಷಾಲಾಶ್ಚ ತಥಾ ದೇವಾ ಯಕ್ಷಗಂಧರ್ವಕಿನ್ನರಾಃ |
ಅಜಗ್ಮುಃ ಪರ್ವತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಗಣಾಃ ಪಾರ್ವತೀವ್ರತೇ

|| ೨೧ ||

ಹಿಮಾಲಯಃ ಶೈಲರಾಜಃ ಸಾಪತ್ಯಶ್ಚ ಸಭಾರ್ಯಕಃ |
ಸಗಣಃ ಸಾನುಗಶ್ಚೈವ ರತ್ನಭೂಷಣಭೂಷಿತಃ

|| ೨೨ ||

ತಥಾ ಸಂಭೃತಸಂಭಾರೋ ನಾನಾದ್ರವ್ಯಸಮನ್ವಿತಃ |
ಮಣಿಮಾಣಿಕ್ಯರತ್ನಾನಿ ವ್ರತೇ ಯೋಗ್ಯಾನಿ ಯಾನಿ ಚ

|| ೨೩ ||

ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಸ್ತುನಿ ಜಗತ್ಕಾಂ ದುರ್ಲಭಾನಿ ಚ |
ಲಕ್ಷಂ ಚ ಗಜರತ್ನಾನಾಮೃತ್ಪರತ್ನಂ ತ್ರಿಲಕ್ಷಕಂ

|| ೨೪ ||

೨೦. ಎಲಾ ನಾರದನೇ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮುನಿಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮುನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರೊಡಗೂಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಧರ್ಮಪುತ್ರರಾಗಿ ಸರನಾರಾಯಣರೆನಿಸಿಕೊಂಡ ನಾವೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಿವು.

೨೧. ಪಾರ್ವತಿಯ ಆ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಷಾಲಕರೂ, ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ, ಯಕ್ಷಗಂಧರ್ವಕಿನ್ನರರೂ, ಬಂದುದಲ್ಲದೆ ಗಣಪಹಿತವಾದ ವರ್ವತಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು.

೨೨-೨೪. ಇತ್ತ ಶೈಲರಾಜನಾದ ಹಿಮವಂತನೂ ಕೂಡ ವತ್ತೀಪುತ್ರರಿಂದಲೂ ಗಣ ಮತ್ತು ಪರಿವಾರದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ವ್ರತಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದ ಮಣಿಮಾಣಿಕ್ಯಾದಿ ರತ್ನಗಳನ್ನೂ, ಇನ್ನೂ ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.

೨೫. ಹಿಮವಂತನು ತಂದ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವಾದ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳೂ, ಉತ್ತಮವಾದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಅನೇಕಗಳೂ, ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಕುದುರೆಗಳೂ ಇದ್ದವು.

ದಶಲಕ್ಷಂ ಗಮಾಂ ರತ್ನಂ ಶತಲಕ್ಷಂ ಸುವರ್ಣಕಂ |

ರುಚಿಕಾನಾಂ ಹೀರಕಾಣಾಂ ಸ್ವರ್ತಾನಾಂ ಚ ತಥೈವ ಚ || ೨೬ ||

ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಚ ಚತುರ್ಲಕ್ಷಂ ಕೌಸ್ತುಭಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಕಂ |

ಸುಸ್ವಾದು ನಾನಾದ್ರವ್ಯಾಣಾಂ ಲಕ್ಷಭಾರಾಣಿ ಕೌತುಕೀ |

ಅನಂತರತ್ನಪ್ರಭವ ಆಜಗಾಮ ಸುತಾವ್ರತೇ || ೨೭ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಮನವಃ ಸಿದ್ಧಾ ನಾಗಾ ವಿದ್ಯಾಧರಾಸ್ತಥಾ |

ಸಂನ್ಯಾಸಿನೋ ಭಿಕ್ಷುಕಾಶ್ಚ ಬಂದಿನಃ ಪಾರ್ವತೀವ್ರತೇ || ೨೮ ||

ವಿದ್ಯಾಧರೀ ನರ್ತಕೀ ಚ ನರ್ತಕಾಪ್ಸರಸಾಂಗಣಾಃ |

ನಾನಾವಿಧಾ ವಾದ್ಯಭಾಂಡಾ ಆಜಗ್ಮುಃ ಪಿವಮಂದಿರಂ || ೨೯ ||

ಕೈಲಾಸರಾಜಮಾರ್ಗಂ ಚ ಚಂದನೇನ ಸುಸಂಸ್ಕೃತಂ |

ಅಮೃತಪಲ್ಲವಸೂತ್ರಾಢ್ಯಂ ಕದಲೀಸ್ತಂಭಶೋಭಿತಂ || ೩೦ ||

೨೬-೨೭. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ, ನೂರು ಲಕ್ಷಸುವರ್ಣ ನಾಣ್ಯವನ್ನೂ, ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ, ಕಂಠಹಾರ, ವಜ್ರ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಣ ಮಣಿಗಳನ್ನೂ, ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಮುತ್ತಿನಹಾರಗಳನ್ನೂ ಸಾವಿರಾರು ಕೌಸ್ತುಭಮಣಿಗಳನ್ನೂ, ರುಚಿಕರವಾದ ವಿವಿಧದ್ರವ್ಯಗಳ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮೂಟೆಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಅನಂತ ರತ್ನಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣನಾದ ಹಿಮವಂತನು, ಕೂತೂಹಲ ದಿಂದ ಮಗಳ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

೨೯. ವಿದ್ಯಾಧರಿಯರೂ, ನರ್ತಕ ನರ್ತಕಿಯರೂ, ಅಪ್ಸರಸ್ತ್ರೀಯರೂ, ನಾನಾವಿಧವಾದ ವಾದ್ಯಭಾಂಡಗಳೊಡನೆ ಪಿವನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು.

೩೦. ಕೈಲಾಸಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಾಜಮಾರ್ಗವೆಲ್ಲವೂ ಚಂದನ ಗಂಧೋದಕದಿಂದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾಯಿತು. ದ್ವಾರಪ್ರವೇಶವು ಮಾವಿನ ಚಿಗುರು ತೋರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಬಾಳೆಯಕಂಭಗಳಿಂದಲ್ಲೂ ವಿರಾಜಿಸಿತ್ತು.

ದೂರ್ವಾಧಾನ್ಯಫಲೈಃ ಪರ್ಣಲಾಜಪುಷ್ಪೈರ್ನಿಭೂಷಿತಂ |

ನಿರ್ಮಿತಂ ಪದ್ಮರಾಗೇಣ ದಮ್ಯಶುಸ್ತೇ ಗಣಾ ಮುದಾ

|| ೩೦ ||

ಉಚ್ಚೈಃ ಸಿಂಹಾಸನೇಷ್ವೇತೇ ಪೂಜಿತಾಃ ಶಂಕರೇಣ ಚ |

ಕೈಲಾಸವಾಸಿನಃ ಸರ್ವೇ ಪರಮಾನಂದಸಂಯುತಾಃ

|| ೩೧ ||

ದಾನಾಧ್ಯಕ್ಷಃ ಶುನಾಸೀರಃ ಕುಬೇರಃ ಕೋಶರಕ್ಷಕಃ |

ಅದೇಷ್ಟಾ ಸ್ವಯಂ ಸೂರ್ಯಃ ಪರಿವೇಷ್ಟಾ ಜಲಾಧಿಪಃ

|| ೩೨ ||

ದಧ್ನಾಂ ನದ್ಯಃ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ದುಗ್ಧಾನಾಂ ಚ ತಥೈವ ಚ |

ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಘೃತಾನಾಂ ಚ ಗುಡಾನಾಂ ಚ ಶತಾನಿ ಚ

|| ೩೩ ||

ಮಾಧ್ವೀಕಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ತೈಲಾನಾಂ ಚ ಶತಾನಿ ಚ |

ಲಕ್ಷಾಣಿ ಚೈವ ತಕ್ರಾಣಾಂ ಬಭೂವುಃ ಪಾರ್ವತೀವ್ರತೇ

|| ೩೪ ||

೩೦. ಗರಿಕೆಹುಲ್ಲು, ಮುತ್ತುಗ, ಮಾವು ಮುಂತಾದ ಎಲೆಗಳೂ, ಅರಳು ಮತ್ತು ಧಾನ್ಯಗಳೂ, ಫಲಪುಷ್ಪಗಳೂ, ಪದ್ಮರಾಗರತ್ನದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಆ ಪೂಜಾಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದುದನ್ನು ಬಂದವರೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರು.

೩೧. ಬಂದ ಅತಿಥಿಪುರುಷರೊಡನೆ ಶಂಕರನಿಂದ ಸತ್ಕೃತರಾಗಿ ಉನ್ನತವಾದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಆ ಕೈಲಾಸವಾಸದ ಪರಮಾನಂದವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

೩೨. ಆ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನು ದಾನಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿಯೂ, ಕುಬೇರನು ಕೋಶರಕ್ಷಕನಾಗಿಯೂ, ಸೂರ್ಯದೇವನು ಸರ್ವನಿಯಾಮಕನಾಗಿಯೂ, ವರುಣದೇವನು ಪಾಕಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿಯೂ ನಿಯಮಿತರಾದರು.

೩೩-೩೪. ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಹಾಲು ನೋಸರಿಸಿ ಹೊಳೆಗಳೂ, ನೂರಾರು ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು ತುಪ್ಪದ ಹೊಳೆಗಳೂ, ಸಾವಿರ ಜೇನುತಪ್ಪದ ಹೊಳೆಗಳೂ, ನೂರು ಎಣ್ಣೆಯ ಹೊಳೆಗಳೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಜ್ಜೆಗೆಯ ಹೊಳೆಗಳೂ ಕೋಡಿ ಹರಿದು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾದವು,

ಪೀಯೂಷಾಣಾಂ ಚ ಕುಂಭಾನಿ ಶತಲಕ್ಷಾಣಿ ನಾರದ |

ಮಿಷ್ಟಾನ್ನಾನಾಂ ಶರ್ಕರಾಣಾಂ ಬಭೂವುರ್ಲಕ್ಷರಾಶಯಃ |

ಯನಗೋಧೂಮಚೂರ್ಣಾನಾಂ ಘೃತಾಕ್ತಾನಾಂ ಚ ನಾರದ || ೩೬ ||

ಸ್ವಸ್ತಿ ಕಾನಾಂ ಚ ಪೂರ್ಣಾನಾಂ ಬಭೂವುರ್ಲಕ್ಷರಾಶಯಃ |

ಗುಡಸಂಸ್ಕೃತಲಾಜಾನಾಂ ಬಭೂವುಃ ಕೋಟಿರಾಶಯಃ || ೩೭ ||

ಶಾಲೀನಾಂ ಪೃಥುಕಾನಾಂ ಚ ರಾಶೀನಾಂ ದಶಕೋಟೀಯಃ |

ವರತಂಡುಲರಾಶೀನಾಂ ಮುನೇ ಸಂಖ್ಯಾ ನ ವಿದ್ಯತೇ || ೩೮ ||

ಸ್ವರ್ಣರೌಪ್ಯಪ್ರವಾಲಾನಾಂ ಮಣೀನಾಂ ಚ ಮಹಾಮುನೇ |

ಬಭೂವುಃ ಪರ್ವತಾಸ್ತತ್ರ ಕೈಲಾಸೇ ಪಾರ್ವತೀವ್ರತೇ || ೩೯ ||

ಪಾಯಸಂ ಪಿಷ್ಟಕಂ ಚೈವ ಶಾಲ್ಯನ್ನಂ ಸುಮನೋಹರಂ |

ಚಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಪಾಕಂ ಚ ವ್ಯಂಜನಂ ಘೃತಸಂಸ್ಕೃತಂ || ೪೦ ||

೩೬. ಎಲೈ ನಾರದನೇ ನೂರುಲಕ್ಷ ಅಮೃತಕಲಶಗಳೂ, ಮಿಷ್ಟಾನ್ನ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಯ ಲಕ್ಷ ರಾಶಿಗಳೂ, ತುನ್ನದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟಿನ ಲಕ್ಷರಾಶಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದವು.

೩೭-೩೮. ಸ್ವಸ್ತಿಕ ವಾಯನಗಳ ಲಕ್ಷರಾಶಿಗಳೂ, ಬೆಲ್ಲದಿಂದ ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಅರಳಿನ ಕೋಟಿ ರಾಶಿಗಳೂ, ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಅವಲಕ್ಕಿಯ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರಾಶಿಗಳೂ, ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದವು. ಎಲೈ ನಾರದಮುನಿಯೇ ಅಲ್ಲಿತುಂಬಿದ್ದ ಅಕ್ಕಿಯ ರಾಶಿಗಳಂತೂ ಅಗಣಿತವಾಗಿದ್ದವು.

೩೯. ಎಲೈ ಮಹರ್ಷಿಯೇ ಆ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ವ್ರತೋಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಗಳ ಮತ್ತು ಹವಳ ಮುಂತಾದ ಮಣಿಗಳ ರಾಶಿಯು ಪರ್ಮತಾಕಾರವಾಗಿದ್ದಿತು

೪೦. ಆ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯು ಬಂದು ಪಾಯಸ ತಂಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ಮನೋಹರವಾದ ಶಾಲ್ಯನ್ನವನ್ನೂ, ತುನ್ನದ ಪಗ್ಗರಣಿ ಹಾಕಿರುವ ವಿವಿಧ ಕಾಯಿ ವಲ್ಯಗಳನ್ನೂ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದಳು.

ಬುಧುಜೇ ದೇವರ್ಷಿಗಣೈಃ ಶಿವೋ ನಾರಾಯಣೇನ ಚ |

ಬಧೂವುರ್ಲಕ್ಷವಿಪ್ರಾಶ್ಚ ಪರಿವೇಷಣಕಾರಕಾಃ

|| ೪೦ ||

ತಾಂಬೂಲಂ ಚ ದದೌ ತೇಭ್ಯಃ ಕರ್ಪೂರಾದಿ ಸುವಾಸಿತಂ |

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನೇಭ್ಯೋ ವಿಪ್ರಲಕ್ಷಾಃ ಸುದಕ್ಷಕಾಃ

|| ೪೧ ||

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಸ್ಯಂ ಚ ವಿಷ್ಣುಂ ಕ್ಷೀರೋದಶಾಯಿನಂ |

ಸೇವ್ಯಮಾನಂ ಪಾರ್ಷ್ವದ್ವೈಶ್ಚ ಸಸ್ಮಿತೈಃ ಶ್ವೇತಚಾಮುನೈಃ

|| ೪೨ ||

ಋಷಿಭಿಸ್ತಾಯಮಾನಂ ಚ ಸಿದ್ಧೈರ್ದೇವಗಣೈಸ್ತಥಾ |

ವಿದ್ಯಾಧರೀಣಾಂ ನೃತ್ಯಾನಿ ಸತ್ಯಂತಂ ಸಸ್ಮಿತಂ ಮುದಾ

|| ೪೩ ||

ಗಂಧರ್ವಾಣಾಂ ಚ ಸಂಗೀತಂ ಶ್ರುತವಂತಂ ಮನೋಹರಂ |

ಪ್ರಪಂಚಂ ಶಂಕರೋ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಂ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕಂ

|| ೪೪ ||

೪೦. ಆಗ ಪರಮೇಶ್ವರನು ನಾರಾಯಣನೊಡನೆಯೂ, ದೇವತೆಗಳು ಮತ್ತು ಋಷಿಗಳೊಡನೆಯೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತನು. ಲಕ್ಷ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತರಾದರು.

೪೧. ಊಟಮಾಡಿ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ, ದಕ್ಷರಾದ ಆ ಲಕ್ಷ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವಕ್ಷ್ಯಕರ್ಪೂರಾದಿಗಳಿಂದ ಸುವಾಸಿತವಾದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

೪೨. ಅನಂತರ ಕ್ಷೀರನಾಗರದಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸುವ ವಿಷ್ಣುವು ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಷ್ವದರ ಬಳಿ ಚಾಮರದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಸ್ಥಿತಮುಖನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು.

೪೩. ಋಷಿಗಳೂ, ಸಿದ್ಧರೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಆತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾಧರಿಯರ ನರ್ತನವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಿಷ್ಣುವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು.

೪೪. ಗಂಧರ್ವರ ಕರ್ಣಾನಂದಕರವಾದ ಗಾನವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿವನು ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈರೀತಿ ಕೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರೇರಿತೋ ಯುಕ್ತಂ ವ್ರತಂ ಕರ್ತವ್ಯಮಿಹಾಸ್ಥಿತಂ |
ದೇವರ್ಷಿಗಣಪೂರ್ಣಾಯಾಂ ಸಭಾಯಾಂ ಸಂಪುಟಾಂಜಲಿಃ

|| ೪೬ ||

|| ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ ||

ಮದೀಯಂ ವಚನಂ ನಾಥ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶ್ರುಣು ಪ್ರಭೋ |
ತಪಸ್ವಿರೂಪ ತಪಸಾಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ಚ ಫಲವ್ರದ

|| ೪೭ ||

ವ್ರತಾಣಾಂ ಜಪಯಜ್ಞಾ ನಾಂ ಪೂಜಾಣಾಂ ಸರ್ವಪೂಜಿತ |
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಬೀಜರೂಪೇಣ ವಾಂಛಾಕಲ್ಪತರೋ ಹರೇ

|| ೪೮ ||

ಸುಪುಣ್ಯಂ ಚ ವ್ರತಂ ಕರ್ತುಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಿಚ್ಛತಿ ಪಾರ್ವತಿ |
ಪುತ್ರಾರ್ಥಿನೀ ಸಾ ಶೋಕಾರ್ತಾ ಹೃದಯೇನ ವಿದೂಯತಾ

|| ೪೯ ||

೪೬. ದೇವರ್ಷಿಸಮೂಹದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಶಿವನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಕೈನುಗಿದುಕೊಂಡು, ಸಕಲಾಭೀಷ್ಟವ್ರದವೂ, ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡಬೇಕಾದುದೂ ಆದ ವ್ರತವಾವುದೆಂದು ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

೪೭. ಮಹಾದೇವ:—ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಎಲೈ ವಿಷ್ಣುವೇ, ತಪಸ್ವಿರೂಪನೂ ಸಕಲ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವ್ರದನೂ ಆದ ನೀನು ನಾನಾಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳು.

೪೮. ಸರ್ವಬೀಜಸ್ವರೂಪನೂ, ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ಎಲೈ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ, ವ್ರತ, ಜಪ, ಯಜ್ಞ ಮತ್ತು ಪೂಜೆಗಳೆಲ್ಲ ನೀನು ಸರ್ವಪೂಜಿತನಾಗಿರುವೆ

೪೯. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ದುಃಖಿತಳಾಗಿರುವ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯಲೋಸುಗ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ರತಿಭಂಗೇ ಕೃತೇ ದೇವೈರ್ವ್ಯರ್ಥವೀರ್ಯಶುಚಾರ್ದಿತಾ |

ಪ್ರಬೋಧಿತಾ ಮಯಾ ಸಾಧ್ವೀ ವಿವಿಧೈರ್ವಚನಾಮೃತೈಃ

|| ೫೦ ||

ಸತ್ಪುತ್ರಂ ಸ್ವಾಮಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಸುವ್ರತಾ ಯಾಚತೇ ವ್ರತೇ |

ತಾಧ್ಯಾಂ ವಿನಾ ನ ಸಂತುಷ್ಟಾ ಸ್ವಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತುಕ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ

|| ೫೧ ||

ಪುರಾ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವದೇಹಂ ಚ ಪಿತೃಯಜ್ಞೇ ಚ ಮಾನಿನೀ |

ಮನ್ವಿಂದಯಾ ಹಿಮವತೀ ಪುನರ್ಜನ್ಮಲಲಾಭಸಾ

|| ೫೨ ||

ಸರ್ವಂ ಜಾನಾಸಿ ವೃತ್ತಾಂತಂ ಸರ್ವಜ್ಞಂ ತ್ವಾಂ ವದಾಮಿ ಕಿಂ |

ದೀನಾಂ ತಾಂ ವದ ತತ್ಪಜ್ಞ ಪರಿಣಾಮಶುಭಪ್ರದಾಂ

|| ೫೩ ||

೫೦. ದೇವತೆಗಳು ನಮ್ಮ ರತಿಸುಖವನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಿದಾಗ ನನ್ನ ವೀರ್ಯವು ವ್ಯರ್ಥವಾದುವನ್ನು ನೋಡಿ ಪಾರ್ವತಿಯು ದುಃಖಿತಳಾದಳು. ಆಗ ಆ ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯನ್ನು ನಾನು ಅಮೃತದಂತಿರುವ ಮೃದುಮಧುರ ವಚನಗಳಿಂದ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದೆನು.

೫೧. ವ್ರತಾಸಕ್ತಳಾದ ಆ ಪಾರ್ವತಿಯು ನೈತಾಚರಣೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಸತ್ಪುತ್ರನನ್ನೂ ಪತಿಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ ಬೇಡುವಳು. ಅವೆರಡು ಫಲಗಳು ಲಭಿಸದಿದ್ದರೆ ಅಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಡಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗುವಳು.

೫೨. ಮಾನವತಿಯಾದ ಆಕೆಯು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಪುತ್ರಿಯಾಗಿ ದ್ವಾಗಿ, ತನ್ನ ತಂದೆಯು ನನ್ನ ನಂದೆ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಜ್ಞಕುಂಡದಲ್ಲಿ ದೇಹತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಹಿಮವಂತನಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದಳು.

೫೩. ಸಕಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ಬಲ್ಲ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ನಿನಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದೇನು? ಆದುದರಿಂದ ತತ್ಪಜ್ಞಾನಿಯಾದ ನೀನು ದೀನಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಶುಭದಾಯಕವಾದ ಹಿತನುಡಿಯನ್ನು ಉಪದೇಶಮಾಡು.

ಅಪ್ರತ್ಯಯಾನಾಂ ಪ್ಲೇತ್ರಂ ಚ ಸ್ವಯಂ ಕಪಟಮೂರ್ತಿಮತ್ |

ಅಹಂಕಾರಾಶ್ರಯಂ ಶಶ್ವದ್ವಿಷಕುಂಭಂ ಸುಧಾಮುಖಂ

|| ೫೯ ||

ಸರ್ವೈರಸಾಧ್ಯಮಾನಂ ಚ ದುರಾರಾಧ್ಯಂ ಚ ಸರ್ವದಾ |

ಸ್ವಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯಾಚಾರಾಧ್ಯಂ ಕಲಹಾಂಕುರಕಾರಣಂ

|| ೬೦ ||

ಸರ್ವಂ ನಿವೇದಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತುರ್ತವ್ಯಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ |

ಕಾರ್ಯಂ ಸರ್ವಂ ಪರಾಮರ್ಶೇ ಪರಿಣಾಮಸುಖಾವಹಂ

|| ೬೧ ||

|| ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಭಗವಾನ್ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಮುಖಂ |

ವಿರರಾಮ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಸ್ತುತ್ವಾ ಚ ಕಮಲಾಪತಿಂ

|| ೬೨ ||

೫೯. ಅಪನಂದಿಕೆಗೆ ಆಶ್ರಯವೂ, ಕಪಟಾಕಾರವೂ, ಅಹಂಕಾರದ ಗಣಿಯೂ ಆವಸ್ಥೀರೂವವು, ಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಕವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ವಿಷತುಂಬಿದ ಗಡಿಗೆಯಂತಿರುವುದು.

೬೦. ಹೆಂಗಸಿನ ಮನೋಗತವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ, ಆಕೆಯನ್ನು ಒಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿಯೂ, ತಮಗೆ ವಿರೋಧ ಬಂದಾಗ ಜಗಳವಾಡಲು ಕಾರಣರಾಗಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಿಲ್ಲುವರು.

೬೧. ಎಲೈ ವಿಷ್ಣುವೇ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ಸಿದ್ಧಿಸಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಹಿತಕಾರಿಯಾಗುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಉಪದೇಶಮಾಡು.

೬೨. ನಾರಾಯಣಮಹರ್ಷಿ :—ಭಗವಂತನಾದ ಭವಾನೀರಮಣನು ಇಂತು ನುಡಿದು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತನು.

ದುರ್ನಿವಾರ್ಯಶ್ಚ ಸರ್ವೇಶ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವಶ್ಚ ಚಾಪಲಃ |

ದುಸ್ತ್ಯಾಜ್ಯಂ ಯೋಗಿಭಿಃ ಸಿದ್ಧೈರಸ್ಮಾಭಿಶ್ಚ ತಪಸ್ವಿಭಿಃ || ೫೪ ||

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯೈರ್ಜಿತಕ್ರೋಧೈಃ ಸ್ತ್ರೀರೂಪಂ ಮೋಹಕಾರಣಂ |

ಸರ್ವಮಾಯಾಕರಂಡಂ ಚ ಕಾಮವರ್ಧನಕಾರಣಂ || ೫೫ ||

ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಂ ಕಾಮದೇವಸ್ಯ ದುರ್ಭೇದ್ಯಂ ಜಯಕಾರಣಂ |

ಸುನಿರ್ಮಿತಂ ಚ ವಿಧಿನಾ ಸರ್ವಾದ್ಯಂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಂ || ೫೬ ||

ಮೋಕ್ಷದ್ವಾರಕಪಾಟಂ ಚ ಹರಿಭಕ್ತಿ ನಿರೋಧನಂ |

ಸಂಸಾರಬಂಧನಸ್ತಂಭರಜ್ಜು ರೂಪಮುಕ್ಯಂತನಂ || ೫೭ ||

ವೈರಾಗ್ಯನಾಶಬೀಜಂ ಚ ಶತ್ಸದ್ರಾಗವಿವರ್ಧನಂ |

ಪತ್ತನಂ ಸಾಹಸಾನಾಂ ಚ ದೋಷಾಣಾಮಾಲಯಂ ಸದಾ || ೫೮ ||

೫೪. ಎರೈ ಸರ್ವೇಶ್ವರನೇ, ಹೆಂಗಸಿನ ಸ್ವಭಾವವು ಅತಿ ಚಂಚಲವೂ, ತಡೆಯಲನಾಧ್ಯವೂ ಆದುದು. ಯೋಗಿಗಳು ಸಿದ್ಧರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮಂಥ ತಪಸ್ವಿಗಳೂ ಕೂಡ ಸ್ತ್ರೀಚಾಪಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವೆವು.

೫೫. ಸಕಲ ಮಾಯೆಗೆ ಅಶ್ರಯವಾಗಿಯೂ, ಮನ್ಮಥವಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಹೆಂಗಸಿನ ಸುಂದರರೂಪವು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರೂ ಜಿತಕ್ರೋಧರೂ ಆದ ಯೋಗಿಗಳನ್ನೂ ಮೋಹಗೊಳಿಸುವುದು

೫೬. ಹೆಂಗಸು ಮನ್ಮಥನಿಗೆ, ಜಯದಾಯಕವೂ, ಇತರರಿಂದ ಭೇದಿಸಲಸಾಧ್ಯವೂ ಆದ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದಂತಿರುವಳು. ಬ್ರಹ್ಮನು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ಶ್ರದ್ಧಾವೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದನು.

೫೭. ಸ್ತ್ರೀರೂಪವಾದ ಆ ಅಸ್ತ್ರವು ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿರುವ ಋಗಿಲಿನ ಅಗಳಿಯಂತೆಯೂ ಶ್ರೀಹರಿಯಭಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕರೂಪವಾಗಿಯೂ, ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಕಂಭದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು ಕತ್ತರಿಸಲಾಗದ ಹಗ್ಗದಂತೆಯೂ ಇರುವುದು.

೫೮. ಹೆಂಗಸು ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಲು ಬೀಜರೂಪಿಯಾಗಿಯೂ, ಅನುರಾಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವಳಾಗಿಯೂ, ಸಾಹಸ ಮತ್ತು ದೋಷಗಳಿಗೆ ತೊರುಮನೆಯಾಗಿಯೂ ಇರುವಳು.

ಶಂಕರಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಜಗದೀಶ್ವರಃ |
ಹಿತಂ ಚ ನೀತಿವಚನಂ ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ

|| ೬೩ ||

|| ಶ್ರೀ.ವಿಷ್ಣು ರುವಾಚಃ ||

ಸುಪುಣ್ಯಕವ್ರತಂ ಸಾರಂ ಸತೀ ಸಂತಾನಹೇತವೇ |
ಸ್ವಾಮಿಸೌಭಾಗ್ಯಬೀಜಂ ಚ ಪತ್ನೀ ತೇ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ

|| ೬೪ ||

ಸರ್ವಾಸಾಧ್ಯಂ ದುರಾರಾಧ್ಯಂ ಸರ್ವಕಾಮಫಲಪ್ರದಂ |
ಸುಖದಂ ಸುಖಸಾರಂ ಚ ಮೋಕ್ಷದಂ ಪಾರ್ವತೀಶ್ವರ

|| ೬೫ ||

ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಸ್ವರೂಪಶ್ಚ ಜ್ಯೋತಿರೂಪಃ ಸನಾತನಃ |
ನಿರಾಶ್ರಯಶ್ಚ ನಿರ್ಲಿಪ್ತೋ ನಿರೂಪಾಧಿರ್ನಿರಾಮಯಃ

|| ೬೬ ||

೬೩. ಶಂಕರನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಮುಗುಳುಗಿನೆ ನಕ್ಕು ಹಿತವೂ ನೀತಿಬೋಧಕವೂ ಆದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು.

೬೪. ವಿಷ್ಣು :—ಎಲೈ ಮಹಾದೇವನೇ, ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿಯೂ, ಪತಿವ್ರತೆಯೂ ಆದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಪುತ್ರವ್ರಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಪತಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವ್ರತಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಸಾರಭೂತವಾದ ಪುಣ್ಯಕವೆಂಬ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವಳು.

೬೫. ಎಲಾ ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯೇ, ಆ ವ್ರತವು ಇತರರಿಗೆ ಸುಲಭವಲ್ಲದೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನಾಚರಿಸುವವರಿಗೆ ಸುಖ, ಮೋಕ್ಷ ಮುಂತಾದ ಸಕಲಾಭೀಷ್ಟಗಳೂ ಕೈಗೊಡುವುವು.

೬೬. ಆತ್ಮನು ಜೀವರ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಸ್ವರೂಪನೂ, ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯನೂ, ಅನಾದಿಯೂ, ಆಶ್ರಯರಹಿತನೂ, ಕರ್ಮಲೇಪವಿಲ್ಲದವನೂ, ನಿರೂಪಾಧಿಯೂ ನಿರಾಮಯನೂ ಆಗಿರುವನು.

ಭಕ್ತಪ್ರಾಣಶ್ಚ ಭಕ್ತೇಶೋ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕಾರಕಃ |
ದುರಾರಾಧ್ಯೋ ಹಿ ಯೋಃಸ್ಯೇಷಾಂ ಭಕ್ತಾನಾಮತಿಸಾಧಕಃ || ೬೭ ||

ಭಕ್ತ್ಯರ್ಥಿನೋ ಹಿ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಸಿದ್ಧೋ ಹಿ ನಿಷ್ಕಲಃ |
ತೇ ಯಸ್ಯ ಚ ಕಲಾಃ ಪುಂಸೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರಾಃ || ೬೮ ||

ಮಹಾನ್ವಿರಾಡ್ಯದಂಶಶ್ಚ ನಿರ್ಲಿಪ್ತಃ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪರಃ |
ಅವ್ಯಯೋ ನಿಗ್ರಹಶ್ಚೋಗ್ರೋ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹವಿಗ್ರಹಃ || ೬೯ ||

ಉಗ್ರಗ್ರಹೋ ಗ್ರಹಾಣಾಂ ಚ ಗ್ರಹವಿಗ್ರಹಕಾರಕಃ |
ತ್ರಿಕೋಟಿಜನ್ಮನುಷ್ಯೇ ಚ ನ ಸಾಧ್ಯೋ ಭವತಾ ವಿನಾ || ೭೦ ||

ಲಬ್ಧ್ವಾ ಹಿ ಭಾರತೇ ಜನ್ಮ ಹರಿಭಕ್ತಿಂ ಲಭೇನ್ನರಃ |
ಸೇವನಂ ಕ್ಷುದ್ರದೇವಾನಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಪ್ತಸು ಜನ್ಮಸು || ೭೧ ||

೬೭. ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪನೂ, ಒಡೆಯನೂ, ಅನುಗ್ರಹಮಾಡು ವವನೂ ಆದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಭಕ್ತರು ಪೂಜಿಸಿ ತಮ್ಮಿಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯ ಬಹುದೇ ಹೊರತು ಇತರರಾರೂ ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಲಾರರು.

೬೮. ಭಗವಂತನು ಭಕ್ತಿಗೆ ಒಲಿಯುವುದರಿಂದ ಭಕ್ತಿರಹಿತನು ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಪಡೆವರೂ ನಿಷ್ಕಲವೆನಿಸುವುದು. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರರು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಲಾಮಾತ್ರರು.

೬೯. ನಿರ್ಲಿಪ್ತನೂ, ಪ್ರಕೃತಿಗಿಂತ ಪರನೂ ಆದ ಮಹಾವಿರಾಟ್ಟುರುಷನು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಂಶರೂಪನು. ವಿಕಾರರಹಿತನೂ, ನಿಗ್ರಹಪರನೂ ಆದ ಆತನು ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಉಗ್ರರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸುವನು.

೭೦. ಗ್ರಹಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಉಗ್ರರೂಪನೂ, ಗ್ರಹನಿಗ್ರಹಕಾರಿಯೂ ಆದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನುಳಿದು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ್ದರೂ, ಮುಕ್ತಿಗೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ.

೭೧-೭೨. ಏಳು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷುದ್ರದೇವತೆಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ ಮನುಷ್ಯನು ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

ಸೂರ್ಯಮಂತ್ರನುವಾಪ್ನೋತಿ ಕೇವಲಂ ಸ ತದಾಶಿಷಾ |

ಸೂರ್ಯಮಂತ್ರಂ ಸಮಾರಾಧ್ಯ ತ್ರಿಷು ಜನ್ಮಸು ಭಾರತೇ || ೨೨ ||

ಸ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಶೈವಂ ಮಂತ್ರಂ ಚ ಸರ್ವದಂ ಮಾನವೋ ಮುದಾ |

ಸಂಸೇವ್ಯ ಪರಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತ್ವಾನೇವಂ ಸಪ್ತಜನ್ಮಸು || ೨೩ ||

ಸ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಮಾಯಾಮಂತ್ರಂ ಚ ತ್ವತ್ಪದಾಬ್ಜಪ್ರಸಾದತಃ |

ಶತಂ ಜನ್ಮಸು ಚಾರಾಧ್ಯ ಮಾಯಾಂ ನಾರಾಯಣೇಂ ಪರಾಂ || ೨೪ ||

ನಾರಾಯಣಕಲಾಂ ಸೇವ್ಯಾಂ ಸಮವಾಪ್ನೋತಿ ಮಾನವಃ |

ಕಲಾಂ ನಿಷೇವ್ಯ ವರ್ಷೇಽತ್ರ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇ ಸುದುರ್ಲಭೇ || ೨೫ ||

ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿಮವಾಪ್ನೋತಿ ಭಕ್ತಸಂಸರ್ಗಹೈತುಕೀಂ |

ಸಂಸ್ರಾಪ್ಯ ಭಕ್ತಿಂ ನಿಷ್ಪಕ್ವಾಂ ಭ್ರಾಮಂ ಭ್ರಾಮಂ ಚ ಭಾರತೇ || ೨೬ ||

ಅನಂತರ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಸೂರ್ಯಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

೨೨. ಅನಂತರ ಮೂರು ಜನ್ಮಗಳಕಾಲ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಮಂತ್ರೋಪಾಸನೆ ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯನು ಸಕಲಾರ್ಥದಾಯಕವಾದ ಶೈವಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

೨೩. ಏಳು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸೇವಿಸಿ, ನಿನ್ನ ಪಾದದ ದಿವ್ಯಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮಾಯಾದೇವಿಯ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

೨೪. ಆ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೂರು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸಿ, ಸೇನೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಕಲೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸುವನು.

೨೫. ಕುರಿತಿಯಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವಾದ ನಾರಾಯಣನ ಕಲೆಯನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಸೇವಿಸಿ ಭಕ್ತರ ಸಂಸರ್ಗವನ್ನೊದಗಿಸುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪರಿಪಕ್ವಾಂ ಚ ಭಕ್ತಿಂ ಭಕ್ತನಿಷೇವಯಾ |
 ತದಾ ಭಕ್ತಪ್ರಸಾದೇನ ದೇವಾನಾಮಾಶಿಷಾ ಶಿವ |
 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಂತ್ರಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ನಿರ್ವಾಣ ಫಲದಂ ಪರಂ || ೭೭ ||

ಕೃಷ್ಣ ವ್ರತಂ ಕೃಷ್ಣ ಮಂತ್ರಂ ಸರ್ವಕಾಮ ಫಲಪ್ರದಂ |
 ಕೃಷ್ಣ ತುಲ್ಯೋ ಭವೇದ್ಭಕ್ತಶ್ಚಿರಂ ಕೃಷ್ಣ ನಿಷೇವಯಾ || ೭೮ ||

ಮಹತಿಪ್ರಲಯೇ ಪಾತಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನೈ ಸುನಿಶ್ಚಿತಂ |
 ನ ಪಾತಃ ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಸಾಧೂನಾಮವಿನಾಶಿನಾಂ || ೭೯ ||

ಅವಿನಾಶಿನಿ ಗೋಲೋಕೇ ಮೋದಂತೇ ಕೃಷ್ಣ ಕಿಂಕರಾಃ |
 ಹಸಂತಿ ತೇ ಸುನಿಶ್ಚಿತಾ ದೇವಾನ್ಪ್ರಹ್ಮಾದಿಕಾಂಚೈವ || ೮೦ ||

ತ್ವಂ ಸಂಹರ್ತಾ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಮಹೇಶ್ವರ |
 ಮಾಯಾ ಮೋಹಯತೇ ಸರ್ವಾನ್ಭಕ್ತಾನ್ಕೃಪಯಾ ಮಮ || ೮೧ ||

೭೭. ಮೊದಲು ಅಪಕ್ವವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡಿ ಭಕ್ತರಸೇವೆಮಾಡಿ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

೭೮. ಎಲೈ ಶಿವನೇ ಆಗ ಭಕ್ತರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೂ ದೇವತೆಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದಲೂ ಪರಮ ಮುಕ್ತಿ ದಾಯಕವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಂತ್ರದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ವಡಿಯುವನು. ಸಕಲರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪಾಸನೆಮಾಡಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸೇವೆಯಿಂದ ಭಕ್ತನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಮಾನನೆನಿಸುವನು.

೭೯. ಮಹಾ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಚರಾಚರವಾದ ನಿಖಿಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ನಾಶವಾಗುವುವು. ಆದರೆ ಸಾಧುಗಳಿಂದ ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲೂ ನಾಶವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅವಿನಾಶಿಗಳು.

೮೦. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸೇವಕರೆಲ್ಲ ನಾಶರಹಿತವಾದ ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಮಯರಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವರು.

೮೧. ಎಲೈ ಮಹೇಶ್ವರನೇ, ನಿಖಿಲ ಜಗತ್ತನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಬಲ್ಲ ನೀನೂ ಕೂಡ ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲಾರೆ. ಸಕಲರನ್ನೂ ತನ್ನ ಮಾಯಾಜಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಆದಿಮಾಯೆಯೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಕೃಪೆಗೊಳಗಾದ ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತರನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಲಾರಳು.

ಮಾಯಾ ನಾರಾಯಣೇ ಮಾತಾ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತಿ ದಾ |

ಸ ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ವಿನಾ ಮಾಯಾನಿಷೇವಣಂ

|| ೮೨ ||

ಸಾ ಚ ನಾರಾಯಣೇ ಮಾಯಾ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿರೀಶ್ವರೀ |

ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಿಯಾ ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತಾ ಕೃಷ್ಣ ತುಲ್ಯಾ ವಿನಾಶಿನೀ

|| ೮೩ ||

ಸಾ ಚ ತೇಜಸ್ವರೂಪಾ ಚ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಗ್ರಹಧಾರಿಣೀ |

ಆವಿರ್ಭೂತಾ ಚ ದೇವಾನಾಂ ತೇಜಸಾ ಸುರನಿಗ್ರಹೇ

|| ೮೪ ||

ನಿಹತ್ಯ ದೈತ್ಯಸಂಘಾಂಶ್ಚ ದಕ್ಷಪತ್ನಾಂ ಚ ಭಾರತೇ |

ಲಲಾಭ ಜನ್ಮ ತಪಸಾ ದಕ್ಷಸ್ಯಾನೇಕಜನ್ಮನಃ

|| ೮೫ ||

ತೃಕ್ತಾ ದೇಹಂ ಪಿತುರ್ಯಜ್ಞೇ ಸಾ ಸತೀ ತವನಿಂದಯಾ |

ಜಗಾಮ ದೇವೀ ಗೋಲೋಕಂ ಕೃಷ್ಣ ಶಕ್ತಿಃ ಸನಾತನೀ

|| ೮೬ ||

೮೨ ನಿಖಿಲ ಜಗನ್ಮಾತೆಯೂ, ನಾರಾಯಣಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಿಣಿಯೂ ಆದ ಮಾಯೆಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಳು. ಮಾಯೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡದ ಯಾರಿಗೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸಲಾರದು.

೮೩. ನಾರಾಯಣಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಿಣಿಯೂ, ಮೂಲವ್ರಕೃತಿಯೂ, ಸರ್ವೇಶ್ವರಿಯೂ ಆದ ಆ ಮಾಯೆಯು ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಿಯಳೂ, ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತಳೂ ಆದುದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಂತೆಯೇ ನಾಶರಹಿತಳೂ ಆಗಿರುವಳು.

೮೪. ತೇಜೋಮಯಳೂ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾರೂಪಿಣಿಯೂ ಆದ ಆ ಮಾಯೆಯು ರಾಕ್ಷಸ ಸಂಹಾರಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದಳು.

೮೫. ರಾಕ್ಷಸಸಂಹಾರವಾದನಂತರ ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮನ ಅನೇಕ ಜನ್ಮದ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲವಾಗಿ ಅವನ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ವಾಕ್ಸ ಯಣಿಯೆನಿಸಿದಳು.

೮೬. ಕೃಷ್ಣ ಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಿಣಿಯೂ ಸನಾತನಿಯೂ ಆದ ಆ ವಾಕ್ಸಾಯಣಿಯು ಪತಿಯಾದ ನಿನ್ನ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ, ತಂದೆಯ ಯಜ್ಞ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ದೇಹತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿದಳು.

ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಿಗ್ರಹಂ ತಸ್ಯಾ ಗುಣರೂಪಾಶ್ರಯಂ ಪರಂ |
ಭ್ರಾಮಂ ಭ್ರಾಮಂ ಭಾರತೇ ತ್ವಂ ವಿಷಣ್ಣೋಽಭೂಃ ಪುರಾ ಹರ || ೮೭ ||

ಪ್ರಬೋಧಿತೋ ಮಯಾ ತ್ವಂ ಚ ಶ್ರೀಶೈಲೇಷು ಸರಿತ್ತಟೀ |
ಲಲಾಭ ಜನ್ಮ ಸಾ ಶೈಲಕಾಂತಾಯಾನುಚಿರೇಣ ಚ || ೮೮ ||

ಕರೋತು ಪುಣ್ಯಕಂ ಸಾಧ್ವೀ ಸುವ್ರತಾ ಸುವ್ರತಂ ಶಿನಾ |
ರಾಜಸೂಯಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಪುಣ್ಯಂ ಶಂಕರ ಪುಣ್ಯಕೇ || ೮೯ ||

ರಾಜಸೂಯಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ವ್ರತೇ ಯತ್ರ ಧನವ್ಯಯಃ |
ನ ಸಾಧ್ಯಂ ಸರ್ವಸಾಧ್ವೀನಾಂ ವ್ರತಮೇತತ್ತಿಲೋಚನ || ೯೦ ||

ಸ್ವಯಂ ಭೂತೇಶ ನಾಥಸ್ತ್ವಂ ಪುಣ್ಯಕಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ |
ಪಾರ್ವತೀಗರ್ಭಜಾತಶ್ಚ ವರಃ ಪುತ್ರೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ || ೯೧ ||

೮೭. ಎಲೈ ಹರನೇ! ಆಗ ನೀನು, ಅವಳ ಗುಣ ಮತ್ತು ರೂಪಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಶರೀರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅತಿದುಃಖಿತನಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಲಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

೮೮. ಆಗ ಶ್ರೀಶೈಲದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಳೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದೆನು. ಅನಂತರ ಆ ಆದಿಶಕ್ತಿಯೂ ಕೂಡ ಪುನಃ ಹಿಮವಂತನ ವತ್ತಿಯಾದ ಮೇನೆಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವತ್ತಿದಳು.

೮೯. ಅಂಥ ಸಾಧ್ವೀಶಿರೋಮಣಿಯಾದ ಈ ಪಾರ್ವತಿಯು ವ್ರತನಿಷ್ಠಳಾದುದರಿಂದ ಪುಣ್ಯಕವೆಂಬ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಲಿ. ಎಲೈ ಶಂಕರನೇ, ಆ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತಾಚರಣೆಯಿಂದ ಸಾವಿರ ರಾಜಸೂಯಯಾಗ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು.

೯೦. ಈ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗಕ್ಕೆ ಅಗುವ ಧನವು ವ್ಯಯವಾಗಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಎಲೈ ಶ್ರೀನೇತ್ರನೇ ಈ ವ್ರತವು ಸಕಲ ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯರಿಗೂ ಸುಲಭಸುಧ್ಯವಲ್ಲ. ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾದ ವ್ರತವಿದು.

೯೧. ಈ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತಾಚರಣೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಭೂತಾಧಿನಾಥನಾದ ನೀನೇ ಪಾರ್ವತಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸುವೆ.

ಸ್ವಯಂ ದೇವಗಣಾನಾಂ ಸ ಯಸ್ಮಾದೀಶಃ ಕೃಪಾನಿಧಿಃ |

ಗಣೇಶ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಜಗತ್ತ್ರಯೇ

|| ೯೨ ||

ಯಸ್ಯ ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರೇಣ ವಿಘ್ನನಾಶೋ ಭವೇದ್ಧ್ರುವಂ |

ಜಗತಾಂ ಹೇತುನಾನೇನ ವಿಘ್ನನಿಘ್ನಾಭಿದೋ ವಿಭುಃ

|| ೯೩ ||

ನಾನಾವಿಧಾನಿ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಯಸ್ಮಾದ್ದೇಯಾನಿ ಪುಣ್ಯಕೇ |

ಭುಕ್ತಾ ಲಂಬೋದರತ್ವಂ ಚ ತೇನ ಲಂಬೋದರಃ ಸ್ಮೃತಃ

|| ೯೪ ||

ಶನಿವೃಷ್ಟ್ಯಾ ಶಿರಃಫೇದಾದ್ಗಜವಕ್ತ್ರೇಣ ಯೋಜಿತಃ |

ಗಜಾನನಃ ಶಿಶುಸ್ತೇನ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಃ

|| ೯೫ ||

ದಂತಭಂಗಃ ಪರಶುನಾ ಪರ್ಶುರಾಮಸ್ಯ ವೈ ಯತಃ |

ಹೇತುನಾ ತೇನ ವಿಖ್ಯಾತಶ್ಚೈಕದಂತಾಭಿಧಃ ಶಿಶುಃ

|| ೯೬ ||

೯೨. ದಯಾಮಯನಾದ ಆ ಬಾಲಕನು ದೇವತೆಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆಲ್ಲ (ಗಣ) ಒಡೆಯನಾಗುವುದರಿಂದ ತ್ರಿಲೋಕದಲ್ಲೂ ಗಣೇಶನೆಂದು ವಿಖ್ಯಾತನಾಗುವನು.

೯೩. ಯಾವ ಗಣೇಶನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲ ವಿಘ್ನಗಳೂ ನಾಶವಾಗುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ವಿಘ್ನಸಂಹಾರಕ ಅಥವಾ ವಿಘ್ನೇಶನೆಂದೂ ಹೆಸರಾಗುವುದು.

೯೪. ಪುಣ್ಯಕವ್ರತದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ನಾನಾ ವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ದುದರ ಫಲವಾಗಿ ನೇತಾಡುವ ಹೊಟ್ಟೆಯುಳ್ಳವನಾಗುವುದರಿಂದಲೇ ಲಂಬೋದರ ನೆಂದೂ ಅವನನ್ನು ಕರೆಯುವರು.

೯೫. ಶನಿವೃಷ್ಟಿ ಬಿದ್ದು ತಲೆಯು ಕತ್ತರಿಸಿಹೋದಾಗ ಅನೇಯ ಮುಖವನ್ನು ತಂದು ಜೋಡಿಸುವುದರಿಂದ, ಸಕಲರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಗಣೇಶ ನನ್ನು ಗಜಾನನನೆಂದೂ ಕರೆಯುವರು.

೯೬. ಪರಶುರಾಮನ ಕೊಡಲಿಯಿಂದ ಆ ಶಿಶುವಿನ ಒಂದು ದಂತವು ಭಂಗ ವಾಗುವುದರಿಂದ ಏಕದಂತನೆಂದೂ ಅವನು ವಿಖ್ಯಾತನಾಗುವನು.

ಪೂಜ್ಯಶ್ಚ ಸರ್ವದೇವಾನಾಮಸ್ಮಾಕಂ ಜಗತಾಂ ವಿಭುಃ |

ಸರ್ವಾಗ್ರೇ ಪೂಜನಂ ತಸ್ಯ ಭವಿತಾ ಮದ್ವರೇಣ ವೈ || ೯೭ ||

ಪೂಜಾಸು ಸರ್ವದೇವಾನಾಮಗ್ರೇ ಸಂಪೂಜ್ಯ ತಂ ಜನಃ |

ಪೂಜಾಫಲಮವಾಪ್ನೋತಿ ನಿರ್ವಿಘ್ನೇನ ವೃಥಾನ್ಯಥಾ || ೯೮ ||

ಗಣೇಶಂ ಚ ದಿನೇಶಂ ಚ ವಿಷ್ಣುಂ ಶಂಭುಂ ಹುತಾಶನಂ |

ದುರ್ಗಾಮೇತಾನ್ಸನ್ನಿಷೇವ್ಯ ಪೂಜಯೇದ್ದೇವತಾಂತರಂ || ೯೯ ||

ಗಣೇಶಪೂಜನೇ ವಿಘ್ನಂ ನಿರ್ಮೂಲಂ ಜಗತಾಂ ಭವೇತ್ |

ನಿರ್ವ್ಯಾಧಿಃ ಸೂರ್ಯಪೂಜಾಯಾಂ ಶುಚಿಃ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು ಪೂಜನೇ || ೧೦೦ ||

೯೭. ನನ್ನ ವರದಿಂದ ಆ ಗಣಪತಿಯು ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಪೂಜ್ಯನಾಗಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ವಿಭುವೆನಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಪೂಜೆಗಳಲ್ಲೂ ಅತನಿಗೆ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯಾಗುವುದು.

೯೮. ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕಾದರೂ ಮೊದಲು ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಪೂಜೆಯ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಗಣಪತಿಯ ಪೂಜೆಯಿಲ್ಲದ ಇತರ ದೇವತಾಪೂಜೆಯು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವುದು.

೯೯. ಗಣೇಶ, ದಿನೇಶ (ಸೂರ್ಯ) ವಿಷ್ಣು, ಶಂಭು, ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ದುರ್ಗಿ ಈ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ಅನಂತರ ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

೧೦೦. ಗಣೇಶನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದ ಮೂಲೋಕ್ತದ ವಿಘ್ನವೂ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವುದು. ಸೂರ್ಯನಪೂಜೆಯಿಂದ ರೋಗನಾಶವೂ, ವಿಷ್ಣು ಪೂಜೆಯಿಂದ ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದು.

ಮೋಕ್ಷಶ್ಚ ಪಾಪನಾಶಶ್ಚ ಯಶಶ್ಚೈಶ್ವರ್ಯಮುತ್ತಮಂ ।

ತತ್ಪಜ್ಞಾನಂ ಸುತೃಪ್ತೀನಾಂ ಬೀಜಂ ಶಂಕರಪೂಜನಾತ್

|| ೧೦೧ ||

ಸ್ವಬುದ್ಧಿ ಶುದ್ಧಿ ಜನನಂ ಕೀರ್ತಿತಂ ವಹ್ನಿ ಪೂಜನಂ ।

ವಿಧಿಸಂಸ್ಕೃತವಹ್ನೇಸ್ತು ಪೂಜಾಶೋ ಜ್ಞಾನತೋ ಮೃತಿಃ

|| ೧೦೨ ||

ದಾತಾ ಭೋಕ್ತಾ ಚ ಭವತಿ ಶಂಕರಾಗ್ನಿ ನಿವೇವಣಾತ್ ।

ಹರಿಭಕ್ತಿಪ್ರದಂ ಚೈವ ಪರಂ ದುರ್ಗಾರ್ಚನಂ ಶಿವಂ

|| ೧೦೩ ||

ನಿಪರೀತಂ ತ್ರಿಜಗತಾಮೇತೇಷಾಂ ಪೂಜನಂ ವಿನಾ ।

ಏವಂ ಕ್ರನೋ ಮಹಾದೇವ ಕಲ್ಪೇ ಕಲ್ಪೇಽಸ್ತಿ ನಿಶ್ಚಿತಂ

|| ೧೦೪ ||

೧೦೧- ಮೋಕ್ಷವೂ, ಪಾಪನಾಶವೂ, ಕೀರ್ತಿಯೂ, ಅತುಲೈಶ್ವರ್ಯವೂ, ತತ್ಪಜ್ಞಾನವೂ ಶಂಕರನ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಲಭಿಸುವುದು. ಶಂಕರನ ಪೂಜೆಯು ತೃಪ್ತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವು.

೧೦೨- ಅಗ್ನಿ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಮಲಿನವಾದ ಬುದ್ಧಿಯು ಶುದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ವಿಧೈಕ್ಯವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕಾರಮಾಡಿದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಬಹುದು.

೧೦೩- ಶಂಕರ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿದೇವರನ್ನು ನೇನೆಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನು ದಾನಿಯೂ ಭೋಗಿಯೂ ಆಗುವನು. ಮಂಗಳಕರಳಾದ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯನ್ನು ಅರ್ಚನೆಮಾಡಿ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು.

೧೦೪- ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸದೆ, ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಮೂರುಲೋಕಕ್ಕೂ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು. ಎಲೈ ಮಹಾದೇವನೇ, ಈ ಪೂಜಾಕ್ರಮವು ಪ್ರತಿಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇರೀತಿಯಾಗಿರುವುದು.

ಏತೇ ಶತ್ಸದ್ವಿದ್ಯಮಾನಾ ನಿತ್ಯಾಃ ಸೃಷ್ಟಿಪರಾಯಣಾಃ |
ಅನಿರ್ಭಾವತಿರೋಭಾವೌ ಚೈತೇಷಾಮಿಶ್ವರೇಚ್ಛಯೌ || ೧೦೫ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶ್ರೀಹರಿಸ್ತತ್ರ ವಿರರಾಮ ಸಭಾತಲೇ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಠಾ ದೇವತಾ ವಿಸ್ತಾಃ ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ಸಹ ಶಂಕರಃ || ೧೦೬ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೈತೀಯೇ ಗಣಪತಿಪೂಜೇ
ಸಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ವ್ರತಾಷ್ಟಾಂಗಗ್ರಹಣಂ ನಾಮ
ಷಷ್ಠೋಧ್ಯಾಯಃ

೧೦೫. ಈ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ನಿತ್ಯರಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯ
ದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುವರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರ ಅನಿ
ರ್ಭಾವ ಮತ್ತು ತಿರೋಭಾವಗಳುಂಟಾಗುವುವು.

೧೦೬. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವು ಮೌನದಿಂದಿರಲು.
ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮತ್ತು ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರೂ ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣಪತಿಪೂಜದಲ್ಲಿ
ವ್ರತಾಷ್ಟಾಂಗಗ್ರಹಣರೂಪವಾದ
ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ತಪೋ
ನಿರತನಾದನು. ಇತ್ತ ಪಾರ್ವತಿಯು ಸೇವಕರಿಂದ ವ್ರತೋಪಯುಕ್ತನಾದ ಸಕಲ
ಸಂಭಾರಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ವ್ರತಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ
ಆಹ್ವಾನವಿತ್ತು. ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನಾದ ಸನತ್ಕುಮಾರನನ್ನು ಪುರೋಹಿತನಾಗಬೇಕೆಂದು
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ವ್ರತಾಚರಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧಳಾದಳು. ಇತ್ತ ತನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿಯು ಮಾಡುವ
ವ್ರತಕ್ಕೆ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಅಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯತಾಸುಸಾರವಾಗಿ ಸತ್ಕರಿಸಿ, ಪ್ರೇರೋದಶಾಯಿಯಾದ
ಮಹಾವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕುರಿತು ತನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿಯ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿ
ಕೊಂಡನು. ಆಗ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಪುಣ್ಯಕವ್ರತದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ,
ಮನುಜಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ದುರ್ಲಭವಾದ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಯು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಉದಯಿಸಿರು
ವುದರಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯು ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳಾಗಿ
ಸತ್ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯಲೆಂದೂ, ಆ ಸುಪುತ್ರನೇ ಮುಂದೆ ಗಣಪತಿ, ವಿಷ್ಣುಕ
ಮುಂತಾದ ದಿವ್ಯನಾಮಗಳಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಲೆಂದೂ ಹರಸಿದನು.

ಅಮೃತಪಲ್ಲವಸಂಯುಕ್ತಂ ಫಲಾಕ್ಷತಸುಶೋಭಿತಂ |

ಚಂದನಾಗರುಕಸ್ತೂರೀ ಕುಂಕುಮೇನ ವಿರಾಜಿತಂ

|| ೪ ||

ರತ್ನಾಸನಸ್ಥಾ ರತ್ನಾಢ್ಯಾ ರತ್ನೋದ್ಭವಸುತಾ ಸತೀ |

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸಸ್ಥಾಂಶ್ಚ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಮುನಿಪುಂಗವಾನ್

|| ೫ ||

ರತ್ನಸಿಂಹಾನಸ್ಥಂ ಚ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಸುಪುರೋಹಿತಂ |

ಚಂದನಾಗರುಕಸ್ತೂರೀರತ್ನಭೂಷಣಭೂಷಿತಂ

|| ೬ ||

ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪುರತೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ದಿಕ್ಪಾಲಾನ್ರತ್ನಭೂಷಿತಾನ್ |

ದೇವಾನ್ರಾಂಶ್ಚ ನಾಗಾಂಶ್ಚ ಸಮರ್ಚ್ಯ ವಿಧಿಬೋಧಿತಂ

|| ೭ ||

ಸಮರ್ಚ್ಯ ಪರಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹೇಶ್ವರಾನ್ |

ಚಂದನಾಗರುಕಸ್ತೂರೀಕುಂಕುಮೇನ ವಿರಾಜಿತಾನ್

|| ೮ ||

೪. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾವಿನ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನೂ ತೆಂಗಿನಕಾಯನ್ನೂ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟು, ಚಂದನ, ಅಗುರು, ಕಸ್ತೂರಿ ಮತ್ತು ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿಗಳಿಂದ ಆ ಕಲಶವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದಳು.

೫. ರತ್ನಭೂಷಣವನ್ನು ತೊಟ್ಟು ರತ್ನಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ರತ್ನೋದ್ಭವನ (ಹಿಮವಂತನ) ಸುತೆಯಾದ ಆ ಪಾರ್ವತಿಯು ರತ್ನಪೀಠದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಮುನಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂಜಿಸಿದಳು.

೬. ಅನಂತರ ಪುರೋಹಿತನನ್ನು ರತ್ನಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಚಂದನ, ಅಗುರು, ಕಸ್ತೂರಿ, ಮುಂತಾದ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ರತ್ನಭೂಷಣಗಳನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಳು.

೭. ದಿಕ್ಪಾಲಕರಿಗೆಲ್ಲ ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅನಂತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಮನುಜರನ್ನೂ, ನಾಗರನ್ನೂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದಳು.

೮-೮. ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹೇಶ್ವರರನ್ನೂ ಚಂದನ, ಅಗುರು, ಕಸ್ತೂರಿಯೇ ಮುಂತಾದ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯದಿಂದಲೂ, ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತ್ರ

—|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ

ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ಸಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಹರೇರಾಜ್ಞಾಂ ಸಮಾದಾಯ ಹರಃ ಸಂಹೃಷ್ಟಮಾನಸಃ |
ಉವಾಚ ಪಾರ್ವತೀಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಹರಿಸಂಲಾಪಮಂಗಲಂ || ೧ ||

ಶಿವಾಜ್ಞಾಂ ಚ ಸಮಾದಾಯ ಶಿವಾ ಸಂಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾ |
ನಾದ್ಯಂ ಚ ವಾದಯಾಮಾಸ ಮಂಗಲಂ ಮಂಗಲವ್ರತೇ || ೨ ||

ಸುಸ್ನಾತಾ ಸುದತೀ ಶುದ್ಧಾ ಬಿಭ್ರತೀ ಧೌತವಾಸಿನೀ |
ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ರತ್ನ ಕಲಶಂ ಶುಕ್ಲ ಧಾನ್ಯೋಪರಿ ಸ್ಥಿತಂ || ೩ ||

ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ಸಾರಾಯಣ:- ಇಂತು ಶ್ರೀಹರಿಯು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಶಂಕರನು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಂಗಳಕರವಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆಜ್ಞೆ ವಚನವನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

೨. ಶಿವನು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ದಡೆದ ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಕೂಡ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಆ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಳು.

೩. ಅನಂತರ ಆ ಸುಂದರಿಯು ಶುದ್ಧಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಬಿಭ್ರವಾದ ಎರಡು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬಿಳಿಧಾನ್ಯದ ಮೇಲೆ ರತ್ನ ಕಲಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿದಳು.

ದತ್ವಾ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವೇದಮಂತ್ರೇಣ ಸಾ ಸತೀ |

ಹೋಮಂ ಚ ಕಾರಯಾಮಾಸ ತ್ರಿಲಿಕ್ಷಂ ತಿಲಸರ್ಪಿಷಾ |

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ನೋಜಯಾಮಾಸ ಪೂಜಯಿತ್ವಾತಿಥೀಂಸ್ತಥಾ || ೧೩ ||

ಭೋಜಯಾಮಾಸ ಸಾ ದೇವೀ ಸುವ್ರತೇ ಸುವ್ರತಾ ಸತೀ |

ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಸವಿಧಾನಂ ಚ ಚಕ್ರೇ ಸಾ ಪೂರ್ಣವತ್ಸರಂ || ೧೪ ||

ಸಮಾಪ್ತಿದಿನಸೇ ವಿಪ್ರಸ್ತಾಮುವಾಚ ಪುರೋಹಿತೇ |

ಸುವ್ರತೇ ಸುವ್ರತೇ ಮಹ್ಯಂ ದೇಹಿ ತ್ವಂ ಪತಿವಕ್ಷ್ಯಿಹಾಂ || ೧೫ ||

ಇತಿ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಿಲಿಪ್ಯ ಸುರಸಂಸದಿ |

ಮೂರ್ಛಾಂ ಪಾಪ ಮಹಾಮಾಯಾ ಮಾಯಾಮೋಹಿತಚೇತಸಾ || ೧೬ ||

ತಾಂ ಚ ತೇ ಮೂರ್ಛಿತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಮುನಿಪುಂಗವಾಃ |

ಶಂಕರಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಬ್ರಹ್ಮಾವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ನಾರದ || ೧೭ ||

೧೩. ವೇದಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಕಲ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಿ, ಎಳ್ಳು ಮತ್ತು ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಹೋಮಮಾಡಿಸಿ, ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ, ಊಟಮಾಡಿಸಿದಳು.

೧೪. ಇಂತು ಆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಒಂದು ವರ್ಷಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವ್ರತಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂತರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಳು.

೧೫. ವ್ರತಸಮಾಪ್ತಿಯ ದಿನಸ ಪುರೋಹಿತನಾದ ಸನತ್ಕುಮಾರನು, ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಎಲಾ ಸುವ್ರತೆಯೇ, ಈ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಪತಿಯನ್ನೇ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನಾಗಿ ಕೊಡು ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

೧೬. ಸನತ್ಕುಮಾರನ ಈ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಕೂಡಲೇ ಮಹಾಮಾಯಾ ರೂಪಿಣಿಯಾದ ಆ ಪಾರ್ವತಿಯು ದೇವತೆಗಳ ಮುಂದೆ ಗೋಳಾಡಿ ಭ್ರಾಂತಚೇತ್ತಳಾಗಿ ಮೂರ್ಛಗೊಂಡಳು.

೧೭. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಪಾರ್ವತಿಯು ಇಂತು ಮೂರ್ಛಗೊಂಡುದನ್ನು ಕಂಡು, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರೂ, ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಗಳೂ ಅವಳನ್ನು ಸಂತೈಸಲು ಶಂಕರನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ಮಹ್ಮಶುದ್ಧೈಸ್ಸುವಸ್ತ್ರೈಶ್ಚ ಸದ್ರಶೈರ್ಭೂಷಣೈಸ್ತಥಾ |
ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈಃ ಪೂಜಿತಾನ್ ಪುಣ್ಯಕೇ ಮುನೇ |
ಸಮಾರೇಭೇ ವ್ರತಂ ದೇವೀ ಸ್ತಸ್ತಿವಾಚನಪೂರ್ವಕಂ

|| ೯ ||

ಅವಾಹ್ಯಾಭೀಷ್ಟದೇವಂ ತಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂ ಮಂಗಲೇ ಘಟೇ |
ಭಕ್ತ್ಯಾ ದದೌ ಕ್ರಮೇಣೈವ ಚೋಪಚಾರಾಂಸ್ತು ಷೋಡಶ

|| ೧೦ ||

ಯಾನಿ ವ್ರತೇ ವಿಧೇಯಾನಿ ದೇಯಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಪ್ರದದೌ ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಫಲದಾನಿ ಚ

|| ೧೧ ||

ವ್ರತೋಕ್ತಮುಪಹಾರಂ ಚ ದುರ್ಲಭಂ ಭುವನತ್ರಯೇ |
ತಚ್ಚ ಸರ್ವಂ ದದೌ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸುವ್ರತೇ ಸುವ್ರತಾ ಸತೀ

|| ೧೨ ||

ಗಳಿಂದಲೂ, ರತ್ನಭೂಷಣಗಳಿಂದಲೂ, ವಿವಿಧ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಸರಮ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತ ವನ್ನಾರಂಭಿಸಿದಳು.

೧೦. ಮಂಗಳಕಲಶದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟದೇವತೆಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಾದ ಮಾತೃನನ್ನು ಅವಾಹನಮಾಡಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದಳು.

೧೧. ವ್ರತವಿಧಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮೀರದಂತೆ ಅಚರಿಸಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದಳು.

೧೨. ವ್ರತನಿಷ್ಕಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಭುವನತ್ರಯದಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವಾದ ವ್ರತೋಕ್ತವಾದ ಉಪಹಾರಗಳನ್ನು ವ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತರಿಸಿ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ದಾನಮಾಡಿದಳು.

ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಸಭಾಸದ್ಭಿಃ ಶಿವಾಂ ಬೋಧಯಿತುಂ ತದಾ |

ಶಿವಃ ಸಮುದ್ಯಮಂ ಚಕ್ರೇ ಪ್ರವಕ್ತುಂ ವದತಾಂ ವರಃ

|| ೧೮ ||

|| ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉನಾಚ ||

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಭದ್ರೇ ಭದ್ರಂ ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ |

ಸಾಂಪ್ರತಂ ಚೇತನಂ ಕೃತ್ವಾ ಮದೀಯಂ ವಚನಂ ಶ್ರುಣು

|| ೧೯ ||

ಶಿವಃ ಶಿವಾಂ ತಾಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶುಷ್ಕಕಂಠಾಷ್ಟ ತಾಲುಕಾಂ |

ವಕ್ಷ್ಯಸಿ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಚೇತನಾಂ

|| ೨೦ ||

ಹಿತಂ ಸತ್ಯಂ ಮಿತಂ ಸರ್ವಂ ಪರಿಣಾಮಸುಖಾನಹಂ |

ಯಶಸ್ಕರಂ ಚ ಫಲದಂ ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ

|| ೨೧ ||

ಶ್ರುಣು ದೇವಿ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯದ್ವೇದೇ ನ ನಿರೂಪಿತಂ |

ಸರ್ವಸಮ್ಮತಮಿಷ್ಟಂ ಚ ಧರ್ಮಾರ್ಥಂ ಧರ್ಮಸಂಸದಿ

|| ೨೨ ||

೧೮. ವಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಭಾಸದರಿಲ್ಲರೂ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಆಗ ಶಂಕರನು ಎದ್ದು ಅವಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಯುಕ್ತಪೂರ್ವಕ ಸಾಗಿ ಸಾಂತ್ವನಗೊಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

೧೯. ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವಃ—ಎಲೆ ಮಂಗಳಾಂಗಿಯೇ ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವುಂಟಾಗುವುದು. ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಎಚ್ಚಿತ್ತು ನಾನು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸು.

೨೦. ಒಣಗಿದ ಗಂಟೆಲು ಮತ್ತು ತುಟಿಗಳುಳ್ಳ ಆ ವಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಶಿವನು ಇಂತು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ತನ್ನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಚೇತನಗೊಳಿಸಿದನು.

೨೧. ಹಿತಮಿತವೂ, ಪರಿಣಾಮಸುಖಕರವೂ, ಸತ್ಯವೂ, ಕೀರ್ತಿಕರವೂ, ಸತ್ಪಲದಾಯಕವೂ ಆದ ಮಾತನ್ನು ಶಂಕರನು ವಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

೨೨. ಎಲೆ ದೇವಿಯೇ, ವೇದನಿರೂಪಿತವೂ, ಸರ್ವಸಮ್ಮತವೂ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವೂ ಆದ ಧರ್ಮದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈ ಧರ್ಮಿಷ್ಠರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವೆನು. ಕೇಳು.

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ದೇವಿ ಸಾರಭೂತಾ ಚ ದಕ್ಷಿಣಾ |

ಯಶೋದಾ ಫಲದಾ ನಿತ್ಯಂ ಧರ್ಮಿಷ್ಠೇ ಧರ್ಮಕರ್ಮಣಿ || ೨೩ ||

ದೈವಂ ನಾ ವೈತ್ಯಕಂ ವಾಪಿ ನಿತ್ಯಂ ನೈಮಿತ್ತಿಕಂ ಪ್ರಿಯೇ |

ಯತ್ಕರ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಾಹೀನಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ |
ದಾತಾ ಚ ಕರ್ಮಣಾ ತೇನ ಕಾಲಸೂತ್ರಂ ವ್ರಜೇದ್ಭ್ರೂನಂ || ೨೪ ||

ಅಥಾಂತೇ ದೈನ್ಯಮಾಪ್ನೋತಿ ಶತ್ರುಣಾ ಪರಿಪೀಡಿತಃ |

ದಕ್ಷಿಣಾ ವಿಪ್ರಮುದ್ದಿಶ್ಯ ತತ್ಕಾಲಂ ತು ನ ದೀಯತೇ || ೨೫ ||

ತನ್ನುಹೂರ್ತೇ ವ್ಯತೀತೇ ತು ದಕ್ಷಿಣಾ ದ್ವಿಗುಣಾ ಭವೇತ್ |

ಚತುರ್ಗುಣಾ ದಿನಾತೀತೇ ಪಕ್ಷೇ ಶತಗುಣಾ ಭವೇತ್ || ೨೬ ||

ಮಾಸೇ ಪಂಚಶತಘ್ನಾ ಸ್ಯಾಚ್ಛತ್ಮಾಸೇ ತಚ್ಚತುರ್ಗುಣಾ |

ಸಂವತ್ಸರೇ ವ್ಯತೀತೇ ತು ಕರ್ಮ ತನ್ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ || ೨೭ ||

೨೩. ಎಲೈ ಧರ್ಮಿಷ್ಠಳೇ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾದ ಸಕಲ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ದಕ್ಷಿಣೆಯು ಸಾರಭೂತವೂ, ಕೀರ್ತಿ ಮತ್ತು ಸತ್ಫಲದಾಯಕವೂ ಆದುದು.

೨೪-೨೫. ಪ್ರಿಯಳೇ, ದೇವಪಿತೃಕಾರ್ಯಗಳಾಗಲೀ, ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮಗಳಾಗಲೀ, ದಕ್ಷಿಣಾರಹಿತವಾದರೆ ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಕರ್ಮಮಾಡಿದವನೂ ಕೂಡ ಕಾಲಸೂತ್ರವೆಂಬನರಕಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಹೋಗುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಲನ ಮೂತರಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ದೈನ್ಯಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು

೨೬. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಆ ಕೂಡಲೇ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಮುಹೂರ್ತ ಕಳೆದನಂತರ ಅದರ ಎರಡರಷ್ಟನ್ನೂ ಒಂದು ದಿನ ಕಳೆದರೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟನ್ನೂ, ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಕಳೆದರೆ ನೂರರಷ್ಟನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು

೨೭. ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದನಂತರ ಐನೂರರಷ್ಟು ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನೂ, ಆರು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದರೆ ಅದರ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು (ಎರಡು ಸಾವಿರದಷ್ಟು) ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನೂ ಕೊಡ

ದಾತಾ ಚ ನರಕಂ ಯಾತಿ ಯಾವದ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಕಂ |

ಪುತ್ರಪೌತ್ರಧನೈಶ್ಚರ್ಯಂ ಕ್ಷಯಮಾಪ್ನೋತಿ ಪಾತಕಾತ್ |

ಧರ್ಮೋ ನಷ್ಟೋ ಭವೇತ್ತಸ್ಯ ಧರ್ಮಹೀನೇ ಚ ಕರ್ಮಣಿ || ೨೮ ||

|| ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ರುನಾಚ ||

ರಕ್ಷಸ್ಯ ಧರ್ಮಂ ಧರ್ಮಿಷ್ಠೇ ಧರ್ಮಜ್ಞೇ ಧರ್ಮಕರ್ಮಣಿ |

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಭವೇದ್ರಕ್ಷಾ ಸ್ವಧರ್ಮಪರಿಪಾಲನೇ || ೨೯ ||

|| ಬ್ರಹ್ಮೋನಾಚ ||

ಯಶ್ಚ ಕೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ ನ ಧರ್ಮಂ ಪರಿರಕ್ಷತಿ |

ಧರ್ಮೋ ನಷ್ಟೇ ಚ ಧರ್ಮಜ್ಞೇ ತಸ್ಯ ಕರ್ತಾ ವಿನಶ್ಯತಿ || ೩೦ ||

ಬೇಕು. ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದುಹೋದರೆ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ನೆಲ್ಲವೂ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವುದು.

೨೮. ಆ ರೀತಿ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿ ಕೊಡದಿರುವ ಮನುಷ್ಯನು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ನರಕದಲ್ಲಿ ನರಳುವನು. ಅವನ ವಾಪಕರ್ಮದ ಫಲವಾಗಿ ಪುತ್ರಪೌತ್ರರೂ, ಧನಕನಕಾದೈಶ್ವರ್ಯವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು ಅವನ ಸತ್ಕರ್ಮವು ಧರ್ಮರಹಿತವಾದನಂತರ ಅವನು ಮಾಡಿದ ಧರ್ಮವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು.

೨೯. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು:—ಧರ್ಮಪರಾಯಣಳೂ, ಧರ್ಮಜ್ಞಳೂ ಆದ ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ಈ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ಸ್ವಧರ್ಮಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಿದಂತಾಗುವುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸು.

೩೦. ಬ್ರಹ್ಮ:—ಧರ್ಮಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಎಲಾ ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ಯಾರಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಆ ಧರ್ಮವು ನಾಶವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರೂ ನಾಶಹೊಂದುವರು.

|| ಧರ್ಮ ಉವಾಚ ||

ಮಾಂ ರಕ್ಷ ಯತ್ನತಃ ಸಾಧ್ವಿ ಪ್ರದಾಯ ಪತಿವಕ್ಷಿಣಾಂ |

ಮಯಿ ಸ್ಥಿತೇ ಮಹಾಸಾಧ್ವಿ ಸರ್ವಂ ಭದ್ರಂ ಭವಿಸ್ಯತಿ

|| ೩೧ ||

|| ದೇವಾ ಊಚುಃ ||

ಧರ್ಮಂ ರಕ್ಷ ಮಹಾಸಾಧ್ವಿ ಕುರು ಪೂರ್ಣಂ ವ್ರತಂ ಸತಿ |

ವಯಂ ತವ ವ್ರತೇ ಪೂರ್ಣೇ ಕುರ್ಮಸ್ವಾಂ ಪೂರ್ಣಮಾನಸಾಂ || ೩೨ ||

|| ಮುನಯಃ ಊಚುಃ ||

ಕೃತ್ವಾ ಸಾಧ್ವಿ ಪೂರ್ಣಹೋಮಂ ದೇಹಿ ವಿಪ್ರಾಯ ದಕ್ಷಿಣಾಂ |

ಸ್ಥಿತೇಷ್ಟಸ್ಮಾಸು ಧರ್ಮಜ್ಞೇ ಕಿಮಭದ್ರಂ ಭವಿಸ್ಯತಿ

|| ೩೩ ||

|| ಸನತ್ಕುಮಾರ ಉವಾಚ ||

ಶಿವೇ ಶಿವಂ ದೇಹಿ ಮಹ್ಯಂ ನ ಚೇದ್ವ್ರತಫಲಂ ತ್ಯಜ |

ಸುಚಿರಂ ಸಂಚಿತಸ್ಯಾಪಿ ಸ್ವಾತ್ಮನಸ್ತಪಸಃ ಫಲಂ

|| ೩೪ ||

೩೧. ಧರ್ಮ :—ಸಾಧ್ವಿಶಿರೋಮಣಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ವ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆಮಾಡು. ನಾನೊಬ್ಬ ನಿಧ್ವರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷೇಮವುಂಟಾಗುವುದು.

೩೨. ದೇವತೆಗಳು :—ಮಹಾಪತಿವ್ರತೆಯೇ, ನೀನು ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವ್ರತವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸು. ನಿನ್ನ ವ್ರತವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದನಂತರ ನಾವು ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವೆವು.

೩೩. ಮುನಿಗಳು :—ಎಲೈ ಸಾಧ್ವಿಯೇ, ನೀನು ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪುರೋಹಿತನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸು. ನಾವಿರುವಾಗ ಧರ್ಮಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ನಿನಗೆ ಕೆಡಕುಂಟಾಗುವುದೆಂದರೇನು ?

೩೪. ಸನತ್ಕುಮಾರ :—ಎಲೈ ಶಿವನ ರಾಣಿಯೇ, ನನಗೆ ಶಿವನನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನೀನು ಆಚರಿಸಿದ ವ್ರತದ ಫಲವನ್ನೂ, ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಿನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು.

ಕರ್ಮಾಣ್ಯದಕ್ಷಿಣೇ ಸಾಧ್ವಿ ಯಾಗಸ್ಯಾಹಂ ತು ತತ್ಪಲಂ |

ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಾಮಿ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ಕರ್ಮಾಣಃ ಫಲಂ || ೩೫ ||

|| ಪಾರ್ವತೃವಾಚಃ ||

ಕಿಂ ಕರ್ಮಣಾ ಮೇ ದೇವೇಶಾಃ ಕಿಂ ಮೇ ದಕ್ಷಿಣಯಾ ಮುನೇ |

ಕಿಂ ಪುತ್ರೇಣ ಚ ಧರ್ಮೇಣ ಯತ್ರ ಭರ್ತಾ ಚ ದಕ್ಷಿಣಾ || ೩೬ ||

ವೃಕ್ಷಾರ್ಚನೇ ಫಲಂ ಕಿಂ ವೈ ಯದಿ ಭೂಮಿರ್ನ ವಾರ್ಚ್ಯತೇ |

ಗತೇ ಚ ಕಾರಣೇ ಕಾರ್ಯಂ ಕುತಃ ಸಸ್ಯಂ ಕುತಃ ಫಲಂ || ೩೭ ||

ಪ್ರಾಣಾಸ್ತ್ಯಕ್ತಾಃ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಚೇದ್ವೇದೈಸ್ಸಾತ್ವಿಕಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ |

ದೃಷ್ಟಿಶಕ್ತಿವಿಹೀನೇನ ಚಕ್ಷುಷಾ ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ || ೩೮ ||

೩೫. ಎಲೌ ಸಾಧ್ವಿಮಣಿಯೇ, ನೀನು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮವು ದಕ್ಷಿಣಾರಹಿತ ವಾದರೆ, ಪುರೋಹಿತನಾದ ನಾನು ಆ ಸತ್ಕರ್ಮದ ಮತ್ತು ಆ ಕರ್ಮವನ್ನಾಚರಿಸಿ ದವರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಫಲಕ್ಕೂ ಭಾಗಿಯಾಗುವೆನು.

೩೬. ಪಾರ್ವತಿ:—ಎಲೈ ದೇವತೋತ್ತಮರೇ, ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನೇ ದಕ್ಷಿಣೆ ಯನ್ನಾಗಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಸತ್ಕರ್ಮಾರ್ಚನೆಯಿಂದಾಗಲೀ, ದಕ್ಷಿಣೆಯ ದಾನ ದಿಂದಾಗಲೀ, ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆಯಿಂದಾಗಲೀ, ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂದಾಗಲೀ ನನಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನ.

೩೭. ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸದೆ ಕೇವಲ ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಫಲ ದೊರೆಯುವುದು? ಕಾರಣವೇ ನಾಶವಾದಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯವಾಗು ವುದೇ? ಬೀಜವಿಲ್ಲದಮೇಲೆ ಸಸ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಫಲವೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲವೇ?

೩೮. ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಗಳು ಹೊರಟುಹೋದರೆ ಕೇವಲ ದೇಹದಿಂದಾ ಗುವ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ನೋಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕೇವಲ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳಿಂದ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟೇ?

|| ಶ್ರೀ ಪಾರ್ವತೃನಾಚ ||

ನಿರೂಪಿತಶ್ಚ ವೇದೇಷು ಸ್ವಶಬ್ದೋ ಧನವಾಚಕಃ |

ತದ್ಯಸ್ವಾಸ್ತೀತಿ ಸ ಸ್ವಾಮೀ ವೇದಜ್ಞ ಶ್ರುಣು ಮದ್ವಚಃ || ೪೩ ||

ತಸ್ಯ ದಾತಾ ಸದಾ ಸ್ವಾಮೀ ನ ಚ ಸ್ವಸ್ವಾಮಿತಾಂ ಲಭೇತ್ |

ಅಹೋಽವ್ಯವಸ್ಥಾ ಭವತಾಂ ವೇದಜ್ಞಾನಾಮಬೋಧತಃ || ೪೪ ||

|| ಧರ್ಮ ಉವಾಚ ||

ಪತ್ತೀಂವಿನಾನ್ಯಂ ಸ್ವಂ ಸಾಧ್ವಿ ಸ್ವಾಮಿನಂ ದಾತುಮಕ್ಷಮಾ |

ದಂಪತೀ ಧ್ರುವನೇಕಾಂಗೌ ದ್ವಯೋರ್ದಾರ್ಪಣೇ ದ್ವೌ ಸಮೌ || ೪೫ ||

|| ಪಾರ್ವತೃನಾಚ ||

ಸಿತಾ ದದಾತಿ ಜಾಮಾತ್ರೇ ಸ ಚ ಗೃಹ್ವಾತಿ ತತ್ಸತಾಂ |

ನ ಶ್ರುತಂ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಶ್ರುತೌ ಶ್ರುತಿಪರಾಯಣಾಃ || ೪೬ ||

೪೩. ಪಾರ್ವತಿ:—ವೇದಜ್ಞನಾದ ಎಲೈ ಬ್ರಹ್ಮನೇ, 'ಸ್ವ' ಶಬ್ದವು 'ಧನ' ವೆಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವುದೆಂದು ವೇದೋಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ (ಸ್ವ) ಧನವು ಯಾರಿಗೆ ಉಂಟೋ ಅವನೇ 'ಸ್ವಾಮೀ' ಎನಿಸುವನು.

೪೪. ಧನದ ಮೂಲಕ ಧರ್ಮವು ನಡೆಯಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಆ ಧರ್ಮ ವನ್ನು ಪತಿಯು ಕೊಡುವವನೇ ಹೊರತು ಸ್ತ್ರೀಯು ಸ್ವತಂತ್ರಳಾಗಿ ಧರ್ಮಗಳಿಸು ವಂತಿಲ್ಲ. ವೇದಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ನೀವೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವರಂತ ಪತಿಗಿಂತಲೂ ಧರ್ಮವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುವಿರಲ್ಲ ?

೪೫. ಧರ್ಮ:—ಎಲೌ ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯೇ, ಹೆಂಡತಿಯಾದವಳು ತನ್ನ ಪತಿಯೊಡಗೂಡಿಯೇ ಇತರ ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನಾದರೂ ದಾನಮಾಡಲು ಶಕ್ತಳಾಗು ವಳು. ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರು ಏಕಶರೀರಿಗಳಾದುದರಿಂದ ಪತಿಯು ಪತ್ನಿಯನ್ನೂ, ಪತ್ನಿಯು ಪತಿಯನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಲು ಸಮಾನಾಧಿಕಾರಿಗಳು.

೪೬. ಪಾರ್ವತಿ:—ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆಯು ಮಗಳನ್ನು ಅಳಿಯನಿಗೆ ಕೊಡು ವನು. ಅಳಿಯನೂ ಮಾವನ ಮಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವನು. ಅದುದರಿಂದ ಹೆಂಗಸು

ಶತಪುತ್ರಸಮಃ ಸ್ವಾಮೀ ಸಾಧ್ವೀನಾಂ ಚ ಸುರೇಶ್ವರಾಃ |

ಯದಿ ಭರ್ತಾ ವ್ರತೇ ದೇಯಃ ಕಿಂ ವ್ರತೇನ ಸುತೇನ ವಾ || ೩೯ ||

ಭರ್ತುರ್ವಂಶಶ್ಚ ತನಯಃ ಕೇವಲಂ ಭರ್ತೃಮೂಲಕಃ |

ಯತ್ರ ಮೂಲಂ ಭವೇದ್ಭ್ರಷ್ಟಂ ತದ್ವಾಣಿಜ್ಯಂ ಚ ನಿಷ್ಕಲಂ || ೪೦ ||

|| ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ರುವಾಚ ||

ಪುತ್ರಾದಪಿ ಪರಃ ಸ್ವಾಮೀ ಧರ್ಮಶ್ಚ ಸ್ವಾಮಿನಃ ಪರಃ |

ನಷ್ಟೇ ಧರ್ಮೇ ಚ ಧರ್ಮಿಷ್ಠೇ ಸ್ವಾಮಿನಾ ಕಿಂ ಸುತೇನ ವಾ || ೪೧ ||

|| ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ ||

ಸ್ವಾಮಿನಶ್ಚ ಪರೋ ಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮಾತ್ಸತ್ಯಂ ಚ ಸುವ್ರತೇ |

ಸತ್ಯಂ ಸಂಕಲ್ಪಿತಂ ಕರ್ಮ ನ ತು ಭ್ರಷ್ಟಂ ಕುರು ವ್ರತಂ || ೪೨ ||

೩೯. ಎಲೈ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠರೇ, ಪತಿವ್ರತೆಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪತಿಯು ನೂರುಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನು. ಅಂಥ ಪತಿಯನ್ನೇ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಆ ವ್ರತದಿಂದವಾಗಲೀ, ಅದರಿಂದ ಪಡೆದ ಪುತ್ರರಿಂದಾಗಲೀ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು?

೪೦. ಮಗನು ಪತಿಯ ವಂಶವನ್ನು ದ್ಧರಿಸುವವನಾದುದರಿಂದ ಪತಿಯೇ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಮೂಲಭೂತನು. ಮೂಲಧನ ಅಥವಾ ಅಸಲೇ ನಾಶವಾದಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಾವಾರವೆಲ್ಲವೂ ನಿಷ್ಕಲವಲ್ಲವೇ?

೪೧. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು:—ಎಲೈ ಧರ್ಮಪರಾಯಣಕಾದ ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಗನಿಗಿಂತಲೂ ಪತಿಯು ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಯ. ಆದರೆ ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಯು ಪತಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲಾದುದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಧರ್ಮವು ನಾಶವಾದರೆ ಪತಿಯಿಂದಾಗಲೀ, ಪುತ್ರರಿಂದಾಗಲೀ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು?

೪೨. ಬ್ರಹ್ಮ:—ವ್ರತನಿಷ್ಠಕಾದ ವಾರ್ವತಿಯೇ, ಪತಿಗಿಂತ ಧರ್ಮವೂ, ಧರ್ಮಕ್ಕಿಂತ ಸತ್ಯವೂ ಮೇಲಾದುದು. ಅದುದರಿಂದ ನೀನು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ ವ್ರತವನ್ನು ಸತ್ಯಗೊಳಿಸು. ಭ್ರಷ್ಟಗೊಳಿಸಬೇಡ.

|| ದೇವಾ ಊಚುಃ ||

ಬುದ್ಧಿ ಸ್ವರೂಪಾ ತ್ವಂ ದುರ್ಗೇ ಬುದ್ಧಿ ಮಂತೋ ನಯಂ ತ್ವಯಾ |
ವೇದಜ್ಞೇ ವೇದವಾದೇಷು ಕೇ ವಾ ತ್ವಾಂ ಜೇತುಮಿಾಶ್ವರಾಃ || ೪೭ ||

ನಿರೂಪಿತಾ ಪುಣ್ಯಕೇ ತು ವ್ರತೇ ಸ್ವಾಮಿ ಚ ದಕ್ಷಿಣಾ |
ಶ್ರುತೌ ಶ್ರುತೋ ಯಃ ಸ ಧರ್ಮೋ ವಿಪರೀತೋ ಹ್ಯಧರ್ಮಕಃ || ೪೮ ||

|| ಪಾರ್ವತೃನಾಚ ||

ಕೇವಲಂ ವೇದಮಾಶ್ರಿತೃ ಕಃ ಕರೋತಿ ವಿನಿರ್ಣಯಂ |
ಬಲವಾಂಶ್ಚಾ ಕಿಕೋ ವೇದಾಂಶ್ಚೋಕಾಚಾರಂ ಚ ಕಸ್ತ್ಯಜೇತ್ || ೪೯ ||

ವೇದೇ ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರಾಂಸೋಶ್ಚ ಗರೀಯಾನ್ವುರುಷೋ ಧ್ರುವಂ |
ನಿಬೋಧತ ಸುರಾಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಾ ಬಾಲಾಹಂ ಕಥಯಾಮಿ ಕಿಂ || ೫೦ ||

ಗಂಡಸಿನ ಅಧೀನಳೇ ಹೊರತು ಸ್ವತಂತ್ರಳಲ್ಲವೆಂದು ವೇದೋಕ್ತವಾಗಿದೆ ವೇದಜ
ರಾದನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿಂದ ವಿಪರೀತ ಸುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

೪೭. ದೇವತೆಗಳು:—ಎಲಾ ದುರ್ಗಾಂಬಿಕೆಯೇ, ನೀನು ಬುದ್ಧಿ ಸ್ವರೂ
ಪಿಣಿಯು. ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬುದ್ಧಿ ವಂತರೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಹೀಗಿರು
ವಾಗ ವೇದಜ್ಞಳಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ವೇದವಾದದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸಲು ನಾವು ಸಮರ್ಥ
ರಾಗುವೇವೇ ?

೪೮. ಪುಣ್ಯಕವ್ರತದಲ್ಲಿ ಪತಿಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವೇದೋ
ಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಅಧರ್ಮವೆನಿಸುವುದು.

೪೯. ಪಾರ್ವತಿ:—ಕೇವಲ ವೇದಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಧರ್ಮಾ
ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಯಾರು ನಿರ್ಣಯಿಸುವರು? ವೇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಲೌಕಿಕವು ಬಲಿಷ್ಠ
ವಾಗಿರುವಾಗ ಲೋಕಾಚಾರವನ್ನು ಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

೫೦. ವೇದದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವ್ರತಕೃತಿಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಪುರುಷನಿಗೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ
ವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದ ನಿಮಗೆ ಬಾಲೆಯಾದ ನಾನು ತಿಳಿಸಲು
ಸಾಧ್ಯವೇ ?

|| ಬೃಹಸ್ಪತಿರುವಾಚ ||

ನ ಪುಮಾಂಸಂ ವಿನಾ ಸೃಷ್ಟಿರ್ನ ಸಾಧ್ವಿ ಪ್ರಕೃತಿಂ ವಿನಾ |
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಶ್ಚ ದ್ವಯೋಃ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮೌ ಪ್ರಕೃತಿಪೂರುಷೌ || ೫೦ ||

|| ಪಾರ್ವತೃವಾಚ ||

ಸರ್ವಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಯಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಸೋಂಶೇನ ಸಗುಣಃ ಪುಮಾನ್ |
ವಮಾನ್ಗರೀಯಾನ್ಪ್ರಕೃತೇಸ್ತಥೈವ ನ ತತಶ್ಚ ಸಾ || ೫೧ ||

ಏತೆಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ದೇವಾ ಮುನಯಸ್ತತ್ರ ಸಂಸದಿ |
ರತ್ನೇಂದ್ರಸಾರರಚಿತಮಾಕಾಶೇ ದದೃಶೂ ರಥಂ || ೫೨ ||

ಸಾರ್ಷದೈಸ್ಸಂಪರಿವೃತಂ ಯುತಂ ಶ್ಯಾಮೈಶ್ಚ ತುರ್ಭುಜೈಃ |
ವನಮಾಲಾಪರಿವೃತೈ ರತ್ನಭೂಷಣಭೂಷಿತೈಃ |
ಅವರುಹ್ಯ ಮುಢಾ ಯಾನಾದಾಜಗಾಮ ಸಭಾತಲಂ || ೫೩ ||

೫೦. ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ—ಎಲಾ ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯೇ, ಪುರುಷನಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದಾಗಲೀ, ಪ್ರಕೃತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಪುರುಷನಿಂದಾಗಲೀ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದುದರಿಂದಲೂ, ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷರೆಂಬ ಭೇದವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾದುದರಿಂದಲೂ, ಇಬ್ಬರೂ ಸರಿಸಮಾನರು.

೫೧. ಪಾರ್ವತಿ—ಸರ್ವಸೃಷ್ಟ್ವವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನೇ, ತನ್ನಿಂದ ದಿಂದ ಸಗುಣಾತ್ಮಕನಾಗಿ ಪುರುಷನೆನಿಸುವನು. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಗಿಂತಲೂ ಪುರುಷನು ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ ಹೊರತು, ಪ್ರಕೃತಿಯು ಪುರುಷನಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠಳಲ್ಲ.

೫೨. ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ವಾರ್ವತಿಗೂ ಈ ರೀತಿ ವಾಗ್ವಾದವಾಗುವಷ್ಟರೊಳಗೆ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳೂ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರತ್ನಗಳಿಂದ ಖಚಿತವಾದ ದಿವ್ಯರಥವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿದರು.

೫೩. ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣರೂ, ಚತುರ್ಭುಜರೂ, ವನಮಾಲಾಧಾರಿಗಳೂ, ರತ್ನಭೂಷಣಭೂಷಿತರೂ ಆದ ಪಾರ್ವದರಿಂದ ಪರಿವೃತನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಆ ರಥದಿಂದಿಳಿದು ಸಭಾಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಮುಗುಳುನಗೆ ನಗುತ್ತಾ ಬಂದನು.

ತುಷ್ಟುವುಸ್ತಂ ಸುರೇಂದ್ರಾಸ್ತೇ ದೇವಂ ವೈಕುಂತವಾಸಿನಂ |

ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಧರನಿಾತಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ

|| ೫೫ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀಸರಸ್ವತೀಕಾಂತಂ ಶಾಂತಂ ತಂ ಸುಮನೋಹರಂ |

ಸುಖದೃತ್ಯನುಭಕ್ತಾನಾಮದೃತ್ಯಂ ಕೋಟಿಜನ್ಮಭಿಃ

|| ೫೬ ||

ಕೋಟಿಕಂದರ್ಪಲಾವಣ್ಯಂ ಕೋಟಿಚಂದ್ರಸಮಪ್ರಭಂ |

ಅಮೂಲ್ಯರತ್ನ ರಚಿತ ಚಾದುಭೂಷಣಭೂಷಿತಂ

|| ೫೭ ||

ಸೇವ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವೈಶ್ಚ ಸೇವಕೈಃ ಸತತಂ ಸ್ತುತಂ |

ತದ್ಭಾಸಾ ಸಂಪರಿಚ್ಛನ್ನೈರ್ವೇಷ್ಟಿತಂ ಚ ಸುರರ್ಷಿಭಿಃ

|| ೫೮ ||

ವಾಸಯಾಮಾಸ ತಂ ತೇ ಚ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನೇ ವರೇ |

ತಂ ಪ್ರಣೇಮುಶ್ಚ ಶಿರಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಶಕ್ತಿವಾದಯಾಃ

|| ೫೯ ||

೫೫. ಚತುರ್ಭುಜನೂ, ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಧಾರಿಯೂ, ವೈಕುಂತ ವಾಸಿಯೂ ಆದ ಆ ದೇವನನ್ನು ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸ್ತುತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

೫೬-೫೯. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮತ್ತು ಸರಸ್ವತೀದೇವಿಯರ ಕಾಂತನೂ, ಶಾಂತಸ್ವರೂ ಪನೂ, ಮನೋಹರನೂ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸುಲಭನೂ, ಭಕ್ತರಲ್ಲದವರಿಗೆ ಕೋಟಿಜನ್ಮಗಳೂ ಕಳೆದರೂ ದುರ್ಲಭನೂ ಆಗಿ, ಕೋಟಿ ಮನ್ಮಥರ ಲಾವಣ್ಯದಿಂದಲೂ, ಕೋಟಿ ಚಂದ್ರರ ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ, ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನ ಖಚಿತವಾದ ದಿವ್ಯಭೂಷಣ ಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಸರ್ವದಾ ಸೇವಕರಿಂದ ಸ್ತುತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ತನ್ನ ದೇಹಕಾಂತಿಯಿಂದ ಅವೃತರಾದ ಸುರರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಪರಿವೃತನಾಗಿರುವ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಸೇವ್ಯನಾದ ಆ ನಾಡಾಯಣನನ್ನು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವ, ಶಕ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಆತನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು.

ಸಂಪ್ರಸಾರಂಜಲಯಃ ಸರ್ವೇ ಪುಲಕಾಂಗಾಶ್ರುಲೋಚನಾಃ || ೬೦ ||
ಸನ್ನಿತಸ್ತಾಂಶ್ಚ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಸರ್ವಂ ಮಧುರಯಾ ಗಿರಾ |

ಪ್ರಚೋದಿತಃ ಸುಚೋಭಜ್ಞಃ ಪ್ರವಕ್ತು ಮುಪಚಕ್ರಮೇ || ೬೧ ||

|| ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಸಹ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಬುದ್ಧಿ ಮಂತೋ ನ ವಕ್ತು ಮುಚೇತಂ ಸುರಾಃ |
ಸರ್ವೇ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಯಯಾ ವಿಶ್ವೇ ಶಕ್ತಿಮಂತೋ ಹಿ ಜೀವಿನಃ || ೬೨ ||

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿತ್ಯಪರ್ಯಂತಂ ಸರ್ವಂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕಂ ಜಗತ್ |
ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ನಿಶಾ ಮಾಂ ಚ ಮಯಾ ಶಕ್ತಿಃ ಪ್ರಕಾಶಿತಾ || ೬೩ ||

ಅವಿರ್ಭೂತಾ ಚ ಸಾ ಮತ್ತಃ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವೀ ಮದಿಚ್ಛಯಾ |
ತಿರೋಹಿತಾ ಚ ಸಾ ಶೇಷೇ ಸೃಷ್ಟ್ವಿ ಸಂಹರಣೇ ಮಯಿ || ೬೪ ||

೬೦-೬೧ ರೋಮಾಂಚತ ರೀರರಾಗಿ. ಅನಂದಾಶ್ರುವನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತ. ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತಿರುವ ಅವರಿಲ್ಲರನ್ನೂ ನೋಡಿ ನಾರಾಯಣನು ಸ್ಥಿತಮುಖನಾಗಿ ಮಧುರವಾಣಿಯಿಂದ ಕುರಲಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದನು. ಮತ್ತು ಅವರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿದು ಈ ರೀತಿ ನುಡಿದನು.

೬೨ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ. — ಎಲೈ ದೇವತೆಗಳೇ, ಬುದ್ಧಿ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಬುದ್ಧಿ ವಂತರಾದ ನೀವು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದುಚಿತವಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚ ದಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳೂ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಈ ದೇವಿಯಿಂದಲೇ ಶಕ್ತರೆನಿಸಿರುವರು.

೬೩. ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೊದಲಾಗಿ ಹುಲ್ಲುಗರೆಯವರೆಗಿರುವ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾದುದೆಂಬುದು ಸತ್ಯ. ನಾನು ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿದನನಾ ಮದರಿಂದ ಪ್ರಾಕೃತನಲ್ಲ.

೬೪. ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮಯನಾದ ನಾನು ಸೃಷ್ಟ್ವಿನ್ಮಯನಾದಾಗ ಆ ದೇವಿಯು ನನ್ನಿಂದ ಅವಿರ್ಭವಿಸಿದಳು. ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸುವಾಗ ಆ ದೇವಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಐಕ್ಯಳಾಗುವಳು.

ಪ್ರಕೃತಿಃ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ್ರೀ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಜನನೀ ಪರಾ |
ಮನು ತುಲ್ಯಾ ಚ ಮನ್ಮಯಾ ತೇನ ನಾರಾಯಣೇ ಸ್ತುತಾ || ೬೫ ||

ಸುಜಿರಂ ತಪಸಾ ತಪ್ತಂ ಶಂಭುನಾ ಧ್ಯಾಯತಾ ಚ ಮಾಂ |
ತೇನ ತಸ್ಮೈ ಮಯಾ ದತ್ತಾ ತಪಸಾಂ ಫಲರೂಪಿಣೀ || ೬೬ ||

ವ್ರತಂ ಚ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಾರ್ಥಮಸ್ಯಾ ನ ಸ್ವಾರ್ಥಮೇವ ಚ |
ಸ್ವಯಂ ವ್ರತಾನಾಂ ತಪಸಾಂ ಫಲದಾತ್ರೀ ಜಗತ್ತ್ರಯೇ || ೬೭ ||

ಮಾಯಯಾ ಮೋಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಿಮಸ್ಯಾ ವಾಸ್ತವಂ ವ್ರತಂ |
ಸಾಧ್ಯಮಸ್ಯಾ ವ್ರತಫಲಂ ಕಲ್ಪೇ ಕಲ್ಪೇ ಪುನಃ ಪುನಃ || ೬೮ ||

ಸುರೇಶ್ವರಾ ಮದಂಶಾಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮ ತಕ್ತಿ ಮಹೇಶ್ವರಾಃ |
ಕಲಾಃ ಕಲಾಂಶರೂಪಾಶ್ಚ ಜೀವಿನಶ್ಚ ಸುರಾದಯಃ || ೬೯ ||

೬೫. ವ್ರಕೃತಿಯು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವವಳೂ, ಸರ್ವಜನನಿಯೂ ಆಗಿರುವಳು. ನನ್ನ ಮಾಯಾರೂಪಿಣಿಯಾದ ಅವಳು ನನಗೆ ಸಮಾಧಾದರಿಂದಲೇ ಅಕೆಯನ್ನು ನಾರಾಯಣೇ ಎನ್ನುವರು.

೬೬. ಶಿವನು ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಬಹಳ ಕಾಲ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದನು. ಆ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲರೂಪವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಈ ವ್ರಕೃತಿದೇವಿಯನ್ನು ನಾನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದೆನು.

೬೭. ತ್ರಿಲೋಕದಲ್ಲೂ ಆಚರಿಸಿದ ವ್ರತ ಮತ್ತು ತಪಸ್ಸುಗಳ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡಲು ಶಕ್ತಳಾದ ಈ ವಾರ್ವತಿಯು, ಜನರ ಉಪದೇಶಾರ್ಥವಾಗಿ, ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿದಳೇ ಹೊರತು, ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಬಯಸಿಯಲ್ಲ.

೬೮. ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ವಾರ್ವತಿಯು ವ್ರತಮಾಡಿದಳೆಂದು ತಿಳಿದರೇ ಹೊರತು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ವಾರ್ವತಿಯು ಯಾವ ವ್ರತವನ್ನೂ ಆಚರಿಸಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ.

೬೯. ಬ್ರಹ್ಮ ಮಹೇಶ್ವರೂ, ಆದಿಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ವಾರ್ವತಿಯೂ, ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಮತ್ತು ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳೂ ನನ್ನ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕಲೆಯ ಅಂಶದಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದವರು.

ಮೃದಾ ವಿನಾ ಘಟಂ ಕರ್ತುಂ ಕುಲಾಲಶ್ಚ ಯಥಾಃಕ್ಷಮಃ |
ವಿನಾ ಸ್ವರ್ಣಂ ಸ್ವರ್ಣಕಾರಃ ಕುಂಡಲಂ ಕರ್ತುಮಕ್ಷಮಃ || ೨೦ ||

ವಿನಾ ಶಕ್ತ್ಯಾ ತಥಾಃಹಂ ಚ ಸ್ತಸೃಷ್ಟಿಂ ಕರ್ತುಮಕ್ಷಮಃ |
ಶಕ್ತಿಪ್ರಧಾನಾ ಸೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಸರ್ವಪರ್ತನಸಮ್ಮತಾ || ೨೧ ||

ಅಹಮಾತ್ಮಾ ಹಿ ನಿರ್ಲಿಪ್ತೋದ್ಯತ್ಯಃ ಸಾಕ್ಷೇ ಚ ದೇಹಿನಾಂ |
ದೇಹಾಃ ಪ್ರಾಕೃತಿಕಾಃ ಸರ್ವೇ ನಶ್ವರಾಃ ಪಾಂಚಭೌತಿಕಾಃ || ೨೨ ||

ಅಹಂ ನಿತ್ಯಃ ಶರೀರೇ ಚ ಭಾನುಮಾನ್ ಭಾನುವಿಗ್ರಹಃ |
ಸರ್ವಾಥಾರಾ ಸಾ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಸರ್ವಾತ್ಮಾಹಂ ಜಗತ್ಸು ಚ || ೨೩ ||

ಅಹಮಾತ್ಮಾ ಮನೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ್ಛಾನರೂಪೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ |
ಪಂಚಪ್ರಾಣಾಃ ಸ್ವಯಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಬುದ್ಧಿಃ ಪ್ರಕೃತಿರೀಶ್ವರೀ || ೨೪ ||

೨೦-೨೧. ಕುಂಬಾರನು ಮಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ಗಡಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಲಾರನೋ ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯು ಚಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಕರ್ಣಕುಂಡಲವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಲಾರನೋ, ಅದರಂತೆಯೇ ನಾನೂ ಶಕ್ತಿರೂಪಿಣಿಯಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಲ್ಲದೆ. ವಿಶ್ವಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾರೆನು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಗೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಷಡ್ವರ್ತನಗಳೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವವು.

೨೨ ನಿರ್ಲಿಪ್ತಾತ್ಮನಾದ ನಾನು ಸಕಲ ದೇಹಗಳಲ್ಲೂ ಅದೃಶ್ಯನೂ ನಾನು ರೂಪನೂ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳಗಾದ ಪಾಂಚಭೌತಿಕ ದೇಹಗಳೆಲ್ಲ ನಶ್ವರವಾದವು.

೨೩ ತೇಜೋರೂಪನಾದ ನಾನು ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತೇಜೋಮಯವಾದ ನಿತ್ಯ ಶರೀರವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಸರ್ವಾಥಾರರೂಪಕಾಗಿಯೂ ನಾನು ಸರ್ವಾತ್ಮಸ್ವರೂಪನಾಗಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ.

೨೪. ನಾನು ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪನಾಗಿಯೂ, ಬ್ರಹ್ಮನು ಮನೋರೂಪನಾಗಿಯೂ ಮಹೇಶ್ವರನು ಚ್ಛಾನಸ್ವರೂಪನಾಗಿಯೂ ವಿಷ್ಣುವು ಪಂಚಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪನಾಗಿಯೂ ಈಶ್ವರೀಪ್ರಕೃತಿಯು ಬುದ್ಧಿರೂಪಿಣಿಯಾಗಿಯೂ ಸಕಲ ದೇಹವೆಲ್ಲೂ ಇರುವವು.

ಮೇಧಾನಿದ್ರಾದಯಶ್ಚೈತಾಃ ಸರ್ವಾಶ್ಚ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಕಲಾಃ |

ಸಾ ಚ ಶೈಲೇಂದ್ರಕನ್ಯೈಷಾತ್ವಿತಿ ವೇದೇ ನಿರೂಪಿತಂ

|| ೭೫ ||

ಅಹಂ ಗೋಲೋಕನಾಥಶ್ಚ ವೈಕುಂಠೇಶಃ ಸನಾತನಃ |

ಗೋಪೀಗೋಪ್ಯೈಃ ಪರಿವೃತಸ್ತತ್ರೈವ ದ್ವಿಭುಜಃ ಸ್ವಯಂ |

ಚತುರ್ಭುಜೋತ್ರ ದೇವೇಶೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಃ ಪಾರ್ಷ್ವದೈವ್ಯತಃ

|| ೭೬ ||

ಬೂರ್ಧ್ವಂ ಪರಶ್ಚ ವೈಕುಂಠಾತ್ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿಯೋಜನೇ |

ಮನಾತ್ರಯಶ್ಚ ಗೋಲೋಕೋ ಯತ್ರಾಹಂ ಗೋಪಿಕಾವತಿಃ

|| ೭೭ ||

ವ್ರತಾರಾಧ್ಯಸ್ವ ದ್ವಿಭುಜಃ ಸ ಚ ತತ್ಸಲದಾಯಕಃ |

ಯದ್ರೂಪಂ ಚಿಂತಯೇದ್ಯೋ ಹಿ ಪಚ್ಚ ತತ್ಸಲದಾಯಕಃ

|| ೭೮ ||

ವ್ರತಂ ಪೂರ್ಣಂ ಕುರು ಶಿವೇ ಶಿವಂ ದತ್ತಾ ಚ ದಕ್ಷಿಣಾಂ |

ಪುನಃ ಸಮುಚಿತಂ ಮೂಲ್ಯಂ ದತ್ತಾ ನಾಥಂ ಗ್ರಹೀಷ್ಯಸಿ

|| ೭೯ ||

೭೫. ಮೇಧಾ, ನಿದ್ರಾ ಮುಂತಾದ ಸಕಲಶಕ್ತಿಗಳೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕಲೆಗಳು. ಆ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಶೈಲರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯೆಂದು ವೇದೋಕ್ತವಾಗಿದೆ

೭೬. ಗೋವಗೋಪಿಯರಿಂದ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಗೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭುಜ ವಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾನೇ, ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಭುಜನಾಗಿ ಪಾರ್ಷ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನಾಗಿರುವೆನು. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣ ಎಂಬ ನಾಮಭೇದವು ಉಪಾಧಿ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿರುವುದು.

೭೭. ವೈಕುಂಠಕ್ಕಿಂತ ಐವತ್ತು ಕೋಟಿಯೋಜನ ಮೇಲುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗೋಪೀ ವತಿಯಾದ ನನ್ನ ಅಶ್ರಯವೆನಿಸಿದ ಗೋಲೋಕವಿರುವುದು.

೭೮. ದ್ವಿಭುಜನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ವ್ರತನಿಯಮಗಳಿಂದ ಆರಾಧಿತನಾಗಿ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಯಾರೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಯಾವ ರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವರೋ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

೭೯. ಅದ್ದರಿಂದ ಎಲೆ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಶಿವನನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ವ್ರತವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸು. ಅನಂತರ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪುನಃ ನನ್ನ ವತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು

ವಿಷ್ಣು ದೇಹಾಯಥಾ ಗಾವೋ ವಿಷ್ಣು ದೇಹಸ್ತಥಾ ಶಿವಃ |
 ದ್ವಿಜಾಯ ದತ್ತಾ ಗೋಮೂಲ್ಯಂ ಗೃಹಾಣಸ್ವಾಮಿನಂ ಶುಭೇ || ೮೦ ||
 ಯಜ್ಞಪತ್ನೀಂ ಯಥಾ ವಾತುಂ ಪ್ಲವುಃ ಸ್ವಾಮೀ ಸಹೈವತು
 ತಥಾ ತ್ವಂಸ್ವಾಮಿನಂ ವಾತುಮೀಶ್ವ ರೀತಿ ಶ್ರುತೇನುತಂ || ೮೧ ||
 ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ ಸಭಾಮುಖ್ಯೇ ತತ್ಪ್ರವಾಂತರಧೀಯತ |
 ಹೃಷ್ಯಾಸ್ತೇಸಾ ಚ ಸಂಹೃಷ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ವಾತುಮುದ್ಯತಾ || ೮೨ ||
 ಕೃತ್ವಾ ಶಿವಾ ಪೂರ್ಣಹೋನುಂ ಸಾ ಶಿವಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದೌ |
 ಸ್ತಸ್ತೀತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಚ ಜಗ್ರಾಹ ಕುಮಾರೋ ದೇವಸಂಸದಿ || ೮೩ ||
 ಉನಾಚ ದುರ್ಗಾ ಸಂತ್ರಸ್ತಾ ಶುಷ್ಕಕಂಠಾಷ್ಟತಾಲುಕಾ |
 ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟಾ ವಿಪ್ರಂ ಹೃದಯೇನ ವಿದೂಯತಾ || ೮೪ ||

೮೦. ಗೋವುಗಳು ಹೇಗೆ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಅಭಿನ್ನವಾದವುಗಳೋ ಹಾಗೆಯೇ ಶಿವನೂ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಅಭಿನ್ನನು. ಅದುದರಿಂದ ಒಂದು ಗೋವಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ನಿನ್ನ ವತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಬಹುದು

೮೧. ಯಜಮಾನನು ಯಜ್ಞಪತ್ನಿಯಾದ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಸರ್ವವಾಚೆಗೆ ಅರ್ಹನಾಗಿರುವನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡಲು ಅರ್ಹಳಾಗಿರುವಳೆಂದು ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

೮೨. ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತು ನುಡಿದು ಅಂತರ್ಧಾನಹೊಂದಿದನು. ಆಗ ವೇದಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಲು ವಾರ್ವತಿಯೂ ಕೂಡ ತುಷ್ಟಳಾಗಿ ಪತಿಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧಳಾದಳು.

೮೩. ಅನಂತರ ಪಾರ್ವತಿಯು ಪ್ರಾರ್ಣಾಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ತನ್ನ ಪತಿಯಾದ ಶಿವನನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಳು. ಸನತ್ತುವಾರನೂಕೂಡ ಮಂಗಳವಾಗಲೆಂದು ನುಡಿದು, ವೇದಗ್ರಂಥಗಳ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು.

೮೪. ಆಗ ಪಾರ್ವತಿಯು ಪತಿವಿರಹದಿಂದ ಮುಳುಗಿದಳಾಗಿ, ಕೈಮುಗಿದು ಕೊಂಡು ಆ ಪುರೋಹಿತನನ್ನು ಕುರಿತು ಒಣಗಿಹೋದ ತುಟಿಗಂಟಲುಗಳಿಂದ ಇಂತು ನುಡಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

|| ಪಾರ್ವತ್ಯುನಾಚ ||

ಗೋಮೂಲ್ಯಂ ನುತ್ಪತಿಸನುಮಿತಿ ನೇದೇ ನಿರೂಪಿತಂ |

ಗವಾಂ ಲಕ್ಷಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ದೇಹಿ ಮತ್ಸ್ನಾಮಿನಂದ್ವಿಜ || ೪೫ ||

ತದಾ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ವಿಪ್ರೇಭ್ಯೋ ದಾನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |

ಅತ್ಮಹೀನೋ ಹಿ ದೇಹಶ್ಚ ಕರ್ಮ ಕಿಂ ಕರ್ತುಮಿಾತ್ಮರಃ || ೪೬ ||

|| ಸನತ್ಕುಮಾರ ಉನಾಚ ||

ಗವಾಂ ಲಕ್ಷೇಣ ಮೇ ದೇವಿ ವಲ್ಲುನಾ ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ |

ದತ್ತಸ್ಯಾಮೂಲ್ಯರತ್ನಸ್ಯ ಗವಾಂ ಪ್ರತ್ಯರ್ಪಣೇನ ಚ || ೪೭ ||

ಸ್ವಸ್ಯ ಸ್ವಸ್ಯ ಸ್ವಯಂ ದಾತಾ ಲೋಕಃ ಸರ್ವೋ ಜಗತ್ಪ್ರಯೇ !

ಕರ್ತುರೇವೇನ್ಸಿತಂ ಕರ್ಮ ಭವೇತ್ಕಿಂ ನಾ ಪರೇಚ್ಛಯಾ || ೪೮ ||

೪೫. ಪಾರ್ವತಿ:—ಎಲೈ ವಿಪ್ರೇಶ್ವರನೇ, ಗೋವಿನ ಬೆಲೆಯು ವತಿಗೆ ಸಮವೆಂದು ವೇದೋಕ್ತವಾಗಿದೆ ಅದುದರಿಂದ ಲಕ್ಷ ಗೋವುಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಡುವೆನು. ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡು

೪೬. ಅನಂತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವಿಧವಿಧ ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಈಗ ಅತ್ಮರಹಿತವಾದ ದೇಹದಂತೆ ನಾನು ಯಾವ ಕರ್ಮಕ್ಕೂ ಶಕ್ತಳಾಗಿಲ್ಲ.

೪೭. ಸನತ್ಕುಮಾರ.—ಎಲಾ ದೇವಿಯೇ, ತೃಣಸದೃಶವಾದ ಲಕ್ಷಗೋವುಗಳಿಂದ ನನಗೇನುಪ್ರಯೋಜನ? ರತ್ನವ್ರಾಯವಾದ ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಡಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಬದಲು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ನಿನಗಾವಪ್ರಯೋಜನ?

೪೮. ಜಗತ್ತಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲ ಜನಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಇಚ್ಛೆಬಂದಂತೆ ದಾನ ಮಾಡಬಹುದು. ಕರ್ತೃವು ಇಚ್ಛೆನಿಟ್ಟಂತೆ ಕರ್ಮವು ನಡೆಯುವುದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಇಚ್ಛೆಯಂತಲ್ಲ.

ದಿಗಂಬರಂ ಪುರಃ ಕೃತ್ವಾ ಭ್ರಮಿಷ್ವಾಮಿ ಜಗತ್ಪ್ರಯಂ !
ಬಾಲಕಾನಾಂ ಬಾಲಿಕಾನಾಂ ಸಮೂಹಸ್ತಿತಕಾರಣಂ

|| ೮೯ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪುತ್ರೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಶಂಕರಂ ಮುನೀಃ !
ಸನ್ನಿಧೌ ವಾಸಯಾಮಾಸ ತೇಜಸ್ವೀ ದೇವಸಂಸದಿ

|| ೯೦ ||

ವೃಷ್ಣಾ ಶಿವಂ ಗೃಹ್ಯಮಾಣಂ ಕುಮಾರೇಣ ಚ ಪಾರ್ವತೀ
ಸಮುದ್ಯತಾ ತನುಂ ತ್ಯಕ್ತುಂ ಶುಷ್ಕಕಂಠಾಷ್ಟತಾಲುಕಾ

|| ೯೧ ||

ವಿಚಿಂತ್ಯ ಮನಸಾ ಸಾಧ್ವೀತ್ಯೇವಮೇವ ದುರತ್ಯಯಂ !
ನ ದೃಷ್ಟ್ವೋಽಭೀಷ್ಟದೇವಶ್ಚ ನ ಚ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಫಲಂ ವ್ರತೇ

|| ೯೨ ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ದೇವಾಃ ಪಾರ್ವತೀಸಹಿತಾಸ್ತದಾ !
ಸದ್ಯೋ ದದೃಶುರಾಕಾಶೇ ತೇಜಸಾಂ ನಿಕರಂ ಪರಂ

|| ೯೩ ||

೮೯. ಬಾಲಕ ಬಾಲಿಕೆಯರಿಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಯಕನಾದ ದಿಗಂಬರನನ್ನು
(ಶಿವ) ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾನು ಮೂರುಲೋಕದಲ್ಲೂ ಭ್ರಮಿಸುವೆನು.

೯೦. ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನೂ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಆದ ಸನತ್ತುಮಾರನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ,
ಆ ದೇವತೆಗಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಕರೆದು ತನ್ನ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ
ಕೊಂಡನು.

೯೧. ಸನತ್ತುಮಾರನು ಶಿವನನ್ನು ತನ್ನ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು
ದನ್ನು ಪಾರ್ವತಿಯು ನೋಡಿ, ದುಃಖದಿಂದ ಬಿಡದ ಗಂಟೆಲು ಮತ್ತು ತುಟೆಗಳುಳ್ಳವ
ಳಾಗಿ ತನ್ನ ದೇಹತ್ಯಾಗಮಾಡಲು ದ್ಯುಕ್ತಳಾದಳು.

೯೨. ತನ್ನ ಪತಿಯು ಪರಾರ್ಥಿನನಾದುದನ್ನೂ, ತನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟದೇವನು
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗದುದನ್ನೂ, ವ್ರತದ ಸತ್ಪಲವು ದೊರೆಯದುದನ್ನೂ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ
ಪಾರ್ವತಿಯು ದೇಹತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಳು.

೯೩. ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಆಕಾಶ
ದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಕೋಟಿ ಸಮಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳ ತೇಜೋರಾಶಿಯನ್ನು ಕಂಡರು.

ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಪ್ರಭೋರ್ಧ್ವಂ ಚ ಪ್ರಜ್ವಲಂತಂ ದಿತೋ ದತ |

ಕೈಲಾಸಶೈಲಂ ಪುರತಃ ಸರ್ವದೇವಾದಿಭಿರ್ಯುತಂ

|| ೯೪ ||

ಸರ್ವಾಶ್ರಯಂ ಗಣಾಚ್ಛನ್ನಂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಮಂಡಲಾಕೃತಿಂ |

ತಚ್ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಗವತಸ್ತುಷ್ಪವುಸ್ತೇ ಕ್ರಮೇಣ ಚ

|| ೯೫ ||

|| ವಿಷ್ಣು ರುವಾಚ ||

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾನಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಲ್ಲೋನುವಿನರೇಷು ಚ |

ಸೋಽಯಂ ತೇ ಪೋಡಶಾಂಶಶ್ಚ ಕೇ ವಯಂ ಯೋ ಮಹಾವಿರಾಟ್ || ೯೬ ||

|| ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ ||

ವೇದೋಪಯುಕ್ತಂ ದೃಶ್ಯಂ ಯತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಶ್ವರ |

ಸ್ತೋತುಂ ತದ್ವರ್ಣಿತುಮಹಂ ಶಕ್ತಃ ಕಿಂ ಸೌಮಿ ತತ್ಪರಃ

|| ೯೭ ||

೯೪. ದಶದಿಕ್ಪುಗಳನ್ನೂ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಆ ತೇಜೋಮಂಡಲವು ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಕೈಲಾಸಪರ್ವತದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

೯೫. ಸಕಲ ದೇವಗಣಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವೂ, ಅತಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೂ, ಮಂಡಲಾಕಾರವೂ ಆದ ಆ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದರು.

೯೬. ವಿಷ್ಣು.—ನಿಜಿಲವಿಶ್ವವೂ ಯಾರ ಲೋಮಕೂಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಮಹಾ ವಿರಾಟ್ಟುರುಷನೇ ನಿನ್ನ ಹದಿನಾರನೆಯ ಒಂದಂಶವೆಂದಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕಂಡರಿದವರಾರು ?

೯೭. ಬ್ರಹ್ಮ:- ಯಾರನ್ನು ವೇದಮೂಲಕವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಅಥವಾ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವರ್ತನಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೂ, ಅವನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಬಹುದು. ನಿಗಮಾತೀತನೂ, ಅದ್ವೈತ್ಯನೂ ಆದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಮುಗಿಯಲಾರೆನು.

|| ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ ||

ಜ್ಞಾನಾಧಿಷ್ಠಾತ್ಯದೇವೋಽಹಂ ಸೌಮಿ ಜ್ಞಾನಪರಂ ಚ ಕಿಂ
ಸರ್ವಾನಿರ್ವಚನೀಯಂ ತಂ ತ್ವಾಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮಯಂ ವಿಭುಂ || ೯೮ ||

|| ಧರ್ಮ ಉವಾಚ ||

ಅದೃಶ್ಯಮನತಾರೇಷು ಯದ್ವ್ಯಕ್ತಂ ಸರ್ವಜಂತುಭಿಃ |
ಕಿಂ ಸೌಮಿ ತೇಜೋರೂಪಂ ತದ್ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹವಿಗ್ರಹಂ || ೯೯ ||

|| ದೇವಾ ಊಚುಃ ||

ಕೇ ವಯಂ ಕ್ಷತ್ವಲಾಂಶಾಶ್ಚ ಕಿಂ ನಾ ತ್ವಾಂ ಸ್ತೋತುಮಿಾಶ್ವರಾಃ |
ಸ್ತೋತುಂ ಸ ಶಕ್ತಾ ವೇದಾ ಯಂ ನ ಚ ಶಕ್ತಾ ಸರಸ್ವತೀ || ೧೦೦ ||

|| ಮುನಯ ಊಚುಃ ||

ವೇದಾನ್ಪ್ರತಿತ್ವಾ ವಿದ್ವಾಂಸೋ ವಯಂ ಕಿಂ ವೇದಕಾರಣಂ |
ಸ್ತೋತುಮಿಾಶಾ ನ ವಾಣೀ ಚ ತ್ವಾಂ ವಾಙ್ಮನಸಯೋಃ ಪರಂ. || ೧೦೧ ||

೯೮. ಮಹಾದೇವ—ಜ್ಞಾನಾತಿತನೂ, (ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವು ಇಷ್ಟೆಂದು) ಅನಿರ್ವಚನೀಯನೂ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮಯನೂ, ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯೂ ಆದ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಜ್ಞಾನಾಧಿಷ್ಠಾತ್ಯದೇವನಾದ ನಾನು ವರ್ಣಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾರೆನು.

೯೯. ಧರ್ಮ.—ಸ್ವಯಂತೇಜೋರೂಪನಾದುದರಿಂದ ಅವ್ಯಕ್ತನೂ, ಭಕ್ತರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಅವತಾರಗಳೆತ್ತಿ ಸಕಲ ಜಂತುಗಳಿಂದ ದೈವ್ಯನೂ ಆದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಾನು ಹೊಗಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

೧೦೦. ದೇವತೆಗಳು:—ಚತುರ್ವೇದಗಳೂ ಮತ್ತು ಸರಸ್ವತಿಯೂ ಯಾವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಮುಗಿಯಲಾರವೋ, ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೇವಲ ಕಲಾ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ನಾವು ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಶಕ್ತರಾಗುವುದೆಂತು ?

೧೦೧. ಮುನಿಗಳು:—ವಾಙ್ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಅಗೋಚರವಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ವಾಗ್ವಿಧಿಗಳೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ವೇದಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ನಾವು ವೇದಕಾರಣನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಬಲ್ಲೆವೇ ?

|| ಸರಸ್ವತ್ಯುಪಾಚ ||

ವಾಗಧಿಷ್ಠಾತ್ಯದೇವೀಂ ಮಾಂ ವದಂತೇ ವೇದವಾದಿನಃ |

ಕಿಂಚಿನ್ನ ಶಕ್ತಾ ತ್ವಾಂ ಸ್ತೋತುಮಹೋ ವಾಙ್ಮನಸೋಃ ಪರಂ || ೧೦೨ ||

|| ಸಾವಿತ್ರೈವಾಚ ||

ವೇದಪ್ರಸೂರಹಂ ನಾಥ ಸೃಷ್ಟೃತ್ವತ್ಕಲಯಾ ಪುರಾ |

ಕಿಂ ಸೌಮಿ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವೇನ ಸರ್ವಕಾರಣಕಾರಣಂ || ೧೦೩ ||

|| ಲಕ್ಷ್ಮೀರುಪಾಚ ||

ತ್ವದಂಶವಿಷ್ಣು ಕಾಂತಾಹಂ ಜಗತ್ಪೋಷಣಕಾರಿಣೀ |

ಕಿಂ ಸೌಮಿ ತ್ವತ್ಕಲಾಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಗತಾಂ ಬೀಜಕಾರಣಂ || ೧೦೪ ||

|| ಹಿಮಾಲಯ ಉಪಾಚ ||

ಹಸಂತಿ ಸಂತೋ ಮಾಂ ನಾಥ ಕರ್ಮಣಾಸ್ಥಾವರಂ ಪರಂ |

ಸ್ತೋತುಂ ಸಮುದ್ಯುತಂ ಪ್ಲುದ್ರಃ ಕಿಂ ಸೌಮಿ ಸ್ತೋತುಮುಕ್ತಮಃ || ೧೦೫ ||

೧೦೨. ಸರಸ್ವತಿ:—ವೇದಾಧ್ಯಾಯಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಮಾತಿಗೆ ಅಧಿ
ದೇವತೆಯೆಂದು ಕರೆಯುವರು. ಮನೋವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕುವ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನೆಂತು
ಬಣಿಸಲಿ.

೧೦೩. ಸಾವಿತ್ರಿ:—ಎಲೈ ಪ್ರಭುವೇ ನಿನ್ನ ಕಲೆಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಕಾರ ನಾನು
ವೇದಮಾತೆಯೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆನು ಕಾರಣಗಳೆಲ್ಲ ಅದಿಕಾರಣನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು
ಚಂಚಲಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಹೆಂಗಸು ಸ್ತುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

೧೦೪. ಲಕ್ಷ್ಮೀ:—ನಿನ್ನ ಕಲೆಯಿಂದ ಜನಿಸಿ, ನಿನ್ನ ಅಂಶಸ್ವರೂಪನಾದ
ವಿಷ್ಣುವಿನ ಕಾಂತಿಯಾಗಿ, ಜಗತ್ತಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕಾರಣಳಾಗಿರುವ ನಾನು ಜಗತ್ತಿನ
ಮೂಲಕಾರಣನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಎಂತು ಸ್ತುತಿಸಲಿ ?

೧೦೫. ಹಿಮಾಲಯ:—ಜಗತ್ಪತಿಯೇ, ಜನ್ಮಾಂತರ ಕರ್ಮದಿಂದ ಸ್ಥಾವರ
ನಾಗಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿರುವ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವೆನೆಂದು ಮೊದಲುಮಾಡಿರುವ
ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಸತ್ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವರು ಅದುವರಿಂದ ಪ್ಲುದ್ರನಾದ
ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾರೆನು.

ಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವೇ ತಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ದೇವಾ ವಿರರಮುರ್ಮುನೇ |

ದೇವ್ಯಶ್ಚ ಮುನಯ ಸರ್ವೇ ಪಾರ್ವತೀ ಸ್ತೋತುಮುದ್ಯತಾ || ೧೦೬ ||

ಧೌತವಸ್ತ್ರಾ ಜಟಾಭಾರಂ ಬಿಭ್ರತೀ ಸುವ್ರತಾ ವ್ರತೇ |

ಪ್ರೇರಿತಾ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ವ್ರತಾರಾಧ್ಯಂ ಶಿನೇನ ಚ || ೧೦೭ ||

ಜ್ವಲದಗ್ನಿ ಶಿಖಾರೂಪಾ ತೇಜೋಮೂರ್ತಿಸತೀ |

ತಪಸಾಂ ಫಲದಾ ಮಾತಾ ಜಗತಾಂ ಸರ್ವಕರ್ಮಣಾಂ || ೧೦೮ ||

|| ಪಾರ್ವತೈವಾಚ ||

ಕೃಷ್ಣ ಜಾನಾಸಿ ಮಾಂ ಭದ್ರ ನಾಹಂ ತ್ವಾಂ ಜ್ಞಾತುಮಿಷ್ಟಾರೀ |

ಕೇ ವಾ ಜಾನಂತಿ ವೇದಜ್ಞಾ ವೇದಾ ವಾ ವೇದಕಾರಕಾಃ || ೧೦೯ ||

೧೦೬ ನಾರದ ಮುನಿಯೇ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ದೇವಿ ಯರೂ ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳೂ ಕ್ರಮವರಿತು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಸುಮ್ಮ ನಾಗಲು ಅನಂತರ ಪಾರ್ವತಿಯು ಸ್ತುತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

೧೦೭. ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಜಟಾಭಾರವನ್ನೂ ಧರಿಸಿ ವ್ರತನಿಷ್ಠಳಾಗಿದ್ದ ಆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಿವನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತಳಾಗಿ ವ್ರತಾರಾಧ್ಯನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಪಲು ಮೊದಲುಮಾಡಿದಳು.

೧೦೮. ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿ ಶಿಖೆಯಂತೆ ತೇಜೋಮಯಳೂ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರುವ ಸಕಲರ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲದಾಪ್ತಿಯೂ ಆದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದಳು.

೧೦೯. ಪಾರ್ವತಿ :—ಎಲೈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನೀನು ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ವಸ್ತುರಿರುವೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನರಿಯಲಾರೆ ಅಷ್ಟೇಕೆ? ವೇದಗಳೂ, ವೇದಕರ್ತೃವೂ ಮತ್ತು ವೇದಜ್ಞರೂ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯ ಲಾರರು

ತ್ಯದಂತಾಸ್ತಾಂ ನ ಜಾನಂತಿ ಕಥಂ ಚ್ಛಾಸ್ಯಂತಿ ತೇ ಕಲಾಃ |

ತ್ವಂ ಚಾಸಿ ತತ್ತ್ವಂ ಜಾನಾಸಿ ಕಿಮನೈ ಜ್ಞಾತುನಿಶ್ಚರಾಃ || ೧೧೦ ||

ಸೂಕ್ಷ್ಮತಸ್ಸೂಕ್ಷ್ಮತಮೋನ್ಯಕ್ತಃ ಸ್ಥೂಲಾತ್ಸ್ಥೂಲತಮೋ ಮಹಾನ್ |

ವಿಶ್ವಸ್ತ್ವಂ ವಿಶ್ವರೂಪಶ್ಚ ವಿಶ್ವ ಬೀಜಂ ಸನಾತನಃ || ೧೧೧ ||

ಕಾರ್ಯಂ ತ್ವಂ ಕಾರಣಂ ತ್ವಂ ಚ ಕಾರಣಾನಾಂ ಚ ಕಾರಣಂ |

ತೇಜಸ್ವರೂಪೋ ಭಗವಾನ್ನಿರಾಕಾರೋ ನಿರಾಶ್ರಯಃ || ೧೧೨ ||

ನಿರ್ಲಿಪ್ತೋ ನಿರ್ಗುಣಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಸ್ವಾತ್ಮಾರಾಮಃ ಪರಾತ್ಪರಃ |

ಪ್ರಕೃತೀಶೋ ವಿರಾಡ್ಬೀಜಂ ವಿರಾಡ್ರೂಪಸ್ತ್ವಮೇವ ಚ |

ಸಗುಣಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕಃ ಕಲಯಾ ಸೃಷ್ಟಿಹೇತವೇ || ೧೧೩ ||

೧೧೦. ನಿನ್ನ ಅಂಶವತಾರಿಗಳೇ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಾಗದಿರುವಾಗ ನಿನ್ನ ಕಲಾಸಂಭೂತರು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲರು ? ಆತ್ಮತತ್ವವನ್ನು ಆತ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾದ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆಯಲ್ಲದೆ ಇತರರಾರೂ ತಿಳಿಯದು

೧೧೧. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮನಾದುದರಿಂದ ಅವು ಕ್ತನೂ, ಸ್ಥೂಲವಸ್ತುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಸ್ಥೂಲನಾದುದರಿಂದ ಮಹತ್ಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ನೀನು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಬೀಜಸ್ವರೂಪನೂ, ವಿಶ್ವರೂಪನೂ, ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯೂ ಆಗಿರುವೆ.

೧೧೨. ಕಾರ್ಯರೂಪನೂ, ಕಾರಣನೂ ಆಗಿರುವ ನೀನೇ ಕಾರಣಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಆದಿಕಾರಣನೂ ಆಗಿರುವೆ ನಿನ್ನ ತೇಜೋಮಯವಾದ ರೂಪವು ನಿರಾಕಾರವೂ, ನಿರಾಶ್ರಯವೂ ಆದುದು.

೧೧೩. ನಿರ್ಲಿಪ್ತನೂ, ನಿರ್ಗುಣನೂ, ಸಾಕ್ಷಿಸ್ವರೂಪನೂ, ಸ್ವಾತ್ಮಾರಾಮನೂ, ಪರಾತ್ಪರನೂ, ಪ್ರಕೃತಿಗೊಡೆಯನೂ, ವಿರಾಡ್ಬೀಜನೂ, ವಿರಾಡ್ರೂಪನೂ ಆದ ನೀನೇ ಸೃಷ್ಟ್ಯುಕ್ತನಾದಾಗ ನಿನ್ನ ದೊಂದು ಕರೆಯಿಂದ ಸಗುಣನೂ ಪ್ರಾಕೃತನೂ ಆಗುವೆ.

ಪ್ರಕೃತಿತ್ವಂ ಪುನಾಂತ್ವಂ ಚ ವೇದಾನ್ಯೋನ ಕ್ವಚಿದ್ಭವೇತ್ |
ಜೀವತ್ವಂ ಸಾಕ್ಷಣೋ ಭೋಗೀ ಸ್ವಾತ್ಮನಃ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಕಂ || ೧೧೪ ||

ಕರ್ಮ ತ್ವಂ ಕರ್ಮಬೀಜಂ ತ್ವಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ಫಲದಾಯಕಃ |
ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಯೋಗಿನಸ್ತೇಜಸ್ವದೀಯಮಶಲೀರಿ ಯುತಃ || ೧೧೫ ||

ಕೇಚಿಜ್ಜ ತುರ್ಭುಜಂ ಶಾಂತಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಂ ಮನೋಹರಂ |
ವೈಷ್ಣವಾಶ್ಚೈವ ಸಾಕಾರಂ ಕಮನೀಯಂ ಮನೋಹರಂ |
ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಧರಂ ಪೀತಾಂಬರಂ ಪರಂ || ೧೧೬ ||

ದ್ವಿಭುಜಂ ಕಮನೀಯಂ ಚ ಕಿಶೋರಂ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರಂ |
ಶಾಂತಂ ಗೋಪಾಂಗನಾಕಾಂತಂ ರತ್ನಭೂಷಣಭೂಷಿತಂ || ೧೧೭ ||

ಏವಂ ತೇಜಸ್ವಿನಂ ಭಕ್ತಾಃ ಸೇವಂತೇ ಸತತಂ ಮುಧಾ |
ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಯೋಗಿನೋ ಯತ್ರತ್ಕುತಸ್ತೇಜಸ್ವಿನಂ ವಿನಾ || ೧೧೮ ||

೧೧೪. ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ರೂಪದ್ವಯವನ್ನು ಹೊಂದಬಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಲಾರರು. ಸಾಕ್ಷಿಸ್ವರೂಪನೂ, ಕರ್ಮಫಲಭೋಗಿಯೂ, ಆತ್ಮಪ್ರತಿಬಿಂಬರೂಪನಾದ ಜೀವನೆನಿಸಿರುವನೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವೆ.

೧೧೫. ಕರ್ಮಸ್ವರೂಪನೂ, ಕರ್ಮಕಾರಣನೂ, ಕರ್ಮಫಲದಾಯಕನೂ ಆದ ನಿನ್ನ ಶರೀರರಹಿತವಾದ ಕೇವಲ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಯೋಗಿಗಳು ಧ್ಯಾನಿಸುವರು.

೧೧೬. ವೈಷ್ಣವದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ಭಕ್ತರಾದರೋ ಚತುರ್ಭುಜನೂ, ಶಾಂತನೂ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತನೂ, ಮನೋಹರನೂ, ಪೀತಾಂಬರವಾಸಿಯೂ, ಶಂಖ ಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಧಾರಿಯೂ ಆದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸುಂದರಸಾಕಾರರೂಪವನ್ನು ಭಜಿಸುವರು.

೧೧೭. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವುಭಕ್ತರು ದ್ವಿಭುಜನೂ, ಶಾಂತನೂ, ರಾಧಾಕಾಂತನೂ, ರತ್ನಭೂಷಣಭೂಷಿತನೂ, ಗೋನಕಿರೋರನೂ ಆದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕಮನೀಯಾಕಾರವನ್ನು ಭಜಿಸುವರು.

೧೧೮. ಯೋಗಿಗಳು ಧ್ಯಾನಿಸುವ ತೇಜೋಮಯನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಆಧಾರವೊಂದನ್ನು ಭಕ್ತರು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವಾಗಲೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸುವರು.

ತತ್ತೇಜೋ ಬಿಭೃತಾಂ ದೇವದೇವಾನಾಂ ತೇಜಸಾ ಪುರಾ |

ಆವಿರ್ಭೂತಾ ಸುರಾಣಾಂ ಚ ವಧಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸ್ತುತಾ || ೧೧೯ ||

ನಿತ್ಯಾ ತೇಜಸ್ವರೂಪಾಹಂ ಧೃತ್ವಾ ನೈ ವಿಗ್ರಹಂ ವಿಭೋ |

ಸ್ತ್ರೀರೂಪಂ ಕಮನೀಯಂ ಚ ವಿಧಾಯ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಾ || ೧೨೦ ||

ಮಾಯಯಾ ತವ ಮಾಯಾಹಂ ಮೋಹಯಿತ್ವಾ ಸುರಾನ್ಮರಾ |

ನಿಹತ್ಯ ಸರ್ವಾಂಚ್ಛೇಲೇಂದ್ರನುಗಮಂ ತಂ ಹಿನಾಲಯಂ || ೧೨೧ ||

ತತೋಽಹಂ ಸಂಸ್ತುತಾ ದೇವೈಸ್ತಾರಕಾಕ್ಷೇಣ ಪೀಡಿತೈಃ |

ಅಭವಂ ದಕ್ಷಜಾಯಾಯಾಂ ಶಿವಸ್ತ್ರೀ ಭವಜನ್ಮನಿ || ೧೨೨ ||

ತೈಕ್ತ್ವಾ ದೇಹಂ ದಕ್ಷಯಜ್ಞೇ ಶಿವಾಹಂ ಶಿವನಿಂದಯಾ |

ಅಭವಂ ಶೈಲಜಾಯಾಯಾಂ ಶೈಲಾಧೀಶಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಾ || ೧೨೩ ||

೧೧೮. ಆ ಆತ್ಮತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ನಾನು ಸೂರ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸವರ್ಧನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಸ್ತುತಳಾಗಿ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದೆನು

೧೨೦. ನಿತ್ಯಳೂ ತೇಜಃಸ್ವರೂಪಳೂ ಆದ ನಾನು ಅತಿಸುಂದರವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯು ಶರೀರವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ರಾಕ್ಷಸ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದೆನು

೧೨೧. ನನ್ನ ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪಳಾದ ನಾನು ಮಾಯಾರಕ್ತಿಯಿಂದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನೆಲ್ಲ ಮೋಹಗೊಳಿಸಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂದರಿಸಿ, ಶೈಲರಾಜನಾದ ಹಿಮವಂಶನ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಹೋದೆನು

೧೨೨. ಅನಂತರ ತಾರಾಕಾಸುರನಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಳಾಗಿ, ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, ಭವರೂಪನಾದ ಶಿವನ ಪತ್ನಿಯಾದೆನು.

೧೨೩. ಶಿವೆಯಾದ ನಾನು ದಕ್ಷನು ಮಾಡಿದ ಶಿವನಿಂದೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದ ದಕ್ಷಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ದೇಹ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ, ಶೈಲರಾಜನ ಕರ್ಮಸುಗುಣವಾಗಿ ಅವನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಮೇನಕೆಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವತ್ತಿದೆನು.

ಅನೇಕ ತಪಸಾ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಶಿವಶ್ಚಾತ್ರಾಪಿ ಜನ್ಮನಿ |

ಸಾಣಂ ಜಗ್ರಾಹ ಮೇ ಯೋಗೀ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಿಭುಃ || ೧೨೪ ||

ಶೃಂಗಾರಜಂ ಚ ತತ್ತೇಜೋ ನಾಲಭಂ ದೇವಮಾಯಯಾ |

ಸ್ತಾಮಿ ತ್ವಾಮೇವ ತೇನೇಶ ಪುತ್ರಮುಖೇನ ದುಃಖಿತಾ || ೧೨೫ ||

ವ್ರತೇ ಭವದ್ವಿಧಂ ಪುತ್ರಂ ಲಬ್ಧುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಾಂಪ್ರತಂ |

ದೇವೇನ ವಿಹಿತಾ ವೇದೇ ಸಾಂಗೇ ಸ್ವಸ್ವಾಮಿದಕ್ಷಿಣಾ || ೧೨೬ ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಂ ಕೃಪಾಸಿಂಧೋ ಕೃಪಾಂ ಮೇ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ |

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾರ್ವತೀ ತತ್ರ ವಿರರಾಮ ಚ ನಾರದ || ೧೨೭ ||

೧೨೪. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ತವೋಬಲದಿಂದ ಶಿವನು ಪತಿಯಾಗಿ ಲಭಿಸಿದನು. ಯೋಗೀಶ್ವರನಾದ ಶಿವನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾಗಿ ನನ್ನ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಮಾಡಿದನು.

೧೨೫. ಅವನೊಡನೆ ಅನೇಕ ಕಾಮಸುಖಗಳನ್ನು ನುಭವಿಸಿದರೂ ದೇವಮಾಯೆಯಿಂದ ಶಿವನ ದಿವ್ಯ ಶೃಂಗಾರ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ನಾನು ಹೊಂದಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅಪುತ್ರವತಿಯಾದ ನಾನು ದುಃಖಿತಳಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

೧೨೬. ಈಗ ನಾನು ಮಾಡಿದ ವ್ರತದ ಫಲವಾಗಿ ನಿನ್ನಂಥ ದಿವ್ಯಪುತ್ರನನ್ನು ವಡೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ನೀನು ಈ ವ್ರತವು ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲು ಪತಿಯನ್ನೇ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವೇದದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವೆ. ಅದರಂತೆ ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿರುವೆನು.

೧೨೭. ಆದುದರಿಂದ ದಯಾಮಯನಾದ ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ದಯೆ ತೋರಿ, ನನ್ನ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸು. (ನಾರಾಯಣ) ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಪಾರ್ವತೀ ದೇವಿಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿ ಮೌನದಿಂದಿದ್ದಳು.

ಭಾರತೇ ಪಾರ್ವತೀಸ್ತೋತ್ರಂ ಯಃ ಶೃಣೋತಿ ಸುಸಂಯತಃ |
ಸತ್ಪುತ್ರಂ ಲಭತೇ ನೂನಂ ವಿಷ್ಣು ತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಂ || ೧೨೮ ||

ಸಂವತ್ಸರಂ ಹವಿಷ್ಯಾಶೀ ಹರಿನುಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಭಕ್ತಿತಃ |
ಸುಪುಣ್ಯಕವ್ರತಫಲಂ ಲಭತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ || ೧೨೯ ||

ವಿಷ್ಣು ಸ್ತೋತ್ರಮಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನ್ನರ್ವಸಂಪತ್ತಿವರ್ಧನಂ |
ಸುಖದಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಸಾರಂ ಸ್ವಾಮಿಸೌಭಾಗ್ಯವರ್ಧನಂ || ೧೩೦ ||

ಸರ್ವಸೌಂದರ್ಯಬೀಜಂ ಚ ಯಶೋರಾಶಿನಿವರ್ಧನಂ |
ಹರಿಭಕ್ತಿಪ್ರದಂ ತತ್ಪಜ್ಞಾನಬುದ್ಧಿಸುಖಪ್ರದಂ || ೧೩೧ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ ನಾರದ
ನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತೇ ಪತಿದಾನೇ ಪಾರ್ವತೀಕೃತಂ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸ್ತೋತ್ರಕಥನಂ ನಾಮ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೧೨೮. ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ
ವನ್ನು ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೇಳುವರೋ, ಅವರು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸದೃಶ ಪರಾಕ್ರಮ
ಯಾದ ಸತ್ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದ್ವಿಹವಿಲ್ಲ.

೧೨೯. ಒಂದುವರ್ಷಕಾಲ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಡು,
ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನವನ್ನು ತಿಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತದ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಲ್ಲಿ
ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

೧೩೦. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷ್ಣು ಸ್ತೋತ್ರವು ಸಕಲಸಂವ
ದಭಿವೃದ್ಧಿಕರವೂ, ಸುಖ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷದಾಯಕವೂ, ಸಾರಭೂತವೂ, ಸ್ವಾಮಿ
ಸೌಭಾಗ್ಯವರ್ಧಕವೂ ಆದುದು.

೧೩೧. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಕೀರ್ತಿಗಳು
ಹೆಚ್ಚಿ, ಹರಿಭಕ್ತಿಯೂ, ತತ್ಪಜ್ಞಾನವೂ, ಮೋಕ್ಷಸುಖವೂ ದೊರೆಯುವುದು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣಪತಿಖಂಡದಲ್ಲಿ 'ಪುಣ್ಯಕ
ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಪತಿದಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಪಾರ್ವತಿಯು ಹೇಳಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸ್ತೋತ್ರ
ಕಥನರೂಪವಾದ' ಎಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಮಾಪ್ತವಾದುದು.

ಏಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಶ್ರೀಹರಿಯು ನಿರ್ದೇಶದಂತೆ ವಾರ್ವತಿಯು ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವೈಭವವಿಂದ ಆಚರಿಸಿದಳು. ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ, ವ್ರತಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ ಪುರೋಹಿತನಾದ ಸನತ್ಕುಮಾರನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ದಕ್ಷಿಣೆ ಏನೆಂದು ಕೇಳಲು, ಪುಣ್ಯಕವ್ರತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನೇ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸನತ್ಕುಮಾರನು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಪಾರ್ವತಿಯು 'ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೂ ಮೂಲಕಾರಣನಾದ ಪತಿದೇವನನ್ನೇ ದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಪುತ್ರಸಂತಾನವಾಗುವುದೆಂತು? ಅಲ್ಲದೆ ಅಸ್ವತಂತ್ರಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ದಾನಮಾಡಲು ಹೇಗೆ ಅರ್ಹಳಾದಾಳು?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು, 'ವ್ರತ ಪುರುಷರು ಅಭಿನ್ನರೂ, ಏಕದೇಹಧಾರಿಗಳೂ ಆದುದರಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ದಾನ ಮಾಡಲು ಅರ್ಹರೆಂದೂ, ಗೋವಿಗೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ಭೇದವಿಲ್ಲದುದರಿಂದಲೂ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪತಿಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನಾದುದರಿಂದಲೂ, ಮೊದಲು ಪತಿದಾನಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ವ್ರತಿಯಾಗಿ ಗೋದಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ವಡೆಯ ಬಹುದೆಂದೂ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಹೇಳಿದನು. ಅದರಂತೆ ವಾರ್ವತಿಯು ಶಿವನನ್ನು ಸನತ್ಕುಮಾರನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅನಂತರ ಲಕ್ಷಗೋವುಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಪತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸನತ್ಕುಮಾರನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೆ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ಶಿವನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಪಾರ್ವತಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಅನನ್ಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

—॥ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ॥—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

॥ ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

॥ ನಾರಾಯಣ ಉನಾಚ ॥

ಪಾರ್ವತ್ಯಾಃ ಸ್ತವನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೋ ಕರುಣಾನಿಧಿಃ |
ಸ್ವರೂಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಸರ್ವಾದ್ಯತ್ಯಂ ಸುದುರ್ಲಭಂ ॥ ೧ ॥

ಸ್ತುತ್ವಾ ದೇವೀ ವ್ರತಪರಾ ಕೃಷ್ಣ ಸಂಲಗ್ನ ಮಾನಸಾ |
ದದರ್ಶ ತೇಜಸಾಂ ಮುಢ್ಯೇ ಸ್ವರೂಪಂ ಸರ್ವಮೋಹನಂ ॥ ೨ ॥

ಸದ್ರತ್ನ ಸಾರರಚಿತೇ ಹೀರಕೇಣ ಪರಿಷ್ಕೃತೇ |
ಯುಕ್ತೇ ಮಾಣಿಕ್ಯಮಾಲಾಭೀ ರತ್ನಪೂರ್ಣೇ ಮನೋರಮೇ ॥ ೩ ॥

ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರಾಯಣ :—ಕರುಣಾಮಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ವರಮಾತ್ಮನು ಪಾರ್ವತಿಯ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದುರ್ಲಭವೂ ಅದೃಶ್ಯವೂ ಆದ ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು.

೨. ವ್ರತಪರಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಅನನ್ಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸಿ ನುತಿಸುತ್ತ, ತೇಜೋಮಂಡಲದ ಮುಢ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಕಲರ ಮನಮೋಹಕವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಂಡಳು.

೩. ಶ್ರೇಷ್ಠರತ್ನಗಳಿಂದ ಖಚಿತವಾಗಿ, ಉತ್ತಮ ವಜ್ರಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ, ಮಾಣಿಕ್ಯರತ್ನದ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿರುವ, ಮನೋಹರವಾದ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದನು.

ಪೀತಾಂತುಕಂ ವಹ್ನಿ ಶುದ್ಧಂ ವರಂ ವಂತಕರಂ ಪರಂ |

ವನಮಾಲಾಗಲಂ ಶ್ಯಾಮಂ ರತ್ನಭೂಷಣಭೂಷಿತಂ

|| ೪ ||

ಕಿಶೋರನಯಸಂ ಚಿತ್ರವೇಷಂ ವೈ ಚಂದನಾಂಕಿತಂ |

ಚಾರುಸ್ಥಿತಾಸ್ಯಮಿಾಡ್ಯಂ ತಚ್ಚಾರದೇಂದುನಿನಿದಕಂ

|| ೫ ||

ಮಾಲತೀಮಾಲ್ಯಸಂಯುಕ್ತಂ ಕೇಕಿಪಿಚ್ಛಾವಚೂಡಕಂ |

ಗೋಪಾಂಗನಾಪರಿವೃತಂ ರಾಧಾವಕ್ಷಸ್ಥಲೋಜ್ವಲಂ

|| ೬ ||

ಕೋಟಿಕಂದರ್ಪಲಾವಣ್ಯಲೀಲಾಧಾನು ಮನೋಹರಂ |

ಅತೀವ ಹೃಷ್ಯಂ ಸರ್ವೇಷ್ಟಂ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕಾರಕಂ

|| ೭ ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರೂಪಂ ರೂಪವತೀ ಪುತ್ರಂ ತದನುರೂಪಕಂ |

ಮನಸಾ ವರಯಾನಾಸ ವರಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ತತ್ಕ್ಷಣಂ

|| ೮ ||

೪. ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಪೀತಾಂಬರವನ್ನುಟ್ಟು, ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕೊಳಲನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ಆ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರನು ಕಂಠದಲ್ಲಿರುವ ವನಮಾಲೆಯಿಂದಲೂ ರತ್ನ ಭರಣಗಳಿಂದಲೂ ಮನೋಹರನಾಗಿದ್ದನು.

೫. ಗೋಪಕಿಶೋರರೂಪಿಯಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಚಂದನದ ಬೊಟ್ಟುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ, ಶರಚ್ಚಂದ್ರನನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ಮಂದಸ್ಥಿತವದನದಿಂದ ಮನೋಹರನೂ, ಸ್ತುತಿಗೆ ಅರ್ಹನೂ ಆಗಿದ್ದನು.

೬. ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಜಾಜೀಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ ನವಿಲುಗರಿಯನ್ನೂ ಧರಿಸಿ, ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ಪರಿವೃತನಾದ ಆ ಗೋಪಸುಂದರನು ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲರಾಧೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮೋಹಕನಾಗಿದ್ದನು.

೭. ಕೋಟಿಮನ್ಮಥರ ಮನೋಹರನಾದ ಲಾವಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅಶ್ರಯನೂ ಸರ್ವದಾ ಸಂತುಷ್ಟನೂ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹದಾಯಕನೂ ಆದ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ವಾರ್ವತಿಯು ಘನದಣಿಯುವಂತೆ ನೋಡಿದಳು

೮. ರೂಪವತಿಯಾದ ವಾರ್ವತಿಯು ಪರಮಾತ್ಮನ ಮನೋಹರವಾ ಆ ರೂಪಲಾವಣ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನಿಗೆ ಅನುರೂಪನಾದ ಪುತ್ರನು ತನ್ನ ಜನಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬಯಸಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದಳು.

ವರಂ ದತ್ವಾ ವರೇಶಸ್ತು ಯದ್ಯನ್ಮನಸಿ ವಾಂಛಿತಂ |
ದತ್ವಾಭೀಷ್ಟಂ ಸುರೇಭ್ಯಶ್ಚ ತತ್ತೇಜೋಽನ್ತರಧೀಯತ || ೯ ||

ಕುಮಾರಂ ಬೋಧಯಿತ್ವಾ ತು ದೇವದೇವೈ ದಿಗಂಬರಂ |
ದದುರ್ನಿರುಪಮಂ ತತ್ರ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಯೈ ಕೃಪಾನ್ವಿತಾಃ || ೧೦ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದದೌ ದುರ್ಗಾ ರತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಸುವರ್ಣಾನಿ ಚ ಭಿಕ್ಷುಭ್ಯೋ ಬಂದಿಭ್ಯೋ ವಿತ್ಸನಂದಿತಾ || ೧೧ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ನೋಜಯಾಮಾಸ ದೇವಾನ್ ವೈ ವರ್ವತಾಂಸ್ತಥಾ |
ಶಂಕರಂ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಚೋಪಹಾರೈರನುತ್ತಮೈಃ || ೧೨ ||

ದುಂದುಭಿಂ ವಾದಯಾಮಾಸ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಮಂಗಲಂ |
ಸಂಗೀತಂ ಗಾಪಯಾಮಾಸ ಹರಿಸಂಬಂಧಿಸುಂದರಂ || ೧೩ ||

೬. ತೇಜೋಮಯನಾದ ವರಮಾತ್ಮನು ಪಾರ್ವತಿಯ ಮನೋಭಿಲಷಿತಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಅವರವರ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿ ಅಂತರ್ಧಾನಹೊಂದಿದನು.

೧೦. ಅನಂತರ ದಯಾಯುತರಾದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸನತ್ಕುಮಾರನಿಗೆ ಹೇಳಿ ದಿಗಂಬರನೂ, ಅನುಸಮನೂ ಆದ ಪರಶಿವನನ್ನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದನು

೧೧. ಇತ್ತ ದುರ್ಗಾ (ಪಾರ್ವತಿ) ದೇವಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆಲ್ಲ ವಿವಿಧರತ್ನಗಳನ್ನಿತ್ತು, ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗೂ, ಬಂದಿಗಳಿಗೂ ಸುವರ್ಣನಾಣ್ಯಗಳನ್ನಿತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಅಭಿನಂದಿತಳಾದಳು.

೧೨. ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ, ಪರ್ವತಾಭಿಮಾನಿಪುರುಷರನ್ನೂ, ಭೋಜನದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ, ಶಂಕರನಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಉಪಹಾರಗಳನ್ನಿತ್ತು ನೂಜಿಸಿದಳು.

೧೩. ನಗಾರಿ ಮುಂತಾದ ಮಂಗಳವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿ, ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸುಂದರ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಗಾನಮಾಡಿಸಿದಳು.

ವ್ರತಂ ಸಮಾನ್ಯ ಸಾ ದುರ್ಗಾ ದತ್ತಾ ದಾನಾನಿ ಸಸ್ಮಿತಾ |
ಸರ್ವಾಂಶ್ಚ ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ತು ಬುಭುಜೇ ಸ್ವಾಮಿನಾ ಸಹ || ೧೪ ||

ತಾಂಬೂಲಂ ಚ ವರಂ ರಮ್ಯಂ ಕರ್ಪೂರಾದಿ ಸುವಾಸಿತಂ |
ಕ್ರಮಾತ್ಮದಾಯ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಬುಭುಜೇ ತೇನ ಕಾತುಕಾತ್ || ೧೫ ||

ವಯಃ ಫೇನನಿಭಾಂ ಶಯ್ಯಾಂ ರಮ್ಯಾಂ ಸದ್ರತ್ನಮಂಚಕೇ |
ಪುಷ್ಪಚಂದನಸಂಯುಕ್ತಾಂ ಕಸ್ತೂರೀ ಕುಂಕುಮಾನ್ವಿತಾಂ |
ರಹಸಿ ಸ್ವಾಮಿನಾಸಾರ್ಧಂ ಸುಷ್ವಾಪ ಪರಮೇಶ್ವರೀ || ೧೬ ||

ಕೈಲಾಸಸೈಕದೇಶೇ ಚ ರಮ್ಯೇ ಚಂದನಕಾನನೇ |
ಸುಗಂಧಿಕುಸುಮಾಢ್ಯೇನ ವಾಯುನಾ ಸುರಭೀಕೃತೇ || ೧೭ ||

ಭ್ರಮರಧ್ವನಿಸಂಯುಕ್ತೇ ಪುಂಸ್ಕೋಕಿಲರುತಾಶ್ರಯೇ |
ವ್ಯಹಾರ್ಷೀತ್ಸಾ ಸುರಸಿಕಾ ತತ್ರ ತೇನ ಸಹಾಂಬಿಕಾ || ೧೮ ||

೧೪. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯು ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನು ಪೂರ್ಣ
ಗೊಳಿಸಿ, ವಿವಿಧ ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಊಟಮಾಡಿಸಿ, ಸ್ಥಿತಮುಖಿ
ಯಾಗಿ ಪತಿಯೊಡನೆ ತಾನೂ ಭುಜಿಸಿದಳು.

೧೫. ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರಾದಿಗಳಿಂದ ಸುವಾಸಿತವಾದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಕ್ರಮ
ವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು, ತಾನೂ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಸೇವಿಸಿದಳು.

೧೬. ರತ್ನಮಂಚದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿರುವ ಪುಷ್ಪಚಂದನಗಳಿಂದಲೂ ಕಸ್ತೂರಿ
ಕುಂಕುಮಗಳಿಂದಲೂ ಸುವಾಸಿತವಾದ, ಹಾಲಿನ ನೋರೆಯಂತೆ ಬಿಳುವಾದ, ಶಯನ
ದಲ್ಲಿ ವಾರ್ವತಿಯು ಪರಮೇಶನೊಡನೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿದಳು.

೧೭-೧೮ ದಿವ್ಯ ಕುಸುಮಗಳ ವರಿಮಳವನ್ನು ಬೀರುವ ವಾಯುವಿನಿಂದ
ಸುವಾಸಿತವಾಗಿ ದುಂಬಿ ಮತ್ತು ಗಂಡು ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಇಂಚರದಿಂದ ಮನೋಹರ
ವಾಗಿರುವ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತದ ಒಂದು ಭಾಗವಾದ ಚಂದನಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ರಸಿಕಳಾದ
ಆ ಅಂಬಿಕೆಯು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಕಾಂತನೊಡನೆ ವಿಹರಿಸಿದಳು.

ರೇತಃಪತನಕಾಲೇ ಚ ಸ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಷ್ಣು ಮಾಯಯೋ !

ವಿಧಾಯ ವಿಪ್ರರೂಪಂ ತದಾಜಗಾಮ ರತೇರ್ಗೃಹಂ

|| ೧೯ ||

ಜಟಾವಂತಂ ವಿನಾ ತೈಲಂ ಕುಚೈಲಂ ಭಿಕ್ಷುಕಂ ಮುನೇ !

ಅತೀವ ಶುಕ್ಲದಶನಂ ತೃಷ್ಣಯಾ ಪರಿಸೀಡಿತಂ

|| ೨೦ ||

ಅತೀವ ಕೃಶಗಾತ್ರಂ ಚ ಬಿಭೃತ್ತಿಲಕಮುಜ್ಜಲಂ !

ಬಹುಕಾಕುಸ್ಥರಂ ದೀನಂ ದೈನ್ಯಾತ್ಮಸ್ಥಿತಮೂರ್ತಿಮತ್

|| ೨೧ ||

ಅಜುಹಾಸ ಮಹಾದೇವಮತಿವೃದ್ಧೋಽನ್ಯ ಯಾಚಕಃ !

ದಂಡಾವಲಂಬನಂ ಕೃತ್ವಾ ರತಿಗೃಹೇತಿದುರ್ಬಲಃ

|| ೨೨ ||

|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉನಾಚ ||

ಕಿಂ ಕರೋಷಿ ಮಹಾದೇವ ರಕ್ಷ ಮಾಂ ಶರಣಾಗತಂ !

ಸಪ್ತ ರಾತ್ರಿವ್ರತೇತೀತೇ ಪಾರಣಾಕಾಂಕ್ಷಿಣಂ ಕ್ಷುಧಾ

|| ೨೩ ||

೧೯. ಶಿವನ ರೇತಸ್ಸು ಪತನವಾಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾದ ವಿಷ್ಣುವು ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಅವರ ರತಿಗೃಹದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

೨೦. ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚದೆ ಒರಟಾಗಿರುವ ಜಟಾಭಾರದಿಂದಲೂ, ಉಟ್ಟಿರುವ ಕೊಳಕಾದ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದಲೂ, ಅತ್ಯಂತ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಾಯಾರಿ ಬಳಲಿದ ಭಿಕ್ಷುಕನಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದನು.

೨೧. ಅತ್ಯಂತ ಕೃಶವಾದ ಶರೀರವುಳ್ಳ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಜ್ವಲವಾದ ತಿಲಕವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರೂ ದೀನತೆಯಿಂದ ಕುಸ್ಥಿತವಾದ ಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳವನೂ, ವಿಕಾರವುಳ್ಳವನೂ ಆಗಿದ್ದನು.

೨೨. ವೃದ್ಧಾವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಬಲನಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ದಂಡವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ರತಿಗೃಹದ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಕುರಿತು ಅನ್ನವನ್ನು ಬೇಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

೨೩. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ—ಎಲೈ ಮಹಾದೇವನೇ ನೀನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ. ಏಳುರಾತ್ರಿ ಉಪವಾಸ ವ್ರತವನ್ನು ಕಳೆದು ಹಸಿವಿನಿಂದ ವಾರಣೆಯನ್ನು ಬಯಸಿ ನಿನಗೆ ಶರಣಾಗತನಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು.

ಕಂ ಕರೋಷಿ ಮಹಾದೇವ ಪೇ ತಾತ ಕರುಣಾನಿಧೇ |

ಪಶ್ಯ ವೃದ್ಧಂ ಜರಾಗ್ರಸ್ತಂ ತೃಷ್ಣಯಾ ಪರಿಪೀಡಿತಂ

|| ೨೪ ||

ಮಾತರುತ್ತಿಷ್ಠ ಮೇಃಸ್ಥಂ ತ್ವಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾದ್ಯ ಶಿವಂ ಜಲಂ |

ಅನಂತರತ್ನೋದ್ಭವಜೇ ರಕ್ಷ ಮಾಂ ಶರಣಾಗತಂ

|| ೨೫ ||

ಮಾತರ್ಮಾತರ್ಜಗನ್ಮಾತರೇಹಿ ನಾಹಂ ಸ್ಥಿತೋ ಬಹಿಃ |

ಸೀದಾಮಿ ತೃಷಯಾ ಕಸ್ಮಾತ್ಸಿಂಹತಾಯಾಮಾತ್ಮಮಾತರಿ

|| ೨೬ ||

ಇತಿ ಕಾಕುಸ್ಥರಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಿವಸ್ಯೋತ್ತಿಷ್ಠತೋ ಮುನೇ |

ಪಸಾತ ವೀರ್ಯಂ ಶಯ್ಯಾಯಾಂ ನ ಯೋನೌ ಪ್ರಕೃತೇಸ್ತದಾ

|| ೨೭ ||

ಉತ್ತಿಸ್ಥೌ ಪಾರ್ವತೀ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತ್ರಂ ಪಿಥಾಯ ಚ |

ಅಜಗಾಮ ಬಹಿರ್ವಾರಂ ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ಸಹ ಶಂಕರಃ

|| ೨೮ ||

೨೪. ಕರುಣಾನಿಧಿಯಾದ ಎಲೈ ಮಹಾದೇವನೇ ಅತಿವೃದ್ಧನೂ ಬಾಯಾರಿ ಬಳಲಿದವನೂ ಆದ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸದೆ ನೀನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ?

೨೫. ಅನೇಕರತ್ನಪ್ರಭವನಾದ ಹಿಮವಂತನ ಪುತ್ರಿಯೇ ಏಳು. ಶರಣಾಗತ ನಾದ ನನಗೆ ಅನ್ನನೀರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡು.

೨೬. ಎಲಾ ಜಗನ್ಮಾತೆಯೇ, ನಾನು ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲಲಾರೆ. ಬೇಗ ಬಾ. ಮಾತೆಯಾದ ನೀನಿರುವಾಗ ನಾನು ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವುದುಚಿತವೇ ?

೨೭. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಈ ರೀತಿಯಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದೀನಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಏಳಲಾರಂಭಿಸಿದ ಶಿವನ ರೇತಸ್ಸು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳದೆ ಹಾಸಿಗೆ ಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿತು.

೨೮. ಶಿವನ ರೇತಸ್ಸು ವೃರ್ಧವಾದುದನ್ನು ಕಂಡು, ಭಯಾಕುಲಿತಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯೂ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇಲಕ್ಕೇರ್ದಳು. ಅನಂತರ ಶಂಕರನು ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ರತಿಗೃಹದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದನು.

ದದರ್ಶ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದೀನಂ ಜರಯಾ ಪರಿಸೀಡಿತಂ |

ವೃದ್ಧಂ ಲುಲಿತಗಾತ್ರಂ ಚ ಬಿಭ್ರತಂ ದಂಡಮಾನತಂ || ೨೯ ||

ತಪಸ್ವಿನಮಶಾಂತಂ ಚ ಶುಷ್ಕಕಂಠಾಷ್ಟತಾಲುಕಂ |

ಕುರ್ವಂತಂ ಪರಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಣಾನುಂ ಸ್ತವನಂ ತಯೋಃ || ೩೦ ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ವಚನಂ ತತ್ರ ನೀಲಕಂಠಃ ಸುಧೋಷಮಂ |

ಉನಾಚ ಪರಯಾ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪ್ರಸನ್ನಸ್ತಂ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಚ || ೩೧ ||

|| ಶಂಕರ ಉನಾಚ ||

ಗೃಹಂ ತೇ ಕುತ್ರ ವಿಪ್ರರ್ಷೇ ವದ ವೇದವಿದಾಂ ವರ |

ಕಿನ್ನಾಮ ಭವತಃ ಸ್ವಿಪ್ರಂ ಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಾಂಪ್ರತಂ || ೩೨ ||

|| ಸಾರ್ವತ್ಯುನಾಚ ||

ಅಗತೋಽಸಿ ಕುತೋ ವಿಪ್ರ ಮನು ಭಾಗ್ಯಾದುಪಸ್ಥಿತಃ |

ಅದ್ಯ ಮೇ ಸಫಲಂ ಜನ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮದ್ಗೃಹೇತಿಧಿಃ || ೩೩ ||

೨೯. ವಾರ್ಧಕ್ಯಪೀಡಿತನಾಗಿ ಸಡಿಲವಾದ ದೇಹವನ್ನು ಊರುಗೋಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯಿಂದ ಧರಿಸಿ, ದೀನನಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ತಿವನು ನೋಡಿದನು.

೩೦. ಅಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಒಣಗಿಹೋದ ತುಟಿ ಮತ್ತು ಗಂಟಲುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪರಮ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರನ್ನು ಆ ಅನಾಥಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನಮಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

೩೧. ಅವನ ದೀನವಚನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನೀಲಕಂಠನು (ಶಿವ) ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಬೀರುತ್ತ, ಅಮೃತೋಷಮವಾದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

೩೨. ಶಂಕರ:—ವೇದಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನೇ, ನಿನ್ನ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿರುವುದು? ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯನಾಮಾಂಕಿತವಾವುದು? ಎಂಬುದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

೩೩. ಸಾರ್ವತಿ:—ಎಲೈ ವಿಪ್ರವರನೇ, 'ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯೋದಯದಿಂದ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ನೀನು ಬಂದಿರುವೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಇಂದು ನನ್ನ ಜನ್ಮವು ಸಫಲವಾಯಿತು.

ಅತಿಥಿಃ ಪೂಜಿತೋ ಯೇನ ತ್ರಿಜಗತ್ತೇನ ಪೂಜಿತಂ |

ತತ್ತ್ವವಾಧಿಸ್ಥಿತಾ ದೇವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಗುರವೋ ದ್ವಿಜ

|| ೩೪ ||

ತೀರ್ಥಾನ್ಯತಿಥಿಸಾದೇವಂ ಶತ್ವತ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ನಿಶ್ಚಿತಂ |

ತತ್ಪಾದಧಾತತೋಯೇನ ಮಿಶ್ರಿತಾನಿ ಲಭೇದ್ಗೃಹೀ

|| ೩೫ ||

ಸ ಸ್ನಾತಃ ಸರ್ವತೀರ್ಥೇಷು ಸರ್ವಯಜ್ಞೇಷು ದೀಕ್ಷಿತಃ |

ಅತಿಥಿಃ ಪೂಜಿತೋ ಯೇನ ಸ್ನಾತ್ಮಶಕ್ತ್ಯಾ ಯಥೋಚಿತಂ

|| ೩೬ ||

ಮಹಾದಾನಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಕೃತಾನಿ ತೇನ ಭೂತಲೇ |

ಅತಿಥಿಃ ಪೂಜಿತೋ ಯೇನ ಭಾರತೇ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಂ

|| ೩೭ ||

ನಾನಾಪ್ರಕಾರಪುಣ್ಯಾನಿ ವೇದೋಕ್ತಾನಿ ಚ ಯಾನಿ ವೈ |

ಅನ್ಯೇ ಚಾತಿಥಿಸೇವಾಯಾಃ ಕಲಾಂ ನಾರ್ಹಂತಿ ಸೋಡಶೀಂ

|| ೩೮ ||

೩೪. ಯಾರು ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಪೂಜಿಸುವರೋ ಅವರು ಮೂರು ಲೋಕವನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿದಂತಾಗುವುದು. ವೇದತೆಗಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮತ್ತು ಗುರುಗಳೂ ಅತಿಥಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಧಿಸ್ಥಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ

೩೫. ಅತಿಥಿಯ ವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ನೆರೆಸಿರುವುವು. ಗೃಹಸ್ಥನು ಅತಿಥಿಯ ವಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನೆ ಮಾಡಿದ ನೀರಿನಿಂದ ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಪ್ರಣ್ಯೋದಕವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

೩೬. ಯಾರು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅತಿಥಿಪೂಜೆಯನ್ನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಮಾಡುವನೋ, ಅವನು ಸಕಲ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

೩೭. ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅತಿಥಿ ಪೂಜೆಗೈದವನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಹಾದಾನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಹೊಂದಬಹುದಾದ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

೩೮. ವೇದೋಕ್ತವಾದ ವಿವಿಧ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಅತಿಥಿಸೇವೆಯ ಹದಿನಾರನೆಯ ಒಂದಂಶದಷ್ಟು ಫಲವನ್ನೂ ಕೊಡಲಾರವು.

ಅಪೂಜಿತೋತಿಥಿಯೈಃ ಸ್ಯ ಭವನಾದ್ವಿನಿವರ್ತತೇ |

ಪಿತೃದೇವಾಗ್ನಯೇಃ ಪಶ್ಚಾದ್ಗುರವೋ ಯಾನ್ತೃಪೂಜಿತಾಃ

|| ೩೯ ||

ಯಾನಿ ಕಾನಿ ಚ ಸಾಪಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಕಾನಿ ಚ |

ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಲಭತೇ ನಾಭ್ಯರ್ಚ್ಯಾತಿಥಿಮಾಸ್ವಿತಂ

|| ೪೦ ||

|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉನಾಚ ||

ಜಾನಾಸಿ ವೇದಾನ್ವೇದಜ್ಞೇ ವೇದೋಕ್ತಂ ಕುರು ಪೂಜನಂ |

ಹೃತ್ತೃಡ್ಭ್ಯಾಂ ಸೀಡಿತೋ ಮಾತರ್ವಚನಂ ಚ ಶ್ರುತೌ ಶ್ರುತಂ

|| ೪೧ ||

ವ್ಯಾಧಿಯುಕ್ತೋ ನಿರಾಹಾರೋ ಯದಾ ನಾನಶನವ್ರತೀ |

ಮನೋರಥೇನೋಪಹಾರಂ ಭೋಕ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ ನಾನವಃ

|| ೪೨ ||

೩೯. ಯಾರ ಮನೆಯಿಂದ ಅತಿಥಿಯು ಪೂಜಿತನಾಗದೆ ವೈಧವಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗುವನೋ, ಅವನ ಮನೆಯಿಂದ ಪಿತೃಗಳು, ದೇವತೆಗಳು, ಅಗ್ನಿತ್ರಯಗಳು ಮತ್ತು ಗುರುಗಳು ಅವೂಜಿತರೂ ಅವ್ರಸನ್ನರೂ ಆಗಿ ಹಿಂತಿರುಗುವರು.

(ಅಗ್ನಿತ್ರಯಃ—ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿ, ಗಾರ್ಹಪತ್ಯ, ಆಹವನೀಯ).

೪೦. ಅತಿಥಿಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡದವನು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಯಾವ ಯಾವ ಮಹಾಪಾಪಗಳಿವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಭಾಗಿಯಾಗುವನು.

೪೧. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ—ವೇದಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲ ಎಲೌ ಮಾತೆಯೇ, ವೇದೋಕ್ತವಾದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಮಾಡು. ನಾನು ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಸೀಡಿತನಾಗಿರುವೆನು. ನನ್ನಂಥವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಕ್ರಮವು ವೇದದಲ್ಲಿ ಇಂತು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

೪೨. ಅತಿಥಿಯು ರೋಗಗ್ರಸ್ತನಾಗಲೀ, ಅನಶನ ವ್ರತದಿಂದ ನಿರಾಹಾರಿಯಾಗಲೀ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅವನ ಮನೋಭಿಲಷಿತವಾದ ಉಪಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು.

|| ಪಾರ್ವತೈವಾಚ ||

ಭೋಕ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ ಕಿಂ ವಿವ್ರ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇಚ ಸುದುರ್ಲಭಂ |
ವಾಸ್ಯಾಮಿ ಭೋಕ್ತುಂ ತ್ವಾನುದ್ಯ ಮಜ್ಜನ್ಮ ಸಫಲಂ ಕುರು || ೪೩ ||

|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉವಾಚ ||

ವ್ರತೇ ಸುವ್ರತಯಾ ಸರ್ವಮುಪಹಾರಂ ಸಮಾಹೃತಂ |
ನಾನಾವಿಧಂ ಮಿಷ್ಟಮಿಷ್ಟಂ ಭೋಕ್ತುಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಮಾಗತಃ || ೪೪ ||

ಸುವ್ರತೇ ತವ ಪುತ್ರೋಹಮಗ್ರೇ ಮಾಂ ಪೂಜಯಿಷ್ಯಸಿ |
ದತ್ವಾ ಮಿಷ್ಟಾನಿ ವಸ್ತುನಿ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇ ದುರ್ಲಭಾನಿ ಚ || ೪೫ ||

ತಾತಾಃ ಪಂಚವಿಧಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಮಾತರೋ ವಿವಿಧಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ |
ಪುತ್ರಃ ಪಂಚವಿಧಃ ಸಾಧ್ವೀ ಕಥಿತೋ ವೇದನಾದಿಭಿಃ || ೪೬ ||

೪೩. ಪಾರ್ವತಿ.—ಎಲೈ ವಿವ್ರೋತ್ತಮನೇ, ನೀನು ಯಾವ ಉಪಹಾರ ವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಬಯಸುವೆ? ಆ ಉಪಹಾರವು ತ್ರಿಲೋಕದಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವಾದರೂ ನಿನಗೆ ತಿನ್ನಲು ನಾನು ತರಿಸಿಕೊಡುವೆನು. ಅದನ್ನು ತಿಂದು ನನ್ನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸು.

೪೪. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ.—ವ್ರತನಿಷ್ಕಳಾದ ನೀನು ಪುಣ್ಯಕವ್ರತಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಾವಿಧ ವಾದ ಉಪಹಾರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿರುವಿಯೆಂದು ಕೇಳಿ ನನಗಿಷ್ಟವಾದ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆನು.

೪೫. ಎಲಾ ವ್ರತನಿಷ್ಕಳೇ, ನಾನು ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸುವೆನು. ಅದುದರಿಂದ ತ್ರಿಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ಮಿಷ್ಟಾಹಾರವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸು.

೪೬. ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯೇ, ತಂದೆ ಮತ್ತು ಮಗನು ಐದೈದು ಬಗೆಯಿಂದೂ, ತಾಯಿಯು ಅನೇಕ ಬಗೆಯಿಂದೂ ವೇದಜ್ಞರು ಹೇಳುವರು.

ಪಿಷ್ಪಕಂ ಪರಮಾನ್ನಂ ಚ ಸುಪಕ್ವಾನಿ ಫಲಾನಿ ಚ |

ನಾನಾವಿಧಾನಿ ಪಿಷ್ಪಾನಿ ಕಾಲದೇಶೋದ್ಭವಾನಿ ಚ

|| ೫೦ ||

ಪಕ್ವಾನ್ನಂ ಸ್ವಸ್ತಿಕಂ ಕ್ಷೀರಮಿಕ್ಷುಮಿಕ್ಷುನಿಕಾರಜಂ |

ಘೃತಂ ದಧಿ ಚ ಶಾಲ್ಯಾನ್ನಂ ಘೃತಪಕ್ಷಂ ಚ ವ್ಯಂಜನಂ

|| ೫೧ ||

ಲಡ್ಡುಕಾನಿ ತಿಲಾನಾಂ ಚ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನೈಃ ಸಗುಡಾನಿ ಚ |

ಮನೂಜ್ಞಾ ತಾನಿ ವಸ್ತ್ರಾನಿ ಸುಧಯಾ ತುಲ್ಯಕಾನಿ ಚ

|| ೫೨ ||

ತಾಂಬೂಲಂ ಚ ವರಂ ರಮ್ಯಂ ಕರ್ಪೂರಾದಿ ಸುವಾಸಿತಂ |

ಜಲಂ ಸುನಿರ್ಮಲಂ ಸ್ವಾದು ದ್ರವ್ಯಾಣೈತಾನಿ ವಾಸಿತಂ

|| ೫೩ ||

ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಯಾನಿ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಮೇ ಚಾರುಲಂಬೋದರಂ ಭವೇತ್ |

ಅನಂತರತ್ನೋದ್ಭವಜೇ ತಾನಿ ಮಹ್ಯಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಸಿ

|| ೫೪ ||

೫೦-೫೨. ಅದುದರಿಂದ ತಂಬಿಟ್ಟು, ಪಾಯಸ, ಮಾಗಿದಹಣ್ಣು, ಕಾಲ ದೇಶಾನುಗುಣವಾದ ನಾನಾವಿಧ ಪಿಷ್ಟಗಳು, ಪಕ್ವಾನ್ನ ಸ್ವಸ್ತಿಕವಾಯನ, ಹಾಲು, ಕಬ್ಬು ಮತ್ತು ಅದರ ನಿಕಾರವಾದ ಸಕ್ಕರೆ ಮುಂತಾದುವು. ತುಪ್ಪ, ಮೊಸರು, ಶಾಲ್ಯಾನ್ನ, ತುಪ್ಪದಿಂದ ಬೇಯಿಸಿದ ಕಾಯಿಪಲ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೆ ಕೊಡು

೫೩-೫೪. ಅಲ್ಲದೆ ಎಳ್ಳಿನ ಉಂಡೆಗಳನ್ನೂ, ಬೆಲ್ಲದಿಂದ ಕಲಸಿದ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನವನ್ನೂ, ನನಗೆ ಅವರೂಪವಾದ ಮತ್ತು ಅವೃತ್ತೋಪವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ, ಪಚ್ಚುಕರ್ಪೂರಾದಿಗಳಿಂದ ಸುವಾಸಿತವಾದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನೂ, ನಿರ್ಮಲವೂ, ರುಚಿಕರವೂ, ಸುವಾಸಿತವೂ ಆದ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ನನಗೆ ಕೊಡು.

೫೫. ಅನಂತ ರತ್ನಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣನಾದ ಹಿಮವಂತನ ಪುತ್ರಿಯೇ, ಯಾವ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿಂದರೆ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿ ಜೋಲಾಡುವುದೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೆ ಕೊಡುವವಳಾಗು,

ನಿದ್ಯಾದಾತಾನ್ನ ದಾತಾ ಚ ಭಯತ್ರಾತಾ ಚ ಜನ್ಮದಃ |

ಕನ್ಯಾದಾತಾ ಚ ನೇದೋಕ್ತಾ ನರಾಣಾಂ ಪಿತರಃ ಸ್ಮೃತಾಃ || ೪೭ ||

ಗುರುಪತ್ನೀ ಗರ್ಭದಾತ್ರೀ ಸ್ತನದಾತ್ರೀ ಪಿತುಃ ಸ್ವಸಾ |

ಸ್ವಸಾ ಮಾತುಃ ಸವತ್ನೀ ಚ ಪುತ್ರೈಭಾರ್ಯಾನ್ನ ದಾಯಿಕಾ || ೪೮ ||

ಭೃತ್ಯಃ ಶಿಷ್ಯಶ್ಚ ಪೋಷ್ಯಶ್ಚ ವೀರ್ಯಜಃ ಶರಣಾಗತಃ |

ಧರ್ಮಪುತ್ರಾಶ್ಚ ಚತ್ವಾರೋ ವೀರ್ಯಜೋ ಧನಭಾಗಿತಿ || ೪೯ ||

ಹೃತ್ತೃಡ್ಭ್ಯಾಂ ಪೀಡಿತೋ ಮಾತರ್ವದ್ಭೋಹಂ ಶರಣಾಗತಃ |

ಸಾಂವ್ರತಂ ತವ ವಂಧ್ಯಾಯಾ ಅನಾಥಃ ಪುತ್ರ ಏವ ಚ || ೫೦ ||

೪೭. ವಿದ್ಯೋಪದೇಶಕನೂ, ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡಿದವನೂ, ಭಯದಿಂದ ವಾರುಗಾಣಿಸಿದವನೂ, ಜನ್ಮದಾತ್ಮವೂ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ವಂಶೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುವವನೂ ಮನುಜನಿಗೆ ತಂದೆಗೆ ಸಮಾನರೆಂದು ವೇದೋಕ್ತನಾಗಿದೆ

೪೮. ಗುರುವಿನ ಪತ್ನಿ, ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ್ದವಳು, ಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದವಳು, ತಂದೆಯ ಸಹೋದರಿ, ತನ್ನ ಸಹೋದರಿ, ಸವತಿ ತಾಯಿ, ತನ್ನ ಸೊಸೆ ಮತ್ತು ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡಿದವಳು ಈ ಎಂಟುಜನರೂ ಮನುಜನಿಗೆ ತಾಯಿಯೆನಿಸುವರು.

೪೯. ಸೇವಕ, ಶಿಷ್ಯ, ತನ್ನ ಪೋಷಣೆಗೊಳಗಾದವ, ಮರೆಹೊಕ್ಕವ ಮತ್ತು ತನ್ನ ವೀರ್ಯದಿಂದ ಜನಿಸಿದವ ಈ ಐವರೂ ಪುತ್ರಸದೃಶರು. ಇವರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಧರ್ಮಪುತ್ರರಾದುದರಿಂದ ವೀರ್ಯದಿಂದ ಜನಿಸಿದವನೇ ತಂದೆಯ ಅಸ್ತಿಗೆ ಭಾಗಿ ಯಾಗುವನು.

೫೦ ಎಲಾ ಮಾತೆಯೇ, ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತನೂ, ವೃದ್ಧನೂ ಆದ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮರೆಹೊಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ. ಬಂಜೆಯಾದ ನಿನಗೆ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ನಾನು ಈಗ ಮಗನಾದಂತಾಯಿತು.

ಸ್ವಾಮಿಾ ತೇ ತ್ರಿಜಗತ್ಕರ್ತಾ ಪ್ರದಾತಾ ಸರ್ವಸಂಪದಾಂ |
ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವರೂಪಾ ತ್ವಂ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರದಾಯಿನೀ

|| ೫೬ ||

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಂ ರಮ್ಯಮಮೂಲ್ಯಂ ರತ್ನಭೂಷಣಂ |
ವಹ್ನಿಶುದ್ಧಾಂಶುಕಂ ಚಾರು ಪ್ರದಾಸ್ಯಸಿ ಸುದುರ್ಲಭಂ

|| ೫೭ ||

ಸುದುರ್ಲಭಂ ಹರೇರ್ಮುಕ್ತಂ ಹರೌ ಭಕ್ತಿಂ ದೃಢಾಂ ಸತಿ |
ಹರಿಪ್ರಿಯಾ ಹರೇಃ ಶಕ್ತಿಸ್ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವದಾಸ್ಥಿತಾ

|| ೫೮ ||

ಜ್ಞಾನಂ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಂ ನಾನು ದಾತೃಶಕ್ತಿಂ ಸುಖಪ್ರದಾಂ |
ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಂ ಚ ಕಿಂ ಮಾತರದೇಯಂ ಸ್ವಸುತಾಯ ಚ

|| ೫೯ ||

ಮನಃ ಸುನಿರ್ಮಲಂ ಕೃತ್ವಾ ಧರ್ಮೇ ತಪಸಿ ಸಂತತಂ |
ಶ್ರೇಷ್ಠೇ ಸರ್ವಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಕಾಮೇ ಜನ್ಮಹೇತುಕೇ

|| ೬೦ ||

೫೬. ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೂ ಕರ್ತೃವೆನಿಸಿದ ನಿನ್ನ ಪತಿಯು ಸಕಲ ಸಂವತ್ಸರನ್ನೂ ಕೊಡಲು ಶಕ್ತನಾಗಿರುವನು. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಸ್ವರೂಪಳಾದ ನೀನೂ ಕೂಡ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡತಕ್ಕವಳಾಗಿರುವೆ.

೫೭. ಸರ್ವಸುಲಭವಲ್ಲದ ಸುಂದರವಾದ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೂ, ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ರತ್ನಾಭರಣವನ್ನೂ, ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ, ನೀನು ನನಗೆ ಕೊಡು.

೫೮. ಎಲೌ ಪತಿಯೇ, ಹರಿಪ್ರಿಯಳೂ, ಹರಿಯ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯೂ ಆದ ನೀನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಂತ್ರವನ್ನೂ, ದೃಢವಾದ ಹರಿಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಸರ್ವದಾ ನನಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

೫೯. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ಸುಖಕರವಾದ ದಾನಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ನನಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು. ತಾಯಿಯು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗದಿರುವುದಾವುದು ?

೬೦. ಈ ವಿಷಯೋಪಭೋಗಗಳು ಕಳೆದನಂತರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿರ್ಮಲಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಧರ್ಮವೂ, ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ಆದ ತಪಸ್ಸನ್ನೂ ಚರಿಸುವೆನು. ಪುನಃ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಈ ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಕಾನಾತ್ಮುರುತೇ ಕರ್ಮ ಕರ್ಮಣೋ ಭೋಗೇ ಏನ ಚ |

ಭೋಗೌ ಶುಭಾಶುಭೌ ಜ್ಞೇಯೌ ತೌ ಹೇತೌ ಸುಖದುಃಖಯೋಃ || ೬೦ ||

ದುಃಖಂ ನ ಕಸ್ಮಾದ್ಭವತಿ ಸುಖಂ ನಾ ಜಗದಂಬಿಕೇ |

ಸರ್ವಂ ಸ್ವಕರ್ಮಣೋ ಭೋಗಸ್ತೇನ ತದ್ವಿರತೋ ಬುಧಃ || ೬೧ ||

ಕರ್ಮ ನಿರ್ಮೂಲಯಂತೈವ ಸಂತೋ ಹಿ ಸತತಂ ಮುಧಾ |

ಹರಿಭಾವನಬುದ್ಧ್ಯಾ ತತ್ತಪಸಾ ಭಕ್ತಸಂಗತಃ || ೬೨ ||

ಇಂದ್ರಿಯದ್ರವ್ಯಸಂಯೋಗಸುಖಂ ವಿಧ್ವಂಸನಾವಧಿ |

ಹರಿಸಂಲಾಪರೂಪಂ ಚ ಸುಖಂ ತತ್ಸರ್ವಕಾಲಿಕಂ || ೬೩ ||

ಹರಿಸ್ಮರಣಶೀಲಾನಾಂ ನಾಯುರ್ಯಾತಿ ಸತಾಂ ಸತಿ |

ನ ತೇಷಾಮಿಶ್ವರಃ ಕಾಲೋ ನ ಚ ಮೃತ್ಯುಂಜಯೋ ಧ್ರುವಂ || ೬೪ ||

೬೦. ಮನುಷ್ಯನು ಕಾಮದಿಂದ ಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕರ್ಮ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಭೋಗವು ಶುಭ ಮತ್ತು ಅಶುಭರೂಪವಾಗಿದ್ದು ಸುಖದುಃಖಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

೬೧. ಎಲೈ ಜಗನ್ನಾತೆಯೇ ದುಃಖವಾಗಲೀ, ಸುಖವಾಗಲೀ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ ಲಭಿಸುವುದೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಪಂಡಿತನು ಕರ್ಮವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡುವನು

೬೨. ಸಂತರು ನಿಷ್ಕಲ್ಬರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ತಪೋನಿರತರಾಗಿ, ಸಕಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆಮಾಡಿ, ಕರ್ಮಬಂಧನದಿಂದ ಸರ್ವದಾ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವರು.

೬೩. ಇಂದ್ರಿಯ ಮತ್ತು ದ್ರವ್ಯಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದಂಟಾಗುವ ಸುಖವು ಸಂಬಂಧವಿಚ್ಛೇದವಾಗುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರವಿರುವುದು. ಅದರೇ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸ್ಮರಣರೂಪವಾದ ಸುಖವು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾದುದು.

೬೪. ಎಲೈ ವಾರ್ವತಿಯೇ, ಸರ್ವದಾ ಹರಿಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂತರಿಗೆ ಅಯುಸ್ಸು ಪ್ರೇಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾಗಲೀ, ಕಾಲಪುರುಷನಾಗಲೀ, ಮೃತ್ಯುಂಜಯನಾಗಲೀ ಯಾವ ಕೆಡುಕನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಚಿರಂ ಜೀವಂತಿ ತೇ ಭಕ್ತಾ ಭಾರತೇ ಚಿರಜೀವಿನಃ |

ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಂ ಚ ವಿಜ್ಞಾಯ ಸ್ವಚ್ಛಂದಂ ಸರ್ವಗಾಮಿನಃ

|| ೬೬ ||

ಜಾತಿಸ್ತು ರಾ ಪರೇರ್ಭಕ್ತಾ ಜಾನತೇ ಕೋಟಿಜನ್ಮನಃ |

ಕಥಯಂತಿ ಕಥಾಂ ಜನ್ಮ ಲಭಂತೇ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಮುದಾ

|| ೬೭ ||

ಪರಂ ಪುನಂತಿ ತೇ ಪೂತಾಸ್ತೀರ್ಥಾನಿ ಸ್ವೀಯಲೀಲಯಾ |

ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇತ್ರ ಸೇವಾಯೈ ಪರಾರ್ಥಂ ಚ ಭ್ರಮಂತಿ ತೇ

|| ೬೮ ||

ವೈಷ್ಣವಾನಾಂ ಪದಸ್ಪರ್ಶಾತ್ಸದ್ಯಃ ಪೂತಾ ನಸುಂಧರಾ |

ಕಾಲಂ ಗೋದೋಹಮಾತ್ರಂ ತು ತೀರ್ಥೇ ಯತ್ರ ವಸಂತಿ ತೇ

|| ೬೯ ||

ಗುರೋರಾಸ್ಯಾದ್ವಿಷ್ಣು ಮಂತ್ರಃ ಶ್ರುತಾ ಯಸ್ಯ ಪ್ರವಿಶ್ಯತಿ |

ತಂ ವೈಷ್ಣವಂ ತೀರ್ಥಪೂತಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಪುರಾವಿದಃ

|| ೭೦ ||

೬೬. ಆ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಚಿರಂಜೀವಿಗಳಾಗಿ, ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದು ಎಲ್ಲಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವರು.

೬೭, ಜನ್ಮಾಂತರದ ಜಾತಿಸ್ತುರಣಿಯುಳ್ಳ ಹರಿಭಕ್ತರು ಕೋಟಿಜನ್ಮಗಳ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವರು. ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಾಗ ಜನ್ಮವೆತ್ತುವರು.

೬೮. ಪವಿತ್ರರಾದ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವರು. ಅವರು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೇವೆಗೂ ಮತ್ತು ಸರೋಪದೇಶಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವರು.

೬೯. ಹಸು ಕರಿಯುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು, ವೈಷ್ಣವರು ಯಾವ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೆರೆಸಿದರೂ ಅವರ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಭೂದೇವಿಯು ಪವಿತ್ರವಾಗುವಳು.

೭೦. ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಯಾರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಮಂತ್ರೋಪದೇಶವಾಗಿರು ವುದೋ, ಅವನು ಸಜ್ಜನನಾದ ವೈಷ್ಣವನೆಂದು ಪುರಾವಿದರು ಹೇಳುವರು.

ಪುರುಷಾಣಾಂ ಶತಂ ಪೂರ್ವಮುದ್ಧ ರಂಶಿ ಶತಂ ಪರಂ |
ಲೀಲಯೋ ಭಾರತೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸೋದರಾನ್ಮಾತರಂ ತಥಾ || ೭೧ ||

ಮಾತಾನುಹಾನಾಂ ಪುರುಷಾನ್ದ ಶಪೂರ್ವಾನ್ದ ಶಾಪರಾನ್ |
ಮಾತುಃಪ್ರಸೂಮುದ್ಧ ರಂಶಿ ದಾರುಣಾದ್ಯಮತಾಡನಾತ್ || ೭೨ ||

ಭಕ್ತದರ್ಶನಮಾಶ್ಲೇಷಂ ಮಾನವಾಃ ಪ್ರಾಪ್ನುಂತಿ ಯೇ |
ತೇ ಯಾತಾಃ ಸರ್ವತೀರ್ಥೇಷು ಸರ್ವಯಜ್ಞೇಷು ದೀಕ್ಷಿತಾಃ || ೭೩ ||

ನ ಲಿಪ್ತಾಃ ಪಾತಕೈರ್ಭಕ್ತಾ ಸಂತತಂ ಹರಿಮಾನಸಾಃ |
ಯಥಾಗ್ನಯಃ ಸರ್ವಭಕ್ಷಾಃ ಯಥಾ ದ್ರವ್ಯೇಷು ವಾಯವಃ || ೭೪ ||

ತ್ರಿಕೋಟಿಜನ್ಮನಾಮಂತೇ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಜನ್ಮಮಾನವಂ |
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಭಕ್ತಸಂಗಂ ಸ ಮಾನುಷೇ ಕೋಟಿಜನ್ಮತಃ || ೭೫ ||

೩೧. ಅಂಧ ವೈಷ್ಣವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿ. ತಮ್ಮ ನೂರುಜನ ಪೂರ್ವ ಪುರುಷರನ್ನು, ನೂರುಜನ ಮುಂದಿನವರನ್ನೂ, ಸಹೋದರರು ಮತ್ತು ತಾಯಿಯರನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸುವರು

೭೧. ಮಾತಾನುಹರ (ತಾಯಿಯ ತಂದೆ) ಹಿಂದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಜನಿಸಿದ ಹತ್ತು ಹತ್ತು ಜನರನ್ನೂ, ತಾಯಿಯ ತಾಯಿಯನ್ನೂ, ಕ್ರೂರನಾದ ಯಮದಂಡನೆಯಿಂದ ವೈಷ್ಣವನು ಪಾರುಗಾಣಿಸುವನು.

೭೨. ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಆಲಿಂಗನವನ್ನು ವಡೆದ ಮಾನವರು ಸಕಲ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಫಲವನ್ನೂ, ಸಕಲ ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆಯ ಫಲವನ್ನೂ ವಡೆಯುವರು.

೭೩. ಸರ್ವದಾ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸನ್ನಿಟ್ಟಿರುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ವಾಪವು ಸಂಘಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಭಕ್ಷಕವಾದ ಅಗ್ನಿಯೂ, ಸಕಲವನ್ನೂ ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡುವ ವಾಯುವೂ ಪವಿತ್ರವೆನಿಸಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

೭೪. ಪ್ರಾಣಿಯು ಮೂರುಕೋಟಿ ಜನ್ಮಗಳು ಕಳೆದನಂತರ ಮಾನುಷ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಕೋಟಿ ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮಗಳು ಕಳೆದನಂತರ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಸಂಗವು ಅವನಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದು.

ಭಕ್ತಸಂಗಾಧ್ಯವೇದ್ಯಕ್ಷೇರಂಕುರೋ ಜೀವಿತಃ ಸತಿ |
ಅಭಕ್ತದರ್ಶನಾದೇವ ಸ ಚ ಪ್ರಾವ್ನೋತಿ ಶುಷ್ಕತಾಂ

|| ೭೬ ||

ಪುನಃ ಪ್ರಪುಲ್ಲತಾಂ ಯಾತಿ ವೈಷ್ಣವಾಲಾಪಮಾತ್ರತಃ |
ಅಂಕುರಶ್ಚಾನಿನಾಶೇ ಚ ವರ್ಧತೇ ಪ್ರತಿ ಜನ್ಮನಿ

|| ೭೭ ||

ತತ್ತರೋರ್ವರ್ಧಮಾಸಸ್ಯ ಹರಿದಾಸ್ಯಂ ಫಲಂ ಸತಿ |
ಪರಿಣಾಮೇ ಭಕ್ತಿಪಾಕೇ ಪಾರ್ಷದಶ್ಚ ಭವೇದ್ಧರೇಃ

|| ೭೮ ||

ಮಹತಿ ಪ್ರಲಯೇ ನಾಶೋ ನ ಭವೇತ್ತಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಿತಂ |
ಸರ್ವಸೃಷ್ಟೇಶ್ಚ ಸಂಹಾರೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸ್ಯ ವೇಧಸಃ

|| ೭೯ ||

ತಸ್ಮಾನ್ನಾರಾಯಣೇ ಭಕ್ತಿಂ ದೇಹಿ ಮಾನುಂಚಿಕೇ ಸದಾ |
ನ ಭವೇದ್ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಶ್ಚ ವಿಷ್ಣುಮಾಯೇ ತ್ವಯಾ ವಿನಾ

|| ೮೦ ||

೭೬. ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಭಕ್ತಿಯ ಅಂಕುರವು ವೃಕ್ಷವಾಗುವುದು. ಭಕ್ತರಲ್ಲದ ಪಾಪಂಧಿಗಳ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದಲೂ ಭಕ್ತ್ಯಂಕುರವು ಒಣಗುವುದು.

೭೭. ವೈಷ್ಣವರೊಡನೆ ಸಂಲಾಪಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಪುನಃ ಆ ಅಂಕುರವು ಚಿಗುರಿ ಸ್ತುತಿಜನ್ಮದಲ್ಲೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳುವುದು.

೭೮. ಎಲಾ ಪತಿವ್ರತೆಯೇ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯ ಅಂಕುರವು ಬೆಳೆದು ಮರವಾಗಿ ಹರಿದಾಸ್ಯವೆಂಬ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಿಯು ಪರಿವಕ್ಷವಾದ ನಂತರ ಭಕ್ತನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪಾರ್ಷದನಾಗುವನು.

೭೯. ಮಹಾಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಿಯ ನಾರಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಷ್ಣುನಿನ ಪಾರ್ಷದನಿಗೆ ನಾರವಿಲ್ಲ.

೮೦. ಅಂಚಿಕೆಯೇ, ಆದಕಾರಣದಿಂದ ನನಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಲ್ಲ ಸರ್ವದಾ ಭಕ್ತಿಯಿರುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು. ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆಯಾದ ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹವಾದ ಹೊರತು ಯಾರಿಗೂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ತದ್ವಂತಂ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಸ್ತುತಪಸ್ತವ ಪೂಜನಂ |
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಫಲದಾತ್ರೀ ತ್ವಂ ನಿತ್ಯರೂಪಾ ಸನಾತನೀ

|| ೮೦ ||

ಗಣೇಶರೂಪಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ ಕಲ್ಪೇ ಕಲ್ಪೇತವಾತ್ಮಜಃ |
ತ್ವತ್ಕ್ರೋಡಮಾಗತಃ ಸ್ವಪ್ರನಿತ್ಯುಕ್ತಾಂತರಥೀಯತ

|| ೮೧ ||

ಕೃತ್ವಾಂತರ್ಧಾನಮಿಶಶ್ಚ ಬಾಲರೂಪಂ ವಿಧಾಯ ಸಃ |
ಜಗಾನು ಸಾರ್ವತೀತಲ್ಪಂ ಮಂದಿರಾಭ್ಯಂತರಸ್ಥಿತಂ

|| ೮೨ ||

ತಲ್ಪಸ್ಥೇ ಶಿವನೀರ್ಯೇ ಚ ಮಿಶ್ರಿತಃ ಸ ಬಭೂವ ಹ |
ದದರ್ಶ ಗೇಹಶಿಖರಂ ಪ್ರಸೂತೋ ಬಾಲಕೋ ಯಥಾ

|| ೮೩ ||

ಶುದ್ಧಚಂಪಕನರ್ಣಾಭಃ ಕೋಟಿಚಂದ್ರಸಮಪ್ರಭಃ |
ಸುಖದೃಶ್ಯಃ ಸರ್ವಜನ್ಯಶ್ಚಕ್ಷೂರಶ್ಮಿವಿನರ್ಧಕಃ

|| ೮೪ ||

೮೦. ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರೂ ಕೂಡ ಲೋಕೋಪದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತಪಸ್ಸನ್ನೂ, ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಆಚರಿಸುವರು. ನಿತ್ಯಳೂ ಸನಾತನಿಯೂ ಆದ ನೀನು ಸಕಲರ ತಪಸ್ಸಿಗೂ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವೆ.

೮೧. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪ್ರತಿಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ಗಣೇಶನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ವ.ಗ ನಾಗಿ ಅವತರಿಸುವನು. ಈಗಲೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ನಿನ್ನ ಉದರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅಂತರ್ಧಾನಹೊಂದಿದನು.

೮೨. ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪಧಾರಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಕಣ್ಣಿರಿಯಾಗಿ ಬಾಲಕರೂಪಧಾರಿಯಾಗಿ, ರತಿಗೃಹದ ಒಳಗಿರುವ ಸಾರ್ವತಿಯ ಹಾಸಿಗೆಗೆ ಹೋದನು

೮೩. ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವನ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಿತನಾಗಿ, ಆಗತಾನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಿಶುವಿನಂತೆ ಮನೆಯ ಮೇಲುಭಾಗವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಮೇಲುಮುಖನಾಗಿ ಮಲಗಿದನು.

೮೪. ಸಂಪಿಗೆ ಹೂವಿನಂತಿರುವ ಮೈಬಣ್ಣದಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ ಆ ಬಾಲಕನ ಕೋಟಿಚಂದ್ರಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳ ಮುಖವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿತ್ತು.

ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಪಾರ್ವತಿಯು ಸ್ತೋತ್ರವಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಆಕೆಗೆ ತನ್ನ ದಿವ್ಯದರ್ಶನವನ್ನಿತ್ತನು. ಭುವನಮೋಹಕವಾದ ಆ ನುಂದರ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಪಾರ್ವತಿಯು ಆತನೇ ತನಗೆ ಮಗನಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದಳು. ಆಕೆಯ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಾಗಿ ವ್ಹರವಿತ್ತು, ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಅವರವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿದನು. ಅನಂತರ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸನತ್ತುಮಾರನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಶಿವನನ್ನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯರ್ಪಿಸಿದರು. ಸಂತುಷ್ಟಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಅಸಂಖ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಮಿಷ್ಟಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಭೂರಿ ದಕ್ಷಿಣೆಯಿತ್ತು, ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ, ತಾನೂ ಪತಿಯೊಡನೆ ಉಟಮಾಡಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ವವಡಿಸಿದಳು. ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರು ಇಂತು ರತಿಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ವಿಷ್ಣುವು ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಆ ರತಿಗೃಹದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೇಡಿದನು. ಆ ದೀನ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದೆದ್ದು ಬಂದ ಶಿವನ ರೇತಸ್ಸು ಹಾಸಿಗೆಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಪಾರ್ವತಿಯು ದುಃಖಿತಳಾದರೂ, ಬಂದ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದಳು ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಷಧಾರಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವು ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ, ತನಗೆ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಬೇಡಿ, ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿ, ಶಿಶುರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ, ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿವನ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೇರಿ, ಆಗತಾನೆ ಜನಿಸಿದ ಶಿಶುವಿನಂತೆ ಆಟವಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಅಯೋನಿಜನಾದ ಆ ಶಿಶುವೇ ಮುಂದೆ ಗಣೇಶನೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದನು

ಅತೀವ ಸುಂದರತನುಃ ಕಾಮದೇವವಿನೋಹನಃ |
ಮುಖಂ ನಿರುಪಮಂ ಬಿಭ್ರಚ್ಛಾರದೇಂದುವಿನಿಂದಕಂ

|| ೮೬ ||

ಸುಂದರೇ ಲೋಚನೇ ಬಿಭ್ರಚ್ಛಾರುಪದ್ಮವಿನಿಂದಕೇ |
ಓಷ್ಣಾಧರಪುಟಂ ಬಿಭ್ರತ್ಸಕ್ಷಬಿಂಬವಿನಿಂದಕಂ

|| ೮೭ ||

ಕಪಾಲಂ ಚ ಕಪೋಲಂ ಚ ಪರಮಂ ಸುನುನೋಹರಂ |
ಸಾಸಾಗ್ರಂ ರುಚಿರಂ ಬಿಭ್ರದ್ವೀಂದ್ರಚಂಚುವಿನಿಂದಕಂ

|| ೮೮ ||

ತ್ರಿಲೋಕೈ ವೈ ನಿರುಪಮಂ ಸರ್ವಾಂಗಂ ಬಿಭ್ರದುತ್ತಮಂ |
ತಯಾನಃ ಶಯನೇ ರನ್ಯೇ ಪ್ರೇರಯನ್ದಸ್ತಪಾದಕಂ

|| ೮೯ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣೇಶಖಂಡೇ
ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಗಣೇಶೋತ್ಪತ್ತಿವರ್ಣನಂ
ನಾನಾಃಷ್ಠಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೮೬ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸುವ ಸುಂದರ ಶರೀರವುಳ್ಳ ಆ ಬಾಲಕನ
ಮುಖವು ತರಚ್ಚಂದ್ರನನ್ನೂ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ನಿರುವಮವಾಗಿದ್ದಿತು.

೮೭-೮೮ ಕಮಲದಳಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ವಿಶಾಲವಾದ ನೇತ್ರಗಳಿಂದಲೂ,
ಪಕ್ಷವಾದ ತೊಂಡೆಹಣ್ಣನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ತುಟಗಳಿಂದಲೂ, ಗರುಡನ ಕೊಕ್ಕಿ
ಸಂತಿರುವ ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ, ಮನೋಹರವಾದ ಆ ಬಾಲಕನ
ಕವೋಲವು ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ಮಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಿತು.

೮೯. ತ್ರಿಲೋಕದಲ್ಲೂ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ ಸುಂದರಾಂಗಗಳುಳ್ಳ ಆ
ಬಾಲಕನು ರಮ್ಯವಾದ ಶಯನದಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣೇಶಖಂಡದ ನಾರದನಾರಾಯಣ
ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶೋತ್ಪತ್ತಿವರ್ಣನರೂಪವಾದ
ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾವುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಹರೌ ತಿರೋಹಿತೇ ಶರ್ವಾಣೇ ದುರ್ಗಾಶಂಕರಸ್ತದಾ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ವೇಷಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಬಭ್ರಾಮು ಪರಿತೋ ಮುನೇ || ೧ ||

|| ಪಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ ||

ಅಯೇ ನಿಪೇಂದ್ರಾತಿವೃದ್ಧ ಕ್ಷ ಗತೋಽಸಿ ಪ್ತುಧಾತುರಃ |
ಹೇ ತಾತ ದರ್ಶನಂ ದೇಹಿ ಪ್ರಾಣಾನ್ವೈ ರಕ್ಷ ಮೇ ನಿಭೋ || ೨ ||

ಶಿವ ಶೀಘ್ರಂ ಸಮುತಿಷ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ವೇಷಣಂ ಕುರು |
ಕ್ಷಣಮುನ್ಮನಸೋರೇಷ ಗತಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾವಯೋಃ || ೩ ||

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧ ನಾರಾಯಣ :—ನಾರದಮುನಿಯೇ, ಇಂತು ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಲು, ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರು ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಅಲೆದಾಡಿದರು.

೨. ಪಾರ್ವತಿ :— ಅತ್ಯಂತ ವೃದ್ಧನಾದ ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನೇ, ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಳಲಿದ ನೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ತಂದೆಯೇ ನನಗೆ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಉಳಿಸು

೩. ಎಲೈ ಶಿವನೇ, ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಎದ್ದು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಾ. ಕ್ಷಣಕಾಲ ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಆತನು ಕಣ್ಮರೆಯಾದನು.

ಅಗ್ರಹೀತ್ವಾ ಗೃಹಾತ್ಪೂಜಾಂ ಗೃಹಿಣೀತಿಥಿರೀಶ್ವರ |

ಯಾದಿ ಯಾತಿ ಕ್ಷುಧಾರ್ತಶ್ಚ ತಸ್ಯ ಕಿಂ ಜೀವನಂವೃಥಾ

|| ೪ ||

ಪಿತರಸ್ತನ್ನ ಗೃಹ್ಲಂತಿ ಪಿಂಡದಾನಂ ಚ ತರ್ಪಣಂ |

ತಸ್ಯಾಹುತಿಂ ನ ಗೃಹ್ಲಾತಿ ವಹ್ನಿಃ ಪುಷ್ಪಂ ಜಲಂ ಸುರಾಃ

|| ೫ ||

ಹವ್ಯಂ ಪುಷ್ಪಂ ಜಲಂ ದ್ರವ್ಯಮಶುಚೇಶ್ಚ ಸುರಾಸಮಂ |

ಅಮೇಧ್ಯಸದೃಶಃ ಪಿಂಡಃ ಸ್ವರ್ಶನಂ ಪುಣ್ಯನಾಶನಂ

|| ೬ ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತತ್ರ ನಾಗ್ವಭೂನಾಶರೀಣೀ |

ಕೈವಲ್ಯಯುಕ್ತಾ ಸಾ ದುರ್ಗಾ ತಾಂ ಶುಶ್ರಾವ ಶುಚಾತುರಾ

|| ೭ ||

ಶಾಂತಾ ಭವ ಜಗನ್ಮಾತಸ್ಯ ಸುತಂಪತ್ಯ ಮಂದಿರೇ |

ಕೃಷ್ಣಂ ಗೋಲೋಕನಾಥಂ ತಂಪರಿಪೂರ್ಣತಮಂ ಪರಂ

|| ೮ ||

೪. ಈಶ್ವರನೇ. ಹಸಿದು ಬಳಲಿದ ಅತಿಥಿಯು ಉಚಿತ ಸತ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಗೃಹಸ್ಥನ ಮನೆಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದರೆ, ಆ ಗೃಹಸ್ಥನ ಜೀವನವು ವೃಥಾವಾಗುವುದು.

೫. ಅಂಥ ಗೃಹಸ್ಥನು ಕೊಟ್ಟ ತರ್ಪಣೋದಕವನ್ನೂ, ಪಿಂಡವ್ರದಾಸವನ್ನೂ ಪಿತೃದೇವತೆಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅರ್ಪಿಸಿದ ಆಹುತಿಯನ್ನು ಅಗ್ನಿದೇವನೂ, ಪುಷ್ಪಜಲಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ,

೬. ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಅರುಚಿಯಾದ ಗೃಹಸ್ಥನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಹವ್ಯಕವ್ಯಗಳೂ, ವತ್ರಪುಷ್ಪಪಾನೀಯಗಳೂ, ಮಧ್ಯ (ಹೆಂಡ)ಕ್ಕೆ ಸಮನೆನಿಸುವುದು. ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ಪಿಂಡವು ಅಮೇಧ್ಯಸದೃಶವಾಗುವುದು. ಅವನ ಸ್ವರ್ಶದಿಂದ ಪುಣ್ಯನಾಶವಾಗುವುದು.

೭. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಶರೀರವಾಣಿಯೊಂದು ನುಡಿಯಿತು. ದುಃಖಿತಳಾದ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದಳು.

೮. ಎಲೆ ಜಗನ್ಮಾತೆಯೇ ಶಾಂತಳಾಗು. ಗೋಲೋಕಾಧಿನಾಥನೂ, ಪರಿಪೂರ್ಣಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿನ್ನ ಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಶಿಶುವಾಗಿರುವನು. ಹೋಗಿ ನೋಡು.

ಸುಪುಣ್ಯಕವ್ರತತರೋಃ ಫಲರೂಪಂ ಸನಾತನಂ |
ಯತ್ತೇಜೋ ಯೋಗಿನಃ ಶಶ್ವದ್ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಸತತಂ ಮುದಾ || ೯ ||

ಧ್ಯಾಯಂತಿ ವೈಷ್ಣವಾ ದೇವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಶಿವಾದಯಃ |
ಯಸ್ಯ ಪೂಜ್ಯಸ್ಯ ಸರ್ವಾಗ್ರೇ ಕಲ್ಪೇ ಕಲ್ಪೇ ಚ ಪೂಜನಂ || ೧೦ ||

ಯಸ್ಯ ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರೇಣ ಸರ್ವವಿಘ್ನೋ ವಿನಶ್ಯತಿ |
ಪುಣ್ಯರಾಶಿಸ್ವರೂಪಂ ಚ ಸ್ವಸುತಂ ಪಶ್ಯ ಮಂದಿರೇ || ೧೧ ||

ಕಲ್ಪೇ ಕಲ್ಪೇ ಧ್ಯಾಯಸಿ ಯಂ ಜ್ಯೋತೀರೂಪಂ ಸನಾತನಂ |
ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ಮುಕ್ತಿದಂ ಪುತ್ರಂ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹವಿಗ್ರಹಂ || ೧೨ ||

ತೇನ ನಾಂಥಾ ಪೂರ್ಣಬೀಜಂ ತಪಃ ಕಲ್ಪತರೋಃ ಫಲಂ |
ಸುಂದರಂ ಸ್ವಸುತಂ ಪಶ್ಯ ಕೋಟಿಕಂದರ್ಪನಿಂದಕಂ || ೧೩ ||

೯. ಯೋಗಿಗಳು ತೇಜೋಮಯನಾದ ಯಾವ ವರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಭಜಿಸುವರೋ, ಅನಾವಿಯಾದ ಆ ವರಮಾತ್ಮನು ನೀನು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವೆಂಬ ವೃಕ್ಷದ ಫಲರೂಪವಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

೧೦. ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರೂ, ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರೂ, ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಯಾವ ವರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವರೋ, ಪ್ರತಿಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಯಾವಾತನಿಗೆ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯಾಗುವುದೋ ಆತನು ನಿನ್ನ ಶಿಶುವಾಗಿರುವನು.

೧೧. ಯಾರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡಮಾತ್ರದಿಂದ ಸಕಲ ವಿಘ್ನಗಳೂ ನಾಶ ಹೊಂದುವುವೋ, ಪುಣ್ಯರಾಶಿಸ್ವರೂಪನಾದ ಆ ವರಮಾತ್ಮನು ನಿನ್ನ ಸುತನಾಗಿ ಜನಿಸಿರುವನು.

೧೨. ಸನಾತನನೂ ತೇಜೋರೂಪನೂ ಆದ ಯಾವ ವರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರತಿ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ಧ್ಯಾನಮಾಡುವೆಯೋ, ಮುಕ್ತಿದಾಯಕನೂ, ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ವಿಗ್ರಹಧಾರಿಯೂ ಆದ ಆ ವರಮಾತ್ಮನು ನಿನ್ನ ಪುತ್ರನಾಗಿರುವನು.

೧೩. ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಪೂರ್ತಿಗೆ ಬೀಜಸ್ವರೂಪನೂ, ತವನ್ನೆಂಬ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಫಲರೂಪನೂ, ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಮಂದೈಗಳನ್ನು ಮೀರುವವನೂ ಆದ ವರಮಾತ್ಮನು ನಿನ್ನ ಪುತ್ರನಾಗಿರುವನು.

ನಾಯಂ ವಿಪ್ರಃ ಕ್ಷುಧಾರ್ತಶ್ಚ ವಿಪ್ರರೂಪೀ ಜನಾರ್ದನಃ |

ಕಿಂ ವಾ ವಿಲಾಸಂ ಕುರುಷೇ ಕ್ಷ ವಾ ವೃದ್ಧಃ ಕ್ಷ ಚಾತಿಥಿಃ |

ಸರಸ್ವತೀತ್ವೇನ ಮುಕ್ತಾ ವಿರರಾನು ಚ ನಾರದ || ೧೪ ||

ತ್ರಸ್ತಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಾಶವಾಣೀಂ ಜಗಾನು ಸ್ವಾಲಯಂ ಸತೀ |

ದದರ್ಶ ಬಾಲಂ ಪರ್ಯಂಕೇ ಶಯಾನಂ ಸಸ್ಥಿತಂ ಮುದಾ || ೧೫ ||

ಪಶ್ಯಂತಂ ಗೇಹಶಿಖರಂ ಶತಚಂದ್ರಸಮಪ್ರಭಂ |

ಸ್ವಪ್ರಭಾವಟಲೇನೈವ ದ್ಯೋತಯತಂ ಮಹೀತಲಂ || ೧೬ ||

ಕುರ್ವಂತಂ ಭ್ರಮಣಂ ತಲ್ಲೇ ಪಶ್ಯಂತಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಮುದಾ |

ಉಮೇತಿ ಶಬ್ದಂ ಕುರ್ವಂತಂ ರುದಂತಂ ತಂ ಸ್ತನಾರ್ಥಿನಂ || ೧೭ ||

೧೪. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದವನು ಹಸಿದು ಬಳಲಿದ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರೂಪಿಯಾಗಿ ವರಮಾತ್ಮನು ಬಂದಿದ್ದನು. 'ಮುದುಕನೆಲ್ಲಿ, ಅತಿಥಿಯೆಲ್ಲಿ' ಎಂದು ಏಕೆ ವೃಥಾ ಗೋಳಾಡುವೆ. ಅಶರೀರವಾಣಿಯು ಇಂತು ನುಡಿದು ಸುಮ್ಮನಾಯಿತು.

೧೫. ಆಕಾಶವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಚರಿತಳಾದ ವಾರ್ವತಿಯು ಮಂದಿರ ದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ನಗುಮುಖದಿಂದ ಮಲಗಿರುವ ಸುಂದರ ಕಂದನನ್ನು ನೋಡಿದಳು.

೧೬. ಮೇಲುಮುಖನಾಗಿ ಮಲಗಿ ಮನೆಯ ಶಿಖರಭಾಗವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ನೂರುಚಂದ್ರರ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಮನೋಹರನಾದ ಆ ಬಾಲಕನು ತನ್ನ ದೇಹ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಭೂತಲವನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದನು.

೧೭. ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡುತ್ತ, ಇಚ್ಛೆಬಂದಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ, ಸ್ತನ್ಯ ಪಾನಕ್ಕಾಗಿ 'ಉಮಾ' ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ವಾರ್ವತಿಯು ನೋಡಿದಳು.

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತದದ್ಭುತಂ ರೂಪಂ ತ್ರೈಸ್ತ ಶಂಕರಸನ್ನಿಧಿಂ |
ಗತ್ವಾ ಸೋಮಾಚ ಗಿರಿಶಂ ಸರ್ವಮಂಗಲಮಂಗಲಾ

|| ೧೮ ||

|| ಸಾರ್ವತ್ಯನಾಚ ||

ಗೃಹನೂಗಚ್ಛ ಸರ್ವೇಶ ತಪಸಾಂ ಫಲದಾಯಕಂ |
ಕಲ್ಪೇ ಕಲ್ಪೇ ಧ್ಯಾಯಸಿ ಯಂ ತಂ ಪಶ್ಯಾಗತ್ಯ ಮಂದಿರಂ

|| ೧೯ ||

ಶೀಘ್ರಂ ಪುತ್ರಮುಖಂ ಪಶ್ಯ ಪುಣ್ಯಬೀಜಂ ಮಹೋತ್ಸವಂ |
ಪುನ್ನಾ ಮನರಕತ್ರಾಣಕಾರಣಂ ಭವತಾರಣಂ

|| ೨೦ ||

ಸ್ನಾನಂ ಚ ಸರ್ವತೀರ್ಥೇಷು ಸರ್ವಯಜ್ಞೇಷು ದೀಕ್ಷಣಂ |
ಪುತ್ರಸಂದರ್ಶನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕಲಾಂ ನಾರ್ಹತಿ ಷೋಡಶೀಂ

|| ೨೧ ||

ಸರ್ವದಾನೇನ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಪ್ಲಾಪದಕ್ಷಿಣತಶ್ಚ ಯತ್ |
ಪುತ್ರದರ್ಶನಪುಣ್ಯಸ್ಯ ಕಲಾಂ ನಾರ್ಹತಿ ಷೋಡಶೀಂ

|| ೨೨ ||

೧೮. ಸರ್ವಮಂಗಲರೂಪಿಣಿಯಾದ ಸಾರ್ವತಿಯು ಆ ಶಿರುವಿನ ಆತ್ಮಾಶ್ಚರ್ಯ ಕರವಾದ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಚಕಿತಳಾಗಿ, ಶಿವನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತೆಂದಳು.

೧೯. ವಾರ್ವತಿ:—ಎಲೈ ಸರ್ವೇಶ್ವರನೇ, ಯಾರು ತಪಃಫಲದಾಯಕನೋ, ಯಾರನ್ನು ಪ್ರತಿಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ಧ್ಯಾನಮಾಡುವೆಯೋ, ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಬಂದು ನೋಡು.

೨೦. ಪುಣ್ಯಕಾರಣನೂ, ಮಹೋತ್ಸವದಾಯಕನೂ, ಪುನರಕತಾರಕನೂ, ಭವಭಂಜಕನೂ ಆದ ಪುತ್ರನ ಮುಖವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಬಂದು ನೋಡು.

೨೧. ಸಕಲ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥಗಳ ಸ್ನಾನವೂ, ಎಲ್ಲ ಯಜ್ಞಗಳ ದೀಕ್ಷೆಯೂ, ಪುತ್ರಮುಖಾವಲೋಕನದ ಹದಿನಾರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲಾರವು.

೨೨. ಸಕಲ ದ್ರವ್ಯಗಳ ದಾನದಿಂದಲೂ, ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಲಭಿಸುವ ಪುಣ್ಯವು ಪುತ್ರಮುಖಾವಲೋಕನಪುಣ್ಯದ ಹದಿನಾರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೂ ಎನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ವೈಶ್ವರೈಭೀರ್ಯ ಶ್ವೇತ್ಯಂ ಯದೇವಾನಶನೈವ್ರತೈಃ |
ಸತ್ಪುತ್ರೋದ್ಭವಪುಣ್ಯಸ್ಯ ಕಲಾಂ ನಾರ್ಹತಿ ಷೋಡಶೀಂ

|| ೨೩ ||

ಯದ್ವಿವ್ರಭೋಜನೈಃ ಪುಣ್ಯಂ ಯದೇವ ಸುರಸೇವನೈಃ |
ಸತ್ಪುತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಪುಣ್ಯಸ್ಯ ಕಲಾಂ ನಾರ್ಹತಿ ಷೋಡಶೀಂ

|| ೨೪ ||

ಸಾರ್ವತ್ಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಿವಃ ಸಂಹೃಷ್ಟಮಾನಸಃ |
ಆಜಗಾಮ ಸ್ವಭವನಂ ಕ್ಷುಪ್ರಂ ನೈ ಕಾಂತಯಾ ಸಹ |
ದದರ್ಶ ತಲೈ ಸ್ವಸುತಂ ತಪ್ತಕಾಂಚನಸನ್ನಿಭಂ

|| ೨೫ ||

ಹೃದಯಸ್ಥಂ ಚ ಯದ್ರೂಪಂ ತದೇವಾತಿಮನೋಹರಂ |
ಮರ್ಗಾ ತಲ್ಪಾತ್ಸಮಾದಾಯ ಕೃತ್ವಾ ವಕ್ಷಸಿ ತಂ ಸುತಂ |
ಚುಚುಂಬಾನಂದ ಜಲಧೌ ನಿಮಗ್ನಾ ಸೇತ್ಯುವಾಚ ತಂ

|| ೨೬ ||

೨೩. ಸಕಲ ತಪಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಚರಿಸುವುದರಿಂದಲೂ, ಅನಶನವ್ರತಗಳನ್ನು
ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಲೂ ದೊರೆಯುವ ಪುಣ್ಯವೂ ಕೂಡ ಸತ್ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂದ
ಬರುವ ಪುಣ್ಯದ ಹದಿನಾರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನೂ ಹೋಲುವುದಿಲ್ಲ.

೨೪. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದಲೂ, ದೇವತೆಗಳ ಸೇವೆಗೈ
ಯುವುದರಿಂದಲೂ ; ನ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವ ಪುಣ್ಯವೂ ಕೂಡ ಸತ್ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಯ
ಪುಣ್ಯದ ಷೋಡಶಕಲೆಗೂ ಎಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೨೫. ಸಾರ್ವತಿಯು ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಶಿವನು ಆಕೆಯೊ
ಡನೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ಮಂದಿರದೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ
ಚಿನ್ನದಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಮಂಚದಮೇಲೆ ಕಂಡನು.

೨೬. ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೂಪವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳೋ,
ಮನೋಹರವಾದ ಅದೇ ರೂಪವೆತ್ತಿ ಅವತರಿಸಿರುವ ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ಸಾರ್ವತಿಯು
ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಎತ್ತಿ ತನ್ನ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಿಟ್ಟು, ಅನಂದಸಾಗರ
ದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದವಳಾಗಿ ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆಂದಳು.

ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯಾಮೂಲ್ಯರತ್ನಂ ತ್ವಾಂ ಪೂರ್ಣಮೇವ ಸನಾತನಂ |
ಯಥಾ ಮನೋ ದರಿದ್ರಸ್ಯ ಸಹಸಾ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸದ್ಧನಂ

|| ೨೭ ||

ಕಾಂತೇಸುಚಿರಮಾಯತೇ ಪ್ರೋಷಿತೇ ಯೋಷಿತೋ ಯಥಾ |
ಮಾನಸಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ಚ ಬಭೂವ ಚ ತಥಾ ಮನು

|| ೨೮ ||

ಸುಚಿರಂ ಗತಮಾಯಾಂತಮೇಕಪುತ್ರಾ ಯಥಾ ಸುತಂ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತುಷ್ಟ್ವಾ ಯಥಾ ವತ್ಸ ತಥಾಹಮಪಿ ಸಾಂಪ್ರತಂ

|| ೨೯ ||

ಸದ್ರತ್ನಂ ಸುಚಿರಂ ಭ್ರಷ್ಟಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಹೃಷ್ಟೋ ಯಥಾ ಜನಃ |
ಅನಾವೃಷ್ಟಾ ಸುವೃಷ್ಟಿಂ ಚ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯಾಹಂ ತಥಾಸುತಂ

|| ೩೦ ||

ಯಥಾ ಸುಚಿರಮಂಧಾನಾಂ ಸ್ಥಿತಾನಾಂ ಚ ನಿರಾಶ್ರಯೇ |
ಚಕ್ಷುಸ್ಸುನಿರ್ಮಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಃ ಪೂರ್ಣಂ ತಥೈವ ಮೇ

|| ೩೧ ||

೨೭. ಪರಿಪೂರ್ಣಸ್ವರೂಪನೂ, ಅನಾದಿಯೂ, ಅಮೂಲ್ಯರತ್ನಸದೃಶನೂ ಆದ ನಿನ್ನನ್ನು ಪಡೆದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಅಹಿಂತಿತೋಪನತವಾದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕಂಡ ದರಿದ್ರನ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಪ್ರವುಲ್ಲಿತವಾಗಿದೆ.

೨೮. ವ್ರವಾಸಿಯಾದ ಪತಿಯು ಚಿರಕಾಲದಮೇಲೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡ ಪತಿವ್ರತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಯಿತು.

೨೯. ಎಲೈ ವತ್ಸನೇ, ದೇಶಾಂತರವಾಸಿಯಾದ ಮಗನು ಬಹಳಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡ, ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರನುಳ್ಳ ಮಾತೆಯು ಸಂತೋಷಿಸುವಂತೆ ನಾನು ಈಗ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿರುವೆನು.

೩೦. ಬಹಳಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ಕಳೆದುಹೋದ ಉತ್ತಮರತ್ನವನ್ನು ಪುನಃ ಪಡೆದ ಮನುಷ್ಯನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗುವಂತಿಯೂ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಪ್ರಜೆಗಳಂತೆಯೂ ಸುತಮುಖಾವಲೋಕನಮಾಡಿದ ನಾನು ಪ್ರೀತಳಾಗಿರುವೆನು

೩೧. ನಿರಾಶ್ರಯರಾಗಿ ಬಹಳಕಾಲದಿಂದಿದ್ದ ಕುರುಡರಿಗೆ ವಿಶಾಲವಾದ ನೇತ್ರಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು.

ಮಸ್ತುರೇ ಸಾಗರೇ ಘೋರೇ ವತಿತಸ್ಯ ಚ ಸಂಕಟೇ |

ಅನೌಕಸ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನೌಕಾಂ ಮನಃ ಪೂರ್ಣಂ ತಥಾ ಮಮ || ೩೨ ||

ತೃಷ್ಣಯಾ ಶುಷ್ಕಕಂಠಾನಾಂ ಸುಚಿರಾಚ್ಛ ಸುಶೀತಲಂ |

ಸುವಾಸಿತಂ ಜಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಃ ಪೂರ್ಣಂ ತಥಾ ಮಮ || ೩೩ ||

ದಾನಾಗ್ನಿ ಪತಿತಾನಾಂ ಚ ಸ್ಥಿತಾನಾಂ ಚ ನಿರಾಶ್ರಯೇ |

ನಿರಗ್ನಿ ಮಾತ್ರಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಃ ಪೂರ್ಣಂ ತಥಾ ಮಮ || ೩೪ ||

ಚಿರಂ ಬುಭುಕ್ಷಿತಾನಾಂ ಚ ವ್ರತೋಪೋಷಣಕಾರಿಣಾಂ

|| ೩೫ ||

ಸದನ್ನಂ ಪುರತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮನಃ ಪೂರ್ಣಂ ತಥಾ ಮಮ |

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಾರ್ವತೀ ತತ್ರ ಕ್ರೋಡೇ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವಬಾಲಕಂ || ೩೬ ||

೩೨. ದಾಟಲಾಗದ ಘೋರಸಾಗರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ದೋಣಿಯಿಲ್ಲದೆ ತೊಳಲುತ್ತಿರುವವನಿಗೆ ದೋಣಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

೩೩. ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿ ಗಂಟಲು ಗಾರಾದವರಿಗೆ, ಪಚ್ಚ ಕರ್ಪೂರಾದಿಗಳಿಂದ ಸುವಾಸಿತವಾದ ಶೀತಲೋದಕವು ಲಭಿಸಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗುವುದೋ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಅಷ್ಟು ಸಂತುಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

೩೪. ಕಾಡುಕೆಚ್ಚಿನ ಮಧ್ಯೆ ಸಿಲುಕಿ, ನಿರಾಶ್ರಯರಾಗಿ ತಪಿಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ತಂವಾದ ಆಶ್ರಯವು ದೊರೆತರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಅನಂದಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

೩೫. ವ್ರತೋಪವಾಸಾದಿಗಳನ್ನಾಚರಿಸಿ ಚರಕಾಲದಿಂದ ಹಸಿದು ಬಳಲಿ ದವರಿಗೆ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನವು ಲಭಿಸಿದಂತೆ ಲಭಿಸಿದ ನಿನ್ನಿಂದ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು

೩೬. ಸಾರ್ವತಿಯು ಇಂತು ನುಡಿದು ಪರಮಾನಂದಭರಿತಳಾಗಿ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಅಸ್ಥಿಕೊಂಡು ಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದಳು.

ಅಧ್ಯಾಯ ೯]

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣಂ

ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸ್ತನಂ ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಪರಮಾನಂದಮಾನಸಾ |

ಕ್ರೋಡೇ ಚಕಾರ ಭಗವಾನ್ಬಾಲಕಂ ಹೃಷ್ಯಮಾನಸಃ

|| ೩೭ ||

ಚುಚುಂಬ ಗಂಡೇ ವೇದೋಕ್ತಂ ಯುಯುಜೇ ಚಾಶಿಷಂ ಮುದಾ || ೩೮ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ ನಾರದ

ನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಬಾಲಗಣೇಶದರ್ಶನಂ ನಾಮ

ನವಮೋಧ್ಯಾಯಃ

೩೭. ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಶಿವನೂ ಕೂಡ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ತನ್ನ ವಪ್ರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ
ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಿಟ್ಟು ಆನಂದಿಸಿದನು.

೩೮. ಮತ್ತು ಕವೋಲಗಳಿಗೆ ಚುಂಬಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವೇದೋಕ್ತನಾದ
ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದನು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣೇಶಖಂಡದಲ್ಲಿ

ಬಾಲಗಣೇಶದರ್ಶನರೂಪವಾದ

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಇತ್ತ ಶಿವ ವಾರ್ವತಿಯರು ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕಣ್ಮರೆ ಯಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ತಪಿಸಿದರು. ಬಂದ ಅತಿಥಿಯು ನಿರಾಶನಾಗಿ ಮರಳಿದು ವನ್ನು ಕಂಡ ವಾರ್ವತಿಯು ಬಹಳವಾಗಿ ವ್ಯಥೆಗೊಂಡು, ಅವನನ್ನು ಮುಡುಕ ಕರೆತರುವಂತೆ ಶಿವನನ್ನು ಬೇಡಿದಳು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ 'ಬಂದಿದ್ದ ಅತಿಥಿಯು ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಾತ್ರನಲ್ಲವೆಂದೂ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಆ ರೂಪದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದು ಈಗ ಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಶಿಶುವಾಗಿ ಆಡುತ್ತಿರುವನೆಂದೂ' ಅಶರೀರವಾಣಿಯೊಂದು ವಾರ್ವತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿತು. ಕೂಡಲೇ ವಾರ್ವತಿಯು ಪರಮೇಶನೊಡನೆ ಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಹೋಗಿ, ತನ್ನ ಮನೋಭೀಷ್ಠಿತನಾದ ಸರಮಾತ್ಮನು ದಿವ್ಯಮಂಗಳರೂಪಧಾರಿಯಾಗಿ ಬಾಲಲೀಲೆಯಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮನದಣೆಯೆ ನೋಡಿ ಆನಂದತುಂಬಿಲಾಗಿ. ಶಿಶುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸ್ತನ್ಯವಾನ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಪರಮೇಶ್ವರನೂ ಕೂಡ ಬಾಲಕನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಿಟ್ಟು ವೇದೋಕ್ತಮಂತ್ರದಿಂದ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದನು. ಇಂತು ಕಪಟನಾಟಕಸೂತ್ರಧಾರಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಶಿವವಾರ್ವತಿಯ ರನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಅವರ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಗಣೇಶನೆನಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ದಶನೋಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ತೌ ಡೆಂಪತೀ ಬಹಿರ್ಗತ್ಯಾ ಪುತ್ರಮಂಗಲಹೇತವೇ |
ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ರತ್ನಾನಿ ದ್ವಿಜೇಭ್ಯೋ ದಡತುರ್ಮುಖಾಂ || ೧ ||

ಬಂದಿಭ್ಯೋ ಭಿಕ್ಷುಕೇಭ್ಯಶ್ಚ ದಾನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಸಾನಾವಿಧಾನಿ ವಾದ್ಯಾನಿ ವಾದಯಾಮಾಸ ಶಂಕರಃ || ೨ ||

ಹಿಮಾಲಯಶ್ಚ ರತ್ನಾನಾಂ ದದೌ ಲಕ್ಷಂ ದ್ವಿಜಾತಯೇ |
ಸಹಸ್ರಂ ಚ ಗಜೇಂದ್ರಾಣಾಮುಶ್ವಾನಾಂ ಚ ತ್ರಿಲಕ್ಷಕಂ || ೩ ||

ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರಾಯಣ :— ಅನಂತರ ಆ ಶಿವವಾರ್ವತಿಯರು ತಮ್ಮ ಪುತ್ರನ ಮಂಗಳಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮರಿಗೆ ವಿಧವಿಧ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು.

೨. ವಂದಿಮೌಗಧರಿಗೂ, ಬಿಕ್ಷುಕರಿಗೂ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ತೊನಮಾಡಿ ಪರಶಿವನು ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದನು.

೩. ಹಿಮವಂತನೂಕೂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರಿಗೆ ಲಕ್ಷರತ್ನಗಳನ್ನೂ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ವದಾ ಸಾವಿರ ಅನೆಗಳನ್ನೂ, ಮೂರುಲಕ್ಷ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ಡಾನಮಾಡಿದನು.

- ದಶಲಕ್ಷಂ ಗವಾಂ ಚೈವ ಸಂಚಲಕ್ಷಂ ಸುವರ್ಣಕಂ |
ಮುಕ್ತಾಮಾಣಿಕ್ಯರತ್ನಾನಿ ಮಣಿಶ್ರೇಷ್ಠಾನಿ ಯಾನಿ ಚ || ೪ ||
- ಅನ್ಯಾನ್ಯಪಿ ಚ ದಾನಾನಿ ವಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ |
ಸರ್ವಾಣ್ಯಮೂಲ್ಯರತ್ನಾನಿ ಸ್ವೇರೋದೋತ್ಪತ್ತಿಕಾನಿ ಚ || ೫ ||
- ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದದೌ ವಿಷ್ಣುಃ ಕೌಸ್ತುಭಂ ಕೌತುಕಾನ್ನಿಶಃ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಾ ನಿಶಿಷ್ಯದಾನಾನಿ ವಿಸ್ಪ್ರಾಣಾಂ ಮಾಂಭಿತಾನಿ ಚ |
ಸುದುರ್ಲಭಾನಿ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದದೌ ಮುದಾ || ೬ ||
- ಧರ್ಮಃ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಶಕ್ರಶ್ಚ ದೇವಾಶ್ಚ ಮುನಯಸ್ತಥಾ |
ಗಂಧರ್ವಾಃ ಪರ್ವತಾ ದೇವೈರೋ ದದುರ್ಬಾನಂ ಕ್ರಮೇಣ ಚ || ೭ ||
- ಮಾಣಿಕ್ಯಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರತ್ನಾನಾಂ ಚ ಶತಾನಿ ಚ |
ಶತಾನಿ ಕೌಸ್ತುಭಾನಾಂ ಚ ಹೀರಕಾಣಾಂ ಶತಾನಿ ಚ || ೮ ||

೪. ಪಶ್ಚಲಕ್ಷಗೋವುಗಳನ್ನೂ, ಐದುಲಕ್ಷ ಸುವರ್ಣನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಅಗಣಿತವಾಗಿ ಮುಕ್ತ, ಮಾಣಿಕ್ಯ, ರತ್ನ ಮತ್ತು ಮಣಿಗಳನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಿದನು.

೫. ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾದಿ ಇತರ ದಿವ್ಯದಾನಗಳನ್ನೂ, ಸ್ವೇರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಸಕಲ ಅಮೂಲ್ಯರತ್ನಗಳನ್ನೂ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು.

೬. ಗಣೇಶನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆಲ್ಲ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೌಸ್ತುಭರತ್ನಗಳನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೂ ಕೂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅಭೀಷ್ಟಿತವೂ, ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸುದುರ್ಲಭವೂ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ದಾನಮಾಡಿದನು.

೭. ಗಣೇಶನ ಜನ್ಮಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ಸೂರ್ಯ, ಇಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ, ಮುನಿಗಳೂ, ಗಂಧರ್ವರೂ, ಪರ್ವತಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಎಲ್ಲ ದೇವಿಯರೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ದಾನವಿತ್ತರು.

೮. ಸಹಸ್ರಾರು ಮಾಣಿಕ್ಯಗಳನ್ನೂ, ನೂರಾರು ರತ್ನಗಳನ್ನೂ, ನೂರಾರು ಕೌಸ್ತುಭ ಮತ್ತು ವಜ್ರಮಣಿಗಳನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದರು.

ಹರಿದ್ವರ್ಣಮಾಣೀಂದ್ರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಮುದಾನ್ವಿತಾಃ

|| ೯ ||

ಗವಾಂ ರತ್ನಾನಿ ಲಕ್ಷಾಣಿ ಗಜರತ್ನ ಸಹಸ್ರಕಂ |

ಅಮೂಲ್ಯಾನ್ಯಶ್ಚ ರತ್ನಾನಿ ಶ್ವೇತವರ್ಣಾನಿ ಕೌತುಕಾತ್

|| ೧೦ ||

ಶತಲಕ್ಷಂ ಸುವರ್ಣಾನಾಂ ವಹ್ನಿಶುದ್ಧಾಂಶುಕಾನಿ ಚ |

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದದೌ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತತ್ರ ಕ್ಷೀರೋದಧಿಮುಢಾ

|| ೧೧ ||

ಹಾರಂ ಚಾಮೂಲ್ಯರತ್ನಾನಾಂ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ದುರ್ಲಭಂ |

ಅತೀವ ನಿರ್ಮಲಂ ಸಾರಂ ಸೂರ್ಯಭಾನುವಿನಿಂದಕಂ

|| ೧೨ ||

ಪರಿಷ್ಕೃತಂ ಚ ಮಾಣಿಕ್ಯೈರ್ಹೀರಕೈಶ್ಚ ವಿರಾಜಿತಂ |

ರನ್ಮುಂ ಕೌಸ್ತುಭಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ವದೌ ದೇವೀ ಸರಸ್ವತೀ

|| ೧೩ ||

೯. ಸಾವಿರಾರು ಹಸರು ಬಣ್ಣವ ಸಚ್ಚಮದೊಳನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಿಂದ ಪಾಸವಾಡಿದರು.

೧೦ ಉತ್ತಮವಾದ ಲಕ್ಷಗೋವುಗಳನ್ನೂ, ಸುಪರಿ ಅನೆಗಳನ್ನೂ, ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವೂ ಶ್ವೇತವರ್ಣವೂ ಆದ ಅಸಂಖ್ಯ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಪಾಸವಾಡಿದರು.

೧೧. ನೂರುಲಕ್ಷ ಸುವರ್ಣನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ವಹ್ನಿಗಳನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನೂ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಿಂದ ಪಾಸವಾಡಿದರು.

೧೨-೧೩. ಮೂರುಲೋಕದಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವೂ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಮಲವೂ. ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿವಿಸಂದಕವೂ, ಪ್ರೇಣಿಸಿರುವ ವಜ್ರ ಮಾಣಿಕ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕೌಸ್ತುಭರತ್ನದಿಂದಲೂ, ಪರಿಶೋಭಿತವೂ ಆದ ಅಮೂಲ್ಯರತ್ನಹಾರಗಳನ್ನು ಸರಸ್ವತಿಯು ಪಾಸವಾಡಿದಳು.

ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಮುದಿತಸ್ತತ್ರ ವಾದಯಾಮಾಸ ದುಂದುಭಿಂ
ಸಂಗೀತಂ ಸಾಯಮಾಮಾಸ ಕಾರಯಾಮಾಸ ನರ್ತನಂ
ವೇದಾಂಶ್ಚ ಸಾತಯಾಮಾಸ ಪುರಾಣಾನಿ ಚ ನಾರದ

|| ೧೯ ||

ಮುನೀಂದ್ರಾನಾನಯಾಮಾಸ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಶಾನ್ತುಧಾ |
ಅಶಿಷಂ ದಾಪಯಾಮಾಸ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಮಂಗಲಂ |
ಸಾರ್ಥಂ ದೇವೈಶ್ಚ ದೇವೀಭಿರ್ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಶುಭಾಶಿಷಃ

|| ೨೦ ||

|| ವಿಷ್ಣು ರುವಾಚ ||

ಶಿವೇನ ತುಲ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಂ ತೇ ಪರಮಾಯುಶ್ಚ ಬಾಲಕ |
ಪರಾಕ್ರಮೇ ಮಯಾ ತುಲ್ಯಃ ಸರ್ವಸಿದ್ಧೀಶ್ಚರೋ ಭವ

|| ೨೧ ||

|| ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ ||

ಯಶಸಾ ತೇ ಜಗತ್ಪಾಣೋಃ ಸರ್ವಪೂಜ್ಯೋ ಭವಾಜಿರಂ |
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪುರತಃ ಪೂಜಾ ಭವತ್ಪತಿಸುದುರ್ಲಭಾ

|| ೨೨ ||

೧೯. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಆ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುದಿತನಾದ ವಿಷ್ಣುವು ನಗಾರಿ ಮುಂತಾದ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿ, ಸಂಗೀತರಸವನ್ನು ವಾನಮಾಡಿಸಿ ನರ್ತನವನ್ನು ನಡೆಸಿ, ವೇದಪುರಾಣಗಳ ಪಠನಮಾಡಿಸಿದನು.

೨೦. ಅನಂತರ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಪೂಜೆಮಾಡಿಸಿ ಶಿಶುವಿಗೆ ಅವರಿಂದ ಅಶೀರ್ವಾದಮಾಡಿಸಿ ಮಂಗಳವೆಸಗಿದನು.

೨೧. ವಿಷ್ಣು :—ಎಲೈ ಶಿಶುವೇ, ನೀನು ಶಿವನಿಗೆ ಸಮನಾದ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಆಯುಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಮೆರೆಯುವವನಾಗು. ನನಗೆ ಸದ್ಭಕ್ತನಾದ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾಗಿ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ದಾಯಕನಾಗು.

೨೨. ಬ್ರಹ್ಮ :—ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ತೇಜಸ್ವಿಸಿಂದಲೂ, ಯಶಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿ ಸರ್ವಪೂಜ್ಯನಾಗು. ಎಲ್ಲದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಮರ್ಲಭನಾದ ಅಗ್ರ ಪೂಜೆಯು ನಿನಗುಂಟಾಗಲಿ.

ತೈಲೋಕ್ಯಸಾರಂ ಹಾರಂ ಚ ಸದ್ರತ್ನಗಣನಿರ್ಮಿತಂ |
ಭೂಷಣಾನಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ ಸಾ ಸಾವಿತ್ರೀ ದದೌ ಮುದಾ

|| ೧೪ ||

ಲಕ್ಷಂ ಸುವರ್ಣಲೋಷ್ಠಾನಾಂ ಧನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಶತಾನ್ಯಮೂಲ್ಯರತ್ನಾನಾಂ ಕುಬೇರಶ್ಚ ದದೌ ಮುದಾ

|| ೧೫ ||

ದಾನಾನಿ ದತ್ತಾ ವಿಪ್ರೇಭ್ಯಸ್ತೇ ಸರ್ವೇ ದದೃತುಃ ಶಿತುಂ |
ಪರಮಾನಂದಸಂಯುಕ್ತಾಃ ಶಿವಪುತ್ರೋತ್ಸವೇ ಮುನೇ

|| ೧೬ ||

ಭಾರಂ ಪ್ರೋಘಮಶಕ್ತಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬಂದಿಸಸ್ತಥಾ |
ಸ್ಥಾಯಂ ಸ್ಥಾಯಂ ಚ ಗಚ್ಛಂತೋ ಧನಾನಿ ಪಥಿ ಕಾತರಾಃ

|| ೧೭ ||

ಕಥಯಂತಿ ಕಥಾಃ ಸರ್ವೇ ಲಿಖತ್ರಂತಾಃ ಪೂರ್ವದಾಯಿನಾಂ |
ವೃದ್ಧಾಃ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಮುದಿತಾ ಯುವಾನೋ ಭಿಕ್ಷುಕಾ ಮುನೇ

|| ೧೮ ||

೧೪. ಪ್ರೇಷ್ಯರತ್ನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿ ತೈಲೋಕ್ಯಸಾರವೆನಿಸಿದ ಹಾರವನ್ನೂ,
ಸಕಲಾಭರಣಗಳನ್ನೂ ಸಾವಿತ್ರಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ದಾನಮಾಡಿದಳು.

೧೫. ಧನಾಧಿನತಿಯಾದ ಕುಬೇರನು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಆಕಾರ
ದಲ್ಲಿರುವ ಸುವರ್ಣಗಳನ್ನೂ ವಿವಿಧ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ, ನೂರಾರು ಅಮೂಲ್ಯರತ್ನ
ಗಳನ್ನೂ ಮುದದಿಂದ ದಾನಮಾಡಿದನು.

೧೬. ಎಲೈ ನಾರದಮುನಿಯೇ. ಇಂತು ಶಿವನಿಗೆ ವುಕ್ತೋತ್ಸವವಾದಾಗ
ಪರಮಾನಂದತುಂದಿಲರಾದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನಗಳನ್ನು
ಕೊಟ್ಟು ಆ ಶಿರುವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರು.

೧೭. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ದಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಮತ್ತು
ವಂದಿಮಾಗಧರೂ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರಲಾರದೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸೀತು ನಿಶ್ರಮಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದರು

೧೮. ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೊಂಡ ಸಕಲವಯೋವೃದ್ಧರೂ ಹಿಂದೆ ದಾನಮಾಡಿದವರ
ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಯುವಕರೂ, ಭಿಕ್ಷುಕರೂ ಅವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ
ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

॥ ಧರ್ಮ ಉವಾಚ ॥

ಮಯಾ ತುಲ್ಯಃ ಸುಧರ್ಮಿಷ್ಠೋ ಭವಾನ್ಯವತುದುರ್ಲಭಃ |
ಸರ್ವಜ್ಞಶ್ಚ ದಯಾಯುಕ್ತೋ ಹರಿಭಕ್ತೋ ಹರೇಃ ಸಮಃ ॥ ೨೩ ॥

॥ ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ ॥

ವಾತಾ ಭವ ಮಯಾ ತುಲ್ಯೋ ಹರಿಭಕ್ತಶ್ಚ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ |
ವಿದ್ಯಾನಾನ್ವಿಣ್ಯವಾಂಛಾಂತೋ ದಾಂತಶ್ಚ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭ ॥ ೨೪ ॥

॥ ಲಕ್ಷ್ಮೀರುವಾಚ ॥

ಮಮ ಸ್ಥಿತಿಶ್ಚ ತೇ ಗೇಹೇ ದೇಹೇ ಭವತು ಶಾಶ್ವತೀ |
ಸತಿವ್ರತಾ ಮಯಾ ತುಲ್ಯಾ ಶಾಂತಾ ಕಾಂತಾ ಮನೋಹರಾ ॥ ೨೫ ॥

॥ ಸರಸ್ವತ್ಯುವಾಚ ॥

ಮಯಾ ತುಲ್ಯಾ ಸುಕವಿತಾ ಧಾರಣಾಶಕ್ತಿರೇವ ಚ |
ಸ್ಮೃತಿರ್ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿರ್ಭವತ್ಪ್ರತಿರಾಂ ಸುತ ॥ ೨೬ ॥

೨೩. ಧರ್ಮ :—ನೀನು ನನ್ನಂತೆಯೇ ಧರ್ಮಪರಾಯಣನೂ, ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ದಯಾಸಾಗರನೂ, ಹರಿಭಕ್ತನೂ, ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಸಮಾನನೂ ಆಗು.

೨೪. ಮಹಾದೇವ :—ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಸದೃಶನಾದ ಪುತ್ರನೇ, ನೀನು ನನ್ನಂತೆಯೇ. ವಾನಶೀಲನೂ, ಹರಿಭಕ್ತನೂ, ಬುದ್ಧಿವಂತನೂ, ವಿಷ್ಣುವಂತನೂ, ಪುಣ್ಯವಂತನೂ, ಶಾಂತನೂ ಮತ್ತು ದಾಂತನೂ ಆಗು.

೨೫. ಲಕ್ಷ್ಮಿ.—ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ರೋರದಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಸಂಪದ್ರೂಪದಿಂದಲೂ, ಕಾಂತಿರೂಪದಿಂದಲೂ ಇರುವೆನು. ವತಿವ್ರತಿಯೂ, ಸನಗೆ ಸದೈಶಳೂ, ಶಾಂತಳೂ ಮನೋಹರಳೂ ಆದ ಕಾಂತೆಯು ನಿನಗೆ ಲಭಿಸಲಿ.

೨೬. ಸರಸ್ವತಿ :—ಎಲೈ ಪುತ್ರನೇ, ನಿನಗೆ ನನ್ನಂತೆಯೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಯೂ, ಧಾರಣಾಶಕ್ತಿಯೂ ಸ್ಮರಣ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿಯೂ ದೊರೆಯಲಿ.

|| ಸಾವಿತ್ರೈನಾಚ ||

ವತ್ಸಾಹಂ ವೇದಜನನೀ ವೇದಜ್ಞಾನೀ ಭವಾಚಿರಂ |
ಮನ್ಮಂತ್ರೈಜಸಶೀಲಕ್ಷ ಪ್ರವರೋ ವೇದವಾದಿನಾಂ

|| ೨೭ ||

|| ಹಿಮಾಲಯ ಉನಾಚ ||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೇತಿ ಮತಿಃ ಶತ್ವದ್ಭಕ್ತಿಭವತು ಶಾಶ್ವತೀ |
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ತುಲೋ ಗುಣವಾನ್ಮವ ಕೃಷ್ಣ ಪರಾಯಣಃ

|| ೨೮ ||

|| ಮೇನಕೋನಾಚ ||

ಸಮುದ್ರತುಲೋ ಗಾಂಭೀರೈ ಕಾಮತುಲ್ಯಕ್ಷ ರೂಪವಾನ್ |
ಶ್ರೀಯುಕ್ತಃ ಶ್ರೀಶತಿಸಮೋ ಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮಸಮೋ ಭವ

|| ೨೯ ||

|| ವಸುಂಧರೋನಾಚ ||

ಕ್ಷಮಾಶೀಲೋ ಮಯಾತುಲ್ಯಃ ಶರಣ್ಯಃ ಸರ್ವರತ್ನವಾನ್ |
ನಿರ್ವಿಘ್ನೋ ವಿಘ್ನ ನಿಘ್ನ ಶ್ಚ ಭವ ವತ್ಸ ಶುಭಾಶ್ರಯಃ

|| ೩೦ ||

೨೭. ಸಾವಿತ್ರಿ. — ಎಲೈ ವತ್ಸನೇ, ವೇದಮಾತೆಯಾದ ನನ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದ ದಿಂದ ಬಹಳ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ವೇದಜ್ಞಾನಿಯಾಗು. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಜಪಿಸುವವನಾಗಿ ವೇದಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾಗು.

೨೮. ಹಿಮಾಲಯ :—ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಭಕ್ತಿಯೂ ನಿನಗೆ ಉದಯಿಸಿ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಗುಣ ವಂತನೂ ಕೃಷ್ಣ ಪರಾಯಣನೂ ಆಗು.

೨೯. ಮೇನಕೆ :— ಗಾಂಭೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದಂತೆಯೂ, ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮನ್ಮಥನಂತೆಯೂ, ಕಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನಂತೆಯೂ, ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಪ್ರಾರೂಪನಂತೆಯೂ ನೀನು ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗು.

೩೦ ವಸುಂಧರೆ :— ಎಲೈವತ್ಸನೇ, ನೀನು ನನ್ನಂತೆ ಕ್ಷಮಾಶೀಲನೂ, ಶರಣಾಗತ ರಕ್ಷಕನೂ, ಸಕಲರತ್ನಗಳಿಗೆ ಅಶ್ರಯನೂ, ವಿಘ್ನರಹಿತನೂ, ವಿಘ್ನ ನಾಶಕನೂ ಆಗು.

|| ಪಾರ್ವತೈವಾಚ ||

ತಾತತುಲ್ಯಮಹಾಯೋಗೀ ಸಿದ್ಧ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಃ ಶುಭಃ

ಮೃತ್ಯುಂಜಯಶ್ಚ ಭಗವಾನ್ಭವತ್ಸತಿವಿತಾರದಃ

|| ೩೧ ||

ಋಷಯೋ ಮುನಯಃ ಸಿದ್ಧಾ ಸರ್ವೇ ಯುಯುಜುರಾಶಿಷಃ |

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬಂದಿನಶ್ಚೈವ ಯುಯುಜುಃ ಸರ್ವಮಂಗಲಂ

|| ೩೨ ||

ಸರ್ವಂ ತೇ ಕಥಿತಂ ವತ್ಸ ಸರ್ವಮಂಗಲಮಂಗಲಂ |

ಗಣೇಶಜನ್ಮಕಥನಂ ಸರ್ವವಿಘ್ನವಿನಾಶನಂ

|| ೩೩ ||

ಇಮಂ ಸುಮಂಗಲಾಧ್ಯಾಯಂ ಯಃ ಶೃಣೋತಿ ಸುಖಂ ಯತಃ |

ಸರ್ವಮಂಗಲಸಂಯುಕ್ತಃ ಸ ಭವೇನ್ಮಂಗಲಾಲಯಃ

|| ೩೪ ||

೩೧. ಪಾರ್ವತಿ . --ಕಂದೆಯಂತೆ ಮಹಾಯೋಗೀಶ್ವರನೂ, ಸಕಲಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕನೂ, ಮೃತ್ಯುಂಜಯನೂ, ಪಡ್ಕುಣೈಶ್ವರ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣನೂ, ಓನಾಗು

೩೨ ಅನಂತರ ಋಷಿಗಳು, ಮುನಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧರು ಆ ಶಿಶುವಿಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮತ್ತು ವಂಶಿಮಾಗಧರು ಸರ್ವಮಂಗಳವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಬಯಸಿದರು

೩೩ ಎಲೈವತ್ಸ ನಾರದನೇ, ಸರ್ವಮಂಗಳಕರನಾದ ಎಲ್ಲಸಮಾಚಾರವನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದೆನು. ಗಣೇಶಜನ್ಮಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಪೇಳುವುದರಿಂದ ಸಕಲವಿಘ್ನವೂ ವಿನಾಶವಾಗುವುದು.

೩೪. ಮಂಗಳಕರನಾದ ಈ ಅಭ್ಯಾಯವನ್ನು ಯಾರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಳುವರೋ, ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವಮಂಗಳವೂ ಉಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರೇ ಮಂಗಳಗಳಿಗೆ ಮನೆಯಾಗುವರು.

ಅಪುತ್ರೋ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಮಥನೋ ಲಭತೇ ಧನಂ |

ಕೃಪಣೋ ಲಭತೇ ಸತ್ವಂ ಶತ್ವತ್ಸಂಪತ್ತಿದಾಯಿ ಚ

|| ೩೫ ||

ಭಾರ್ಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಭಾರ್ಯಾಂ ಪ್ರಜಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಪ್ರಜಾಂ |

ಆರೋಗ್ಯಂ ಲಭತೇ ರೋಗೀ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ದುರ್ಭಗಾ ಲಭೇತ್

|| ೩೬ ||

ಭ್ರಷ್ಟಪುತ್ರಂ ನಷ್ಟಧನಂ ಪ್ರೋಷಿತಂ ಚ ಪ್ರಿಯಂ ಲಭೇತ್ |

ಶೋಕಾನಿಷ್ಟಃ ಸದಾನಂದಂ ಲಭತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ

|| ೩೭ ||

ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಲಭತೇ ಮರ್ತ್ಯೋ ಗಣೇಶಾಖ್ಯಾನಕಶ್ರುತೌ |

ತತ್ಸಲಂ ಲಭತೇ ನೂನಮಧ್ಯಾಯೇಶ್ವರವಾನ್ಮನೇ

|| ೩೮ ||

ಅಯಂ ಚ ಮಂಗಲಾಧ್ಯಾಯೋ ಯಸ್ಯ ಗೇಹೇ ಚ ತಿಷ್ಠತಿ |

ಸದಾ ಮಂಗಲಸಂಯುಕ್ತಃ ಸ ಭವೇನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ

|| ೩೯ ||

೩೫. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳೂ, ದರಿವರಿಗೆ ಧನವೂ, ದುರ್ಬಲನಿಗೆ ಬಲವೂ, ಶೂನ್ಯವಾದ ಸಂಪತ್ತೂ ಸಿಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ

೩೬. ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವನಿಗೆ ಪತ್ನಿಯೂ, ಪ್ರಜೆಯನ್ನು ಬಯಸುವವನಿಗೆ ಸತ್ಪ್ರಜೆಯೂ, ಲಭಿಸುವುದು. ರೋಗಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವೂ, ದೌರ್ಭಾಗ್ಯನಿಗೆ ಸೌಭಾಗ್ಯವೂ ದೊರೆಯುವುದು.

೩೭. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಠನದಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟನಾದ ಪುತ್ರನನ್ನೂ, ನಷ್ಟವಾದ ಧನನನ್ನೂ, ಪ್ರವಾಸಿಯಾದ ಪತಿಯನ್ನೂ, ಪುನಃ ಪಡೆಯುವರು ದುಃಖಿತನಾದವನು ಸರ್ವದಾ ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

೩೮. ಗಣೇಶನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವಪುಣ್ಯವು ಲಭಿಸುವುದೋ ಆ ಪುಣ್ಯವು ಈ ಅಧ್ಯಾಯ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಲಭಿಸುವುದು.

೩೯. ಮಂಗಳಕರವಾದ ಈ ಅಧ್ಯಾಯವು ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದೋ, ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸರ್ವದಾ ಮಂಗಳವುಂಟಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ.

ಯಾತ್ರಾಕಾಲೇ ಚ ಪುಣ್ಯಾಹೇ ಯಃ ಶ್ರುಣೋತಿ ಸಮಾಹಿತಃ |

ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಂ ಸ ಲಭತೇ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಪ್ರಸಾದತಃ

|| ೪೦ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಸುಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣೇಶಖಂಡೇ

ನಾರದಸಾರಾಯಣ ಸಂವಾದೇ ಗಣೇಶೋದ್ಭವಮಂಗಳಂ

ನಾಮ ದಶಮೋಧ್ಯಾಯಃ

೪೦ ಯಾತ್ರಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಪುಣ್ಯದಿವಸಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಸಾವಧಾನ
ದಿಂದ ಈ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಶ್ರೀ ಗಣೇಶನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸಕಲಾಭಿಷ್ಟ
ವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಸುಹಾಪುರಾಣದ ಗಣೇಶಖಂಡದಲ್ಲಿ

ಗಣೇಶೋದ್ಭವ ಮಂಗಳವೆಂಬ ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಪುತ್ರಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ವಾರ್ವತೀವರಮೇಶರು ತಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ, ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗೂ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ದಾನಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ಪಿಷ್ಣು ಮುಂತಾದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ತಮತಮಗೆ ಅಭಿಷ್ಠಿತವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಆತ್ಮಾದರದಿಂದ ದಾನಮಾಡಿ, ಶಿಶುವಿಗೆ ಮಂಗಳಾಶೀರ್ವಾದಮಾಡಿದರು. ಇಂತು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಆಶೀರ್ವಾದಹೊಂದಿ ಗರ್ಹೇಶನು ದಿನೇ ದಿನೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆದುಂಟಿದ್ದನು. ಗರ್ಹೇಶನ ಮಂಗಳಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಈ ಮಂಗಳಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೇಳಿದವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ಕೈಗೊಡುವುದು.

—|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರವರ್ತೇ ಮಹಾವ್ರತಾಂಕೇ

ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ಏಕಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಹರಿಸ್ತಮೂರ್ತಿಷಂ ಕೃತ್ವಾ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನೇ ವರೇ |

ದೇವೈಶ್ಚ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾರ್ಥಮವಸತ್ತತ್ರ ಸಂಸದಿ || ೧

ದಕ್ಷಿಣೇ ಶಂಕರಸ್ತಸ್ಯ ನಾಮೇ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ |

ಪುರತೋ ಜಗತಾಂ ಸಾಕ್ಷೀ ಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮವತಾಂ ವರಃ || ೨

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರಾಯಣ :—ಶ್ರೀಹರಿಯು ಆ ಶಿರುವಿಗೆ ಇಂತು ಅಶೀರ್ವಾದಮಾಡಿ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳೊಡನೆ ಶ್ರೀಷ್ಠವಾದ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದನು

೨. ಅವನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಂಕರನೂ, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪತಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೂ, ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ಪ್ರಾಕ್ರಿಯೂ, ಧರ್ಮಿಷ್ಠನೂ ಆದ ಧರ್ಮದೇವನೂ ಕುಳಿತರು.

ತಥಾ ಧರ್ಮಸಮೀಪೇ ಚ ಸೂರ್ಯಃ ಪಕ್ರಃ ಕಲಾನಿಧಿಃ |

ದೇವಾಶ್ಚ ಮುನಯೋ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಾಷುಃ ಶೈಲಾಃ ಸುಖಾಸನೇ

|| ೩ ||

ನನರ್ತ ನರ್ತಕಶ್ರೇಣೀ ಜಗುರ್ಗಂಧರ್ವಕಿನ್ನರಾಃ |

ಶ್ರುತಿಸಾರಂ ಶ್ರುತಿಸುಖಂ ತುಷ್ಟವುಃ ಶ್ರುತಯೋ ಹರಿಂ

|| ೪ ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಂ ಶಂಕರನಂದನಂ |

ಅಜಗಾಮ ಮಹಾಯೋಗೀ ಸೂರ್ಯಪುತ್ರಃ ಶನೈಶ್ಚ ರಃ

|| ೫ ||

ಅತ್ಯಂತ ನಮ್ರವದನ ಈಷನ್ಮದ್ರಿತಲೋಚನಃ |

ಅಂತರ್ಬಹಿಃ ಸ್ಮರನ್ಕೃಷ್ಣಂ ಕಷ್ಟೈಕಗತಮಾನಸಃ

|| ೬ ||

ತಪಃಫಲಾಶೀ ತೇಜಸ್ವೀ ಜ್ವಲದಗ್ನಿಶಿಖೋವಮಃ |

ಅತೀವ ಸುಂದರಃ ಶ್ಯಾಮಃ ಪೀತಾಂಬರಧರೋ ವರಃ

|| ೭ ||

೩. ಎಲೈ ನಾರದಮುನಿಯೇ ಅನಂತರ ಧರ್ಮಪುರುಷನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರೂ, ಇಂದ್ರನೂ, ದೇವತೆಗಳೂ, ಮುನಿಗಳೂ ಮತ್ತೆ ಸರ್ವತಾಳಿ ಮಾಡಿದೇವತೆಗಳೂ ಸುಖಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು

೪. ನರ್ತಕ ನರ್ತಕಿಯರು ನರ್ತನಮಾಡಿದರು ಗಂಧರ್ವರು ಮತ್ತು ಕಿನ್ನರರು ಗಾಯನಮಾಡಿದರು. ಉಪನಿಷತ್ತಾರಭಾತನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಶ್ರುತಿಗಳು ಶ್ರವಣಸುಖವಾಗುವಂತೆ ಸ್ತುತಿಸಿದವು.

೫. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಮಹಾಯೋಗೀಶ್ವರನೂ, ಸೂರ್ಯಪುತ್ರನೂ ಆದ ಶನೀಶ್ವರನು. ಶಂಕರನಸುಗನನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು

೬. ಆ ಶನೈಶ್ವರನು ನಮ್ರ ಮುಖನಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ತದೇಕಧ್ಯಾನದಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬಿಗು-ಚೂರಗೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು.

೭-೮. ಶತರಸ ತಪಃಫಲಭೂಕ್ತೃವೂ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆಯಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ, ಶ್ಯಾಮಸುಂದರನೂ ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿಯೂ ಆದ ಆ ಶನೀಶ್ವರನು ಬ್ರಹ್ಮ ನಿಷ್ಕಾ

ಪ್ರಣಮ್ಯ ವಿಷ್ಣುಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಶಿವಂ ಧರ್ಮಂ ರವಿಂ ಸುರಾನ್ |

ಮುನೀಂದ್ರಾನ್ಪಾಲಕಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಜಗಾಮ ತದನುಜ್ಞಯಾ

|| ೮ ||

ಪ್ರಧಾನದ್ವಾರಮಾಸಾದ್ಯ ಶಿವತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಂ |

ದ್ವಾಸ್ತಂ ನೈ ತೂಲಹಸ್ತಂ ಚ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಮುನಾಚ ಹ

|| ೯ ||

|| ಶನೈಶ್ಚ ರ ಉನಾಚ ||

ಶಿವಾಜ್ಞಯಾ ಶಿಶುಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಯಾಮಿ ಶಂಕರಕಿಂಕರ |

ವಿಷ್ಣು ಪ್ರಮುಖದೇವಾನಾಂ ಮುನೀನಾಮನುರೋಧತಃ

|| ೧೦ ||

ಅಜ್ಞಾಂ ದೇಹಿ ಚ ಮಾಂ ಗಂತುಂ ಪಾರ್ವತೀಸನ್ನಿಧಿಂ ಬುಧ |

ಪುನರ್ಯಾಮಿ ಶಿಶುಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾವಿಷಯಾಸಕ್ತಮಾನಸಃ

|| ೧೧ ||

|| ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ಉನಾಚ ||

ಅಜ್ಞಾನಹೋ ನ ದೇವಾನಾಂ ನಾಹಂ ಶಂಕರಕಿಂಕರಃ |

ಮಾರ್ಗಂ ದಾತುಂ ನಶಕ್ನೋಹಂ ವಿನಾ ಮನ್ಮಾತುರಾಜ್ಞಯಾ

|| ೧೨ ||

ಮಹೇಶ್ವರರನ್ನೂ, ಧರ್ಮಸೂರ್ಯರನ್ನೂ, ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳನ್ನೂವಂದಿಸಿ ಅವರ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಶಿಶುಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

೯. ಅಂತಃಪುರದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಈಶನಂತಿ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೂ ರೂಲಧಾರಿಯೂ, ಅದ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷನೆಂಬ ದ್ವಾರಪಾಲಕನನ್ನು ಕೂರಿತೆಂತೆಂದನು.

೧೦ ಶನೈಶ್ಚರಃ— ಎಲೈ ಶಂಕರನ ಕಿಂಕರನೇ, ಶಿವನಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದಲೂ, ವಿಷ್ಣು ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳಮತ್ತು ಮುನಿಗಳ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದಲೂ ನಾನು ಶಿಶುವಾದ ಗಣೇಶನನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

೧೧. ಅದುದರಿಂದ ಎಲೈ ಜ್ಞಾನಿಯೇ ಪಾರ್ವತಿಯಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಶಿಶುವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ವಿಷಯಾಸಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವೆನು.

೧೨. ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ—ನಾನು ದೇವತೆಗಳ ಅಜ್ಞಾಧಾರಕನಾಗಲೀ, ಶಂಕರನ ಕಿಂಕರನಾಗಲೀ ಅಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಡಲಾರೆ.

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಭ್ಯಂತರಭ್ಯೇತ್ಯ ಪ್ರೇರಿತಃ ಸ ಶಿನಾಜ್ಞಯಾ |

ವದೌ ನಾರ್ಗಂ ಗ್ರಹೇಶಾಯ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೋ ಮುದಾ ತತಃ || ೧೩ ||

ಶನಿರಭ್ಯಂತರಂ ಗತ್ವಾ ಚಾನಮನ್ನಮ್ರಕಂಧರಃ |

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಂ ಚ ಪಾರ್ವತೀಂ ಸಸ್ತಿತಾಂ ಮುದಾ || ೧೪ ||

ಸಖಿಭಿಃ ಪಂಚಭಿಃ ಶತ್ವತ್ಸೇವಿತಾಂ ಶ್ವೇತಚಾಮರೈಃ |

ಸಖಿದತ್ತಂ ಚ ತಾಂಬೂಲಮುಪಭುಜ್ಯ ಸುವಾಸಿತಂ || ೧೫ ||

ವಹ್ನಿಶುದ್ಧಾಂಶುಕಾಧಾನಾಂ ರತ್ನಭೂಷಣಭೂಷಿತಾಂ |

ಪತ್ಯಂತೀಂ ನರ್ತಕೀನ್ಯತ್ಯಂ ಪುತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ ಚ ವಕ್ಷಸಿ || ೧೬ ||

ನತಂ ಸೂರ್ಯಸುತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದುರ್ಗಾಸಂಭಾಷ್ಯ ಸತ್ಪರಂ |

ಶುಭಾರಿಷಂ ವದೌ ತಸ್ಯೈವ ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ತನ್ಮಂಗಳಂ ಶುಭಂ || ೧೭ ||

೧೩. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷನು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆದು ಬಂದು ಗ್ರಹೇಶ್ವರನಾದ ಶನಿಗೆ ಮುದದಿಂದ ನಾರ್ಗತೋರಿದನು.

೧೪. ಶನಿಯು ಅಂತಃಪುರದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಸ್ತಿತಮುಖಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು.

೧೫. ಆ ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯು ಐದುಜನ ಸಖಿಯರ ಶ್ವೇತಚಾಮರಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತ, ಅಪ್ಪನವಿಯು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸುವಾಸಿತವಾದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

೧೬. ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ವರಿಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಟ್ಟು, ರತ್ನಭೂಷಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು, ಪುತ್ರನನ್ನು ವಕ್ಷಸ್ತ್ರಲದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿಕೊಂಡು ನರ್ತಕಿಯ ನೃತ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

೧೭. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ತನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವಾಡಿದ ಸೂರ್ಯ ಪುತ್ರನಾದ ಶನೈಶ್ವರನನ್ನು ನೋಡಿ, ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಕುಳಲಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿ, ಅನಿಗಿಮಂಗಳಾಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಂತು ಸುಡಿದಳು.

॥ ಪಾರ್ವತೈವಾಚ ॥

ಕಥಮಾನನ್ದ್ರವಕ್ತ್ರಸ್ತ್ವಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಾಂಪ್ರತಂ |

ಕಿಂ ನ ವತ್ಸಸಿ ಮಾಂ ಸಾಧೋ ಬಾಲಕಂ ನಾ ಗ್ರಹೇಶ್ವರ ॥ ೧೮ ॥

ಸರ್ವೇ ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ ಸಾಧ್ವಿ ಭುಂಜತೇ ತಪಸಃ ಫಲಂ |

ಶುಭಾಶುಭಂ ಚ ಯತ್ಕರ್ಮ ಕೋಟಿಕಲ್ಪೈರ್ನ ಲುಪ್ಯತೇ ॥ ೧೯ ॥

ಕರ್ಮಣಾ ಜಾಯತೇ ಜಂತುರ್ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾಯಮನುಂದಿರೇ |

ಕರ್ಮಣಾ ನರಗೇಹೇಷು ಪಶ್ವಾದಿಷು ಚ ಕರ್ಮಣಾ ॥ ೨೦ ॥

ಕರ್ಮಣಾ ನರಕಂ ಯಾತಿ ವೈಕುಂಠಂ ಯಾತಿ ಕರ್ಮಣಾ |

ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ ಚ ರಾಜೇಂದ್ರ ಭೃತ್ಕಲ್ಪಾಪಿ ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ ॥ ೨೧ ॥

ಕರ್ಮಣಾ ಸುಂದರಃ ಶತ್ಸದ್ವ್ಯಾಧಿಯುಕ್ತಃ ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ |

ಕರ್ಮಣಾ ವಿಷಯಾ ಮಾತರ್ನಿರ್ಲಿಪ್ತಶ್ಚ ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ ॥ ೨೨ ॥

೧೮. ಪಾರ್ವತಿ :—ಎಲೈ ಗ್ರಹಪತಿಯೇ, ಸಾಧುವಾದ ನೀನು ನನ್ನನ್ನಾಗಲೀ, ಶಿಶುವನ್ನಾಗಲೀ ಕತ್ತಿತ್ತಿನ್ನೋಡದೆ ಈಗ ಹೀಗೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿರಲು ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೧೯. ಶನಿ :—ಎಲೌ ಸಾಧ್ವೀಮಹೇಯೇ, ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ ತಪಃ ಫಲವನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸುವರು. ಶುಭಕರ್ಮವಾಗಲೀ. ಅಶುಭಕರ್ಮವಾಗಲೀ ಅನುಭವಿಸಿದ ಹೊರತು ಕೋಟಿಕಲ್ಪಗಳಾದರೂ ಸಮೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

೨೦. ಜಂತುವು ತನ್ನ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ. ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ಇಂದ್ರಲೋಕ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಮನುಷ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ, ಪಶ್ವಾದಿಯೇನಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಜನಿಸುವನು.

೨೧. ನರಕವಾಗಲೀ, ವೈಕುಂಠವಾಗಲೀ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಅಂತೆಯೇ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ ದೊರೆತನವಾಗಲೀ ಸೇವಕತನವಾಗಲೀ ಲಭಿಸುವುದು.

೨೨. ಎಲೌ ಮಾತೆಯೇ, ಮನುಜನು ಜನ್ಮಾಂತರದ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ ಸುಂದರನೋ ರೋಗಿಯೋ ವಿಷಯಾಸಕ್ತನೋ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನೋ ಆಗುವನು

ಕರ್ಮಣಾ ಧನವಾಂಛೋಕ್ತೋ ದೈನ್ಯಯುಕ್ತಃ ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ |

ಕರ್ಮಣಾ ಸತ್ಕುಟುಂಬೀ ಚ ಕರ್ಮಣಾ ಬಂಧುಕಟುಕಃ || ೨೩ ||

ಸುಭಾರ್ಯಶ್ಚ ಸುಪುತ್ರಶ್ಚ ಸುಖೀ ಶತ್ತ್ವತ್ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ |

ಅಪುತ್ರಕಶ್ಚ ಕುಸ್ತ್ರೀಕೋ ನಿಸ್ತ್ರೀಕಶ್ಚ ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ || ೨೪ ||

ಇತಿಹಾಸಂ ಚಾತಿಗೋಪ್ಯಂ ಶ್ರುಣು ಶಂಕರವಲ್ಲಭೇ |

ಅಕಥ್ಯಂ ಜನನೀಷಾರ್ಪಣ ಲಜ್ಜಾ ಜನಕಕಾರಣಂ || ೨೫ ||

ಆಬಾಲಾತ್ಯುಷ್ಣ ಭಕ್ತೋಽಹಂ ಕೃಷ್ಣ ಧ್ಯಾನೈಕಮಾನಸಃ |

ತಪಸ್ತ್ಯಾಸು ರತಶ್ಚ ತ್ವದ್ವಿಷಯೇಪಿ ರತಃ ಸದಾ || ೨೬ ||

ಪಿತಾ ದದೌ ವಿನಾಹೇ ತು ಕನ್ಯಾಂ ಚಿತ್ತ್ರರಥಸ್ಯ ಚ |

ಅತಿತೇಜಸ್ವಿನೀ ಶತ್ತ್ವತ್ಪಪಸ್ತ್ಯಾಸು ರತಾ ಸತೀ || ೨೭ ||

೨೩. ಮನುಜನು ಹಣವಂತನಾಗಲೀ, ದರಿದ್ರನಾಗಲೀ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಟುಂಬಿ ಯಾಗಲೀ, ಬಂಧುಕಂಟಕನಾಗಲೀ ಆಗುವುದೂ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿಯೇ.

೨೪. ತನ್ನ ಕರ್ಮದಿಂದಲೇ ಮನುಜನು ಒಳ್ಳೆಯ ಪತ್ನೀಪುತ್ರರೊಡಗೂಡಿ ಸರ್ವದಾ ಸುಖಿಯಾಗಿರುವನು. ಅಂತೆಯೇ ಪತ್ನೀಪುತ್ರರಹಿತನಾಗಿರುವುದೂ, ದುಷ್ಟ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದೂ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಕರ್ಮಫಲವು.

೨೫. ಎಲಾ ಶಂಕರಪ್ರಿಯಳೇ, ಮಾತೆಯಾದ ನನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳಬಾರದ ಮತ್ತು ಲಜ್ಜಾ ಜನಕವೂ, ಅತಿ ಗೋಪ್ಯವೂ ಆದ ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೇಳು.

೨೬. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಭಕ್ತನಾದ ನಾನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಧ್ಯಾನ ದಲ್ಲೂ, ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ನಿರತನಾಗಿ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದೆ.

೨೭. ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಚಿತ್ತರಥನ ಮಗಳನ್ನು ತಂದು ನನಗೆ ವಿನಾಹ ಮಾಡಿದನು. ಅತ್ಯಂತ ತೇಜಸ್ವಿನಿಯಾದ ಆಕೆಯೂ ತಪೋನಿರತಳಾಗಿದ್ದಳು.

ವಿಕದಾ ಸಾ ತ್ವೃತುಸ್ತಾತಾ ಸುನೇಷಂ ಸ್ವಂ ವಿಧಾಯ ಚ |
ರತ್ನಾಲಂಕಾರಸಂಯುಕ್ತಾ ಮುಘಿನಾನಸನೋಹಿನೀ || ೨೮ ||

ಹರೇಃ ಪಾದಂ ಧ್ಯಾಯಮಾನಂ ಪಶ್ಯಂತೀ ಮದನೋಹಿತಾ |
ಮತ್ಸನಿಾಪಂ ಸಮಾಗತ್ಯ ಸಸ್ಥಿತಾ ಲೋಲಲೋಚನಾ || ೨೯ ||

ಶಶಾಪ ಮೂನುವಶ್ಯಂತಮೃತುನಾಶಾಚ್ಚ ಕೋಪತಃ |
ಬಾಹ್ಯಜ್ಞಾನವಿಹೀನಂ ಚ ಧ್ಯಾನಸಂಲಗ್ನ ಮಾನಸಂ || ೩೦ ||

ನ ದೃಷ್ಟಾಹಂ ತ್ವಯಾ ಯೇನ ನ ಕೃತಂ ಹ್ಯುತುರಕ್ಷಣಂ |
ತ್ವಯಾ ದೃಷ್ಟಂ ಚ ಯದ್ವಸ್ತು ಮೂಢ ಸರ್ವಂ ವಿನಶ್ಯತಿ || ೩೧ ||

ಅಹಂ ಚ ವಿರತೋ ಧ್ಯಾನಾತ್ತೋಷಯಂಸ್ತಾಂ ತದಾ ಸತೀಂ |
ಶಾಪಂ ನೋಕ್ತುಂ ನ ಶಕ್ತಾ ಸಾ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಮವಾಪ ಹ || ೩೨ ||

೨೮. ಹೀಗಿರಲು ಒಮ್ಮೆ ಅವಳು ಋತುಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಸುಂದರವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ರತ್ನಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು, ಮುನಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಮೋಹಗೊಳಿಸುವಂತಿದ್ದಳು.

೨೯. ಕಾಮಾತುರಳಾದ ಆಕೆಯು ಶ್ರೀಹರಿಯ ವಾದಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಸ್ಥಿತಮುಖಿಯಾಗಿ ಚಂಚಲಕಟಾಕ್ಷವನ್ನು ಬೀರತೊಡಗಿದಳು.

೩೦. ನಾನಾದರೋ ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಮರೆತು, ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡದಿರಲು, ತನ್ನ ಋತುನಾಶವಾಯಿತೆಂಬ ಕೋಪದಿಂದ ಆಕೆಯು ನನಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟಳು.

೩೧. 'ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಋತುವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆಮಾಡದಿದ್ದರೆ ರಿಂದ ನೀನು ನೋಡಿದ ಸಕಲ ವಸ್ತುವೂ ನಾಶವಾಗಲಿ.'

೩೨. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಶಾಪವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ, ನಾನು ಧ್ಯಾನದಿಂದ ವಿರತನಾಗಿ, ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಆಕೆಯನ್ನು ಅಗ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದೆನು. ಆದರೆ ಆಕೆಯು ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಮಾಡಲು ಶಕ್ತಳಾಗದೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಹೊಂದಿದಳು.

ತೇನ ಮಾತರ್ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕಿಂಚಿದ್ವಸ್ತು ಸ್ವಚಕ್ಷುಷಾ |
ತತಃ ಪ್ರಭೃತಿನಮ್ರಾಸ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಹಿಂಸಾಭಯಾದಹಂ

|| ೩೩ ||

ಶನೈಶ್ಚ ರವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚಾಹಸತ್ಪಾರ್ವತೀ ಮುನೇ |
ಉಚ್ಛೇಃ ಪ್ರಜಹಸುಃ ಸರ್ವಾ ನರ್ತಕೀ ಕಿನ್ನರೀಗಣಾಃ

|| ೩೪ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣೇಶಖಂಡೇ
ನಾರದನಾರಾಯಣ ಸಂವಾದೇ ಶನೀರಥೋದೃಷ್ಟಿ ಕಾರಣಕಥನಂ
ನಾನು ಏಕಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ

೩೩. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನೂ
ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲಾ ಮಾತೆಯೇ, ಅಂದು ನೋಡಲುಗೊಂಡು ಪ್ರಾಣಹಿಂಸೆಯಾಗ
ಬಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ.

೩೪. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಶನೀಶ್ವರನು ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ
ಪಾರ್ವತಿಯು ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟಳು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ನರ್ತಕಿಯರು ಮತ್ತು ಕಿನ್ನರಿಯರೂ ಕೂಡ
ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣೇಶಖಂಡದಲ್ಲಿ ಶನಿ ಮತ್ತು
ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಗೆ ಸಂವಾದವಾದಾಗ ಶನಿಯು ತನ್ನ ಅಥೋದೃಷ್ಟಿಗೆ
ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ
ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಗಣೇಶನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದಮಾಡಿದನಂತರ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ತಮತಮಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ನರ್ತಕಿಯರ ನರ್ತನವೂ, ಗಾಯಕರ ಗಾಯನವೂ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮೋಹಗೊಳಿಸಿತು. ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಸೂರ್ಯ ಪುತ್ರನಾದ ಶನಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಮ್ರಮುಖನಾಗಿ ಬಂದು, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ವಂದಿಸಿ, ಅವರ ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆದು, ಗಣಪತಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದನು. ಅಂತಃಪುರದ ಕಾವಲುಗಾರನಾದ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷನು ಪಾರ್ವತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಅವನನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಿಡಲು, ಅವನು (ಶನಿಯು) ಪಾರ್ವತಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ಶಿಶುವನ್ನು ಕತ್ತಿತ್ತಿಯೂ ನೋಡದೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಿಂತನು. ಪಾರ್ವತಿಯು ಅವನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ಶನಿಯು ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ತನ್ನ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾದ ಸ್ವದಸತ್ವಲಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತನಾದ ತಾನು ಋತುಸ್ನಾತಳಾದ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಉದಾಸೀನಮಾಡಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ, ತಾನು ನೋಡಿದ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ನಾಶವಾಗುವಂತೆ ಆಕೆಯಿಂದ ಶಾಪ ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಅದುಕಾರಣ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತಿರುವುದಾಗಿ ಸಂಕೋಚದಿಂದ ಹೇಳಿದನು. ಶನಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ನರ್ತಕಿ ಮತ್ತು ಗಾಯಕಿಯರೂ ನಗತೊಡಗಿದರು.

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ದ್ವಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ದುರ್ಗಾ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಸ್ಮಾರ ಹರಿವಿಶಾತ್ಸರಂ |

ಈಶ್ವರೇಚ್ಛಾ ವಶೀಭೂತಂ ಜಗದೇವೇತ್ಯುವಾಚ ಹ || ೧ ||

ಸಾ ಚ ದೇವೀ ದೈವವಶಾ ಶನಿಂ ಪ್ರೋವಾಚ ಕೌತುಕಾತ್ |

ಪಶ್ಯ ಮಾಂ ಮಚ್ಛಿ ಶುಮಿತಿ ನಿಷೇಕಃ ಕೇನ ವಾರ್ಯತೇ || ೨ ||

ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶನಿರ್ಮೋಹೋ ಹೃದಾ ಸ್ವಯಂ |

ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕಿಂ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಪಾರ್ವತೀಸುತಮಿತ್ಯಹೋ |

ಯದಿ ಬಾಲೋ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಸ್ತಸ್ಯ ವಿಘ್ನೋ ಭವೇದ್ಧ್ವಂ || ೩ ||

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರಾಯಣ :— ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯು ಶನೈಶ್ವರನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಮತ್ತು ಸಕಲ ಜಗತ್ತೂ ಈಶ್ವರೇಚ್ಛೆಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದಳು.

೨. ಅನಂತರ ಆ ದೇವಿಯು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಶನಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ‘ಎಲೈ ಶನೀಶ್ವರನೇ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನೂ ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನೂ ನೋಡು’ ಎಂದಳು. ವಿಧಿಯನ್ನು ವಿಾರಲಾರಿಗೂ ಅಳವಡು.

೩. ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಶನಿಯು ‘ಪಾರ್ವತೀ ಸುತನನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲೋ ಬೇಡವೋ, ನಾನು ಆ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ವಿಘ್ನವುಂಟಾಗುವುದು’ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಂತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಅನ್ಯಥಾ ಸುಪ್ರಶಸ್ತಂ ಚ ಪುರತಃ ಸ್ನಾತ್ಮರಕ್ಷಣಂ |

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಧರ್ಮಿಷ್ಠೋ ಧರ್ಮಂ ಕೃತ್ವಾ ತು ಸಾಕ್ಷಿಣಂ |

ಬಾಲಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಮನಶ್ಚಕ್ರೇ ನ ತು ತನ್ಮಾತರಂ ಶನಿಃ || ೪ ||

ವಿಷಣ್ಣ ಮಾನಸಃ ಪೂರ್ವಂ ಶುಷ್ಕಕಂಠೌಷ್ಠತಾಲುಕಃ |

ಸವ್ಯಲೋಚನಕೋಣೇನ ದದರ್ಶ ಚ ಶಿಶೋರ್ಮುಖಂ || ೫ ||

ಶನೇಶ್ಚ ದೃಷ್ಟಿಮಾತ್ರೇಣ ಚಿಚ್ಛಿದೇ ಮಸ್ತಕಂ ಮುನೇ |

ಚಕ್ಷುರ್ನಿಮಿಲಯಾಮಾಸ ತಸ್ಮಾ ನಮ್ರಾನನಃ ಶನಿಃ || ೬ ||

ತಸ್ಮೌ ಚ ಪಾರ್ವತೀಕ್ರೋಡೇ ತತ್ಸರ್ವಾಂಗಂ ಸಲೋಹಿತಂ |

ವಿನೇಶ ಮಸ್ತಕಂ ಕೃಷ್ಣೇ ಗತ್ವಾ ಗೋಲೋಕಮಾಪ್ನಿತಂ || ೭ ||

೪. 'ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯು ಸುಲಭವಹುದು.' ಧರ್ಮಿಷ್ಠನಾದ ಶನಿಯು ಹೀಗೆ ನುಡಿದು, ಧರ್ಮಪುರುಷನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ನೋಡಲು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದನು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ನೋಡಲಿಷ್ಟವಡಲಿಲ್ಲ.

೫. ಮೊದಲು ಶನಿಯ ಮನಸ್ಸು ವೃಥಾಗೊಂಡು ಗಂಟಲು ತುಟಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಣಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅನಂತರ ಎಡಗಣ್ಣಿನ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಆ ಶಿಶುವಿನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದನು.

೬. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಇಂತು ಆ ಶನಿಯ ದೃಷ್ಟಿಬಿದ್ದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಶಿಶುವಿನ ತಲೆಯು ಕತ್ತರಿಸಿಹೋಯಿತು ಕೂಡಲೆ ಶನಿಯು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ನಿಂತನು.

೭. ರುಂಡವಿಲ್ಲದ, ರಕ್ತಮಯವಾದ ಮುಂಡವು ಮಾತ್ರ ಪಾರ್ವತಿಯ ಕೌಂಕುಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಿತು. ಆ ತಲೆಯಾದರೋ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತನಗೆ ಅಭಿಮತವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು.

ಮೂರ್ಛಾಂ ಸಂಪ್ರಾಪ ಸಾ ದೇವೀ ವಿಲಸ್ಯ ಚ ಭೃಶಂ ಮುಹುಃ |

ಮತ್ತೇವ ಚ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ತು ಕೃತ್ವಾ ನಕ್ಷಸಿ ಬಾಲಕಂ

|| ೮ ||

ವಿಸ್ಮಿತಾಸ್ತೇ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಚಿತ್ರಪುತ್ರಲಿಕಾ ಯಥಾ |

ದೇವ್ಯಶ್ಚ ಕೈಲಗಂಧರ್ವಾಃ ಸರ್ವೇ ಕೈಲಾಸನಾಸಿನಃ

|| ೯ ||

ತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಮೂರ್ಛಿತಾನ್ದಷ್ಟೈವಾರುಹ್ಯ ಗರುಡಂ ಹರಿಃ |

ಜಗಾಮ ಪುಷ್ಪಭದ್ರಾಂ ಸ ಚೋತ್ತರಸ್ಥಾಂ ದಿಶಿ ಸ್ಥಿತಾಂ

|| ೧೦ ||

ಪುಷ್ಪಭದ್ರಾನದೀತೀರೇ ಹ್ಯಪಶ್ಯತ್ಕಾಶನೇ ಸ್ಥಿತಂ |

ಗಜೇಂದ್ರಂ ನಿದ್ರಿತಂ ತತ್ರ ಶಯಾನಂ ಹಸ್ತಿನೀಯುತಂ

|| ೧೧ ||

ತಥೋದಕೈರಸಂರನ್ಮುಂ ಮೂರ್ಛಿತಂ ಸುರತತ್ರಮಾತ್ |

ಪರಿತಃ ಶಾವಕಾನ್ಕೃತ್ವಾ ಪರಮಾನಂದಮಾನಸಂ

|| ೧೨ ||

೮. ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯಾದರೋ, ಆ ಮುಂಡವನ್ನು ಎವೆಗೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಬಹಳಹೊತ್ತು ಅತ್ತು, ಮತ್ತೆಳಂತೆ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗಿ ಬಿದ್ದಳು.

೯. ಆಗ ಆ ಕೈಲಾಸವರ್ತದಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವದೇವಿಯರೂ, ಪ್ರೈಲರು ಮತ್ತು ಗಂಧರ್ವರು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಭರಿತರಾಗಿ ಚಿತ್ರದ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ ಚಲಿಸದೆ (ನೋಡುತ್ತ) ನಿಂತರು.

೧೦. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮೂರ್ಛಗೊಂಡದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಗರುಡವಾಹನನಾಗಿ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಪುಷ್ಪಭದ್ರಾನದಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

೧೧. ಪುಷ್ಪಭದ್ರಾನದಿಯ ತೀರದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಾನೆಯೊಡನೆ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಗಂಡಾನೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯು ನೋಡಿದನು.

೧೨. ರತ್ನಾಯಾಸದಿಂದ ಮೂರ್ಛಿತವಾಗಿ, ಸುತ್ತಲೂ ತನ್ನ ಮರಿಗಳನ್ನು ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಅನೆಯು ಪರಮಾನಂದದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ತಲೆಹಾರಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದಿತು.

ತೀಘ್ರಂ ಸುದರ್ಶನೇನ್ಯೈವ ಚಿಚ್ಛಿದೇ ತಚ್ಛಿರೋ ಮುದಾ |
ಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಗರುಡೇ ರುಧಿರಾಕ್ಷಂ ಮನೋಹರಂ

|| ೧೩ ||

ಗಜಚ್ಛಿನ್ನಾಂಗವಿಕ್ಷೇಪಾತ್ಪ್ರಬೋಧಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಹಸ್ತಿನೀ |
ಶಾವಕಾನ್ಯೋಧಯಾಮಾಸ ಚಾಶುಭಂ ವದತೀ ತದಾ |
ರುರೋದ ಶಾವಕೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಸಾ ವಿಲಿಪ್ಯ ಶುಚಾತುರಾ

|| ೧೪ ||

ತುಷ್ಠಾವ ಕಮಲಾಕಾಂತಂ ಶಾಂತಂ ಸಸ್ಮಿತಮಿಶ್ವರಂ |
ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಧರಂ ಪೀತಾಂಬರಂ ಪರಂ |
ಗರುಡಸ್ಥಂ ಜಗತ್ಕಾಂತಂ ಭ್ರಾಮಯಂತಂ ಸುದರ್ಶನಂ

|| ೧೫ ||

ನಿಷೇಕಂ ಖಂಡಿತುಂ ಶಕ್ತಂ ನಿಷೇಕಜನಕಂ ವಿಭುಂ |
ನಿಷೇಕಭೋಗದಾತಾರಂ ಭೋಗನಿಸ್ತಾರ ಕಾರಣಂ

|| ೧೬ ||

೧೩. ಆ ಆನೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸುದರ್ಶನಚಕ್ರದಿಂದ
ಕತ್ತರಿಸಿದನು. ರಕ್ತ ಸೋರುತ್ತಿರುವ ಆ ಮನೋಹರವಾದ ತಲೆಯನ್ನು ಗರುಡನ
ನೋಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದನು

೧೪. ಇತ್ತ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯನ ಕತ್ತರಿಸಿಹೋದ ಅವಯವಗಳ ಸಂಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ
ಎಚ್ಚಿತ್ತ ಹೆಣ್ಣಾನೆಯು ದೀನಧ್ವನಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಮರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎಬ್ಬಿಸಿ, ದುಃಖ
ದಿಂದ ಬಹಳಹೊತ್ತು ಮರಿಗಳೊಡನೆ ಗೋಳಾಡಿತು.

೧೫. ಮರಿಗಳೊಡಗೂಡಿದ ಆ ಹೆಣ್ಣಾನೆಯು ಕಮಲಾಕಾಂತನೂ, ಸ್ಮಿತ
ಮುಖನೂ, ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಧಾರಿಯೂ, ಪೀತಾಂಬರನೂ ಆಗಿ ಗರುಡನಮೇಲೆ
ಕುಳಿತು, ಸುದರ್ಶನಚಕ್ರವನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜಗದೊಡೆಯನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾ
ರಂಭಿಸಿತು.

೧೬. ಜನ್ಮಾಂತರ ಕರ್ಮವನ್ನು ಖಂಡಿಸಲು ಶಕ್ತನೂ, ಕರ್ಮೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ
ಕಾರಣನೂ, ಕರ್ಮಫಲದಾಯಕನೂ, ಭೋಗ ಮೋಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವನೂ
ಆದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿತು.

ಪ್ರಭುಸ್ತತ್ಸತ್ವನನಾತ್ಮಸ್ತತ್ಸತ್ವೈವಿಪ್ರ ವರಂ ದದೌ |
ಮುಂಡಾತ್ಮಂಡಂ ಪೃಥಕ್ಕೃತ್ಯ ಯಯುರ್ಜೇನ್ಯಗಜಸ್ಯ ಚ || ೧೭ ||

ಜೀವಯಾಮಾಸ ತಂ ತತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನೇನ ಸರ್ವವಿತ್ |
ಸರ್ವಾಂಗೇ ಯೋಜಯಾಮಾಸ ಗಜಸ್ಯ ಚರಣಾಂಬುಜಂ || ೧೮ ||

ತ್ಸಂ ಜೀವಾಕಲ್ಪಪರ್ಯಂತಂ ಪರಿವಾರೈಃ ಸಮಂ ಗಜ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಚ ಮನೋಯಾಯಾ ಕೈಲಾಸಂ ಹ್ಯಾಜಗಾಮ ಸಃ || ೧೯ ||

ಆಹೃತ್ಯ ಪಾರ್ವತೀಹಸ್ತಾ ದ್ವಾಲಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವವಕ್ಷಸಿ |
ರುಚಿರಂ ತಚ್ಚಿರಃ ಸನ್ಯುಗ್ಮೋಜಯಾಮಾಸ ಬಾಲಕೇ || ೨೦ ||

ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪೋ ಭಗವಾನ್ಪ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನೇನ ಲೀಲಯಾ |
ಜೀವಯಾಮಾಸ ತಂ ಶೀಘ್ರಂ ಹುಚ್ಚಾರೋಚ್ಚಾರಣೇನ ಚ || ೨೧ ||

೧೭. ಪರಮಾತ್ಮನು ಆ ಹೆಣ್ಣಾನೆಯ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಭೀಷ್ಟವಾದ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದಲ್ಲದೆ, ಬೇರೊಂದು ಆನೆಯ ಕತ್ತನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿದನು.

೧೮. ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಆ ಆನೆಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿ, ಅದರ ಕಾಲುಗಳನ್ನೂ ಇತರ ಅವಯವಗಳನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿದನು.

೧೯. “ ಎಲೈ ಗಜೇಂದ್ರನೇ, ನೀನು ಪ್ರಳಯದವರೆಗೂ ನಿನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳು ” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮನೋವೇಗದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

೨೦. ಅಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ಕೌಂಕುಳಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ತಾಳು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸುಂದರವಾದ ಆನೆಯ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಆ ಶಿಶುವಿನ ಮುಂಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದನು.

೨೧. ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನಾದ ಆ ಭಗವಂತನು ಹುಂ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಗಣೇಶನನ್ನು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿದನು.

ಪಾರ್ವತೀಂ ಬೋಧಯಿತ್ವಾ ಶು ಕೃತ್ವಾ ಕ್ರೋಡೇ ಚ ತಂ ಶಿಶುಂ |
ಬೋಧಯಾಮಾಸ ತಾಂ ಕೃಷ್ಣ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಿಬೋಧನೈಃ || ೨೨ ||

|| ವಿಷ್ಣು ರುವಾಚ ||

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಕೀಟಪರ್ಯಂತಂ ಫಲಂ ಭುಂಕ್ತೇ ಸ್ವಕರ್ಮಣಃ |
ಜಗದ್ಬುದ್ಧಿ ಸ್ವರೂಪಾಸಿ ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ ಕಿಂ ಶಿವೇ || ೨೩ ||

ಕಲ್ಪಕೋಟಿಶತಂ ಭೋಗೋ ಜೀವಿನಾಂ ತತ್ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ |
ಉಪಸ್ಥಿತೋ ಭವೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಯೋನೌ ಶುಭಾಶುಭೈಃ || ೨೪ ||

ಇಂದ್ರಃ ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ ಕೀಟಿಯೋನೌ ಜನ್ಮ ಲಭೇತ್ಸತಿ |
ಕೀಟಿಶ್ಚಾಪಿ ಭವೇದಿಂದ್ರಃ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಫಲೇನ ವೈ || ೨೫ ||

೨೨. ಅನಂತರ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ, ಶಿಶುವನ್ನು ಆಕೆಯ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು.

೨೩. ವಿಷ್ಣು :—ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ರಿಯೆ ಯವರೆಗಿನ ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ತನ್ನ ಕರ್ಮಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ತೀರುವುದು. ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿ ರೂಪಿಣಿಯಾದ ನೀನು ಇದನ್ನು ಅರಿಯೆಯಾ?

೨೪. ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಅವರವರ ಶುಭಾಶುಭಕರ್ಮಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅದರ ಫಲಭೋಗವೂ ಕೋಟಿಕಲ್ಪಗಳಾದರೂ ಪ್ರತಿಜನ್ಮದಲ್ಲೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಉಪಸ್ಥಿತ ವಾಗುವುದು.

೨೫. ಏಲೌ ಸತೀದೇವಿಯೇ, ದೇವೇಂದ್ರನು ಕೂಡ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ ಕ್ರಿಮಿಯ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದರೂ ಎತ್ತಬಹುದು. ಅಂತೆಯೇ ಪೂರ್ವಕರ್ಮದ ಬಲದಿಂದ ಕ್ರಿಮಿಯು ದೇವೇಂದ್ರನಾದರೂ ಆಗಬಹುದು.

ಸಿಂಹೋಽಪಿ ಮಕ್ಷಿಕಾಂ ಹಂತುಮಕ್ಷಮಃ ಪ್ರಾಕ್ತನಂ ವಿನಾ |

ಮತಕೋ ಹಸ್ತಿನಂ ಹಂತುಂ ಕ್ಷಮಃ ಸ್ವಪ್ರಾಕ್ತನೇನ ಚ || ೨೬ ||

ಸುಖಂ ದುಃಖಂ ಭಯಂ ಶೋಕಮಾನಂದಂ ಕರ್ಮಣಃ ಫಲಂ |

ಸುಕರ್ಮಣಃ ಸುಖಂ ಹರ್ಷಮಿತರೇ ಪಾಪಕರ್ಮಣಃ || ೨೭ ||

ಇಹೈವ ಕರ್ಮಣೋ ಭೋಗಃ ಪರತ್ರ ಚ ಶುಭಾಶುಭೈಃ |

ಕರ್ಮೋಪಾರ್ಜನಯೋಗ್ಯಂ ಚ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಂ ಚ ಭಾರತಂ || ೨೮ ||

ಕರ್ಮಣಃ ಫಲದಾತಾ ಚ ವಿಧಾತಾ ಚ ವಿಧೇರಪಿ |

ಮೃತ್ಯೋರ್ಮೃತ್ಯುಃ ಕಾಲಕಾಲೋ ನಿಷೇಕಸ್ಯ ನಿಷೇಕಕೃತ್ || ೨೯ ||

ಸಂಹರ್ತುರಪಿ ಸಂಹರ್ತಾ ಪಾತುಃ ಪಾತಾ ಪರಾತ್ಪರಃ |

ಗೋಲೋಕನಾಥಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ ಪರಿಪೂರ್ಣತಮಃ ಸ್ವಯಂ || ೩೦ ||

೨೬. ಜನ್ಮಾಂತರ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮೃಗರಾಜನಾದ ಸಿಂಹವು, ಒಂದು ನೋಡುವನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಲಾರದು. ಅಂತೆಯೇ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಬಲವಿರುವ ಒಂದು ಸೊಳ್ಳೆಯಾದರೂ ಆನೆಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಶಕ್ತವಾಗುವುದು.

೨೭. ಸುಖದುಃಖಗಳೂ, ಭಯಶೋಕಗಳೂ, ಆನಂದವೂ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ ಲಭಿಸುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಖಸಂತೋಷಗಳು ಸತ್ಕರ್ಮದಫಲಗಳು, ಉಳಿದವು ಪಾಪಕರ್ಮದ ಫಲಗಳು.

೨೮. ಶುಭಾಶುಭಕರ್ಮಗಳ ಫಲವು ಇಹಪರಗಳಿರಡರಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವುದು. ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಭಾರತವು ಕರ್ಮಮಾಡಲು ಅರ್ಹವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು.

೨೯-೩೦. ಕರ್ಮಫಲದಾತೃವೂ, ವಿಧಿಯ ವಿಧಾತನೂ, ಮೃತ್ಯುವಿನ ಮೃತ್ಯುವೂ, ಕಾಲಕಾಲನೂ, ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣನೂ, ಸಂಹರ್ತೃವಿನ ಸಂಹಾರಕನೂ, ರಕ್ಷಕನ ರಕ್ಷಕನೂ, ವರಾತ್ಪರನೂ ಆದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವರಮಾತ್ಮನು ಗೋಲೋಕನಾಥನೂ, ಪರಿಪೂರ್ಣತಮನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

ನಯಂ ಯಸ್ಯ ಕಲಾಃ ಪುಂಸೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರಾಃ |
ಮಹಾವಿರಾಡ್ಯದಂಶಶ್ಚ ಯಲ್ಲೋನು ವಿನರೇ ಜಗತ್

|| ೩೧ ||

ಕಲಾಂಶಾಃ ಕೇಷಿಪಿ ತದ್ಧರ್ಮೇ ಕಲಾಂಶಾಂಶಾಶ್ಚ ಕೇಚನ |
ಚರಾಚರಂ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ತತ್ರ ತಸ್ಮೌ ವಿನಾಯಕಃ

|| ೩೨ ||

ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪರಿಶುಷ್ಪಾ ಚ ಪಾರ್ವತೀ |
ಸ್ತನಂ ದದೌ ಚ ಶಿಶನೇ ತಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಗದಾಧರಂ

|| ೩೩ ||

ತುಷ್ಪಾವ ಪಾರ್ವತೀ ತುಷ್ಪಾ ಪ್ರೇರಿತಾ ಶಂಕರೇಣ ಚ |
ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿಷ್ಣುಂ ತಂ ಕಮಲಾಪತಿಂ

|| ೩೪ ||

ಅಶಿಷಂ ಯುಯುಜೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಶಿಶುಂ ಚ ಶಿಶುನಾತರಂ |
ದದೌ ಗಲೇ ಬಾಲಕಸ್ಯ ಕೌಸ್ತುಭಂ ಚ ಸ್ವಭೂಷಣಂ

|| ೩೫ ||

೩೧. ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರೆಲ್ಲರೂ ಆ ಪರಮಪುರುಷನ ಕಲೆಯಿಂದವ ತರಿಸಿರುವರು. ಯಾರ ರೋಮಕೂಪಗಳಲ್ಲಿ ನಿಖಿಲ ಜಗತ್ತೂ ಅಡಗಿರುವುದೋ ಆ ಮಹಾವಿರಾಟ್ಟುರುಷನೂ ಕೂಡ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮೋಡಶಾಂಶದಿಂದ ಅವತರಿಸಿರುವನು.

೩೨. ಉಳಿದ ಧರ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಲಾಂಶ ದಿಂದಲೂ, ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ಕಲೆಯ ಅಂಶಾಂಶದಿಂದಲೂ ಜನಿಸಿರುವರು. ಚರಾಚರ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲವೂ ವಿನಾಯಕನು ನಾಯಕನಾಗುವನು.

೩೩. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತುಷ್ಟಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಗದಾಧಾರಿಯಾದ ಆತನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಶಿಶುವಿಗೆ ಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದಳು.

೩೪. ಸಂತುಷ್ಟಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಂಕರನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತಳಾಗಿ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಯಾದ ಆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದಳು.

೩೫. ಆಗ ವಿಷ್ಣುವು ಶಿಶುವಿಗೂ, ಅದರ ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಗೂ, ಅಶೀರ್ವಾದಮಾಡಿ ಆ ಬಾಲಕನ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭೂಷಣವಾದ ಕೌಸ್ತುಭಮಣಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದನು.

ಬ್ರಹ್ಮಾ ದದೌ ಸ್ವಮಕುಟಂ ಧರ್ಮೋ ವೈ ರತ್ನಭೂಷಣಂ |
ಕ್ರಮೇಣ ದೇವ್ಯೋ ರತ್ನಾನಿ ದದುಃ ಸರ್ವೇ ಯಥೋಚಿತಂ || ೩೬ ||

ತುಷ್ಠಾನ ತಂ ಮಹಾದೇವಶ್ಚಾತ್ಮಂತಂ ಹೃಷ್ಯಮಾನಸಃ |
ದೇವಾಶ್ಚ ಮುನಯಃ ಶೈಲಾ ಗಂಧರ್ವಾಃ ಸರ್ವಯೋಷಿತಃ || ೩೭ ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಿನಃ ಶಿನಾ ಚೈವ ಬಾಲಕಂ ಮೃತಜೀವಿತಂ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದದೌ ತತ್ರ ಕೋಟಿರತ್ನಾನಿ ನಾರದ || ೩೮ ||

ಅಶ್ವಾನಾಂ ಚ ಗಜಾನಾಂ ಚ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶತಾನಿ ಚ |
ಬಂದಿಭ್ಯಃ ಪ್ರದದೌ ತತ್ರ ಬಾಲಕೇ ಮೃತಜೀವಿತೇ || ೩೯ ||

ಹಿಮಾಲಯಶ್ಚ ಸಂಹೃಷ್ಟೋ ಹೃಷ್ಟಾ ದೇವಾಶ್ಚ ತತ್ರ ವೈ |
ದದುರ್ಧಾನಾನಿ ವಿಪ್ರೇಭ್ಯೋ ಬಂದಿಭ್ಯಃ ಸರ್ವಯೋಷಿತಃ || ೪೦ ||

೩೬ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಕಿರೀಟವನ್ನೂ, ಧರ್ಮಪುರುಷನು ರತ್ನಾಭರಣವನ್ನೂ, ಸಕಲ ದೇವಿಯರೂ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ರತ್ನಭೂಷಣಗಳನ್ನೂ ಆ ಶಿಶುವಿಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು

೩೭. ಆಗ ಸಂತುಷ್ಟಾಂತರಂಗನಾದ ಮಹಾದೇವನೂ, ದೇವತೆಗಳೂ, ಮುನಿಗಳೂ, ಶೈಲಗಂಧರ್ವಾದಿಗಳೂ, ಸಕಲ ದೇವಿಯರೂ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರು.

೩೮. ಎಲೈ ನಾರದನೇ. ಇಂತು ಸತ್ತು ಬದುಕಿದ ತಮ್ಮ ಶಿಶುವನ್ನು ನೋಡಿ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ರತ್ನಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದರು.

೩೯. ಆ ಬಾಲಕನು ಪುನರ್ಜೀವಿತನಾದಾಗ ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ, ನೂರು ಆನೆಗಳನ್ನೂ ವಂದಿಮಾಗಧರಿಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು.

೪೦. ಇತ್ತ ಹಿಮವಂತನೂ, ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಮತ್ತು ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಕೂಡ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ, ವಂದಿಮಾಗಧರಿಗೂ ವಿವಿಧ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಿದರು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ನೋಜಯಾಮಾಸ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಮಂಗಲಂ |
ನೇದಾಂಶ್ಚ ಪಾಠಯಾಮಾಸ ಪುರಾಣಾನಿ ರಮಾಪತಿಃ

|| ೪೧ ||

ಶನಿಂ ಸಂಲಜ್ಜಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾರ್ವತೀ ಕೋಪಶಾಲಿನೀ |
ಶಶಾಪ ಚ ಸಭಾಮುಧೈಃ ಸ್ಯಂಗೆಹೀನೋ ಭವೇತಿ ಚ

|| ೪೨ ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಪ್ತಂ ಶನಿಂ ಸೂರ್ಯಃ ಕಶ್ಯಪಶ್ಚ ಯಮಸ್ತಥಾ |
ತೇಜತಿರುಷ್ಪಾಃ ಸಮುತ್ತಸ್ಥಾ ಗರ್ಗಾಮುಕಾಃ ಶಂಕರಾಲಯಾತ್

|| ೪೩ ||

ರಕ್ತಾಪ್ತಾಸ್ತೇ ರಕ್ತಮುಖಾಃ ಕೋಪಪ್ರಸ್ಫುರಿತಾಧರಾಃ |
ತಾಂ ಧರ್ಮಂ ಸಾಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುಂ ಸಂಶಸ್ತು ಮುದ್ಯತಾಃ

|| ೪೪ ||

ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಾನ್ನೋಜಯಾಮಾಸ ವಿಷ್ಣುನಾ ಪ್ರೇರಿತಃ ಸುರೈಃ |
ರಕ್ತಾಸ್ಯಾಂ ಸಾರ್ವತೀಂ ಚೈವ ಕೋಪಪ್ರಸ್ಫುರಿತಾಧರಾಂ

|| ೪೫ ||

೪೧, ರಮಾಕಾಂತನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನೂ ಕೂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಸಿ, ವೇದ ಪುರಾಣಗಳ ಪಠನಮಾಡಿಸಿ, ಮಂಗಳಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದನು

೪೨ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಅವನತಮುಖನಾದ ಶನಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕುಪಿತನಾದ ಸಾರ್ವತಿಯು ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ 'ನೀನು ಅಂಗೆಹೀನನಾಗು' ಎಂದು ಶಪಿಸಿದಳು

೪೩. ಶನಿಯು ಶಾವಗ್ರಸ್ತನಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸೂರ್ಯ, ಕಶ್ಯಪ, ಯಮ ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಕುಪಿತರಾಗಿ, ಶಂಕರನ ಮಂದಿರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು.

೪೪. ಕೋಪದಿಂದ ಕೆಂಪೇರಿದ ಮುಖ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕೆಳು ತುಟಿಯು ನಡುಗುತ್ತಿರಲು, ಧರ್ಮಪುರುಷನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಾರ್ವತಿಯನ್ನೂ 'ವಿಷ್ಣುವನ್ನೂ ಶಪಿಸಲುದ್ಯುಕ್ತರಾದರು.

೪೫. ಅಗ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದಲೂ, ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರೇರಿತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸೂರ್ಯ, ಕಶ್ಯಪಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಕೋಪದಿಂದ ಕೆಂಪೇರಿದ ಮುಖವುಳ್ಳ ಸಾರ್ವತಿಯನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದನು.

ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮೂಚುಸ್ತೇ ತತ್ರ ಕ್ರಮೇಣ ಸಮಯೋಚಿತಂ ।

ಭೀರವೋ ದೇವತಾಃ ಸರ್ವೇ ಮುನಯಃ ಪರ್ವತಾಸ್ತಥಾ || ೪೬ ||

|| ಕಶ್ಯಪ ಉವಾಚ ||

ದುದ್ಧೃಷ್ಟೋಽಯಂ ಪ್ರಾಕ್ತನೇನ ಪತ್ನೀಶಾಪೇನ ಸರ್ವದಾ ।

ಬಾಲಂ ದದರ್ಶ ಯತ್ನೇನ ತಸ್ಯ ನೈ ಮಾತುರಾಜ್ಞಯಾ || ೪೭ ||

|| ಶ್ರೀ ಸೂರ್ಯ ಉವಾಚ ||

ತಂ ಧರ್ಮಂ ಸಾಕ್ಷೀಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಸೂನೋರ್ವೈ ಮಾತುರಾಜ್ಞಯಾ ।

ಮತ್ಪ್ರತ್ಯೋತಿಪ್ರಯತ್ನೇನ ಹೃಪಶ್ಯತ್ಪಾರ್ವತೀ ಸುತಂ || ೪೮ ||

ಯಥಾ ನಿರಪರಾಧೇನ ಮತ್ಪುತ್ರಂ ಸಾ ಶಶಾಪ ಹ ।

ತತ್ಪುತ್ರಸ್ಯಾಂಗಭಂಗಶ್ಚ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || ೪೯ ||

೪೬. ಆಗ ಭಯಗ್ರಸ್ತರಾದ ದೇವತೆಗಳು, ಮುನಿಗಳು ಮತ್ತು ಪರ್ವತಾದಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಮಯೋಚಿತವಾದ ನುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿದರು.

೪೭. ಕಶ್ಯಪ:—ಈ ಶನಿರಾಯನು ಜನ್ಮಾಂತರದ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಶಾಪಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ, ಯಾರನ್ನೂ ನೋಡಲು ಅನರ್ಹನಾದನು. ಆದರೆ ಈಗ ಪಾರ್ವತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಈ ಶಿಶುವನ್ನು ನೋಡಿದನು.

೪೮. ಸೂರ್ಯ:—ನನ್ನ ಮಗನಾದ ಶನಿಯು ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪಾರ್ವತಿಯ ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಗರ್ಭೇಶನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದನು.

೪೯. ಆದರೂ ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಪಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವಳ ಮಗನಿಗೂ ಅಂಗವಿಕಾರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ

|| ಯನು ಉವಾಚ ||

ಪ್ರದಾಯ ಸ್ವಯಮಾಜ್ಞಾಂ ಚ ಶಶಾಪೇಯಂ ಸ್ವಯಂ ಕಥಂ |
ನಯಂ ಶಪಾನು ಕೋದ್ರಧನೋ ಜಿಘಾಂಸೋಶ್ಚ ವಿಹಿಂಸನೇ || ೫೦ ||

|| ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ ||

ಶಶಾಪ ಪಾರ್ವತೀ ರುಷ್ಠಾ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಭಾವಾಚ್ಚ ಚಾಪಲಾತ್ |
ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಚನೇನ್ಮೈವಕ್ಷಂತುಮರ್ಹಂತು ಸಾಧವಃ || ೫೧ ||

ದುರ್ಗೇ ದತ್ತ್ವಾ ತ್ವಮಾಜ್ಞಾಂ ಚ ಪುತ್ರದರ್ಶನಹೇತವೇ |
ಕಥಂ ಶಪಸಿ ನಿರ್ದೋಷಮತಿಥಿಂ ತ್ವದ್ಗೃಹಾಗತಂ || ೫೨ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶನಿನಾದಾಯ ಬೋಧಯಿತ್ವಾ ಚ ಪಾರ್ವತೀಂ |
ತಾಂ ತಂ ಸಮರ್ಪಣಂ ಚಕ್ರೇ ಶಾಪಮೋಚನಹೇತವೇ || ೫೩ ||

೫೦. ಯನು:-ಪಾರ್ವತಿಯು ತಾನಾಗಿಯೇ ಪುತ್ರಮುಖಾವಲೋಕನಕ್ಕೆ ಶನಿಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಶಪಿಸುವುದೆಂದರೇನು ? ಹಿಂಸಕರನ್ನು ಹಿಂಸೆಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಅಧರ್ಮವೂ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ನಾವೂ ಶಪಿಸೋಣ.

೫೧. ಬ್ರಹ್ಮ:-ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಭಾವವು ಅತ್ಯಂತ ಚಂಚಲವಾದುದರಿಂದ ಕುಸಿತಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಾಪಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಳು. ಆದುದರಿಂದ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಆಕೆಯ ಚರ್ಯೆಯನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

೫೨. ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿಯೇ, ನೀನೇ ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ನೋಡಲು ಶನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು ನಿರ್ದೋಷಿಯೂ ಅತಿಥಿಯೂ ಆದ ಅವನನ್ನು ಶಪಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ?

೫೩. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ, ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ, ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಶನಿಯನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದನು.

ಬಭೂವ ಸಾರ್ವತೀ ತುಷ್ಠಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಚನಾನ್ಮನೇ |

ಶಾಂತಾ ಬಭೂವುಸ್ತೇ ತತ್ರ ದಿನೇಶಯನುಕತ್ಯಪಾಃ

|| ೫೪ ||

ಉನಾಚ ಸಾರ್ವತೀ ತತ್ರ ಸಂತುಷ್ಠಾ ತಂ ಶನೈಶ್ಚರಂ |

ಪ್ರಸಾದಿತಾ ಶಿವೇನ್ಮೈವ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪರಿಸೇವಿತಾ

|| ೫೫ ||

|| ಸಾರ್ವತ್ಯುನಾಚ ||

ಗ್ರಹರಾಜೋ ಭವ ಶನೇ ಮದ್ವರೇಣ ಹರಿಪ್ರಿಯಃ |

ಚಿರಜೀವೀ ಚ ಯೋಗೀಂದ್ರೋ ಹರಿಭಕ್ತಸ್ಯ ಕಾ ವಿಪತ್

|| ೫೬ ||

ಅದ್ಯ ಪ್ರಭೃತಿ ನಿರ್ವಿಘ್ನಾ ಹೌ ಭಕ್ತಿದೃಢಾಸ್ತು ತೇ |

ಶಾಸ್ತ್ರೋನೋಘಸ್ತ ತೋ ಮೇಽದ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ಪಂಚೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ

|| ೫೭ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಾರ್ವತೀ ತುಷ್ಠಾ ಬಾಲಂ ಧೃತ್ವಾ ಚ ವಕ್ಷ್ಯಸಿ |

ಉನಾಸ ಯೋಷಿತಾಂ ಮಧ್ಯೇ ತಸ್ಮೈ ದತ್ವಾ ಶುಭಾಶಿಷಃ

|| ೫೮ ||

೫೪. ಎಲೈ ನಾರದಮುನಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಾರ್ವತಿಯು ಸಂತುಷ್ಟಳಾದಳು. ಅನಂತರ ಸೂರ್ಯ, ಯಮ, ಕಶ್ಯಪಾದಿಗಳು ಶಾಂತರಾದರು.

೫೫. ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಲೂ ಶಿವನಿಂದಲೂ ಸಾಂತ್ವನಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾರ್ವತಿಯು ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ, ಶನಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತು ನುಡಿದಳು.

೫೬. ಸಾರ್ವತೀ:— ಎಲೈ ಶನೀಶ್ವರನೇ, ನನ್ನ ನರದಿಂದ ಗ್ರಹಗಳ ರಾಜನೂ, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪ್ರಿಯನೂ, ಚಿರಜೀವಿಯೂ, ಯೋಗಿಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಆಗು. ಹರಿಭಕ್ತನಾದ ನಿನಗೆ ಯಾವ ವಿಪತ್ತೂ ಬರದಿರಲಿ.

೫೭. ಇಂದು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಲಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಶಾಪವು ಮಾತ್ರ ವೃಥಾವಾಗದುದರಿಂದ ಕೊಂಚ ಕುಂಟನಾಗುವೆ.

೫೮. ಸಂತುಷ್ಟಳಾದ ಸಾರ್ವತಿಯು ಇಂತು ನುಡಿದು ಶನಿಗೆ ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ಶಿಶುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತಳು.

ಶನಿರ್ಜಗಾನು ದೇವಾನಾಂ ಸಮೀಪಂ ಹೃಷ್ಟಮಾನಸಃ |

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತಾಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಂಬಿಕಾಂ ಜಗದಂಬಿಕಾಂ

|| ೫ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಶನಿಕೃತೇ ಗಣೇಶದರ್ಶನತಜ್ಜಾತ

ಗಣೇಶ ಶಿರಃಪತನ ವಿಷ್ಣು ಕೃತೇ ಗಣೇಶಶಿರೋಯೋಜನ

ಶನಿಶಾಸಾದಿಕಥನಂ ನಾನು

ದ್ವಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೫. ಇತ್ತ ಶನಿಯೂ ಕೂಡ ಸಂತುಷ್ಟಾಂತರಂಗನಾಗಿ, ಜಗದಂಬಿಕೆಯಾದ
ಆ ವಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ದೇವತೆಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣೇಶಖಂಡದ ನಾರದನಾರಾಯಣ
ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ 'ಶನಿಯು ಗಣೇಶನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದುದು, ಗಣೇಶನ ಶಿರಸ್ಸು

ಪತನವಾದುದು, ವಿಷ್ಣುವು ಆನೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದುದು,

ಶನಿಗೆ ಶಾವ ಬಂದು ವಿಮೋಚನೆಯಾದುದು'

ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ವಾರ್ವತೀದೇವಿಯು ಶನೈಶ್ಚರನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಈಶ್ವರೇಚ್ಛೆಯಿದ್ದಂತೆ ಆಗಲೆಂದು ತನ್ನನ್ನೂ ಶಿಶುವನ್ನೂ ನೋಡಲು ಶನಿಗೆ ಅನುಮತಿಯಿತ್ತಳು. ಚಿಂತಾ ಕ್ರಾಂತನಾದ ಶನಿಯು ಧರ್ಮಪುರುಷನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಎಡಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ನೋಡಲು ಕೂಡಲೇ ಅದರ ರುಂಡವು ಮುಂಡದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ವಾರ್ವತಿಯೇ ಮುಂತಾದ ದೇವಿಯರೆಲ್ಲರೂ ದುಃಖಿತರಾಗಲು, ಗರುಡವಾಹನನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಪುಷ್ಪಭದ್ರಾನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಾನೆ ಮತ್ತು ಮರಿಗಳೊಡನೆ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದ ಒಂದು ಗಂಡಾನೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು, ವಾರ್ವತಿಯ ಶಿಶುವಿನ ಮುಂಡಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿಸಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ವಾರ್ವತಿಗೆ ಆತ್ಮತತ್ವವನ್ನು ವದೇಶಮಾಡಿದನು. ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಆ ಶಿಶುವಿಗೆ ವಿವಿಧಾಭರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು.

ಅನಂತರ ವಾರ್ವತಿಯು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ನಮ್ರಮುಖನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಶನಿಗೆ ಅಂಗಹೀನನಾಗುವಂತೆ ಶಪಿಸಲು, ಸೂರ್ಯಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಕುಪಿತರಾಗಿ ಪ್ರತಿಶಾಪ ಕೊಡಲುದ್ಯುಕ್ತರಾದರು. ಆಗ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದನು. ಆದರೂ ಸೂರ್ಯನು ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ಶನಿಯನ್ನು ಶಪಿಸಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ವಾರ್ವತಿಯ ಮಗನೂ ಅಂಗಹೀನನಾಗಲೆಂದು ಶಪಿಸಿದನು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ವಾರ್ವತಿಯ ತವ್ವನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಿ ಶನಿಯ ಶಾಪ ಪರಿಹಾರಮಾಡಲು ಹೇಳಿದನು. ಆದರೆ ವಾರ್ವತಿಯು ತನ್ನ ಶಪವು ಅಮೋಘವಾದುದರಿಂದ ಶನಿಯ ಒಂದು ಕಾಲು ಮಾತ್ರ ಕುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅವನಿಗೆ ಅನಂತಾಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಶನಿಯೂ ಕೂಡ ಜಗದಂಬಿಕೆಗೆ ವಂದಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತೆರಳಿದನು.

-|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||-

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ತ್ರಯೋದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಅಥ ವಿಷ್ಣುಃ ಶುಭೇ ಕಾಲೇ ದೇವೈಶ್ಚ ಮುನಿಭಿಃ ಸಹ |
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ತಂ ಬಾಲಮುಪಹಾರೈರನುತ್ತಮೈಃ || ೧ ||

ಸರ್ವಾಗ್ರೇ ತನ ಪೂಜಾ ಚ ಮಯಾ ವತ್ತಾ ಸುರೋತ್ತಮ |
ಸರ್ವಪೂಜ್ಯಶ್ಚ ಯೋಗೀಂದ್ರೋ ಭವ ವತ್ಸೇತ್ಯುವಾಚ ತಂ || ೨ ||

ವನಮಾಲಾಂ ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಂ ಚ ಮುಕ್ತಿದಂ |
ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಂ ಪ್ರದಾಯೈವ ಚಕಾರಾತ್ಮಸಮಂ ಹರಿಃ || ೩ ||

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರಾಯಣ :--ಅನಂತರ ವಿಷ್ಣುವು ಮಂಗಳಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ, ದೇವ ಮುನಿಗಳೊಡಗೂಡಿ, ಉತ್ತಮವಾದ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಬಾಲಕನಾದ ಗಣೇಶ ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದನು.

೨. ವಿಷ್ಣು :--ಎಲೈ ಸುರೋತ್ತಮನಾದ ಗಣಪತಿಯೇ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಿಂತ ಮೊದಲು ನಾನು ನಿನಗೆ ಪೂಜಿಸಿದುದರಿಂದ ನೀನು ಸರ್ವಪೂಜ್ಯನೂ, ಯೋಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಎನಿಸುವೆ.

೩. ಇಂತು ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅವನಿಗೆ ವನಮಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರದವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಸಕಲಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ತನಗೆ ಸಮಾನನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

ದದೌ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಚಾರೂಣಿ ಚೋಪಚಾರಾಂಶ್ಚ ಷೋಡಶ |

ನಾನುಭಿಃ ಸ್ತವನಂ ಚಕ್ರೇ ಮುನಿಭಿಶ್ಚ ಸನುಂ ಸುರೈಃ || ೪ ||

ವಿಘ್ನೇಶಶ್ಚ ಗಣೇಶಶ್ಚ ಹೇರಂಬಶ್ಚ ಗಜಾನನಃ |

ಲಂಬೋದರಶ್ಚೈಕದಂತಃ ಶೂರ್ಪಕರ್ಣೋ ವಿನಾಯಕಃ || ೫ ||

ವಿತಾನ್ಯಷ್ಟೌ ಚ ನಾನಾನಿ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾನಿ ಚ |

ಅಶಿಷಂ ದಾಪಯಾಮಾಸ ಚಾನಯಾಮಾಸ ತಾನ್ಮುನೀಃ || ೬ ||

ಸಿದ್ಧಾಸನಂ ದದೌ ಧರ್ಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಕಮಂಡಲುಂ |

ಶಂಕರೋ ಯೋಗಪಟ್ಟಂ ಚ ತತ್ಪಜ್ಞಾನಂ ಸುದುರ್ಲಭಂ || ೭ ||

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಂ ಶಕ್ರಃ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಮಣಿಕುಂಡಲೇ |

ಮಾಣಿಕ್ಯಮಾಲಾಂ ಚಂದ್ರಶ್ಚ ಕುಬೇರಶ್ಚ ಕಿರೀಟಕಂ || ೮ ||

೪. ಮನೋಹರವಾದ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳನ್ನೂ ಗಣಪತಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ದೇವತೆ ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳೊಡನೆ ಅವನ ದಿವ್ಯನಾಮಸಂಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡಿದನು.

೫-೬. ವಿಘ್ನೇಶ, ಗಣೇಶ, ಹೇರಂಬ, ಗಜಾನನ, ಲಂಬೋದರ, ಏಕದಂತ, ಶೂರ್ಪಕರ್ಣ, ವಿನಾಯಕ ಎಂಬ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿದಾಯಕವಾದ ಎಂಟು ದಿವ್ಯನಾಮಗಳನ್ನು ಸಂಕೀರ್ತನೆಮಾಡಿ, ಮಹರ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿಸಿದನು.

೭. ಅನಂತರ ಧರ್ಮಪುರುಷನು ಸಿದ್ಧಾಸನವನ್ನೂ, ಬ್ರಹ್ಮನು ಕಮಂಡಲು ನನ್ನೂ ಶಂಕರನು ಯೋಗಪಟ್ಟಿಕೆಯನ್ನೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ತತ್ಪಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಗಣೇಶನಿಗೆ ದಯಪಾಲಿಸಿದರು.

೮ ಇಂದ್ರನು ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೂ, ಸೂರ್ಯನು ರತ್ನಕುಂಡಲವನ್ನೂ, ಚಂದ್ರನು ಮಾಣಿಕ್ಯಮಾಲೆಯನ್ನೂ, ಕುಬೇರನು ಕಿರೀಟವನ್ನೂ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಬಹು ಮಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ವಹ್ನಿಶುದ್ಧಂ ಚ ವಸನಂ ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಹುತಾಶನಃ |

ರತ್ನಭಕ್ತಂ ಚ ವರುಣೋ ವಾಯೂ ರತ್ನಾಂಗುಲೀಯಕಂ

|| ೯ ||

ಕ್ಷೀರೋದೋದ್ಭವಸದ್ರತ್ನರಚಿತಂ ವಲಯಂ ವರಂ |

ಮಂಜೀರಂ ಚಾಪಿ ಕೇಯೂರಂ ದದೌ ಪದ್ಮಾಲಯಾ ಮುನೇ

|| ೧೦ ||

ಕಂಠಭೂಷಾಂ ಚ ಸಾವಿತ್ರೀ ಭಾರತೀ ಹಾರಮುಜ್ಜಲಂ |

ಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವದೇವಾಶ್ಚ ದೇವ್ಯಶ್ಚ ಭೂಷಣಂ ದದೌಃ

|| ೧೧ ||

ಮುನಯಃ ಪರ್ವತಾಶ್ಚೈವ ರತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |

ವಸುಂಧರಾ ದದೌ ತಸ್ಮೈ ವಾಹನಾಯ ಚ ಮೂಷಕಂ

|| ೧೨ ||

೯. ಅಗ್ನಿದೇವನು ತನ್ನಂತೆಯೇ ವರಿಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ದಯೆ ಪಾಲಿಸಿದನು. ವರುಣನು ರತ್ನನಿರ್ಮಿತವಾದ ಭಕ್ತವನ್ನೂ, ವಾಯುದೇವನು ರತ್ನದ ಉಂಗುರವನ್ನೂ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಇತ್ತರು.

೧೦. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಆಗ ಲೋಕಮಾತೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯು ಸ್ನೇಹ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠರತ್ನಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿರುವ ದಿವ್ಯಕಂಕಣವನ್ನೂ, ವಡ್ಡಾಣ ಮತ್ತು ಭುಜಕೀರ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು.

೧೧. ಸಾವಿತ್ರಿದೇವಿಯು ದಿವ್ಯವಾದ ಕಂಠಾಭರಣವನ್ನೂ, ಸರಸ್ವತಿಯು ಮನೋಹರವಾದ ಹಾರವನ್ನೂ, ಇದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ದೇವದೇವಿಯರು ವಿವಿಧ ಬಳುವಳಿಗಳನ್ನೂ ಆತನಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು.

೧೨. ಮುನಿಗಳೂ, ಪರ್ವತಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ವಿವಿಧರತ್ನಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ವಸುಂಧರಾದೇವಿಯು. ಆ ಶಿಶುವಿಗೆ ವಾಹನಕ್ಕಾಗಿ ಮೂಷಿಕ (ಇಲಿ) ವನ್ನಿತ್ತಳು.

ಕ್ರಮೇಣ ದೇವಾ ದೇವ್ಯಶ್ಚ ಮುನಯಃ ಪರ್ವತಾದಯಃ |

ಗಂಧರ್ವಾಃ ಕಿನ್ನರಾ ಯಕ್ಷಾ ಮನವೋ ಮಾನವಾಸ್ತಥಾ || ೧೩ ||

ಸಾನಾನಿಧಾನಿ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸ್ವಾದೂನಿ ಮಧುರಾಣಿ ಚ |

ಪೂಜಾಂ ಚಕ್ರುಶ್ಚ ತೇ ಸರ್ವೇ ಕ್ರಮಾದ್ವೈ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಂ || ೧೪ ||

ಪಾರ್ವತೀ ಜಗತಾಂ ಮಾತಾ ಸ್ತೀರಾನನಸರೋರುಹಾ |

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನೇ ಪುತ್ರಂ ವಾಸಯಾಮಾಸ ನಾರದ || ೧೫ ||

ಸರ್ವತೀರ್ಥೋದಕೈ ರತ್ನಕಲಶಾವರ್ಜಿತೈ ಸ್ತುತೈಃ |

ಸ್ನಾಪಯಾಮಾಸ ವೇದೋಕ್ತಮಂತ್ರೇಣ ಮುನಿಭಿಸ್ತಥಾ |

ಅಗ್ನಿಶುದ್ಧೇ ಚ ವಸನೇ ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಸತೀ ಮುದಾ || ೧೬ ||

ಗೋದಾನವರ್ಯುದಕೈಃ ಪಾದ್ಯಮುಘ್ನಂ ಗಂಗೋದಕೇನ ಚ |

ದೂರ್ವಾಭಿರಕ್ಷತಾಪುಷ್ಪೈಶ್ಚಂದನೇನ ಸಮನ್ವಿತಂ || ೧೭ ||

೧೩-೧೪ ಅನಂತರ ದೇವದೇವಿಯರೂ, ಮುನಿಪರ್ಮತಾದಿಗಳೂ, ಯಕ್ಷ ಗಂಧರ್ವ ಕಿನ್ನರರೂ, ಮನುಮಾನವರೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ವ.ಧಾರವಾದ ದ್ರವ್ಯ ಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರು.

೧೫. ನಾರದಮಹರ್ಷಿಯೇ, ಆಗ ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಂದಸ್ಥಿತ ಯುತವಾದ ಮುಖಾರವಿಂದವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಮಗನನ್ನು ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದಳು.

೧೬. ಮತ್ತು ರತ್ನಕಲಶದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ಸಕಲ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥೋದಕಗಳಿಂದ ವೇದೋಕ್ತವಾಗಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಕೈಯಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಪರಿಶುದ್ಧ ವಾದ ಎರಡು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಗನಿಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಳು.

೧೭. ದೂರ್ವಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದಲೂ, ಚಂದನಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಗೋದಾನವರಿಯ ತೀರ್ಥದಿಂದ ವಾದ್ಯವನ್ನೂ, ಗಂಗೆಯ ಉದಕದಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು.

ಪುಷ್ಕರೋದಕಮಾನೀಯ ಪುನರಾಚಮನೀಯಕಂ |

ಮಧುಪರ್ಕಂ ರತ್ನಪಾತ್ರೈರಾಸವಂ ಶರ್ಕರಾನ್ವಿತಂ

|| ೧೮ ||

ಸ್ನಾನೀಯಂ ವಿಷ್ಣುತ್ಯೈಲಂ ಚ ಸ್ವರ್ಣದ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ವಿನಿಮಿತಂ |

ಅಮೂಲ್ಯರತ್ನರಚಿತ ಚಾರುಭೂಷಾ ಕದಂಬಕಂ

|| ೧೯ ||

ಪಾರಿಜಾತಪ್ರಸೂನಾನಾಮನ್ಯೇಷಾಂ ಶತಕಾನಿ ಚ |

ಮಾಲತೀ ಚಂಪಕಾದೀನಾಂ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |

ಪೂಜಾರ್ಹಾಣಿ ಚ ಪತ್ರಾಣಿ ತುಲಸೀ ಸಹಿತಾನಿ ಚ

|| ೨೦ ||

ಚಂದನಾಗರುಕಸ್ತೂರೀಕುಂಕುಮಾನಿ ಚ ಸಾದರಂ |

ರತ್ನಪ್ರದೀಪನಿಕರಂ ಧೂಪಂ ಚ ಪರಿತೋ ದದೌ

|| ೨೧ ||

ಸೈನೇದ್ಯಂ ತತ್ತ್ರಿಯಂ ಚೈವ ತಿಲಲಡ್ಡುಕಪರ್ವತಾನ್ |

ಯವಗೋಧೂಮಚೂರ್ಣಾನಾಂ ಲಡ್ಡುಕಾನಾಂ ಚ ಪರ್ವತಾನ್

|| ೨೨ ||

೧೮. ಪುಷ್ಕರೋದಕದಿಂದ ಪುನರಾಚಮನನ್ನೂ, ರತ್ನಪಾತ್ರದಲ್ಲ ಶರ್ಕರಾ ಸಹಿತವಾದ ಮಧುಪರ್ಕವನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಪಿಸಿದರು.

೧೯. ದೇವವೈದ್ಯರಿಂದ ನಿಮಿತ್ತವಾದ ಸ್ನಾನಾನುಗುಣವಾದ ವಿಷ್ಣುತ್ಯೈಲವನ್ನೂ, ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಬಿಜಿತವಾದ ದಿವ್ಯಾಭರಣಗಳನ್ನೂ ಗಣಪತಿಗಿತ್ತರು.

೨೦. ಪಾರಿಜಾತ, ಜಾಜಿ, ಸಂಪಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಸುಗಂಧಕುಸುಮಗಳನ್ನೂ, ಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ತುಲಸೀ ಮುಂತಾದ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರು.

೨೧. ಚಂದನ, ಅಗುರು, ಕಸ್ತೂರಿ, ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ಮುಂತಾದ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಸುವಾಸಿತವಾದ ಧೂಪಗಳನ್ನೂ ರತ್ನದೀಪಗಳನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು.

೨೨. ಅನಂತರ ಗಣಪತಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಿಯವಾದ ಎಳ್ಳು, ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಲಡ್ಡುಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿದರು.

ವಕ್ತ್ವಾನ್ನಾನಾಂ ಪರ್ವತಾಂಶ್ಚ ಸುಸ್ವಾದು ಸುಮನೋಹರಾನ್ |
ಪರ್ವತಾರ್ಹಸ್ವಸ್ತಿ ಕಾನಾಂ ಚ ಸುಸ್ವಾದು ಶರ್ಕರಾನ್ವಿತಾನ್ || ೨೩ ||

ಗುಡಾಕ್ತಾನಾಂ ಚ ಲಾಜಾನಾಂ ಪೃಥುಕಾನಾಂ ಚ ಪರ್ವತಾನ್ |
ಶಾಲ್ಯನ್ನಾನಾಂ ಪಿಷ್ಪಕಾನಾಂ ವರ್ವತಾನ್ಮೃಂಜನೈಃ ಸಹ |
ಪಯೋ ಭೃತ್ಕಲಶಾನಾಂ ಚ ಲಕ್ಷಾಣಿ ಪ್ರದದೌ ಮುದಾ || ೨೪ ||

ಲಕ್ಷಾಣಿ ದಧಿಪೂರ್ಣಾನಾಂ ಕಲಶಾನಾಂ ಚ ಪೂಜನೇ |
ಮಧುಭೃತ್ಕಲಶಾನಾಂ ಚ ಶ್ರೀಲಕ್ಷಾಣಿ ಚ ಸುಂದರೇ || ೨೫ ||

ಸರ್ಪಿಸ್ಪರ್ಶವರ್ಣಕುಂಭಾನಾಂ ಪಂಚಲಕ್ಷಾಣಿ ಸಾದರಂ |
ದಾಡಿದಾನಾಂ ಶ್ರೀಫಲಾನಾಮಸಂಖ್ಯಾನಿ ಫಲಾನಿ ಚ || ೨೬ ||

ಖರ್ಜೂರಾಣಾಂ ಕಪಿತ್ತಾನಾಂ ಜಂಬೂನಾಂ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಅಮ್ರಾಣಾಂ ಪನಸಾನಾಂ ಚ ಕದಲೀನಾಂ ಚ ನಾರದ |
ಫಲಾನಿ ನಾರಿಕೇಲಾನಾಮಸಂಖ್ಯಾನಿ ದದೌ ಮುದಾ || ೨೭ ||

೨೩. ಅತ್ಯಂತ ರುಚಿಯೂ, ಮನೋಹರವೂ ಆದ ವಕ್ತ್ವಾನ್ನಗಳ ರಾಶಿ ಯನ್ನೂ, ಸಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿರುವ ಸ್ವಸ್ತಿಕ ನಾಯನಗಳನ್ನೂ ಅಸಂಖ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದರು.

೨೪. ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿರುವ ಅರಳು ಮತ್ತು ಅವಲಕ್ಕಿಯನ್ನೂ, ಸಕಲ ಸುರಕರದೊಡಗೂಡಿದ ಶಾಲ್ಯನ್ನ ಮತ್ತು ಶಂಬಿಟ್ಟುಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನೂ, ಹಾಲು ತುಂಬಿದ ಲಕ್ಷಕಲಶಗಳನ್ನೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು.

೨೫. ಮೊಸರು ತುಂಬಿದ ಲಕ್ಷಕಲಶಗಳನ್ನೂ, ಜೇನುತುಂಬಿದ ಮೂರುಲಕ್ಷ ಕಲಶಗಳನ್ನೂ ಸುಂದರಿಯಾದ ವಾರ್ವತಿಯು ಗಣೇಶನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಳು.

೨೬. ಘೃತವೂರಿತವಾದ ಐದುಲಕ್ಷ ಸುವರ್ಣ ಕುಂಭಗಳನ್ನೂ, ದಾಳಿಂಬಿ, ಬಿಲ್ವ ಮುಂತಾದ ಅಸಂಖ್ಯ ಫಲಗಳನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಳು.

೨೭. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಖರ್ಜೂರ, ಬೇಲ, ನೇರಳೆ, ಮಾವು, ಹಲಸು, ಬಾಳೆ, ನಾರಿಕೇಳ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಫಲಗಳನ್ನೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಾರ್ವತಿಯು ಸಮರ್ಪಿಸಿದಳು.

ಅನ್ಯಾನಿ ಪರಿಪೆಕ್ಷಾನ್ಯಿ ಕಾಲದೇಶೋದ್ಭವಾನಿ ಚ |
ದದೌ ತಾನಿ ಮಹಾಭಾಗ ಸ್ವಾದೂನಿ ಮಧುರಾಣಿ ಚ || ೨೮ ||

ಸ್ವಚ್ಛಂ ಸುನಿರ್ಮಲಂ ಚೈವ ಕರ್ಪೂರಾದಿಸುನಾಸಿತಂ |
ಗಂಗಾಜಲಂ ಚ ಪಾನಾರ್ಥಂ ಪುನರಾಚಮನೀಯಕಂ || ೨೯ ||

ತಾಂಬೂಲಂ ಚ ವರಂ ರಮ್ಯಂ ಕರ್ಪೂರಾದಿ ಸುನಾಸಿತಂ |
ಸುವರ್ಣಪಾತ್ರಶತಕಂ ಭಕ್ಷ್ಯ ಪೂರ್ಣಂ ಚ ನಾರದ || ೩೦ ||

ಶೈಲೇಶ್ವರೀ ಶೈಲರಾಜಃ ಶೈಲಜಃ ಶೈಲರಾಜಜಃ |
ಶೈಲರಾಜಪ್ರಿಯಾನಾತ್ಯಾಃ ಪುಪೂಜುಃ ಶೈಲಮಾತ್ಮಜಂ || ೩೧ ||

ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಗಣೇಶ್ವರಾಯ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಾಯ ಚಾರವೇ |
ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇಶಾಯ ವಿಘ್ನೇಶಾಯ ನಮೋ ನಮಃ || ೩೨ ||

೨೮. ಅಂತೆಯೇ ಕಾಲದೇಶಾನುಗುಣವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಅತ್ಯಂತ ಮಧುರವೂ, ರುಚಿಕರವೂ ಆದ ಅನೇಕ ಪಕ್ವಫಲಗಳನ್ನು ವಾರ್ವತಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಳು.

೨೯. ಅನಂತರ ವಾನೀಯ ಮತ್ತು ಪುನರಾಚಮನಕ್ಕಾಗಿ ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರಾದಿಗಳಿಂದ ಸುನಾಸಿತವಾಗಿ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಗಂಗೋದಕವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದಳು.

೩೦. ಏಲಕ್ಕಿ, ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರಾದಿ ಪರಿಕರಗಳಿಂದ ಪರಿಮಳವಾಗಿರುವ ತಾಂಬೂಲವನ್ನೂ, ವಿವಿಧ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ನೂರಾರು ಚಿನ್ನದ ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಳು.

೩೧. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಾರ್ವತಿ ಮೇನಕೆಯರೂ, ಹಿಮವಂತ ಮೈನಾಕರೂ ಶಿಶುವಾದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದರು.

೩೨-೩೩. 'ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ' ಎಂಬ ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಜ್ಞರಿಸಿ, 'ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನೂ, ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದನೂ, ವಿಘ್ನನಾಶಕನೂ ಆದ ಮಹಾ ಗಣಪತಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ' ಎಂಬ ಅರ್ಧವನ್ನು ಕೊಡುವ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿ,

ಇತ್ಯನೇನೈವ ಮಂತ್ರೇಣ ದತ್ವಾ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಭಕ್ತಿತಃ |

ಸರ್ವೇ ಪ್ರಮುದಿತಾಸ್ತತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಶಿವಾದಯಃ

|| ೩೩ ||

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಕ್ಷರೋ ಮಾಲಾ ಮಂತ್ರೋಽಯಂ ಸರ್ವಕಾಮದಃ |

ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮೋಕ್ಷಾಣಾಂ ಫಲದಃ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ದಃ

|| ೩೪ ||

ಪಂಚಲಕ್ಷಜಪೇನೈವ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ ಸ್ತು ಮಂತ್ರಿಣಃ |

ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ ಭವೇದ್ಯಸ್ಯ ಸ ಚ ವಿಷ್ಣು ಶ್ಚ ಭಾರತೇ

|| ೩೫ ||

ವಿಘ್ನಾನಿ ಚ ಪಲಾಯಂತೇ ತನ್ನಾ ನುಸ್ಮರಣೇನ ಚ |

ಮಹಾಪಾಗ್ನೀ ಮಹಾಸಿದ್ಧಃ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಸಮನ್ವಿತಃ

|| ೩೬ ||

ನಾಪ್ತತಿಗುರುತಾಂ ಯಾತಿ ತಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪುನಿಶ್ಚಿತಾ |

ಮಹಾಕವೀಂದ್ರೋ ಗುಣನಾನ್ವಿದುಷಾಂ ಚ ಗುರೋರ್ಗುರುಃ

|| ೩೭ ||

ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಗಣವತಿಗೆ ಸಕಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಣೆಮಾಡಿದರು.

೩೪. 'ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಗಣೇಶ್ವರಾಯ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಾಯ ಚಾರವೇ | ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರದೇಶಾಯ ವಿಘ್ನೇಶಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ||' ಎಂಬ ಮೂವತ್ತೆರಡಕ್ಷರದ ಈ ಮಂತ್ರವು ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮ ಮೋಕ್ಷಗಳೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ, ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥವಾದುದು.

೩೫. ಈ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ಪಡೆದು ಐದುಲಕ್ಷಾವರ್ತಿ ಜಪಿಸುವುದರಿಂದ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದು. ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಈ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದವನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಷ್ಣು ವೆನಿಸುವನು.

೩೬. ಅವನ ನಾಮಸ್ಮರಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಸಕಲ ವಿಘ್ನಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಅವನು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾಗ್ಮಿಯೂ, ಸಕಲೇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದವನೂ ಆಗುವನು.

೩೭. ಈ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದವನಿಗೆ ಮಹಾಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠನೂ, ಗುಣವಂತನೂ, ವಿದ್ವಾಂಸನೂ, ಗುರುಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಆದಿಗುರುವೂ ಆದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತ್ವ ಚಾರ್ಯನೇ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಗುರುವಾಗುವನು.

ಸಂಪೂಜ್ಯಾನೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ದೇವಾ ಆನಂದಸಂಪ್ಲುತಾಃ |

ನಾನಾವಿಧಾನಿ ವಾದ್ಯಾನಿ ವಾದಯಾಮಾಸುರುತ್ಸವೇ

|| ೩೮ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನೋಜಯಾಮಾಸುಃ ಕಾರಯಾಮಾಸುರುತ್ಸವಂ |

ದದುರ್ದಾನಾನಿ ತೇಭ್ಯಶ್ಚ ಬಂದಿಭ್ಯಶ್ಚ ವಿಶೇಷತಃ

|| ೩೯ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಅಥ ವಿಷ್ಣುಃ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ತಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಗಣೇಶ್ವರಂ |

ತುಷ್ಠಾವ ಪರಯಾಭಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವವಿಘ್ನನಿನಾಶಕಂ

|| ೪೦ ||

ಈಶ ತ್ವಾಂ ಸ್ತೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಯೋತಿಃ ಸನಾತನಂ |

ನೈವ ವರ್ಣಯಿತುಂ ಶಕ್ತೋಸ್ಮ್ಯನುರೂಪಮನೀಹಕಂ

|| ೪೧ ||

ಪ್ರವರಂ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಸಿದ್ಧಾ ನಾಂ ಯೋಗಿನಾಂ ಗುರುಂ |

ಸರ್ವಸ್ವರೂಪಂ ಸರ್ವೇಶಂ ಜ್ಞಾನರಾಶಿಪ್ವರೂಪಿಣಂ

|| ೪೨ ||

೩೮. ಈ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಆನಂದತುಂದಿಲರಾಗಿ, ನಾನಾವಿಧವಾದ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದರು.

೩೯. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆಲ್ಲ ಮಿಷ್ವಭೋಜನಮಾಡಿಸಿ, ಅವರಿಗೂ ವಂದಿಮಾಗಧರಿಗೂ ವಿಶೇಷ ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ, ಆ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿದರು.

೪೦. ನಾರಾಯಣ :—ಅನಂತರ ವಿಷ್ಣುವು, ಆ ದೇವತೆಗಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವವಿಘ್ನಪರಿಹಾರಕನಾದ ಆ ಗಣೇಶನನ್ನು ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಿದನು.

೪೧. ಎಲೈ ಜಗದೀಶನಾದ ಗಣಪತಿಯೇ, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಯೋತಿಃಸ್ವರೂಪನೂ ಸನಾತನನೂ ಆದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಿರೀಹನಾದ ನಿನಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಲಶಕ್ತನಾಗಿರುವೆನು.

೪೨. ವೇದಸ್ತುತೃನೂ, ಸಿದ್ಧಿಯೋಗಿಗಳ ಗುರುವೂ, ಜ್ಞಾನರಾಶಿರೂಪನೂ ಸರ್ವೇಶ್ವರನೂ ಆದ ನೀನು ಸರ್ವಸ್ವರೂಪನೂ ಸ್ವರಾಂತರ್ಯಾಮಿಯೂ, ಆಗಿರುವೆ.

ಅವ್ಯಕ್ತಮುಕ್ತರಂ ನಿತ್ಯಂ ಸತ್ಯಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪಿಣಂ |
ವಾಯುತುಲ್ಯಂ ಚ ನಿರ್ಲಿಪ್ತಂ ಚಾಕ್ಷತಂ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಣಂ || ೪೩ ||

ಸಂಸಾರಾರ್ಣವಪಾರೇ ಚ ಮಾಯಾಪೋತೇ ಸುದುರ್ಲಭೇ |
ಕರ್ಣಧಾರಸ್ವರೂಪಂ ಚ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕಾರಕಂ || ೪೪ ||

ವರಂ ವರೇಣ್ಯಂ ವರದಂ ವರದಾನಾಮುಪೇಶ್ವರಂ |
ಸಿದ್ಧಂ ಸಿದ್ಧಿ ಸ್ವರೂಪಂ ಚ ಸಿದ್ಧಿ ದಂ ಸಿದ್ಧಿ ಸಾಧನಂ || ೪೫ ||

ಧ್ಯಾನಾತಿರಿಕ್ತಂ ಧ್ಯೇಯಂ ಚ ಧ್ಯಾನಾಸಾಧ್ಯಂ ಚ ಧಾರ್ಮಿಕಂ |
ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪಂ ಧರ್ಮಜ್ಞಂ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಫಲಪ್ರದಂ || ೪೬ ||

ಬೀಜಂ ಸಂಸಾರವೃಕ್ಷಾಣಾನುಂಕುರಂ ಚ ತದಾಶ್ರಯಂ |
ಸ್ತ್ರೀಪುಂನಪುಂಸಕಾನಾಂ ಚ ರೂಪಮೇತದತೀಂದ್ರಿಯಂ || ೪೭ ||

೪೩. ನಾಶರಹಿತನಾದುದರಿಂದ ನಿತ್ಯನೂ, ಅವ್ಯಕ್ತನಾದುದರಿಂದ ಸತ್ಯ ಸ್ವರೂಪನೂ, ವಾಯುವಿನಂತೆ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನೂ, ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯೂ ಆದ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪನೇ ನೀನಾಗಿರುವೆ.

೪೪. ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹದಾಯಕನಾದ ನೀನು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಮಾಯೆಯೆಂಬ ದೋಣಿಯಿಂದ ದಾಟಿಸಲು ನಾವಿಕರೂಪನಾಗಿರುವೆ.

೪೫. ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನೀನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವನೂ, ವರದಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನೂ ಎನಿಸಿರುವೆ. ಸ್ವಯಂಸಿದ್ಧ ಸ್ವರೂಪನಾದ ನೀನು, ಸಕಲಸಿದ್ಧಿಗಳುಳ್ಳ ಸಾಧನವನ್ನೂ, ತನ್ಮೂಲಕ ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವೆ.

೪೬ ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪನೂ, ಧರ್ಮಜ್ಞನೂ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಫಲಪ್ರದನೂ ಆದ ನೀನು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕದವನೂ ಅದರೆ ಪರಮಧ್ಯೇಯನೂ ಆಗಿರುವೆ.

೪೭. ಸಂಸಾರವೆಂಬ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೀಜಸ್ವರೂಪನೂ, ಅಂಕುರಸ್ವರೂಪನೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯನೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಪುಂ ನಪುಂಸಕ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದರೂ ಅತೀಂದ್ರಿಯನಾಗಿರುವೆ.

ಸರ್ವಾಧ್ಯಮಗ್ರಪೂಜ್ಯಂ ಚ ಸರ್ವಪೂಜ್ಯಂ ಗುಣಾರ್ಣವಂ |
ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಸಗುಣಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿರ್ಗುಣಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಪುನಃ || ೪೮ ||

ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕೃತಿರೂಪಂ ಚ ಪ್ರಾಕೃತಂ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪರಂ |
ತ್ವಾಂ ಸ್ತೋತುಮಕ್ಷಮೋನಂತಃ ಸಹಸ್ರವದನ್ಯೈರಸಿ || ೪೯ ||

ನ ಕ್ಷಮುಃ ಪಂಚವಕ್ತ್ರಶ್ಚ ನ ಕ್ಷಮುಶ್ಚ ತುರಾನನಃ |
ಸರಸ್ವತೀ ನ ಶಕ್ತಾ ಚ ನ ಶಕ್ತೋಽಹಂ ತವ ಸ್ತುತೌ |
ನ ಶಕ್ತಾಶ್ಚ ಚತುರ್ವೇದಾಃ ಕೇ ವಾ ತೇ ವೇದವಾದಿನಃ || ೫೦ ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಸ್ತವನಂ ಕೃತ್ವಾ ಮುನೀಶ ಸುರಸಂಸದಿ |
ಸುರೇಶಶ್ಚ ಸುರೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ವಿರರಾಮ ರಮಾಪತಿಃ || ೫೧ ||

೪೮. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುವವನೂ, ಎಲ್ಲರಿಂದ ಪೂಜ್ಯನೂ, ಗುಣಗಣಿಯೂ, ಆದ ನೀನು ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮಯಿಯಾದುದರಿಂದ ಸಗುಣನಾಗಿ ಕಂಡರೂ ವಸ್ತುತಃ ನಿರ್ಗುಣನಾಗಿರುನೆ.

೪೯. ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವರೂಪನೂ, ಪ್ರಾಕೃತನೂ, ಪ್ರಕೃತಿಗಿಂತ ಪರನೂ ಆದ ನಿನ್ನನ್ನು ಆದಿಶೇಷನು ತನ್ನ ಸಾವಿರ ಬಾಯಿಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತುತಿಸಲಾರನು.

೫೦. ಐದುಮುಖವುಳ್ಳ ಈಶ್ವರನಾಗಲೀ, ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮನಾಗಲೀ, ವಾಗಧಿದೇವತಿಯಾದ ಸರಸ್ವತಿಯಾಗಲೀ, ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ನಾನಾಗಲೀ, ಚತುರ್ವೇದಗಳಾಗಲೀ, ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗದಿರುವಾಗ, ಕೇವಲ ವೇದವಾದಿಗಳೆನಿಸಿರುವ ಇತರರ ಪಾಡೇನು ?

೫೧. ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಆ ದೇವಮುನಿಗಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿ ಸಕಲ ದೇತಿಗಳೊಡನೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತನು.

ಇದಂ ವಿಷ್ಣು ಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಗಣೇಶಸ್ಯ ಚ ಯಃ ಪಠೇತ್ |

ಸಾಯಂಪ್ರಾತಶ್ಚ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಃ ಸಮಾಹಿತಃ || ೫೦ ||

ತದ್ವಿಘ್ನನಾಶಂ ಕುರುತೇ ವಿಘ್ನೇಶಃ ಸತತಂ ಮುನೇ |

ವರ್ಧತೇ ಸರ್ವಕಲ್ಯಾಣಂ ಕಲ್ಯಾಣಜನಕಃ ಸದಾ || ೫೧ ||

ಯಾತ್ರಾಕಾಲೇ ಪಠಿತ್ವಾ ಯೋ ಯಾತಿ ತದ್ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಂ |

ತಸ್ಯ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತ್ಯೇವ ನ ಸಂಶಯಃ || ೫೨ ||

ತೇನ ದೃಷ್ಟಂ ಚ ದುಸ್ಸೃಷ್ಟಂ ಸುಸ್ಸೃಷ್ಟಮುಪಜಾಯತೇ |

ಕದಾಪಿ ನ ಭವೇತ್ತಸ್ಯ ಗ್ರಹಪೀಡಾ ಚ ದಾರುಣಾ || ೫೩ ||

ಭವೇದ್ವಿನಾಶಃ ಶತ್ರುಣಾಂ ಬಂಧೂನಾಂ ಚಾಪಿ ವರ್ಧನಂ |

ಶಶ್ವದ್ವಿಘ್ನವಿನಾಶಶ್ಚ ಶಶ್ವತ್ಸನ್ಯಗ್ನಿವರ್ಧನಂ || ೫೪ ||

೫೦-೫೩ ವಿಷ್ಣುಕೃತವಾದ ಗಣೇಶನ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಮತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಶುಚಿಭೂತರಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸುವರೋ ಅವರ ಸಕಲ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನೂ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನು ವರಿಹರಿಸಿ, ಸಮಸ್ತ ಮಂಗಳಗಳನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವನು.

೫೪. ಪ್ರಯಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಭಜಿಸುವವರಿಗೆ ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

೫೫. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವನು ಕಂಡ ದುಃಸ್ವಪ್ನವೆಲ್ಲವೂ ಸುಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು. ಅವನಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ದಾರುಣವಾದ ಗ್ರಹಪೀಡೆಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೫೬. ಅವನ ಶತ್ರುಗಳ ವಿನಾಶವೂ ಬಂಧುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ' ಸಕಲವಿಘ್ನಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದು.

ಸ್ಥಿರಾ ಭವೇದ್ಭೂಹೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಪುತ್ರಸೌತ್ರವಿವರ್ಧನಂ |

ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಮಿಹ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಹ್ಯಂತೇ ವಿಷ್ಣು ಪದಂ ಲಭೇತ್ || ೫೭ ||

ಫಲಂ ಚಾಸಿ ಚ ತೀರ್ಥಾನಾಂ ಯಜ್ಞಾನಾಂ ಯದ್ಭವೇದ್ಭೂತಂ |

ಮಹತಾಂ ಸರ್ವದಾನಾನಾಂ ತದ್ಗಣೇಶಪ್ರಸಾದತಃ || ೫೮ ||

|| ನಾರದ ಉವಾಚ ||

ಶ್ರುತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಗಣೇಶಸ್ಯ ಪೂಜನಂ ಚ ಮನೋಹರಂ |

ಕವಚಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಾಂಪ್ರತಂ ಭವತಾರಣಂ || ೫೯ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಪೂಜಾಯಾಂ ಸುನಿವೃತ್ತಾಯಾಂ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಶನೈಶ್ಚ ರಃ |

ಉವಾಚ ವಿಷ್ಣುಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತಾರಕಂ ಜಗತಾಂ ಗುರುಂ || ೬೦ ||

೫೭. ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಸರ್ವದಾ ನಲಿಸಿರುವಳಲ್ಲದೆ ಅವನಿಗೆ ಪುತ್ರ ಪೌತ್ರಾದಿಗಳೂ, ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ, ಇಹದಲ್ಲಿ ದೊರೆತು ದೇಹಾವಸಾನದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯು ದೊರೆಯುವುದು

೫೮. ಸಕಲ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸಕಲ ಯಜ್ಞಚರಣಿಯಿಂದಲೂ, ಸರ್ವಸ್ವದಾನದಿಂದಲೂ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಯಾವ ಸತ್ಸಲವು ಲಭಿಸುವುದೋ ಅಪ್ಪೇವು ಗಣೇಶನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಲಭಿಸುವುದು.

೫೯. ನಾರದ :—ಎಲೈ ನಾರಾಯಣ ಮಹರ್ಷಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಗಣೇಶನ ಪೂಜಾಕ್ರಮವನ್ನೂ, ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಈಗ ಸಂಸಾರತಾರಕವಾದ ಗಣೇಶಕವಚವನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೬೦. ನಾರಾಯಣ :—ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನ ಪೂಜೆಯು ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಲು, ಸಭಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಶನೀಶ್ವರನು ಜಗದ್ಗುರುಪು, ಸರ್ವೋದ್ಧಾರಕನೂ ಆದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆಂದನು.

॥ ಶನೈಶ್ಚರ ಉವಾಚ ॥

ಸರ್ವದೂಷವಿನಾಶಾಯ ಪಾಪಪ್ರಶಮನಾಯ ಚ |

ಕವಚಂ ವಿಘ್ನನಿಘ್ನಸ್ಯ ವದ ವೇದವಿದಾಂ ವರ ॥ ೬೦ ॥

ಬಭೂವ ನೋ ವಿನಾದಶ್ಚ ಶಕ್ತ್ಯಾ ವೈ ಮಾಯಯಾ ಸಹ |

ತದ್ವಿಘ್ನಪ್ರಶಮಾರ್ಥಂ ಚ ಕವಚಂ ಧಾರಾಯಾನ್ಯಹಂ ॥ ೬೧ ॥

॥ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ರುವಾಚ ॥

ವಿನಾಯಕಸ್ಯ ಕವಚಂ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ದುರ್ಲಭಂ |

ಸುಗೋಪ್ಯಂ ಚ ಪುರಾಣೇಷು ದುರ್ಲಭಂ ಜಾಗಮೇಷು ಚ ॥ ೬೨ ॥

ಉಕ್ತಂ ಕೌಠುಮಶಾಖಾಯಾಂ ಸಾಮವೇದೇ ಮನೋಹರಂ |

ಕವಚಂ ವಿಘ್ನನಾಥಸ್ಯ ಸರ್ವವಿಘ್ನಹರಂ ಪರಂ ॥ ೬೩ ॥

೬೦. ಶನೈಶ್ಚರ :—ಎಲೈ ವೇದಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ವಿಷ್ಣುವೇ, ಸಕಲದುಃಖನಾಶಕ್ಕೂ, ವಾಪಸರಿಹಾರಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾದ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನ ಕವಚವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳು.

೬೧. ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಗೂ ನನಗೂ ಅನೇಕ ವಾದವಿನಾದವುಂಟಾಯಿತು. ಆಕೆಯಿಂದ ನನಗುಂಟಾಗಬಹುದಾದ ವಿಘ್ನಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ವಿಘ್ನೇಶನ ಕವಚವನ್ನು ಧಾರಣೆಮಾಡುವೆನು.

೬೨. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು :—ಎಲೈ ಶನೀಶ್ವರನೇ ಕೇಳು. ವಿನಾಯಕನ ಕವಚವು ತ್ರಿಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯದು. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಗೋಪ್ಯವಾಗಿರುವುದು.

೬೩. ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನ ಸಕಲರ ವಿಘ್ನನಾಶಕವಾದ ಈ ಕವಚವು ಸಾಮವೇದದ ಕೌಠಮಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಂ ದೇಯಂ ಶಿರೋ ದೇಯಂ ಪ್ರಾಣಾ ದೇಯಾಶ್ಚ ಸೂರ. ಜ |

ಏವಂ ಭೂತಂ ಚ ಕವಚಂ ನ ದೇಯಂ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟೇ || ೬೫ ||

ಅನಿರ್ಭಾವಸ್ತಿ ರೋಭಾವಃ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಯಸ್ಯ ಮಾಯಯಾ |

ನಿತ್ಯೋಽಯಮೇಕದಂತಶ್ಚ ಕವಚಂ ಚಾಸ್ಯ ವತ್ಸಕ || ೬೬ ||

ಪೂಜಾಸ್ಯ ನಿತ್ಯಾ ನೋತ್ರಂ ಚ ಕಲ್ಪೇ ಕಲ್ಪೇಽಸ್ತಿ ಸಂತತಂ |

ಅಸ್ಯ ವೈ ಜನ್ಮನಃ ಪೂರ್ವಂ ಮುನಯಶ್ಚ ಸಿಷೇವಿರೇ || ೬೭ ||

ಯಥಾ ಮದವತಾರೇಷು ಜನ್ಮವಿಗ್ರಹಧಾರಣಂ |

ತಥಾ ಗಣೇಶ್ವರಸ್ಯಾಪಿ ಜನ್ಮ ಶೈಲಸುಲೋದರೇ || ೬೮ ||

ಯದ್ಭೃತ್ವಾ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಾಶ್ಚ ಭಾರತೇ |

ನಿಶ್ಯಂಕಾಶ್ಚ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಶತ್ರುಪಕ್ಷವಿಮರ್ದಕಾಃ || ೬೯ ||

೬೫ ಎಲೈ ಸೂರ್ಯಪುತ್ರನಾದ ಶನೀಶ್ವರನೇ, ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಕವಚವನ್ನು ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಕೂಡದು.

೬೬. ಯಾರ ಮಾಯಾಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುಸಾವು ಗಳುಂಟಾಗುವವೋ, ಆ ಏಕದಂತನೂ, ಅವನ ಕವಚವೂ ನಿತ್ಯವಾದುದು.

೬೭. ಈ ಗಣಪತಿಯ ವೂಜಾಸ್ತೋತ್ರಗಳು ವ್ರತಿ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ನಿತ್ಯ ವಾಗಿರುವುದು. ಪ್ರತಿ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಮುನಿಗಳು ಸೇವಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುವರು.

೬೮. ನಾನು ಮಾನುಷಾದಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿ ಶರೀರಧಾರಣೆ ಮಾಡುವಂತೆಯೇ ಗಣಪತಿಯೂ ಕೂಡ ವಾರ್ವತಿಯ ಉದರದಲ್ಲಿ ಅವಶರಿಸಿ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವನು.

೬೯. ಯಾವ ಗಣಪತಿಯ ಕವಚವನ್ನು ಧಾರಣೆಮಾಡಿದ ಭರತಖಂಡ ದಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲ ಮುನಿಗಳೂ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಾಗವರು. ದೇವತೆಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ಕವಚ ಧಾರಣೆಮಾಡಿ ನಿರ್ಭೀತರಾಗಿ ಶತ್ರುಗಳಾದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದರು.

ಕವಚಂ ಬಿಭ್ರತಾಂ ಮೃತ್ಯುರ್ನ ಭಿಯಾ ಯಾತಿ ಸನ್ನಿಧಿಂ |
ನಾಯುರ್ವ್ಯಯೋ ನಾಶುಭಂ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೇ ನ ಪರಾಜಯಃ || ೭೦ ||

ದಶಲಕ್ಷಜಪೇನೈವ ಸಿದ್ಧಂ ತು ಕವಚಂ ಭವೇತ್ |
ಯೋ ಭವೇತ್ತಿದ್ಧ ಕವಚೋ ಮೃತ್ಯುಂ ಚೇತುಂ ಸ ಚ ಕ್ಷಮಃ || ೭೧ ||

ಸುಸಿದ್ಧ ಕವಚೋ ವಾಗ್ಗ್ನೀ ಚಿರಂಜೀವೀ ಮಹೀತಲೇ |
ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯಾ ಪೂಜ್ಯೋ ಭವೇದ್ಗ್ರಹಣಮಾತ್ರತಃ || ೭೨ ||

ಮಾಲಾಮಂತ್ರಮಿಮಂ ಪುಣ್ಯಂ ಕವಚಂ ಮಂಗಲಂ ಶುಭಂ |
ಬಿಭ್ರತಾಂ ಸರ್ವಪಾಪಾನಿ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ಸುನಿಶ್ಚತಂ || ೭೩ ||

ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾಶ್ಚ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಾ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಡಾಕಿನೀ ಯೋಗಿನೀ ಯಕ್ಷವೇತಾಲಾಭೈರನಾದಯಃ || ೭೪ ||

೭೦ ಈ ಕವಚಧಾರಣೆಮಾಡಿದವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯುವು ಸುಳಿಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಂಗಳಗಳಾಗಲೀ, ಆಯುಃಕ್ಷೀಣತೆಯಾಗಲೀ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೂ ಅವರನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾರದು.

೭೧ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಾವರ್ತಿ ಜಪಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಕವಚವು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು. ಈ ಕವಚಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು ಮೃತ್ಯುವನ್ನೂ ಜಯಿಸಬಲ್ಲರು.

೭೨ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕವಚಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದವನು ಭೂಮಾಡಲದಲ್ಲಿ ಚಿರಂಜೀವಿಯೂ, ಒಳ್ಳೆಯ ವಾಗ್ಗ್ನಿಯೂ ಆಗುವನು. ಈ ಕವಚೋಪದೇಶವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಪೂಜ್ಯನೂ ಜಯಶಾಲಿಯೂ ಆಗುವನು.

೭೩. ಪುಣ್ಯಕರವೂ, ಮಂಗಳದಾಯಕವೂ ಆದ ಈ ಗಣೇಶಕವಚವನ್ನೂ ಮೂವತ್ತೆರಡಕ್ಷರದ ಮಾಲಾಮಂತ್ರವನ್ನೂ ಧರಿಸಿರುವವರ ಸಕಲ ವಾವಗಳೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು.

೭೪-೭೫. ಗಣೇಶಕವಚದ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ, ಭೂತ ಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾದಿಗಳೂ, ಕೂಷ್ಮಾಂಡ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸರೂ, ಡಾಕಿನಿಯೋಗಿನಿಯರೂ,

ಬಾಲಗ್ರಹಾ ಗ್ರಹಾಶ್ಚೈವ ಪ್ವೇತ್ರಪಾಲಾದಯಸ್ತಥಾ |

ಪರ್ಮಣಃ ಶಬ್ದನಾಶ್ರೇಣ ಸಲಾಯಂತೇ ಚ ಭೀರವಃ

|| ೭೫ ||

ಅಥಯೋ ವ್ಯಾಧಯಶ್ಚೈವ ಶೋಕಾಶ್ಚೈವ ಭಯಾವಹಾಃ |

ನ ಯಾಂತಿ ಸನ್ನಿಧಿಂ ತೇಷಾಂ ಗರುಡಸ್ಯ ಯಥೋರಗಾಃ

|| ೭೬ ||

ಋಜವೇ ಗುರುಭಕ್ತಾಯ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಾಯ ಪ್ರಕಾಶಯೇತ್ |

ಖಲಾಯ ಪಶಶಿಷ್ಯಾಯ ದತ್ವಾ ನೃತ್ಯಮನಾಪ್ನುಯಾತ್

|| ೭೭ ||

ಸಂಸಾರಮೋಹಕಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕವಚಸ್ಯ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ |

ಋಷಿಶ್ವಂದಶ್ಚ ಬೃಹತೀ ದೇವೋ ಲಂಬೋದರಃ ಸ್ವಯಂ |

ಭರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷೇಷು ವಿನಿಯೋಗಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ

|| ೭೮ ||

ಯಕ್ಷವೇತಾಲ ಭೈರವಾದಿಗಳೂ, ಬಾಲಗ್ರಹ, ನವಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಪ್ವೇತ್ರಪಾಲಾದಿಗಳೂ ಭಯಗೊಂಡು ಓಡುವರು.

೭೫ ಗರುಡನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಸರ್ಪಗಳು ಬಾರದಿರುವಂತೆ, ಈ ಕವಚ ಧಾರಣೆಮಾಡಿರುವವನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಮನೋರೋಗ ಮತ್ತು ಶಾರೀರಕ ರೋಗಗಳೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಕಷ್ಟಗಳೂ ಬಾರವು.

೭೬. ಈ ಕವಚವನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗಗಾಮಿಯೂ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಗುರುಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನೂ ಅದ ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕು. ದುಷ್ಟನೂ ಇತರರ ಶಿಷ್ಯನೂ ಅದವನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುವುದರಿಂದ ತನಗೆ ಮರಣ ಸಂಭವಿಸುವುದು.

೭೮. ಸಂಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಮೋಹಗೊಳಿಸುವ ಈ ಗಣೇಶಕವಚಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾಪತಿಯೇ ಋಷಿಯು, ಬೃಹಸ್ಪತಿಯೇ ಛಂದಸ್ಸು. ಸ್ವಯಂ ಲಂಬೋದರನೇ ದೇವತೆಯು. ಭರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮ ಮೋಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕವಚದ ವಿನಿಯೋಗವು.

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕವಚಾಢಾಂ ಚ ಸಾರಭೂತಮಿದಂ ಮುನೇ |

ಓಂ ಗಂ ಹುಂ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಮೇ ಪಾತು ಮಸ್ತಕಂ |

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಕ್ಷರೋ ಮಂತ್ರೋ ಲಲಾಟಂ ಮೇ ಸದಾನತು || ೭೯ ||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಶ್ರೀಂ ಗಮಿತಿ ವೈ ಸಂತತಂ ಪಾತು ಲೋಚನಂ |

ತಾಲುಕಂ ಪಾತು ವಿಘ್ನೇಶಃ ಸತತಂ ಧರಣೀತಲೇ || ೮೦ ||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಮಿತಿ ಪರಂ ಸಂತತಂ ಪಾತು ನಾಸಿಕಾಂ |

ಓಂ ಗೌಂ ಗಂ ಶೂರ್ಪಕರ್ಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಪಾತ್ಯಧರಂ ನುನು |

ದಂತಾಂಶ್ಚ ತಾಲುಕಾಂ ಚಿಹ್ವಾಂ ಪಾತು ಮೇ ಷೋಡಶಾಕ್ಷರಃ || ೮೧ ||

ಓಂ ಲಂ ಶ್ರೀಂ ಲಂಬೋದರಾಯೇತಿ ಸ್ವಾಹಾ ಗಂಡಂ ಸದಾನತು |

ಓಂ ಕ್ಲೀಂ ಹ್ರೀಂ ವಿಘ್ನ ನಾಶಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಕರ್ಣಂ ಸದಾನತು || ೮೨ ||

೭೯. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಎಲ್ಲ ಕವಚಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸಾರಭೂತವಾದುದು. ‘ಓಂ ಗಂ, ಹುಂ, ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ಸ್ವಾಹಾ’ ಎಂಬ ಈ ದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವು ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನೂ (ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಮುಂತ್ರಕ್ಕೆ ರಡಕ್ಷರದ ಮಂತ್ರವು ನನ್ನ ಹಣೆಯನ್ನೂ) ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

೮೦. ‘ಓಂ, ಹ್ರೀಂ, ಕ್ಲೀಂ, ಶ್ರೀಂ, ಗಂ’ ಎಂಬ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವು ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. ವಿಘ್ನೇಶನು ನನ್ನ ತಾಲು (ಅಂಗಳು) ಗಳನ್ನು ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವವರೆಗೂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

೮೧. ‘ಓಂ, ಶ್ರೀಂ, ಹ್ರೀಂ, ಕ್ಲೀಂ’ ಎಂಬ ಬೀಜಾಕ್ಷರಮಂತ್ರವು ನನ್ನ ಮೂಗನ್ನೂ, ‘ಓಂ, ಗೌಂ, ಗಂ, ಶೂರ್ಪಕರ್ಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರವು ಕೆಳತುಟೆಯನ್ನೂ, ಮಾಲಾಮಂತ್ರಾರ್ಥವಾದ ಹದಿನಾರಕ್ಷರದ ಮಂತ್ರವು, ಹಲ್ಲು, ತಾಲು, ಮತ್ತು ನಾಲಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಲಿ.

೮೨. ‘ಓಂ, ಲಂ, ಶ್ರೀಂ, ಲಂಬೋದರಾಯ ಸ್ವಾಹಾ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರವು ಕಘೋಲಗಳನ್ನೂ, ಓಂ ಕ್ಲೀಂ ಹ್ರೀಂ ವಿಘ್ನ ನಾಶಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಎಂಬ ಮಂತ್ರವು ಕಿವಿಗಳನ್ನೂ ಸರ್ವದಾ ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಗಂ ಗಜಾನನಾಯೇತಿ ಸ್ವಾಹಾ ಸ್ಕಂಧಂ ಸದಾವತು |

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ವಿನಾಯಕಾಯೇತಿ ಸ್ವಾಹಾ ಪೃಷ್ಠಂ ಸದಾವತು || ಲ೩ ||

ಓಂ ಕ್ಲೀಂ ಹ್ರೀಮಿತಿ ಕಂಕಾಲಂ ಪಾತು ವಕ್ಷಃ ಸ್ಥಲಂ ಪರಂ |

ಕರೌ ಪಾದೌ ಸದಾ ಪಾತು ಸರ್ವಾಂಗಂ ವಿಘ್ನನಾಶಕೃತ್ || ಲ೪ ||

ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ಲಂಬೋದರಃ ಪಾತು ಚಾಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ ವಿಘ್ನನಾಯಕಃ |

ದಕ್ಷಿಣೇ ಪಾತು ವಿಘ್ನೇಶೋ ನೈಋತ್ಯಾಂ ತು ಗಜಾನನಃ || ಲ೫ ||

ಪಶ್ಚಿಮೇ ಪಾರ್ವತೀಪುತ್ರೋ ವಾಯವ್ಯಾಂ ಶಂಕರಾತ್ಮಜಃ |

ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಂಶಶ್ಚೋತ್ತರೇ ಚ ಪರಿಪೂರ್ಣತಮಸ್ಯ ಚ || ಲ೬ ||

ಐಶಾನ್ಯಾಮೇಕದಂತಶ್ಚ ಹೇರಂಬಃ ಪಾತು ಚೋರ್ಧ್ವತಃ |

ಅಧೋ ಗಣಾಧಿಪಃ ಪಾತು ಸರ್ವಪೂಜ್ಯಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ |

ಸೃಷ್ಟೇ ಜಾಗರಣೇ ಚೈವ ಪಾತು ಮಾಂ ಯೋಗಿನಾಂ ಗುರುಃ || ಲ೭ ||

ಲ೩. 'ಓಂ, ಶ್ರೀಂ, ಗಂ, ಗಜಾನನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವು ಹೆಗಲುಗಳನ್ನೂ 'ಓಂ, ಹ್ರೀಂ, ವಿನಾಯಕಾಯ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವು ಪೃಷ್ಠಭಾಗವನ್ನೂ ಸರ್ವದಾ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಲ೪. 'ಓಂ, ಕ್ಲೀಂ, ಹ್ರೀಂ, ಎಂಬ ಮಂತ್ರವು ಮೂಳೆಗಳನ್ನೂ ವಕ್ಷಃ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ಕಾವಾಡಲಿ. ವಿಘ್ನನಾಶಕನು ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನೂ ಸಕಲಾಂಗಗಳನ್ನೂ ಸರ್ವದಾ ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಲ೫-ಲ೭. ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಲಂಬೋದರನೂ, ಅಗ್ನೇಯದಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನನಾಯಕನೂ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನೇಶನೂ, ನೈಋತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಜಾನನನೂ, ವಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ಪುತ್ರನೂ, ವಾಯವ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಂಕರಾತ್ಮಜನೂ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣತಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನ ಅಂಶಜನೂ, ಐಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕದಂತನೂ, ಊರ್ಧ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇರಂಬನೂ, ಅಧೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣಾಧಿಪನೂ, ಸರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಪೂಜ್ಯನೂ, ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಗಳ ಗುರುವೂ ನನ್ನನ್ನೂ ಸರ್ವದಾ ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಇತಿ ತೇ ಕಥಿತಂ ವತ್ಸ ಸರ್ವಮಂತ್ರಾಘವಿಗ್ರಹಂ |

ಸಂಸಾರಮೋಹನಂ ನಾಮ ಕವಚಂ ವರಮಾದ್ಭುತಂ

|| ೮೮ ||

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣೇನ ಪುರಾ ದತ್ತಂ ಗೋಲೋಕೇ ರಾಸಮಂಡಲೇ |

ವೃಂದಾವನೇ ವಿನೀತಾಯ ಮಹ್ಯಂ ದಿನಕದಾತ್ಮಜ

|| ೮೯ ||

ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಚ ತುಭ್ಯಂ ಚ ಯಸ್ಮೈ ಕಸ್ಮೈ ನ ದಾಸ್ಯಸಿ |

ಪರಂ ವರಂ ಸರ್ವಪೂಜ್ಯಂ ಸರ್ವಸಂಕಟಿತಾರಣಂ

|| ೯೦ ||

ಘುರುಮುಚ್ಯಚ್ಛ್ಯ ವಿಧಿವತ್ಸವಚಂ ಧಾರಯೇತ್ತು ಯಃ |

ಕಂಠೇ ವಾ ದಕ್ಷಿಣೇ ಬಾಹೌ ಸೋಽಪಿ ವಿಷ್ಣುರ್ನ ಸಂಶಯಃ

|| ೯೧ ||

ಅಶ್ವಮೇಧಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಾಜವೇಯಶತಾನಿ ಚ |

ಗ್ರಹೇಂದ್ರ ಕವಚಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕಲಾಂ ನಾರ್ಹಂತಿ ಘೋಡಶೀಲಂ

|| ೯೨ ||

೮೮. ಎಲೈ ವತ್ಸ ಶನೀಶ್ವರನೇ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಗಣಪತಿಯ ಮಾಲಾಮಂತ್ರವನ್ನೂ, ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ಸಂಸಾರ-ಮೋಹಕವೆಂಬ ಗಣೇಶಕವಚವನ್ನೂ ನನಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳಿರುವೆನು.

೮೯. ಎಲೈ ಸೂರ್ಯಪುತ್ರನೇ, ಈ ಮಂತ್ರ ಮತ್ತು ಕವಚಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನು ಗೋಲೋಕದ ರಾಸಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ವಿನೀತನಾಗಿ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು

೯೦. ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವೂ, ಸರ್ವಪೂಜ್ಯವೂ, ಸರ್ವಸಂಕಟಿತಾರಕವೂ ಆದ ಈ ಮಂತ್ರಕವಚಗಳನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿರುವೆನು. ಇದನ್ನು ಅಪವಿತ್ರರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಬೇಡ.

೯೧. ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಗುರುವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಯಾರು ಈ ಕವಚವನ್ನು ಕಂಠದಲ್ಲಾಗಲೀ ದಕ್ಷಿಣ ಬಾಹುವಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ಧರಿಸುವರೋ ಅವರೂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಷ್ಣುನೆನಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

೯೨. ಎಲೈ ಗ್ರಹರಾಜನೇ, ಸಾವಿರ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗಗಳೂ, ನೂರು ವಾಜವೇಯ ಯಾಗಗಳೂ ಕೂಡ, ಈ ಕವಚದ ಹದಿನಾರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಫಲವನ್ನೂ ಕೊಡಲು ಶಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದಂ ಕವಚಮುಜ್ಞಾತ್ವಾ ಯೋ ಭಜೇಚ್ಛಂಕರಾತ್ಮಜಂ |

ಶತಲಕ್ಷಪ್ರಜಪ್ತೋಽಪಿ ನ ಮಂತ್ರಃ ಸಿದ್ಧಿ ದಾಯಕಃ

|| ೯೩ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಸಂಸಾರಮೋಹನಂ ನಾಮಕವಚಂ |

ದತ್ತೇದಂ ಸೂರ್ಯಪುತ್ರಾಯ ವಿರರಾಮ ಸುರೇಶ್ವರಃ |

ಪರಮಾನಂದಸಂಯುಕ್ತಾ ದೇವಾಸ್ತಸ್ಯಃ ಸಮೀಪತಃ

|| ೯೪ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಗಣೇಶಪೂಜಾಸ್ತವಕವಚಕಥನಂ

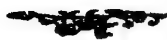
ನಾಮ ತ್ರಯೋದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೯೩. ಈ ಕವಚದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನರಿಯದೆ ಯಾರು ಶಂಕರಪುತ್ರನಾದ ಗಣೇಶನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವರೋ, ಅವರು ನೂರು ಲಕ್ಷಾವರ್ತಿ ಗಣೇಶ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದರೂ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಮೋಹನವೆಂಬ ಕವಚದ ಮಹಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆಯು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿದುದು.

೯೪. ವಿಷ್ಣುವು ಸೂರ್ಯಪುತ್ರನಾದ ಶನಿಗೆ ಈ ಕವಚವನ್ನು ಪದೇಶಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಾದನು. ಆಗ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಪರಮಾನಂದತುಂದಿಲರಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣೇಶಖಂಡದ ನಾರದನಾರಾಯಣ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶಪೂಜೆ, ಸ್ತೋತ್ರ ಮತ್ತು ಕವಚಗಳ ಕಥನರೂಪವಾದ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಹದಿನೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಇತ್ತ ವಿಷ್ಣುವು ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿಸಿದನು ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮುಂತಾದ ಸಕಲ ದೇವಿಯರೂ ಗಣೇಶನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಅಭೀಷ್ಟಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಿತ್ತರು ವಾರ್ವರ್ತದೇವಿಯಾದರೋ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಮೋಡಶೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದಳು. ಮತ್ತು ಸಕಲಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದವಾದ ಮಾಲಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಮಿಷ್ಠಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಿದಳು.

ಅನಂತರ ವಿಷ್ಣುವು ಸರ್ವಾದಿಯೂ, ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯೂ, ಸರ್ವ ಶಕ್ತನೂ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತನೂ ಆದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದನು. ವಿಷ್ಣುಕೃತವಾದ ಈ ಗಣೇಶಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅನಂತ ಪುಣ್ಯಫಲಗಳು ದೊರೆಯುವುವು.

ಅನಂತರ ಶನೀಶ್ವರನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ವಿಷ್ಣುವು ಗಣೇಶಕವಚವನ್ನು ವದೇಶಿಸಿ, ಅದರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ, ಶುಚಿಭೂತರಾಗಿ ಆ ಕವಚಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದವರು ನಿಖಿಲವಿಶ್ವದಲ್ಲೂ ಅಜೇಯರಾಗುವರೆಂದು ನುಡಿದು ಸುಮ್ಮನಾದನು. ಆಗ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪಡಮಾನಂದತುಂದಿಲರಾದರು.

—|| ಓಂ ||—

—|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ

ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ಚತುರ್ದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ದೇವಾಸ್ತಸ್ಯಾಂ ಸಭಾಯಾಂ ತೇ ಸರ್ವೇ ಸಂಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾಃ |

ಗಂಧರ್ವಾ ಮುನಯಃ ಶೈಲಾಃ ಪಶ್ಯಂತಃ ಸುಮಹೋತ್ಸವಂ

|| ೧ ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ದುರ್ಗಾ ಸ್ಮೇರಾನನಸರೋರುಹಾ |

ಉವಾಚ ವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರಣತಾ ದೇವೇಶಂ ತತ್ರ ಸಂಸದಿ

|| ೨ ||

|| ಪಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ ||

ತ್ವಂ ಪಾತಾ ಸರ್ವಜಗತಾಂ ನಾಥ ನಾಹಂ ಜಗದ್ಭುಜಃ |

ಕಥಂ ಮತ್ಸ್ನಾಮಿನೋ ವೀರ್ಯಮಮೋಘಂ ರಕ್ಷಿತಂ ಪ್ರಭೋ

|| ೩ ||

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರಾಯಣಃ— ಆಗ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು, ಗಂಧರ್ವರು, ಶೈಲರು ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳು ಆ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತುಷ್ಟಮನಸ್ಕರಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು.

೨. ಈಮಧ್ಯೆ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯು ವದನಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಬೀರುತ್ತ, ಆ ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವದೇವನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆಂದಳು.

೩. ಪಾರ್ವತಿಃ—ಎಲೈ ಜಗನ್ನಾಥನೇ, ನೀನು ಸಕಲ ಜಗತ್ತನ್ನೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವೆ. ನಾನೇನೂ ನಿನ್ನ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬಹಿರ್ಭೂತಳಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಪತಿಯ ಅಮೋಘವಾದ ವೀರ್ಯವನ್ನು ನೀನೆಂತು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿರುವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸು.

ರತಿಭಂಗೇ ಕೃತೇ ದೇವೈರ್ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರೇರಿತೈಸ್ತಯಾ |
ಭೂಮೌ ನಿಪತಿತಂ ವೀರ್ಯಂ ಕೇನ ದೇವೇನ ವೈ ಹೃತಂ || ೪ ||

ಸರ್ವೇ ದೇವಾಸ್ತತ್ಪುರತಸ್ತದನ್ವಿಷ್ಯಂತು ಸಾದರಂ |
ಅರಾಜಕಂ ಕಥಮಿದಂ ತಿಷ್ಠತಿ ತ್ವಯಿ ರಾಜನಿ || ೫ ||

ಪಾರ್ವತೀವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಜಗದೀಶ್ವರಃ |
ಉವಾಚ ದೇವವರ್ಗೇ ಚ ಮುನಿವರ್ಗೇ ಚ ತಿಷ್ಠತಿ || ೬ ||

|| ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ರುವಾಚ ||

ದೇವಾಃ ಶ್ರುಣ್ವಂತ ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ಪಾರ್ವತೀ ವಚನಂ ಶ್ರುತಂ |
ಶಿವಸ್ಯಾಮೋಘವೀರ್ಯಂ ಚ ಯತ್ಪುರಾ ಕೇನ ನಿರ್ಹೃತಂ || ೭ ||

ಸಭಾಮಾನಯತ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ನ ಚೇದ್ವಂಡಮಿಹಾರ್ಹಥ |
ಸ ಕೋ ರಾಜಾ ನ ಶಾಸ್ತಾ ಯಃ ಪ್ರಜಾಬಾಧ್ಯಶ್ಚ ಸಾಕ್ಷಿಕಃ || ೮ ||

೪ ಹಿಂದೆ ನಿನ್ನಿಂದಲೂ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಲೂ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ದೇವತೆಗಳು ಬಂದು, ನನ್ನ ಪತಿಯ ರತಿಸುಖವನ್ನು ಭಂಗಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ ದೇವನಾರು ?

೫ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ನಿನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವರು ಎಲ್ಲರೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಆ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕಲಿ. ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ನೀನಿರುವಾಗಲೂ ಹೀಗೆ ಅರಾಜಕವಾಗಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ?

೬. ಪಾರ್ವತಿಯಾಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ವಿಷ್ಣುವು ನಸುನಕ್ಕು, ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತಂತೆಂದನು.

೭. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು :—ಎಲೈ ದೇವತೆಗಳೇ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿರಿ. ಪಾರ್ವತಿಯಾಡಿದಂತೆ ಶಿವನ ಅಮೋಘವಾದ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಅಪಹರಿಸಿದವರಾರು ?

೮ ಆ ಅನರಾಧಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಕರೆತನ್ನಿ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವೆನು. ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಬಾಧಿತನಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸದೆ ಸ್ವಕ್ಷಪಾತ ತೋರುವವನು ಹೇಗೆ ರಾಜನಾದಾನು ?

ವಿಷ್ಣೋಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಮಾಲೋಚ್ಯ ಪರಸ್ಪರಂ |

ಉಚುಃ ಸರ್ವೇ ಶಿವಾನಾಂಕೈಸ್ತಸ್ಮಾಂತಾಃ ಪುರತೋ ಹರೇಃ

|| ೯ ||

|| ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ ||

ತದ್ವೀರ್ಯಂ ನಿರ್ಹೃತಂ ಯೇನ ಪುಣ್ಯಭೂಮೌ ಚ ಭಾರತೇ |

ಸ ವಂಚಿತೋ ಭವತ್ಪತ್ರ ಪುಣ್ಯಾಹೇ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಿ

|| ೧೦ ||

|| ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ ||

ಮದ್ವೀರ್ಯಂ ನಿರ್ಹೃತಂ ಯೇನ ಪುಣ್ಯಭೂಮೌ ಚ ಭಾರತೇ |

ಸ ವಂಚಿತೋ ಭವತ್ಪತ್ರ ಸೇವನೇ ಪೂಜನೇ ತವ

|| ೧೧ ||

|| ಯಮ ಉವಾಚ ||

ಸ ವಂಚಿತೋ ಭವತ್ಪತ್ರ ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಣೇ |

ಏಕಾದಶೀವ್ರತೇ ಚೈವ ತದ್ವೀರ್ಯಂ ಯೇನ ನಿರ್ಹೃತಂ

|| ೧೨ ||

೯. ವಿಷ್ಣುವಾಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ, ಪಾರ್ವತಿಯ ನುಡಿಗೆ ಹೆವರಿ, ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆಂದರು.

೧೦. ಬ್ರಹ್ಮ:—ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯಾದ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ವೀರ್ಯವ ಹಾರಮಾಡಿದವನು, ಪುಣ್ಯದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳ ಸತ್ಫಲದಿಂದ ವಂಚಿತನಾಗುವನು.

೧೧. ಮಹಾದೇವ:—ನನ್ನ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯಾದ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅಪಹಾರಮಾಡಿದವನು ನಿನ್ನ ಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಂದ ವಂಚಿತ ನಾಗಲಿ.

೧೨. ಯಮ:—ಶಿವನ ವೀರ್ಯವಹಾರಿಯು ಶರಣಾಗತರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗದವನೂ, ಏಕಾದಶೀವ್ರತವಿಹೀನನೂ ಆಗುವನು.

|| ಇಂದ್ರ ಉವಾಚ ||

ತದ್ವೀರ್ಯಂ ನಿರ್ದೃತಂ ಯೇನ ಪಾಪಿನಾಂ ಪಾಪಮೋಚನೇ |

ಭವತ್ವತ್ರ ಯಶೋ ಉಪ್ತಂ ತತ್ಪುಣ್ಯಂ ಕರ್ಮಸಂತತಂ || ೧೩ ||

|| ವರುಣ ಉವಾಚ ||

ಭವತ್ವತ್ರ ಕಲೌ ಜನ್ಮ ವರ್ಷೇ ಸ್ಯಾದ್ಭಾರತೇ ಹರೇ |

ಶೂದ್ರಯಾಜಕಪತ್ನಾಶ್ಚ ಗರ್ಭೇ ತದ್ಯೇನ ನಿರ್ದೃತಂ || ೧೪ ||

|| ಕುಬೇರ ಉವಾಚ ||

ನ್ಯಾಸಹಾರೀ ಸ ಭವತು ವಿಶ್ವಾಸಘ್ನಶ್ಚ ಮಿತ್ರಹಾ |

ಸತ್ಯಘ್ನಶ್ಚ ಕೃತಘ್ನಶ್ಚ ತದ್ವೀರ್ಯಂ ಯೇನ ನಿರ್ದೃತಂ || ೧೫ ||

|| ಈಶಾನ ಉವಾಚ ||

ಪರದ್ರವ್ಯಾಪಹಾರೀ ಚ ಸ ಭವತ್ವತ್ರ ಭಾರತೇ |

ನರಘಾತೀ ಗುರುದ್ರೋಹೀ ತದ್ವೀರ್ಯಂ ಯೇನ ನಿರ್ದೃತಂ || ೧೬ ||

೧೩. ಇಂದ್ರ:— ಯಾರು ಶಿವನ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿರುವರೋ, ಅವರು ಗಳಿಸಿರುವ ಕೀರ್ತಿಯೂ, ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳೂ, ಪಾಪಿಗಳ ವಾಪವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಶಿಸಿಹೋಗಲಿ.

೧೪ ವರುಣ:—ಶಿವನ ವೀರ್ಯಾಪಹಾರಿಯು ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರನಿಗೆ ಯಾಗ ಮಾಡಿಸುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಲಿ.

೧೫ ಕುಬೇರ:—ಈಶ್ವರನ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದವನು ನಿಕ್ಷೇಪಹಾರಿಯೂ, ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕನೂ, ಮಿತ್ರಹಿಂಸಕನೂ, ಅಸತ್ಯವಾದಿಯೂ, ಕೃತಘ್ನನೂ ಆಗುವನು.

೧೬. ಈಶಾನ:—ಈಶ್ವರನ ವೀರ್ಯಾಪಹಾರವಾಡಿದವನು ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಪರದ್ರವ್ಯಾಪಹರಣ, ನರಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಗುರುದ್ರೋಹದಿಂದಂಟಾಗುವ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವನು.

|| ರುದ್ರಾ ಊಚುಃ ||

ತೇ ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿನಃ ಸಂತು ಭಾರತೇ ಪಾರದಾರಿಕಾಃ |

ಗುರುನಿಂದಾರತಾಃ ಶಶ್ವತ್ತದ್ವೀರ್ಯಂ ಯೈಶ್ಚ ನಿರ್ವೃತಂ || ೧೭ ||

|| ಕಾನುದೇವ ಉವಾಚ ||

ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಯೋ ಮೂಢೋ ನ ಸಂಪಾಲಯತೇ ಭ್ರಮಾತ್ |

ಭಾಜನಂ ತಸ್ಯ ಪಾಪಸ್ಯ ಸ ಭನೇದ್ಯೇನ ತದ್ಭೃತಂ || ೧೮ ||

|| ಸ್ವನೈದ್ಯಾದ್ಯಾವಾಚತುಃ ||

ನಾತುಃ ಪಿತುರ್ಗುರೋಶ್ಚೈವ ಸ್ತ್ರೀಪುತ್ರಾಣಾಂ ಚ ಪೋಷಣೇ |

ಭನೇತಾಂ ವಂಚಿತೌ ತೌ ಚ ಯಾಭ್ಯಾಂ ವೀರ್ಯಂ ಚ ತದ್ಭೃತಂ || ೧೯ ||

|| ಸರ್ವೇದೇನಾ ಊಚುಃ ||

ಮಿಥ್ಯಾಸಾಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರದಾತಾರೋ ಭವಂತ್ವತ್ರ ಚ ಭಾರತೇ |

ಅಪುತ್ರಿಣೋ ದರಿದ್ರಾಶ್ಚ ಯೈಶ್ಚ ವೀರ್ಯಂ ಹಿ ತದ್ಭೃತಂ || ೨೦ ||

೧೭. ಏಕಾದಶರುದ್ರರು :—ಯಾರು ಶಿವನ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಅವಹರಿಸಿರುವರೋ, ಅವರು ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿಗಳೂ, ಪರಸ್ತ್ರೀಗಾಮಿಗಳೂ, ಗುರುನಿಂದಕರೂ ಆಗುವರು.

೧೮. ಕಾನುದೇವ.—ತಾನು ಮಾಡಿದ ವ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ವರಿವಾಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನು ಪಡೆಯುವ ಪಾವನನ್ನು ಶಿವನ ವೀರ್ಯಾವಹಾರಿಯು ಪಡೆಯಲಿ

೧೯. ದೇವವೈದ್ಯರು :—ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನೂ, ಗುರುವನ್ನೂ, ವಶ್ವೀಪುತ್ರರನ್ನೂ ಪೋಷಿಸುವುದರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಪುಣ್ಯವು ವೀರ್ಯಾವಹಾರಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯದಿರಲಿ.

೨೦. ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳು :—ಈಶ್ವರನ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಅವಹರಿಸುವವರು ಈ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳುಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ, ಅಪುತ್ರರೂ ದರಿದ್ರರೂ ಆಗುವರು.

ಈಶ್ವರಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಭಾಯಾಂ ಕಂಪಿತಾಶ್ಚ ತೇ |
ಪರಸ್ಪರಂ ಸನಾತೋಚ್ಯ ಕ್ರಮೋಣೋಚುಃ ಪುರೋ ಹರೇಃ || ೨೬ ||

|| ಶ್ರೀ ಧರ್ಮ ಉವಾಚ ||

ರತೇರುತ್ತಿಷ್ಠತೋ ವೀರ್ಯಂ ಪಪಾತ ವಸುಧಾತಲೇ |
ಮಯಾ ಜ್ಞಾತಮೂಘಂ ತಚ್ಚಂಕರಸ್ಯ ಪ್ರಕೋಪತಃ || ೨೭ ||

|| ಕ್ಷಿತಿರುವಾಚ ||

ವೀರ್ಯಂವೋಡುಮಶಕ್ತಾಹಂ ತದ್ವಹ್ನಾ ನ್ಯಕ್ಷಿಪಂ ಪುರಾ |
ಅತೀನ ದುರ್ವಹಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಬಲಾಂ ಸ್ವಂತು ಮರ್ಹಸಿ || ೨೮ ||

|| ಅಗ್ನಿರುವಾಚ ||

ವೀರ್ಯಂ ವೋಡುಮಶಕ್ತೋಽಹಂ ನ್ಯಕ್ಷಿಪಂ ಶರಕಾನನೇ |
ದುರ್ಬಲಸ್ಯ ಜಗನ್ನಾಥ ಕಿಂ ಯತಃ ಕಿಂ ಚ ಪೌರುಷಂ || ೨೯ ||

೨೬. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಯಭೀತರಾದ ಧರ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು, ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ನಿಷ್ಕ್ಲವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆಂದರು.

೨೭. ಧರ್ಮ :-- ರತಿಭಂಗದಿಂದ ಕುಸಿತನಾದ ಶಂಕರನು ರತಿಸುಖವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದಾಗ ಅವನ ಅಮೋಘವಾದ ವೀರ್ಯವು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಬಲ್ಲೆ.

೨೮. ಭೂದೇವಿ :-- ಎಲೈ ದೇವನೇ, ಅಮೋಘವಾದ ಆ ವೀರ್ಯವು ನಾನು ಹೊರಲಾಗದೆ ಆಗಲೇ ಅವನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಜಿಸಿಬಿಟ್ಟೆನು. ಅಬಲೆಯಾದ ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಮನ್ನಿಸು.

೨೯. ಅಗ್ನಿ :-- ಆ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಹೊರಲಾಗದೆ ನಾನು ಅವನ್ನು ಲಾಳು ಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಜಿಸಿದೆನು. ಎಲೈ ಜಗನ್ನಾಥನೇ, ದುರ್ಬಲನಾದ ನನಗೆ ಕೀರ್ತಿ ವಾರಸುಗಳೆಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಬೇಕು.

|| ವಾಯುರುನಾಚ ||

ಶರೇಷು ಪತಿತಂ ವೀರ್ಯಂ ಸದ್ಯೋ ಬಾಲೋ ಬಭೂವ ಹ |

ಅತೀವಸುಂದರೋ ವಿಷ್ಣೋ ಸ್ವರ್ಣರೇಖಾನದೀತಟೇ

|| ೩೦ ||

|| ಶ್ರೀ ಸೂರ್ಯ ಉನಾಚ ||

ರುದಂತಂ ಬಾಲಕಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಗಮನುಸ್ತಾಚಲಂ ಪ್ರತಿ |

ಪ್ರೇರಿತಃ ಕಾಲಚಕ್ರೇಣ ನಿಶಿ ಸಂಸ್ಥಾತುನುಷ್ಠಮಃ

|| ೩೧ ||

|| ಚಂದ್ರ ಉನಾಚ ||

ರುದಂತಂ ಬಾಲಕಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕೃತ್ತಿಕಾಗಣಃ |

ಜಗಾನು ಸ್ವಾಲಯಂ ವಿಷ್ಣೋ ಗಚ್ಛನ್ನದರಿಕಾಶ್ರಮಾತ್

|| ೩೨ ||

|| ಜಲಮುನಾಚ ||

ಅಮುಂ ರುದಂತಮಾನೀಯ ಸ್ತನಂ ದತ್ವಾ ಸ್ತನಾರ್ಥಿನೇ |

ವರ್ಧಯಾಮಾಸುರೀಶಸ್ಯ ತಂ ತಾಃ ಸೂರ್ಯಪ್ರಭಂ ಪ್ರಭೋ

|| ೩೩ ||

೩೦. ವಾಯು :— ಎಲೈ ವಿಷ್ಣುವೇ, ಸ್ವರ್ಣರೇಖಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಲಾಳದ ಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಈಶ್ವರನ ವೀರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನು ಜನ್ಮನತ್ತಿದನು.

೩೧. ಸೂರ್ಯ :—ಆಗತಾನೆ ಜನಿಸಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ನೋಡಿ ದರೂ ನಾನು, ರಾತ್ರಿಯಾದುದರಿಂದ ನಿಲ್ಲಲಾಗದೆ ಕಾಲಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಅಸ್ತಪರ್ವತ ವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೊರಟುಹೋದೆನು.

೩೨. ಚಂದ್ರ :—ಎಲೈ ವಿಷ್ಣುವೇ, ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕೃತ್ತಿಕಾಮಾತೆಯರು ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದರು.

೩೩. ಜಲ :—ಸ್ತನ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತಲೂ ಅತಿ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಆ ಕೃತ್ತಿಕಾಮಾತೆಯರು ಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದರು.

|| ಸಂಧ್ಯೇ ಊಚತುಃ ||

ಅಧುನಾ ಕೃತ್ತಿಕಾನಾಂ ಚ ಷಷ್ಠಾಂ ತತ್ಪೋಷ್ಯ ಪುತ್ರಕಃ |
ತನ್ನಾಮ ಚಕ್ರಸ್ತಾಃ ಪ್ರೇಮಾನ್ಲಾ ಕಾರ್ತಿಕೇಯ ಇತಿ ಸ್ವಯಂ || ೩೪ ||

|| ರಾತ್ರಿರುವಾಚ ||

ನ ಚಕ್ರಬಾಲಕಂ ತಾಶ್ಚ ಲೋಚನಾನಾಮಗೋಚರಂ |
ಪ್ರಾಣೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರಂ ಯಃ ಪೋಷ್ಯಾ ತಸ್ಯ ಪುತ್ರಕಃ || ೩೫ ||

|| ದಿನಮುವಾಚ ||

ಯಾನಿ ಯಾನಿ ಚ ವಸ್ತಾನಿ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇ ದುರ್ಲಭಾನಿ ಚ |
ಪ್ರಶಂಸಿತಾನಿ ಸ್ವಾದೂನಿ ಭೋಜಯಾಮಾಸುರೇವ ತಂ || ೩೬ ||

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಂತುಷ್ಟೋ ಮಧುಸೂದನಃ |
ತೇ ಸರ್ವೇ ಹರಿಮಿತ್ಯಾಚುಃ ಸಭಾಯಾಂ ಹೃಷ್ಯಮಾನಸಾಃ || ೩೭ ||

೩೪. ಸಂಧ್ಯಾದೇವಿಯರು:—ಈಗ ಆ ಬಾಲಕನು ಆರುಜನ ಕೃತ್ತಿಕಾ ಮಾತೆಯರ ಪೋಷ್ಯಪುತ್ರನಾಗಿರುವನು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು

೩೫. ರಾತ್ರಿ:—ವ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯನಾದ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಆ ದೇವಿಯರು ಕಣ್ಣಿರೆಯಾಗದಂತೆ ಕಾಪಾಡಿದರು. ಯಾವ ಶಿಶುವನ್ನು ಯಾರು ಕಾಪಾಡುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಅದು ಪುತ್ರಸದೃಶವಲ್ಲವೇ ?

೩೬. ಹಗಲು:—ತ್ರಿಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ದುರ್ಲಭವಾಗಿ, ಅತ್ಯಂತ ಮಧುರವೂ ರುಚಿಕರವೂ ಆದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಆ ದೇವಿಯರು ತಿನ್ನಲು ಕೊಟ್ಟರು.

೩೭. ಇಂತು ಅವರಾಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಷ್ಣುವು ಸಂತೋಷಗೊಂಡನು. ಆ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಂತು ನುಡಿದರು.

ಶ್ರತ್ಯಸ್ಯ ವಾರ್ತಾಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಾರ್ವತೀ ಹೃಷ್ಯಮಾನಸಾ |

ಕೋಟಿರತ್ನಾನಿ ವಿಪ್ರೇಭ್ಯೋ ದದೌ ಬಹುಧನಾನಿ ಚ |

ಏದೌ ಸರ್ವಾಣಿ ವಿಪ್ರೇಭ್ಯೋ ವಾಸಾಂಸಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ

|| ೩೮ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸರಸ್ವತೀ ಮೇನಾ ಸಾವಿತ್ರೀ ಸರ್ವಯೋಷಿತಃ |

ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ಸರ್ವದೇವಾಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದದುರ್ಧನಂ

|| ೩೯ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣೇಶಖಂಡೇ
ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಕಾರ್ತಿಕೇಯಜನ್ಮಕಥನಂ ನಾಮ

ಚತುರ್ದಶೋಧ್ಯಾಯಃ

೩೮. ಮಗನು ಸುಖವಾಗಿರುವ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ
ಸಾರ್ವತಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವಿವಿಧ ರತ್ನಗಳನ್ನೂ ಧನವನ್ನೂ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ದಾನ
ಕೂಡಿದಳು.

೩೯. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸರಸ್ವತಿಯರೂ, ಮೇನಾ ಸಾವಿತ್ರೀ ಮುಂತಾದ ಸಕಲ
ಸೇವಿಯರೂ, ವಿಷ್ಣುವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಯಥೇಚ್ಛ
ನಾಗಿ ದ್ರವ್ಯದಾನ ಮಾಡಿದರು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣೇಶಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಾರದನಾರಾಯಣ
ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಷಣ್ಮುಖನ ಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ
ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಮಾಪ್ತವಾದುದು.

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಇಂತು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಆನಂದಭರಿತರಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯು ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕುರಿತು, ಶಿವನ ವೀರ್ಯಾಪಹಾರಿಯನ್ನು ವತ್ತೆಮಾಡಿ ಅವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಅನಂತರ ವಿಷ್ಣುವು ಶಿವನ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ ವರಾರೇಂದು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ತಾವು ಅಪರಾಧಿಗಳಲ್ಲ ವೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಶಪಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ವಿಷ್ಣುವು ಧರ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅಪರಾಧಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೇಳಲು ಅವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಭೂದೇವಿಯು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಶಿವನ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಹೊರಲಾಗದೆ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಜಿಸಿದುದನ್ನೂ, ಅಗ್ನಿಯು ಆ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಲಾಳದ ಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುದನ್ನೂ, ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನು ಜನಿಸಿ ಅಳುತ್ತಿರಲು ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕೃತ್ತಿಕಾಮಾತೆಯರು ಆ ಶಿಶುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನೆಂದು ಅವನಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಇಂತಿರುವ ಶಿಶುವನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾರ್ವತಿಯು ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದಳು.

|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾವುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ಪಂಚದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಪುತ್ರಸ್ಯ ಪಾರ್ತಾಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ಸಹ ಶಂಕರಃ |
ಪ್ರೇರಿತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ದೇವೈರ್ಮುನಿಭಿಃ ಪರ್ವತೈರ್ಮುನೇ || ೧ ||

ದೂತಾನ್ತಸ್ಥಾ ಪಯೋನಾಸ ಮಹಾಬಲಪರಾಕ್ರಮಾನ್ |
ವೀರಭದ್ರಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಂ ಶಂಕುಕರ್ಣಂ ಕಬಂಧಕಂ || ೨ ||

ನಂದೀಶ್ವರಂ ಮಹಾಕಾಲಂ ವಜ್ರದಂತಂ ಭಗಂಧರಂ |
ಗೋಧಾಮುಖಂ ದಧಿಮುಖಂ ಜ್ವಲದಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮಂ || ೩ ||

ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧-೨. ನಾರಾಯಣ :—ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಮಗನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ, ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದಲೂ, ದೇವಮುನಿಪರ್ವತಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚು ಬಲ ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ ವೀರಭದ್ರ, ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ, ಶಂಕುಕರ್ಣ, ಕಬಂಧಕ ಮುಂತಾದ ದೂತರನ್ನು, ಕುರಿತು ಮಗನನ್ನು ಕರೆತರುವಂತೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದನು.

೩-೬. ನಂದೀಶ್ವರ ಮಹಾಕಾಲರೂ, ವಜ್ರದಂತ ಭಗಂಧರರೂ, ಗೋಧಾಮುಖನೂ ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆಯಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ದಧಿಮುಖನೂ, ಅವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟರು. ಒಂದುಲಕ್ಷ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲರನ್ನೂ, ಮೂರುಲಕ್ಷ ಭೂತಗಳನ್ನೂ, ನಾಲ್ಕು

ಲಕ್ಷಂ ಚ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಾನಾಂ ಭೂತಾನಾಂ ಚ ತ್ರಿಲಕ್ಷಕಂ |
ನೇತಾಲಾನಾಂ ಚತುರ್ಲಕ್ಷಂ ಯಕ್ಷಾಣಾಂ ಪಂಚಲಕ್ಷಕಂ || ೪ ||

ಕೂಷ್ಮಾಂಡಾನಾಂ ಚತುರ್ಲಕ್ಷಂ ತ್ರಿಲಕ್ಷಂ ಬ್ರಹ್ಮರಕ್ಷಸಾಂ |
ಡಾಕಿನೀನಾಂ ಚತುರ್ಲಕ್ಷಂ ಯೋಗಿನೀನಾಂ ತ್ರಿಲಕ್ಷಕಂ || ೫ ||

ರುದ್ರಾಂಶ್ಚ ಭೈರವಾಂಶ್ಚೈವ ಶಿವತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಾನ್ |
ಅನ್ಯಾಂಶ್ಚ ವಿಕೃತಾಕಾರಾನಸಂಖ್ಯಾನಪಿ ನಾರದ || ೬ ||

ತೇ ಸರ್ವೇ ಶಿವದೂತಾಶ್ಚ ನಾನಾಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಪಾಣಯಃ |
ಕೃತ್ತಿಕಾನಾಂ ಚ ಭವನಂ ವೇಷ್ಪಯಾಮಾಸುರುಜ್ವಲಂ || ೭ ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾನ್ಕೃತ್ತಿಕಾಃ ಸರ್ವಾ ಭಯವಿಹ್ವಲಮಾನಸಾಃ |
ಕಾರ್ತಿಕೇಯಂ ಚ ಜಗೃಹುರ್ಜ್ವಲಂತಂ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸಾ || ೮ ||

|| ಕೃತ್ತಿಕಾ ಊಚುಃ ||

ವತ್ಸ ಸೈನ್ಯಾನ್ಯಸಂಖ್ಯಾನಿ ವೇಷ್ಪಯಾಮಾಸುರಾಲಯಂ |
ನ ಜಾನೀಮೋ ವಯಂ ಕಸ್ಯ ಕರಾಲಾನಿ ಚ ಬಾಲಕ || ೯ ||

ಲಕ್ಷ ವೇತಾಳಗಳನ್ನೂ, ಐದುಲಕ್ಷ ಯಕ್ಷರನ್ನೂ, ನಾಲ್ಕುಲಕ್ಷ ಕೂಷ್ಮಾಂಡರನ್ನೂ, ಮೂರುಲಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸರನ್ನೂ, ನಾಲ್ಕುಲಕ್ಷ ಡಾಕಿನಿಯರನ್ನೂ, ಮೂರುಲಕ್ಷ ಯೋಗಿನಿಯರನ್ನೂ ಶಿವನು ಕಳುಹಿದನು. ಅಲ್ಲದೆ ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಶಿವನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಬಲಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ ರುದ್ರ ಭೈರವಾದಿಗಳನ್ನೂ, ವಿಕಾರಾಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಇತರ ಅಸಂಖ್ಯ ಗಣಗಳನ್ನೂ ಪುತ್ರಾನಯನಕ್ಕಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

೭. ವಿಧವಿಧ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳಾದ ಆ ಶಿವದೂತರೆಲ್ಲರೂ, ಕೃತ್ತಿಕಾದೇವಿಯರ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಮಂದಿರವನ್ನು ಮುತ್ತಿದರು.

೮. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯಚಕಿತರಾದ ಕೃತ್ತಿಕೆಯರು ಕೂಡಲೆ ಬ್ರಹ್ಮ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡರು.

೯. ಕೃತ್ತಿಕಾದೇವಿಯವರು :— ಎಲೈ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನೇ, ಅಸಂಖ್ಯವಾದ ಸೈನ್ಯಗಳು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿವೆ. ಭಯಂಕರವಾದ ಈ ಸೈನ್ಯವು ಯಾರೆಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು.

|| ಕಾರ್ತಿಕೇಯ ಉವಾಚ ||

ಭಯಂ ತ್ಯಜತ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಭಯಂ ಕಿಂ ವೋ ಮಯಿ ಸ್ಥಿತೇ |
ದುರ್ನಿವಾರ್ಯಃ ಕರ್ಮಪಾಕೋ ಮಾತರಃ ಕೇನ ವಾರ್ಯತೇ || ೧೦ ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತತ್ರ ಸೇನಾನೀರ್ವಂದಿಕೇಶ್ವರಃ |
ಪುರತಃ ಕಾರ್ತಿಕೇಯಸ್ಯ ತಿಷ್ಠಂಸ್ತಾಸಾಮುವಾಚ ಹ || ೧೧ ||

|| ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಉವಾಚ ||

ಭ್ರಾತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಶೃಣು ಮೇ ಮಾತುಶ್ಚಾಪಿ ಶುಭಾವಹಂ |
ಪ್ರೇಷಿತಸ್ಯ ಸುರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸಂಹರ್ತುಃ ಶಂಕರಸ್ಯ ಚ || ೧೨ ||

ಕೈಲಾಸೇ ಸರ್ವದೇವಾಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಶಿವಾದಯಃ |
ಸಭಾಯಾಂ ತೇ ವಸಂತಶ್ಚ ಗಣೇಶೋತ್ಸವಮಂಗಲಂ || ೧೩ ||

ಶೈಲೇಂದ್ರಕನ್ಯಾ ತಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಜಗತಾಂ ಪರಿಪಾಲಕಂ |
ಸಂಚೋದ್ಯ ಕಥಯಾಮಾಸ ತವಾನ್ವೇಷಣಕಾರಣಂ || ೧೪ ||

೧೦. ಕಾರ್ತಿಕೇಯಃ—ಮಂಗಳಕರರಾದ ಮಾತೆಯರೇ ನೀವು ಭಯಪಡಬೇಡಿ. ನಾನಿರುವಾಗ ನಿಮಗೇತರ ಭಯ. ಎಲಾ ಮಾತೆಯರೇ, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಕರ್ಮಪಾಪದಿಂದ ಯಾರೂ ಕೂಡ ವಿಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಲಾರರು.

೧೧. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನೇನಾಪತಿಯಾದ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನು ಆ ಕೃತ್ತಿ ಕಾಮಾತೆಯರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಆ ಷಣ್ಮುಖನನ್ನು ಕುರಿತಂತೆಂದನು.

೧೨. ನಂದಿಕೇಶ್ವರಃ—ಎಲೈ ಸಹೋದರನಾದ ಷಣ್ಮುಖನೇ, ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯಿಂದಲೂ, ಜಗತ್ಸಂಹಾರಕನಾದ ಶಿವನಿಂದಲೂ, ದೇವೇಂದ್ರನಿಂದಲೂ ಬಂದಿರುವ ಶುಭಕರವಾದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು.

೧೩. ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹೇಶ್ವರಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ, ಶ್ರೀ ಗಣೇಶನ ಜನ್ಮೋತ್ಸವ ಮಂಗಳವನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು.

೧೪. ಆಗ ಸರ್ವತರಾಜನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ವಾರ್ವತಿಯು, ಜಗತ್ಪರಿವಾಲಕನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕುರಿತು, ನಿನ್ನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕರೆತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಪಪ್ರಚ್ಛ ದೇವಾನಿಷ್ಟು ಸ್ತಾನ್ಯಮೇಕಾನಾಪಿ ಹೇತವೇ |
ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಂ ದದುಸ್ತೇ ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಚ ಯಥೋಚಿತಂ

|| ೧೫ ||

ತ್ವಮತ್ರ ಕೃತ್ತಿಕಾಸ್ಥಾನೇ ಕಥಯಾಮಾಸುರೀಶ್ವರಂ |

ಸರ್ವೇ ಧರ್ಮಾದಯೋ ದೇವಾ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಣಃ

|| ೧೬ ||

ಯಾ ಬಭೂವ ರಹಃ ಕ್ರೀಡಾ ಪಾರ್ವತೀಶಿವಯೋಃ ಪುರಾ |

ದೃಷ್ಟಸ್ಯ ಚ ಸುರೈಃ ಶಂಭೋರ್ವೀರ್ಯಂ ಭೂಮೌ ಪಪಾತ ಹ ||

ಭೂಮಿಸ್ತದಕ್ಷಿವದ್ವಹ್ನಿ ವಹ್ನಿಶ್ಚ ಶರಕಾನನೇ |

ತತೋ ಲಬ್ಧಃ ಕೃತ್ತಿಕಾಭಿರಮೂರ್ಧಿರ್ಗಚ್ಛ ಸಾಂಪ್ರತಂ

|| ೧೭ ||

ತನಾಭಿಷೇಕಂ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ಕರಿಷ್ಯತಿ ಸುರೈಃ ಸಹ |

ಶಸ್ತ್ರಂ ಲಬ್ಧ್ವಾಪಿಲಂ ದೇವತಾರಕಂ ಸಂಹನಿಷ್ಯಸಿ |

ಪುತ್ರಸ್ತ್ವಂ ವಿಶ್ವಸಂಹರ್ತುಸ್ತ್ವಾಂ ಗೋಪುಂ ನ ಜ್ಞಮಾ ಇಮಾಃ || ೧೮ ||

೧೫. ಆಗ ವಿಷ್ಣುವು, ನಿನ್ನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳಿದನು. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಉಚಿತವರಿತು ಉತ್ತರವಿತ್ತರು.

೧೬. ಅನಂತರ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಸ್ವರೂಪರಾದ ಧರ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳು, ನೀನು ಕೃತ್ತಿಕಾಮಾತೆಯರ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಕೊಂಡರು.

೧೭. ಸೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಶಿವನಾರ್ವತಿಯರು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ರತಿಕ್ರೀಡೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ದೇವತೆಗಳು ಬಂದು ರತಿಭಂಗಮಾಡಲು ಕೂಡಲೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದ ಶಿವನ ವೀರ್ಯವು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಭೂಮಿಯು ಆ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಅಗ್ನಿಯು ಲಾಳದ ಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತೃಜಿಸಲು ಅಲ್ಲಿ ಶಿಶುರೂಪ ದಿಂದಿದ್ದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೃತ್ತಿಕಾಮಾತೆಯರು ಪಡೆದರು. ಅದುದರಿಂದ ನೀನೀಗ ಶಿವನ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗು.

೧೮. ವಿಷ್ಣುವು ದೇವತೆಗಳೊಡಗೂಡಿ ನಿನಗೆ ನೇನಾಪತಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಅನಂತರ ದಿವ್ಯಶಸ್ತ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ ತಾರಕಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವೆ. ವಿಶ್ವಸಂಹಾರಕನಾದ ಶಿವನ ಪುತ್ರನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಅಬಲೆಯರಾದ ಈ ಕೃತ್ತಿಕೆಯರು ಹೇಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿಯಾರು ?

ನಾಗ್ನಿಂ ಗೋಪ್ತುಂ ಯಥಾ ಶಕ್ತಃ ಶುಷ್ಕವೃಕ್ಷಃ ಸ್ವಕೋಟಿರೇ |
ದೀಪ್ತಿನಾಂಸ್ತುಂ ಚ ವಿಶ್ವೇಷು ತಾಸಾಂ ಗೇಹೇಷು ಶೋಭಸೇ |
ಯಥಾ ಪತನ್ಮಹಾಕೂಪೇ ದ್ವಿಜರಾಜೋ ನ ರಾಜತೇ || ೧೯ ||

ಕರೋಷಿ ಜಗದಾಲೋಕಂ ನಾಚ್ಛನ್ನೋಽಸ್ಯಾಂಗತೇಜಸಾ |
ಯಥಾ ಸೂರ್ಯಃ ಕರಾಚ್ಛನ್ನೋ ನ ಭವೇತ್ಪೂರುಷಸ್ಯ ಚ || ೨೦ ||

ವಿಷ್ಣುಸ್ತುಂ ಚ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪೀ ನಾಸಾಂ ವ್ಯಾಪ್ತೋಽಸಿ ಶಾಂಭವ |
ಯಥಾ ನ ಕೇಷಾಂ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಚ ತತ್ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕಂ ನಭಃ || ೨೧ ||

ಯೋಗೀಂದ್ರೋ ನಾನುಲಿಪ್ತಸ್ತುಂ ಭೋಗೀ ಚ ಪರಿಪೋಷಣೇ |
ನೈವ ಲಿಪ್ತೋ ಯಥಾತ್ಮಾ ಚ ಕರ್ಮಭೋಗೇಷು ಜೀವಿನಾಂ || ೨೨ ||

ವಿಶ್ವಾಧಾರಸ್ತುಮಿಾಶಶ್ಚ ನಾಮೃತೇ ಸಂಭವೇತ್ಸ್ಥಿತಿಃ |
ಸಾಗರಸ್ಯ ಯಥಾ ನದ್ಯಾಂ ಸರಿತಾನಾಶ್ರಯಸ್ಯ ಚ || ೨೩ ||

೧೯. ಒಣಗಿದ ಮರವು ತನ್ನ ಮೊಟರೆಯೊಳಗೆ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ಯವಾಗುವುದೇ? ಈ ಕೃತ್ತಿಕಾವಾತೆಯರ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ತೇಜೋಮಯನಾದ ನೀನಿರುವುದು ಆಳವಾದ ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಉಡುರಾಜನು ಬಿದ್ದಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು.

೨೦. ಮನುಷ್ಯನ ಕೈಯಿಂದ ಮರೆಮಾಡಲ್ಪಡಲಾಗದ ಸೂರ್ಯನು ಬೆಳಕನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ, ಈ ಕೃತ್ತಿಕಾವಾತೆಯರಿಂದ ಮರೆಮಾಡಲ್ಪಡದಿರುವ ನೀನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸುವೆ.

೨೧. ಎಲೈ ಶಾಂಭವನೇ, ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಕಾಶವನ್ನು ಯಾರೂ ವ್ಯಾಪಿಸಲಾಗದಂತೆ, ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿಗಳಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನೂ, ನಿನ್ನನ್ನೂ ಈ ಕೃತ್ತಿಕಾವಾತೆಯರು ಹೇಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಾರು?

೨೨. ಜೀವಿಗಳ ಕರ್ಮಫಲಭೋಗದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನು ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಿರುವಂತೆ, ಯೋಗಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನೀನೂ, ಕರ್ಮಭೋಗಗಳ ಲೇಪರಹಿತನಾಗಿರುವೆ.

೨೩. ನದಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅಶ್ರಯವಾದ ಸಮುದ್ರವು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗದಿರುವಂತೆ, ವಿಶ್ವಾಧಾರನಾದ ನೀನು ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿರುವುದುಚಿತವಲ್ಲ.

ನ ಹಿ ಸರ್ವೇಶ್ವರಾವಾಸಃ ಸಂಭವೇತ್ಕೃತ್ತಿ ಕಾಲಯೇ |

ಗರುಡಸ್ಯ ಯಥಾವಾಸಃ ಪ್ಲುದ್ರೇ ಚ ಚಟಿಕೋದರೇ |

|| ೨೪ ||

ತ್ವಾಂ ಚ ದೇವಾ ನ ಜಾನಂತಿ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹವಿಗ್ರಹಂ |

ಗುಣಾನಾಂ ತೇಜಸಾಂ ರಾಶಿಂ ಯಥಾಜ್ಞಾನಮಯೋಗಿನಃ |

|| ೨೫ ||

ತ್ವಾನುನಿರ್ವಚನೀಯಂ ಚ ಕಥಂ ಜಾನಂತಿ ಕೃತ್ತಿಕಾಃ |

ಯಥಾ ಪರಾಂ ಹರೇರ್ಭಕ್ತಿಮಭಕ್ತಾ ಮೂಢಚೇತಸಃ |

|| ೨೬ ||

ಭ್ರಾತರ್ಯೇ ಯಂ ನ ಜಾನಂತಿ ತೇ ತಂ ಕುರ್ವಂತೈನಾದರಂ |

ನಾದ್ರಿಯಂತೇ ಯಥಾ ಭೇಕಾಸ್ತ್ವೀಕಾವಾಸಂ ಚ ಪಂಕಜಂ |

|| ೨೭ ||

೨೪. ಪಕ್ಷಿರಾಜನಾದ ಗರುಡನು ಗುಬ್ಬಚ್ಚೈಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದನುಂಟೆ
ವಾಗಿರುವಂತೆ, ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ನೀನು ಕೃತ್ತಿಕೆಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಅನುಂಟೆ
ವಾಗಿರುವುದು.

೨೫. ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸರಹಿತರು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನರಿಯದಿರುವಂತೆ, ಭಕ್ತಾನು
ಗ್ರಹವಿಗ್ರಹನೂ, ಗುಣಗಣಿಯೂ, ತೇಜೋರಾಶಿಯೂ ಅದ ಸಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು
ದೇವತೆಗಳರಿಯರು.

೨೬. ಹರಿಭಕ್ತರಲ್ಲದ ಮೂಢರು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಹರಿಭಕ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯ
ನ್ನರಿಯಲಾಗದಂತೆ, ಅನಿರ್ವಚನೀಯನಾದ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೃತ್ತಿಕೆಯರು
ಅರಿಯಲಾರರು.

೨೭. ಸಹೋದರನೇ, ಯಾರು ಯಾರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅರಿಯರೋ,
ಅವರು ಅವರನ್ನು ಅದರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಕವ್ವೆಗಳು ಮತ್ತು ತಾವರಿಯೂ ಒಂದೇ
ಸರೋವರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ತಾವರಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಕವ್ವೆಗಳು
ಅದನ್ನು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡುವುವು.

|| ಕಾರ್ತಿಕೇಯ ಉನಾಚ ||

ಭ್ರಾತಃ ಸರ್ವಂ ವಿಜಾನಾಮಿ ಜ್ಞಾನಂ ತ್ರೈಕಾಲಿಕಂ ಚ ಯತ್ |
 ಜ್ಞಾನೀ ತ್ವಂ ಕಾ ಪ್ರಶಂಸಾ ತೇ ಯತೋ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಾಶ್ರಿತಃ || ೨೮ ||

ಕರ್ಮಣಾ ಜನ್ಮ ಯೇಷಾಂ ನಾ ಯಾಸು ಯಾಸು ಚ ಯೋನಿಷು |
 ತಾಸು ತೇ ನಿರ್ವೃತ್ತಿಂ ಭ್ರಾತರ್ನಾಪ್ನುಂತಿ ಚ ಸಂತತು || ೨೯ ||

ಯೇ ಯತ್ರ ಸಂತಿ ಸಂಕೋ ನಾ ಮೂಢಾ ನಾ. ಕರ್ಮಭೋಗತಃ |
 ತೇಽಪಿ ತಂ ಬಹುಮನ್ಯಂತೇ ಮೋಹಿತಾ ವಿಷ್ಣು ಮಾಯಯಾ || ೩೦ ||

ಸಾಂಪ್ರತಂ ಜಗತಾಂ ಮಾತಾ ವಿಷ್ಣು ಮಾಯಾ ಸನಾತನೀ |
 ಸರ್ವಾಢ್ಯಾ ವಿಷ್ಣು ಮಾಯಾ ಚ ಸರ್ವದಾ ವಿಷ್ಣು ಮಂಗಲಾ || ೩೧ ||

ಶೈಲೇಂದ್ರಪತ್ನೀಗರ್ಭೇ ಸಾ ಚಾಲಭಜ್ಜನ್ಮ ಭಾರತೇ |
 ದಾರುಣಂ ಚ ತಪಸ್ತ್ವಾಸ್ತಾ ಸಂಪ್ರಾಪಚ್ಚಂಕರಂ ಪತಿಂ || ೩೨ ||

೨೮. ಕಾರ್ತಿಕೇಯಃ— ಸಹೋದರನಾದ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನೇ, ತ್ರಿಕಾಲಾ ಬಾಧಿತವಾದ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಸೇವಕನಾದ ನೀನು ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೇನು ?

೨೯ ಸಹೋದರನೇ, ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ಜನ್ಮ ಲಭಿಸುವುದೋ, ಆ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ

೩೦ ಸಂತರಾಗಲೀ ಮೂಢರಾಗಲೀ ಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾವ ಜನ ವೆತ್ತುವರೋ, ಅದನ್ನೇ ವಿಷ್ಣು ಮಾಯೆಗೊಳಗಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ತಿಳಿಯುವರು.

೩೧-೩೨ ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಜಗನ್ಮತೆಯೂ, ವಿಷ್ಣು ಮಾಯೆಯೂ, ಸನಾತನಿಯೂ ಆದ ವ್ರಕೃತಿಯು ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಸರ್ವತರಾಜನ ಪತ್ನಿಯು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿ, ಕಷ್ಟತಮವಾದ ತಪವೆಸಗಿ ಶಂಕರನನ್ನು ವರಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿತ್ಯಣಪರ್ಯಂತಂ ಸರ್ವಂ ಮಿಥೈವ ಕೃತ್ರಿಮಂ |
ಸರ್ವೇ ಕೃಷ್ಣೋದ್ಭವಾಃ ಕಾಲೇ ವಿಲೀನಾಸ್ತತ್ರ ಕೇವಲಂ

|| ೩೩ ||

ಕಲ್ಪೇ ಕಲ್ಪೇ ಜಗನ್ಮಾತಾ ಮಾತಾ ಮೇ ಪ್ರತಿಜನ್ಮನಿ |
ಯಜ್ಜನ್ಮ ಮಾಯೆಯಾ ಬದ್ಧೋ ನಿತ್ಯಃ ಸೃಷ್ಟಿವಿಧಾನಹಂ

|| ೩೪ ||

ಪ್ರಕೃತೇರುದ್ಭವಾಸ್ಸತ್ಯಂ ಜಗತ್ಯಾಂ ಸರ್ವಯೋಷಿತಃ |
ಕಾಶ್ಚಿದಂಶಾಃ ಕಲಾಃ ಕಾಶ್ಚಿತ್ಕಲಾಂಶಾಂಶೇನ ಕಾಶ್ಚನ

|| ೩೫ ||

ಕೃತ್ರಿಕಾಜ್ಞಾನನತ್ಯಶ್ಚ ಯೋಗಿನ್ಯಃ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಕಲಾಃ |
ಸ್ತನೈಶ್ಚ ಸಂವರ್ಧಿತೋಹಮುಪಹಾರೇಣ ಸಂತತಂ

|| ೩೬ ||

೩೩. ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ತೃಣಪರ್ಯಂತವಾಗಿರುವ ನಿಖಿಲ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಕೃತ್ರಿಮವೂ, ಸುಳ್ಳೂ ಆದುದು ಕಾಲಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಅವೆಲ್ಲವೂ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿ ಕಾಲಾನುಗಣವಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ಐಕ್ಯವಾಗುವುವು.

೩೪. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲ್ಪದ ಪ್ರತಿಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ನನಗೆ ಮಾತೆಯಾಗುವಳು. ನನ್ನ ಜನ್ಮವು ಮಾಯಾಬದ್ಧವಾಗಿರುವುದು. ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿತ್ಯನಾಗಿರುವೆನು.

೩೫. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವುದು ನಿಜ. ಕೆಲವರು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಂಶದಿಂದಲೂ, ಕೆಲವರು ಕಲೆಯಿಂದಲೂ, ಕೆಲವರು ಕಲಾಂಶದಿಂದಲೂ ಉತ್ಪತ್ತಿಪಡೆದಿರುವರು.

೩೬ ಜ್ಞಾನಯೋಗಿನಿಯರಾದ ಕೃತ್ರಿಕೆಯರು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕಲೆಯಿಂದ ಅವತರಿಸಿದವರು. ಅವರ ಸ್ತನ್ಯದಿಂದಲೂ ಕೊಟ್ಟ ಉಪಹಾರದಿಂದಲೂ ನಾನು ಬೆಳೆದಿರುವೆನು.

ತಾಸಾನುಹಂ ಪ್ರೋಷ್ಯಪುತ್ರೋ ಮದಂಬಾಃ ಪ್ರೋಷಣಾದಿನಾಃ |

ತಸ್ಯಾಶ್ಚ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪುತ್ರೋ ಗತಸ್ತತ್ಸಾಮಿ ವೀರ್ಯತಃ || ೩೭ ||

ನ ಗರ್ಭಜೋಽಹಂ ಶೈಲೇಂದ್ರಕನ್ಯಯಾ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ |

ಸಾ ಚ ಮೇ ಧರ್ಮತೋ ಮಾತಾ ತಥೇಮಾಃ ಸರ್ವಸಮ್ಮತಾಃ || ೩೮ ||

ಸ್ತನದಾತ್ರೀ ಗರ್ಭದಾತ್ರೀ ಭಕ್ಷ್ಯದಾತ್ರೀ ಗುರುಪ್ರಿಯಾ |

ಅಭೀಷ್ಟದೇವಪತ್ನೀ ಚ ಪಿತುಃ ಪತ್ನೀ ಚ ಕನ್ಯಕಾಃ || ೩೯ ||

ಸಗರ್ಭಕನ್ಯಾ ಭಗಿನೀ ಪುತ್ರಪತ್ನೀ ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಸೂಃ |

ಮಾತುರ್ಮಾತಾ ಪಿತುರ್ಮಾತಾ ಸೋದರಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಾ ತಥಾ || ೪೦ ||

ಮಾತುಃ ಪಿತುಶ್ಚ ಭಗಿನೀ ಮಾತುಲಾನಿ ತಥೈವ ಚ |

ಜನಾನಾಂ ವೇದವಿಹಿತಾ ಮಾತರಃ ಷೋಡಶಸ್ತುತಾಃ || ೪೧ ||

೩೭. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೋಷಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರೋಷ್ಯ ಪುತ್ರನೂ, ನನಗೆ ಅವರು ಮಾತೆಯರೂ ಆಗಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಒಡೆಯನಾದ ಶಿವನ ವೀರ್ಯದಿಂದ ಜನಿಸಿ, ಆ ಪ್ರಕೃತಿಗೂ ಪುತ್ರನಾದೆನು.

೩೮. ನಂದಿಕೇಶ್ವರನೇ, ನಾನು ಶೈಲರಾಜನ ಕನ್ಯೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನಲ್ಲ. ಯಾವ ಧರ್ಮದಿಂದ ಆಕೆಯು ನನಗೆ ತಾಯಿಯೆನಿಸುವಳೋ ಅದೇ ಧರ್ಮದಿಂದ ಈ ಕೃತ್ತಿಕೆಯರೂ ತಾಯಿಯರಾಗುವರು.

೩೯. ಸ್ತನ್ಯಪಾನಮಾಡಿಸಿದವಳು, ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ್ದವಳು, ಆಹಾರ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೋಷಿಸಿದವಳು, ಗುರುಪತ್ನಿ, ಇಷ್ಟದೇವರ ಪತ್ನಿ, ತಂದೆಯ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಾಯಿಗೆ ಸಮಾನರು.

೪೦-೪೧. ಅಂತೆಯೇ, ಸಹೋದರನ ಮಗಳು, ಸಹೋದರಿ, ಮಗನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಹೆಂಡತಿಯ ತಾಯಿ, ತಾಯಿಯ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ತಂದೆಯ ತಾಯಿ, ಸಹೋದರನ ಹೆಂಡತಿ, ತಾಯಿಯ ಸಹೋದರಿ ಮತ್ತು ತಂದೆಯ ಸಹೋದರಿ, ಸೋದರಮಾವನ ಹೆಂಡತಿ ಒಟ್ಟು ಈ ಹದಿನಾರು ಮಂದಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಾಯಿ ಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ವೇದೋಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಇನೂಶ್ಚ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಜ್ಞಃ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಸಂಯುತಾಃ |

ಸ ಹೃದ್ರಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಕನ್ಯಾಸ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಪೂಜಿತಾಃ || ೪೨ ||

ವಿಷ್ಣುನಾ ಪ್ರೇರಿತಸ್ತ್ವಂ ಚ ಶಂಭೋಃ ಪುತ್ರಸಮೋ ಮಹಾನ್ |

ಗಚ್ಛ ಯಾಮಿ ತ್ವಯಾ ಸಾರ್ಥಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸುರಸಂಚಯಂ || ೪೩ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೈತ್ತೀಯೇ ಶ್ರೀಗಣೇಶಖಂಡೇ

ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ನಂದಿಕಾರ್ತಿಕೇಯಸಂವಾದೋ

ನಾಮ ಪಂಚದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೪೨. ಈ ಕೃತ್ತಿಕಾಮಾತೆಯರಾದರೋ ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ವಡೆದಿರುವರು. ಬ್ರಹ್ಮನ ಕನ್ಯೆಯರೂ ತ್ರಿಲೋಕಪೂಜಿತೆಯರೂ ಆದ ಇವರು ಹೃದ್ರಲ್ಲ.

೪೩. ಮಹಾತ್ಮನೂ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಪುತ್ರಸಮನೂ ಆದ ನೀನು ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆ. ನಡೆ, ನಿನ್ನೊಡನೆ ನಾನೂ ಬಂದು ದೇವತೆಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವೆನು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಗಣೇಶಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಂದಿ ಮತ್ತು ಷಣ್ಮುಖನ ಸಂವಾದರೂಪವಾದ

ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದು.

—॥ ಓಂ ॥—

—॥ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ॥—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾವುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

॥ ಪೋಡಶೋಧ್ಯಾಯಃ ॥

॥ ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ॥

ಇತ್ಯೇನಮುಕ್ತ್ವಾ ತಂ ಶೀಘ್ರಂ ಬೋಧಯಿತ್ವಾ ಚ ಕೃತ್ತಿಕಾಃ |

ಉವಾಚ ಕಿಂಚಿದ್ಯುಕ್ತಂ ಚ ವಚನಂ ಶಂಕರಾತ್ಮಜಃ

॥ ೧ ॥

॥ ಕಾರ್ತಿಕೇಯ ಉವಾಚ ॥

ಯಾಸ್ಯಾಸ್ಮಿ ಶಂಕರಸ್ಥಾನಂ ದ್ರಷ್ಟ್ಯಾಮಿ ಸುರಸಂಜಯಂ |

ಮಾತರಂ ಬಂಧುನರ್ಗಾಂ ಶ್ವಾಸ್ಯಾಜ್ಞಾಂ ಮೇ ದತ್ತ ಮಾತರಃ

॥ ೨ ॥

ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರಾಯಣ :—ಶಂಕರನ ಮಗನಾದ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ನಂದಿಕೇಶ್ವರನನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತು ನುಡಿದು, ಅನಂತರ ಕೃತ್ತಿಕಾಮಾತೆಯರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ಸಮಯೋಚಿತವಾದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದನು.

೨. ಕಾರ್ತಿಕೇಯ :—ಎಲೈ ಮಾತೆಯರೇ, ನಾನು ಶಂಕರನಿರುವೆಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ತಾಯಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನೂ, ಬಂಧುಬಳಗದವರನ್ನೂ ನೋಡಬಯಸುವೆನು ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಬೇಕು.

ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಮಗನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಶಿವನು ಅವನನ್ನು ಕರೆತರಲು ತನ್ನ ಪ್ರಮಥ ಗಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಅವರು ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ಭಯಗೊಂಡ ಕೃತ್ತಿಕೆಯರು ಷಣ್ಮುಖನನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆಗ ಷಣ್ಮುಖನು ಮಾತೆಯರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿರಲು, ಸೇನಾನಾತಿಯಾದ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನು ಮುಂದೆ ಬಂದು, ಷಣ್ಮುಖನನ್ನು ಕುರಿತಂತೆಂದನು. 'ಎಲೈ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನೇ, ನೀನು ಶಿವನ ವೀರ್ಯದಿಂದ ಜನಿಸಿರುವೆಯಾದುದರಿಂದ, ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೇವತೆಗಳ ಸೇನಾನಾಯಕನಾಗಿ, ತಾರಕಾಸುರನ ವಧೆಮಾಡು. ಅಬಲೆಯರಾದ ಈ ಕೃತ್ತಿಕೆಯರು ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾರರು. ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕನಾದ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯು ನೀನಿಲ್ಲದ್ದರೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.' ಎಂದಾಡಿದ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಷಣ್ಮುಖನು, ವಾರ್ವತಿಯಂತೆ ಕೃತ್ತಿಕೆಯರು ತನಗೆ ತಾಯಿಯರಾದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡಲಾಗದೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು.

ದೈವಾಧೀನಂ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಜನ್ಮ ಕರ್ಮ ಶುಭಾವಹಂ |
ಸಂಯೋಗಶ್ಚ ವಿಯೋಗಶ್ಚ ನ ಚ ದೈವಾತ್ಮರಂ ಬಲಂ

|| ೩ ||

ಕೃಷ್ಣಾ ಯತ್ತಂ ಚ ತದ್ವೈವಂ ಸ ಚ ದೈವಾತ್ಮರಸ್ತತಃ |
ಭಜಂತಿ ಸತತಂ ಸಂತಃ ಪರಮಾತ್ಮಾನಮಿಶ್ವರಂ

|| ೪ ||

ದೈವಂ ವರ್ಧಯಿತುಂ ಶಕ್ತಃ ಕ್ಷಯಂ ಕರ್ತುಂ ಸ್ವಲೀಲಯೋ |
ನ ದೈವಬದ್ಧಸ್ತದ್ಭಕ್ತಶ್ಚಾನಿನಾಶೀತಿ ನಿರ್ಣಯಃ

|| ೫ ||

ತಸ್ಮಾದ್ಭಜತ ಗೋವಿಂದಂ ಮೋಹಂ ತ್ಯಜತ ದುಃಖದಂ |
ಸುಖದಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಸಾರಂ ಜನ್ಮಮೃತ್ಯುಭಯಾಪಹಂ

|| ೬ ||

ಪರಮಾನಂದಜನನಂ ಮೋಹಜಾಲನಿಕ್ಕಂತನಂ |
ಶತ್ವದ್ಭಜಂತಿ ಯತ್ಸರ್ವೇ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಶಿವಾದಯಃ

|| ೭ ||

೩. ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವೂ, ಜನನಮರಣವೂ, ಶುಭಾಶುಭ ಕರ್ಮಗಳೂ, ಸಂಯೋಗ ವಿಯೋಗಗಳೂ ದೈವಾಧೀನವಾದುದು. ದೈವಕ್ಕಿಂತ ಬಲಿಷ್ಠವಾದುದು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ.

೪. ದೈವವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆ ವಿಧಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅಧೀನವಾದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನು ಮಾತ್ರ ದೈವಕ್ಕಿಂತ ಬಲಿಷ್ಠನು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸಂತರು ಸರ್ವದಾ ಭಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

೫. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಲೀಲಾಮಹಿಮೆಯಿಂದ ವಿಧಿಯು ವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣನಾಗುವನು. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತರು ವಿಧಿವಿಲಾಸಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಾಶರಹಿತನಾಗಿರುವನು.

೬. ಆದುದರಿಂದ ದುಃಖದಾಯಕವಾದ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ತೊರೆದು, ಮೋಕ್ಷ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುವ, ಜನ್ಮಮೃತ್ಯುಜರಾಷಹಾರಕನಾದ ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಭಜಿಸಬೇಕು.

೭. ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರಪರಿಹಾರಕನೂ, ಪರಮಾನಂದದಾಯಕನೂ ಆದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಶಿವಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಭಜಿಸುವರು.

ಕೋಹಂ ಭವಾಬ್ಧೌ ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಕಾ ನಾ ಯೂಯಂ ಮನಾತ್ಮಿಕಾಃ |
ತತ್ಕರ್ಮ ಸ್ತೋತಸಾಂ ಸರ್ವಂ ಪುಂಜೀಭೂತಂ ಚ ಫೇನವತ್ || ೮ ||

ಸಂಶ್ಲೇಷಂ ನಾ ವಿಯೋಗಂ ನಾ ಸರ್ವಮಿಾಶ್ವರಚಿಂತಯಾ |
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡನಿಾಶ್ವರಾಧೀನಂ ನ ಸ್ವತಂತ್ರಂ ವಿದುರ್ಬುಧಾಃ || ೯ ||

ಜಲಬುದ್ಧೃದವತ್ಸರ್ವಮನಿತ್ಯಂ ಚ ಜಗತ್ತ್ರಯಂ |
ಮಾಯಾಮನಿತ್ಯೇ ಕುರ್ವಂತಿ ಮಾಯಯಾ ಮೂಢಚೇತಸಃ || ೧೦ ||

ಸಂತಸ್ತತ್ರ ನ ಲಿಪ್ಯಂತೇ ನಾಯುನತ್ಯುಷ್ಣ ಚೇತಸಃ |
ತಸ್ಮಾನ್ನೋಹಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಚಾಜ್ಞಾಪ್ತಿಂ ದತ್ತಮಾತರಃ || ೧೧ ||

ಇತ್ಯೇನಮುಕ್ತ್ವಾ ತಾ ನತ್ವಾ ಸಾರ್ಥಂ ಶಂಕರಪಾರ್ಷದ್ಯೈಃ |
ಯಾತ್ರಾಂ ಚಕಾರ ಭಗವಾನ್ಮನಸಾ ಶ್ರೀಹರಿಂ ಸ್ಮರನ್ || ೧೨ ||

೮ ಈ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ನಾನ್ಯಾರು ? ಅಥವಾ ನನಗೆ ನೀವ್ಯಾರು ? ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳಿಂದ ನೊರೆಯು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರುವಂತೆ, ಕರ್ಮ ವಿಸಾಕದಿಂದ ನಾವು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿರುವೆವು.

೯. ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಾಗಲೀ, ವಿರಹವಾಗಲೀ ಈಶ್ವರೇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಡೆಯುವುದು ನಿಖಿಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೂ ಈಶ್ವರಾಧೀನವಾದುದೇ ಹೊರತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದುದಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಪಂಡಿತರು ಬಲ್ಲರು.

೧೦ ಮೂರು ಲೋಕವೂ ನೀರಿನ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ ಪ್ರೇರಿತವಾದುದು. ಅನಿತ್ಯವಾದ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು, ನಿತ್ಯಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು.

೧೧. ವಾಯುವು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತರಾದ ಸಂತರು ಮಾಯೆಯಿಂದ ನಿರ್ಲಿಪ್ತರಾಗಿರುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಎಲೆ ಮಾತೆಯರೇ, ನೀವು ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಳೆದು ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ನನಗೆ ಹೋಗಲು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿ.

೧೨. ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದು, ಆ ಮಾತೆಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಶಿವನ ಪಾರ್ವದರೊಡನೆ ತೆರಳಲನು ವಾದನು.

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತತ್ರ ದದರ್ಶ ರಥಮುತ್ತಮಂ |

ವಿಶ್ವಕರ್ಮಕೃತಂ ರಮ್ಯಂ ಹೀರಕೇಣ ನಿರಾಜಿತಂ || ೧೩ ||

ಸದ್ರತ್ನ ಸಾರರಚಿತಂ ಮಾಣಿಕ್ಯೇನ ನಿರಾಜಿತಂ |

ಪಾರಿಜಾತಪ್ರಸೂನಾನಾಂ ಮಾಲಾಜಾಲ್ಪೈಶ್ಚ ಶೋಭಿತಂ || ೧೪ ||

ಮಣೀಂದ್ರದರ್ಪಣೈಃ ಶ್ವೇತಚಾಮುರೈ ರತಿದೀಪಿತಂ |

ಕ್ರೀಡಾರ್ಹಮಂದಿರೈ ರಮ್ಯೈಶ್ಚ ತ್ರಿಶೈಶ್ಚ ತ್ರಿತಂ ವರಂ || ೧೫ ||

ಶತಚಕ್ರಂ ಸುನಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಮನೋಯಾಯಿ ಮನೋಹರಂ |

ಪ್ರಸಾದ್ಧ ಪಿತಂ ಚ ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ವೇಷ್ಟಿತಂ ಪಾರ್ಷ್ವದೈರ್ವರೈಃ || ೧೬ ||

ಸಮಾರುಹಂತಂ ಯಾನಂ ತಾ ಹೃದಯೇನ ವಿದೂಯತಾ |

ಸಹಸಾ ಚೇತನಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮುಕ್ತಕೇಶೈಃ ಶುಚಾತುರಾಃ || ೧೭ ||

೧೩. ಇಷ್ಟರೂಳಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿ, ವಜ್ರ ವೈಡೂರ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ನಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ರಥವೊಂದು ಬಂದಿತು.

೧೪. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ರತ್ನಗಳಿಂದಲೂ, ಮಾಣಿಕ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಖಚಿತವಾಗಿ, ಪಾರಿಜಾತವೃಕ್ಷಗಳ ಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಪರಿಶೋಭಿತವಾಗಿ ಮಣಿದರ್ಪಣಗಳಿಂದಲೂ, ಶ್ವೇತಚಾಮರಗಳಿಂದಲೂ ದೀಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಆ ರಥವು ರಮ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ಕ್ರೀಡಾ ಗೃಹಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದ್ದಿತು.

೧೬. ನೂರು ಚಕ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದ ಆ ರಥವು ಮನೋ ವೇಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ವೇಗಗಾಮಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಪಾರ್ವತಿಯು ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಪಾರ್ಷ್ವದ ರೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದಳು.

೧೭-೧೮. ಆ ದಿವ್ಯ ರಥವನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತಿರುವ ಸ್ಕಂದನನ್ನು ನೋಡಿ, ಮೂರ್ಛೆಗೊಂಡಿದ್ದ ಕೃತ್ತಿಕೆಯರು ಚೇತನವನ್ನು ಪಡೆದು, ತಲೆಗೂದಲು ಕೆದರಿ

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಸ್ವ ಪುರಸ್ಕಂದಂ ಸ್ತಂಭಿತಾಶ್ಚಾತಿಶೋಕತಃ |

ಉನ್ಮತ್ತಾ ಇವ ತತ್ರೈವ ವಕ್ತುಮಾರೇಭಿರೇ ಭಿಯಾ

|| ೧೮ ||

|| ಕೃತ್ತಿಕಾ ಊಚುಃ ||

ಕಿಂ ಕುರ್ಮಃ ಕ್ವ ಚ ಯಾಸ್ಯಾನೋ ವಯಂ ವತ್ಸ ತ್ವದಾಶ್ರಯಾಃ |

ವಿಹಾಯಾಸ್ಮಾನ್ಕೃತ್ಯ ಯಾಸಿ ತ್ವಂ ನಾಯಂ ಧರ್ಮಸ್ತವಾಧುನಾ

|| ೧೯ ||

ಸ್ನೇಹೇನ ವರ್ಧಿತೋಽಸ್ಮಾಭಿಃ ಪುತ್ರೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಸ್ವಧರ್ಮತಃ |

ನಾಯಂ ಧರ್ಮೋ ಮಾತೃವರ್ಗಾನನುರಕ್ತಃ ಸುತಸ್ತ್ವಜೇತ್

|| ೨೦ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಕೃತ್ತಿಕಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಕೃತ್ವಾ ವಕ್ಷಸಿ ತಂ ಸುತಂ |

ಪುನರ್ಮೂರ್ಛಾಮನಾಪುಸ್ತಾಃ ಸುತವಿಚ್ಛೇದದಾರುಣಂ

|| ೨೧ ||

ಕುಮಾರೋ ಬೋಧಯಿತ್ವಾ ತಾ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಚನೇನ ವೈ |

ತಾಭಿಶ್ಚ ಪಾರ್ಷದೈಃ ಸಾರ್ಥಮಾರುರೋಹ ರಥಂ ಮುನೇ

|| ೨೨ ||

ಹೋಗಿರಲು, ಅತಿದುಃಖದಿಂದ ಸ್ತಂಭಿತರಾಗಿ, ಉನ್ಮತ್ತರಂತೆ ಪ್ರಲಾಪನಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

೧೯. ಕೃತ್ತಿಕೆಯರು:—ವತ್ಸನಾದ ಪಣ್ಮುಖನೇ, ನೀನು ಹೊರಟುಹೋದರೆ ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ? ನಮ್ಮನ್ನುಳಿದು ನೀನೆಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗುವುದು ನಿನಗೆ ಧರ್ಮವಲ್ಲ.

೨೦. ನೀನು ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಪೂರಿತರಾದ ನಮ್ಮಿಂದ ವರ್ಧಿತನಾಗಿ, ನಮಗೆ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರೀತ್ಯಾ ಪುತ್ರನಾಗಿರುವೆ. ಪುತ್ರನಿಗೆ ಮಾತೆಯರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ದೂರಮಾಡುವುದಾದ ಧರ್ಮ ?

೨೧. ಕೃತ್ತಿಕಾಮಾತೆಯರು ಹೀಗೆ ನುಡಿದು, ಆ ಪುತ್ರನನ್ನು ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆಪ್ತಿಕೊಂಡು, ಅವನ ವಿರಹವುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮೂರ್ಛಗೊಂಡರು.

೨೨. ಆಗ ಕುಮಾರನು ಅವರಿಗೆ ತತ್ವೋಪದೇಶಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನೂ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪಾರ್ಷದರೊಡನೆ ರಥವೇರಿದನು.

ಪೂರ್ಣಕುಂಭಂ ದ್ವಿಜಂ ವೇತ್ಯಾಂ ಶುಕ್ಲಧಾನ್ಯಾನಿ ದರ್ಪಣಂ |
ದಧ್ಯಾಜ್ಯಂ ಮಧುಲಾಜಾಂಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಂ ದೂರ್ವಾಕ್ಷತಾನ್ನಿತಾನ್ || ೨೩ ||

ವೃಷಂ ಗಜೇಂದ್ರಂ ತುರಗಂ ಜ್ವಲದಗ್ನಿಂ ಸುವರ್ಣಕಂ |
ಪೂರ್ಣಂ ಚ ಪರಿಪಕ್ವಾನಿ ಫಲಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ || ೨೪ ||

ಪತಿಪುತ್ರವತೀಂ ನಾರೀಂ ಪ್ರದೀಪಂ ಮಣಿಮುತ್ತಮಂ |
ಮುಕ್ತಾಂ ಪ್ರಸೂನಮಾಲಾಂ ಚ ಸದ್ಯೋ ಮಾಂಸಂ ಚ ಚಂದನಂ || ೨೫ ||

ದದರ್ಶ್ಯತಾನಿ ವಸ್ತ್ರಾನಿ ಮಂಗಲಾನಿ ಪುರೋ ಮುನೇ |
ಶೃಗಾಲಂ ನಕುಲಂ ಕುಂಭಂ ಶವಂ ವಾಮೇ ಶುಭಾವಹಂ || ೨೬ ||

ರಾಜಹಂಸಂ ಮಯೂರಂ ಚ ಖಂಜನಂ ಚ ಶುಕಂ ಪಿಕಂ |
ವಾರಾವತಂ ಶಂಖಚಿಲ್ಲಂ ಚಕ್ರವಾಕಂ ಚ ಮಂಗಲಂ || ೨೭ ||

೨೩-೨೭. ಪ್ರಯಾಣಹೊರಟಾಗ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಜಲ ಪೂರಿತವಾದ ಕುಂಭವನ್ನೂ ಸದಾಚಾರನಿರತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನೂ, ವೇಶ್ಯೆಯನ್ನೂ, ಬಿಳಿದಾದ ಧಾನ್ಯವನ್ನೂ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನೂ ನೋಸರು, ತುಪ್ಪ, ಜೇನು, ಅರಳು, ಗರಿಕೆಹುಲ್ಲು, ಹೂವು ಮತ್ತು ಬಿಳುಪಾದ ಅಪ್ಪತೆಗಳನ್ನೂ ಕಂಡನು. ಹಾಗೆಯೇ, ಎತ್ತು ಆನೆ ಮತ್ತು ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಕಾರವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಯನ್ನೂ, ಸುವರ್ಣವನ್ನೂ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸರಿಪಕ್ವವಾಗಿರುವ ಫಲಪೂರ್ಣವಾದ ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಇದುರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡನು.

೨೮. ಪತಿಪುತ್ರವತಿಯಾದ ಸಮಂಗಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೂ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ದೀಪವನ್ನೂ, ಉತ್ತಮವಾದ ಮಣಿಯನ್ನೂ ಮುತ್ತು ಮತ್ತು ಹೂಮಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಹೊಸದಾದ ಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಚಂದನವನ್ನೂ ಕುಮಾರನು ಪ್ರಯಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದಿರುಗೊಂಡನು.

೨೯. ಎಲೈ ಮುನಿಯೇ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇದುರಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶುಭಕರವಾದ ನರಿ, ಮುಂಗಸಿಗಳನ್ನೂ, ಕಲಶ ಮತ್ತು ಶವವನ್ನೂ ನೋಡಿದನು

೩೦-೩೪. ಅಂತೆಯೇ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಕರಗಳಾದ ರಾಜಹಂಸ ಮತ್ತು ನವಿಲುಗಳನ್ನೂ, ಖಂಜರಿಟಿವಳ್ಳಿಯನ್ನೂ, ಗಿಣಿ ಮತ್ತು ಕೋಗಿಲೆಗಳನ್ನೂ, ವಾರಿ

ಕೃಷ್ಣಸಾರಂ ಚ ಸುರಭಿಂ ಚಮರೀಂ ಶ್ವೇತಚಾಮರಂ |
ಛೇನುಂ ಚ ವತ್ಸಸಂಯುಕ್ತಾಂ ಪತಾಕಾಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಶುಭಾಂ || ೨೮

ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಾದ್ಯಂ ಚಾಪ್ಯಶ್ರಾಪೀನ್ಮಂಗಲಧ್ವನಿಂ |
ಮನೋಹರಂ ಚ ಸಂಗೀತಂ ಘಂಟಾಶಂಬಧ್ವನಿಂ ತಥಾ || ೨೯

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಂಗಲಂ ಸಹ್ಯಗಮತ್ತಾತಮಂದಿರಂ |
ಕ್ಷಣೇನಾನಂದಯುಕ್ತಶ್ಚ ಮನೋಯಾಯಿ ರಥೇನ ಚ || ೩೦

ಕುಮಾರಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೈಲಾಸಂ ಸ್ಯಗ್ರೋಧಾಕ್ಷಯಮೂಲಕೇ |
ಕ್ಷಣಂ ತಸೌ ಕೃತ್ತಿಕಾಭಿಃ ಪಾರ್ಷ್ವದಪ್ರವರ್ಯಃ ಸಹ || ೩೧

ಪಾರ್ವತೀ ಮಂಗಲಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾಜಮಾರ್ಗಂ ಮನೋಹರಂ |
ಪದ್ಮರಾಗೈರಿಂದ್ರನೀಲೈಃ ಸಂಸ್ಕೃತಂ ಪರಿತಃ ಪುರಂ || ೩೨

ವಾಳೆ, ಶಂಬಿಚಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಚಕ್ರವಾಕಗಳನ್ನೂ, ಜಿಂಕೆ, ಗೋವು ಮತ್ತು ಚಮ
ವ್ಯುಗಗಳನ್ನೂ, ಧ್ವಜಪಟಗಳನ್ನೂ ಕುಮಾರನು ನೋಡಿದನು.

೨೯. ಅಲ್ಲದೆ ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳ ಮಂಗಳಧ್ವನಿಯನ್ನೂ, ಮನೋಹರವ
ಸಂಗೀತವನ್ನೂ, ಗಂಟೆ ಮತ್ತು ಘಂಟಾದ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನೂ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ
ಕೇಳಿದನು.

೩೦. ಈ ರೀತಿ ಶುಭಕರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯಗಳ
ಕೇಳಿ ಅನಂದಭರಿತನಾಗಿ, ಮನೋವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಆ ರಥದಿಂದ ಒಂ
ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು.

೩೧. ಪಣ್ಮುಖನು ಕೈಲಾಸಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಕ್ಷಯವಾದ ಅಲದ ಮ
ಬುಡದಲ್ಲಿ, ಕೃತ್ತಿಕೆಯರೊಡನೆಯೂ, ಪಾರ್ಷ್ವದರೊಡನೆಯೂ ಕ್ಷಣಕಾಲ
ನಿಂತನು.

೩೨. ಪಾರ್ವತಿಯು ಪುತ್ರನ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕಾಗಿ ಸೇವಕರಿಂದ ರಾಜಮಾರ್ಗವ
ಸಂಸ್ಕಾರಗೊಳಿಸಿ, ಪದ್ಮರಾಗ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರನೀಲ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕ
ಮಾಡಿಸಿದಳು.

ರಂಭಾಸ್ತಂಭಸಮೂಹೈಶ್ಚ ಪಟ್ಟಸೂತ್ರಾಂಶುಕೈಸ್ತಥಾ |

ಶ್ರೀಖಂಡಪಲ್ಲವೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಪೂರ್ಣಕುಂಭೈಃ ಸುಶೋಭಿತಂ

|| ೩೩ ||

ಪೂರ್ಣಕುಂಭಜಲೈರ್ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಸಿಕ್ತಂ ಚಂದನವಾರಿಭಿಃ |

ಅಸಂಖ್ಯರತ್ನದೀಪೈಶ್ಚ ಮಣಿರಾಜೈರ್ವಿರಾಜಿತಂ

|| ೩೪ ||

ನಟನರ್ತಕನೇಶ್ಯಾನಾಮುತ್ಸವೈಃ ಸಂಕುಲಂ ಸದಾ |

ಬಂದಿಭಿರ್ವಿಪ್ರವರ್ಗೈಶ್ಚ ದೂರ್ವಾಪುಷ್ಪಕರ್ಪೈರ್ಯುತಂ

|| ೩೫ ||

ಪತಿಪುತ್ರವತೀಭಿಶ್ಚ ಸಾಧ್ವೀಭಿಶ್ಚ ಸಮನ್ವಿತಂ |

ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಸರಸ್ವತೀಂ ದುರ್ಗಾಂ ಸಾನಿತ್ರಿಂ ತುಲಸೀಂ ರತಿಂ

|| ೩೬ ||

ಅರುಂಧತೀಮಹಲ್ಯಾಂ ಚ ದಿತಿಂ ತಾರಾಂ ಮನೋರಮಾಂ |

ಅದಿತಿಂ ಶತರೂಪಾಂ ಚ ಶಚೀಂ ಸಂಧ್ಯಾಂ ಚ ರೋಹಿಣೀಂ

|| ೩೭ ||

೩೩. ಪುರದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಯ ಕಂಬಗಳನ್ನೂ, ಗಂಧದ ಚಿಗುರಿನ ತೋರಣವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ಣಕುಂಭಗಳನ್ನಿಡಿಸಿ, ಪಟ್ಟವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಸಿಸಿದಳು.

೩೪. ಪುರದ್ವಾರವೂ ಕೂಡ ಗಂಧೋದಕದಿಂದ ಸಿಕ್ತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಗಣಿತವಾದ ಪೂರ್ಣಕಲಶಗಳಿಂದಲೂ, ಮಣಿರತ್ನದೀಪಗಳಿಂದಲೂ ದೀಪ್ತವಾಗಿದ್ದಿತು.

೩೫. ನರ್ತಕರ ಮತ್ತು ವೇಶ್ಯೆಯರ, ನರ್ತನ ಗಾಯನಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಕುಲವಾಗಿದ್ದಿತು. ಹೊಗಳುಭಂಟರು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಗರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಆಶೀರ್ವಾದಮಾಡಲು ನಿಂತಿದ್ದರು.

೩೬. ಪತಿಪುತ್ರವತಿಯರಾದ ಅನೇಕ ಸಾಧ್ವೀಶಿರೋಮಣಿಯರೂ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ದುರ್ಗಾ, ಸಾನಿತ್ರಿ, ತುಲಸಿ ಮತ್ತು ರತಿದೇವಿಯರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು.

೩೭. ಅರುಂಧತಿ ಅಹಲ್ಯೆಯರೂ, ದಿತಿ ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮನೋರಮೆಯರೂ ಅದಿತಿ, ಶತರೂಪಾ, ಶಚಿ, ಸಂಧ್ಯಾ, ರೋಹಿಣಿ ಮುಂತಾದ ದೇವಿಯರೂ ಆ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಅನಸೂಯಾಂ ತಥಾ ಸ್ವಾಹಾಂ ಸಂಜ್ಞಾಂ ವರುಣಕಾಮಿನೀಂ |

ಅಕೂತಿಂ ಚ ಪ್ರಸೂತಿಂ ಚ ದೇವಹೂತಿಂ ಚ ಮೇನಕಾಂ || ೩೮ ||

ತಾಮೇಕಸಾಟಲಾಮೇಕಪರ್ಣಾಂ ಮೈನಾಕಕಾಮಿನೀಂ |

ವಸುಂಧರಾಂ ಚ ಮನಸಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸಮಾಯಯೌ || ೩೯ ||

ರಂಭಾ ತಿಲೋತ್ತಮಾ ಮೇನಾ ಘೃತಾಚೀ ಮೋಹಿನೀ ಶುಭಾ |

ಉರ್ವಶೀ ರತ್ನಮಾಲಾ ಚ ಸುಶೀಲಾ ಲಲಿತಾ ಕಲಾ || ೪೦ ||

ಕದಂಬಮಾಲಾ ಸುರಸಾ ವನಮಾಲಾ ಚ ಸುಂದರೀ |

ಏತಾಶ್ಚಾನ್ಯಾಶ್ಚ ಬಹವೋ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರಾಪ್ಸರಸಾಂಗಣಾಃ || ೪೧ ||

ಸಂಗೀತನರ್ತನಪರಾಃ ಸಸ್ಮಿತಾ ನೇಷಸಂಯುತಾಃ |

ಕರತಾಲಕರಾಃ ಸರ್ವಾ ಜಗ್ಮುರಾನಂದಪೂರ್ವಕಂ || ೪೨ ||

೩೮. ಅನಸೂಯೆ, ಸ್ವಾಹಾ, ಸಂಜ್ಞಾ, ವರುಣಾನೀ, ಅಕೂತಿ, ಪ್ರಸೂತಿ, ದೇವಹೂತಿ, ಮೇನಕಾ ಮುಂತಾದ ದೇವಿಯರನ್ನೂ ಪಾರ್ವತಿಯು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದಳು.

೩೯. ಅಂತೆಯೇ ಏಕಸಾಟಲಾ, ಏಕಪರ್ಣಾ, ಮೈನಾಕನ ಪತ್ನಿ, ವಸುಂಧರೆ, ಮನಸಾ ಮುಂತಾದ ದೇವಿಯರನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾರ್ವತಿಯು ಬಂದಿದ್ದಳು.

೪೦. ರಂಭೆ, ತಿಲೋತ್ತಮೆ, ಮೇನೆ, ಘೃತಾಚೀ, ಮೋಹಿನಿ, ಉರ್ವಶೀ, ರತ್ನಮಾಲಾ, ಸುಶೀಲಾ, ಲಲಿತ, ಕಲಾ ಮುಂತಾದ ಅಪ್ಸರಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು.

೪೧. ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನೇ, ಕದಂಬಮಾಲಾ, ಸುರಸಾ, ವನಮಾಲಾ, ಸುಂದರಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಅಪ್ಸರಸ್ತ್ರೀಯರು ಆ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

೪೨. ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನರ್ತನ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನುರಿತ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸುವೇಷಭೂಷಿತರಾಗಿ, ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಕೈತಾಳವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತ ಆನಂದದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದರು.

ದೇವಾಶ್ಚ ಮುನಯಃ ಶೈಲಾ ಗಂಧರ್ವಾಃ ಕಿನ್ನರಾಸ್ತಥಾ |
 ಸರ್ವೇ ಯಯುಃ ಪ್ರಮುದಿತಾಃ ಕುಮಾರಸ್ಯಾನುಮಜ್ಜನೇ || ೪೩ ||

ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಾದ್ಯೈಶ್ಚ ರುದ್ರೈರ್ವಾ ಪಾರ್ಷ್ವದೈಃ ಸಹ |
 ಭೈರವೈಃ ಸ್ವೇತ್ರಪಾಲೈಶ್ಚ ಯಯೌ ಸಾರ್ಧಂ ಮಹೇಶ್ವರಃ || ೪೪ ||

ಅಥ ಶಕ್ತಿಧರೋ ಹೃಷ್ಣೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾರಾತ್ಪಾರ್ವತೀಂ ತದಾ |
 ಅವರುಹ್ಯ ರಥಾತ್ಪ್ರಾಣಂ ಶಿರಸಾ ಪ್ರಣನಾಮುಹ || ೪೫ ||

ತಂ ಪದ್ಮಾಪ್ರಮುಖಂ ದೇವೀಗಣಂ ಚ ಮುನಿಕಾಮಿನೀಂ |
 ಶಿವಂ ಚ ಪರಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವಾನ್ಸಂಭಾಷ್ಯ ಯತ್ನತಃ || ೪೬ ||

ಕಾರ್ತಿಕೇಯಂ ಶಿವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕ್ರೋಡೇ ಕೃತ್ವಾ ಚುಚುಂಬುಚ |
 ಶಂಕರಶ್ಚ ಸುರಾಃ ಶೈಲಾ ದೇವ್ಯೋ ನೈಶೈಲಯೋಷಿತಃ || ೪೭ ||

೪೩. ದೇವತೆಗಳು, ಮುನಿಗಳು, ಶೈಲಗಂಧರ್ವಕಿನ್ನರಾದ್ಯನೇಕರು ಷಣ್ಮುಖನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಳ್ಳಲು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು.

೪೪. ಮಹೇಶ್ವರನೂ ಕೂಡ, ರುದ್ರರು, ಪಾರ್ಷ್ವದರು, ಭೈರವರು ಮತ್ತು ಸ್ವೇತ್ರಪಾಲರೊಡಗೂಡಿ ವಿಧವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಮಾಡಿಸುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.

೪೫. ಅನಂತರ ಷಣ್ಮುಖನು ತನ್ನ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಜಾಗ್ರತೆ ರಥದಿಂದಿಳಿದು ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದನು.

೪೬. ಅಲ್ಲದೆ ಆದರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನೂ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮುಂತಾದ ದೇವಿಯರನ್ನೂ, ಮುನಿಪತ್ನಿಯರನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು.

೪೭. ವಾರ್ವತಿಯಾದರೋ ಪುತ್ರನಾದ ಷಣ್ಮುಖನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಿಟ್ಟಳು. ಅಂತೆಯೇ ಶಂಕರನೂ, ದೇವತೆಗಳೂ, ಶೈಲರೂ, ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಮತ್ತು ಶೈಲಕಾಮಿನಿಯರೂ ಕೂಡ ಕುಮಾರನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.

ಪಾರ್ವತೀ ಪ್ರಮುಖಾ ದೇವ್ಯಸ್ತಥಾ ದೇವಶ್ಚ ಶಂಕರಃ
ಶೈಲಾಶ್ಚ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ದದುಸ್ತಸ್ಮೈ ಶುಭಾಶಿಷಃ || ೪೮ ||

ಕುಮಾರಃ ಸಗಣೈಃ ಸಾರ್ಧಮಾಗತ್ಯ ಚ ಶಿವಾಲಯಂ
ದದರ್ಶ ತಂ ಸಭಾಮುಧೈಃ ವಿಷ್ಣುಂ ಕ್ಷೇರೋದಶಾಯಿನಂ || ೪೯ ||

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಂ ಚ ರತ್ನಭೂಷಣಭೂಷಿತಂ |
ಧರ್ಮಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಚಂದ್ರಾರ್ಕವಹ್ನಿವಾಯ್ವಾದಿಭಿರ್ಯುತಂ || ೫೦ ||

ಈಷದ್ಧಾಸ್ಯಂ ಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ಯಂ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕಾರಕಂ |
ಸ್ತುತಂ ಮುನೀಂದ್ರೈರ್ದೇವೇಂದ್ರೈಃ ಸೇವಿತಂ ಶ್ವೇತಚಾಮರೈಃ || ೫೧ ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಗತಾಂ ನಾಥಂ ಭಕ್ತಿನಮ್ರಾತ್ಮಕಂಧರಃ |
ಪುಲಕಾನ್ವಿತಸರ್ವಾಂಗಃ ಶಿರಸಾ ಪ್ರಣಸಾಮ ಹ || ೫೨ ||

೪೮. ಅನಂತರ ಪಾರ್ವತಿ ಮುಂತಾದ ದೇವಿಯರು, ಶೈಲರು, ಮುನಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಂಕರನೂ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಮಂಗಳಾಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದರು.

೪೯. ಇಂತು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದ ಷಣ್ಮುಖನು ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಶಂಕರನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಸಭಾಮುಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕ್ಷೇರನಾಗರ ಶಯನನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕಂಡನು.

೫೦. ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ವಿಷ್ಣುವು ಧರ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಇಂದ್ರ, ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ, ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ವಾಯು ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪರಿವೃತನಾಗಿದ್ದನು.

೫೧. ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಬೀರುತ್ತ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹ ಪರನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಶ್ವೇತಚಾಮರದ ಸೇವೆಯೈಯ್ಯತ್ತಿದ್ದರು.

೫೨. ಜಗದೊಡೆಯನಾದ ಆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ನೋಡಿ ಷಣ್ಮುಖನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ, ರೋಮಾಂಚಿತಶರೀರನಾಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದನು.

ವಿಧಿಂ ಧರ್ಮಂ ಚ ದೇವಾಂಶ್ಚ ಮುನೀಂದ್ರಾಂಶ್ಚ ಮುದಾನ್ವಿತಾನ್ |

ಪ್ರಣನಾಮ ಪೃಥಕ್ತತ್ರ ಪಾಪ ತೇಭ್ಯಶ್ಚ ಭಾಷಿಷಃ || ೫೩ ||

ಪೃಥಕ್ಸಂಭಾಷ್ಯ ಸರ್ವಾಂಶ್ಚಾಪ್ಯುವಾಸ ಕನಕಾಸನೇ !

ದದೌ ಧನಾನಿ ವಿಪ್ರೇಭ್ಯಃ ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ಸಹ ಶಂಕರಃ || ೫೪ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಕಾರ್ತಿಕೇಯಾಗಮನಂ ನಾಮ

ಪೋಡಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೫೩. ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮ, ಧರ್ಮ, ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಮುನಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನೂ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ರತ್ತೇಕವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ಅವರಿಂದ ಮಂಗಳಾಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದನು.

೫೪. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ದೇವದೇವಿಯರನ್ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಕುಮಾರನು ಕನಕಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದನು. ಆಗ ಶಂಕರಪಾರ್ವತಿಯರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ದ್ರವ್ಯದಾನಮಾಡಿದರು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣೇಶಖಂಡದ ನಾರದನಾರಾಯಣ

ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ

ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಅನಂತರ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಕೃತ್ತಿಕಾಮಾತೆಯರನ್ನು ಕುರಿತು ' ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಾನು, ನನ್ನದು ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವರು ದುಃಖಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುವರೆಂದೂ, ಸಕಲವೂ ಈಶ್ವರಾಧೀನವಾದುದರಿಂದ ಈಶ್ವರೇಚ್ಛೆಯಿದ್ದಂತೆ ನಡೆಯುವುದೆಂದು ದೃಢನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರು ಸುಖಿಗಳೆಂದೂ ' ಹೇಳಿ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ತೆರಳಲನುವಾದನು. ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಾರ್ವತಿಯು ದಿವ್ಯರಥವೊಂದನ್ನು ಅವನಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಳು. ಆಗ ಕುಮಾರನು ತನ್ನ ವಿರಹವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ದುಃಖಿತರಾದ ಮಾತೆಯರನ್ನೂ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟನು. ಪ್ರಯಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಕಲಶದರ್ಶನವೇ ಮುಂತಾದ ಶುಭಶಕುನಗಳು ಕುಮಾರನಿಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದವು. ಇತ್ತ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರನ ಆಗಮನವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ವಾರ್ವತಿಪರಮೇಶ್ವರರು ರಾಜಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಳಿರುತೋರಣಗಳಿಂದಲಂಕರಿಸಿ ಸಕಲ ದೇವದೇವಿಯರೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದನು. ಅನಂತರ ಶಂಕರನ ಸಭಾಮಂಟಪಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ಅಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಾಸೀನನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಕನಕಪೀಠದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದನು.

—|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ಸಪ್ತದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಅಥ ವಿಷ್ಣು ಜಗತ್ಪಾಂತೋ ಹೃಷ್ವಃ ಕೃತ್ವಾ ಶುಭಕ್ಷಣಂ |

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನೇ ರಮ್ಯೇ ವಾಸಯಾಮಾಸ ಷಣ್ಮುಖಂ

|| ೧ ||

ನಾನಾವಿಧಾನಿ ವಾದ್ಯಾನಿ ಕಾಂಸ್ಯತಾಲಾದಿಕಾನಿ ಚ |

ನಾನಾವಿಧಾನಿ ಯ ತ್ರಾಣಿ ವಾದಯಾಮಾಸ ಕೌತುಕಾತ್

|| ೨ ||

ವೇದಮಂತ್ರಾಭಿಷಿಕ್ತೈಶ್ಚ ಸರ್ವತೀರ್ಥೋದಪೂರ್ಣಕೈಃ |

ಸದ್ರತ್ನಕುಂಭಶತಕೈಃ ಸ್ನಾಪಯಾಮಾಸ ತಂ ಮುದಾ

|| ೩ ||

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧ ನಾರಾಯಣ :—ಅನಂತರ ಜಗದೊಡೆಯನಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಷಣ್ಮುಖನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದಮಾಡಿ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು.

೨. ಮತ್ತು ಕಂಚಿನ ತಾಳವೇಳಿ ಮುಂತಾದ ನಾನಾವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅನೇಕ ತರಹ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ಮೊಳಗಿಸಿದನು.

೩, ರತ್ನಕಲಶಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ಸಕಲ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥೋದಕಗಳಿಂದ ವೇದಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿಸಿದನು.

ಸದ್ರತ್ನ ಸಾರರಚಿತಂ ಕಿರೀಟಂ ಮಂಗಲಾಂಗದೇ |

ಅಮೂಲ್ಯರತ್ನ ಖಚಿತ ಭೂಷಣಾನಿ ಬಹುನಿ ಚ |

|| ೪ ||

ವಹ್ನಿತುಡ್ಧಾಂಶುಕೇ ದಿವ್ಯೇ ಹ್ವೇರೋದಾರ್ಣವಸಂಭವಂ |

ಕೌಸ್ತುಭಂ ವನಮಾಲಾಂ ಚ ತಸ್ಮೈ ಚಕ್ರಂ ದದೌ ಮುಡಾ |

|| ೫ ||

ಬ್ರಹ್ಮಾ ದದೌ ಯಜ್ಞ ಸೂತ್ರಂ ನೇದಾ ನೈ ನೇದಮಾತರಂ |

ಸಂಧ್ಯಾನುಂತ್ರಂ ಕೃಷ್ಣ ಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರಂ ಚ ಕವಚಂ ಹರೇಃ |

|| ೬ ||

ಕಮಂಡಲುಂ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಂ ವಿಡ್ಯಾಂ ನೈ ವೈರಿಮರ್ದಿನೀಂ |

ಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮಮತಿಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಸರ್ವಜೀವೇ ದಯಾಂ ದದೌ |

|| ೭ ||

ಪರಂ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಂ ಜ್ಞಾನಂ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾವಬೋಧಿನಂ |

ತತ್ಪತ್ನಿಖಪ್ರದಂ ತತ್ಪಜ್ಞಾನಂ ಚ ಸುಮನೋಹರಂ |

|| ೮ ||

೪-೫. ಅನಂತರ ದಿವ್ಯರತ್ನಗಳಿಂದ ಖಚಿತವಾದ ಕಿರೀಟವನ್ನೂ ಎರಡು ಬಾಹುಪುರಿಗಳನ್ನೂ, ಇನ್ನೂ ಇತರ ವಿಧವಾದ ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನೂ, ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಸರಿಶುದ್ಧವಾದ ಎರಡು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರೇರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಕೌಸ್ತುಭರತ್ನವನ್ನೂ, ವನಮಾಲೆಯನ್ನೂ, ದಿವ್ಯಚಕ್ರವೊಂದನ್ನೂ ವಿಷ್ಣುವು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಷಣ್ಮುಖನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು.

೬-೭ ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ದಿವ್ಯವಾದ ಒಂದು ಯಜ್ಞೋಪವಿತವನ್ನೂ ಸಂಧ್ಯಾಮಂತ್ರವನ್ನೂ, ಚತುರ್ವೇದಗಳನ್ನೂ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನ ಮಂತ್ರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಕಮಂಡಲು ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ, ಶತ್ರುನಾಶಕವಾದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಷಣ್ಮುಖನಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಧರ್ಮದೇವನು ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳಿಲ್ಲಾ ದಯೆಯಿಡುವುದನ್ನೂ ಬೋಧಿಸಿದನು.

೮-೯. ಅಂತೆಯೇ ಶಿವನು ಮೃತ್ಯುಂಜಯಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ತತ್ವವನ್ನೂ, ಶಾಶ್ವತಸುಖವನ್ನೀಯುವ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ, ಮುರ್ಲಭವಾದ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ವವನ್ನೂ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲದೆ ಶೂಲ,

ಯೋಗತತ್ವಂ ಸಿದ್ಧಿತತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಂ ಸುದುರ್ಲಭಂ |

ಕೂಲಂ ಪಿನಾಕಂ ಪರಶುಂ ಶಕ್ತಿಂ ಪಾಶುಪತಂ ಧನುಃ |

ಸಂಹಾರಾಸ್ತ್ರವಿನ್ನಿಕ್ಷೇಪಂ ತತ್ಸಂಹಾರಂ ದದೌ ಶಿವಃ || ೯ ||

ಶ್ವೇತಚ್ಛತ್ರಂ ರತ್ನಮಾಲಾಂ ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಜಲೇಶ್ವರಃ |

ಗಜೇಂದ್ರಂ ಚ ಹಯೇಂದ್ರಂ ಚ ಸುಧಾಕುಂಭಂ ಸುಧಾನಿಧಿಃ || ೧೦ ||

ಮನೋಯಾಯಿರಥಂ ಸೂರ್ಯಃ ಸನ್ನಾಹಂ ಚ ಮನೋರಮಂ |

ಯಮುದಂಡಂ ಯಮುಶ್ಚೈವ ಮಹಾಶಕ್ತಿಂ ಹುತಾಶನಃ |

ನಾನಾಶಾಸ್ತ್ರಾಣ್ಯುಪಾಯಾನಿ ಸರ್ವೇ ದೇವಾ ದದುರ್ಮುಧಾ || ೧೧ ||

ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರಂ ಕಾಮದೇವೋ ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಮುದಾನ್ವಿತಃ |

ಕ್ಷೀರೋದೋಽಮೂಲ್ಯರತ್ನಾನಿ ವಿಶಿಷ್ಟೇ ರತ್ನನೂಪುರೇ || ೧೨ ||

ಪಿನಾಕ, ಪರಶು, ಶಕ್ತಿ, ಪಾಶುಪತ ಮುಂತಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂಹಾರಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಯೋಗ ಮತ್ತು ಉಪಸಂಹಾರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದನು.

೧೦. ಅನಂತರ ಜಲಾಧಿಪತಿಯಾದ ವರುಣನು ಒಂದು ಶ್ವೇತಚ್ಛತ್ರವನ್ನೂ ರತ್ನಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಇತ್ತನು. ಸುಧಾನಿಧಿಯಾದ ಚಂದ್ರನು ಉತ್ತಮವಾದ ಅನೆ ಮತ್ತು ಕುದುರೆಯನ್ನೂ ಅಮೃತಕಲಶವನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು.

೧೧. ಸೂರ್ಯದೇವನು ಸಕಲ ಸಾಮಗ್ರಿಸಹಿತವೂ, ಮನೋಗಾಮಿಯೂ ಆದ ರಥವನ್ನೂ, ಯಮನು ಯಮದಂಡವನ್ನೂ ಅಗ್ನಿದೇವನು ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಅಂತೆಯೇ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ನಾನಾವಿಧ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಉಪಾಯಗಳನ್ನೂ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು.

೧೨. ಕಾಮದೇವನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ವದೇಶಿಸಿದನು. ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರನು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ರತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮನೋಹರವಾದ ಎರಡು ನೂಪುರಗಳನ್ನೂ ಕಾಲುಬಳೆಗಳನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು.

ಪಾರ್ವತೀ ಸಸ್ಮಿತಾ ಹೃಷ್ಣಾ ಪರಮಾನಂದಮಾನಸಾ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಂ ಸುಶೀಲಾಂ ಚ ವಿದ್ಯಾಂ ಮೇಧಾಂ ದಯಾಂ ಸ್ಮೃತಿಂ || ೧೩ ||

ಬುದ್ಧಿಂ ಸುನಿರ್ಮಲಾಂ ಶಾಂತಿಂ ತುಷ್ಟಿಂ ಪುಷ್ಟಿಂ ಕ್ಷಮಾಂ ಧೃತಿಂ |
ಸುದೃಢಾಂ ಚ ಹರೌ ಭಕ್ತಿಂ ಹರಿದಾಸ್ಯಂ ದದೌ ಮುನಾ || ೧೪ ||

ಪ್ರಜಾಪತಿದೇವಸೇನಾಂ ರತ್ನ ಭೂಷಣಭೂಷಿತಾಂ |
ಸುವಿನೀತಾಂ ಸುಶೀಲಾಂ ಚ ಸುಂದರೀಂ ಸುಮನೋಹರಾಂ || ೧೫ ||

ದದೌ ತಸ್ಮೈ ವೇದಮಂತ್ರೈರ್ವಿನಾಹವಿಧಿನಾ ಸ್ವಯಂ |
ಯಾಂ ನಂದಂತಿ ಮಹಾಷಷ್ಠೀಂ ಪಂಡಿತಾಃ ಶಿಶುಸಾಲಿಕಾಂ || ೧೬ ||

ಅಭಿಷಿಚ್ಛ ಕುಮಾರಂ ಚ ಸರ್ವೇ ದೇವಾ ಯಯುರ್ಗೃಹಂ |
ಮುನಯಶ್ಚೈವ ಗಂಧರ್ವಾಃ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಜಗದೀಶ್ವರಾನ್ || ೧೭ ||

೧೩-೧೪ • ಪರಮಾನಂದ ಭರಿತಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಸ್ಥಿತಮುಖಿಯಾಗಿ ಕುಮಾರನಿಗೆ, ಮಹಾವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ, ಸುಶೀಲವನ್ನೂ, ವಿದ್ಯಾ, ಮೇಧಾ, ದಯಾ, ಸ್ಮೃತಿಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಶಾಂತಿ, ತುಷ್ಟಿ, ಪುಷ್ಟಿ, ಕ್ಷಮಾ, ಧೃತಿಗಳನ್ನೂ, ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದಳು.

೧೫-೧೬. ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮನು ರತ್ನ ಭೂಷಣಭೂಷಿತಳೂ, ವಿನೀತಳೂ, ಸುಶೀಲಳೂ, ಸುಂದರಿಯೂ, ಮನೋಹರಳೂ ಆದ ದೇವಸೇನೆಯನ್ನು ಷಣ್ಮುಖನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ವೇದಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿನಾಹ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಆ ದೇವಸೇನಾದೇವಿಯನ್ನೇ ಪಂಡಿತರು ಶಿಶುಸಂರಕ್ಷಕಳಾದ ಮಹಾಷಷ್ಠೀದೇವಿಯೆಂದು ಕರೆಯುವರು.

೧೭. ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಷಣ್ಮುಖನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಇತ್ತ ಮುನಿಗಳೂ, ಗಂಧರ್ವರೂ ಜಗದೀಶ್ವರನಿಗೆ ನಂದಿಸಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು.

ನಾರಾಯಣಂ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಧರ್ಮಂ ತುಷ್ಣಾವ ಶಂಕರಃ |

ಪ್ರಣಸಾಮ ಹರಿಂ ತಾತಂ ಧರ್ಮನಾಲಿಂಗ್ಯ ನಾರದ

|| ೧೮ ||

ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಯೇಯೌ ಚ ಶೈಲೇಂದ್ರಃ ಸಗಣಃ ಶಂಕರಾರ್ಚಿತಃ |

ಯೇ ಯೇ ತತ್ತ್ವಗತಾಃ ಸರ್ವೇ ಯಯುರಾನಂದಪೂರ್ವಕಂ

|| ೧೯ ||

ಪರಮಾನಂದಸಂಯುಕ್ತೋ ದೇವ್ಯಾ ಸಹ ಮಹೇಶ್ವರಃ |

ಕಾಲಾಂತರೇ ಚ ತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಪನರಾನೀಯ ಶಂಕರಃ |

ಪುಷ್ಪಿಂ ದದೌ ವಿನಾಹೇನ ಗಣೇಶಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ

|| ೨೦ ||

ಸುತಾಭ್ಯಾಂ ಸಗಣೈಃ ಸಾರ್ಥಂ ಪಾರ್ವತೀ ಹೃಷ್ಯಮಾನಸಾ |

ಸಿಷೇನೇ ಸ್ವಾಮಿನಃ ಪಾದಪದ್ಮಂ ಸಾ ಸರ್ವಕಾಮದಂ

|| ೨೧ ||

೧೮. ಅನಂತರ ಶಂಕರನು ನಾರಾಯಣ ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಪುರುಷನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದನು. ಕುಮಾರನೂ ಕೂಡ ತಂದೆಯನ್ನೂ ಧರ್ಮಪುರುಷನನ್ನೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು.

೧೯. ಶೈಲರಾಜನಾದ ಹಿಮವಂತನು ಕುಮಾರನ ದರ್ಶನದಿಂದಲೂ, ಶಂಕರನು ಮಾಡಿದ ಪೂಜೆಯಿಂದಲೂ ತುಷ್ಟನಾಗಿ ತನ್ನ ಪರಿವಾರ ಸಹಿತ ತೆರಳಿದನು. ಇಂತು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ವರೆಲ್ಲರೂ ಆನಂದಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು.

೨೦. ಇತ್ತ ವಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಶಂಕರನು ಪರಮಾನಂದಭರಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಕೆಲವುಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಶಂಕರನು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪುನಃ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಗಣನತಿಗೆ ಪುಷ್ಪದೇವಿಯನ್ನು ತಂದು ವಿನಾಹಮಾಡಿದನು.

೨೧. ಪಾರ್ವತಿಯು, ಕುಮಾರ ಮತ್ತು ಗಣೇಶನಿಂದಲೂ, ಇತರ ಗಣಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ, ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ, ಸರ್ವಕಾಮಫಲಪ್ರದವಾದ ತನ್ನ ಪತಿಯ ಪಾದಸೇವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿದ್ದಳು.

ಇತ್ಯೇವಂ ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಕುಮಾರಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಂ |

ವಿವಾಹಃ ಪೂಜನಂ ತಸ್ಯ ಗಣೇಶಸ್ಯ ವಿವಾಹಕಂ

|| ೨೨ ||

ಪಾರ್ವತೀಪುತ್ರಲಾಭಶ್ಚ ದೇವಾನಾಂ ಚ ಸಮಾಗಮಃ |

ಕಾ ತೇ ಮನಸಿ ವಾಂಛಾಸ್ತಿ ಕಿಂ ಭೂಯಃ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ

|| ೨೩ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಪಂಚೇ

ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಕುಮಾರಗಣೇಶವಿವಾಹ

ಕುಮಾರಾಭಿಷೇಕಕಥನಂ ನಾಮ

ಸಪ್ತದಶೋಧ್ಯಾಯಃ

೨೨. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಗಣೇಶ, ವಣ್ಮುಖರ, ವಿವಾಹವಿಷಯವನ್ನೂ ವಣ್ಮುಖಿ
ನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕವಾದುದನ್ನೂ, ಗಣೇಶನ ಪೂಜಾಕ್ರಮವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದುವಾಯಿತು.

೨೩. ಅಂತೆಯೇ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಪುತ್ರೋತ್ಸವವಾದುದನ್ನೂ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ
ಅಲ್ಲಿ ಸಭಿಸೇರಿದುದನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದೆನು. ಮುಂದೆ ಇನ್ನೇನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ನಿನಗೆ
ಮನೋಭಿಲಾಷೆಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣೇಶಪಂಚದ ನಾರದನಾರಾಯಣ

ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ ಗಣೇಶರ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಕುಮಾರನ

ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

ಮುಗಿದುದು.

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಅನಂತರ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಮುಂತಾದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿ, ಅನೇಕ ಬಳುವಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಎಲ್ಲ, ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಉಪದೇಶಿಸಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಷಣ್ಮುಖನಿಗೆ ವಷ್ಠಿ (ದೇವಸೇನೆ) ದೇವಿಯನ್ನೂ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಪುಷ್ಪಿದೇವಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹಮಾಡಿಸಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಇತ್ತ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರು ಪುತ್ರರೊಡಗೂಡಿ ಸುಖಸಂತೋಷದಿಂದಿದ್ದರು.

—॥ ೓ಂ ॥—

—॥ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ॥—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

॥ ಅಷ್ಟಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ॥

॥ ನಾರದ ಉವಾಚ ॥

ಸಾರಾಯಣ ಮಹಾಭಾಗ ವೇದವೇದಾಂಗಸಾರಗ |

ಪೃಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವಾಮಹಂ ಕಿಂಚಿದಪಿಸಂದೇಹವಾನ್ಯತಃ

॥ ೧ ॥

ಸುತಸ್ಯ ತ್ರಿದಶೇಶಸ್ಯ ಶಂಕರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |

ವಿಘ್ನನಿಘ್ನಸ್ಯ ಯದ್ವಿಘ್ನನಿಾಶ್ವರಸ್ಯ ಕಥಂ ಪ್ರಭೋ

॥ ೨ ॥

ಪರಿಪೂರ್ಣತಮಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪರಾತ್ಪರಃ |

ಗೋಲೋಕಸಾಥಃ ಸ್ವಾಂತೇನ ಸಾರ್ವತೀತನಯಃ ಸ್ವಯಂ

॥ ೩ ॥

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರದ :—ವೇದವೇದಾಂಗಪಾರಂಗತನಾದ ಎಲೈ ಸಾರಾಯಣನೇ ಈಗ ನನಗೆ ಸಂದೇಹವೊದಗಿರುವ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೨. ಮಹಾತ್ಮನೂ, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಈಶ್ವರನೂ ಆದ ಶಂಕರನಿಗೆ, ಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸಿ ವಿಘ್ನಸಂಹಾರಕನಾದ, ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನಿಗೂ ಶಿರಶ್ಚೇದರೂಪವಾದ ವಿಘ್ನವು ಸಂಭವಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ?

೩. ಗೋಲೋಕಾಧಿಪತಿಯೂ, ಪರಿಪೂರ್ಣಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ದೊಂದಂಶದಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಗಣಪತಿ ಯೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ದದರ್ಶ ಕಶ್ಯಪಃ ಪುತ್ರಂ ಮೃತಮುತ್ಪಾದನಲೋಚನಂ |

ಕೃತ್ವಾ ವಕ್ಷಸಿ ತಂ ಶೋಕಾದ್ಬಿಲಲಾಪ ಭೃತಂ ಮುಹುಃ || ೮

ಹಾಹಾಕಾರಂ ಸುರಾರ್ಜ ಕೃರ್ನಿಲೇಪುರ್ಭಯಕಾತರಾಃ |

ಅಂಧೀಭೂತಂ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಬಭೂವ ತಮಸಾವೃತಂ || ೯

ನಿಷ್ಪ್ರಭಂ ತನಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಾಶಪತ್ಯತ್ಯಪಃ ಶಿವಂ |

ತಪಸ್ವೀ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪಾತ್ರಃ ಪ್ರಜ್ವಲನ್ಸ್ರಗ್ಧೃತೇಜಸಾ || ೧೦

ಮತ್ಪುತ್ರಸ್ಯ ಯಥಾ ವಕ್ಷಶ್ಚಿನ್ಮಂ ಶೂಲೇನ ತೇದ್ಯ ಮೈ |

ತ್ವತ್ಪುತ್ರಸ್ಯ ಶಿರಶ್ಚಿನ್ಮಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || ೧೧

ಶಿವಶ್ಚ ಗಲಿತಕ್ರೋಧಃ ಕ್ಷಣೇನೇವಾಶುತೋಷಕಃ |

ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನೇನ ತತ್ಸೂರ್ಯಂ ಜೀವಯಾಮಾಸ ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ || ೧೨

೮. ಆಗ ಕಶ್ಯಪಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಸತ್ತವನಂತೆ ಅಂಗಾತನಾಗಿ ಬಿದ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪುತ್ರನಾದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ, ಎದೆ ಆಸ್ತಿಕೊಂಡು ಬಹಳವಾಗಿ ಗೋಳಾಡಿದನು.

ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಭಯನಿಹ್ವಲರಾಗಿ ಹಾಹಾಕಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಗೋಳಾಡಿದರು. ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಗಾಡಾಂಧಕಾರಮಯವಾಯಿತು.

೧೦. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೇಜೋರಹಿತನಾದ ಮಗನನ್ನು ನೋಡಿ ತಪಸ್ವಿಯು ಬ್ರಹ್ಮನ ಪಾತ್ರನೂ, ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋವಿಶಿಷ್ಟನೂ ಆದ ಕಶ್ಯಪನು ಶಿವನಿಗೆ ಮುಂಹೇಳುವಂತೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟನು.

೧೧. ಈ ದಿವಸ ನನ್ನ ಮಗನ ವಕ್ಷಸ್ಥಳವು ನಿನ್ನ ಶೂಲಾಯುಧದಿಂದ ಏನ್ಮನಾದಂತೆ, ನಿನ್ನ ಮಗನ ತಲೆಯೂ ಭಿನ್ನವಾಗುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

೧೨. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಶಾಪವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಪದಿಂದಲೇ ತುಷ್ಠನಾಗಬಲ್ಲ ಶಿವನು ಕೋಪವನ್ನುಳಿದು, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದನು.

ಅಹೋ ಭಗವತಸ್ತಸ್ಯ ಮಸ್ತಕಚ್ಛೇದನಂ ವಿಭೋ |
ಗ್ರಹದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಗ್ರಹೇಶಸ್ಯ ಕಥಂ ನೇ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ

|| ೪ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಸಾವಧಾನಂ ತೃಣು ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಿತಿಹಾಸಂ ಪುರಾತನಂ |
ವಿಘ್ನೇಶಸ್ಯ ಬಭೂವೇದಂ ವಿಘ್ನಂ ಯೇನ ಚ ನಾರಡಃ

|| ೫ ||

ಏಕದಾ ಶಂಕರಃ ಸೂರ್ಯಂ ಜಘಾನ್ ಪರಮಕ್ರುಧಾ |
ಸುಮಾಲಿನಾಲಿಹಂತಾರಂ ಶೂಲೇನ ಬಹುವತ್ಸಲಃ

|| ೬ ||

ಶ್ರೀಸೂರ್ಯೋಽನೋಘಶೂಲೇನಾಶನಿತುರ್ವೇನತೇಜಸಾ |
ಜಹೌ ಸ ಚೇತನಾಂ ಸದ್ಯೋ ರಥಾಚ್ಚ ನಿಪಸಾತ ಹ

|| ೭ ||

೪. ಅಂಥ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಶಿರಶ್ಚೇದನವಾಯಿತೆಂಬುದು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದುದಲ್ಲವೇ? ಗ್ರಹಚಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲಾದರೂ, ಗ್ರಹಸತಿಯಾದ ಅವನಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಕೆಡಕು ಸಂಭವಿಸಲಾರದಲ್ಲ? ಇದು ಹೇಗೆ ಸಂಭವಿಸಿತೆಂಬುದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳು?

೫. ನಾರಾಯಣ:—ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಾದ ನಾರಡನೇ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ವಿಘ್ನವು ಹೇಗೆ ಸಂಭವಿಸಿತೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪುರಾತನವಾದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೇಳು.

೬. ಒಮ್ಮೆ ಸೂರ್ಯದೇವನು ಸುಮಾಲಿ ಮತ್ತು ಮಾಲಿಯೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಪಂಡಿಸಲು, ಅವರಲ್ಲಿ ವತ್ಸಲನಾದ ಶಂಕರನು ಕುಪಿತನಾಗಿ ಶೂಲಾಯುಧದಿಂದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹೊಡೆದನು.

೭. ವಜ್ರಾಯುಧಕ್ಕೆ ಸದೃಶವಾದ ಆ ಶೂಲಾಯುಧದ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಸೂರ್ಯದೇವನು ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ, ರಥದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕುರುಳಿದನು.

ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶಾನಾಮಂತತ್ತ್ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕಃ |
ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಚೇತನಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಮುತ್ತಸ್ಥಾ ಪಿತುಃ ಪುರಃ || ೧೩ ||

ಸನಾಮು ಹಿತರಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶಂಕರಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ |
ವಿಜ್ಞಾಯ ಶಂಭೋಃ ಶಾಪಂ ಚ ಕಶ್ಯಪಂ ಸಂಚುಕೋಪ ಹ || ೧೪ ||

ವಿಷಯಾನ್ನೈವ ಜಗ್ರಾಹ ಕೋಪೇನ್ನೈವಮುವಾಚ ಹ |
ವಿಷಯಾಂಶ್ಚ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಭಜೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಿಶ್ವರಂ || ೧೫ ||

ಸರ್ವಂ ತುಚ್ಛಮನಿತ್ಯಂ ಚ ನಶ್ವರಂ ಚೇತ್ಶರಂ ವಿನಾ |
ಎಹಾಯೇ ಮಂಗಲಂ ಸತ್ಯಂ ವಿದ್ವಾನ್ನೇಚ್ಛೇದಮಂಗಲಂ || ೧೬ ||

ದೇವೈಶ್ಚ ಪ್ರೇರಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಮಾಗತ್ಯ ಸಸಂಭ್ರಮಃ |
ಬೋಧಯಿತ್ವಾ ರವಿಂ ತತ್ರ ಯುಯೋಜ ವಿಷಯೇಷ್ವಜಃ || ೧೭ ||

೧೩. ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರ ಅಂಶಜನೂ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕನೂ ಆದ ಸೂರ್ಯನು, ಚೇತನವನ್ನು ಪಡೆದು ತಂದೆಯ ಇದುರಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತನು.

೧೪. ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಸೂರ್ಯದೇವನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಂದೆಗೂ, ಶಿವನಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಮತ್ತು ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಶ್ಯಪನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಂಡನು.

೧೫. ಸಂಸಾರವನ್ನಂಗೀಕರಿಸದೆ, ಕುಸಿತನಾಗಿ ನಾನು ವಿಷಯಸುಖಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದನು.

೧೬. ಈಶ್ವರನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದುದೆಲ್ಲವೂ ತುಚ್ಛವೂ ಅನಿತ್ಯವೂ ಆದುದು. ವಿದ್ವಾಂಸನು ನಿತ್ಯನೂ ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಮಂಗಳವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಭಜಿಸನು ?

೧೭. ಹೀಗೆ ನುಡಿದ ಸೂರ್ಯದೇವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದನು.

ತಸ್ಮೈ ದತ್ತಾತೃಷತ್ಯಂಭುರ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಸ್ವಾಲಯಂ ಮುದಾ |

ಜಗಾಮ ಕಶ್ಯಪಶ್ಚೈವ ಸ್ವರಾಶಿಂ ರವಿರೇವ ಚ

|| ೧೮ ||

ಅಥ ಮಾಲೀ ಸುಮಾಲೀ ಚ ವ್ಯಾಧಿಗ್ರಸ್ತಾ ಬಭೂವತುಃ |

ಶ್ಚಿತ್ತೌ ಗಲಿತಸರ್ವಾಂಗೌ ಶಕ್ತಿಹೀನೌ ಹತಪ್ರಭೌ

|| ೧೯ ||

ತಾನೃವಾಚ ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಯುವಾಂ ಚ ಭಜತಾಂ ರವಿಂ |

ಸೂರ್ಯಕೋಪೇನ ಮಲಿನೌ ಯುವಾಮೇವಂ ಹತಪ್ರಭೌ

|| ೨೦ ||

ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಕವಚಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸರ್ವಂ ಪೂಜಾವಿಧಿಂ ವಿಧಿಃ |

ಜಗಾಮ ಕಥಯಿತ್ವಾ ತೌ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಸನಾತನಃ

|| ೨೧ ||

ತತಸ್ತೌ ಪುಷ್ಕರಂ ಗತ್ವಾ ಸಿಷೇನಾತೇ ರವಿಂ ಮುನೇ |

ಸ್ನಾತ್ವಾ ತ್ರಿಕಾಲಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಜಪಂತೌ ಮಂತ್ರಮುತ್ತಮಂ

|| ೨೨ ||

೧೮. ಅನಂತರ ಅವನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಮತ್ತು ಶಿವನೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಮ್ಮ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಇತ್ತ ಕಶ್ಯಪನು ತನ್ನ ಮಂದಿರಕ್ಕೂ, ಸೂರ್ಯನು ತನ್ನ ರಾಶಿಗೂ ತೆರಳಿದರು.

೧೯. ಮಾಲಿ, ಸುಮಾಲಿಯರಾದರೋ ಕುಷ್ಠರೋಗ ಪೀಡಿತರಾಗಿ, ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಾಂತಿಹೀನರಾಗಿ, ನರಳುತ್ತಿದ್ದರು.

೨೦. 'ಸೂರ್ಯನ ಕೋಪಕ್ಕೆ ವಾತ್ರರಾಗಿ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಹೀಗೆ ನರಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಭಜಿಸಿರಿ' ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮನು ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಹೇಳಿದನು.

೨೧. ಅಲ್ಲದೆ ಸೂರ್ಯದೇವನ ಕವಚ, ಸ್ತೋತ್ರ ಮತ್ತು ಪೂಜಾವಿಧಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು.

೨೨. ಅನಂತರ ಮಾಲಿಸುಮಾಲಿಯರು ಪುಷ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತ್ರಿಕಾಲ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಶುದ್ಧರಾಗಿ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೂರ್ಯಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ ಸೂರ್ಯ ದೇವನನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರು.

ತತಃ ಸೂರ್ಯಾದ್ವರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನಿಜರೂಪೌ ಬಭೂವತುಃ |

ಇತ್ಯೇವಂ ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಕಿಂ ಭೂಯಃ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ || ೨೩ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ವಿಘ್ನೇಶವಿಘ್ನ ಕಥನಂ ನಾನು

ಆಷ್ಟಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೨೩. ಸೂರ್ಯದೇವನ ವರವನ್ನು ಪಡೆದು, ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಇಂತು ಶಿವನಿಗೆ ಶಾಪ ಬಂದು ಗಣಪತಿಯ ಶಿರಚ್ಛೇದನಮಗಲು ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಇನೇನನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನಿನಗೆ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿರುವುದು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾ ಪುರಾಣದ ಗಣೇಶಖಂಡದಲ್ಲಿ

ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನ ವಿಘ್ನವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ.

ಪದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ವಿಷ್ಣುಶ್ವರನ ಶಿರಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದ ನಾರದನನ್ನು ಕುರಿತು ನಾರಾಯಣಮಹರ್ಷಿಯು ಹೀಗೆಂದನು. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಸೂರ್ಯನು ಸುಮಾಲಿ ಮತ್ತು ಮಾಲಿ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ದಂಡಿಸಲು ಅವರಲ್ಲಿ ವತ್ಸಲನಾದ ಶಂಕರನು ಕುಪಿತನಾಗಿ ರೂಲಾಯುಧದಿಂದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹೊಡೆದು ರಥದ ಕೆಳಕ್ಕುರಳಿಸಿದನು. ಆಗ ಸೂರ್ಯನ ಶಂದಯಾದ ಕಶ್ಯಪಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಈಶ್ವರನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಂಡು ನಿನ್ನ ಮಗನಾದ ಗಣಪತಿಯ ಶಿರಚ್ಛೇದನವಾಗಲೆಂದು ಕೃತಿಶಂಕವಿತ್ತನು ಇತ್ತ ಸೂರ್ಯನು ಮೂರ್ಛಗೊಂಡಿದ್ದುದರಿಂದ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಗಾಢಾಂಧಕಾರದಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಶಾಂತನಾದ ಈಶ್ವರನು ಎನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಚೇತನಗೊಳಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಸೂರ್ಯನು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ನಿರಕ್ತನಾಗಲು ಬ್ರಹ್ಮನು ಅವನನ್ನು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದನು. ಸೂರ್ಯನ ಕೋಪ ಕೆಮ್ಮಳಿಗಾದ ಮಾಲಿ ಸುಮಾಲಿಯರು ಕುಪ್ಪರೋಗ ಪೀಡಿತರಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮನ ಉಪದೇಶದಂತೆ, ಸೂರ್ಯನ ಕವಚ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಜಪಿಸಿ ಸೂರ್ಯನ ವರದಿಂದ ತಮ್ಮ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಕಶ್ಯಪನ ಶಾಪದಿಂದ ವಿಷ್ಣುಶ್ವರನ ಶಿರಚ್ಛೇದನವಾಯಿತು

|| ೬೦ ||

|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ಏಕೋನವಿಂಶತಿಕೋಟ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರದ ಉವಾಚ ||

ಕಿಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಕವಚಂ ನಾಥ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಲೋಕಸಾಕ್ಷಿಣಾ |
ದಾಸವಾಭ್ಯಾಂ ಪುರಾ ದತ್ತಂ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ || ೧ ||

ಕಿಂ ವಾ ಪೂಜಾವಿಧಾನಂ ವಾ ಕಿಂ ಮಂತ್ರಂ ವ್ಯಾಧಿನಾಶನಂ |
ಸರ್ವಂ ಚಾಸ್ಯ ಮಹಾಭಾಗ ತನ್ನೇ ತ್ವಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ || ೨ ||

|| ಸೂತ ಉವಾಚ ||

ನಾರದಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಗವಾನ್ಕುರುಣಾನಿಧಿಃ |
ಸ್ತೋತ್ರಂ ಚ ಕವಚಂ ಮಂತ್ರಮೂಚೇ ತತ್ಪೂಜನಕ್ರಮಂ || ೩ ||

ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧-೨. ನಾರದಃ—ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾಲಿ ಸುಮಾಲಿಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಸೂರ್ಯನ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಗಳಾವುವು ? ಎಲೈ ಮಹಾತ್ಮನೇ, ಸೂರ್ಯನ ಪೂಜಾವಿಧಾನವನ್ನೂ, ವ್ಯಾಧಿನಾಶಕವಾದ ಸೂರ್ಯ ಮಂತ್ರವನ್ನೂ, ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿ ಸೂರ್ಯನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸು.

೩. ಸೂತಮಹರ್ಷಿ :—ನಾರದನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕರುಣಾನಿಧಿಯಾದ ನಾರಾಯಣಭುಷಿಯು, ಸೂರ್ಯದೇವನ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಮಂತ್ರಾದಿ ಪೂಜಾವಿಧಾನ ವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು.

|| ನಾರಾಯಣ ಉಪಾಚ ||

ಶೃಣು ನಾರದ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸೂರ್ಯಪೂಜಾವಿಧೇಃ ಕ್ರಮಂ |

ಸ್ತೋತ್ರಂ ಚ ಕನಚಂ ಸರ್ವಂ ಪಾಪವ್ಯಾಧಿವಿಮೋಚಕಂ || ೪

ಸುಮಾಲಿನಾಲಿನೌ ದೈತ್ಯಾ ವ್ಯಾಧಿಗ್ರಸ್ತೌ ಬಭೂವತುಃ |

ವಿಧಿಂ ಸಸ್ಮರತುಃ ಸ್ತೋತುಂ ಶಿವನುಂತ್ರಪ್ರದಾಯಕಂ || ೫

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಗತ್ವಾ ಚ ವೈಕುಂಠಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕಮಲಾಪತಿಂ |

ಶಿವಂ ತತ್ತ್ವೈವ ಸಂಪತ್ಯನ್ತಸಂತಂ ಹರಿಸನ್ನಿಧೌ || ೬

|| ಬ್ರಹ್ಮೋಪಾಚ ||

ಸುಮಾಲಿನಾಲಿನೌ ದೈತ್ಯಾ ವ್ಯಾಧಿಗ್ರಸ್ತೌ ಬಭೂವತುಃ |

ಕ ಉಪಾಯೋ ವದ ಹರೇ ತಯೋರ್ವ್ಯಾಧಿವಿನಾಶನೇ || ೭

೪. ನಾರಾಯಣಪುಷ್ಪಿ:—ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಸೂರ್ಯನ ಪೂಜಾವಿಧಿಯನ್ನೂ, ಪಾಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಧಿಯನ್ನು ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸುವ ಸ್ತೋತ್ರಕವಚಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು

೫. ಸುಮಾಲಿ ಮತ್ತು ಮಾಲಿ ಎಂಬ ದಾನವರು ರೋಗಗ್ರಸ್ತರಾಗಿ, ತವ ಶಿವ ಮಂತ್ರೋದೇಶಕನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ತುತಿಸಿದರು

೬. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವನು ಕುರಿತು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಶಿವನೂ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು.

೭. ಬ್ರಹ್ಮ:—ಎಲೈ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಮಾಲಿಸುಮಾಲಿಯರೆಂಬ ಇಬ್ಬರೈತೈರು ರೋಗಗ್ರಸ್ತರಾಗಿರುವರು. ಆ ರೋಗವರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ನು ಬೇಕಾದ ಉಪಾಯವಾವುದು.

ತಾವುವಾಚ ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ರೋಗಗ್ರಸ್ತೌ ದಯಾನಿಧಿಃ |

ಸ್ತಬ್ಧಾ ವಾಹಾರರಹಿತೌ ಪೂಯದುರ್ಗಂಧಸಂಯುತೌ

|| ೧೨ ||

|| ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ ||

ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕವಚಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಮಂತ್ರಂ ಪೂಜಾವಿಧಿಕ್ರಮಂ |

ಗತ್ವಾ ಹಿ ಪುಷ್ಕರಂ ವತ್ಸಾ ಭಜಥಃ ಪ್ರಣತೌ ರವಿಂ

|| ೧೩ ||

|| ತಾವೂಚತುಃ ||

ಭಜಾವ ಕೇನ ವಿಧಿನಾ ಕೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ವಾ ವಿಧೇ |

ಕಿಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಕವಚಂ ಕಿಂ ವಾ ತದಾನಾಭ್ಯಾಂ ವದಾಧುನಾ

|| ೧೪ ||

|| ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ ||

ಕೃತ್ವಾ ತ್ರಿಕಾಲಂ ಸ್ನಾನಂ ಚ ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ಭಾಷ್ಯರಂ |

ಸಂಸೇವ್ಯ ಭಾಷ್ಯರಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನೀರುಜೌ ಚ ಭವಿಷ್ಯಥಃ

|| ೧೫ ||

೧೨. ದಯಾಮಯನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು, ರೋಗಪೀಡಿತರೂ, ನಿರಾಹಾರಿಗಳೂ, ಕೀವು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ದುರ್ಗಂಧಯುತರೂ ಆದ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತೆಂದನು

೧೩. ಬ್ರಹ್ಮ :—ಸ್ರೀತಿಪಾತ್ರರಾದ ಮಾಲಿಸುಮಾಲಿಯರೇ, ಸೂರ್ಯ ದೇವನ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಮಂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಪೂಜೆಯನ್ನೂ ನನ್ನಿಂದ ಉಪದೇಶ ಹೊಂದಿ, ಪುಷ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಭಜಿಸಿ ನಮಿಸಿರಿ.

೧೪. ಮಾಲಿಸುಮಾಲಿಯರು :—ಎಲೈ ಬ್ರಹ್ಮನೇ, 'ಯಾವ ಮಂತ್ರ ವನ್ನು ಚೈರಿಸಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಭಜಿಸೋಣ. ಸೂರ್ಯದೇವನ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಗಳಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಉಪದೇಶಿಸು.

೧೫. ಬ್ರಹ್ಮ :—ತ್ರಿಕಾಲ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ಈ ಮಂತ್ರ ವನ್ನು ಚೈರಿಸಿ ಭಾಷ್ಯರನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸಿದರೆ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ರೋಗರಹಿತ ರಾಗುವಿರಿ.

|| ವಿಷ್ಣು ರುವಾಚ ||

ಕೃತ್ವಾ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಸೇವಾಂ ಚ ಪುಷ್ಕರೇ ಪೂರ್ಣವತ್ಸರಂ |

ವ್ಯಾಧಿಹಂತುರ್ಮದಂತಸ್ಯ ತೌ ಚ ಮುಕ್ತೌ ಭವಿಷ್ಯತಃ || ೮ ||

|| ಶಂಕರ ಉವಾಚ ||

ಸೂರ್ಯಸ್ತೋತ್ರಂ ಚ ಕವಚಂ ಮಂತ್ರಂ ಕಲ್ಪತರುಂ ಪರಂ |

ದೇಹಿ ತಾಭ್ಯಾಂ ಜಗತ್ಕಾಂತ ವ್ಯಾಧಿಹಂತುರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ || ೯ ||

ಆನಾಂ ಸಂಪತ್ಪದಾತಾರೌ ಸರ್ವದಾತಾ ಹರಿಃ ಸ್ವಯಂ |

ವ್ಯಾಧಿಹಂತಾ ದಿನಕರೋ ಯಸ್ಯ ಯೋ ವಿಷಯೋ ವಿಧೇ || ೧೦ ||

ತಯೋಸ್ತು ಮಂತ್ರಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಯಯೌ ದೈತ್ಯಗೃಹಂ ವಿಧಿಃ |

ತದಾ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಸ್ಮೈ ದದತುರಾಸನಂ || ೧೧ ||

೮. ವಿಷ್ಣು :—ನನ್ನ ಅಂಶಜನೂ, ವ್ಯಾಧಿನಾಶಕನೂ ಆದ ಸೂರ್ಯನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪುಷ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮಾಡಿ ಮುಕ್ತರಾಗಬಹುದು.

೯. ಶಂಕರ :—ಎಲೈ ಜಗದೊಡೆಯನೇ, ಮಹಾತ್ಮನೂ, ವ್ಯಾಧಿನಾಶಕನೂ ಆದ ಆ ಸೂರ್ಯನ ಸ್ತೋತ್ರಕವಚಗಳನ್ನೂ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತಿರುವ ಮಂತ್ರವನ್ನೂ ಆ ದಾನವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಉಪದೇಶಿಸು.

೧೦. ನಾವಿಬ್ಬರು (ಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವ) ಭಕ್ತರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಮಕಾಶವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುವೆವು. ಸ್ವಯಂ ಶ್ರೀಹರಿಯಾದರೋ ಎಲ್ಲರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಕೊಡುವನು. ಸೂರ್ಯನು ಎಲ್ಲರ ರೋಗನಾಶಕನಾಗಿರುವನು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರ ವಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವರು.

೧೧. ಶಂಕರನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮನು, ಶಿವ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುಗಳಿಂದ ಸೂರ್ಯಮಂತ್ರವನ್ನು ಕಡೆದು ರಾಕ್ಷಸಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾಲಿಸುಮಾಲಿಯರು ಅವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಆಸನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಸೂರ್ಯಾಯ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸ್ವಾಹಾ |

ಇತ್ಯನೇನ ಚ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಾವಧಾನಂ ದಿನಾಕರಂ |

ಸಂಪೂಜ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ದತ್ವಾ ನೈ ಚೋಪಹಾರಾಂಸ್ತು ಷೋಡಶ |

ಏವಂ ಸಂವತ್ಸರಂ ಯಾವದ್ಧ್ರವಂ ಮುಕ್ತಾ ಭವಿಷ್ಯಥಃ || ೧೬ ||

ಅಪೂರ್ವಂ ಕವಚಂ ತಸ್ಯ ಯುನಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರದದಾನ್ಮಹಂ |

ಯದ್ವತ್ತಂ ಗುರುಣಾ ಪೂರ್ವಮಿಂದ್ರಾಯ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕಂ || ೧೭ ||

ತತ್ಸಹಸ್ರಭಗಾಂಗಾಯ ಶಾಪೇನ ಗೌತಮಸ್ಯ ಚ |

ಅಹಲ್ಯಾಹರಣೇನೈವ ಪಾಪಯುಕ್ತಾಯ ಸಂಕಟೇ || ೧೮ ||

|| ಬೃಹಸ್ಪತಿರುವಾಚ ||

ಇಂದ್ರ ಶೃಣು ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕವಚಂ ಪರಮಾದ್ಭುತಂ |

ಮದ್ಭೃತ್ವಾ ಮುನಯಃ ಪೂತಾ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಾಶ್ಚ ಭಾರತೇ || ೧೯ ||

೧೬. 'ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಸೂರ್ಯಾಯ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಸೂರ್ಯದೇವನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಷೋಡಶೋಪಹಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಚರಿಸಿದರೆ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ರೋಗಮುಕ್ತರಾಗುವಿರಿ.

೧೭. ಸೂರ್ಯದೇವನ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕವಚವನ್ನು ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ನಾನು ಕೊಡುವೆನು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಕವಚವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಮಾರ್ತಚಾರ್ಯನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು.

೧೮. ಅಹಲ್ಯಾಪಹಾರರೂಪವಾದ ವಾಪಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗೌತಮಮುನಿಯ ಉಪಕೋಶಗಾಗಿ, ಮೃಯಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಯೋನಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ವೃಥೆಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಇಂದ್ರನು ಈ ಕವಚದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು.

೧೯. ಬೃಹಸ್ಪತಿ :- ಸೂರ್ಯದೇವನ ಯಾವ ಕವಚವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಭರತ ಒಡದಲ್ಲಿ ಮುನಿಗಳು ಪರಮಸವಿತ್ರರೂ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರೂ ಆದರೋ, ಅಂಥ ಕವಚದ ತೈದ್ಭುತ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು.

ಅಷ್ಟಾದಶಾಕ್ಷರೋ ಮಂತ್ರಃ ಕಪಾಲಂ ನೇ ಸದಾವತು |

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಸೂರ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ನೇ ಪಾತು ನಾಸಿಕಾಂ ||

ಚಕ್ಷುರ್ನೇ ಪಾತು ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ತಾರಕಾಂ ಚ ವಿಕರ್ತನಃ |

ಭಾಸ್ಕರೋ ಮೇಘಧರಂ ಪಾತು ದಂತಾನ್ದಿನಕರಃ ಸದಾ || ೨೫ ||

ಪ್ರಚಂಡಃ ಪಾತು ಗಂಡಂ ನೇ ಮಾತೃಂಡಃ ಕರ್ಣನೇವ ಚ |

ಮಿಹಿರಶ್ಚ ಸದಾ ಸ್ತಂಭೇ ಜಂಘೇ ಪೂಷಾ ಸದಾವತು || ೨೬ ||

ವಕ್ಷಃ ಪಾತು ರವಿಃ ಶತ್ರುನ್ನಾಭಿಂ ಸೂರ್ಯಃ ಸ್ವಯಂ ಸದಾ |

ಕಂಕಾಲಂ ನೇ ಸದಾ ಪಾತು ಸರ್ವದೇವನಮಸ್ಯುತಃ || ೨೭ ||

ಕರೌ ಪಾತು ಸದಾ ಬ್ರಹ್ಮಃ ಪಾತು ಪಾದೌ ಪ್ರಭಾಕರಃ |

ವಿಭಾಕರೋ ನೇ ಸರ್ವಾಂಗಂ ಪಾತು ಸಂತತವಿಾಶ್ವರಃ || ೨೮ ||

೨೪. ಹದಿನೆಂಟೆಕ್ಷರದ ಸೂರ್ಯ ಮಂತ್ರವು ನನ್ನ ಕಾಪೋಲಗಳನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಕಾಪಾಡಲಿ - ಓಂ, ಹ್ರೀಂ, ಹ್ರೀಂ, ಶ್ರೀಂ, ಶ್ರೀಂ ಸೂರ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ, ಮಂತ್ರವು ನನ್ನ ಮೂಗನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

೨೫. ಸೂರ್ಯನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ, ವಿಕರ್ತನನು ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನೂ, ಭಾಸ್ಕರನು ಕೆಳತುಟೆಯನ್ನೂ, ದಿನಕರನು ದಂತಗಳನ್ನೂ ಸರ್ವದಾ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

೨೬. ಪ್ರಚಂಡನು ನನ್ನ ಗಂಡಸ್ಥಲವನ್ನೂ, ಮಾತೃಂಡನು ಕಿವಿಗಳನ್ನೂ, ಮಿಹಿರನು (ಸೂರ್ಯ) ಹೆಗಲುಗಳನ್ನೂ, ಪೂಷನು ಮಂಡಿಗಳನ್ನೂ ಸರ್ವದಾ ಕಾಪಾಡಲಿ.

೨೭. ರವಿಯು ವಕ್ಷಸ್ಥಲವನ್ನೂ, ಸೂರ್ಯನು ನಾಭಿಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ, ಸರ್ವ ಜೀವಪೂಜ್ಯನು ನನ್ನ ಶರೀರದ ಮೂಳೆಗಳನ್ನೂ ಅವಿವರತವೂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

೨೮. ಬ್ರಹ್ಮನು (ಸೂರ್ಯ)ನನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರಭಾಕರನು ನನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನೂ, ವಿಭಾಕರನು ಸರ್ವಾಂಗಗಳನ್ನೂ ಸರ್ವದಾ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಕವಚಂ ಬಿಭ್ರತೋ ವ್ಯಾಧಿರ್ನ ಭಿಯಾ ಯಾತಿ ಸನ್ನಿಧಿಂ |

ಯಥಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನೈನತೇಯಂ ಪಲಾಯಂತೇ ಭುಜಂಗಮಾಃ || ೨೦

ಶುದ್ಧಾಯ ಗುರುಭಕ್ತಾಯ ಸ್ತುತಿಷ್ಠಾಯ ಪ್ರಕಾಶಯೇತ್ |

ಖಲಾಯ ಪರತಿಷ್ಠಾಯ ದತ್ವಾ ಮೃತ್ಯುಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ || ೨೧

ಜಗದ್ಬಿಲಕ್ಷಣಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕವಚಸ್ಯ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ |

ಋಷಿಶ್ವಂದಶ್ಚ ಗಾಯತ್ರೀ ದೇವೋ ದಿನಕರಃ ಸ್ವಯಂ |

ವ್ಯಾಧಿಪ್ರಣಾಶೇ ಸೌಂದರ್ಯೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ || ೨೨

ಸದ್ಯೋ ರೋಗಹರಂ ಸಾರಂ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಂ |

ಓಂ ಕ್ಲೀಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ನೇ ಸಾತು ಮಸ್ತಕಂ |

೨೦. ಈ ಕವಚಧಾರಣೆಮಾಡಿವನ ಸಮಾಪಕ್ಕೂ ರೋಗ ರುಜಿನಗ ಸುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಗರುಡನನ್ನು ನೋಡಿ ಹಾವುಗಳು ದೂರ ಹೋಗುವಂತೆ ರೋಗಗ ದೂರವಾಗುವುವು.

೨೧. ಈ ಕವಚವನ್ನು ಆಚಾರಶೀಲನೂ ಗುರುಭಕ್ತನೂ, ಸಚ್ಚಿಷ್ಣುನ ಆದವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕು. ದುಷ್ಟನಿಗೂ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಶಿಷ್ಯನಿಗ ಉಪದೇಶಿಸುವುದರಿಂದ ಮರಣಸಂಭವಿಸುವುದು.

೨೨. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಈ ಕವಚಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಋಷಿಯು. ಗಾಯತ್ರಿಯೇ ಛಂದಸ್ಸು. ಸ್ವಯಂಸೂರ್ಯನೇ ದೇವತೆಯು. ವ್ಯಾಧಿ ಶದಲ್ಲಿಯೂ, ಸೌಂದರ್ಯ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಈ ಕವಚದ ವಿನಿಯೋಗವು.

೨೩. ಈ ಕವಚಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದನಂತರ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಆತ್ಮನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸದ್ಯಃ ರೋಗನಾಶಕವೂ, ಸರ್ವಪಾಪಪರಿಹಾರಕವೂ ಆ 'ಓಂ, ಕ್ಲೀಂ, ಹ್ರೀಂ, ಶ್ರೀಂ, ಶ್ರೀಸೂರ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಇತಿ ತೇ ಕಥಿತಂ ವತ್ಸ ಕವಚಂ ಸುಮನೋಹರಂ |

ಜಗದ್ವಿಲಕ್ಷಣಂ ನಾನು ತ್ರಿಜಗತ್ಸ್ಸು ಸದುರ್ಲಭಂ

|| ೨೯ ||

ಪುರಾ ದತ್ತಂ ಚ ಮನವೇ ಪುಲಸ್ತ್ಯೇನ ತು ಪುಷ್ಕರೇ |

ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಚ ತುಭ್ಯಂ ತದ್ಯಸ್ಮೈಕಸ್ಮೈ ನ ದೇಹಿ ಭೋಃ

|| ೩೦ ||

ನ್ಯಾಧಿತೋ ಮುಚ್ಯಸೇ ತ್ವಂ ಚ ಕವಚಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದತಃ |

ಭವಾನರೋಗೀ ಶ್ರೀಮಾಂಶ್ಚ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ

|| ೩೧ ||

ಲಕ್ಷವರ್ಷಹವಿಷ್ಯೇಣ ಯತ್ಫಲಂ ಲಭತೇ ನರಃ |

ತತ್ಫಲಂ ಲಭತೇ ನೂನಂ ಕವಚಸ್ಯಾಸ್ಯ ಧಾರಣಾತ್

|| ೩೨ ||

ಇದಂ ಕವಚಮಜ್ಞಾತ್ವಾ ಯೋ ಮೂಢೋ ಭಾಸ್ಕರಂ ಯಚೇತ್ |

ದಶಲಕ್ಷಪ್ರಜಪ್ತೋಽಪಿ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿರ್ನ ಜಾಯತೇ

|| ೩೩ ||

೨೯. ಮನೋಹರವೂ, ತ್ರಿಲೋಕದಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವೂ ಆದ ಜಗದ್ವಿಲಕ್ಷಣ ವೆಂಬ ಈ ಕವಚವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿರುವೆನು.

೩೦. ಈ ಕವಚವನ್ನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪುಲಸ್ತ್ಯಬ್ರಹ್ಮನು ಪುಷ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮನುವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದನು. ಈಗ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಅನರ್ಹರಿಗೆಲ್ಲ ಉಪದೇಶಿಸಕೂಡದು

೩೧. ಈ ಕವಚದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ನೀವು ರೋಗವಿಮುಕ್ತರಾಗುವಿರಿ. ನೀವು ವ್ಯಾಧಿಗಹಿತರೂ ಕಾಂತಿಯುತರೂ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

೩೨. ಲಕ್ಷವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಮನು ಜನಿಗೆ ಯಾವ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದೋ ಆ ಫಲವು ಈ ಕವಚಧಾರಣೆ ಮಾತ್ರದಿಂದ ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದು.

೩೩. ಯಾವ ಮೂಢನು ಈ ಕವಚವನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಭಜಿಸು ವನೋ, ಅವನು ಹತ್ತುಲಕ್ಷಬಾರಿ ಜಪಿಸಿದರೂ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶಾನಾಮಂಶಂ ಚ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕಂ |
 ನ್ಯಾಧಿದಂ ನ್ಯಾಧಿಹಂತಾರಂ ಶೋಕಮೋಹಭಯಾಪಹಂ |
 ಸುಖದಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಸಾರಂ ಭಕ್ತಿದಂ ಸರ್ವಕಾಮದಂ

|| ೩೯ ||

ಸರ್ವೇಶ್ವರಂ ಸರ್ವರೂಪಂ ಸಾಕ್ಷೀಣಂ ಸರ್ವಕರ್ಮಣಾಂ |
 ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಮಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಮನೋಹರಂ

|| ೪೦ ||

ಶಶ್ವದ್ರಸಹರಂ ಪಶ್ಚಾದ್ರಸದಂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿದಂ |
 ಸಿದ್ಧಿಸ್ವರೂಪಂ ಸಿದ್ಧೇಶಂ ಸಿದ್ಧಾನಾಂ ಪರಮಂ ಗುರುಂ

|| ೪೧ ||

ಸ್ತನರಾಜಮಿದಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಗುಹ್ಯಾದ್ಗುಹ್ಯತರಂ ಪರಂ |
 ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ನ್ಯಾಧಿಭ್ಯಸ್ಸಂಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ

|| ೪೨ ||

೩೯-೪೦. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರರೆಂಬ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಅಂಶರೂಪಿ
 ಯಾದುದರಿಂದ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕನೂ, ಪಾಸಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಧಿದಾಯಕನೂ, ಪುಣ್ಯವಂತರ
 ವ್ಯಾಧಿಸರಿಹಾರಕನೂ, ಶೋಕಮೋಹಭಯಸರಿಹಾರಕನೂ, ಸುಖ, ಮೋಕ್ಷ, ಭಕ್ತಿ
 ಮುಂತಾದ ಸಕಲೇಷ್ಟಾರ್ಥದಾಯಕನೂ ಆದ ಆ ಸರ್ವೇಶ್ವರನು, ಸರ್ವರೂಪಧಾರಿ
 ಯಾದುದರಿಂದ, ಸಕಲಕರ್ಮಗಳ ನಾಕ್ಷಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ
 ದ್ದರೂ ವಸ್ತುತಃ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

೪೧. ಪದೇ ಪದೇ ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟಿ, ಹೊಳೆಗಳ ನೀರನ್ನು ಅವಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದು
 ಕೊಂಡರೂ, ಮಳೆರೂಪದಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿದಾಯ
 ಕನೂ, ಸಿದ್ಧೇಶನೂ, ಆದ ಆ ಸೂರ್ಯದೇವನೇ ಸಿದ ರಿಗೆಲ್ಲ ಪರಮಗುರು
 ವೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

೪೨. ಗುಢಪಾದವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಗುಢತಮವಾದ ಈ ಸೂರ್ಯನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು
 ಯಾರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಠಿಸುವರೋ
 ಅವರು ಸಕಲ ದೋಷಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊದುವರು

ಸರ್ವವಿಘ್ನಹರಂ ಸಾರಂ ವಿಘ್ನೇಶಂ ವಿಘ್ನನಾಶನಂ ।

ಸ್ತೋತ್ರೇಣಾನೇನ ತಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ ೪೮ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಪೂಜೇ
ಸಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ವಿಘ್ನ ಕಾರಣಕಥನಂ
ಸಾಮ್ಯಕೋನವಿಂಶತಿತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೪೮. ಸಕಲ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಾರಭೂತವೂ, ಸಕಲ ವಿಘ್ನವಿನಾಶಕವೂ
ಅದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರೆ ಮುಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದರಲ್ಲಿ
ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣಪತಿಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ
ವಿಘ್ನ ಕಾರಣಕಥನರೂಪವಾದ
ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಅಂಧ್ಯಂ ಕುಷ್ಠಂ ಚ ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ ರೋಗಃ ಶೋಕೋ ಭಯಂ ಕಲಿಃ |
ತಸ್ಯ ನಶ್ಯತಿ ವಿಶ್ವೇಶ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯಕೃಪಯಾ ಧ್ರುವಂ || ೪೩ ||

ಮಹಾಕುಷ್ಠೇ ಚ ಗಲತೋ ಚಕ್ಷುರ್ಹೀನೋ ಮಹಾವ್ರಣೇ |
ಯಕ್ಷ್ಮಗ್ರಸ್ತೀ ಮಹಾಶೂಲೀ ನಾನಾವ್ಯಾಧಿಯುತೋಽಪಿ ವಾ || ೪೪ ||

ಮಾಸಂ ಕೃತ್ವಾ ಹನಿಷ್ಯಾನ್ನಂ ಶ್ರುತ್ವಾತೋ ಮುಚ್ಯತೇ ಧ್ರುವಂ |
ಸ್ನಾನಂ ಚ ಸರ್ವತೀರ್ಥಾನಾಂ ಲಭತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ || ೪೫ ||

ಪುಷ್ಕರಂ ಗಚ್ಛತಂ ಶೀಘ್ರಂ ಭಾಸ್ಕರಂ ಭಜತಂ ಸುತೌ |
ಇತ್ಯೇನಮುಕ್ತಾ ಸ ನಿಧಿರ್ಜಗಾಮ ಸ್ವಾಲಯಂ ಮುದಾ || ೪೬ ||

ತೌ ನಿಷೇವ್ಯ ದಿನೇಶಂ ಶಂ ನೀರುಜೌ ಸಂಬಭಾವತುಃ |
ಇತ್ಯೇನಂ ಕಥಿತಂ ವತ್ಸ ಕಿಂ ಭೂಯಃ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ || ೪೭ ||

೪೩. ನಿಶ್ಚೇದನಾದ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯದೇವನ ಕೃಪೆಯುಂಟಾದರೆ, ಕುರುಡು, ಕುಷ್ಠ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ರೋಗ, ಶೋಕ, ಭಯ, ಮತ್ತು ಕಲಿಬಾಧೆಯು ನರಿಹಾರ ವುಂಟಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

೪೪-೪೫ ಮಹಾಕುಷ್ಠರೋಗದಿಂದ ಗಳಿತನಾಗಿರುವವನೂ, ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದವನೂ ವ್ರಣರೋಗ ಪೀಡಿತನೂ, ಕ್ಷಯ, ಶೂಲ ಮುಂತಾದ ನಾನಾವ್ಯಾಧಿಪೀಡಿತನೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನವನ್ನು ತಿಂದುಕೊಂಡು ಈ ಸೂರ್ಯಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ರೋಗವಿಮುಕ್ತನಾಗುವನು, ಅವನಿಗೆ ಸಕಲ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದು.

೪೬. ಅದುದರಿಂದ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಪುಷ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಭಜಿಸಿರಿ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು

೪೭. ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾತಿನಂತೆ ಮಾಲಿಸುಮಾಲಿಯರು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ರೋಗರಹಿತತಾದರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು ಮತ್ತೇನನ್ನು ಕೇಳಲು ನಿನಗಿಚ್ಛೆಯಿದೆ.

ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ದಾಸವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ಸೂರ್ಯದೇವನ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರ ಮಂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಬಂದು, ಮಾಲಿ ಸುಮಾಲಿಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು ಮತ್ತು ತ್ರಿಸಂಘೈಯಲ್ಲೂ ಶುಚಿಯಾಗಿ ಕವಚ ಧಾರಣೆಮಾಡಿ, ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಕೇಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಬಾರದೆಂದೂ ಹೇಳಿದನು. ಸೂರ್ಯನ ಕವಚಮಂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನರಿಯದೆ ಕೇವಲ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಯಾವ ಫಲವೂ ಮೊರೆಯದು. 'ಅರೋಗ್ಯಂ ಭಾಸ್ಕರಾದಿ ಚೈತ್' ಎಂಬ ಸ್ಮೃತಿವಾಕ್ಯದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ರೋಗಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನೇ ಭಜಿಸುವರು. ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳ ಸಂವರ್ಕದಿಂದ ರೋಗಿಗಳ ರಕ್ತಶುದ್ಧಿಯಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ, ಜೀರ್ಣಕರ್ಮಿಯು ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು ಎಲ್ಲ ರೋಗವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವದೆಂಬುದು ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮ್ಮತನಾದುದು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಸಂಜೆಯ ಬಿಸಿಲ. ಆಯುರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕರವೆಂದು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುವರು.

—|| ಓಂ ||—

—|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾವುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ವಿಂಶತಿತನೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರದ ಉವಾಚ ||

ಹರೇರಂಶಸಮುತ್ಪನ್ನೋ ಹರಿತುಲೋ ಭವಾನ್ದಿಯಾ |
ತೇಜಸಾ ನಿಕ್ರಮೇಣೈವ ಮತ್ಪಶ್ಯಂ ಶ್ರೋತುಮರ್ಹಸಿ || ೧

ವಿಘ್ನನಿಘ್ನಸ್ಯ ಯದ್ವಿಘ್ನಂ ಶ್ರುತಂ ತತ್ಪರಮಾದ್ಭುತಂ |
ತದ್ವಿಘ್ನಕಾರಣಂ ಚೈವ ವಿಶ್ವಕಾರಣವಕ್ರತಃ || ೨

ಅಧುನಾ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಪರಂ ಸಂದೇಹಭಂಜನಂ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥತನಯೇ ಗಣಾಸ್ಯಾಯೋಜನಾರ್ಥಕಂ || ೩

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರದ :—ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅಂಶಸಂಭವನಾದ ಎಲೈ ನಾರಾಯಣಮುನಿಯೇ. ಬುದ್ಧಿ, ತೇಜಸ್ಸು, ಮತ್ತು ಪರಾಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಸಮನಾದ ನೀನು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಾಧನದಿಂದ ಕೇಳು.

೨. ವಿಘ್ನನಾಶಕನಾದ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನಿಗೆ ಒದಗಿದ ವಿಘ್ನವನ್ನು ಅದೇ ಕಾರಣವನ್ನೂ, ವಿಶ್ವಕಾರಣನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿದುದಾಯಿತು.

೩-೪ ಈಗ ತ್ರಿಲೋಕೇಶ್ವರನಾದ ಶಂಕರನ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಶಿರಶ್ಚೇದನವಾದಾ ಅನೆಯ ತಲೆಯನ್ನೇ ಜೋಡಿಸಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೇನು? ಇನ್ನೂ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂ

ಸ್ಥಿತೇಷ್ಟನೈಷು ಬಹುಷು ಜಂತುಷ್ವಬ್ಜಭುವಃ ಪತೇ |
ಸುಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಸುರೂಪೇಷು ನಾನಾರೂಪೇಷು ರೂಪಿಣಾಂ

|| ೪ ||

|| ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಗಜಾಸ್ಯಯೋಜನಾಯಾಶ್ಚ ಕಾರಣಂ ಶೃಣು ನಾರದ |
ಗೋಪ್ಯಂ ಸರ್ವಪುರಾಣೇಷು ನೇದೇಷು ಚ ಸುದುರ್ಲಭಂ

|| ೫ ||

ತಾರಣಂ ಸರ್ವದುಃಖಾನಾಂ ಕಾರಣಂ ಸರ್ವಸಂಪದಾಂ |
ಹಾರಣಂ ವಿಪದಾಂ ಚೈವ ರಹಸ್ಯಂ ಪಾಪಮೋಚನಂ

|| ೬ ||

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಶ್ಚ ಚರಿತಂ ಸರ್ವಮಂಗಲಮಂಗಲಂ |
ಸುಖದಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಚೈವ ಚತುರ್ವರ್ಗಫಲಪ್ರದಂ

|| ೭ ||

ಶೃಣು ತಾತ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯೇಽಹಮಿತಿಹಾಸಂ ಪುರಾತನಂ |
ರಹಸ್ಯಂ ಪಾದ್ಮಕಲ್ಪಸ್ಯ ಪುರಾ ತಾತಮುಪಾಚ್ಛ್ರಿತಂ

|| ೮ ||

ರವೂ, ಮನೋಹರವೂ ಆದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಅನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಗಜಮುಖವನ್ನೇ ಸೇರಿಸಲು ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸು.

೧. ಶ್ರೀನಾರಾಯಣ :—ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪವಾಗಿಯೂ, ನೇದದಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವಾಗಿ ಇರುವ, ಗಣಪತಿಗೆ ಗಜಮುಖವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು.

೨. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ, ಸಕಲ ದುಃಖವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತೂ ಒದಗುವುದು ವಿಘ್ನನಾಶಕವೂ, ವಾಪಮೋಚಕವೂ ಆದ ಗಜಮುಖನ ಕಥೆಯು ಅತಿ ರಹಸ್ಯವಾದುದು.

೩. ಮಂಗಳಗಳಿಗೂ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಗಳನ್ನೂ, ಮೋಕ್ಷಸುಖವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದು.

೪. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ನಾನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಬಾಯಿಂದ ಕೇಳಿದ, ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ಇದು ಪಾದ್ಮಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ನಡೆದುದರಿಂದ ಬಹಳ ಗೋಪ್ಯವಾಗಿದೆ

ಏಕದೈವ ಮಹೇಂದ್ರಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಭದ್ರಾಂ ನದೀಂ ಯಯೌ |

ಮಹಾಸಂಪನ್ನದೋನ್ಮತ್ತಃ ಕಾಮೀ ರಾಜಶ್ರಿಯಾನ್ವಿತಃ

|| ೯ ||

ತತ್ತೀರೇತಿರಹಃಸ್ಥಾನೇ ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನೇ ಮನೋಹರೇ |

ಅತೀವ ದುರ್ಗಮೋರಣ್ಯೇ ಸರ್ವಜಂತುವಿವರ್ಜಿತೇ

|| ೧೦ ||

ಭ್ರಮರಧ್ವನಿಸಂಯುಕ್ತೇ ಪುಂಸ್ಕೋಕಿಲರುತಶ್ರವೇ |

ಸುಗಂಧಿಪುಷ್ಪಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟವಾಯುನಾ ಸುರಭೀಕೃತೇ

೧೧ ||

ದದರ್ಶ ರಂಭಾಂ ತತ್ತ್ವೇವ ಚಂದ್ರಲೋಕಾತ್ಸಮಾಗತಾಂ |

ಸುರತಶ್ರಮವಿಶ್ರಾಂತಿಕಾಮುಕೀಂ ಕಾಮುಕಾಮುಕೀಂ

| ೧೨ ||

ಇಚ್ಛಂತೀಮಾಸ್ಪಿತಾಂ ಶ್ರೀಡಾಂ ಗಚ್ಛಂತೀಂ ಮದನಾಶ್ರಮಂ |

ಏಕಾಕಿನೀಮುನ್ಮನಸ್ಕಾಂ ಮನ್ಮಥೋದ್ಗತಮಾನಸಾಂ

|| ೧೩ ||

೯. ಅತಿಕಾಮುಕನೂ, ಧನಮದದಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ, ರಾಜಸಂಪತ್ತುಳ್ಳವನೂ ಆದ ಮಹೇಂದ್ರನು ಒಮ್ಮೆ ಪುಷ್ಪಭದ್ರಾನದಿಯ ತೀರಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

೧೦. ಆ ನದಿಯ ತೀರಪ್ರದೇಶವು ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಮನೋಹರವಾಗಿಯೂ, ದುರ್ಗಮವಾದ ಅರಣ್ಯಪರಿವೃತವಾದುದರಿಂದ ನಿರ್ಜನವಾಗಿಯೂ ರತಿಕ್ರೀಡೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದ್ದಿತು

೧೧-೧೨ ದುಂಬಿಗಳ ಇಂಚರದಿಂದಲೂ, ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಪಂಚಮಸ್ವರದಿಂದಲೂ, ಮನೋಹರವಾಗಿ, ಕುಸುಮಗಳ ಸೌರಭವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿರುವ ವಾಯುವಿನಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಲೋಕದಿಂದ ಬಂದು ಸುರತಾಯಾಸವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿರುವ, ರತಿದೇವಿಯಂತೆ ಮನೋಹರಳಾದ ರಂಭೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು.

೧೩. ಆ ರಂಭೆಯು ಮನ್ಮಥಾಕ್ರಾಂತಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆತುರಳಾಗಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ರತಿಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಬಯಸಿ ಏಕಾಕಿನಿಯಾಗಿ ಮದನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಸುಶ್ರೋಣೇಂ ಸುದತೀಂ ಶ್ಯಾಮಾಂ ಬಿಂಬಾಧರಸರೋರುಹಾಂ |

ಬೃಹನ್ನಿತಂಬಭಾರಾತಾಂ ಮತ್ತನಾರಣಗಾಮಿನೀಂ

|| ೧೪ ||

ಸಸ್ಮಿತಾಸ್ಯ ಶರಚ್ಚಂದ್ರಾಂ ಸುಕಟಾಕ್ಷಂ ಚ ಬಿಭ್ರತೀಂ |

ಬಿಭ್ರತೀಂ ಕಬರೀಂ ರನ್ಯಾಂ ಮಾಲತೀಮಾಲ್ಯಶೋಭಿತಾಂ

|| ೧೫ ||

ವಹ್ನಿಶುದ್ಧಾಂಶುಕಧರಾಂ ರತ್ನಭೂಷಣಭೂಷಿತಾಂ |

ಕಸ್ತೂರೀ ಬಿಂದುನಾ ಸಾರ್ಥಂ ಸಿಂದೂರಂ ಬಿಭ್ರತೀಂ ಮುದಾ

|| ೧೬ ||

ನೀಲೋತ್ಪಲದಲಶ್ಯಾಮಕಜ್ಜಲೋಜ್ವಲಲೋಚನಾಂ |

ಮಣಿಕುಂಡಲಯುಗ್ಮಾಢ್ಯ ಗಂಡಸ್ಥಲವಿರಾಜಿತಾಂ

|| ೧೭ ||

ಅತ್ಯುನ್ನತಂ ಸುಕವನಂ ಪತ್ರರಾಜಿವಿರಾಜಿತಂ |

ಸುಖದಂ ರಸಿಕಾನಾಂ ಚ ಸ್ತನಯುಗಂ ಚ ಬಿಭ್ರತೀಂ

|| ೧೮ ||

೧೪. ಮೊಲ್ಲೆ ಮೊಗ್ಗಿನಂತಿರುವ ದಂತವಂಜ್ಞಿಗಳಿಂದಲೂ, ಕೆಂದಾವರೆಯ ದಳದಂತಿರುವ ಕೆಳದುಟೆಯಿಂದಲೂ ಮನೋಹರಳಾದ ಆ ಯುವತಿಯು ನಿತಂಬ ಭಾರದಿಂದ ಗಜದಂತೆ ಮಂದಗಮನೆಯಾಗಿದ್ದಳು.

೧೫-೧೬. ಶರಚ್ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ ನಗುಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಟಾಕ್ಷವೆಂಬ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಬೀರುತ್ತ, ಜಾಜೀಮಾಲೆಯಿಂದ ಶೋಭಿತವಾದ ಕೇಶಮಾಶಗಳಿಂದ ಮನೋಹರಳಾಗಿದ್ದ ಆ ರಂಭೆಯು ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನುಟ್ಟು, ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು, ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಕಮ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಬೊಟ್ಟುಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಳು.

೧೭. ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಕನ್ನೈದಿಲೆಯಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಕರ್ಣಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಳು. ಅವು ಕವಲಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದ್ದವು.

೧೮. ಅಕೆಯ ಸ್ತನಗಳು ವರ್ತುಳಾಕಾರವಾಗಿಯೂ ಅತಿಕರಿನವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದವಲ್ಲದೆ ಮಕರಿಕಾದಿ ಪತ್ರರಚನೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತವಾಗಿ ರಸಿಕರಿಗೆ ಸುಖಕರವಾಗಿದ್ದವು.

ಸರ್ವಶೋಭಾಂ ಸುನೇಶಾಢ್ಯಾಂ ಸುಭಗಾಂ ಸುರಶೋತ್ಸುಕಾಂ |
ಪ್ರಾಣಾಧಿಕಾಂ ಚ ದೇವಾನಾಂ ಸ್ವಚ್ಛಾಂ ಸ್ವಚ್ಛಂದಗಾಮಿನೀಂ || ೧೯ ||

ವರಾಮೃತಸಂ ರಮ್ಯಾಮತೀನ ಸ್ಥಿರಯೌವನಾಂ
ಗುಣರೂಪವತೀಂ ಶಾಂತಾಂ ಮುನಿನಾನಸಮೋಹಿನೀಂ || ೨೦ ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾನುತಿನೇಷಾಢ್ಯಾಂ ತತ್ಕಟಾಹ್ನೇಣ ಪಿಂಡಿತಃ |
ಇಂದ್ರೋತೀಂದ್ರಿಯಚಾಪಲ್ಯಾತ್ಮವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || ೨೧ ||

|| ಇಂದ್ರ ಉನಾಚ ||

ಕ್ಷ ಗಚ್ಛಸಿ ವರಾರೋಹೇ ಕ್ಷ ಗತಾಸಿ ಮನೋಹರೇ |
ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಾ ಹಿ ಸುಚಿರಾತ್ಮಲ್ಯಾಣಿ ಸುಭಗೇಧುನಾ || ೨೨ ||

ತನಾಸ್ತೇಷಣಕರ್ತಾಹಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಚಿಕಮಗ್ರತಃ |
ತ್ವಯಾಸಕ್ತಮನಶ್ಚಾಸ್ಥಿ ನಾನ್ಯಾಂ ನೈ ಗಣಯಾಮಿ ಚ || ೨೩ ||

೧೯. ಸಕಲ ವೇಷಭೂಷಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತಳಾಗಿ, ಸುರತಸುಖಾಸಕ್ತಳಾಗಿದ್ದ ಆ ರಂಭಿಯು ದೇವತೆಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಸ್ತ್ರಿಯಳಾಗಿದ್ದಳು. ಸ್ವಚ್ಛಂದಗಾಮಿನಿಯಾದ ಆಕೆಯನ್ನು ಇಂದ್ರನು ನೋಡಿದನು.

೨೦-೨೧. ಸ್ಥಿರಯೌವನವತಿಯೂ, ಗುಣರೂಪಸಮಸ್ತಿತಳೂ. ಶಾಂತಳೂ, ಮುನಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಮೋಹಗೊಳಿಸುವವಳೂ ಆದ ಆ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಆಕೆಯ ಕಟಾಹ್ನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಇಂದ್ರನು ಇಂದ್ರಿಯಚಾಪಲ್ಯದಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆಂದನು.

೨೨. ಇಂದ್ರ :—ಎಲೆ ಸುಂದರಾಂಗಿಯೇ, ಮನಮೋಹಕಳೇ ನೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋರಬಿರುವೆ. ಎಲೆ ಕಲ್ಯಾಣಿಯೇ, ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ಇಂದು ದರ್ಶನ ಲಭಿಸಿತು.

೨೩. ನೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಸಂದೇಶವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದು, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರಾವ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೂ ನಾನು ಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಸುವಾಸಿತಜಲಾರ್ಥೀ ಯಃ ಕಿಮಿಚ್ಛೇತ್ಸಂಕಿಲಂ ಜಲಂ |

ಪಂಕಂ ನೇಚ್ಛೇಚ್ಚಂದನಾರ್ಥೀ ಪಂಕಜಾರ್ಥೀ ನ ಚೋತ್ಸಲಂ || ೨೪ ||

ಸುಧಾರ್ಥೀ ನ ಸುರಾಮಿಚ್ಛೇದ್ಗುಗ್ಧಾರ್ಥೀ ನಾವಿಲಂ ಜಲಂ |

ಸುಗಂಧಪುಷ್ಪಶಾಯಿ ಯೋ ಹ್ಯಸ್ತುತಲ್ಪಂ ನ ಚೇಚ್ಛತಿ || ೨೫ ||

ಸ್ವರ್ಗೀ ಚ ನರಕಂ ನೇಚ್ಛೇತ್ಸುಭೋಗೀ ದುಷ್ಟಭೋಜನಂ |

ಪಂಡಿತೈಃ ಸಹ ಸಂವಾಸೀ ನೇಚ್ಛೇತ್ಸಾಸ್ತ್ರೀಸನ್ನಿಧಿಂ ನರಃ |

ವಿಹಾಯ ರತ್ನಾಭರಣಂ ಕೋಟೀಚ್ಛೇಲ್ಲೋರಹಭೂಷಣಂ || ೨೬ ||

ತ್ವಾಂ ನಾಸ್ತಿಷ್ಯ ಮಹಾವಿಜ್ಞಾಂ ಕೋ ಮೂಢೋ ಗಂತುಮಿಚ್ಛತಿ |

ವಿಹಾಯ ಗಂಗಾಂಕೋ ವಿಜ್ಞೋ ನದೀಮನ್ಯಾಂ ಚ ವಾಂಛತಿ || ೨೭ ||

೨೪ ಏಲಕ್ಕಿ ಪಚ್ಚುಕರ್ಪೂರಾದಿಗಳಿಂದ ಸುವಾಸಿತವಾದ ನೀರನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಕೊಳಕಾದ ನೀರನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಚಂದನ ಗಂಧದಲ್ಲಿ ಆಸೆಯುಳ್ಳವನು ಕೆಸರನ್ನೂ, ತಾವರೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನು ಕನ್ನೆದಿಲೆಯನ್ನೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವನು.

೨೫ ಅಮೃತದಲ್ಲಿ ಆಸೆಯುಳ್ಳವನು ಮದ್ಯವನ್ನೂ, ಹಾಲನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಕೊಳಕುನೀರನ್ನೂ, ಸುಗಂಧಪುಷ್ಪದ ಶಯನದಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸುವವನು ಶರಶಯ್ಯೆಯನ್ನೂ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬಯಸನು.

೨೬ ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಯು ನರಕವನ್ನೂ, ಭೋಗಾಸಕ್ತನು ಕೆಟ್ಟಭೋಜನವನ್ನೂ, ಪಂಡಿತರ ಸಹವಾಸವುಳ್ಳವನು ಹೆಂಗಸಿನ ಸಹವಾಸವನ್ನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಇಚ್ಛಿಸನು. ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾರುತಾನೇ ಲೋಹದ ಒಡವೆಗಳಿಗೆ ಆಸೆಪಡುವರು ?

೨೭ ರತಿನಂಡಿತೆಯಾದ ಸಿನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ಯಾವ ಮೂರ್ಖನು ತಾನೆ ವೃಥಾವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬಯಸುವನು. ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನು ಗಂಗೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜೇರೆ ನದಿಗೆ ನ್ನಾನಮಾಡಲು ಕೋಗುವನೇ ?

ಇಂದ್ರಿಯೈಶ್ಚೇಂದ್ರಿಯರತಿಂ ವರ್ಧಯಂತೀಂ ಪದೇ ಪದೇ |

ವರಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಿತಾರಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಿನಶ್ಚ ಸುಖಾರ್ಥಿನಃ

|| ೨೮ ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಭಗವಾನವರುಹ್ಯ ಗಜೇಶ್ವರಾತ್ |

ಕಾಮಯುಕ್ತಶ್ಚ ಪುರತಸ್ತಸ್ಯ ತಸ್ಯಾಶ್ಚ ನಾರದ

|| ೨೯ ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ವಚನಂ ರಂಭಾ ಮಹಾಶೃಂಗಾರಲೋಲುಪಾ |

ಜಹಾಸಾನಮ್ರವದನಾ ಪುಲಕಾಂಚಿತವಿಗ್ರಹಾ

|| ೩೦ ||

ಸ್ಮೇರಾನನಕಟಾಕ್ಷೇಣ ಸ್ತನೋರ್ವೋ ದರ್ಶನೇನ ಚ |

ನಮೋಕ್ತಿಗರ್ಭವಾಕ್ಯೇನ ಚಾಹಸತ್ತಸ್ಯ ಚೇತನಾಂ

|| ೩೧ ||

ಮಿತಂ ಸಾರಂ ಸುಮಧುರಂ ಸುಸ್ನಿಗ್ಧಂ ಕೋಮಲಂ ಪ್ರಿಯಂ |

ಪುರುಷಾಯತ್ತಬೀಜಂ ಚ ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ

|| ೩೨ ||

೨೮. ಸುಂದರಾವಯವಗಳಿಂದ ವಿಷಯಸುಖಾಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವವರೇ ಪುಣ್ಯವಂತರು.

೨೯. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ದೇವೇಂದ್ರನು ಇಂತು ನುಡಿದು, ಐರಾವತ ದಿಂದಿಳಿದು, ಕಾಮುಕನಾಗಿ ಆ ರಂಭೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತುಕೊಂಡನು.

೩೦. ಶೃಂಗಾರಸುಖದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಸಕ್ತಳಾದ ಆ ರಂಭೆಯು ಇಂದ್ರನ ಮಾತು ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ರೋಮಾಂಚಿತ ಶರೀರಳಾಗಿ, ಲಜ್ಜಾನಮ್ರಮುಖಳಾಗಿ ನಸುನಗುತ್ತ ನಿಂತಳು.

೩೧. ಮಂದಸ್ಥಿತಮುಖದಿಂದಲೂ, ಕಟಾಕ್ಷವೀಕ್ಷಣದಿಂದಲೂ, ಸ್ತನ ಮಕ್ಕು ತೊಡೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವಿಕೆಯಿಂದಲೂ, ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೂ ಇಂದ್ರನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬರಸೆಳೆದಳು.

೩೨. ಮತ್ತು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು, ಹಿತಮಿತವೂ, ಅತ್ಯಂತ ಮಧುರವೂ, ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾರವೂ ಆದ ಕೆಲವು ಸವಿನುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿದಳು.

|| ರಂಭೋವಾಚ ||

ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ನಾಂಞಿತಂ ಯತ್ರ ಪ್ರಶ್ನೇನ ತವ ಕಿಂ ಫಲಂ |

ನಾಹಂ ಸಂತೋಷಜನನೀ ಧೂರ್ತಾನಾಂ ದುಷ್ಟಮಿತ್ರತಾ || ೩೩ ||

ಯಥಾ ಮಧುಕರೋ ಲೋಭಾತ್ಸರ್ವಪುಷ್ಪಾಸವಂ ಲಭೇತ್ |

ಸ್ವಾದು ಯತ್ರಾತಿರಿಕ್ತಂ ಸ ತತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ಸಂತತಂ || ೩೪ ||

ತಥೈವ ಕಾಮುಕೀ ಲೋಕೇ ಭ್ರಮೇದ್ಭ್ರಮರವತ್ಸದಾ |

ಚಾಂಚಲ್ಯಾತ್ಸಹಿ ಕಾಸ್ತೇನ ನಾಯುವದ್ರಸಮಾಹರೇತ್ || ೩೫ ||

ಸುಪುನಾನಂಗವತ್ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಯಥಾ ಶಾಖಾಶ್ಚ ಶಾಖಿಷು |

ಕಾಮುಕೀ ಕಾಕವಲ್ಲೋಲಃ ಫಲಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಾತಿ ಚ || ೩೬ ||

೩೩ ರಂಭಿ: —ಎಲೈ ದೇವೇಂದ್ರನೇ, ನನಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದೆದಿಗಿ ಹೋಗುವೆನು. ನೀನು ಕೇವಲ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿ ಯಾವ ಫಲವನ್ನೂ ಹೊಂದಲಾರೆ. ದುಷ್ಟರ ಸಹವಾಸಿಗಳಾದ ಧೂರ್ತರಿಗೆ ನಾನು ಸಂತೋಷದಾಯಕಳಲ್ಲ.

೩೪, ದುರಾಸೆಯುಳ್ಳ ದುಂಬಿಯು ಸಕಲ ಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಕರಂದವನ್ನು ಪಾನಮಾಡುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಮಕರಂದ ಹೆಚ್ಚು ರುಚಿಯಾಗಿರುವುದೋ ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಸರ್ವದಾ ನೆಲಸಿರುತ್ತದೆ

೩೫. ಹಾಗೆಯೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾಮುಕನು ದುಂಬಿಯಂತೆ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾನೆ ವಾಯುವಿನಂತೆ ಚಂಚಲನಾದ ಅವನು ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರಸಸ್ವಾದ ಮಾಡುವನು.

೩೬. ಮರಗಳಿಗೆ ಕೊಂಬೆಗಳು ಅಂಗವಾಗಿರುವಂತೆ ಯೋಗ್ಯಪುರುಷನು ಪೆಂಗಸರಿಗೆ ಅಂಗವಾಗಿರುವವನು, ಕಾಮಕನಾದ ಯುವಕನು ಲೋಭಿಯಾದ ಕಾಗೆಯಂತೆ ಫಲವನ್ನನ್ನು ಭವಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋಗುವನು.

ಸ್ವಕಾರ್ಯಮುದ್ಧ ರೇದ್ಯಾವತ್ತಾವದ್ಯಾಸಪ್ರಯೋಜನಂ |
ಸ್ಥಿತಿಃ ಕಾರ್ಯಾನುರೋಧೇನ ಯಥಾ ಕಾಷ್ಠೇ ಹುತಾಶನಃ || ೩೭ ||

ಯಾವತ್ತಡಾಗೇ ತೋಯಾನಿ ತಾವದ್ಯಾದಾಂಸಿ ತೇಷು ಚ |
ರೋಷಾರಂಭೇ ಚ ತೋಯಾನಿ ಯಾಂತಿ ಸ್ಥಾನಾಂತರಂ ಪುನಃ || ೩೮ ||

ತ್ವಂ ದೇವಾನಾಮಿತ್ಯರೋಷಸಿ ಕಾಮಿನೀನಾಂ ಚ ವಾಂಛಿತಃ |
ಪುನಾಂಸಂ ರಸಿಕಂ ಶತ್ವದ್ವಾಂಛಂತಿ ರಸಿಕಾಃ ಸುಖಾತ್ || ೩೯ ||

ಯುವಾನಂ ರಸಿಕಂ ಶಾಂತಂ ಸುವೇಷಂ ಸುಂದರಂ ಪ್ರಿಯಂ |
ಗುಣೇನ ಧನಿನಂ ಸ್ವಚ್ಛಂ ಕಾಂತಮಿಚ್ಛತಿ ಕಾಮಿನೀ || ೪೦ ||

ದುಶ್ಶೀಲಂ ರೋಗಿಣಂ ವೃದ್ಧಂ ರತಿಶಕ್ತಿವಿಯೋಜಿತಂ |
ಅದಾತಾರಮವಿಜ್ಞಂ ಚ ನೈವ ವಾಂಛಂತಿ ಯೋಷಿತಃ || ೪೧ ||

೩೭. ಅಗ್ನಿಯು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯವರೆಗೆ ಕಾಷ್ಠದಲ್ಲಿರುವಂತೆ
ಕಾಮುಕನು ತನ್ನ ಕಾಮಸಾಧನೆಯವರೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನಾಶ್ರಯಿಸುವನು.

೩೮. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿರುವವರೆಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಜಲಜಂತುಗಳು ವಾಸವಾಗಿರು
ತ್ತವೆ. ನೀರು ಒಣಗಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಆ ಜಂತುಗಳೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ
ಹೋಗುವುವು.

೩೯. ದೇವತೆಗಳೊಡೆಯನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಮಿನಿಯರೆಲ್ಲ ಬಯಸುವರು.
ಕಾಮುಕಿಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ರಸಿಕ ಪುರುಷನನ್ನು ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಬಯಸುವರು.

೪೦. ಯುವಕನೂ, ರಸಿಕನೂ, ಶಾಂತನೂ, ಸುಂದರನೂ, ಸುವೇಷ
ಭೂಷಿತನೂ, ಗುಣವಂತನೂ, ಹಣವಂತನೂ, ಅದ ಕಾಂತನನ್ನು ಕಾಮಿನಿಯರು
ಇಚ್ಛಿಸುವರು.

೪೧. ದುರಾಚಾರವರನೂ, ರೋಗಿಯೂ, ರತಿಸುಖದಲ್ಲಿ ಅಶಕ್ತನೂ,
ಲೋಭಿಯೂ, ಮೂಢನೂ ಆದ ಪುರುಷನನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾ ಮೂಢಾ ನ ಚ ವಾಂಛಂತಿ ತ್ವಾನೇವಂ ಗುಣಸಾಗರಂ |

ತವಾಜ್ಞಾಕಾರಿಣೀಂ ದಾಸೀಂ ಗೃಹಾಣಾತ್ರ ಯಥಾಸುಖಂ || ೪೨ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಸ್ಮಿತಾ ಸಾ ಚ ತಂ ಪಪೌ ವಕ್ರಚಕ್ಷುಷಾ |

ಕಾಮಾಗ್ನಿದಗ್ಧಾ ವಿಗಲಿಲ್ಲಜ್ವಾ ತಸ್ಯಾ ಸಮೀಪತಃ || ೪೩ ||

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಭಾವಂ ಸ್ಮರರ್ತಾಯಾಃ ಸ್ಮರಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಃ |

ಗೃಹೀತ್ವಾ ತಾಂ ಪುಷ್ಪತಲ್ಪೇ ವಿಜಹಾರ ತಯಾ ಸಹ || ೪೪ ||

ಚುಚುಂಬಿ ರಹಸಿ ಪ್ರೌಢಾಂ ನಗ್ನಾಂ ಚ ಸುಭಗಾಂ ವರಾಂ |

ಪಕ್ಷಬಿಂಬಾಧರಾಕ್ಷೀಂ ಚ ಸುದತ್ಯಾ ಚುಂಬಿತಸ್ತ್ರಯಾ || ೪೫ ||

ನಾನಾಪ್ರಕಾರ ಶೃಂಗಾರಾದ್ವಿಪರೀತಾದಿಕಾನ್ಮನೇ |

ಸುಖೀ ಬಭೂವ ತಸ್ಯಾಂ ವೈ ಶೃಂಗಾರೋ ಮೂರ್ತಿಮಾನಿನ || ೪೬ ||

೪೨. ಗುಣಾಕರನಾಥ ಸಿನ್ನನ್ನು ಯಾವ ಮೂಡಳು ತಾನೆ ಕಾಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ಸಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ನಡೆಯಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗಿರುವ ಈ ಸೇವಕಿಯನ್ನು (ನನ್ನನ್ನು) ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸು.

೪೩. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ರಂಭಿಯು ನಸುನಗುತ್ತ ಚಂಚಲ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಅವನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೀರುತ್ತ, ಕಾಮಾಗ್ನಿ ತಪ್ಪಳಾಗಿ, ಲಜ್ಜಾ ಪರಿತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಅವನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ತಲೆಬಾಗಿ ನಿಂತಳು.

೪೪. ಕಾಮಸೀಡಿತಳಾದ ಆ ರಂಭಿಯು ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರನಾದ ಇಂದ್ರನು ಅವಳೊಡನೆ ಪುಷ್ಪಶಯನದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು.

೪೫. ಪ್ರೌಢಳೂ, ಮನೋಹರಳೂ, ನಗ್ನ (ಬೆತ್ತಲೆ)ಳೂ ಆದ ಆ ಸುಂದರಿಯು ಬಿಂಬಾಧರವನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿ ಅವಳಿಂದ ಪ್ರತಿಚುಂಬನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದನು.

೪೬. ಎಲೈ ನಾರದಮುನಿಯೇ, ವಿಪರೀತರತವೇ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಶೃಂಗಾರಗಳನ್ನು ಆಕೆಯಿಂದನುಭವಿಸಿ ಇಂದ್ರನು ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತ ಶೃಂಗಾರದಂತಿದ್ದನು

ತೌ ಕಾಮಾಹಿತಚಿತ್ತೌ ನೋ ಬುಬುಧಾತೇ ದಿನಾನಿಶಂ |

ಅನ್ಯೋನ್ಯಗತಚಿತ್ತೌ ಚ ಕಾಮಾರ್ತೌ ಜ್ಞಾನವರ್ಜಿತೌ

|| ೪೭ ||

ಸ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ಥಲೇ ಕ್ರೀಡಾಂ ತಯಾ ಸಹ ಸುರೇಶ್ವರಃ |

ಯಯೌ ಜಲವಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಪುಷ್ಪಭದ್ರಾನದೀಜಲಂ

|| ೪೮ ||

ಸ ಚಕಾರ ಜಲಕ್ರೀಡಾಂ ತಯಾ ಸಹ ಮುದಾ ಕ್ಷಣಂ |

ಜಲಾತ್ಸ್ಥಲೇ ಸ್ಥಲಾತ್ಕ್ರೋಯೇ ವಿಜಹಾರ ಪುನಃ ಪುನಃ

|| ೪೯ ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತೇನ ವರ್ತುನಾ ಮುನಿಪುಂಗವಃ |

ಸಶಿಷ್ಯೋ ಯಾತಿ ದುರ್ವಾಸಾ ವೈಕುಂತಾಚ್ಛಂಕಡಾಲಯಂ

|| ೫೦ ||

ತಂ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುನೀಂದ್ರಂ ಚ ದೇವೇಂದ್ರಃ ಸ್ತಬ್ಧಮಾನಸಃ |

ನನಾಮಾಗತ್ಯ ಸಹಸಾ ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಸ ಚಾರಿಷಃ

|| ೫೧ ||

೪೭. ಕಾಮಾರ್ತರೂ, ಅನ್ಯೋನ್ಯಸ್ರೇಮಾಂಫರೂ ಸವೇಚನಾಚ್ಛಾ ನ ರಹಿತರೂ ಆದ ಆ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಯೆಂಬುದೇ ಗೋಚರವಾಗಲಿಲ್ಲ

೪೮ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದೇವೇಂದ್ರನು ಆ ರಂಭೆಯೊಡನೆ ರತಿಕ್ರೀಡೆಯಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಜಲಕ್ರೀಡೆಗಾಗಿ ಪುಷ್ಪಭದ್ರಾನದಿಯ ತೀರಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

೪೯ ಅಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಅವಳೊಡನೆ ಕ್ರೀಡೆಯಾಡಿದನು. ಹೀಗೆ ನೆಲದಲ್ಲಿಯೂ, ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತಿಮತ್ತೆ ಅವರು ಕ್ರೀಡಿಸಿದರು.

೫೦ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮುನಿವರ್ಯನಾದ ದುರ್ವಾಸನು ತನ್ನ ತಿಷ್ಠರೂಡ ಗೂಡಿ ಆ ವಾರ್ಗವಾಗಿ ವೈಕುಂತದಿಂದ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು

೫೧. ಆ ಮುನಿಪ್ರೇಷ್ಠನನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವೇಂದ್ರನು ಸ್ತಬ್ಧನುನಾಗಿ ಕೂಡಲೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅವನಿಂದ ಅಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದನು.

ಸಾರಿಜಾತಪ್ರಸೂನಂ ಯದ್ವತ್ತಂ ನಾರಾಯಣೇನ ವೈ |
ತಚ್ಚ ದತ್ತಂ ಮಹೇಂದ್ರಾಯ ಮುನೀಂದ್ರೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ || ೫೨ ||

ದತ್ವಾ ಪುಷ್ಪಂ ಮಹಾಭಾಗಸ್ತಮುನಾಚ ಕೃಪಾನಿಧಿಃ |
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಯತ್ಕಿಂಚಿದಪೂರ್ವಂ ಮುನಿಸತ್ತಮಃ || ೫೩ ||

|| ದುರ್ವಾಸಾ ಉನಾಚ ||

ಸರ್ವವಿಘ್ನಹರಂ ಪುಷ್ಪಂ ನಾರಾಯಣನಿವೇದಿತಂ |
ಮೂರ್ಧ್ನೀದಂ ಯಸ್ಯ ದೇವೇಂದ್ರ ಜಯಸ್ತಸ್ಯೈವ ಸರ್ವತಃ || ೫೪ ||

ಪುರಃ ಪೂಜಾ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ದೇವಾನಾಮಗ್ರಹೀರ್ಭವೇತ್ |
ತಚ್ಛಯೇವ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ನ ಜಹಾತಿ ಕದಾಪಿ ತಂ || ೫೫ ||

ಜ್ಞಾನೇನ ತೇಜಸಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ವಿಕ್ರಮೇಣ ಬಲೇನ ಚ |
ಸರ್ವದೇವಾಧಿಕಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ದರಿತುಲ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಃ || ೫೬ ||

೫೨. ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಬರುವಾಗ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ತನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಸಾರಿಜಾತ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ದೂರವಾಸನು ಮಹೇಂದ್ರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು.

೫೩. ದಯಾಮಯನಾದ ದೂರವಾಸನು ಮಹೇಂದ್ರನಿಗೆ ಆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದನು.

೫೪. ದೂರವಾಸಃ— ನಾರಾಯಣನಿಗರ್ಪಿಸಿದ ಈ ಪುಷ್ಪವು ಸಕಲ ವಿಘ್ನ ಪರಿಹಾರಕವಾದುದು. ಎಲೈ ಇಂದ್ರನೇ, ಈ ಪ್ರಸಾದವು ಯಾರ ತಲೆಯಲ್ಲಿರುವುದೋ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಜಯ ದೊರೆಯುವುದು.

೫೫. ಆತನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ಪೂಜೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವನು ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನಾಗುವನು. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನೆರಳಿನಂತೆ ಅವನನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಳು.

೫೬. ನಾರಾಯಣನ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವನು, ಬುದ್ಧಿ ಜ್ಞಾನ ದಿಂದಲೂ, ತೇಜಸ್ಸು, ಬಲ ಮತ್ತು ಪರಾಕ್ರಮಗಳಿಂದಲೂ, ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಮೀರಿ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಸಮನಿಸುವನು.

ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ನ ಗೃಹ್ಣಾತಿ ಯೋಽಹಂಕಾರೇಣ ಸಾಮರಃ |

ನೈವೇದ್ಯಂಚಹರೇರೇವ ಸ ಭ್ರಷ್ಟಶ್ರೀಃ ಸ್ವಜಾತಿಭಿಃ |

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶಂಕರಾಂಶತ್ವ ಹ್ಯಗಮುಚ್ಛಂಕರಾಲಯಂ || ೫೭ ||

ತನ್ನ ರಂಭಾಂತಿಕೇ ತಿಷ್ಠಂತ್ವೇಪ ಗಜಮಸ್ತಕೇ |

ತೇನ ಭ್ರಷ್ಟಶ್ರಿಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾ ಜಗಾಮು ಸುರಾಲಯಂ || ೫೮ ||

ಪುಂಶ್ಚ ಲೀಯೋಗ್ಯಮಿಚ್ಛಂತೀ ಚಾಸರಂ ಚಂಚಲಾಧನಾ |

ದೇವರಾಜಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಗಜರಾಜೋ ಮಹಾಬಲೀ || ೫೯ ||

ಪ್ರವಿನೇಶ ಮಹಾರಣ್ಯಂ ತಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸ್ವತೇಜಸಾ |

ತತ್ತ್ವೇವ ಕರಿಣೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮತ್ತಃ ಸಂಬುಭುಜೇ ಬಲಾತ್ || ೬೦ ||

೫೭. ಯಾವನಾದರೂ ವಾಮರನು ಅಹಂಕಾರಗೊಂಡು ಈ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಹರಿಯ ನೇವೇದ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವನು ತನ್ನ ಜ್ಞಾತಿಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗುವನು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶಂಕರಾಂಶಸಂಭೂತನಾದ ಆ ದೂರ್ವಾಸನು ಶಂಕರನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು.

೫೮. ಇತ್ತ ದೇವೇಂದ್ರನು ರಂಭೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಐರಾವತದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎಸೆದನು. ಕೂಡಲೇ ಸಂಪದ್ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಲು ಆ ರಂಭೆಯು ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದಳು.

೫೯-೬೦ ಚಂಚಲಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಆ ವೇಶ್ಠಿಯು ಇಂದ್ರನಿಗಿಂತಲೂ ಯೋಗ್ಯನಾದವನನ್ನು ಬಯಸಿ ಹೊರಟುಹೋಗಲು ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ ಆ ಐರಾವತವೂ ಕೂಡ ದೇವರಾಜನಾದ ಇಂದ್ರನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಮಹಾರಣ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಾನೆಯೊಡಗೂಡಿ ಮದದಿಂದ ಅದರೊಡನ ಕ್ರೀಡಿಸಿತು.

ಸಾ ತೋ ಬಭೂವ ವಶಗಾ ಯೋಷಿಜ್ಜಾತಿಃ ಸುಖಾರ್ಥಿನೀ |

ತಯೋರ್ಬಭೂವಾಪತ್ಯಾಸಾಂ ನಿವಹಸ್ತತ್ರ ಕಾನನೇ

|| ೬೦ ||

ಹರಿಸ್ತನ್ಮಸ್ತಕಂ ಛಿತ್ವಾ ಯೋಜಯಾಮಾಸ ಬಾಲಕೇ |

ಇತ್ಯೇವಂ ಕಥಿತಂ ವತ್ಸ ಕಿಂ ಭೂಯಃ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ |

ಗಜಾಸ್ಯಯೋಜನಾಯಾಶ್ಚ ಕಾರಣಂ ಪಾಪನಾಶನಂ

|| ೬೧ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಗಣಪತೇಃ ಗಜಾಸ್ಯಯೋಜನಾ

ಹೇತುಕಥನಂ ನಾಮ ವಿಂಶತಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ

೬೦. ಮೊದಮೊದಲು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ವಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹೆಣ್ಣಾನೆಯು, ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಆ ಐರಾವತವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಜಾತಿಯು ಸುಖಾರ್ಥಿನವಾದುದು. ಆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವೆರಡಾನೆಗಳಿಗೂ ಮರಿಗಳಾಗಿ ಅವು ಸುಖವಾಗಿದ್ದುವು.

೬೧. ಶ್ರೀಹರಿಯು ಆ ಅನೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಗಣಪತಿಯ ಮುಂಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದನು. ಎಲೈ ವತ್ಸ ನಾರದನೇ, ಗಣಪತಿಗೆ ಅನೆಯ ಮುಖವುಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಿದೆನು. ಈ ಕಥಾಶ್ರವಣದಿಂದ ಪಾಪನಾಶವಾಗುವುದು. ಇನ್ನು ಯಾವ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುವೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣಪತಿಖಂಡದಲ್ಲಿ

ಗಣಪತಿಗೆ ಗಜಮುಖವಾಗಲು ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಇಷ್ಟತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಗಣಪತಿಯು ಗಜಮುಖನಾಗಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದ ನಾರದನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಾರಾಯಣ ಋಷಿಯು ಇಂತು ಉತ್ತರವಿತ್ತನು. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ದೇವರಾಜನಾದ ಇಂದ್ರನು ಪುಷ್ಪಭದ್ರಾನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ, ಚಂದ್ರಲೋಕದಿಂದ ಬಂದ ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯಾದ ರಂಭೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಆಕೆಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೋಹಿತನಾಗಿ ಅವಳೊಡನೆ ರತಿಕ್ರೀಡೆಯಾಡಿ ಮದಿಸಿದ್ದನು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದೂರ್ವಾಸಮಹರ್ಷಿಯು ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಿತ್ತ ಪಾರಿಜಾತ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಪ್ರಸಾದದ ವಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದನು. ಅದರೂ ಮದೋನ್ಮತ್ತನಾದ ಇಂದ್ರನು ಆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಐರಾವತದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆಸೆದು, ಸಂಪದ್ಯುಷ್ಣನಾದನು. ಆ ಐರಾವತವು ಇಂದ್ರನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಾನೆಯೊಡನೆ ಸುಖವಾಗಿದ್ದಿತು. ತನ್ನ ಯಜಮಾನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಒಂದು ಮದಿಸಿ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಲೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದ ಆ ಅನೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು ಗಣಪತಿಯ ಮುಂಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದನು. ಇಂತು ಗಣಪತಿಯು ಗಜಮುಖನಾದನು.

|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾವುರಾಣೇ

ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ಏಕವಿಂಶತಿಕನೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರದ ಉವಾಚ ||

ತೇ ದೇವಾ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪೇನ ನಿಃಶ್ರೀಕಾಃ ಕೇನ ನಾ ಪ್ರಭೋ |
ಬಭೂವುಸ್ತದ್ರಹಸ್ಯಂ ಚ ಗೋಪನೀಯಂ ಸುದುರ್ಲಭಂ || ೧ ||

ಕಥಂ ನಾ ಸ್ರಾಪುರೇತೇ ತಾಂ ಕಮಲಾಂ ಜಗತಾಂ ಪ್ರಸೂಂ |
ಕಿಂ ಚಕಾರ ಮಹೇಂದ್ರಂ ಚ ತದ್ಭವಾನ್ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ || ೨ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಗಜೇಂದ್ರೇಣ ಪರಾಭೂತೋ ರಂಭಯಾ ಚ ಸುನಂದಧೀಃ |
ಭ್ರಷ್ಟಶ್ರೀರ್ದೈನ್ಯಯುಕ್ತಶ್ಚ ಸ ಜಗಾಮಾಮರಾವತೀಂ || ೩ ||

ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರದಃ—ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ದೂರ್ವಾಸನ ಶಾಪದಿಂದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಸುಂದ್ರಾಸ್ವರಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು? ರಹಸ್ಯವಾದ ಈ ವಿಷಯನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸು.

೨. ಅಲ್ಲದೆ ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಅವರು ಪುನಃ ವಡಿದುದು ಹೇಗೆ? ಶಾಪಗ್ರಸ್ತನಾದ ಮಹೇಂದ್ರನು ಮುಂದೇನು ಮಾಡಿದನು ಎಂಬುದನ್ನು ನನಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳು.

೩. ನಾರಾಯಣಃ—ರಂಭೆಯಿಂದಲೂ, ಗಜರಾಜನಿಂದಲೂ ತಿರಸ್ಕೃತನಾಗಿ ಭ್ರಷ್ಟಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ದೀನನಾದ ದೇವೇಂದ್ರನು ಅಮರಾವತಿಗೆ ಹೋದನು.

ತಾಂ ದೇವರ್ಶ ನಿರಾನಂದೋ ನಿರಾನಂದಾಂ ಪುರೀಂ ಮುನೇ |

ದೈತ್ಯಗ್ರಸ್ತಾಂ ಬಂಧುಹೀನಾಂ ವೈರಿವರ್ಗೈಃ ಸಮಾಕುಲಾಂ

|| ೪ ||

ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೂತಮುಖಾಜ್ಜ ಗಾಮ ಗುರುಮಂದಿರಂ |

ತೇನ ದೇವಗಣೈಃ ಸಾರ್ಥಂ ಜಗಾನು ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸಭಾಂ

|| ೫ ||

ಸತ್ವಾ ನನಾಷು ತಂ ಶಕ್ರಃ ಸುರೈಃ ಸಾರ್ಥಂ ತಥಾ ಗುರುಃ |

ತುಷ್ಠಾಪ್ತವೇದವಾಕ್ಯೈಶ್ಚ ಸ್ತೋತ್ರೇಣಾಪಿ ಚ ಸಂಯತೇಃ

|| ೬ ||

ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಕಥಯಾಮಾಸ ವಾಕ್ಯತಿಪ್ತಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ |

ಶ್ರುತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನಮ್ರವಕ್ತ್ರಃ ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ

|| ೭ ||

|| ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ ||

ಮತ್ಪ್ರತ್ಯಾತ್ಮೋಽಸಿ ದೇವೇಂದ್ರ ಶತ್ಸದ್ರಾಜಂಚ್ಛ್ರಯಾ ಜ್ವಲನ್ |

ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಮಃ ಶಚೀ ಭರ್ತಾ ಪರಸ್ತ್ರೀಲೋಲುಪಃ ಸದಾ

|| ೮ ||

೪. ನಿರುತ್ಸಾಹನಾದ ದೇವೇಂದ್ರನು ಬಂಧುಗಳಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ದೀನ ವಾಗಿಯೂ, ಶತ್ರುಪರಿಪೂರ್ಣವಾದುದರಿಂದ ಭಯಂಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಅನುರಾ ವತಿಯನ್ನು ಕಂಡನು.

೫. ಚಾರನ ಮುಖಾಂತರ ಉರಿನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದು ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾ ಚಾರ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ಅವನನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಭೆಗೆ ಹೋದನು.

೬. ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಇಂದ್ರನೂ, ಬೃಹಸ್ಪತಿಯೂ, ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನೆರೆಗಿದರು. ಅನಂತರ ವೇದೋಕ್ತವಾದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿ ಸಿದರು.

೭. ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ನಡೆದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿನ್ನವಿಸಲು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಹೇಳಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು.

೮. ಬ್ರಹ್ಮ:—ಎಲೈ ನನ್ನ ಮರಿಮಗನಾದ ದೇವೇಂದ್ರನೇ, ನೀನು ಶಚೀ ಪತಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ ಪರಸ್ತ್ರೀಲೋಲುಪನಾಗಿದ್ದೆ.

ಗೌತಮಸ್ಯಾಭಿಶಾಪೇನ ಭಗಾಂಗಳಃ ಸುರಸಂಸದಿ |

ಪುನರ್ಲಜ್ಜಾ ವಿಹೀನಸ್ತ್ವಂ ಪರಸ್ತ್ರೀರತಿಲೋಲುಪಃ

|| ೯ ||

ಯಃ ಪರಸ್ತ್ರೀಷು ನಿರತಸ್ತಸ್ಯ ಶ್ರೀರ್ವಾ ಕುತೋ ಯಶಃ |

ಸ ಚ ನಿಂದ್ಯಃ ಪಾಪಯುಕ್ತಃ ಶಶ್ವತ್ಸರ್ವಸಭಾಸು ಚ

|| ೧೦ ||

ನೈವೇದ್ಯಂ ಶ್ರೀಹರೇರೇನ ದತ್ತಂ ದುರ್ವಾಸಸಾ ಚ ತೇ |

ಗಜಮೂರ್ಧ್ನಿ ತ್ವಯಾ ನ್ಯಸ್ತಂ ರಂಭಯಾಃ ಹತಚೇತಸಾ

|| ೧೧ ||

ಕ್ಷ ಸಾ ರಂಭಾ ಸರ್ವಭೋಗ್ಯಾ ಕ್ವಾಧುನಾ ತ್ವಂ ಶ್ರಿಯಾಹತಃ |

ಸರ್ವಸೌಖ್ಯಪ್ರದಾತ್ರೀ ತ್ವಾಂ ಗತಾ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಕ್ಷಣೇನ ಸಾ

|| ೧೨ ||

ವೇಶ್ಯಾ ಸಶ್ರೀಕಮಿಚ್ಛಂತೀ ನಿಶ್ಚ್ರೀಕಂ ನ ಚ ಚಂಚಲಾ |

ನವಂ ನವಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಂತೀ ಪರಿನಿಂದ್ಯ ಪುರಾತನಂ

|| ೧೩ ||

--

೯. ಗೌತಮಮಹರ್ಷಿಯ ಶಾಪವಿಂದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಯೋನಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ದೇವಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನಿತನಾದರೂ ಪುನಃ ಲಜ್ಜಾ ರಹಿತನಾಗಿ ನೀನು ಪರಸ್ತ್ರೀಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾದೆ.

೧೦. ಪರಸ್ತ್ರೀಲೋಲುಪರಿಗೆ ಸಂಪತ್ತಾಗಲೀ, ಕೀರ್ತಿಯಾಗಲೀ, ಹೇಗೆತಾನೆ ದೊರೆತೀತು ? ಆ ವಾಸಿಯು ಸರ್ವದಾ ಎಲ್ಲ ಸಭೆಗಳಲ್ಲೂ ದೂಷಿತನಾಗುವನು.

೧೧. ದೂರ್ವಾಸಮಹರ್ಷಿಯು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ತಂದು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ರಂಭಿಯೊಡಗೂಡಿ ಮದನೋನ್ಮತ್ತನಾದ ನೀನು ಅದನ್ನು ಆನೆಯ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬಿಸುಟೆ

೧೨. ಈಗ ಎಲ್ಲರ ಉಪಭೋಗಕ್ಕೂ ಅರ್ಹಳಾದ ಆ ರಂಭಿಯಲ್ಲಿ ? ಸಂಪದ್ವೃಷ್ಟನಾದ ನೀನಲ್ಲಿ ? ಸಕಲರಿಗೂ ಸೌಖ್ಯದಾಯಿನಿಯಾದ ಆ ರಂಭಿಯು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದಳು

೧೩. ಚಂಚಲಳಾದ ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯು ಹಣವಂತನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವಳೇ ಹೊರತು ದರಿದ್ರನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಳು ಹಳಬರನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತ ಹೊಸಹೊಸ ಪುರುಷರನ್ನು ಬಯಸುವಳು.

ಯದ್ಗತಂ ತದ್ಗತಂ ವತ್ಸ ನಿಷ್ಪನ್ನಂ ನ ನಿವರ್ತತೇ |
ಭಜ ನಾರಾಯಣಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪದ್ಮಾಯಾಃ ಪ್ರಾಪ್ತಿಹೇತವೇ || ೧೪ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತಂ ಜಗತ್ಸ್ರಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಚ ಕವಚಂ ದದೌ |
ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಮಂತ್ರಂ ಚ ನಾರಾಯಣಪರಾಯಣಃ || ೧೫ ||

ಸ ತೈಃ ಸಾರ್ಥಂ ಚ ಗುರುಣಾ ಹ್ಯಜಪನ್ಮಂತ್ರಮಾಪ್ಸಿತಂ |
ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕವಚಂ ತೇನ ಪರ್ಯಷ್ಟೌತ್ಪಸ್ಕರೇ ಹರಿಂ || ೧೬ ||

ವರ್ಷಮೇಕಂ ನಿರಾಹಾರೋ ಭಾರತೇ ಪುಣ್ಯದೇ ಶುಭೇ |
ಸಿಷೇನೇ ಕಮಲಾಕಾಂತಂ ಕಮಲಾಪ್ರಾಪ್ತಿಹೇತವೇ || ೧೭ ||

ಆಗತ್ಯ ತಂ ಹರಿಸ್ತಸ್ಮೈ ವಾಂಛಿತಂ ಚ ವರಂ ದದೌ |
ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತೋತ್ರಂ ಚ ಕವಚಂ ಮಂತ್ರನೈಶ್ವರ್ಯವರ್ಧನಂ || ೧೮ ||

೧೪. ವತ್ಸ ದೇವೇಂದ್ರನೇ, ಈಗ ಅದದ್ದು ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಹಣೆಬರಹ ವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದುಹೋದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪುನಃ ಪಡೆಯದೇಕಾದರೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಭಜಿಸು.

೧೫. ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಇಂತು ಹೇಳಿ, ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರಕವಚಾದಿಗಳನ್ನು ಉವದೇಶಿಸಿ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸಲು ಹೇಳಿದನು.

೧೬. ಇಂದ್ರನು ದೇವತೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುರುವಿನೊಡನೆ ನಾರಾಯಣಮಂತ್ರ ವನ್ನು ಜಪಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲದೆ ಕವಚಧಾರಣೆಮಾಡಿ ಪುಷ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದನು.

೧೭. ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ನಿರಾಹಾರ ನಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ (ಸಂಪತ್ತು) ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತನನ್ನು ಭಜಿಸಿದನು.

೧೮. ಅವನ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಬಂದು ಅವನಿಗಿಷ್ಟವಾದ ವರವನ್ನೂ, ಐಶ್ವರ್ಯವರ್ಧಕವಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರ ಮಂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು.

ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾರಶ

ದೂರ್ವಾಸರ ಶಾಪಕ್ಕೊಳಗಾದ ದೇವೇಂದ್ರನು ಅಮರಾವತಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗಿ, ಅದು ಕಾಂತಿರಹಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತ್ಯಾಚಾರ್ಯನೊಡನೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಭೆಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಾರಾಯಣನ ಮಂತ್ರ ಸ್ತೋತ್ರಕವಚಾದಿಗಳನ್ನು ವಡೆದು, ಪುಷ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸಿ ನಾರಾಯಣನ ಕೃಪೆಗೆ ವಾತ್ರನಾಗಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪುನಃ ಕಳೆದು ಹೋದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆದನು.

ದತ್ವಾ ಜಗಾನು ವೈಕುಂಠಮಿಂದ್ರಃ ಕ್ಷೀರೋದಮೇವ ಚ |

ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕವಚಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ಪ್ರಾಪ ಪದ್ಮಾಲಯಾಂ ಮುನೇ || ೧೯ ||

ಸುರೇಶ್ವರೋಽರಿಂ ಜಿತ್ವಾ ವೈ ಹೈಲಭಚ್ಛಾ ಮರಾವತೀಂ |

ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಚ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸ್ವಾಲಯಂ ಪ್ರಾಪುರೀಷ್ಠಿತಂ || ೨೦ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಶಕ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರಾಪ್ತಿನಾಮ

ಏಕವಿಂಶತಿತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೧೯. ಅನಂತರ ನಾರಾಯಣನು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ತೆರಳಲು, ಇತ್ತ ಇಂದ್ರನು ಪ್ರೇರಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕವಚಧಾರಣೆಮಾಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ವಡೆದನು.

೨೦. ಅಲ್ಲದೆ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಅಮರಾವತಿಯನ್ನು ವಡೆದು ಪುನಃ ದೇವತೆಗಳ ರಾಜನಾದನು. ಇತರ ದೇವತೆಗಳೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನೂ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದರು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣಪತಿಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಿಗೆ

ರಾಜ್ಯಸಂಪತ್ತಾಪ್ತಿರೂಪವಾದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

|| ೬೦ ||

|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ದ್ವಾವಿಂಶತಿನೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರದ ಉವಾಚ ||

ಅವಿಭೂಯ ಹರಿಸ್ತಸ್ಮೈ ಕಿಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಕವಚಂ ದದೌ |

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಸ್ತನ್ಮೇ ಬ್ರೂಹಿ ತಪೋಧನ

|| ೧ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಪುಷ್ಕರೇ ಚ ತಪಸ್ತಪ್ತ್ವಾ ವಿರರಾಮ ಸುರೇಶ್ವರಃ |

ಅವಿರ್ಭೂವ ತತ್ರೈವ ಕ್ಲಿಷ್ಟಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರಿಃ ಸ್ವಯಂ

|| ೨ ||

ತಮುವಾಚ ಹೃಷೀಕೇಶೋ ವರಂ ವೃಣು ಯಥೇಸ್ಥಿತಂ |

ಸ ಚ ವನ್ರೇ ವರಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿರಾಶಸ್ತಸ್ಮೈ ದದೌ ಮುದಾ

|| ೩ ||

ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರದ :—ಶ್ರೀಹರಿಯು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಗಳಾವುವೆಂಬುದನ್ನು ತಪೋಧನನಾದ ನೀನು ನನಗೆ ಹೇಳು.

೨. ನಾರಾಯಣ .—ದೇವೇಂದ್ರನು ಪುಷ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು.

೩. ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರವಾದ ನಾರಾಯಣನು ನಿನಗಿಷ್ಟವಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೋ ಎಂದಾಗ ಇಂದ್ರನು ರಾಜ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೇಡಲು, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು

ನರಂ ದತ್ವಾ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ |

ಹಿತಂ ಸತ್ಯಂ ಚ ಸಾರಂ ಚ ಪರಿಣಾಮಸುಖಾವಹಂ

|| ೪ ||

|| ಶ್ರೀ ಮಧುಸೂದನ ಉವಾಚ ||

ಗೃಹಾಣ ಕವಚಂ ಶಕ್ತೃ ಸರ್ವದುಃಖವಿನಾಶನಂ |

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಜನಕಂ ಸರ್ವಶತ್ರುವಿನುದ್ಧನಂ

|| ೫ ||

ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಚ ಪುರಾ ದತ್ತಂ ವಿಷ್ಣುಸೇ ಚ ಜಲಪುಲ್ಲತೇ |

ಯದ್ಧೃತ್ವಾ ಜಗತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಯುತೋ ವಿಧಿಃ

|| ೬ ||

ಬಭೂವುರ್ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಯುತಾ ಯತಃ |

ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರದಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕವಚಸ್ಯ ಋಷಿರ್ವಿಧಿಃ

|| ೭ ||

೪. ಅಭೀಷಿತವಾದ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನಂತರ, ಹಿತಮಿತವೂ, ಸತ್ಯವೂ. ಸಾರಭೂತವೂ, ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಸುಖಕರವೂ ಆದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

೫. ಶ್ರೀಮಧುಸೂದನ :—ಎಲೈ ಇಂದ್ರನೇ, ಸಕಲ ದುಃಖನಾಶಕವೂ. ಐಶ್ವರ್ಯವರ್ಧಕವೂ, ಶತ್ರುಸಂಹಾರಕವೂ ಆದ ಕವಚವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವೆನು. ಸ್ವೀಕರಿಸು.

೬. ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ಜಲಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದಾಗ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಈ ಕವಚವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಜಗತ್ಸ್ರಷ್ಟನಾದ ವಿಧಿಯು ಈ ಕವಚಧಾರಣೆಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನಾದನು.

೭. ಈ ಕವಚಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ಚತುರ್ದಶಮನುಗಳೂ ಐಶ್ವರ್ಯಯುತರಾದರು. ಸಕಲಸಂಪತ್ಪ್ರದವಾದ ಈ ಕವಚಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಋಷಿಯು.

ಪಂಕ್ತಿಶ್ಚಂದಶ್ಚ ಸಾ ದೇವೀ ಸ್ವಯಂ ಪದ್ಮಾಲಯಾ ವರಾ |
 ಸಿದ್ಧೈಶ್ಚರ್ವಯಸುಖೇಷ್ಟೇವ ವಿನಿಯೋಗಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |
 ಯದ್ಭೃತ್ವಾ ಕವಚಂ ಲೋಕೇ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯಾ ಭವೇತ್ || ೮ ||

ಮಸ್ತಕಂ ಪಾತು ಮೇ ಪದ್ಮಾ ಕಂಠಂ ಪಾತು ಹರಿಪ್ರಿಯಾ |
 ನಾಸಿಕಾಂ ಪಾತು ಮೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಕಮಲಾ ಪಾತು ಲೋಚನೇ || ೯ ||

ಕೇಶಾನ್ಕೇಶವಕಾಂತಾ ಚ ಕಪಾಲಂ ಕಮಲಾಲಯಾ |
 ಜಗತ್ಪ್ರಸೂರ್ಗಂಡಯುಗ್ಮಂ ಸ್ಕಂಧಂ ಸಂಪತ್ಪದಾ ಸದಾ || ೧೦ ||

ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಕಮಲನಾಸಿನ್ಯೈ ಸ್ವಾಹಾ ಪೃಷ್ಠಂ ಸದಾನತು |
 ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಪದ್ಮಾಲಯಾಯೈ ಸ್ವಾಹಾ ವಕ್ಷಃ ಸದಾನತು |
 ಪಾತು ಶ್ರೀರ್ಮಮ ಕಂಕಾಲಂ ಬಾಹುಯುಗ್ಮಂ ಚ ತೇ ನಮಃ || ೧೧ ||

೮. ಪಂಕ್ತಿಯೇ ಛಂದಸ್ಸು, ಪದ್ಮಾಲಯಕಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ದೇವತೆಯು. ಐಶ್ವರ್ಯಸುಖಸಿದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗವು ಈ ಕವಚಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದವರಿಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲೂ ಜಯಶೀಲರಾಗುವರು.

೯. ಪದ್ಮಿನಿಯು ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನೂ, ಹರಿಪ್ರಿಯಳು ಕಂಠವನ್ನೂ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನನ್ನ ಮೂಗನ್ನೂ ಕಮಲೆಯು ನಯನಗಳನ್ನೂ ಸರ್ವದಾ ಕಾಪಾಡಲಿ.

೧೦. ಕೇಶವನ ಪತ್ನಿಯು ಕೇಶ (ಕೂದಲು) ಗಳನ್ನೂ ಕಮಲಾಲಯಳು ಕಪಾಲವನ್ನೂ, ಜಗನ್ಮಾತೆಯು ಕೆನ್ನೆಗಳನ್ನೂ, ಸಂಪತ್ಪದೆಯು ಹೆಗಲುಗಳನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

೧೧. 'ಓಂ, ಶ್ರೀಂ, ಕಮಲನಾಸಿನ್ಯೈ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವು ನನ್ನ ಬೆನ್ನುಭಾಗವನ್ನೂ, 'ಓಂ, ಹ್ರೀಂ, ಶ್ರೀಂ, ಪದ್ಮಾಲಯಾಯೈ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವು ವಕ್ಷಸ್ಥಳವನ್ನೂ ಸರ್ವದಾ ಕಾಪಾಡಲಿ. ಶ್ರೀ ದೇವಿಯೇ, ನಿನಗೆ ವಂದಿಸುವೆನು. ನನ್ನ ಮೂಳೆಗಳನ್ನೂ, ತೋಳುಗಳನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸು.

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮೈಃ ನಮಃ ಪಾದೌ ಪಾತು ಮೇ ಸಂತತಂ ಚಿರಂ |

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ನಮಃ ಪದ್ಮಾಯೈ ಸ್ವಾಹಾ ಪಾತು ನಿತಂಬಕಂ || ೧೨ ||

ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೈಃ ಸ್ವಾಹಾ ಸರ್ವಾಂಗಂ ವಾತು ಮೇ ಸದಾ |

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೈಃ ಸ್ವಾಹಾ ಮಾಂ ಪಾತು ಸರ್ವತಃ ||

ಇತಿ ತೇ ಕಥಿತಂ ವತ್ಸ ಸರ್ವಸಂವತ್ಸರಂ ಪರಂ |

ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರದಂ ನಾಮ ಕವಚಂ ಪರಮಾದ್ಭುತಂ ೧೪ ||

ಗುರುಮುಖ್ಯಚಕ್ರ ವಿಧಿವತ್ ಕವಚಂ ಧಾರಯೇತ್ತು ಯಃ |

ಕಂಠೇ ವಾ ದಕ್ಷಿಣೇ ಬಾಹೌ ಸ ಸರ್ವವಿಜಯಿಾ ಭವೇತ್ || ೧೫ ||

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಗೃಹಂ ತಸ್ಯ ನ ಜಹಾತಿ ಕದಾಚನ |

ತಸ್ಯ ಛಾಯೇವ ಸತತಂ ಸಾ ಚ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ || ೧೬ ||

೧೨. 'ಓಂ, ಹ್ರೀಂ, ಶ್ರೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮೈಃ ನಮಃ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವು ಸರ್ವದಾ ನನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನೂ 'ಓಂ, ಹ್ರೀಂ, ಶ್ರೀಂ, ನಮಃ, ಪದ್ಮಾಯೈ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಪೃಷ್ಠಭಾಗವನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

೧೩. 'ಓಂ, ಶ್ರೀಂ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೈಃ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವು ನನ್ನ ಸಕಲಾವಯವಗಳನ್ನೂ, 'ಓಂ, ಹ್ರೀಂ, ಶ್ರೀಂ, ಕ್ಲೀಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೈಃ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವದಾ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

೧೪. ಎಲೈ ವತ್ಸ ದೇವೇಂದ್ರನೇ, ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತದವೂ, ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವೂ ಆದ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯ ಪ್ರದವೆಂಬ ಈ ಕವಚವನ್ನು ನಿನಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವೆನು.

೧೫. ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗುರುಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಕವಚವನ್ನು ಕಂಠದಲ್ಲಾಗಲೀ, ದಕ್ಷಿಣ ಬಾಹುವಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವವರು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜಯಿಗಳಾಗುವರು

೧೬. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಅವರ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಂದಿಗೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ನೆರಳಿನಂತೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಳು

ಇದಂ ಕವಚಮಜ್ಞಾ ತ್ವಾ ಭಜೇಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಸ ಮಂದಧೀಃ |

ತತಲಕ್ಷಪ್ರಜಾಪೇಪಿ ನ ಮಂತ್ರಃ ಸಿದ್ಧಿದಾಯಕಃ

|| ೧೭ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ದತ್ತಾ ತಸ್ಮೈ ಚ ಕವಚಂ ಮಂತ್ರಂ ನೈ ಪೋಡಶಾಕ್ಷರಂ |

ಸಂತುಷ್ಟಶ್ಚ ಜಗನ್ನಾಥೋ ಜಗತಾಂ ಹಿತಕಾರಣಂ

|| ೧೮ ||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ನಮೋ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ |

ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಚ ಕೃಪಯಾ ಚೇಂದ್ರಾಯ ಚ ಮಹಾಮುನೇ

|| ೧೯ ||

ಧ್ಯಾನಂ ಚ ಸಾಮವೇದೋಕ್ತಂ ಗೋಪನೀಯಂ ಸುಧುರ್ಲಭಂ |

ಸಿದ್ಧೈರ್ಮುನೀಂದ್ರೈರ್ದುಃಸ್ಪೃಷ್ಯಂ ಧ್ರುವಂ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಂ ಶುಭಂ || ೨೦ ||

೧೭ ಈ ಕವಚವನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಮಂದಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವನು ನೂರುಲಕ್ಷಬಾರಿ ಜಪಿಸಿದರೂ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದ ಬಾರದು.

೧೮. ನಾರಾಯಣ:--ಜಗನ್ನಾಥನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಕವಚ ವನ್ನನುಗ್ರಹಿಸಿ, ಜಗತ್ತಿಗೇ ಹಿತದಾಯಕವಾದ ಪೋಡಶಾಕ್ಷರಮಂತ್ರವನ್ನು ಪ ದೇಶಿಸಿದನು.

೧೯. 'ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ನಮೋ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ದಯಾಮಯನಾದ ಹರಿಯು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು.

೨೦. ಅತ್ಯಂತ ಗೋಪ್ಯವೂ, ಸಿದ್ಧರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೆ ದುರ್ಲಭವೂ, ಸಿದ್ಧಿದಾಯಕವೂ ಆಗಿ ಸಾಮವೇದೋಕ್ತವಾದ ಧ್ಯಾನಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಯಹೇಳಿದನು.

ಶ್ವೇತಚಂಪಕವರ್ಣಾಭಾಂ ಶತಚಂದ್ರಸಮಪ್ರಭಾಂ |
ವಹ್ನಿ ಶುದ್ಧಾಂಶುಕಾಧಾನಾಂ ರತ್ನಭೂಷಣಭೂಷಿತಾಂ || ೨೦ ||

ಈಷದ್ಧಾಸ್ಯ ಪ್ರಸನ್ನಾ ಸ್ಯಾಂಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕಾರಿಕಾಂ |
ಸಹಸ್ರದಲಪದ್ಮಸ್ಥಾಂ ಸ್ವಸ್ಥಾಂ ಚ ಸುಮನೋಹರಾಂ || ೨೧ ||

ಶಾಂತಾಂ ಚ ಶ್ರೀಹರೇಃ ಕಾತಾಂ ತಾಂ ಭಜೇಜ್ಜಗತಾಂ ಪ್ರಸೂಂ || ೨೨ ||

ಧ್ಯಾನೇನಾನೇನ ದೇವೇಂದ್ರೋ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಮನೋಹರಾಂ |
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಂಪೂಜ್ಯ ತಸ್ಯೈವ ಚ ಚೋಪಚಾರಾಂಸ್ತು ಷೋಡಶ || ೨೩ ||

ಸ್ತುತ್ವಾನೇನ ಸ್ತವೇನ್ನೈವ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣೇನ ವಾಸವ |
ನತ್ವಾ ನರಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಚ ಲಭಿಷ್ಯಸಿ ಚ ನಿರ್ವೃತಿಂ || ೨೪ ||

ಸ್ತವನಂ ತೃಣು ದೇವೇಂದ್ರ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಃ ಸುಖಪ್ರದಂ |
ಕಥಯಾಮಿ ಸುಗೋಪ್ಯಂ ಚ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ದುರ್ಲಭಂ || ೨೫ ||

೨೦-೨೨. ಬಿಳುಪಾದ ಸಂಪಿಗೆಯಂತಿರುವ ವರ್ಣದಿಂದಲೂ, ನೂರು ಚಂದ್ರರಿಗೆ ಸಮವಾದ ದೇಹಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ, ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ವರಿಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಟ್ಟು, ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು, ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನ ವದನಕಾಗಿ : ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹದಾಯಿನಿಯಾಗಿರುವ, ಸಹಸ್ರದಳ ಪದ್ಮವಾಸಿನಿಯೂ, ಮನೋಹರಳೂ, ಶಾಂತಳೂ, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕಾಂತಳೂ, ಜಗನ್ಮಾತೆಯೂ ಆದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು.

೨೩. ಎಲೈ ದೇವೇಂದ್ರನೇ? ಈ ಧ್ಯಾನಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಆ ದೇವಿಗೆ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸು

೨೪. ಎಲೈ ಇಂದ್ರನೇ, ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸಿ, ಆಕೆಯ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವೆ.

೨೫. ಸುಖದಾಯಕವೂ, ತ್ರಿಲೋಕದುರ್ಲಭವೂ, ಅತ್ಯಂತ ಗೋಪ್ಯವೂ ಆದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು.

|| ಸಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ವೇನಿ ತ್ವಾಂ ಸ್ತೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ನ ಕ್ಷಮಾಃ ಸ್ತೋತುಮಿಶ್ವರಾಃ |

ಖುದ್ಧೇರಗೋಚರಾಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂ ತೇಜೋರೂಪಾಂ ಸನಾತನೀಂ |

ಅನಿವಾರ್ಯಗುಣಾತ್ಮ್ಯಾಂ ಚ ಕೋವಾ ನಿರ್ವಕ್ತುಮಿಶ್ವರಃ || ೨೭ ||

ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮುಖಾಂ ನಿರಾಕಾರಾಂ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹವಿಗ್ರಹಾಂ |

ಸ್ತಾಮಿ ವಾಚ್ಮನಸಾಪಾರಾಂ ಕಿಂ ವಾಹಂ ಜಗದಂಬಿಕೇ || ೨೮ ||

ಪರಾಂ ಚತುರ್ಣಾಂ ವೇದಾನಾಂ ಪಾರಬೀಜಂ ಭವಾರ್ಣವೇ |

ಸರ್ವಸಸ್ಯಾಧಿದೇವೀಂ ಚ ಸರ್ವಾಸಾಮಪಿ ಸಂಪದಾಂ || ೨೯ ||

ಯೋಗಿನಾಂ ಚೈವ ಯೋಗಾನಾಂ ಜ್ಞಾನಾನಾಂ ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ತಥಾ |

ವೇದಾನಾಂ ವೈ ವೇದವಿದಾಂ ಜನನೀಂ ವರ್ಣಯಾಮಿ ಕಿಂ || ೩೦ ||

೨೭ ನಾರಾಯಣ:--ಎಲಾ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯೇ, ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮಳೂ, ವಾಚಾಮ (ಬುದ್ಧಿಗಿ) ಗೋಚರಳೂ, ತೇಜೋರೂಪಳೂ ಸನಾತನಿಯೂ ಆದ ನಿನ್ನನ್ನೂ ಈಶ್ವರಾದಿಗಳೇ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗದಿರುವಾಗ ನಾನು ಸ್ತುತಿಸಲಾವೆನೇ? ಸಕಲ ಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣಳಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರುತಾನೇ ಸ್ತುತಿಸಲು ಶಕ್ತರು?

೨೮. ಎಲಾ ಜಗದಂಬಿಕೆಯೇ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾರೂಪಿಣಿಯಾದ ನೀನು ವಸ್ತುತಃ ಪರಾಕಾರಳಾದರೂ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ವಿಗ್ರಹಧಾರಣೆ ಮಾಡುವೆ. ವಾಚ್ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಅಗೋಚರಳಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನೆಂತು ನುತಿಸಲಿ?

೨೯-೩೦. ಚತುರ್ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕದವಳೂ, ಸಂಸಾರಸಾಗರತಾರಕಳೂ ಸಕಲಸಸ್ಯಾಧಿದೇವತೆಯೂ, ಸರ್ವಸಂಪದಭಿವಾನಿನಿಯೂ, ಯೋಗಯೋಗಿಗಳಿಗೂ, ಜ್ಞಾನಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ, ವೇದ ವೇದಜ್ಞರಿಗೂ ಮಾತೆಯಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನೆಂತು ವರ್ಣಿಸಲಿ?

ಯಯೋ ವಿನಾ ಜಗತ್ಸರ್ವಮಬೀಜಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ಧ್ರುವಂ |
ಯಥಾ ಸ್ತನಂಧಯಾನಾಂ ಚ ವಿನಾ ಮಾತ್ರಾ ಸುಖಂ ಭವೇತ್ || ೩೧ ||

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಗತಾಂ ಮಾತಾ ರಕ್ಷಾಸ್ಥಾನತಿಕಾತರಾನ್ |
ವಯಂ ತ್ವಚ್ಚ ರಣಾಂಭೋಜೇ ಪ್ರಪನ್ನಾಃ ಶರಣಂ ಗತಾಃ || ೩೨ ||

ನಮಃ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಾಯೈ ಜಗನ್ಮಾತ್ರೇ ನಮೋ ನಮಃ |
ಜ್ಞಾನದಾಯೈ ಬುದ್ಧಿದಾಯೈ ಸರ್ವದಾಯೈ ನಮೋ ನಮಃ || ೩೩ ||

ಹರಿಭಕ್ತಿಪ್ರದಾಯಿನೈ ಮುಕ್ತಿದಾಯೈ ನಮೋ ನಮಃ |
ಸರ್ವಜ್ಞಾಯೈ ಸರ್ವದಾಯೈ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮೋ ನಮಃ || ೩೪ ||

ಕುಪುತ್ರಾಃ ಕುತ್ರಚೈತ್ಯಂತಿ ನ ಕುತ್ರಾಪಿ ಕುನಾತರಃ |
ಕುತ್ರ ಮಾತಾ ಪುತ್ರದೋಷಂ ತಂ ನಿಹಾಯ ಚ ಗಚ್ಛತಿ || ೩೫ ||

೩೧. ಸ್ತನ್ಯನಾಸನಾಡುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಂತು ಸುಖ
ವಿಲ್ಲವೋ ಅಂತೆಯೇ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೀಜರೂಪವಾದ ನೀನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಖಿಲ ಜಗತ್ತೂ
ನಿಷ್ಕಲವಾಗುವುದು.

೩೨. ಜಗನ್ಮಾತೆಯೇ ನೀನು ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಾತರರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು
ಕಾಪಾಡು. ನಾವು ನಿನ್ನ ಅಡಿದಾನರೆಯನ್ನು ನಂಬಿ ಶರಣುಹೊಕ್ಕಿದ್ದೇವೆ

೩೩. ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಎಲಾ ಜಗನ್ಮಾತೆಯೇ ನಿನಗೆ ನಮಿಸುವೆನು.
ಜ್ಞಾನ, ಬುದ್ಧಿ ಮುಂತಾದ ಸಕಲಾಭೀಷ್ಟವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ನಿನಗೆ ಅನಂತ
ವಂದನೆಗಳು.

೩೪. ಹರಿಭಕ್ತಿಪ್ರದಳೂ, ಮುಕ್ತಿದಾಯಕಳೂ, ಸರ್ವಜ್ಞಳೂ, ಸಕಲೇಷ್ಟಾರ್ಥ
ಸಿದ್ಧಿದಾಯಕಳೂ ಆದ ಎಲಾ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ನಿನಗೆ ನಮಿಸುವೆನು.

೩೫. ದುಷ್ಟಪುತ್ರರನೇಕರಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯವಿಲ್ಲದ
ದುಷ್ಟಮಾತೆಯರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವು. ಮಾತೆಗೆ ಅವಿಧೇಯನಾದ ಪುತ್ರನ
ದೋಷವು ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೀತು

ಸ್ವನಂಧಯೇಭ್ಯಾ ಇವ ಮೇ ಹೇ ಮಾತರ್ದೇಹಿ ದರ್ಶನಂ ।

ಕೃಪಾಂ ಕುರು ಕೃಪಾಸಿಂಧೋ ತ್ವನುಸ್ಮಾನ್ಭಕ್ತವತ್ಸಲೇ

|| ೩೬ ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಕಥಿತಂ ವತ್ಸ ಪದ್ಮಾಯಾಶ್ಚ ಶುಭಾವಹಂ ।

ಸುಖದಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಸಾರಂ ಶುಭದಂ ಸಂಪದಃ ಪ್ರದಂ

|| ೩೭ ||

ಇದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಮಹಾಪುಣ್ಯಂ ಪೂಜಾಕಾಲೇಚ ಯಃ ಪಠೇತ್ ।

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಗೃಹಂ ತಸ್ಯ ನ ಜಹಾತಿ ಕದಾಚನ

|| ೩೮ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶ್ರೀಹರಿಸ್ತಂ ಚ ತತ್ಪ್ರವಾಂತರಧೀಯತ ।

ದೇವೋ ಜಗಾನು ಕ್ಷೀರೋದಂ ಸುರೈಃ ಸಾರ್ಥಂ ತದಾಜ್ಞಯಾ

|| ೩೯ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

ನಾರದನಾರಾಯಣಸಂವಾದೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತವಕವಚ ಪೂಜಾಕಥನಂ

ನಾನು ವ್ಯಾಖ್ಯಂತಿತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೩೬. ಎಲಾ ಮಾತೆಯೇ, ಅಳುತ್ತಿರುವ ತೊಟ್ಟಿಲ ಶಿಶುವಿಗೆ ತಾಯಿಯು ದರ್ಶನ ಕೊಡುವಂತೆ ನೀನು ನನಗೆ ದರ್ಶನಕೊಡು. ಭಕ್ತವತ್ಸಲೆಯೇ, ಕರುಣಾ ನಾಗರಳೂ ಆದ ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ದಯೆತೋರು.

೩೭. ವತ್ಸ ದೇವೇಂದ್ರನೇ, ಸಕಲಸಂಪತ್ತುದವೂ, ಸಾರಭೂತವೂ, ಮೋಕ್ಷ ಸುಖದಾಯಕವೂ, ಶುಭಪ್ರದವೂ ಆದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವೆನು.

೩೮. ಮಹಾಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರ ಮನೆಯನ್ನು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

೩೯. ಶ್ರೀಹರಿಯು ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಇಂತು ಬುವದೇಶಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ಧಾನಹೊಂದಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಗಣಪತಿಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಮಂತ್ರಪೂಜಾದಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಪುಷ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರತಪಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ, ಸಕಲಸಂಪತ್ತದವಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕವಚ, ಸ್ತೋತ್ರ ಮಂತ್ರಾದಿ ಗಳನ್ನೂ, ಅಭೀಷ್ಟಿತ ವರವನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು.

—|| ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

|| ತ್ರಯೋವಿಂಶತಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ನಾರಾಯಣ ಉವಾಚ ||

ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಗುರುಣಾ ಸಾರ್ಥಂ ಸುರೈಸ್ಸಂಹೃಷ್ಟಮಾನಸಃ |
ಜಗಾಮ ಶೀಘ್ರಂ ಪದ್ಮಾಯೈ ತೀರಂ ಕ್ಷೀರಪಯೋನಿಧೇಃ ||
ಕವಚಂ ಚ ಗಲೇ ಬದ್ಧ್ವಾ ಸದ್ರಶ್ಚ ಗುಟಿಕಾನ್ವಿತಂ |
ಮನಸಾ ಸ್ತವನಂ ದಿವ್ಯಂ ಸ್ಮಾರಂ ಸ್ಮಾರಂ ಪುನಃ ಪುನಃ || ೧ ||

ತೇ ಸರ್ವೇ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಾಶ್ಚ ತುಷ್ಟುವುಃ ಕಮಲಾಲಯಾಂ |
ಸಾಶ್ರುನೇತ್ರಾಶ್ಚ ದೀನಾಶ್ಚ ಭಕ್ತಿನಮ್ರಾತ್ಮಕಂಧರಾಃ || ೨ ||

ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ನಾರಾಯಣ:—ಇತ್ತ ಸಂತುಷ್ಟಾಂತರಂಗನಾದ ಇಂದ್ರನು ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಮತ್ತು ವೇವತಿಗಳೊಡಗೂಡಿ, ರತ್ನಮಣಿಗಳನ್ನು ಪೋಣಿಸಿರುವ ಕವಚವನ್ನು ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರತೀರಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

೨ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲದೇವತೆಗಳೂ ಭಕ್ತಿಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ತಲೆಬಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದಬಾಷ್ಪವನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತ ಬಹಳ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದರು.

ಸಾ ತೇಷಾಂ ಸ್ತವನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸದ್ಯಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬಭೂವ ಹ |

ಸಹಸ್ರದಲಪದ್ಮಸ್ಥಾ ಶತಚಂದ್ರಸಮಪ್ರಭಾ

|| ೩ ||

ಜಗದ್ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಸುಪ್ರಭಯಾ ಜಗನ್ಮಾತ್ರಂ ಯಯೌ ಮುನೇ |

ತಾನುವಾಚ ಜಗದ್ಧಾತ್ರೀ ಹಿತಂ ಸಾರಂ ಯಥೋಚಿತಂ

|| ೪ ||

|| ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರುವಾಚ ||

ವತ್ಸಾ ನೇಚ್ಛಾಮಿ ವೋ ಗೇಹಾನ್ಗಂತುಂ ನೈವಂ ಕ್ಷಮಾಧುನಾ |

ಭ್ರಷ್ಟಾನ್ದೋಷಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಸಾದ್ವಿಭೇಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪತಃ

|| ೫ ||

ಪ್ರಾಣಾ ಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಶತ್ವತ್ಪ್ರತಾಧಿಕಂ ಪ್ರಿಯಾಃ |

ವಿಪ್ರದತ್ತಂ ಚ ಯತ್ಕಿಂಚಿದುಪಜೀವ್ಯಂ ಸದೈವ ಚ

|| ೬ ||

೩. ಅವರ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಶತಚ್ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಮುಖಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಸಹಸ್ರದಳ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಾದಳು.

೪. ಎಲೈ ನಾರದಮಹರ್ಷಿಯೇ, ತೇಜೋಮಯಳಾದ ಯಾವ ದೇವಿಯ ನಿಖಿಲ ಜಗತ್ತನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವಳೋ, ಯಾರಿಂದ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಜೀವಿಸಿರುವುದೋ ಅಂಥ ಜಗನ್ಮಾತೆಯು ಆ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕುರಿತು ಹಿತವೂ ಸಾರವೂ ಆ ಕೆಲವು ಉಚಿತ ನುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿದಳು.

೫. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ:—ಪುತ್ರರೇ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಲು ಈಗ ನಾನು ಶಕ್ತಳಾಗಿಲ್ಲ. ದೂರ್ವಾಸರ ಶಾಪದಿಂದ ನೀವು ಭ್ರಷ್ಟರಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಅವರ ಶಾಪಭೀತಳಾಗಿದ್ದೇನೆ.

೬. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತಲೂ ಪ್ರಿಯರಾದವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಏನನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸುವರೋ ಅದರಿಂದ ನಾನು ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗುತ್ತೇನೆ.

ವಿಷ್ಣು ಬ್ರುವಂತು ನಾಂ ತುಷ್ಠಾ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಭವದಾಜ್ಞಯಾ |
ನ ಮೇ ಪೂಜಾಂ ಧ್ರುವಂ ಕರ್ತುಂ ಕ್ಷಮಾಸ್ತೇ ಚ ತಪಸ್ವಿನಃ || ೭ ||

ಗುರುಭಿರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರ್ದೇವೈರ್ಭಿಕ್ಷುಭಿರ್ವೈಷ್ಣವೈಸ್ತಥಾ |
ಯದ್ಯಭಾಗ್ಯಂ ಭವೇದ್ಧೀನಾತ್ತೇ ಶಪ್ತಾಃ ಸಂತಿ ತೈಸ್ಸದಾ || ೮ ||

ನಾರಾಯಣಶ್ಚ ಭಗವಾನ್ಪಿಭೇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪತಃ |
ಸರ್ವಬೀಜಂ ಚ ಭಗವಾನ್ಸರ್ವೇಶಶ್ಚ ಸನಾತನಃ || ೯ ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾಃ |
ಆಜಗ್ಮುಃ ಸಸ್ಮಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಜ್ವಲಂತೋ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸಾ || ೧೦ ||

ಅಂಗಿರಾಶ್ಚ ಪ್ರಚೇತಾಶ್ಚ ಕ್ರತುಶ್ಚ ಭೃಗುರೇವ ಚ |
ಪುಲಹಶ್ಚ ಪುಲಸ್ತ್ಯಶ್ಚ ಮರೀಚಿಶ್ಚಾತ್ರಿರೇವ ಚ || ೧೧ ||

೭. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನನಗೆ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದರೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರುವೆನು ಆ ತಪಸ್ವಿಗಳು ನನಗೆ ಯಾವ ಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಮಾಡ ಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ.

೮. ಯಾರಾದರೂ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಾಗಲೀ, ಗುರುಗಳಿಗಾಗಲೀ, ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗಾಗಲೀ, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಿಗಾಗಲೀ ಅವಮಾನಗೊಳಿಸಿದರೆ ಅವರ ಶಾಪಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಡುವರು.

೯. ಜಗತ್ಕಾರಣನೂ, ಸರ್ವೇಶ್ವರನೂ, ಅನಾದಿಯೂ ಆದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನೂ ಕೂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತಾನೆ.

೧೦. ಎಲೈ ನಾರದನೇ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾಡಿದ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರಸನ್ನರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಮ್ಮ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಬೆಳಗುತ್ತ ಮುಂದಸ್ಥಿತರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು.

೧೧. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಂಗಿರಸ್ಸು, ಪ್ರಜೇತಸ್ಸು, ಕ್ರತು, ಭೃಗು, ಪುಲಹ, ಪುಲಸ್ತ್ಯ, ಮರೀಚಿ, ಅತ್ರಿ ಮುಂತಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿದ್ದರು.

ಸನಕಶ್ಚ ಸನಂದಶ್ಚ ತೃತೀಯಶ್ಚ ಸನಾತನಃ |

ಸನತ್ಕುಮಾರೋ ಭಗವಾನೃಷ್ಣಾನಾ ರಾಯಣಾತ್ಮಕಃ || ೧೨ ||

ಕಪಿಲಶ್ಚಾ ಸುರಿಶ್ಚೈವ ವೋಢುಃ ಪಂಚಶಿಖಸ್ತಥಾ |

ದೂರ್ವಾಸಾಃ ಕಶ್ಯಪೋಽಗಸ್ತೋ ಗೌತಮಃ ಕಣ್ವ ಏವ ಚ || ೧೩ ||

ಔರ್ವಃ ಕಾತ್ಯಾಯನಶ್ಚೈವ ಕಣಾದಃ ಪಾಣಿನಿಸ್ತಥಾ |

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯೋ ಲೋಮಶಶ್ಚ ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಗವಾನ್ಸ್ವಯಂ || ೧೪ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಿವಿಧೈರ್ದ್ರವ್ಯೈಃ ಪೂಜಯಾಮಾಸುರೀಶ್ವರೀಂ |

ದೇವಾಶ್ಚಾರಣ್ಯ ನೈವೇದ್ಯೈರುಪಹಾರೇಣ ಭಕ್ತಿತಃ || ೧೫ ||

ಸ್ತುತ್ವಾ ಮುನೀಂದ್ರಾಸ್ತಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚಕ್ರಾರಾಧನಂ ಮುದಾ |

ಆಗಚ್ಛ ದೇವಭವನಂ ಮರ್ತ್ಯಂ ಚ ಜಗದಂಬಿಕೇ || ೧೬ ||

೧೨ ಸನಕಸನಂದರೂ, ಸನಾತನನೂ, ನಾರಾಯಣಸಂಭೂತನಾದ ಸನತ್ಕುಮಾರನೂ ಆ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿದ್ದರು.

೧೩-೧೪. ಕಪಿಲ, ಆಸುರಿ, ವೋಢು, ಪಂಚಶಿಖ, ದೂರ್ವಾಸ, ಕಶ್ಯಪ. ಅಗಸ್ತ್ಯ, ಗೌತಮ, ಕಣ್ವ, ಔರ್ವ, ಕಾತ್ಯಾಯನ, ಕಣಾದ, ಪಾಣಿನಿ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ಲೋಮಶ ಮತ್ತು ವಸಿಷ್ಠನೇ ಮುಂತಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದರು.

೧೫. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲರೂ ವಿವಿಧ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದರು. ದೇವತೆಗಳೂ ಕೂಡ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಕಂದಮೂಲಫಲಾದಿಗಳನ್ನು ಉಪಹಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು.

೧೬. ಆ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರೆಲ್ಲರೂ ಆ ದೇವಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, 'ಎಲಾ ಜಗನ್ಮಾತೆಯೇ ನೀನು ದೇವಲೋಕಕ್ಕೂ, ಭೂಲೋಕಕ್ಕೂ ಬಂದು ನೆಲೆಸು' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು.

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾನುನಾಚ ಜಗತ್ಪ್ರಸೂಃ |

ಪರಿತುಷ್ಟಾ ಗಾಮುಕೇ ಚ ನಿರ್ಭಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಜ್ಞಯಾ

|| ೧೭ ||

|| ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರುವಾಚ ||

ಗೃಹಾನ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ದೇವಾನಾಂ ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಚಾಜ್ಞಯಾ ದ್ವಿಜಾಃ |

ಯೇಷಾಂ ಗೇಹಂ ನ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಶೃಣುಧ್ವಂ ಭಾರತೇಷು ಚ

|| ೧೮ ||

ಸ್ಥಿರಾ ಪುಣ್ಯವತಾಂ ಗೇಹೇ ಸುನೀತಿಸಥನೇದಿನಾಂ |

ಗೃಹಸ್ಥಾನಾಂ ಸ್ಪೃಶಾಣಾಂ ವಾ ಪುತ್ರವತ್ಪಾಲಯಾಮಿ ತಾನ್

|| ೧೯ ||

ಯಂ ಯಂ ರುಷ್ಣೋ ಗುರುರ್ದೇವೋ ಮಾತಾ ತಾತಶ್ಚ ಬಾಂಧವಾಃ |

ಅತಿಥಿಃ ಪಿತೃಲೋಕಶ್ಚ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ

|| ೨೦ ||

ಮಿಥ್ಯಾವಾದೀ ಚ ಯಃ ಶಶ್ವದನಧ್ಯಾಯಾ ಚ ಯಃ ಸದಾ |

ಸತ್ಪ್ರಹೀನಶ್ಚ ದುಶ್ಮೀಲೋ ನ ಗೇಹಂ ತಸ್ಯ ಯಾಮ್ಯಹಂ

|| ೨೧ ||

೧೭. ಜಗನ್ಮಾತ್ರೆಯು ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ ನಿರ್ಭಯದಿಂದ ದೇವಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲನುವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಳು.

೧೮. ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ:—ಎಲೈ ವಿಪ್ರವರ್ಯರೇ ನಿಮ್ಮ ಅನುಜ್ಞೆಯಂತೆ ದೇವಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನು. ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವೆನು, ಕೇಳಿರಿ

೧೯. ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನರೂ, ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳೂ ಆದ ಗೃಹಸ್ಥರ ಮತ್ತು ರಾಜರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿ ಅವರನ್ನು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕಾಪಾಡುತ್ತೇನೆ.

೨೦. ಗುರುಗಳು, ದೇವತೆಗಳು, ತಂದೆತಾಯಿಯರು, ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು, ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರು ಮತ್ತು ಪಿತೃದೇವತೆಗಳು ಯಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕುಪಿತರಾಗಿರುವರೋ ಅವರ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

೨೧. ಯಾರು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡದೆ, ಸರ್ವದಾ ಸುಳ್ಳುನುಡಿಯಾಡುವರೋ, ಯಾರು ದುರಾಚಾರಪರರೂ, ಸತ್ಪ್ರಹೀನರೂ ಆಗಿರುವರೋ ಅವರ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯಹೀನಃ ಸ್ಥಾಪ್ಯಹಾರೀ ಮಿಥ್ಯಾಸಾಕ್ಷ್ಯಪ್ರದಾಯಕಃ |
ವಿಶ್ವಾಸಘ್ನಃ ಕೃತಘ್ನೋ ಯೋ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ || ೨೨ ||

ಚಿಂತಾಗ್ರಸ್ತೋ ಭಯಗ್ರಸ್ತಃ ಶತ್ರುಗ್ರಸ್ತೋಽತಿಪಾತಕೀ |
ಮುಣಗ್ರಸ್ತೋಽತಿಕೃಪಣೋ ನ ಗೇಹಂ ಯಾಮಿ ಪಾಪಿನಾಂ || ೨೩ ||

ದೀಕ್ಷಾಹೀನಶ್ಚ ಶೋಕಾರ್ತೋ ಮಂದಭೀಃ ಸ್ತ್ರೀಜಿತಃ ಸದಾ |
ನ ಯಾಮ್ಯಪಿ ಕದಾ ಗೇಹಂ ಪುಂಶ್ಚ ಲ್ಯಾಃ ಪತಿಪುತ್ರಯೋಃ || ೨೪ ||

ಯೋ ದುರ್ನಾಕುಲಹಾವಿಷ್ವಃ ಕಲಿಃ ಶಶ್ವದ್ಯದಾಲಯೇ
ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಧಾನಾ ಗೃಹೇ ಯಸ್ಯ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ || ೨೫ ||

ಯತ್ರ ನಾಸ್ತಿ ಹರೇಃ ಪೂಜಾ ತದೀಯ ಗುಣಕೀರ್ತನಂ |
ನೋತ್ಸುಕಸ್ತತ್ಪ್ರಶಂಸಾಯಾಂ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ || ೨೬ ||

೨೨. ಆಡುವಿಟ್ಟ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವವರ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳುಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳುವವರ, ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕರ ಮತ್ತು ಉಪಕಾರಸ್ಮರಣೆಯಿಲ್ಲದವರ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಕಾಲಿಡುವುದಿಲ್ಲ

೨೩. ಚಿಂತಾಭಯಗಳಿಂದಲೂ, ಮುಣಶತ್ರುಗಳಿಂದಲೂ ನೀಡಿತನಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಪಾತಕಿಯೂ, ಕೃಪಣನೂ ಆದವನ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ

೨೪. ದೀಕ್ಷಾರಹಿತನೂ, ಶೋಕಪೀಡಿತನೂ, ಮಂದಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನೂ. ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಅಧೀನನಾದವನೂ, ವೇಶ್ಯಪತಿಯೂ, ವೇಶ್ಯಾಪುತ್ರನೂ ಆದವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆಲೆಸುವುದಿಲ್ಲ

೨೫. ಯಾರು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಟ್ಟಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವರೋ, ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಾ ಕಲಹವಾಗುತ್ತಿರುವುದೋ, ಹೆಂಗಸು ಯಾರ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿರುವಳೋ, ಅವರ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

೨೬. ಎಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪೂಜೆಯೂ ಗುಣಕೀರ್ತನೆಗಳೂ, ಸ್ತೋತ್ರ ಭಜನೆಗಳೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಕಾಲಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧೌತಸಾದಶಾಯಿಯಾ ಯೋ ನಗ್ನಃ ಶೇತೇತಿನಿದ್ರಿತಃ |
ಸಂಧ್ಯಾಶಾಯಿಯಾ ದಿನಾಶಾಯಿಯಾ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ || ೩೨ ||

ಮೂರ್ಧ್ನಿ ತೈಲಂ ಪುರೋ ದತ್ವಾ ಯೋಽನ್ಯದಂಗಮುಪಸ್ಪೃಶೇತ್ |
ದದಾತಿ ಪಶ್ಚಾದ್ಗತ್ತೇ ವಾ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ || ೩೩ ||

ದತ್ವಾ ತೈಲಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಗಾತ್ರೇ ವಿಣ್ಮೂತ್ರಂ ಯಃ ಸಮುತ್ಸೃಜೇತ್ |
ಪ್ರಣಮೇದಾಹರೇತ್ಪುಷ್ಪಂ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ || ೩೪ ||

ತೃಣಂ ಭಿನತ್ತಿ ನಖರೈರ್ನಖರೈರ್ವಿಲಿಖೇನ್ಮಹೀಂ |
ಗಾತ್ರೇ ಸಾಧೇ ಮಲಂ ಯಸ್ಯ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ || ೩೫ ||

ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವೃತ್ತಿಂ ಸುರಸ್ಯ ಚ |
ಯೋ ಹರೇಜ್ಞಾನಶೀಲಶ್ಚ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ || ೩೬ ||

೩೨. ಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯದೆಯೂ, ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿಯೂ ಯಾರು ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವರೋ, ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಹಗಲುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರು ನಿದ್ರೆಮಾಡುವರೋ ಅವರ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

೩೩. ಯಾರು ಮೊದಲು ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಇತರ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡುವರೋ, ಅಥವಾ ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಮೈಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವರೋ ಅಂಥವರ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಕಾಲಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

೩೪. ತಲೆಗೂ ಮೈಗೂ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಮಲಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವವರ, ಅಥವಾ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ತಂದರ್ಪಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವವರ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

೩೫. ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವವರ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಗೆರೆಯೆಳೆಯುವವರ, ಮತ್ತು ಕೊಳಕಾದ ಕೈಕಾಲುಗಳುಳ್ಳವರ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

೩೬. ತಾನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಾಗಲೀ ದಾಸಮಾಡಿರುವ ದೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವಹರಿಸುವವನು ಜ್ಞಾನಿಯಾದರೂ ಅವನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಾನಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕನ್ಯಾನ್ಮನೇದವಿಕ್ರೇತಾ ನರಘಾತೀ ಚ ಹಿಂಸಕಃ |

ನರಕಾಗಾರಸದೃಶಂ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ

|| ೨೭ ||

ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಗುರುವತ್ನೀಂ ಗುರುಂ ಸುತಂ |

ಅನಾಥಾಂ ಭಗಿನೀಂ ಕನ್ಯಾಮನನ್ಯಾಶ್ರಯಾಬಾಂಧವಾನ್

|| ೨೮ ||

ಕಾರ್ಪಣ್ಯಾದ್ಯೋ ನ ಪುಷ್ಪಾತಿ ಸಂಚಯಂ ಕುರುತೇ ಸದಾ |

ತದ್ಗೇಹಾನ್ಮರಕಾಗಾರಾನ್ಯಾಮಿ ತಾನ್ಮ ಮುನೀಶ್ವರಾಃ

|| ೨೯ ||

ದಶನಂ ವಸನಂ ಯಸ್ಯ ಸಮಲಂ ರೂಕ್ಷಮಸ್ತಕಂ |

ಏಕೃತೌ ಗ್ರಾಸಹಾಸೌ ಚ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ

|| ೩೦ ||

ಮೂತ್ರಂ ಪುರೀಷಮುತ್ಪ್ರೇಜ್ಯ ಯಸ್ತತ್ಪ್ರತ್ಯತಿ ಮಂದಭೀಃ |

ಯಃ ಶೇತೇ ಸ್ನಿಗ್ಧಪಾದೇನ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ

|| ೩೧ ||

೨೭. ಹಣದ ಸಂಗಾಗಿ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನೂ, ಅನ್ನ ಮತ್ತು ನೇದವನ್ನೂ ಮಾರುವ ಲೋಭಿಯ ಮನೆಗೂ, ಸರಿಯಿರದ ನರಕಸದೃಶವಾದ ಮನೆಗೂ ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

೨೮-೨೯ ಯಾರು ಅತಿಲೋಭಿಯಿಂದ, ತಂದೆತಾಯಿಯರನ್ನೂ ಹೆಂಡತಿ ಯನ್ನೂ, ಗುರುವಿನ ಪತ್ನೀಪುತ್ರರನ್ನೂ, ಗುರುವನ್ನೂ, ತನ್ನ ಮಗನನ್ನೂ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಸಹೋದರಿಯನ್ನೂ, ಮಗಳನ್ನೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲದ ಬಾಂಧವರನ್ನೂ ಪ್ರೋಷಿಸದೆ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸುವನೋ ಅಂಧವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನೆಲೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

೩೦. ಯಾರ ಹಲ್ಲುಗಳು, ಮತ್ತು ಧರಿಸುವ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಕೊಳಕಾಗಿರುವುವೋ, ಯಾರು ತಲೆಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾರ ಊಟ ಉಪಚಾರಗಳೂ, ಸುಖಕುತೋಷಗಳೂ ಲೋಕನಿಲಕ್ಷಣವಾದುದೋ ಅಂಧವರ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಕಾಲಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

೩೧. ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಮಾಡದಂತಹ ಅದನ್ನು ಸೋಡುವ ಮೂರ್ಖನ, ಮತ್ತು ಕಿಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಒಳೆದುಕೊಂಡು ಮಲಗುವವನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಯತ್ಕರ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಾಹೀನಂ ಕುರತೇ ಮೂಢಧೀಃ ಶತಃ |

ಸ ಪಾಪೀ ಪುಣ್ಯಹೀನಶ್ಚ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ

|| ೩೭ ||

ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೋಪಜೀವೀ ಚ ಗ್ರಾಮಯಾಜೀ ಚಿಕಿತ್ಸಕಃ |

ಸೂಪಕೃದ್ಧೇವಲಶ್ಚೈವ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ

|| ೩೮ ||

ವಿನಾಹಂ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಂ ವಾ ಯೋ ನಿಹಂತಿ ಚ ಕೋಪತಃ |

ದಿನಾ ನೈಘ್ನನಕಾರೀ ಯೋ ಯಾಮಿ ತಸ್ಯ ನ ಮಂದಿರಂ

|| ೩೯ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಾ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರಂತರ್ಧಾನಂ ಜಗಾಮ ಹ |

ದದೌ ದೃಷ್ಟಿಂ ಚ ದೇವಾನಾಂ ಗೃಹೇ ಮರ್ತ್ಯೇ ಚ ನಾರದ

|| ೪೦ ||

ತಾಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಮುನಯಶ್ಚ ಮುದಾನ್ವಿತಾಃ |

ಪ್ರಜಗ್ಮುಃ ಸ್ವಾಲಯಂ ಶೀಘ್ರಂ ಶತ್ರುತ್ಯಕ್ತಂ ಸುಹೃದ್ಭೃತಂ

|| ೪೧ ||

೩೭. ಯಾವ ಮೂರ್ಖನು ದಕ್ಷಿಣಾರಹಿತವಾದ ಕರ್ಮಮಾಡುವನೋ ಪುಣ್ಯಹೀನನಾದ ಆ ಪಾಪಿಯ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

೩೮. ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಜೀವಿಸುವವನೂ, ಗ್ರಾಮಪುರೋಹಿತನೂ, ವೈದ್ಯನೂ, ಆಡಿಗೆಮಾಡುವವನೂ, ಪೂಜಾರಿಯೂ ಆದವರ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಾನು ನೆಲೆಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

೩೯. ಯಾರು ಕೋಪದಿಂದ ವಿನಾಹವನ್ನೂ, ಧರ್ಮಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸುವರೋ, ಯಾರು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸಹವಾಸಮಾಡುವರೋ ಅವರ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಾನಿರುವುದಿಲ್ಲ.

೪೦. ಒಳಗೆ ಹೇಳಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿದಳು. ಅಲ್ಲದೆ ದೇವತೆಗಳ ಮತ್ತು ಮುನಿಜರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಕಟಾಕ್ಷವನ್ನು ಬೀರಿದಳು.

೪೧. ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ, ಮುನಿಗಳೂ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ವಂದಿಸಿ. ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ರತ್ನರಹಿತವೂ, ಮಿತ್ರಸಹಿತವೂ ಆದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು.

ನೇದುರ್ದುಂದುಭಯಃ ಸ್ವರ್ಗೇ ಬಭೂವುಃ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಯಃ |
ಸ್ರಾಪ್ತುದೇವಾಃ ಸ್ವರಾಜ್ಯಂ ಚ ನಿಶ್ಚಲಾಂ ಕಮಲಾಂ ಮುನೇ || ೪೨ |

ಇತ್ಯೇವಂ ಕಥಿತಂ ವತ್ಸ ಲಕ್ಷ್ಮೀಚರಿತಮುತ್ತಮಂ |
ಸುಖದಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಸಾರಂ ಕಿಂ ಪುನಃ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ || ೪೩ |

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾವುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ
ನಾರದನಾರಾಯಣ ಸಂವಾದೇ ಗಣಪತೀರ್ಗಜಾಸ್ಯತ್ಸಕಾರಣ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಬ್ರಾಹ್ಮಣವಿರೋಧಾದಿಲಕ್ಷ್ಮೀಚರಿತ್ರಕಥನಂ
ನಾಮ ತ್ರಯೋವಿಂಶತಿನೋಽಧ್ಯಾಯಃ

೪೨. ಆಗ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ದುಂದುಭಿಧ್ವನಿಯೂ, ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯೂ ಆಯಿತು
ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೂ, ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸಂಪತ್ತೂ ದೊರೆಯಿತು.

೪೩. ವತ್ಸ ನಾರದನೇ, ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯನು
ಹೇಳಿದೆನು. ಅತ್ಯಂತಸಾರಭೂತವಾದ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಸುಖವು
ಮೋಕ್ಷವೂ ದೊರೆಯುವುದು. ಇನ್ನು ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಬಹುದು
ಸುತ್ತೀಯೆ?

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾವುರಾಣದ ಗಣಪತಿಖಂಡದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಚರಿತ್ರೆ
ಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು
ಮುಗಿದುದು.

ಇಷ್ಟೈಶ್ವರಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಇಂದ್ರಾದಿ ಸಕಲ ವೇವರ್ತಿಗಳ ಸ್ತುತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚು ಪುತ್ಯಕ್ಷಳಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಶಾಸನವ್ರಭಾವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅನುಜ್ಞೆಯಾದರೆ ತಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಲಿಯುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸನೇಕರು ಮಹರ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಆಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ತುಷ್ಟಿಬಡಿಸಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವ್ರಸನ್ನಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು ಆಗ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ತಾನು ಬಂಧವರಿಗೆ ವ್ರಸನ್ನಳಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸಂವತ್ಸರವಿತ್ತಳು ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳೂ, ಸುರ್ವರೂ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಸಂಕಲ್ಪವು ಏನೆಂದು ಸುಖವಾಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥರತ್ನ ಮಾಲಾ

ಸಂಖ್ಯೆ—೫೦

ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಮಹಾಪುರಾಣಂ

(ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಸಹಿತ)

ಸಂಚಿಕೆ ೫

ಅನುವಾದಕ :

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾನ್
ಜಿಟ್ಟದಪುರದ ಸುಬ್ರಾಯರ ಮಗ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ,
ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತ,
ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ಮೈಸೂರು.

ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ಪ್ರೆಸ್,

ಮೈಸೂರು.

೧೯೫೦

ಮು ನ್ನು ಡಿ

ಗಣಪತಿಬಂಡದ ಈ ಪ್ರಧಾನ ಸಂವುಟದಲ್ಲಿ ಷಣ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಗಣಪತಿಯ ಅವತಾರವು (ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ) ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಷಣ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಗಣಪತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಅಯೋನಿಜರು ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಕನಾದ ಶಿವನು ದೇವತೆಗಳ ನೋರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸತಿಯೊಡನೆ ಸಂಭೋಗವನ್ನು ತೊರೆದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಬಿದ್ದ ತೇಜಸ್ವಿನ ಬಿಂದುವನ್ನು ಹೊರಲಾರದೆ ಭೂದೇವಿಯು ಅಗ್ನಿ ದೇವನಿಗೂ, ಅಗ್ನಿ ದೇವನು ಶರವಣ (ಲಾಳದಗುತ್ತಿ) ಕ್ಯಾ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಆನಿರ್ಭವಿಸಿದ ಷಣ್ಮುಖನನ್ನು ಕೃತ್ತಿಕೆಯರು ತಮ್ಮ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಪಾಲಿಸಿ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು. ಅನಂತರ ಷಣ್ಮುಖನು ದೇವತೆಗಳ ಸೇನಾನಿಯಾದನು.

ಶಿವನ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ, ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳಾದಳು. ಶ್ರೀಹರಿಯು ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರ ರತಿಗೃಹದ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಶಿವನ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತನಾದನು. ಅವನೇ ಗಣಪತಿಯೆನಿಸಿದನು. ಬಾಲಗಣಪತಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಶನೈಶ್ಚರನು ಬಂದಾಗ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಬಿದ್ದು ಗಣಪತಿಯ ರುಂಡವು ಕತ್ತರಿಸಿಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಆನೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು ಗಣಪತಿಯ ಮುಂಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವನು ಗಜಾನನನಾದನು.

ಈ ರೀತಿ ಷಡಾನನ ಗಜಾನನರ ಇತಿಹಾಸವು ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ ಲೋಕ ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಇತರರಿಗೆ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ರೀತಿ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಕರನಾದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ವ್ರತನಿಯಮಾದಿಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ.

ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ ಸ್ತ್ರೀಲೋಲುಪತಿಯಿಂದಲೂ ಮದಿಸಿದ್ದ ದೇವೇಂದ್ರನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಸಂಪದ್ಭ್ರಷ್ಟನಾದನು. ಕಳೆದುಹೋದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪುನಃ ವಡೆಯಲು ಇಂದ್ರನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಭಕ್ತಿವಿನಯಾದಿಗಳು ಶ್ರೀಯಸ್ಸಿಗೆ ಸಾಧನವೆಂದೂ, ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾದ ಮಹಾಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಸಿ ಜನಸ್ತೋಮಕ್ಕೆ ಮಹದುಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪರಮೋದಾರಿಗಳೂ, ವಿದ್ವದಭಿಮಾನಿಗಳೂ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರರೂ ಆದ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಜ್ಞಾನುರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಬಹದ್ದೂರ್, ಜಿ. ಸಿ. ಬಿ., ಜಿ. ಸಿ. ಎಸ್. ಐ., ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳವರು ಬಂಧುಮಿತ್ರಕಕತ್ರಾದಿಗಳೊಡನೆ ಚಿರಕಾಲ ಸುಖವಾಗಿದ್ದು ಧರ್ಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಲೆಂದು ಮಹಾಗಣಪತಿಯನ್ನು ವಾರ್ಧಿಸುವ,

ವಿರೋಧಿ ಸಂ|| ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ }
ಶೂರ್ಣಮಾ ಶುಕ್ರವಾರ. }

ಅನುವಾದಕ,

ಬೆಟ್ಟದಪುರದ ಸುಬ್ರಾಯರ ಮಗ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.

ಗಣಪತಿಖಂಡದ ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ.

ವಿಷಯ.

ಪುಟ.

ಒಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ-ಪರಶಿವನೊಡನೆ ಆಕೆಯ ಸಮಾಗಮ-ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಯ ಸಮಾಗಮ ಮಾಡಿದಾಗ ಗರ್ಭೋತ್ಪತ್ತಿಯಾಗದಂತೆ ದೇವತೆಗಳು ವಿಘ್ನಮಾಡಿದುದು-ಆಗ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಶಿವನ ನೀರ್ಯದಿಂದ ಪುಣ್ಯಖನ ಅನಂತರವಾದುದು.

1-11

ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಗರ್ಭೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ವಿಘ್ನಮಾಡಿದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟುದು-ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದುದು-ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಪುತ್ರರಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ದುಃಖವುಂಟಾದುದು.

12-20

ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದುದು-ಆ ವ್ರತದ ಫಲನಿರೂಪಣೆ.

21-30

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ವ್ರತೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ವ್ರತಾಚರಣೆಯ ಕ್ರಮನಿರೂಪಣೆ.

31-49

ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ವ್ರತದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವಿಕೆ-ಶಿವನು ತಪಸ್ವಿಗಾಗಿ ಏಕಾಂತಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

50-58

ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಸ್ವರೋಪಶಾಯಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಶಿವನ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಲು ಅವಳಿಗೆ ಇತ್ತದ್ದು.

59-83

ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಪುಣ್ಯಕವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿದುದು-ವ್ರತ ಪೂರ್ಣವಾಗಲು ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮೂರ್ಛಗೊಂಡುದು-ದೇವತೆಗಳು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದುದು-

ಪಾರ್ವತಿಯ ಉತ್ತರ-ವಿಷ್ಣುವು ಧರ್ಮಪರಿಪಾಲನೆಯು ಪ್ರಧಾನವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದುದು-ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಉಪದೇಶಮಾಡಿದುದು- ಪಾರ್ವತಿಯು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದುದು.

84-114

ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಶ್ರೀಹರಿಯು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ವರದಾನ ಮಾಡಿದುದು-ಪುನಃ ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಸಮಾಗಮ ಮಾಡಿದಾಗ ವಿಷ್ಣುವು ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಗರ್ಭವಿಘ್ನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದುದು-ಆಗ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಶಿವನ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯು ಅವತಾರಮಾಡಿದುದು.

115-134

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ವಿಷ್ಣುವು ಅಂತರ್ಧಾನಹೊಂದಲು ಪಾರ್ವತಿಯು ಅವನನ್ನು ದುಡುಕುವಿಕೆ-ವಿಷ್ಣುವು ಶಿವನ ವೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಶಿಶುವಾಗಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಡುಕ್ಕಿರುವನೆಂದು ಅಶರೀರವಾಣಿಯಾಗುವಿಕೆ-ಪಾರ್ವತಿಯು ಗೃಹಾಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಬಾಲಗಣೇಶನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವಿಕೆ.

135-144

ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರು ಪುತ್ರಜನ್ಮಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಆಗಣಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದುದು- ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಶಿವನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ತೆರಳಿದುದು

145-155

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಬಾಲಗಣೇಶನನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡಿ ಹೋಗಲು ಬಂದ ಶನೈಶ್ವರನು ಅಧೋಮುಖನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ-ಪಾರ್ವತಿ ಮತ್ತು ಶನೈಶ್ವರನ ಸಂಭಾಷಣೆ.

156-164

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :-

ಪಾರ್ವತಿಯ ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ಶನೈಶ್ವರನು ಗಣೇಶನನ್ನು ನೋಡುವಿಕೆ-ಗಣೇಶನ ಮಸ್ತಕವು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬೀಳುವಿಕೆ-ದೇವತೆಗಳು ಗಂಡಾನೆಯ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ತಂದು ಗಣೇಶನ ಮುಂಡಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸುವಿಕೆ.

165-179

ಹದಿನೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ವಿಷ್ಣುವು ಗಣೇಶನನ್ನು ಸ್ತುತಿಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಥಮ
ಪೂಜೆಯಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದುದು.

180-201

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಷಣ್ಮುಖನು ಅವತಾರ ಮಾಡಿರುವ ವಿಷಯವು ಶಂಕರನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ
ವ್ಯಕ್ತವಾದುದು.

202-212

ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಕಾರ್ತಿಕೇಯನನ್ನು ಕರೆತರಲು ಶಿವದೂತರು ಕೃತ್ತಿಕಾಮಾತೆಯರ
ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದುದು-ಅಲ್ಲಿ ನಂದೀಶ್ವರನಿಗೂ ಕಾರ್ತಿಕೇಯ
ನಿಗೂ ಸಂವಾದವಾದುದು.

213-223

ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಕೃತ್ತಿಕಾಮಾತೆಯರೊಡನೆ ಸ್ಕಂದನು ದೇವತೆಗಳ ಸಭೆಗೆ ಬಂದುದು.

224-236

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಷಣ್ಮುಖನನ್ನು ನೇನಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿದುದು.

237-243

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಗಣಪತಿಯ ಶಿರಶ್ಚೇದನಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣವಾದ ಕಶ್ಯಪನ ಶಾಪದ
ವಿವರಣೆ.

244-250

ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ರೋಗಗ್ರಸ್ತರಾದ ಸುಮಾಲಿ ಮಾಲಿ ಎಂಬ ದೈತ್ಯರು ಸೂರ್ಯ
ದೇವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಿದುದು

251-263

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಗಣಪತಿಗೆ ಅನೆಯ ಮುಖವನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ಕಾರಣವನ್ನೂ,
ಇಂದ್ರನು ಸಂಸದ್ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಲು ಕಾರಣವನ್ನೂ ವಿವರಿಸುವಿಕೆ.

264-278

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪುನಃ ಸಂಸತ್ತಾಪ್ತಿ
ಯಾದುದು.

279-284

ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಾದಿಗಳ ನಿರೂಪಣೆ

285-294

ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :—

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ತಾನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವಳೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವಿಕೆ.

295-305

ಶ್ರೀ ಕಾರದಾ ಪ್ರೆಸ್
ಮೈಸೂರು

॥ ಹಿಂ ।

—॥ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ॥—

ಅಥ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಗಣಪತಿಖಂಡೇ

॥ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ನಾರಾಯಣಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ನರಂ ಚೈವ ನರೋತ್ತಮಂ ।
ದೇವೀಂ ಸರಸ್ವತೀಂ ವ್ಯಾಸಂ ತತೋ ಜಯಮುದೀರಯೇತ್ ॥ ೧ ॥

॥ ನಾರದ ಉವಾಚ ॥

ಶ್ರುತಂ ಪ್ರಕೃತಿಖಂಡಂ ತದನ್ಯತಾರ್ಥನಮುತ್ತಮಂ ।
ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟಮುಭೀಷ್ಟಂ ಚ ಮುಢಾನಾಂ ಜ್ಞಾನವರ್ಧನಂ ॥ ೨ ॥

ಒಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

೧. ಮುನಿವರ್ಯರಾದ ನರನಾರಾಯಣರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಸರಸ್ವತೀದೇವಿ
ಯನ್ನೂ ವ್ಯಾಸಮಹರ್ಷಿಯನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಿ ಅನಂತರ ಪುರಾಣವನ್ನಾ
ರಂಭಿಸಬೇಕು.

೨. ನಾರದಃ—ಎಲೈ ನಾರಾಯಣಮಹರ್ಷಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ
ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವೂ, ಅಮೃತದಂತೆ ಅನಂದಕರವೂ, ಅಜ್ಞರಿಗೆ ಜ್ಞಾನದಾಯಕವೂ,
ಅಭೀಷ್ಟಫಲಪ್ರದವೂ ಆದ ಪ್ರಕೃತಿಖಂಡದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಸಂತೋಷ
ಪಟ್ಟೆನು.